3993

ΧΑΡΙΛΑΟΥ Π. ΚΑΛΑΪΣΑΚΗ

ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΜΥΣΤΙΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΑΙ

ΗΤΟΙ

ΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ

ΚΑΙ ΑΠΑΣΑΙ

ΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΑΙ ΜΥΣΤΙΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΑΙ

ΑΠΟ ΤΩΝ ΑΠΩΤΑΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΟΣ

ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΟΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΤΥΠΟΙΣ Α. ΚΟΡΟΜΗΛΑ

1910

ΧΑΡΙΛΑΟΥ Π. ΚΑΛΑΪΣΑΚΗ

ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΜΥΣΤΙΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΑΙ

ΗΤΟΙ

ΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ

ΚΑΙ ΑΠΑΣΑΙ

ΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΑΙ ΜΥΣΤΙΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΑΙ

ΑΠΟ ΤΗΣ ΑΠΩΤΑΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΟΣ

ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΟΝ

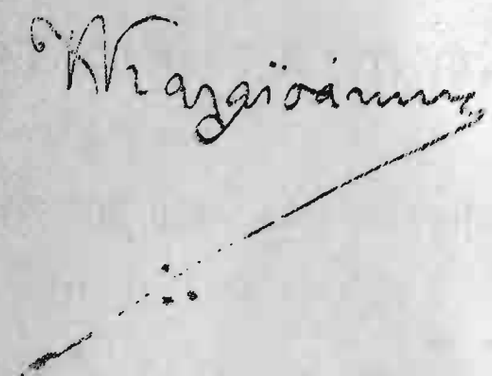

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΤΥΠΟΙΣ Α. ΚΟΡΟΜΗΛΑ

1910

Ἕκαστον ἀντίτυπον δέον νὰ φέρῃ τὴν κάτωθι ἰδιόχειρον ὑπογραφήν μου.

ΤΟΙΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΙΣ

Ὑπείκων εἰς προτροπὰς φίλων καὶ μὲ τὴν ἰδέαν ὅτι πληροῦται κενὸν ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Βιβλιοθήκῃ προβαίνω εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ παρόντος ἔργου, μὲ τὴν ἐλπίδα ἐπίσης ὅτι τοῦτο θέλει τύχει εὐμενοῦς ὑποδοχῆς.

Τὰς πληροφορίας μου ἐπί τε τῶν Μυστηρίων καὶ τῶν Μυστικῶν Ἑταιριῶν συνέλλεξα ἐκ διαφόρων συγγραμμάτων, Γαλλικῶν, Ἀγγλικῶν, Ἰταλικῶν καὶ Ἑλληνικῶν, τὰς δὲ εἰκόνας, πρωτοτύπους ὅλως, ἀπεικονιζούσας διάφορα τῆς διηγήσεως γεγονότα, ἐφιλοτέχνησεν εἰδικὸς ζωγράφος.

Δὲν ἀξιῶ ὅτι προσφέρω εἰς τὸ Ἑλληνικὸν κοινὸν ἔργον τέλειον, κολακεύομαι ὅμως νὰ φρονῶ ὅτι τοῦτο δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς βάσις διὰ σύνταξιν τελειοτέρου.

Κωνσταντινούπολις, τῇ 1ῃ Αὐγούστου 1910.

ΧΑΡΙΛΑΟΣ Π. ΚΑΛΑΪΣΑΚΗΣ

ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΜΥΣΤΙΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΑΙ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Οἱ Γυμνοσοφισταὶ τῶν Ἰνδιῶν — Μυστήρια τῶν Ἰνδῶν. — Οἱ Γυμνοσοφισταὶ τῆς Μερόης. — Οἱ ἱερεῖς Αἰγύπτιοι. — Μυστήρια τῆς Ἴσιδος — δοκιμασίαι, — εἰσδοχή. — Μυστήρια τοῦ Σεράπιδος, — τοῦ Ὀσίριδος, — τοῦ Κρόνου. — Ἰσιακὰ ἢ Ἀλεξανδρινὰ δόγματα. — Εἰσαγωγὴ τῶν ἀνωτέρω μυστηρίων ἐν Ἑλλάδι καὶ Ρώμῃ, — παρακμὴ αὐτῶν. — Μυστήρια τοῦ Ἀδώνιδος, — τῶν Καβείρων, — τῶν Ἰδαίων Δακτύλων, — τῆς Ρόδου ἢ τῶν Τελχίνων, — τῶν Κουρήτων ἢ τῆς Κνωσσοῦ, — τῶν Κορυβάντων, — τῆς Κοκυττοῦς, — τῆς Καλῆς Θεᾶς, — τῆς Δήμητρος ἢ Ἐλευσίνια. — Τὰ θεσμοφόρια, — τὰ Διονύσια, — τὰ Σαβάζια, — τὰ Ὀρφικά. — Μυστήρια τοῦ Μείθρα ἢ τῶν Μάγων. — Μυστήρια τῶν Δρυΐδων Γαλατῶν καὶ τῶν Δρόττων Σκανδιναυῶν. — Μυστήρια τῶν Φιλοσόφων, τοῦ Πυθαγόρου, τοῦ Ζαμόλξεως. — Μυστήρια τῆς Ἀρτέμιδος ἢ τῆς Ἑκάτης καὶ τοῦ Πανός. — Μυστήρια τοῦ Βέλλυ-Παάρο ἐν Γουϊνέᾳ. — Ἱεροτελεστίαι τῆς Ἴγκητα ἐν Κόγκῳ. — Οἱ Γιαμάβος τῶν Ἰαπώνων. — Οὐασενάβερ καὶ τὰ Μυστήρια τῆς Βοτοῦτο ἢ τῆς Ἱερᾶς Σάλπιγγος τῆς Ἀμερικῆς. — Οἱ Ἀρεόϋς καὶ οἱ Οὐλιτάους τῆς Πολυννησίας. — Οἱ Ἀλμουσέροι τῆς Σενεγαμβίας. — Οἱ Πουρρὰχ τῶν Σουσού.

ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΙΝΔΩΝ

Ἐν Αἰγύπτῳ τίθησι γενικῶς τὸ λίκνον τῶν Μυστηρίων. Ἐκεῖ πράγματι, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, ἐνεδύθησαν τὸ σχῆμα, δι' οὗ περιβάλλονται δέον ὅμως νὰ ζητηθῶσιν ἄλλοθι ἡ ἀρχικὴ ἰδέα καὶ αἱ πρῶται ἐφαρμογαί. Αἱ Ἰνδίαι εἰσί, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἡ χώρα ἐν ᾗ ἐγεννήθησαν. Οἱ ἱερεῖς Ἰνδοί, ΣΑΝΝΥΑΣΟΙ ΒΑΝΑΠΡΑΣΤΑ, ὅπερ εἰς τὴν Σανσκριτικὴν σημαίνει «***Εὐλαβεῖς ἀσκηταὶ ἀποσυρθέντες εἰς τὸ δάσος***», οἵτινες ἐσχημάτιζον τὴν φατρίαν τῶν μονοθεϊστῶν ΤΖΕ·Ι·ΝΑ, καὶ οὓς οἱ Ἕλληνες ἀπεκάλουν ΓΥΜΝΟΣΟΦΙΣΤΑΣ (γυμνοὺς σοφοὺς), διότι εἴθιζον νὰ ἐνδύωνται λίαν ἐλαφρῶς, ἦσαν ἐξ ἀμνημονεύτων χρόνων διάσημοι διὰ τε τὴν σοφίαν καὶ τὰς εὐρείας γνώσεις αὐτῶν, ὡς ἱστορικοί, μαθηματικοί, γραμματικοί, ἀστρολόγοι, φυσικοὶ καὶ ποιηταί, ἐξ ὅλων δὲ τῶν χωρῶν προσήρχοντο ἀθρόοι οἱ ἐπιδιώκοντες τὴν σοφίαν, ὅπως παραστῶσιν εἰς τὴν διδασκαλίαν αὐτῶν.

Πρῶτοι αὐτοὶ φαίνονται καλύψαντες τὰ δόγματα αὐτῶν δι' ἀλληγοριῶν καὶ συμβόλων, Εἶνε γνωστὸν τὸ μὲ τρεῖς κεφαλὰς καὶ μὲ τέσσαρας βραχίονας ἐπὶ ἑνὸς μόνου σώματος εἴδωλον αὐτῶν, τριὰς συγκειμένη, ἐκ τοῦ ΒΡΑΧΜΑ, Θεοῦ δημιουργοῦ, ἐκ τοῦ ΒΙΣΝΟΥ, Θεοῦ συντηρητοῦ καὶ ἐκ τοῦ ΣΙΒΑ, Θεοῦ ἐξολοθρευτοῦ, ἀπεικόνισις τοῦ Ὑπερτάτου Ὄντος, ὅπερ συγκρατεῖ τὸ ἔργον αὐτοῦ, καταστρέφον καὶ ἀνακενοῦν ἀδιακόπως μέρος αὐτοῦ. Εἶνε γνωστὸν ἐπίσης τὸ περιλάλητον αὐτῶν ΛΙΓΓΑΜ-ΝΑΧΑΜΑΜ, σύμπλεγμα συγκείμενον ἐκ τῶν γεννητικῶν ὀργάνων τῶν δύο φύλων, ὅπερ ἀπεικονίζει τὴν γόνιμον τῆς θεότητος δύναμιν. Τὸ σύμπλεγμα τοῦτο εὑρίσκεται καὶ νῦν ἔτι γεγλυμμένον εἰς ὅλας τὰς Παγόδας, καὶ τυγχάνει τὸ ἀντικείμενον ἰδιαιτέρας λατρείας. Ἑκάστην πρωΐαν ὁ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ αὐτοῦ τεταγμένος Βραχμᾶνος ἔρχεται ἵν' ἀλείψῃ αὐτὸ δι' ἀρωματώδους ἐλαίου καὶ προσφέρῃ αὐτῷ θυσίαν γάλα, μέλι καὶ μικρὰ πλακούντια, ἅπαντα δὲ ταῦτα προσλαμβάνουσι γόνιμον δύναμιν διὰ τὰς ἀγόνους γυναῖκας.

Ὁ Βαρδεσέανος, Σύριος αἱρεσιάρχης τοῦ δευτέρου αἰῶνος, ὃν ἀναφέρει ὁ Ἀλεξανδρεὺς φιλόσοφος Πορφύριος, μνημονεύει ἕτερον ἔμβλημα αὐτῶν, ἤτοι ἄγαλμα μεγίστου ὕψους, κατὰ τὸ ἥμισυ ἀνὴρ καὶ κατὰ τὸ ἕτερον ἥμισυ γυνή, καὶ φέρον, ἐπὶ μὲν τοῦ ἀριστεροῦ μαστοῦ τὴν εἰκόνα τοῦ Ἡλίου, ἐπὶ δὲ τοῦ δεξιοῦ τὴν τῆς Σελήνης. Ἅπασαι αἱ ἀλληγορίαι αὗται ἀνέρχονται εἰς τὴν ἀπωτέραν ἀρχαιότητα.

Παρὰ τῶν Ἰνδῶν ἱερέων αἱ ἱερεῖς τῶν ἄλλων λαῶν παρέλαβον τὴν ἰδέαν τοῦ μόνου Θεοῦ, Αἰωνίου καὶ Παντοδυνάμου, καθὼς καὶ τὰ δόγματα τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς, τῶν μετὰ θάνατον ἀμοιβῶν καὶ τιμωριῶν καὶ τῆς μετεμψυχώσεως, ἅτινα ἀπετέλουν τὴν οὐσίαν τῆς μυστικῆς αὐτῶν διδασκαλίας.

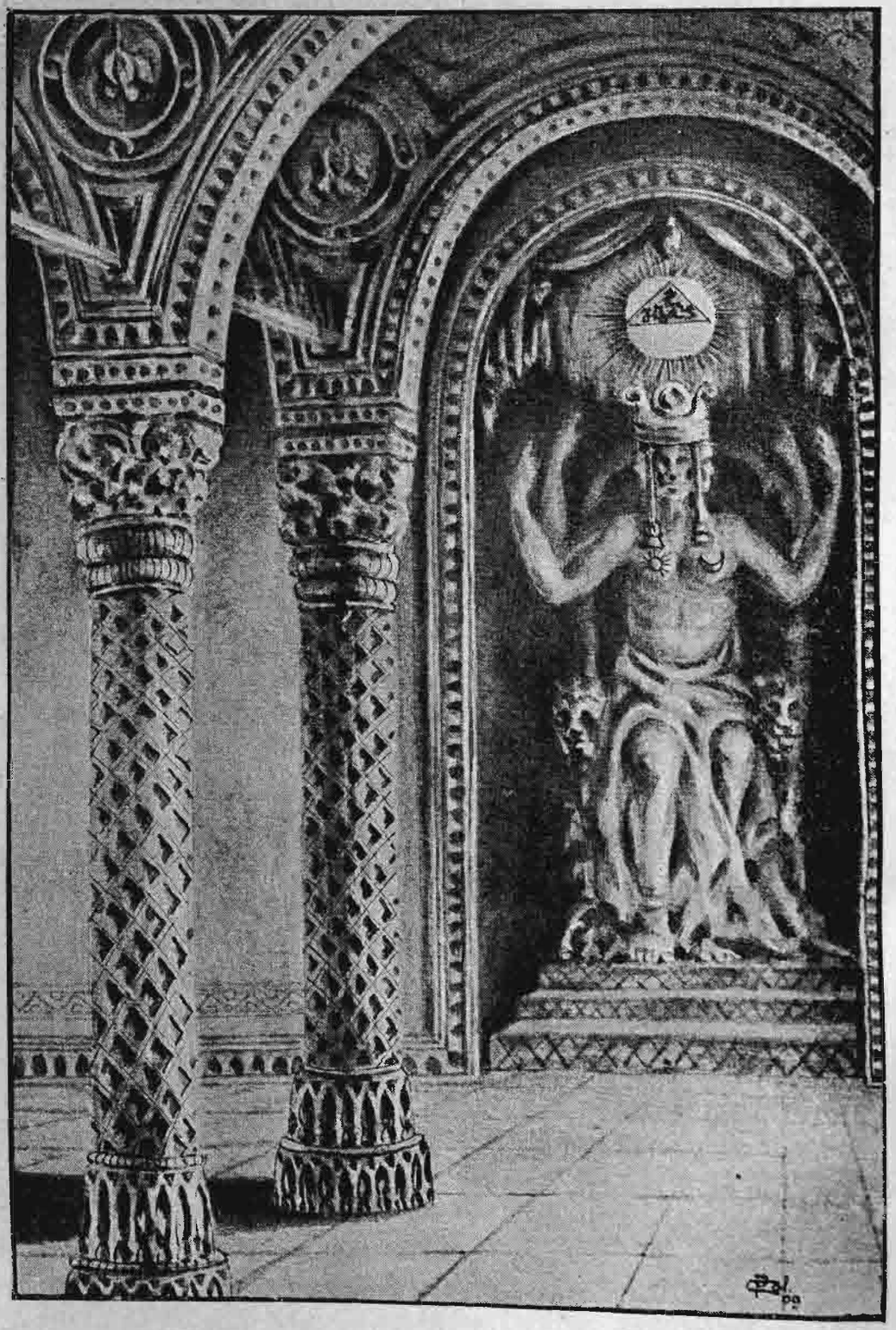
Διηροῦντο εἰς τρεῖς τάξεις: ΒΡΑΧΜΑΤΣΑΡΙ, ΓΡΙΖΑΣΤΑ καὶ ΒΑΝΑΠΡΑΣΤΑ, δὲν διεκοίνουν δὲ τὰς γνώσεις αὐτῶν εἰς τοὺς ἑαυτῶν μαθητὰς ἢ βαθμηδὸν καὶ μετὰ μακρὰς καὶ ἐπιμόχθους δοκιμασίας.

«Ὁ ἄνθρωπος ὀφείλει νὰ διέλθῃ διὰ τῶν τριῶν καταστάσεων, λέγει ὁ νομοθέτης Μανοῦ, διὰ τοῦ ΒΡΑΧΜΑΤΣΑΡΙ (φοιτητοῦ τῆς Θεολογίας), τοῦ ΓΡΙΖΑΣΤΑ (πατρὸς οἰκογενείας) ἢ ΤΒΙΤΖΑ (ἀναγεννηθέντος) καὶ τοῦ ΒΕΝΑΠΡΑΣΤΑ (ἀναχωρητοῦ, κατοίκου τῶν δασῶν)».

«Ἀφοῦ καταστῇ διαδοχικῶς ***Βραχματσάρι, Γριζάστα,*** καὶ ***Βαναπράστα,*** ἂς στρέψῃ τὸ βλέμμα αὐτοῦ πρὸν τὸ ΜΟΚΧΑ (τὴν τελικὴν ἀπελευθέρωσιν), καὶ ἂς καταστῇ ΣΑΝΝΥΑΣΙ-ΝΙΒΑΝΙ (Γυμνοσοφιστής)».

Ἅπαντα ἀνεξαιρέτως τὰ τέκνα τῶν Βραχμάνων συνήρχοντο ἐντὸς τῶν ναῶν ὅπως λάβωσι παρὰ τῶν πρὸς τοῦτο τεταγμένων ἱερέων τὰ πρῶτα στοιχεῖα διδασκαλίας, προωρισμένης πρὸ πάντων ὅπως ὁ διδάσκαλος διαγνώσῃ τὸν βαθμὸν τῆς νοημοσύνης ἑκάστου μαθητοῦ.

Καὶ οἱ μὲν ἧττον νοήμονες ἐρρίπτοντο εἰς τὴν τάξιν τῶν ***Ἐπαιτῶν,*** οἱ δὲ τούτων κατά τι νοημονέστεροι ἐλάμβανον τὸν πρῶτον βαθμὸν τῆς μυήσεως, καὶ καθίσταντο ***Βραχματσάρι***—φοιτηταὶ τῆς θεολογίας—.Οὗτοι ἦσαν ἐντεταλμένοι τὴν διατήρησιν τῶν ἱερῶν ἀμφίων, τῶν δοχείων καὶ ἐργαλείων τῶν θυσιῶν καὶ ἁπάν-

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ ΠΑΓΟΔΑΣ

των τῶν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς λατρείας προωρισμένων ἀντικειμένων.

«Ἀκούσατε τώρα, λέγει ὁ Μανοῦ, ὁποῖα εἰσι τὰ ἐπιβαλλόμενα καθήκοντα τοῖς μύσταις τοῦ βαθμοῦ τούτου».

«Ὁ ΓΟΥΡΟΥ, ἢ ὁ μυσταγωγὸς Βραχμᾶνος, μετὰ τὴν μύησιν τοῦ ***Βραχματσάρι,*** διδάσκει αὐτῷ τὰ καθήκοντα ἀγνότητος καὶ καλῶν ἠθῶν, τὴν διατήρησιν τοῦ ἱεροῦ πυρὸς καὶ τὰς ΣΑΝΔΥΑΣ (προσευχὰς), τῆς πρωΐας, τῆς μεσημβρίας καὶ τῆς ἑσπέρας».

«Μετὰ τὴν τέλεσιν τῶν κεκανονισμένων ἀπολούσεων καὶ ἔχων τὸ πρόσωπον ἐστραμμένον πρὸς τὴν Ἀνατολήν, ὁ ***Βραχματσάρι*** ὀφείλει, πρὶν ἀρχίσῃ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Βέδα (ἱερᾶς Γραφῆς), ν' ἀπευθύνῃ τοὺς ταπεινοὺς σεβασμοὺς αὐτοῦ τῷ Ὑπερτάτῳ Κυρίῳ τοῦ Σύμπαντος».

«Κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Βέδα ὀφείλει νὰ κατακυριεύῃ τῶν αἰσθημάτων αὐτοῦ, νὰ κρατῇ ἡνωμένας τὰς χεῖρας ἵν' ἀποδώσῃ σεβασμὸν πρὸς τὴν Ἱερὰν Γραφήν, ἀρχόμενος δὲ καὶ καταλήγων τὴν ἀνάγνωσιν, ν' ἀσπάζηται τοὺς πόδας τοῦ διευθύνοντος αὐτὸν ***Γουρού,*** καὶ νὰ μὴ ἄρχηται τῆς ἀναγνώσεως, οὔτε νὰ σταματᾷ αὐτήν, παρὰ μόνον ὅταν οὗτος εἴπῃ αὐτῷ «Ἔ! Μελέτησον», ἢ «Ἀρκεῖ, ἀναπαύθητι».

«Ἂς προφέρῃ πάντοτε ἐν ἀρχῇ καὶ ἐν τέλει τῆς ἀναγνώσεως τοῦ Βέδα τὴν μονοσύλλαβον Ἱερὰν λέξιν **A. U. M.,** τὴν ἐν ἑαυτῇ περικλείουσαν τὸ μυστήριον τῆς Τριάδος. Ὁ μὴ τοῦτο πράττων λησμονεῖ, ὅ,τι μανθάνει τοσούτῳ ταχέως ὅσῳ ἐξαλείφονται οἱ ἐπὶ τοῦ ὕδατος χαραττόμενοι χαρακτῆρες».

«Ἂς ἀπαγγέλῃ τὴν μυστηριώδη ταύτην μονοσύλλαβον λέξιν, ἐξιλαστήριον πρὸς τὴν ***Τριμούρτη*** (Τριάδα), τὸ πρόσωπον ἔχων ἐστραμμένον πρὸς τὴν Ἀνατολήν, ἁγνὸς πάσης κηλίδος, κρατῶν τὴν ἀναπνοήν αὐτοῦ καὶ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ καυλὸν τοῦ ἱεροῦ χόρτου Κούζα».

«Ἐν τῷ Βέδᾳ ἀναφέρονται ἐπίσης αἱ τρεῖς μεγάλαι λέξεις ΒΧΟΟΥΣ-ΒΧΟΟΥΒΑ-ΣΒΑΡ, Γῆ-Αἰθὴρ-Οὐρανός, ἃς ὁ ἐνάρετος μύστης ὀφείλει νὰ ἐπαναλαμβάνῃ χιλιάκις, πρωΐαν καὶ ἑσπέραν, προτάσσων πάντοτε τὴν μυστικὴν καὶ αἰωνίαν μονοσύλλαβον

A. U. M., σύμβολον τοῦ ἀφ' ἑαυτοῦ ὑπάρχοντος Ὄντος, τοῦ Βράχμα, Κυρίου τοῦ παντός».

«Ἡ μελέτη τῆς Ἱερᾶς Γραφῆς, τῶν μυστηρίων, τῶν τελετῶν καὶ τῶν θυσιῶν, ἀναφέρει εἰς ἄλλο μέρος ὁ Μανοῦ, ὀφείλει νὰ διαρκέσῃ, ὑπὸ τὴν ὑπερτάτην τοῦ ***Γουροὺ*** διεύθυνσιν, ἐννέα, δέκα ὀκτὼ ἢ τριάκοντα ἔξ ἐνιαυτούς, ἀναλόγως τῆς ἐπιδεκτικότητος τοῦ ***Βραχματσάρι.*** Μετὰ ταῦτα, οὗτος εἰσέρχεται εἰς τὴν τάξιν τῶν ***Γριζάστα*** (πατρὸς οἰκογενείας).

A. U. M.

A, *Βράχμας* — U, *Βισνοὺ* — M, *Σίβας.*

Διὰ τοὺς μύστας ἡ μονοσύλλαβος **AUM** εἶνε τὸ συμβολικὸν ὄνομα, Ἓν καὶ ἀδιαίρετον, τοῦ Ὑπερτάτου Ὄντος, τῆς τρισυποστάτου δυνάμεως, τοῦ δημιουργεῖν, τοῦ συντηρεῖν καὶ τοῦ ἐξολοθρεύειν.

«Ἡ ἀρχικὴ ἱερὰ λέξις, λέγει ὁ Μανοῦ, συνισταμένη ἐκ τριῶν γραμμάτων **A. U. M.,** ἐφ' ἧς συνεστήθη ἡ Βεδικὴ Τριάς, ὀφείλει νὰ τηρεῖται μυστική».

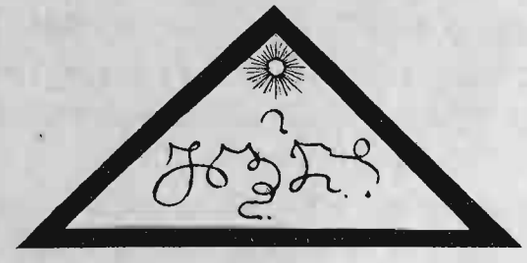
Οἱ ***Γριζάστα,*** ἢ μύσται τοῦ δευτέρου βαθμοῦ, ἦσαν ἐντεταλμένοι νὰ διηγῶνται εἰς τὸν λαὸν τὰ μυστήρια, τοὺς ἐξορκισμούς, τὰ θαύματα, τὰς προλήψεις δι' ὧν κατετρόμαζον αὐτὸν, καὶ νὰ τὸν διατηρῶσιν ἐν εὐσεβεῖ ὑπακοῇ.

Ὅταν ὁ ***Γριζάστα*** ἀφίκετο εἰς ἡλικίαν πεντήκοντα ἐτῶν, χωρὶς νὰ διαπράξῃ οὐδὲν σπουδαῖον ἁμάρτημα, εἴτε κατὰ τῆς ἱεραρχίας, εἴτε κατὰ τοῦ δόγματος καὶ τῶν θρησκευτικῶν πεποιθήσεων, τότε ἐγένετο δεκτὸς μεταξὺ τῶν μελῶν τοῦ τρίτου βαθμοῦ, ***Βαναπράστα,*** καὶ ἔκτοτε δὲν ὑπῆρχον δι' αὐτὸν ἀπόκρυφα. Τότε ἐπεδίδετο πλέον, ἐν τῷ μέσῳ ἀπαραμίλλου Ἀσιατικῆς χλιδῆς, εἰς ὑψηλὰς μελέτας, ἃς οἱ Βραχμᾶνες τῆς τάξεως ταύτης ἐπεφύλαττον ἑαυτοῖς καὶ καθίσταντο ἀναλόγως τῆς κλίσεως αὐτοῦ, καθηγητὴς, ἱστορικὸς, φιλόσοφος, ποιητὴς, ἀστρονόμος μαθηματικὸς καὶ ἱκανὸς νὰ κοταστῇ καὶ αὐτὸς ***Βραχμάτμα*** (ἀνώτατος Ἀρχηγὸς), εἰ δὲ καὶ ἐπεθύμει νὰ ἐπιτύχῃ τὸν τίτλον τοῦτον, ἔπρεπε νὰ ἐπιδείξῃ ἐν τῇ ἐξετάσει τὴν ἐπιστημονικὴν αὐτοῦ ἱκανότητα, ἐν τῇ ἐπιστήμῃ τῶν ἀριθμῶν, τῆς ἀστρονομίας, τῆς ἱστορίας, τῆς ἀρχαιολογίας, τῆς ἀρχαίας γλώσσης, τῆς ἱερᾶς γραφῆς, τῆς ἀρχαίας φιλοσοφίας, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας, τῆς ἀρχαίας ποιήσεως, τῆς ἀρχαίας μουσικῆς, τῆς ἀρχαίας ἰατρικῆς, τῆς ἀρχαίας ἀρχιτεκτονικῆς, τῆς ἀρχαίας γεωμετρίας, τῆς ἀρχαίας ἀστρονομίας, τῆς ἀρχαίας μαθηματικῆς, τῆς ἀρχαίας φυσικῆς, τῆς ἀρχαίας χημείας, τῆς ἀρχαίας βιολογίας, τῆς ἀρχαίας ψυχολογίας, τῆς ἀρχαίας κοσμολογίας, τῆς ἀρχαίας θεολογίας, τῆς ἀρχαίας ἠθικῆς, τῆς ἀρχαίας πολιτικῆς, τῆς ἀρχαίας οἰκονομίας, τῆς ἀρχαίας κοινωνιολογίας, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς θρησκείας, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς φιλοσοφίας, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς ποιήσεως, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς μουσικῆς, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς ἰατρικῆς, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς ἀρχιτεκτονικῆς, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς γεωμετρίας, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς ἀστρονομίας, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς μαθηματικῆς, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς φυσικῆς, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς χημείας, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς βιολογίας, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς ψυχολογίας, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς κοσμολογίας, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς θεολογίας, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς ἠθικῆς, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς πολιτικῆς, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς οἰκονομίας, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς κοινωνιολογίας, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς θρησκείας, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς φιλοσοφίας, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς ποιήσεως, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς μουσικῆς, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς ἰατρικῆς, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς ἀρχιτεκτονικῆς, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς γεωμετρίας, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς ἀστρονομίας, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς μαθηματικῆς, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς φυσικῆς, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς χημείας, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς βιολογίας, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς ψυχολογίας, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς κοσμολογίας, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς θεολογίας, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς ἠθικῆς, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς πολιτικῆς, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς οἰκονομίας, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς κοινωνιολογίας, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς θρησκείας, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς φιλοσοφίας, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς ποιήσεως, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς μουσικῆς, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς ἰατρικῆς, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς ἀρχιτεκτονικῆς, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς γεωμετρίας, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς ἀστρονομίας, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς μαθηματικῆς, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς φυσικῆς, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς χημείας, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς βιολογίας, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς ψυχολογίας, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς κοσμολογίας, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς θεολογίας, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς ἠθικῆς, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς πολιτικῆς, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς ἱστορίας τῆς οἰκονομίας, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς

διον ***Βραχμάτμα,*** ἦτο κεχαραγμένη ἐπὶ χρυσοῦ τριγώνου καὶ ἐφυλάττετο ἐν ἱερῷ ἀδύτῳ τοῦ ναοῦ τοῦ ***Ἀσγάρθα,*** οὗτινος τὰς κλεῖδας ἐκράτει μόνος ὁ ***Βραχμάτμα***. Τούτου ἕνεκεν ὁ ποντήφιξ οὗτος ἔφερεν ἐπὶ τῆς τιάρας αὐτοῦ δύο κλείδας διεσταυρωμένας καὶ ὑπὸ δύο γονυκλιτῶν ἱερέων ὑποβασταζομένας. ἔμβλημα τῆς τιμαλφοῦς παρακαταθήκης, ἧς τὴν φύλαξιν ἦτο τεταγμένος.

Ἡ λέξις αὕτη καὶ τὸ τρίγωνον τοῦτο ἦσαν γεγλυμμένα ἐπὶ τῆς προσόψεως τοῦ δακτυλίου, ὃν ἔφερεν ὁ θρησκευτικὸς οὗτος ἀρχηγός, ὡς ἐνδεικτικὸν σημεῖον τοῦ ἀξιώματος αὐτοῦ. Τὰ σημεῖα ταῦτα ἦσαν ἐπίσης ἐγκεχαραγμένα ἐπὶ χρυσοῦ ἡλίου, κρεμαμένου ἐπὶ τοῦ βωμοῦ, ἔνθα καθεκάστην πρωΐαν προσεφέρετο ἡ θυσία τοῦ ΣΑΡΒΑΜΕΔΑ.

Ἰδοὺ τὸ σημεῖον τοῦτο, οὗτινος τὴν ἔννοιαν, μεθ' ὅλας τὰς ἱκεσίας ἡμῶν, (λέγει ὁ διάσημος Γάλλος Ἀσιανοδίφης καὶ βαθὺς γνώστης καὶ ἑρμηνευτὴς τῶν Ἱερῶν Γραφῶν τῆς Σανσκριτικῆς, Louis Jacoliot, ἐκ τῶνσυγγραμμάτων τοῦ ὁποίου ἠρανίσθημεν καὶ τὰς τὰ μυστήρια τῶν Ἰνδῶν ἀφορώσας περιγραφὰς), οὐδεὶς Βραχμᾶνος ἠθέλησε νὰ μᾶς ἀποκαλύψῃ, ἁπάντων ἀπαντώντων στερεοτύπως, ὅτι μόνος ὁ τῆς Παγόδας ***Βραχμάτμας*** ἐγίνωσκε τὴν ἔννοιαν αὐτοῦ.

Τὰ γράμματα τοῦ σημείου τούτου καὶ ὁ συνδυασμὸς τῶν συλλαβῶν αὐτοῦ ἀνήκουσιν ὄντως εἰς τὸ Σανσκριτικὸν ἀλφάβητον, τὸ μόνον παρὰ τῶν σοφῶν Βραχμάνων τῶν Μεσημβρινῶν Ἰνδιῶν ἀνεγνωρισμένον ἀλφάβητον ΔΕΒΕΜΑΚΕΡΙ, ἤτοι δοθὲν παρὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καθ' ὃν τρόπον τὰ ψηφία εἰσι τοποθετημένα ἐν τῷ τριγώνῳ, εἶνε ἀδύνατον νὰ δοθῇ ἔννοιά τις εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο.

Ἀφοῦ οἱ Βραχμᾶνοι ἐδραίωσαν τὴν ἑαυτῶν ἐξουσίαν, ἀπηγόρευσαν ἐπὶ ποινῇ θανάτου ν' ἀπαγγέληται τὸ ὄνομα τοῦ ΣΒΑΓΙΑΜΒΧΟΥΒΑ (τοῦ ἀφ' ἑαυτοῦ ὑπάρχοντος Ὄντος), νὰ διδάσκηται τὸ μυστήριον τῆς ***Τριμούρτι*** (Τριάδος), ν' ἀποκαλύπτωνται τὰ ἀπόρρητα τῆς συμβολικῆς λατρείας τοῦ Ἡλίου καὶ τοῦ πυρὸς, ἅτινα παρίστων τὸν ***Παραμάτμα*** (τὴν Ὑπερτάτην Ψυχὴν), μόνοι δ' οἱ μύσται τοῦ δευτέρου καὶ τοῦ τρίτου βαθμοῦ εἶχον τὸ δικαίωμα ν' ἀπευθύνωσι τῷ ἀστέρι τοῦ πυρὸς καὶ τοῦ φωτὸς τὴν περιλάτητον ἀκόλουθον ἐπίκλησιν.

«Θεὲ Ἥλιε! Εἶσαι ὁ Ὑπάρχων διὰ τῆς ἰδίας αὐτοῦ δυνάμεως, εἶσαι ὁ ***Βράχμας*** κατὰ τὴν ἀνατολήν Σου, ὁ ***Βισνοῦ*** τὴν Μεσημβρίαν καὶ ὁ ***Σίβας*** κατὰ τὴν δύσιν Σου. Βασιλεῦ τῆς ἡμέρας! λάμπεις ἐν τῷ στερεώματι ὡς λίθος πολύτιμος, εἶσαι ἡ εἰκὼν τῆς Τριμούτι, ὁ μάρτυς παντὸς ὅ,τι γίνεται ἐν τῇ γῇ. Εἶσαι ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ σύμπαντος, τὸ μέτρον τοῦ χρόνου. Σὺ κανονίζεις τὴν ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα, τὰς ἑβδομάδας, τοὺς μῆνας, τὰ ἔτη, τοὺς κύκλους, τὰς ἐποχὰς τοῦ ἔτους, τὸν χρόνον τῶν ἀπολούσεων καὶ τῆς προσευχῆς, εἶσαι ὁ Κύριος τῶν ἐννέα πλανητῶν, συγχωρεῖς τ' ἁμαρτήματα τῶν ἱκετευόντων Σε καὶ τῶν προσφερόντων Σοι θυσίας. Σοὶ προσφέρω αἴνους καὶ Σὲ λατρεύω ἐξ ὅλης τῆς δυνάμεώς μου Εὐδόκησον ὅπως αἰσθανθῶ τ' ἀποτελέσματα τῆς Σῆς ἀγαθότητος καὶ τοῦ Σοῦ οἰκτιρμοῦ, δωρούμενός μοι τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν μου καὶ τὴν κατοικίαν τῆς ὑπερτάτης εὐδαιμονίας μετὰ θάνατον». (Ἐκ τοῦ ***Βεδάντα Σάρα***).

Ἰδοὺ καὶ ἑτέρα ἐπίκλησις πρὸς τὸν Ἥλιον, ἀναφερομένη ἐν τῷ ΡΙΓ-ΒΕΔΑ.

«Χαρμόσυνε καὶ περιλαμπῆ Ἥλιε! δέχθητι τὸ ἀείποτε ἐξαίσιον καὶ ἀείποτε νέον ᾆσμα τοῦτο, ὅπερ ἀπευθύνω ταῖς Σαῖς ἀρεταῖς».

«Εὐδόκησον ἵνα καταστῇ εὐπρόσδεκτος παρὰ Σοὶ ἡ ἐπίκλησίς μου αὕτη, ἵνα αἱ ἀκτῖνές Σου ἐπισκιάσωσι τὴν ἀκόρεστον τούτων ψυχήν μου, καθάπερ νέος ἐρωτύλος τρέχει ἵνα δεχθῇ τὰ φιλήματα τῆς ἐρωμένης αὐτοῦ».

«Ἥλιε! Σύ, ὅστις φωτίζεις τὴν γῆν, καὶ Οὔτινος τὸ φῶς γονιμοποιεῖ τὰ πάντα, προστάτευσόν με!»

«Προσευχηθῶμεν ἐν κατανύξει πρὸς τὸ ἐξαίσιον φῶς Σου, ἁγνὲ καὶ ἀπαστράπτον Ἥλιε! τοῦτο ἂς φωτίσῃ καὶ ἂς διευθύνῃ τὸ πνεῦμα ἡμῶν».

«Οἱ ἱερεῖς Σοὶ προσφέρουσι λατρείαν διὰ τῶν θυσιῶν καὶ τῶν ἱερῶν ᾀσμάτων αὐτῶν, ἀπαστράπτον Ἥλιε! διότι ἡ διάνοια αὐτῶν ὁρᾷ ἐν Σοὶ τὸ ὡραιότερον τοῦ Δημιουργοῦ ἔργον».

«Ἀκόρεστος οὐρανίας τροφῆς, ἐξαιτοῦμαι, διὰ τῶν ταπεινῶν ἱκεσιῶν μου, τὰ τιμαλφῆ καὶ θεῖα δῶρά Σου, ὑπέρτιμε καὶ περιλαμπῆ Ἥλιε!

Ἕκαστος Βραχμᾶνος ὀφείλει ν' ἀπαγγέλῃ τὴν ἀκόλουθον προσευχὴν πρὸς τὸν ἀνατέλλοντα Ἥλιον ὁσάκις ἐγκαταλείπῃ τὴν κατοικίαν αὐτοῦ ἵνα μεταβῇ παρὰ τῇ λίμνῃ τῶν ἀπολούσεων.

«***Λατρεία τῷ Βράχμᾳ!***»

«Ὦ Ἥλιε! τὸ πῦρ ἐκ Σοῦ ἐγεννήθη, καὶ ἐκ Σοῦ τὸ πᾶν ἕλκει τὴν λάμψιν αὐτοῦ. Εἶσαι ὁ ὀφθαλμὸς, τὸ φῶς καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Σύμπαντος».

«***Λατρεία τῷ Βράχμᾳ!***»

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω γίνεται δῆλον ὅτι ἡ λατρεία τοῦ Ἡλίου ὑπῆρχε παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων, ταύτην δὲ παρέλαβον παρὰ τῶν Ἰνδῶν ἱερέων καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη—καθάπερ παρακατιόντες θέλομεν ἰδεῖ—καὶ εἰσήγαγον εἰς τὰ μυστήρια αὐτῶν.

Ἅπασαι αἱ ἀπὸ τοῦ Βραχμαϊσμοῦ ἀπορρέουσαι αἱρέσεις, οἷαι ὁ Βουδαϊσμὸς, ὁ Λαμαϊσμὸς, κ.τ.λ., ἔχουσιν ἐπίσης μύησιν προσεγγίζουσαν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον τῇ μυήσει ταύτῃ.

***

Ἐκ τῶν ὀχθῶν τοῦ Γάγγου μέρος τῶν ἀρχαίων ***Γυμνοσοφιστῶν*** μετέβησαν καὶ ἐγκατέστησαν ἐν Αἰθιοπίᾳ. Ἡ κυριωτέρα Κοινότης τῶν ἱερέων τούτων εἶχε τὴν ἕδραν αὐτῆς ἐν τῇ νήσῳ τῆς Μερόης. Ἐκ τοῦ τάγματος αὐτῶν ἐξελέγοντο οἱ βασιλεῖς, ὧν

τινων κατήρτιζον τὸ συμβούλιον, καὶ οὓς ἡ ἰσχυρὰ αὐτῶν μεσολάβησις ἐσταμάτησε συχνάκις ἀπὸ τῆς τάσεώς των πρὸς τὸν δεσποτισμόν. Τοιούτῳ τρόπῳ, κατὰ τὸ διάστημα μακρᾶς σειρᾶς αἰώνων, οἱ κάτοικοι τῆς χώρας ταύτης ἔζησαν εὐδαίμονες καὶ ἐλεύθεροι ὑπὸ τὴν προστάτιδα ἰσχὺν αὐτῶν.

Ἐν τούτοις, εἷς τῶν βασιλέων ἐκείνων, ὁ Ἐργαμένης, σύγχρονος τοῦ Πτολεμαίου Φιλαδέλφου, ὅστις ἐβασίλευεν ἐν Αἰγύπτῳ, βαρέως φέρων τὸν παρὰ τοῖς ἱερεῦσιν ἐπιβαλλόμενον αὐτῷ ζυγὸν, διενοήθη καὶ ἐξετέλεσε τὸ τρομερώτερον κακούργημα, ὅπερ ἀναφέρουσι τὰ χρονικὰ τῆς τυρρανίας. Ἡμέραν τινα, καθ' ἣν οἱ ***Γυμνοσοφισταὶ*** ἦσαν συνηγμένοι ἐν τῷ ναῷ, ὅπως προσφέρωσι θυσίαν τοῖς θεοῖς, ὁ Ἐργαμένης, ὅστις συνώδευεν αὐτοὺς ἐκεῖσε, τοὺς κατέσφαξεν ἅπαντας διὰ τῶν στρατιωτῶν αὐτοῦ. Ἡ ἀποτρόπαιος αὕτη πρᾶξις ἐβύθισε τὴν Αἰθιοπίαν εἰς σπαραγμὸν, ἐξ οὗ οὐδέποτε πλέον ἀνένηψε, καὶ ἐπέφερε βαθμηδὸν τὴν καταστροφὴν τῆς ἰσχύος καὶ τοῦ πολιτισμοῦ αὐτῆς, οἵτινες ἠμιλλῶντο πρὸς τοὺς τῆς Αἰγύπτου.

ΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΑΙΓΥΠΤΙΩΝ

Οἱ ἱερεῖς Αἰγύπτιοι ἐξῆλθον προφανῶς ἐκ τῶν σχολῶν τῆς Αἰθιοπίας. Κατὰ τὴν ὁμολογίαν τῶν ἰδίων ὁ κυριώτερος θεὸς αὐτῶν, ὁ ΟΣΙΡΙΣ, ἦτο Αἰθίοψ. Ὑπῆρχον, ἄλλως τε, μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν ***Γυμνοσοφιστῶν*** τῆς Μερόης σχέσεις στεναὶ, αἵτινες ἐμαρτύρουν τὴν κοινὴν καταγωγήν.

Οὕτως, ἀνὰ πᾶν ἔτος, οἱ ἱερεῖς τῶν δύο ἐθνῶν μετέβαινον ἐπὶ τῶν συνόρων τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Αἰθιοπίας, ὅπως, ἀπὸ κοινοῦ, προσφέρωσι θυσίαν τῷ ***Ἄμμωνι***, τῷ μὲ κέρατα κριοῦ θεῷ, καὶ τελέσωσι τὸ ἱερὸν ἐκεῖνο συμπόσιον, ὅπερ οἱ Ἕλληνες ὠνόμαζον ΗΛΙΟΤΡΑΠΕΖΙΟΝ. Ἐκ τῶν δύο μερῶν ἡ ὁδοιπορία ὤφειλε νὰ

διαρκέσῃ δώδεκα ἡμέρας κατὰ τὴν ἄνοδον καὶ ἐπάνοδον, τοῦθ' ὅπερ ὑπηνίττετο τοὺς δώδεκα ἡλιακοὺς σταθμούς, τῶν ἓξ σημείων ἀνιόντων καὶ τῶν ἓξ κατιόντων τοῦ Ζῳδιακοῦ.

Κατὰ μίμησιν τῶν Γυμνοσοφιστῶν τῆς Μερόης, οἱ Αἰγύπτιοι ἱερεῖς ἐσχημάτιζον ἰδίαν φατρίαν, καὶ μετεβίβαζον κληρονομικῶς τὸ ἱερατεῖον, ἐλάμβανον δὲ, ὅπως αὐτοὶ ἐπίσης, ἐνεργὸν μέρος εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ κράτους. Ἀνυψώσαντες αὐτοὶ ἑαυτοὺς εἰς ἐπικυρίαρχον περιωπὴν, περιήγαγον τοὺς βασιλεῖς εἰς θέσιν πρώτων αὐτῶν ὑπηκόων. Ἐπώπτευον τὰς πράξεις αὐτῶν ἐν τῇ ζωῇ, μετὰ δὲ τὸν θάνατον αὐτῶν, συνερχόμενοι ἐν δικαστηρίῳ, προσεκόμιζον τὸν νεκρὸν αὐτῶν, ἔθετον ἐπὶ τῆς πλάστιγγος τὰς καλὰς καὶ τὰς κακὰς πράξεις αὐτῶν, καὶ, δι' ἐπισήμου ἀποφάσεως, ἀπέδιδον μομφὴν ἢ ἔπαινον ἐπὶ τῆς μνήμης αὐτῶν.

Διηροῦντο εἰς τρεῖς τάξεις, ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ τῶν γνώσεων αὐτῶν. Ἡ ὑψηλοτέρα τάξις ἦτο ἡ τῶν ΠΡΟΦΗΤΩΝ, εἵπετο ἡ τῶν ΚΟΜΑΣΤΩΝ καὶ εἶτα ἡ τῶν ΖΑΚΩΝ. Ἐκτὸς τούτου, ἕκαστος ἦτο περιβεβλημένος μὲ καθήκοντα, ἅτινα ἀπετέλουν τὸ σύνηθες αὐτοῦ ἔργον, τὸ ἐπάγγελμα, οὕτως εἰπεῖν, αὐτοῦ. Οἱ μὲν κατεγίνοντο ἰδίᾳ εἰς τὴν ἀστρονομίαν, οἱ δὲ εἰς τὴν ἰατρικήν, αὐτοὶ συνέθετον ἱερὰ ἄσματα, ἐκεῖνοι ἐχάραττον τὰ σχέδια οἰκοδομῶν, προωρισμένων εἰς τὴν λατρείαν τῶν θεῶν.

Εἶχον δύο θρησκευτικὰ δόγματα, τὸ μὲν ἐξωτερικὸν, εἰς ὃ συνεκοινώνει τὸ πλῆθος, τὸ δὲ ἐσωτερικὸν, ὅπερ δὲν ἀνεκοινοῦτο ἢ εἰς πρόσωπα ἐκλεκτὰ καὶ διακεκριμένα μεταξὺ τῶν φυλῶν τοῦ ἔθνους, ἢ εἰς διασήμους ξένους, οἵτινες εὑρίσκοντο εἰς ἐπικοινωνίαν μὲ τὸ ἱερατεῖον διὰ τῆς μυήσεως ταύτης. Ἐν τούτοις, μικρὸς μόνον ἀριθμὸς τῶν μυστῶν ἐλάμβανε τὴν ἀπ' εὐθείας ἀποκάλυψιν τῶν μυστηρίων, ἤτοι τὸ ἀπόκρυφον δόγμα, οἱ λοιποὶ ὤφειλον νὰ διΐδωσιν αὐτὴν διὰ μέσου τῶν βαθέων ἀλληγοριῶν, αἵτινες προσεφέροντο εἰς τὴν διορατικότητα αὐτῶν κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἱερᾶς διδασκαλίας.

Θὰ ἴδωμεν παρακατιόντες ὅτι, ἐκεῖνο, ὅπερ οἱ ἱερεῖς ἐδίδασκον τοῖς μύσταις, ἦτο οὐσιωδῶς ἠθικός τις μῦθος, προωρισμένος ἵνα καταστήσῃ αὐτοὺς βελτίονας καὶ μᾶλλον εὐδαίμονας.

***

Τὸ κυριώτερον κέντρον τῆς ἐν Αἰγύπτῳ μυήσεως ἔκειτο ἐν τῇ Μέμφιδι, πλησίον τῆς μεγάλης πυραμίδος. Ἡ μεγαλειτέρα μυστικότης ἐκάλυπτε τὰς ἱερὰς τῆς μυήσεως διατυπώσεις, ἵνα δε σχηματίσῃ τις ἰδέαν περὶ αὐτῶν, περιήρχετο εἰς τὴν ἀνάγκην τῶν εἰκασιῶν καὶ τῶν ὑποθέσεων. Οἱ μύσται ἐφύλαττον ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου σιγὴν, τοσούτῳ μᾶλλον αὐστηράν, καθόσον διέτρεχε κίνδυνον ζωῆς ὁ ἄφρων, ὅστις θὰ ἐτόλμα ν' ἀνασύρῃ τὸν καλύπτοντα τὸν ἱερὸν βωμὸν πέπλον. Δὲν ἠδύναντο νὰ συνομιλῶσι παρὰ μόνον μεταξύ των περὶ παντὸς ὅ,τι ἀφεώρα τὰ μυστήρια, ἐὰν δὲ ἦσαν ἠναγκασμένοι νὰ ὁμιλήσωσι περὶ αὐτῶν ἐνώπιον βεβήλων, ὤφειλον, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, νὰ μεταχειρίζωνται φράσεις αἰνιγματώδεις,μηδεμίαν σαφῆ ἔννοιαν ἐχούσας ἢ μόνον δι' αὐτοὺς καὶ μόνους.

Ὁ κανὼν οὗτος ἦτο γενικός. Ἐν Ἑλλάδι, ἀμοιβὴ προεκηρύχθη διὰ τὴν κεφαλὴν τοῦ Διαγόρου, διότι ἀπεκάλυψε τὸ μυστικὸν τῶν Ἐλευσινίων. Ὁ Ἀνδροκίδας καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης, κατηγορηθέντες διὰ τὸ ἴδιον ἔγκλημα, προσήχθησαν διὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου ἐκείνου τῶν Ἀθηνῶν, τοῦ τρομερωτέρου ἀφ' ὅσα ὑπῆρξαν, καθόσον προσήγαγε τὸν ἔνοχον ἐνώπιον τοῦ ἀμαθοῦς καὶ εὐπίστου λαοῦ, ὅστις ὤφειλε ν' ἀποφανθῇ. Ὁ ποιητὴς Αἰσχύλος, ὃν κατηγόρησαν ὅτι ἔθεσεν ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἀντικείμενα μυστηριώδη, δὲν ἠδυνήθη ν' ἀπαλλαγῇ ἢ ἀποδεικνύων ὅτι οὐδέποτε εἶχε μυηθῇ. Ὁ Ἀριστοτέλης, τέλος, ὑποδειχθεὶς ὡς ἀσεβὴς ὑπὸ τοῦ ἱεροφάντου Εὐρυμέδοντος, διότι ἔθυσεν εἰς τὴν ψυχὴν τῆς συζύγου αὐτοῦ κατὰ τοὺς τύπους τῶν Ἐλευσινίων μυστηρίων, ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς Χαλκίδα. Τὰ τυπικὰ, ἐν τούτοις, τῶν μυστηρίων τούτων περιῆλθον κατόπιν εἰς δημοσίαν σχεδὸν κυκλοφορίαν, δὲν ἔφθασαν ὅμως οὐχ ἧττον μέχρις ἡμῶν. Αἱ ἀκόλουθοι λεπτομέρειαι εἰσιν αἱ μόναι, ἃς ἄφησαν ἡμῖν, ἐπὶ τῶν μυστηρίων τῶν Αἰγυπτίων, οἱ ἱστορικοὶ τῆς ἀρχαιότητος.

Τὰ μυστήρια διηροῦντο εἰς ***Μεγάλα*** καὶ εἰς ***Μικρά.*** Τὰ ***Μικρά,*** ἅτινα ἦσαν τὰ τῆς Ἴσιδος, ἑωρτάζοντο κατὰ τὴν ἐαρινὴν

ἰσημερίαν, τὰ δὲ ***Μεγάλα*** περιελάμβανον τὰ τοῦ ***Σεράπιδος*** καὶ τὰ τοῦ ***Ὀσίριδος,*** ἐξ ὧν, τὰ μὲν πρῶτα ἐλάμβανον χώραν κατὰ τὸ ἡλιοστάσιον τοῦ θέρους, τὰ δὲ δεύτερα, κατὰ τὴν φθινοπωρινὴν ἰσημερίαν.

Δὲν ἐπετρέπετο νὰ παρουσιασθῶσιν εἰς τὴν μύησιν ἢ ἄνδρες, ὧν ὁ βίος ὑπῆρξεν ἄνευ κηλίδος, καὶ κατὰ μείζονα λόγον, ἡ προσέγγισις ἦτο αὐστηρῶς ἀπηγορευμένη εἰς τοὺς δολοφόνους. Ταῦτα συνέβαινον καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν. Ὁ Αὐτοκράτωρ Νέρων, ὅστις ἐζήτησε νὰ μυηθῇ εἰς τὰ μυστήρια τῆς Ἐλευσῖνος, ἔστη πρὸ τοῦ ὁδοῦ τοῦ ναοῦ, ὅτε ἤκουσε τὸν κήρυκα, κατὰ τὴν προτασσομένην τῆς τελετῆς τῶν μυστηρίων διακήρυξιν, νὰ ἐκφέρῃ ἀνάθεμα κατὰ τῶν ἀσεβῶν καὶ τῶν κακούργων.

Δύο καὶ ἥμισυ αἰῶνας μετὰ ταῦτα, ὁ Αὐτοκράτωρ Κωνσταντῖνος ἐζήτησε τὴν μύησιν ἀλλὰ τῷ ἠρνήθησαν αὐτήν. Οἱ Χριστιανοί, ὧν ἡ θρησκευτικὴ ἕνωσις ἀπέκλειεν ἁπάσας τὰς ἄλλας, ἦσαν ἐπίσης, κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν, καὶ διὰ τὸν αὐτὸν λόγον, ἀποκεκλεισμένοι ὀνομαστικῶς τῶν ***Ἐλευσινίων Μυστηρίων.***

***

Ὁ ὑποψήφιος εἰς τὰ μυστήρια τῶν Αἰγυπτίων ὤφειλε ν' ἀπόσχῃ πάσης γεννετησίου πράξεως, νὰ μὴ λαμβάνῃ ἢ ἐλαφρὰν τροφὴν καὶ νὰ προφυλάττηται πρὸ πάντων ἀπὸ πάσης κρεωφαγίας. Ὤφειλε πρὸς τούτοις ν' ἀποπλύνῃ τὰς ἀκαθαρσίας τοῦ σώματος αὐτοῦ, λουόμενος ἐπανειλημμένως, καί, ἐν δοθείσει ἡμέρᾳ, νὰ βυθίσῃ ἑπτάκις τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐντὸς τῶν ὑδάτων τοῦ Νείλου, ἢ ἐντὸς τῆς θαλάσσης.

Παρομοίας διατυπώσεις μετεχειρίζοντο καὶ εἰς ἁπάσας τὰς ἄλλας μυήσεις. Ἐπεβάλλετο τῷ ὑποψηφίῳ τῶν Ἐλευσινίων μυστηρίων νὰ μὴ ἐμφανισθῇ ἐν τῷ ναῷ ἢ μὲ χεῖρας καθαρὰς καὶ μὲ καρδίαν καθαράν. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὑπῆρχεν ἱερεύς, καλούμενος ΥΔΡΑΝΟΣ, εἰδικῶς ἐντεταλμένος ἵνα καθαρίζῃ τὸν ὑποψήφιον διὰ τοῦ ὕδατος, εἶχον δὲ τοποθετήσει ἐν τῷ προνάῳ δοχεῖον πλῆρες ἡγιασμένου ὕδατος, ἐν ᾧ ἔνιπτον τὰς χεῖρας. Ὁ ὑποψήφιος ὤφειλε νὰ βεβαιώσῃ ὅτι ἔπιε ΚΥΚΕΩΝΑ, ποτὸν προω-

ρισμένον ἵνα ἐξασθενήσῃ ἐν αὐτῷ τὴν γεννετήσιον ὁρμήν. Τροφαί τινες τῷ ἦσαν ἀπηγορευμέναι, καὶ ἰδίως οἱ κύαμοι, τὴν ἀποχὴν τῶν ὁποίων συνεβούλευον ἐξ ἴσου ἥ τε Αἰγυπτιακὴ μύησις καὶ ἡ τοῦ Πυθαγόρου, ἥτις ἀπορρέει ἐξ ἐκείνης, διότι οἱ ἱερεῖς ἐφρόνουν ὅτι ὁ κύαμος εἶνε λίαν θερμαντικός, καὶ ὅτι, ἐξερεθίζων τὰς αἰσθήσεις, δὲν ἀφίνει τὴν ψυχὴν νὰ κατέχῃ τὴν δέουσαν ἡρεμίαν πρὸς ἔρευναν τῆς ἀληθείας.

Αἱ γυναῖκες, αἱ ὑποψήφιοι εἰς τὴν τέλεσιν τῶν ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΩΝ, μυστηρίων προωρισμένων διὰ τὸ φύλον αὐτῶν, ἐν Ἀθήναις, ὤφειλον διὰ τῆς νηστείας καὶ τῆς ἐγκρατείας νὰ προπαρασκευασθῶσι διὰ τὴν μεγάλην ταύτην τελετήν. Ὅπως κατευνάσωσι τὰς ἐπιθυμίας αὐτῶν, προσέτρεχον. ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, εἰς τὴν χρῆσιν τῆς λύγου καὶ ἄλλων ψυχρῶν φυτῶν, ἅτινα ἐστρώννυον κατὰ γῆς καὶ κατεσκεύαζον στρωμνάς, ἐφ' ὧν κατεκλίνοντο. Κατὰ τὸν Ὀβίδιον, αἱ γυναῖκες αὗται ὤφειλον νὰ τηρῶσιν ἁγνότητα ἐπὶ ἐννέα συνεχεῖς νύκας. Εἰς τὰ μυστήρια τοῦ Βάκχου ὁ ὑποψήφιος ὤφειλε νὰ τηρῇ ἐπὶ δέκα ἡμέρας τὴν αὐστηροτέραν ἐγκράτειαν. Τοῦτ' αὐτὸ συνέβαινε καὶ εἰς τὰ μυστήρια τοῦ ***Ἄτυος*** καὶ τῆς ΚΥΒΕΛΗΣ, καθὼς καὶ εἰς τὰ τοῦ ΟΓΦΕΩΣ καὶ τοῦ ΜΕΙΘΡΑ.

Ἀφοῦ οὕτως εἶχεν εὐπρεπῶς παρασκευασθῇ, ὁ ὑποψήφιος εἰς τὰ μυστήρια τῶν Αἰγυπτίων, συνοδευόμενος ὑφ' ἑνὸς μύστου, ὅστις ἐχρησίμευεν αὐτῷ ὡς ὁδηγός, μετέβαινεν, ἐν βαθείᾳ νυκτί, εἰς τὴν μεγάλην πυραμίδα, ἐφοδιασμένος μὲ φανὸν καὶ μὲ πᾶν τὸ ἀναγκαιοῦν ὅπως ἀνάψῃ αὐτόν. Ἀνήρχετο δέκα ἓξ βαθμίδας ἐπὶ τῆς πυραμίδος καὶ ἔφθανεν οὕτως εἰς ὀπὴν τετραγωνικοῦ μέτρου.

Ἐκεῖ ἠνοίγετο πρὸ αὐτοῦ χθαμαλὴ στοά, ἐν ᾗ εἰσήρχετο ἕρπων, κρατῶν ἀνὰ χεῖρας τὸν φανόν. Μετὰ μικρᾶς λοξοδρομίας ἔφθανε, τέλος. πρὸ μεγάλης ὀπῆς φρέατος, ὅπερ ἐφαίνετο αὐτῷ ἄνευ πυθμένος καὶ ἐντὸς τοῦ ὁποίου, ἐν τούτοις, ὤφειλε νὰ ριψοκινδυνεύσῃ. Ἐπειδὴ τὸ σκότος ἐκάλυπτεν ἀπ' αὐτοῦ τὰς σιδηρὰς βαθμίδας, δι' ὧν ἠδύνατο νὰ κατέλθῃ, καὶ ἃς ὁ ὁδηγὸς αὐτοῦ ἀπέφευγε σκοπίμως νὰ τῷ ὑποδείξῃ, συνέβαινε πολλάκις ὥστε ὁ ὑποψήφιος, πεπηγὼς ἐκ τοῦ φόβου, ἐπανέκαμπτεν εἰς τὰ ἴδια, ἐγκαταλιμπάνων τὴν ριψοκίνδυνον ἐπιχείρησιν αὐτοῦ.

Ἐάν, ἐν τούτοις, διετήρει τὸ θάρρος αὐτοῦ, ὁ συνοδεύων αὐτὸν

μύστης κατήρχετο πρῶτος, καὶ ἐπηγρύπνει ὅπως ὁ ὑποψήφιος τὸν ἀκολουθῇ ἄνευ κινδύνου.

Εἰς τὴν ἑξηκοστὴν βαθμίδα, ὁ ὑποψήφιος συνήντα ὀπὴν, χρησιμεύουσαν ὡς εἴσοδος δρόμου ἐσκαμμένου ἐπὶ τοῦ βράχου καὶ κατερχομένου ἑλικοειδῶς εἰς ἀπόστασιν τεσσαράκοντα πέντε περίπου μέτρων. Εἰς τὸ ἄκρον τοῦ δρόμου εὑρίσκετο δίφυλλος ὀρειχαλκίνη θύρα, ἣν ἠνέωγεν ἄνευ δυσκολίας καὶ ἄνευ θορύβου, ἀλλ' ἥτις, ἐπανακλειομένη ἀφ' ἑαυτῆς ὄπισθεν αὐτοῦ, παρήγαγε σφοδρότατον ἦχον, ὅστις ἀπήχει μακρόθεν καὶ ἐφαίνετο ὡς διασείων τοὺς ὑποχθονίους θόλους. Τὸ σημεῖον τοῦτο ἀνήγγελε τοῖς ἱερεῦσιν ὅτι βέβηλος διεκινδύνευεν ἐν ταῖς δοκιμασίαις τῆς μυήσεως, καὶ ἐκ τῆς στιγμῆς ταύτης, οἱ ***Ζάκωνες,*** ἱερεῖς τῆς τελευταίας τάξεως, προητοίμαζον τὰ πάντα ὅπως τὸν ὑποδεχθῶσι.

Περίφραγμα σιδηροῦν εὑρίσκετο ἔναντι τῆς ὀρειχαλκίνης θύρας. Ὁ ὑποψήφιος παρετήρει διὰ μέσου τῶν κιγκλίδων ἀπέραντον στοὰν, ἐπὶ τῶν δύο πλευρῶν τῆς ὁποίας εὑρίσκετο μακρὰ σειρὰ ἀψίδων, φωτιζομένων ὑπὸ πυρσῶν καὶ λαμπτήρων, διαχεόντων ἄπλετον φῶς. Ἤκουε τὰς φωνὰς τῶν ἱερέων καὶ τῶν ἱερειῶν τῆς ***Ἴσιδος,*** ᾀδόντων ὕμνους πενθίμους, οὓς συνώδευον ἐναρμόνια ὄργανα.

Οἱ ὕμνοι οὗτοι, θαυμασίως συντεθειμένοι, οἱ ἦχοι οὗτοι, πενθίμως μελπόμενοι, οὓς ἡ ἠχὼ ἀνταπέδιδεν ἔτι μᾶλλον σοβαροὺς καὶ ἔτι μᾶλλον πενθίμους, ἀπερρόφουν τὴν προσοχὴν τοῦ ὑποψηφίου καὶ ἐβύθιζον αὐτὸν εἰς μελαγχολικὴν ἔκστασιν. Ὁ ὁδηγὸς αὐτοῦ ἄφινεν αὐτὸν πρὸς στιγμὴν ἐν τῇ στάσει ταύτῃ, εἶτα, ἀποσπῶν αὐτὸν ἐκ τῶν ῥεμβασμῶν του, τὸν προσεκάλει νὰ καθεσθῇ μετ' αὐτοῦ ἐπί τινος λιθίνου θρονίου, καὶ διηρώτα αὐτὸν ἐκ νέου ἂν ἐπιμένῃ εἰς τὴν ἀπόφασίν του. Ἐὰν ὁ ὑποψήφιος ἐπέμενε νὰ μυηθῇ, ἀμφότεροι εἰσήρχοντο τότε ἐντὸς στοᾶς, δύο μέτρων πλάτους, ἧς ἡ ὀροφὴ ἐστηρίζετο ἐπὶ ἀψίδων. Ἐπὶ τῆς προμετωπίδος μιᾶς τῶν ἀψίδων τούτων ὁ ὑποψήφιος δὲν ἐβράδυνε ν' ἀναγνώσῃ τὴν ἑξῆς ἐπιγραφὴν, κεχαραγμένην, μελαίνοις γράμμασιν, ἐπὶ λευκοῦ μαρμάρου.

«— Ὁ θνητὸς, ὅστις μόνος θέλει διατρέξῃ τὴν ὁδὸν ταύτην, χωρὶς νὰ στραφῇ καὶ χωρὶς νὰ παρατηρήσῃ ὄπισθεν αὐτοῦ, θὰ

καθαρισθῇ διὰ τοῦ πυρὸς, διὰ τοῦ ὕδατος καὶ διὰ τοῦ ἀέρος, καὶ ἐὰν δυνηθῇ νὰ ὑπερνικήσῃ τὸν τρόμον τοῦ θανάτου, θὰ ἐξέλθῃ τοῦ κόλπου τῆς γῆς, θὰ λάβῃ τὸ φῶς καὶ θὰ δικαιοῦται νὰ παρασκευάσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ εἰς τὴν ἀποκάλυψιν τῶν μυστηρίων τῆς μεγάλης θεᾶς ***Ἴσιδος***».

Ἐν τῇ θέσει ταύτῃ, ὁ συνοδεύων τὸν ὑποψήφιον μύστης ἀνεκοίνου αὐτῷ ὅτι δὲν δύναται νὰ παρακολουθήσῃ αὐτόν ἐπὶ πλέον, ὅτι σπουδοῖοι κίνδυνοι μέλλουν ν' ἀρχίσουν δι' αὐτὸν, καὶ ὅτι, ἵνα ὑπερπηδήσῃ αὐτοὺς, ἀπαιτεῖται σθένος ψυχῆς καὶ ἀναλλοίωτος ἑτοιμότης πνεύματος, ὅτι, ἐὰν ἐλαχίστην εἶχεν ἀμφιβολίαν ὅτι δὲν θὰ ἐξήρχετο νικητής, ὤφειλε νὰ παραιτηθῇ τῆς ἰδέας ὅτι θέλει ἀψηφήσῃ αὐτοὺς, καὶ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὰ ἴδια, ὅτι ἦτο ἀκόμη ἐλεύθερος ν' ἀποσυρθῇ, ἀλλ' ὅτι μίαν στιγμὴν βραδύτερον θὰ ἦτο πλέον ἀργά.

Ἐὰν ὁ ὑποψήφιος ἐπέμενεν ἀκλόνητος εἰς τὴν ἀπόφασίν του, ὁ ὁδηγὸς αὐτοῦ τὸν προέτρεπεν ἵνα ἐνισχύσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ κατὰ τοῦ φόβου, ἐνηγκαλίζετο αὐτὸν τρυφερῶς καὶ ἐγκατελίμπανεν αὐτὸν εἰς ἑαυτόν.

Ἐν τούτοις, κατὰ τὰ κεκανονισμένα, παρηκολούθει αὐτὸν μακρόθεν ἵνα, ἐν ἀνάγκῃ, τρέξῃ εἰς βοήθειαν αὐτοῦ, εἴ ποτε τὸ θάρρος ἐγκατελίμπανεν αὐτὸν, καὶ ἵνα ὁδηγήσῃ αὐτὸν ἐκτὸς τῶν ὑπογείων, συνιστῶν αὐτῷ, ἐν ὀνόματι τῆς θεᾶς ***Ἴσιδος,*** νὰ τηρήσῃ σιγὴν εἰς πᾶν ὅ,τι συνέβη αὐτῷ καὶ ν' ἀποφύγῃ εἰς τὸ μέλλον νὰ ἐμφανισθῇ, πρὸς μύησιν, ἐν οὐδενὶ τῶν δώδεκα ναῶν τῆς Αἰγύπτου.

Μείνας μόνος, ὁ ὑποψήφιος ἠκολούθει, ἐπὶ διαστήματος ἑκατὸν τεσσαράκοντα μέτρων, τὴν στοὰν, ἐν ᾗ εἶχεν εἰσέλθῃ, παρατηρῶν ἑκατέρωθεν τετραγώνους παστάδας, ἐν αἷς κολοσσιαῖα ἐκ βασάλτου καὶ γρανίτου ἀγάλματα ἐκάθηντο ἐπὶ κυβικῶν τυμβίτων λίθων, ἐν στάσει μομιῶν, ἀναμενουσῶν τὴν ἡμέραν τῆς ἀναστάσεως. Ὁ φανὸς, ὃν ἔφερε, δὲν διέχεε πέριξ αὐτοῦ ἢ ἀμυδρὸν φῶς, καὶ ἀνὰ πᾶν βῆμα τῷ ἐφαίνετο ὅτι βλέπει φάσματα, ἀλλ' αἱ ὀπτασίαι αὗται ἐξηφανίζοντο εἰς τὴν προσέγγισιν αὐτοῦ.

Ἔφθανε, τέλος, πρὸ σιδηρᾶς θύρας, φρουρουμένης ὑπὸ τριῶν ἀνδρῶν, ὡπλισμένων διὰ ξιφῶν καὶ φερόντων προσωπίδας ἐν μορ-

φῇ κεφαλῆς θωὸς, ἢ κεχρυσωμένου λύκου, οἵτινες, ἐπὶ τῇ θέᾳ αὐτοῦ, προσήρχοντο πρὸς αὐτὸν ζωηρῶς, εἷς δ' ἐξ αὐτῶν ἀπηύθυνεν αὐτῷ τὰ ἑξῆς.

— «Δὲν εἴμεθα ἐνταῦθα ἵνα σ' ἐμποδίσωμεν ὅπως διαβῇς. Ἐξακολούθει τὴν ὁδόν σου, ἐὰν οἱ Θεοὶ σοὶ ἔδωκαν τὸ πρὸς τοῦτο ἀπαιτούμενον σθένος. Πρόσεξον ὅμως, διότι ἂν διαβῇς τὸν οὐδὸν τῆς θύρας ταύτης, ὀφείλεις νὰ φθάσῃς εἰς τὸν σκοπὸν τῆς ἐπιχειρήσεώς σου χωρὶς νὰ στρέψῃς τὴν κεφαλὴν καὶ χωρὶς νὰ ὀπισθοχωρήσῃς. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, θὰ ἐπανεύρῃς ἡμᾶς ἐν τῇ θέσει μας, ἵνα ἐμποδίσωμεν τὴν ὀπισθοχώρησίν σου, καὶ οὐδέποτε πλέον θὰ ἐξέλθῃς τῶν ὑποχθονίων τούτων τόπων».

Πράγματι, ἐὰν, ἀφοῦ διήρχετο τὴν θύραν ταύτην, ὁ ὑποψήφιος, ὠθούμενος ὑπὸ τοῦ φόβου, ἐπανήρχετο εἰς τὰ βήματα αὐτοῦ, οἱ τρεῖς φρουροὶ συνελάμβανον καὶ ὁδήγουν αὐτὸν εἰς τὰ κατώτερα τοῦ ναοῦ δώματα,ἔνθα ἐνεκλείετο διὰ τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς του.

Ἡ κάθειρξις, ἐν τούτοις, αὐτοῦ δὲν ἦτο λίαν αὐστηρὰ, διότι ἦτο ἐπιδεκτικὸς νὰ γείνῃ ὑποδεέστερος ἀξιωματικὸς, καὶ ἠδύνατο νὰ νυμφευθῇ θυγατέρα ἱερέως τῆς δευτέρας τάξεως. Οὐδεμίαν ὅμως ἠδύνατο νὰ ἔχῃ τοῦ λοιποῦ ἐπικοινωνίαν μετὰ τοῦ βεβήλου κόσμου, ὤφειλε δὲ νὰ γράψῃ τῇ οἰκογενείᾳ αὐτοῦ τὴν ἑξῆς ἐπιστολήν:

«Ὁ Οὐρανὸς ἐτιμώρησε τὸ θράσος μου. Εἰμὶ διὰ παντὸς ἀποκεχωρισμένος τοῦ κόσμου, ἀλλ' οἱ δίκαιοι καὶ οἰκτίρμονες Θεοὶ μοὶ ἐχορήγησαν ἡδείαν καὶ ἥρεμον καταφυγήν. Φοβεῖσθε καὶ λατρεύετε τοὺς ἀθανάτους».

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης ἐθεωρεῖτο ὡς τεθνεώς. Ἀλλ' ὅταν ἑνόνων τὴν ἑτοιμότητα τοῦ πνεύματος μετὰ τῆς γενναιοψυχίας, ὁ ὑποψήφιος διεβεβαίου ὅτι οὐδὲν ἠδύνατο νὰ ταράξῃ τὰς αἰσθήσεις του, οὔτε νὰ κλονίσῃ τὴν ἀπόφασίν του, τότε οἱ φρουροὶ ἀπεμακρύνοντο, ὅπως ἀφήσωσιν αὐτῷ ἐλευθέραν τὴν δίοδον.

Μετὰ πάροδον μόλις τεσσαράκοντα βημάτων, παρετήρει ζωηρὸν φῶς, οὗτινος ηὔξανεν ἡ λάμψις ἐνόσῳ προὐχώρει. Μετ' ὀλίγον εὑρίσκετο ἐντὸς αἰθούσης, τριάκοντα μέτρων σχεδὸν ὕψους καὶ ἴσων διαστάσεων κατὰ μῆκος καὶ πλάτος. Ἑκατέρωθεν ἑ-

καιον εὔφλεκτοι ὕλαι, κλάδοι δένδρων, ἄσφαλτος καὶ βάλσαμον. Ὁ ἀναπεμπόμενος καπνὸς ἐξήρχετο διὰ μακρῶν σωλήνων ἀπὸ τῆς ὀροφῆς. Ὁ ὑποψήφιος ὤφειλε νὰ διέλθῃ διὰ τῆς καμίνου ταύτης, ἧς αἱ φλόγες ἠνοῦντο, ἐν εἴδει λίκνου, ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ.

Τὸν κίνδυνον τοῦτον ἐπηκολούθει ἀμέσως ἕτερος. Ἐκεῖθεν τῆς ἑστίας, ἐξετείνετο ἐπὶ τοῦ ἐδάφους εὐρεῖα σιδηρᾶ ἐσχάρα πεπυρακτωμένη, ἧς αἱ διαιρέσεις, ἐν σχήματι ῥόμβων, ἄφινον μόλις μέρος, ἐντὸς τῶν ἐν αὐταῖς παρασκευασθέντων κενῶν, ὅπως ὁ ὑποψήφιος δυνηθῇ νὰ θέσῃ τὸν πόδα. Μόλις ὑπερεπήδα τὴν διπλῆν ταύτην δοκιμασίαν, ἐν ᾗ ὤφειλε ν' ἀναπτύξῃ τόσην ἐπιτηδειότητα ὅσην καὶ σταθερότητα, καὶ νέον πρόσκομμα ἐνεφανίζετο πρὸ αὐτοῦ.

Διώρυξ εὐρεῖα καὶ ὁρμητικὴ, διατηρουμένη ἐκ τῶν ὑδάτων τοῦ Νείλου, ἔφραττεν αὐτῷ τὴν διάβασιν. Ὤφειλε νὰ διέλθῃ τὴν διώρυγα ταύτην νηχόμενος, ἢ τῇ βοηθείᾳ δύο κιγκληδωμάτων, ἀνερχομένων ἐκ τοῦ βάθους τοῦ ὕδατος, καὶ προωρισμένων, κυρίως, ἵνα ἐμποδίσωσι τὸ ρεῦμα ἀπὸ τοῦ νὰ παρασύρῃ αὐτὸν ἐκτὸς τῆς κεχαραγμένης διευθύνσεως. Τότε ἐξεδύετο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, περιετύλισσε καὶ προσέδενεν αὐτὰ διὰ τοῦ ζωστῆρος του ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, τοποθετῶν ὑπεράνω αὐτῶν τὸν ἀνημμένον φανὸν, ἵνα ὁδηγεῖται ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἥτις ἐβασίλευεν εἰς τὴν ἀντίπεραν ὄχθην. Εἶτα, ἐρρίπτετο ἐντὸς τοῦ χειμάρρου, ὃν μετὰ δυσκολίας διαπεραιοῦτο.

Φθάνων εἰς τὴν ἀντίπεραν ὄχθην, εὑρίσκετο πρὸ τῆς εἰσόδου ὑψηλῆς ἀψίδος, ἀπολεγούσης εἰς ἀνάβαθρον δύο τετραγωνικῶν μέτρων, οὗτινος τὸ δάπεδον ἀπέκρυπτεν εἰς τὸν ὀφθαλμὸν τὸν ἐφ' οὗ ἐστηρίζετο μηχανισμόν. Δεξιόθεν καὶ ἀριστερόθεν ὑψοῦντο δύο ὀρειχάλκινοι τοίχοι, χρησιμεύοντες ὡς στηρίγματα τῶν τόρμων δύο μεγίστων τροχῶν ἐκ τοῦ ἰδίου μετάλλου, πρὸ αὐτοῦ δ' ἐνεφανίζετο θύρα ἐλεφαντίνη, φέρουσα δύο χρυσὰ ἐλάσματα, δεικνύοντα ὅτι ἠνοίγετο ἔσωθεν. Ματαίως προσεπάθει οὗτος ν' ἀνοίξῃ διάβασιν διὰ τῆς θύρας, ἥτις ἀνθίστατο εἰς ὅλας τὰς προσπαθείας αὐτοῦ. Ἄϊφνης δύο στιλπνότατοι κρῖκοι ἐνεφανίζοντο εἰς τὰ βλέμματα αὐτοῦ. Ἔθετεν ἐπ' αὐτῶν τὴν χεῖρα ἵνα βεβαιωθῇ

ἐὰν, σύρων αὐτοὺς πρὸς ἑαυτὸν, κατώρθου ν' ἀνοίξῃ τὴν θύραν.

Ἀλλ' ὁποῖοι ἦσαν ὁ τρόμος καὶ ἡ ἔκπληξις αὐτοῦ, ὁπότε, μόλις εἶχε λάβει ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τοὺς κρίκους, οἱ ὀρειχάλκινοι τροχοὶ ἔστρεφον αἴφνης περὶ ἑαυτοὺς μετὰ καταπληκτικῆς ταχύτητος καὶ τρομεροῦ πατάγου, ὁπότε τὸ ἔδαφος, ὑποχωροῦν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ, ἄφινεν αὐτὸν κρεμαμένον ἐπὶ τῶν κρίκων, ὑπεράνω ἀβύσσου, ὁπόθεν ἐξήρχετο σφοδρὸς ἄνεμος, ὁ δὲ φανὸς αὐτοῦ ἐσβέννυτο, καὶ αὐτὸς ἔμενε βεβυθισμένος ἐν παγερᾷ σκοτίᾳ.

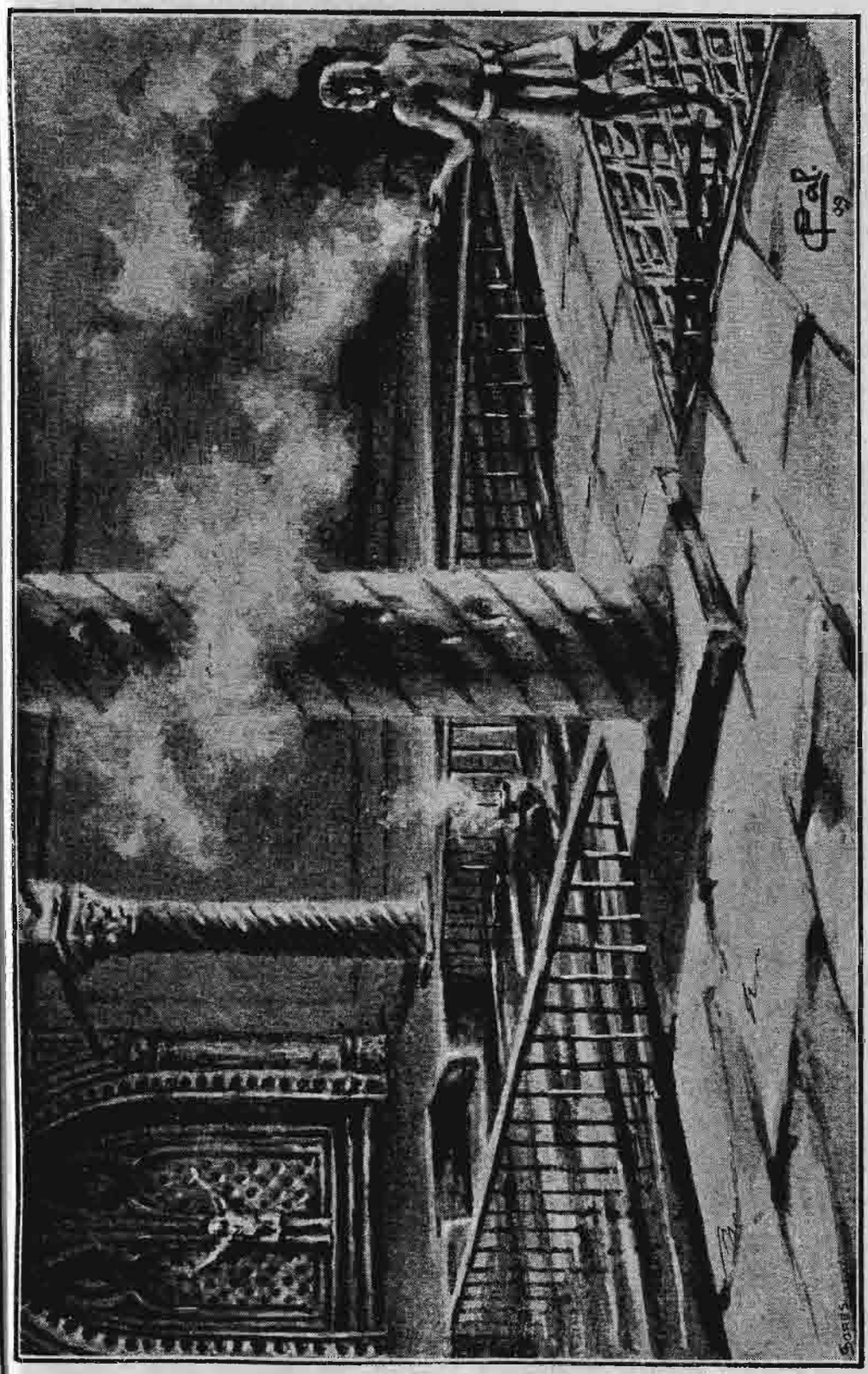
Πλέον τοῦ ἑνὸς λεπτοῦ τῆς ὥρας διέμενεν ἐν τῇ τρομερᾷ ταύτῃ θέσει, κατάπληκτος ἐκ τοῦ κρότου τῶν μηχανῶν, πεπηγὼς ἐκ τοῦ ψυχροῦ ρεύματος τοῦ ἐκ τῶν ἐγκάτων τῆς γῆς ἐξερχομένου ἀέρος, καὶ περίτρομος μήτοι, ἐὰν αἱ δυνάμεις αὐτοῦ ἐξέλιπον, παρασυρθῇ ὑπὸ τοῦ ἰδίου βάρους εἰς τὰ βάθη τοῦ ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ χαίνοντος βαράθρου.

Μικρὸν κατὰ μικρὸν, ἐν τούτοις, ὁ θόρυβος ἔπαυε, τὸ ἔδαφος ἐπανήρχετο εἰς τὴν θέσιν του, οἱ κρῖκοι κατέπιπτον καὶ μετ' αὐτῶν ὁ ὑποψήφιος, ὅστις εὑρίσκετο οὕτω ἐκτὸς παντὸς κινδύνου. Τότε, τὰ δύο φύλλα τῆς ἐλεφαντίνης θύρας ἠνοίγοντο πρὸ αὐτοῦ καὶ ἐνεφανίζετο εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ μέγας ναὸς, ἀπαστράπτων ἐκ τῶν φώτων.

Ἡ θύρα δι' ἧς εἰσήγετο εἰς τὸ ἄδυτον ἠνοίγετο ἐπὶ τοῦ ὑποβάθρου τοῦ τριπλοῦ ἀγάλματος τῆς ***Ἴσιδος,*** τοῦ ***Ὀσίριδος*** καὶ τοῦ ***Ὥρου,*** συμπλέγματος θείου, οὗτινος ἡ φύσις θ' ἀπεκαλύπτετο αὐτῷ βραδύτερον, ἐὰν ἐκρίνετο ἄξιος.

Ἐπὶ τῶν τοίχων ἦσαν κεχαραγμέναι μυστηριώδεις εἰκόνες, ὄφις, ἐμῶν ὠὸν, σύμβολον τοῦ σύμπαντος, ἐμπεριεκλείοντος ἐν ἑαυτῷ τὸ σπέρμα παντὸς πράγματος, ὅπερ ἀναπτύσσει ἡ θερμότης τοῦ ἀστέρος τῆς ἡμέρας. Ὁ μὲ λαβὴν σταυρὸς, ἀπομίμησις τοῦ ***Λίγγαμ-Ναχαμὰμ,*** τῶν Ἰνδῶν, καὶ ἀπεικονίζων, ὅπως αὐτὸ, τήν τε ἐνεργητικὴν καὶ παθητικὴν τῆς φύσεως δύναμιν. Ἕτερος ὄφις, περιστρεφόμενος κυκληδὸν ἐν ἑαυτῷ καὶ καταβροχθίζων τὴν οὐρὰν αὐτοῦ, σχῆμα μυστηριῶδες τῆς ἀδιαλείπτου περιστροφῆς τοῦ Ἡλίου. Καὶ ἕτεραι, τέλος, ἀλληγορικαὶ εἰκόνες, αἵτινες καθίστων τὸν ναὸν τοῦτον ἀληθῆ μικρόκοσμον.

Ἐκεῖ, τὸν νεόφυτον ὑπεδέχοντο ἱερεῖς, ἱστάμενοι ἐπὶ δύο στοί-

ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΑΙΓΥΠΤΙΩΝ
(Δοκιμασίαι τῆς μυήσεως).

χων καὶ φέροντες τὰ μυστηριώδη ἐμβλήματα αὐτῶν. Ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν ἵστατο ὁ ΔΑΔΟΥΧΟΣ, κρατῶν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ χρυσοῦν δοχεῖον, ἐν σχήματι πλοίου, ἐξ οὗ ἐξήρχετο ζωηρὰ φλόξ. Ἦτο ἡ εἰκὼν τοῦ Ἡλίου, τοῦ διαχέοντος ἐν τῷ σύμπαντι τὸ φῶς αὐτοῦ.

Εἵπετο ὁ φέρων τὸν βωμὸν, ζῶσαν τῆς Σελήνης ἀπεικόνισιν, εἶτα, τρίτος ἱερεὺς μετὰ τῶν σημάτων τοῦ ***Ἑρμοῦ,*** τοῦ μὲ χρυσὰ φύλλα φοίνικος, καὶ τοῦ κηρυκείου, ὅπερ ἀπεικόνιζε τὴν θείαν φωνὴν, τὸν ***Λόγον,*** τὴν παγκόσμιον ζωήν.

Μεταξὺ τῶν ἄλλων λειτουργῶν ὑπῆρχεν εἷς, ὅστις ἔφερε μίαν χεῖρα τῆς δικαιοσύνης καὶ δοχεῖον, ἐν σχήματι μαστοῦ, σύμβολα, σχέσιν ἔχοντα πρὸς τὴν κρίσιν τῶν ψυχῶν καὶ πρὸς τὸν Γαλαξίαν, ὃν αἱ ψυχαὶ ὤφειλον ν' ἀκολουθήσωσιν, ἵνα ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν ἀρχικὴν πηγὴν, τὸ ἀγέννητον φῶς. Δεύτερος ἔφερε τὸν ἀλληγορικὸν λικμὸν, καὶ τρίτος δοχεῖον πλῆρες ὕδατος, ἐμβλήματα τῶν καθάρσεων, ἃς αἱ ψυχαὶ ὤφειλον νὰ ὑποστῶσι πρὶν γείνωσι δεκταὶ ἐν τῇ τῶν θεῶν κατοικίᾳ. Τέταρτος ἔφερε τὸ ἱερὸν ΣΙΝΙΟΝ, διὰ τοῦ ὁποίου ἐσινιάζοντο αἱ ψυχαὶ, καὶ ὅπερ ἀπεικόνιζεν ἐπίσης τὴν μύησιν. Ἄλλος ἔφερε τὴν ΚΙΣΤΗΝ, ἢ ***ἱερὸν κάλαθον,*** εἰκόνα τῆς ΚΤΕΝΟΣ, γεννητικοῦ ὀργάνου τῆς γυναικὸς, ἐφ' ἧς ἐτίθετο ὁ ΦΑΛΛΟΣ, σημεῖον τῆς ἀνδρότητος, ἀμφότερα ἐμβλήματα ἀπεικονίζοντα τὴν διπλὴν τῆς φύσεως γόνιμον δύναμιν. Τελευταῖος, τέλος, λειτουργὸς ἐκράτει ἐν χερσὶ δοχεῖον, καλούμενον ΚΑΝΩΒΙΟΝ, ἔχον τὸ ἐλλειψοειδὲς τοῦ ᾠοῦ σχῆμα, περὶ τὸ ὁποῖον συνεσπειροῦτο ὄφις. Ἦτο καὶ τοῦτο ἡ εἰκὼν τοῦ σύμπαντος, ὅπερ περικυκλοῖ ὁ Ζωδιακός.

Ἔκπληκτος ἐκ τοῦ μεγαλείου τοῦ θεάματος τούτου, ὁ νεόφυτος ἔπιπτε κατὰ γῆς πρηνηδόν. Ὁ ***Τελετάρχης*** ἀνήγειρε καὶ ὡδήγει αὐτὸν παρὰ τῷ Ἀρχιερεῖ, ὅστις ἐνηγκαλίζετο καὶ συνεχαίρετο αὐτὸν ἐπὶ τῇ ἐπιτυχίᾳ αὐτοῦ. Εἶτα παρουσίαζεν αὐτῷ κύλικα, περιέχοντα ποτὸν συγκείμενον ἐκ μέλιτος καὶ γάλακτος.

— «Πίε, ἔλεγεν αὐτῷ, τὸ ποτὸν τοῦτο θὰ σὲ κάμῃ νὰ λησμονήσῃς τὰς πεπλανημένας ἀρχὰς τοῦ κόσμου».

Ἐπέταττεν εἶτα αὐτῷ νὰ γονυπετήσῃ ἐνώπιον τοῦ τριπλοῦ ἀγάλματος, καὶ, θέτων τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, ἀπήγ-

γελε μεγαλοφώνως τὴν ἀκόλουθον προσευχὴν, ἣν ἅπαντες οἱ παριστάμενοι ἐπανελάμβανον τίπτοντες τὰ ἑαυτῶν στήθη:

«Ὦ μεγάλη θεὰ Ἶσις! φώτισον διὰ τῶν Σῶν φώτων τὸν θνητὸν τοῦτον, ὅστις ὑπερεπήδησε τόσους κινδύνους καὶ ἐξετέλεσε τοσαῦτα ἔργα, καὶ κάμε αὐτὸν νὰ θριαμβεύσῃ καὶ ἐπὶ τῶν δοκιμασιῶν τῆς ψυχῆς, ἵνα καταστῇ ἄξιος νὰ μυηθῇ τῶν Σῶν μυστηρίων».

Μετὰ τὸ τέλος τῆς προσευχῆς, ὁ Μέγας ἱερεὺς ἀνήγειρε τὸν νεόφυτον καὶ παρουσίαζεν αὐτῷ δεύτερον ποτήριον, περιέχον πικρὸν ποτόν.

» —Πίε ἀκόμη, τὸ ποτὸν τοῦτο, ἔλεγεν αὐτῷ, θὰ σοὶ ὑπομιμνήσκῃ τὰ διδάγματα τῆς σοφίας, ἅτινα θὰ λάβῃς παρ' ἡμῶν».

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἠκούετο ἐναρμόνιος μουσικὴ, εἰς ἣν νέοι ἱερεῖς ἀνεμίγνυον ὕμνους πρὸς τιμὴν τῆς θεᾶς Ἴσιδος. Εἶτα τὸ πᾶν ἐσίγα, ὁ δὲ νεόφυτος ὡδηγεῖτο εἰς τὸ δι' αὐτὸν προωρισμένον ἐνδιαίτημα, κείμενον εἰς τὸ ἐκ τοῦ ναοῦ ἐξαρτώμενον περίπτερον.

Ἐνταῦθα ἤρχιζον δι' αὐτὸν ἄλλης φύσεως δοκιμασίαι, αἵτινες διήρκουν ὀγδοήκοντα καὶ μίαν ἡμέρας. Μετὰ εἴκοσι τεσσάρων ὡρῶν ἀνάπαυσιν, καθ' ἣν τῷ ἦτο ἀπηγορευμένον νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ δωμάτιόν του, ὑπεβάλλετο εἰς σειρὰν νηστειῶν, καθισταμένων βαθμηδὸν αὐστηροτέρων, αἵτινες κατέληγον νὰ καταστῶσι καθ' ὑπερβολὴν αὐστηραί. Πάντα ταῦτα πρὸς καθαρισμὸν τοῦ σώματος.

Εἵπετο, ἐναμίλλως, ἡ κάθαρσις τῆς ψυχῆς, ἥτις διηρεῖτο εἰς δύο. Εἰς ἐπίκλησιν καὶ εἰς διδασκαλίαν. Ἡ ἐπίκλησις συνίστατο εἰς τὸ παρίστασθαι ἐπὶ μίαν ὥραν, κατὰ πᾶσαν πρωΐαν καὶ ἑσπέραν, εἰς τὰς θυσίας, ἡ δὲ διδασκαλία, εἰς τὸ λαμβάνειν καθεκάστην μέρος εἰς δύο διαλέξεις, ὧν ἡ μὲν πρώτη περιεστρέφετο εἰς θρησκευτικὰ θέματα, εἰς δὲ τὴν δευτέραν ὁ νεόφυτος ἐλάμβανεν ἠθικὴν διδασκαλίαν.

Τέλος, πρὸς ἐπίστεψιν τῶν δοκιμασιῶν τούτων, ἐπεβάλλετο αὐτῷ σιωπὴ ἀπόλυτος δέκα καὶ ὀκτὼ ἡμερῶν. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἦτο ἐλεύθερος νὰ περιφέρηται εἰς τοὺς κήπους τοῦ ναοῦ καὶ νὰ γράφῃ τὰς σκέψεις αὐτοῦ, ἀπηγορεύετο ὅμως αὐτῷ ρητῶς νὰ διακοινώσῃ, οὔτε διὰ σημείων, τὰς ἑαυτοῦ σκέψεις εἰς τοὺς λει-

τουργοὺς τοῦ ναοῦ, οὓς ἠδύνατο καθ' ὁδὸν νὰ συναντήσῃ, ν' ἀπαντήσῃ εἰς τὰς ἐρωτήσεις αὐτῶν, καὶ ν' ἀνταποδώσῃ, οὔτε δι' ἁπλοῦ μειδιάματος, τοὺς χαιρετισμοὺς, οὓς αἱ γυναῖκες τῶν λειτουργῶν τούτων ἀπέδιδον αὐτῷ, διερχόμεναι. Ὤφειλε νὰ μένῃ ἄφωνος καὶ ἀπαθὴς ὡς ἄγαλμα.

Προσεπάθουν, ἐν τούτοις, διὰ μυρίων τρόπων ὅπως ἀναγκάσωσιν αὐτὸν νὰ λύσῃ τὴν σιωπήν. Ὡμίλουν αὐτῷ περὶ πραγμάτων, τὰ μάλα ἐνδιαφερόντων αὐτὸν, ὑπεμίμνησκον αὐτῷ τὰς μυστικωτέρας πράξεις τοῦ βίου αὐτοῦ, εἰς ἃς ἐνόμιζεν ὅτι δὲν εἶχεν ἢ μόνον τὸν οὐρανὸν μάρτυρα, ἀφύπνιζον αὐτὸν ἀποτόμως, ὅπως τῷ ἀναγγείλωσιν εἴδησιν ψευδῆ, δυναμένην νὰ καταθλίψῃ αὐτὸν σπουδαίως, καὶ, μεθ' ὅλα ταῦτα, ἡ ἐλαχίστη λέξις, ἣν θὰ προέφερεν, ἐθεωρεῖτο ὡς ἁμάρτημα, καὶ ἐγένετο πρόξενος δι' αὐτὸν ν' ἀπωλέσῃ τὸν καρπὸν τῶν τόσων ἀγώνων του.

*
* *

Ἐννοεῖται ὅτι ὁ νεόφυτος ἔβλεπε μετὰ χαρᾶς προσεγγίζον τὸ τέρμα τῶν μακρῶν βασάνων αὐτοῦ. Τὴν προτεραίαν τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἔληγον ταῦτα, ἤρχοντο τρεῖς ἱερεῖς, ὅπως ἀναγγείλωσιν αὐτῷ ὅτι τῇ ἐπαύριον θὰ συνεκόμιζε τοὺς καρποὺς τῶν ἐπιμόχθων δοκιμασιῶν αὐτοῦ, καὶ ὅτι διὰ τῆς μυήσεως αὐτοῦ, θὰ ἐγίνετο δεκτὸς εἰς κοινωνίαν ἐκλεκτῶν, περιβεβλημένην μὲ τὰ ὡραιότερα προνόμια ἔν τε τῇ παρούσῃ καὶ ἐν τῇ μελλούσῃ ζωῇ.

Τὴν ἑπομένην, πράγματι, ἀπέδιδον αὐτῷ τὴν χρῆσιν τοῦ λόγου. Ὡδήγουν αὐτὸν ἐνώπιον τοῦ ***Κοινοῦ*** τῶν ἱερέων, καὶ ἐκεῖ ἠρώτων αὐτὸν τί φρονεῖ περὶ τῆς θεότητος, περὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ καὶ περὶ τῶν ἀρχῶν τῆς ἀτομικῆς ἠθικῆς. Αἱ ἐρωτήσεις ὅμως αὗται δὲν ἦσαν ἢ ἁπλοῖ τύποι. Τοῦ νεοφύτου ἁρμοδίως διδαχθέντος καὶ παρασκευασθέντος, αἱ ἀπαντήσεις αὐτοῦ ὤφειλον φυσικῶς νὰ ὦσι τοῖς δικασταῖς ἀρεσταί. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης ἤρχιζον δι' αὐτὸν αἱ δώδεκα ἡμέραι τῆς ***δηλώσεως.***

Τὴν πρώτην ἡμέραν, κατὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου, ὡδηγεῖτο ἐνώπιον τοῦ τριπλοῦ ἀγάλματος τοῦ ***Ὀσίριδος,*** τῆς ***Ἴσιδος*** καὶ

τοῦ ***Ὥρου.*** Ἐκεῖ ἐγονυπέτει, καὶ ἀφοῦ ἔθυον τοῖς τρισὶ θεοῖς, περιέβαλον αὐτὸν μὲ τοὺς ***δώδεκα Ἀστέρας*** καὶ μὲ τὸν ***Ὀλυμπιακὸν μανδύαν.*** Ἐπὶ τῶν δώδεκα Ἀστέρων ἦσαν κεντημέναι εἰκόνες τῶν ἀστερισμῶν τοῦ Ζωδιακοῦ, ὁ δὲ Ὀλυμπιακὸς μανδύας, ἐκ τῶν ἐμβλημάτων, δι' ὧν ἦτο κατάφορτος, ἀπεικόνιζε τὸ στερέωμα, τὴν κατοικίαν τῶν θεῶν καὶ τῶν ἐν μακαριότητι ψυχῶν. Ἔστεφον εἶτα τὸν νεόφυτον μὲ στέφανον ἐκ κλάδων φοίνικος, οὗτινος τὰ φύλλα παρίστων ἀκτίνας περὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἔθετον δᾷδα ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ.

Περιβεβλημένος οὕτως ὡς Ἥλιος ἀπήγγελε τὸν ἀκόλουθον ὡς ἔγγιστα ὅρκον:

« — Ὀμνύω νὰ μὴ ἀποκαλύψω εἰς οὐδένα βέβηλον οὐδὲν ἐκ τῶν ὅσων θὰ ἴδω εἰς τὰ ἅγια ταῦτα τῶν ἁγίων, καθὼς καὶ οὐδεμίαν ἐκ τῶν γνώσεων, ὅσαι ἤθελον μοὶ διακοινωθῆ. Λαμβάνω μάρτυρας τοῦ ὅρκου μου τοὺς θεοὺς τοῦ οὐρανοῦ, τῆς γῆς καὶ τοῦ ᾅδου, καὶ ἐπικαλοῦμαι τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου, εἴποτε γενῶ δυστυχὴς καὶ καταστῶ ἐπίορκος».

Μετὰ τὴν σπουδαίαν ταύτην διατύπωσιν, ὁ νεόφυτος εἰσήγετο εἰς τὸ μᾶλλον ἀπόκρυφον μέρος τοῦ ἱεροῦ τεμένους. Ὁ συνοδεύων αὐτὸν ἱερεὺς ἐξήγει αὐτῷ τὴν ἔννοιαν ἁπάντων τῶν συμβόλων, ἅτινα τῷ ἦτο ἐπιτετραμμένον νὰ γνωρίσῃ. Περιέφερεν αὐτὸν διὰ μέσου κήπων, κεκοσμημένων ὑφ' ὅλων τῶν δημιουργημάτων τῆς ποιητικωτέρας φαντασίας. Οἱ κῆποι οὗτοι, ἔλεγεν αὐτῷ, ἦσαν λίαν ἀμυδρὰ καὶ ἀτελὴς ἀπεικόνισις τῶν ἱερῶν τόπων, οὓς κατῴκουν μετὰ θάνατον αἱ ψυχαὶ τῶν μακαρίων. Ἐξήγει αὐτῷ τὴν ἀρχὴν τῶν θεῶν, τὴν δημιουργίαν τοῦ κόσμου, τοὺς διέποντας αὐτὸν νόμους, τὴν πτῶσιν τῶν ψυχῶν, τὰς δοκιμασίας, ἃς ὀφείλουσι νὰ ὑποστῶσιν ὅπως ἐλπίσωσι νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν θείαν αὐτῶν ἀρχήν.

Αἱ γνώσεις, ἃς διεκοίνουν τῷ νεοφύτῳ, δὲν περιορίζοντο μόνον εἰς τὴν θεολογίαν καὶ τὴν ἠθικὴν, ἀλλὰ περιελάμβανον καὶ ὅλας τὰς ἐπιστήμας. Οἱ ἱερεῖς εἶχον διδάξει ἐν τοῖς βιβλίοις, τοῖς μόνοις ὑπάρχουσι κατὰ τοὺς ἀρχικοὺς ἐκείνους χρόνους, τὰς παρατηρήσεις καὶ ἀνακαλύψεις αὐτῶν ἐπὶ τῆς ἀστρονομίας, τῆς φυσικῆς, τῆς χημείας, τῆς μηχανικῆς, τῆς στατικῆς, τῆς ἰατρικῆς,

τῆς διαιτητικῆς, ἐν ἑνὶ λόγῳ, ἐπὶ παντὸς ἀντικειμένου ἀφορῶντος εἰς τὴν εὐημερίαν καὶ τὴν πρόοδον τῶν κοινωνιῶν. Οἱ θησαυροὶ οὗτοι, οὓς γενικῶς ὑπεδείκνυον διὰ τοῦ ὀνόματος ***Βιβλία τοῦ Ἑρμοῦ,*** ἠνοίγοντο τῷ νεοφύτῳ, ὃν διηυκόλυνον εἰς τὴν μελέτην αὐτῶν, καὶ ὅστις δὲν ἐξήρχετο εἶτα τοῦ ἀδύτου ἢ διὰ νὰ τεθῇ, ἐν πλήρει δικαιώματι, εἰς τὰς πρώτας τάξεις τῶν συμπολιτῶν αὐτοῦ.

Ἀφοῦ ἐλάμβανε τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἀποκαλύψεων, εἰς ἃς εἶχε τὸ δικαίωμα ν' ἀτενίσῃ, παρεσκεύαζον τὰ πάντα διὰ τὴν ἐπίσημον πομπήν, ἣν ἀπεκάλουν ***Θρίαμβον τοῦ νεοφύτου.***

Τὴν προτεραίαν τῆς μεγάλης ταύτης ἡμέρας, ἱερεῖς τῆς κατωτέρας τάξεως, πολυτελῶς κεκοσμημένοι καὶ ἐπιβαίνοντες ἵππων, ὧν τὰ ἐπισάγματα ἦσαν κεκαλυμμένα δι' ἱερογλύφων, χρυσῷ ἐστιγμένων, μετέβαινον πρὸ τῶν βασιλικῶν ἀνακτόρων, καὶ ἐν σάλπιγξι διεκήρυττον ὅτι τῇ ἐπαύριον νέος μύστης θὰ περιήγετο ἀνὰ τὴν πόλιν. Τὴν αὐτὴν διακήρυξιν ἐπανελάμβανον εἰς ὅλας τὰς συνοικίας, δι' ὧν ἔμελλε νὰ διέλθῃ ἡ ἱερὰ συνοδεία, καὶ τῶν ὁποίων οἱ κάτοικοι, ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης, διεκόσμουν τὰς πρὸς τὴν ὁδὸν πλευρὰς τῶν οἰκιῶν αὐτῶν διὰ πολυτίμων ὑφασμάτων καὶ διὰ στεφάνων ἐξ ἀνθέων.

Τὴν ἡμέραν τῆς τελετῆς διεκόσμουν τὸ ἔνδον τοῦ ναοῦ διὰ τῶν πλουσιωτέρων καὶ πολυτιμωτέρων τοῦ θησαυροῦ τῶν ἱερέων πραγμάτων. Ἐκόμιζον ἐκ τῶν ὑπογείων τὸ τῆς ***Ἴσιδος*** σκήνωμα, ὅπερ ἦτο κεκαλυμμένον διὰ μεταξίνου λευκοῦ πέπλου, χρυσοῖς ἱερογλύφοις διηνθισμένου, ὃν ἐκάλυπτε κατὰ τὸ ἥμισυ ἕτερος πέπλος ἐκ μελαίνης γάζης. Οἱ ποντήφικες προσέφερον αὐτῇ θυσίαν, καθ' ἣν αἱ θυγατέρες τῶν ἱερέων, αἵτινες δὲν ἐνεφανίζοντο εἰς τὸ κοινὸν παρὰ μόνον τὰς ἐπισήμους τῆς λατρείας τῆς θεᾶς τελετάς, ἐξετέλουν ἱεροὺς χοροὺς ἐν ἤχοις ὀργάνων. Εἶτα παρήλαυνεν ἡ πομπή.

Ἐπὶ κεφαλῆς ἡγοῦντο οἱ κήρυκες, οἵτινες εἶχον διακηρύξει τὴν προτεραίαν, καὶ οἵτινες ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐσάλπιζον. Εἵποντο πεζῇ ἱερεῖς τῆς αὐτῆς τάξεως, τοποθετημένοι ἐπὶ δύο στοίχων ἑκατέρωθεν τῆς ἱερᾶς συνοδείας, καθ' ὅλον τὸ μῆκος αὐτῆς. Ἀμέσως μετὰ τοὺς κήρυκας εἵπετο πολυάριθμος ὅμιλος ἱερέων, ***Προφητῶν*** καὶ ***Κομαστῶν***, ἐνδεδυμένων χιτῶνα ἐκ λινοῦ, κε-

καλυμμένον δι' ἐσθῆτος μελαίνης, κυανῆς, ἢ ἰοχρόου, ἀναλόγως τοῦ ὑπουργήματος ἑκάστου, καὶ οὗτινος τὸ κράσπεδον, ἀνασυρόμενον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῶν, ἀπέκρυπτεν αὐτὴν σχεδὸν ὁλοσχερῶς.

Ὤδευον κατόπιν λειτουργοί τινες, ἐξ ὧν, οἱ μὲν ἔφερον τὰ ***Βιβλία τοῦ Ἑρμοῦ,*** ἕτερος τὸν ***Ἰσιακὸν Πίνακα,*** ἀργυρᾶν πλάκα, ἐφ' ἧς ἦσαν κεχαραγμένα ἱερογλυφικά, ἀναγόμενα εἰς τὰ τῆς θεᾶς μυστήρια, καὶ πολλοὶ ἄλλοι σκεύη, ὧν ἐποιοῦντο χρῆσιν κατὰ τὰς θυσίας.

Ὄπισθεν αὐτῶν προὐχώρουν αἱ διευθύνουσαι ἱέρειαι, περιστοιχούμεναι ὑπὸ τῶν θυγατέρων τῶν ἱερέων, αἵτινες ἦσαν τεταγμέναι εἰς τέσσαρας στοίχους, κρατούμεναι ἀνὰ δύο ἐκ τοῦ βραχίονος.

Χορὸς μουσικῆς, ἀποτελούμενος ἀπὸ ἱερεῖς καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν προηγεῖτο τῆς ***Σκηνῆς*** τῆς θεᾶς, ἣν ὀκτὼ ἱερεῖς ἔφερον ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτῶν, καὶ πρὸ τῆς ὁποίας νέαι ἱέρειαι ἐξετέλουν θρησκευτικοὺς χορούς, συνοδεύουσαι αὐτοὺς μετὰ σείστρων καὶ κροτάλων. Τὸ θυμίαμα ἐκαίετο πέριξ ἐν τοῖς θυμιατηρίοις, τὰ δ' ἐξ αὐτῶν ἀναπεμπόμενα νέφη καπνοῦ ἄφινον μόλις νὰ φαίνηται εἰς τὸν λαὸν ἡ μυστηριώδης Κιβωτός.

Κατόπιν ἤρχετο ὁ Ἀρχιερεύς, βαδίζων μόνος, φέρων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μίτραν, κρατῶν ἐν τῇ χειρὶ τὴν οἰωνοσκοπικὴν ῥάβδον καὶ περιβεβλημένος μακρὸν λευκὸν χιτῶνα, ὃν ἐπεκάλυπτεν ἐσθὴς, πορφυροῦ χρώματος μὲ ὑπόρραμμα λευκοϊκτίδος, καὶ ἧς τὴν οὐρὰν ὑπεβάσταζον δύο λευΐται.

Μετὰ τοῦτον προὐχώρει, εἰς ἀπόστασιν, πολυάριθμος ὅμιλος ἱερέων, τῶν πλείστων φερόντων συμβολικὰ ἐργαλεῖα, ὧν τινων ἐγείνετο χρῆσις ἐν τῇ δημοσίᾳ λατρείᾳ καὶ ἐν τοῖς μυστηρίοις, πλῆθος αὐλητῶν καὶ ἀνακρουόντων σεῖστρα καὶ κρόταλα, σημαῖαι, ἐφ' ὧν ὑπῆρχον ἐζωγραφισμένα ἱερὰ ἐμβλήματα, εἶτα οἱ μῦσται τῶν διαφόρων νομῶν τῆς Αἰγύπτου καὶ οἱ μῦσται ξένοι, ἐνδεδυμένοι ἱμάτιον ἐκ λινοῦ, ὅπερ κατήρχετο μέχρι τῶν γονάτων, καὶ ἀπετέλει τὸν συνήθη ἱματισμὸν αὐτῶν. Ἦτο γενικῶς τὸ αὐτὸ ἱμάτιον, δι' οὗ περιεβάλλοντο ἀπὸ τῆς εἰσοδοχῆς αὐτῶν καὶ ὅπερ δὲν ἠδύναντο νὰ ἐγκαταλείψωσι παρ' ὅταν κατερρακοῦτο.

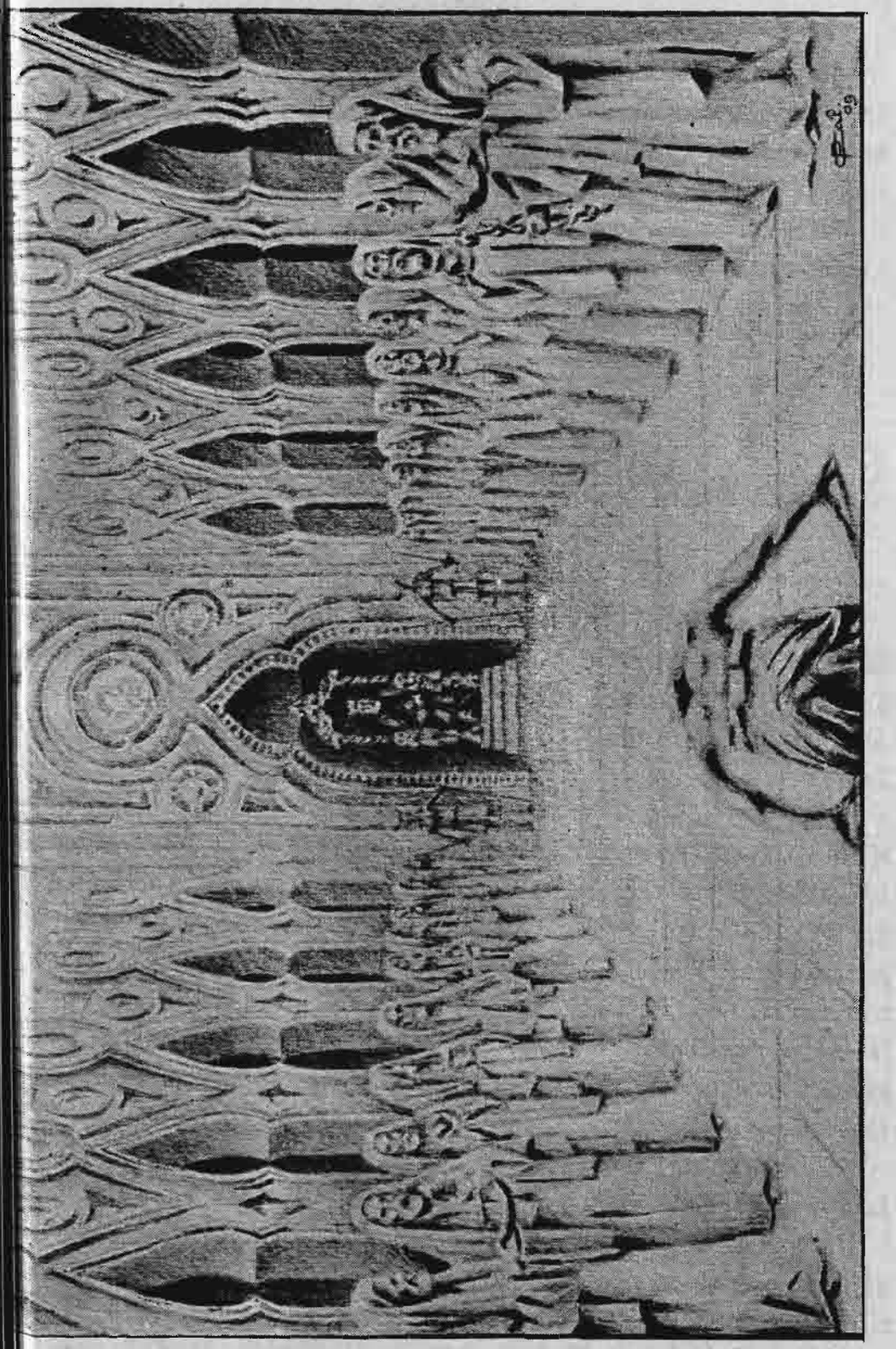
Κατόπιν τούτων ἤρχετο, τέλος, ὁ νεόφυτος. Εἶχε τὴν κεφαλὴν κεκαλυμμένην διὰ λευκῆς καλύπτρας, πιπτούσης μέχρι τῶν ὤμων αὐτοῦ, καὶ ἥτις ἀπέκρυπτεν ὁλοσχερῶς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, χωρὶς, ἐν τούτοις, νὰ ἐμποδίζῃ αὐτὸν νὰ ὁδηγῆται μόνος. Ὁ ἐπίσης λευκὸς χιτὼν αὐτοῦ περιεσφίγγετο περὶ τὴν ὀσφὺν διὰ ταινίας φοινικοῦ χρώματος μετὰ κεντημάτων καὶ χρυσῶν κροσσῶν. Ξῖφος, μὲ χαλυβδίνην λαβὴν, ἐκρέματο εἰς τὴν ἀριστερὰν πλευρὰν αὐτοῦ, κάτωθι λευκοῦ καὶ μέλανι κεντημένου τελαμῶνος. Ἐκράτει ἐν τῇ χειρὶ φοίνικα, τὸ δὲ μέτωπον αὐτοῦ ἦτο ἐστεμμένον διὰ τοῦ αὐτοῦ στεφάνου, δι᾽ οὗ περιέβαλλον αὐτὸν τὴν ἡμέραν καθ᾽ ἣν ἔδωσε τὸν ὅρκον αὐτοῦ. Εἶχε, τέλος, παρ᾽ ἑαυτῷ, ἐξ ἑνὸς μὲν τὸν νεώτερον ἱερέα, ἐξ ἄλλου δὲ τὸν πρεσβύτερον μύστην.

Ἡ πορεία τῆς πομπῆς ἐκλείετο διὰ τοῦ θριαμβευτικοῦ ἅρματος, συρομένου ὑπὸ τεσσάρων λευκῶν ἵππων. Ἦτο αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ ἅρμα, δι᾽ οὗ περιεφέροντο διὰ μέσου τῆς Αἰγύπτου οἱ στρατηγοὶ, οἵτινες εἶχον κερδήσει περιφανῆ τινα νίκην.

Ἡ θέα τοῦ νεοφύτου προυκάλει τὰ χειροκροτήματα τοῦ πλήθους, συνωστιζομένου κατὰ τὴν διάβασίν του. Πανταχόθεν ἔρραινον αὐτὸν μὲ ἄνθη καὶ ἔχεον ἐπ᾽ αὐτοῦ πολύτιμα μῦρα. Τοιούτῳ τρόπῳ περιήρχετο ἅπασαν τὴν πόλιν καὶ ὡδηγεῖτο κατόπιν ὑπὸ τὸ πρόστωον τῶν ἀνακτόρων, ἔνθα ὁ βασιλεὺς περιέμενεν αὐτὸν, περιστοιχούμενος ὑφ᾽ ἁπάσης τῆς Αὐλῆς αὐτοῦ.

Ἐκεῖ ὁ νεόφυτος ἀνήρχετο ἐπὶ ἀναβάθρου, ἐπι τούτῳ κατεσκευασμένου, ἔθετε τὸ γόνυ ἐπὶ προσκεφαλαίου, προσεκλίνετο, ἀνεγείρετο καὶ ἔσυρε τὸ ξῖφος αὐτοῦ, ὡς ἵνα θέσῃ τοῦτο εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ μονάρχου.

Εἶτα, κατήρχετο τοῦ ἀναβάθρου καὶ μετέβαινεν εἰς τὸν ναὸν, κρατῶν πάντοτε τὸ ξῖφος ἐν τῇ χειρί. Θρόνος ὑψηλὸς τῷ ἦτο ἐκεῖ παρασκευασμένος. Ἀνήρχετο ἐπ᾽ αὐτοῦ, ἀκολουθούμενος ὑπὸ δύο λειτουργῶν τῆς κατωτέρας τάξεως, οἵτινες ἔσυρον δύο παραπετάσματα, ἵνα ἀποκρύψωσιν αὐτὸν πρὸς στιγμὴν ἐκ τῆς θέας τοῦ λαοῦ. Εἶτα, ἐνῷ αἱ φωναὶ τῶν ἱερέων ἔκαμνον τοὺς θόλους τοῦ ναοῦ ν᾽ ἀντηχῶσιν ἐκ τῶν ἱερῶν ὕμνων, ἀπεξέδυον τὸν νεοφώτιστον τῆς πανηγυρικῆς στολῆς αὐτοῦ καὶ ἐνέδυον αὐτὸν τὸν λευκὸν χιτῶνα, ὃν συνήθως ὤφειλε νὰ φέρῃ.

ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΑΙΓΥΠΤΙΩΝ

(Ἐκπλήκτως ἐκ τοῦ μεγαλείου τοῦ θεάματος τούτου, ὁ νεόφυτος ἔπιπτε κατὰ γῆς πρηνηδόν. Ἴδε σελ. 26).

Μετὰ τὴν διατύπωσιν ταύτην, ἠνεώγοντο τὰ παραπετάσματα, καὶ ὁ νεόφυτος, ἐμφανιζόμενος ἀσκεπὴς εἰς τὰ βλέμματα τῶν παρισταμένων, ἐχαιρετᾶτο διὰ τῶν ζωηρωτέρων ἀνευφημιῶν. Οὕτως ἔληγεν ἡ μεγάλη καὶ ἐπίσημος τελετὴ, ἥτις γενικῶς ἐπηκολουθεῖτο ὑπὸ ἱερῶν συμποσίων, ἅτινα, ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, ἐπανελαμβάνοντο, καὶ κατὰ τὰ ὁποῖα ὁ νεόφυτος κατεῖχε τὴν τιμητικὴν θέσιν.

ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΣΕΡΑΠΙΔΟΣ

Ὁπότε ὁ μύστης τῶν μυστηρίων τῆς ***Ἴσιδος*** καὶ τοῦ ***Ὥρου*** ἐκρίνετο ἄξιος, ἐδέχοντο αὐτὸν εἰς τὰ μυστήρια τοῦ ***Σεράπιδος.*** Τὰ μυστήρια ταῦτα εἰσι τὰ ἧττον γνωστὰ ἐξ ὅσων ἐτελοῦντο ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ὁ Ἀπουλήϊος εἶναι ἴσως ὁ μόνος συγγραφεὺς, ὅστις ἀνέφερε περὶ αὐτῶν.

Ὅτε ὁ Θεοδόσιος κατέστρεψε τὸν ναὸν τοῦ Σεράπιδος ἐν Κανώβῳ ἀνεκαλύφθησαν ὑπόγεια καὶ μηχαναί, ἃς οἱ ἱερεῖς εἶχον ἐγκαθιδρύσει διὰ τὰς δοκιμασίας τῶν ὑποψηφίων. Ὁ Ἀπουλήϊος δὲν δίδει ἡμῖν περὶ τῶν μυστηρίων τοῦ ***Σεράπιδος*** ἢ ἐπουσιώδεις λεπτομερείας. Γνωρίζει ἡμῖν μόνον ὅτι ἐτελοῦντο τὴν νύκτα, ὅτι παρεσκευάζοντο εἰς αὐτὰ διὰ νηστειῶν καὶ καθάρσεων, καὶ ὅτι, ἵνα γείνῃ τις δεκτός, ὤφειλεν ἵνα ἦ μεμυημένος εἰς τὰ τῆς ***Ἴσιδος*** μυστήρια. Αἱ μυήσεις ἐλάμβανον χώραν κατὰ τὸ θερινὸν ἡλιοστάσιον.

Εἰς πολλὰ ἀρχαῖα μνημεῖα ὁ ***Σέραπις*** καλεῖται ***Ζεὺς, Ἥλιος*** καὶ ***Σέραπις*** ταὐτοχρόνως, πράγματι δὲ οὐδὲν ἄλλο ἦτο ἢ ὁ Ἥλιος τῶν ἀνωτέρων οὐρανίων σημείων. Ἀπεικόνιζον αὐτὸν μὲ μακρὸν καὶ πυκνὸν πώγωνα, ἔμβλημα τῆς ἰχύος, ὅπερ σχετίζει φυσικῶς αὐτὸν μὲ τὴν ἐποχὴν τοῦ ἐνιαυτοῦ, οὗτινος προΐστατο. Ὁ ***Κάλαθος*** ἢ ***Μόδιον,*** ὅστις ἐκάλυπτε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, εἶχεν ἐπίσης, ὡς σύμβολον τῆς μονιμότητος, αἰσθητὴν σχέσιν πρὸς τὰ ἔργα τοῦ θερισμοῦ. Τὰ κέρατα αἰγὸς, ἃ ἔφερεν ἐπὶ τοῦ μετώπου, ἀνήγαγον τὴν ἵδρυσιν τῆς λατρείας αὐτοῦ εἰς τὴν ἐποχὴν, καθ ἣν τὸ θερινὸν ἡλιοστάσιον συνέπιπτε μὲ τὸν Ζωδιακὸν τοῦ Αἰγόκερως, ἤτοι εἰς ἐποχὴν λίαν μεμακρυσμένην.

ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΟΣΙΡΙΔΟΣ

Τὰ μυστήρια τοῦ ***Ὁσίριδος*** ἀπετέλουν τὸ συμπλήρωμα τῆς Αἰγυπτιακῆς μυήσεως. Ὁ ***Ὄσιρις*** εἶνε τὸ ἀγαθὸν πνεῦμα, ἢ ὁ Ἥλιος, κατὰ τὴν Αἰγυπτιακὴν μυθολογίαν. ***Τυφὼν,*** ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, τὸ πονηρὸν πνεῦμα, ἢ τὸ ἔρεβος, συνώμωσε κατὰ τῆς ζωῆς αὐτοῦ καὶ προσεκάλεσεν αὐτὸν εἰς συμπόσιον, καθ' ὃ παρίσταντο καὶ οἱ συνένοχοι αὐτοῦ.

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ συμποσίου, ὁ ***Τυφὼν*** ἔδειξεν εἰς τοὺς κεκλημένους Κίστην, ἀρίστης τέχνης, καὶ προσέφερε νὰ δωρήσῃ αὐτὴν εἰς ὄντινα, κατακλινόμενον ἐν αὐτῇ, ἤθελεν ἐπακριβῶς πληρώσει τὸ κενὸν αὐτῆς. Ὅτε ἦλθεν ἡ σειρὰ τοῦ ***Ὁσίριδος,*** οὗτος κατεκλίθη ἐν αὐτῇ ἄνευ δυσπιστίας, μόλις ὅμως ἐξηπλώθη, οἱ συνομῶται ἔκλεισαν βιαίως τὴν Κίστην καὶ ἀπέπνιξαν αὐτὸν, εἶτα ἔρριψαν αὐτὸν εἰς τὸν Νεῖλον, ὁπόθεν τὸ ρεῦμα παρέσυρεν αὐτὸν εἰς Βύβλον τῆς Φοινίκης, ἔνθα ἡ λάρναξ ἐσταμάτησε παρὰ τὸν κορμὸν ὀξυφοίνικος. Αὐτὴν ταύτην τὴν λάρνακα, καλουμένην «***Σκηνὴ τῆς Ἴσιδος,***» οἱ ἱερεῖς Αἰγύπτιοι ἔφερον ἐν μεγάλῃ πομπῇ κατά τινας δημοσίας τελετάς. Τινὲς βλέπουσιν ἐν αὐτῇ τὴν ἀρχὴν τῆς τε Σκηνῆς τῶν Ἑβραίων καὶ τῆς τῶν Δυτικῶν.

Ὁ ἱερὸς μῦθος ἀναφέρει ὅτι ἡ ***Ἴσις,*** μαθοῦσα τὸ τρομερὸν συμβὰν, ὁδηγουμένη ὑπὸ τοῦ συντρόφου καὶ φρουροῦ αὐτῆς ***Ἀνουβίδος,*** ἐτέθη εἰς ἀναζήτησιν τοῦ νεκροῦ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, ὃν εὗρεν, ἐπὶ τέλους, εἰς Βύβλον, ὅτι ἀπέθεσεν αὐτὸν εἰς ἀπόκεντρον μέρος, μακρὰν τῶν ἀνθρωπίνων βλεμμάτων, ὅτι ὁ Τυφὼν, ἐξελθὼν εἰς θήραν, ἀνεκάλυψεν αὐτὸν τυχαίως, ὅτι, ἐν τῇ ὀργῇ αὐ-

τοῦ, διεμέλισεν εἰς δέκα καὶ τέσσαρα τεμάχια, ἅτινα διέσπειρεν εἰς μέρη διάφορα, ὅτι ἡ Θεὰ, μαθοῦσα τὸ νέον τοῦτο κακούργημα, ἔσπευσε νὰ περισυλλέξῃ τὰ διεσπαρμένα λείψανα ταῦτα, ὅτι τὰ γεννητικὰ ὄργανα ἦσαν τὰ μόνα, ἅτινα δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπανεύρῃ, διότι ὁ ***Τυφὼν*** εἶχε ρίψει αὐτὰ ἐντὸς τοῦ τὴν Αἴγυπτον γονιμοποιοῦντος ποταμοῦ, καὶ ἐκεῖ κατεβροχθίσθησαν ὑπὸ τοῦ ἰχθύος, τοῦ καλουμένου ***Φάγρος,*** ὅτι ἡ ***Ἶσις*** ἀντεκατέστησεν αὐτὰ διὰ τεχνητῆς παραστάσεως τοῦ ὀργάνου τούτου, ἢ τοῦ ***Φαλλοῦ,*** ὃν καθιέρωσε, καὶ ὅστις παρίστατο κατόπιν εἰς τὰς μυστικὰς τῶν μυστηρίων τελετάς. Ὁ κοινὸς λαὸς δὲν κατεῖχεν ἢ τὴν γραμματικὴν ἔννοιαν τοῦ ἱεροῦ τούτου μύθου, ἀλλ' ἡ ἀλληγορικὴ σημασία αὐτοῦ ἀπεκαλύπτετο τοῖς μυουμένοις.

Ὁ Πορφύριος, φιλόσοφος Ἀλεξανδρεὺς τοῦ τρίτου αἰῶνος, διετήρησε περικοπὴν τοῦ Χαιρέμονος, Αἰγυπτίου ἱερέως, ἐξ ἧς μανθάνομεν ὅτι οἱ μυσταγωγοὶ—«Παριστῶντες τὸν Ἥλιον ὡς τὸν μέγαν θεὸν, τὸν ἀρχιτέκτονα καὶ κυβερνήτην τοῦ κόσμου, ἐξήγουν τὸν μῦθον τοῦ ***Ὀσίριδος*** καὶ τῆς ***Ἴσιδος*** διὰ τῶν ἀστέρων, διὰ τῆς ἐμφανίσεως, τῆς ἐκλείψεως καὶ τῆς ἐπιτολῆς αὐτῶν, διὰ τῶν φάσεων τῆς Σελήνης καὶ τῶν αὐξήσεων ἢ μειώσεων τῆς λάμψεως αὐτῆς, διὰ τῆς πορείας τοῦ Ἡλίου, διὰ τῆς διαιρέσεως τοῦ χρόνου καὶ τοῦ οὐρανοῦ εἰς δύο μέρη, τὸ ἓν τῆς νυκτὸς καὶ τὸ ἕτερον τοῦ φωτός».

Οὕτω λοιπὸν, ὁ μῦθος τοῦ ***Ὀσίριδος*** καὶ τῆς ***Ἴσιδος*** εἶνε καθαρῶς ἀστρονομικός. Ὁ ***Ὄσιρις*** εἶνε ὁ ἥλιος καὶ ἡ ***Ἶσις*** ἡ σελήνη, τὰ δὲ εἰς ἀμφοτέρους ἀναφερόμενα γεγονότα ὑπαινίττονται τὴν κατάστασιν τοῦ οὐρανοῦ εἰς ἐποχάς τινας τοῦ ἐνιαυτοῦ. Παριστῶσι τὸν ***Ὄσιριν*** ὡς βασιλέα, διότι, κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, ἔδιδον γενικῶς τῷ Ἡλίῳ τὸν τίτλον τοῦτον.

Ἐν τῇ Αἰγυπτιακῇ μυθολογίᾳ, ὁ ἀστὴρ οὗτος φέρει ἀλληλοδιαδόχως τρία κύρια ὀνόματα. Κατὰ τὸ χειμερινὸν ἡλιοστάσιον ὀνομάζουν αὐτὸν ***Ὧρον,*** καὶ τότε εἶνε μειραξ, οὗτινος ἡ ἀνάπτυξις τελεῖται διὰ μυρίων δυσχερειῶν καὶ μυρίων κακῶν, παριστανόντων τὰς μεταλλαγὰς καὶ τὴν δριμύτητα τοῦ χειμῶνος. Ὀνομάζεται ***Σέραπις*** κατὰ τὴν ἐαρινὴν ἰσημερίαν. Ἐμεγαλύνθη, εἶνε ἀνὴρ, φέρων ὅλα τὰ σημεῖα τῆς ἀνδρότητος, τὸ γένειον καὶ τὰ

κέρατα αἰγὸς, ἀναγόμενα εἰς τὸ θερινὸν ἡλιοστάσιον, τὴν στιγμὴν τῆς μεγαλειτέρας ἀνυψώσεως τοῦ Ἡλίου καὶ τοῦ ἀπογείου τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. Γονιμοποιεῖ τὴν γῆν, ὁ δὲ ***κάλαθος,*** ἢ ***μόδιον,*** δι' οὗ καλύπτεται ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ, μαρτυρεῖ ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ ἀπέβησαν εὐτυχῆ, καὶ ὅτι πλουσία συγκομιδὴ ἐπῆλθεν ἵνα πληρώσῃ τὰς εὐχὰς τοῦ γεωργοῦ.

Ὀνομάζεται, τέλος, ***Ὄσιρις,*** κατὰ τὴν φθινοπωρινὴν ἰσημερίαν, φέρει, ὡς ὁ Βάκχος, θύρσον συμπεπλεγμένον μετὰ κισσοῦ, καὶ προΐσταται τῆς ἀμπέλου καὶ τῶν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὀπωρῶν. Ἀφίκετο ἐν πλήρει ἀκμῇ ἀνδρότητος. Εἶνε ἡ στιγμὴ, καθ' ἣν ὀφείλει νὰ σμικρύνηται, νὰ ἐξασθενῆται καὶ νὰ θνήσκῃ, ἵνα ὑποχωρήσῃ εἰς ἕτερον Ἥλιον, τὸν ***Ὧρον.*** Τότε πίπτει ὑπὸ τὰ τραύματα τοῦ πονηροῦ πνεύματος, τοῦ ***Τυφῶνος,*** πατρὸς τοῦ σκότους, τῆς ὑγρασίας, τοῦ ψύχους, ὅστις ἐκριζοῖ τὰ τῆς ἀνδρότητος αὐτοῦ ὄργανα καὶ καθιστᾷ αὐτὸν ἄγονον. Ἡ ***Ἶσις,*** ἡ τεθλιμμένη χήρα αὐτοῦ, πενθίμως περιβεβλημένη, ἐν ἀπελπισίᾳ, ζητεῖ αὐτὸν ματαίως ἐν τῇ σκοτίᾳ καὶ δὲν εὑρίσκει ἢ τὸ ἄψυχον σῶμα αὐτοῦ, ὅπερ δὲν δύναται νὰ ἐπαναφέρῃ ἐν τῇ ζωῇ.

Ἡ καταστροφὴ αὕτη ἀπετέλει τὸ ἀντικείμενον τῶν μυστηρίων τοῦ ***Ὀσίριδος,*** τὰ δὲ ἀποτελοῦντα αὐτὴν ἐπεισόδια διηνεργοῦντο κατὰ τὴν τελετὴν τῆς μυήσεως, καθ' ἣν ὁ ὑποψήφιος παρίστα τὸν θεὸν καὶ ὑφίστατο εἰκονικῶς τὰ πάθη καὶ τὸν θάνατον αὐτοῦ.

Ὁ Ἡρόδοτος, ὅστις, πρῶτος, ἀναφέρει περὶ τῶν μυστηρίων τούτων, χρῆται τῶν μεγαλειτέρων προφυλάξεων. Δίδωσι τὴν περιγραφὴν τοῦ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς ἐν Σάϊδι, ἑνὸς τῶν ἀδύτων, ἐν ᾧ τὰ μυστήρια ταῦτα ἐτελοῦντο, καὶ τίθησιν, ὄπισθεν τοῦ σηκοῦ, λόφον, ἀνάλογον πρὸς τὸν Γολγοθᾶν, ὅστις εὑρίσκεται ὄπισθεν τοῦ ναοῦ τῶν Δυτικῶν Ἐκκλησιῶν.

—«Εἶνε τάφος, λέγει, ἀνδρὸς, οὗτινος δὲν ἐπιτρέπεται ν' ἀποκαλύψω τὸ ὄνομα. Ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ ναοῦ φαίνονται μεγάλοι λίθινοι ὀβελίσκοι καὶ κυκλοειδὴς λίμνη. Ἐν τῇ λίμνῃ ταύτῃ οἱ Αἰγύπτιοι ἑώρταζον, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νυκτὸς, τὰ μυστήρια, καθ' ἃ παρίστανον τὰ πάθη τοῦ Θεοῦ». (Ἡροδ. Ἱστοριῶν δευτέρη 169 - 170).

Ἔθετον τὸ ὑποτιθέμενον σῶμα αὐτοῦ, ἤτοι τὸν ὑποψήφιον, ἐν-

τὸς τάφου, ἡ δὲ ἀνάστασις αὐτοῦ ἐξετελεῖτο ἀμέσως, ἐν μέσῳ τῆς λάμψεως ἀστραπῶν καὶ τοῦ δούπου κεραυνῶν, οὓς ἀπεμιμοῦντο δι' ἐπὶ τούτῳ παρεσκευασμένων μηχανῶν. Ὁ οὕτως ἀνιστάμενος θεὸς δὲν ἦτο πλέον ὁ ***Ὄσιρις,*** ἀλλ' ὁ υἱὸς αὐτοῦ ***Ὧρος.*** Ἀφικνοῦντο συμβολικῶς εἰς τὸ χειμερινὸν ἡλιοστάσιον, ἐποχὴν τῆς γεννήσεως τοῦ νέου Ἡλίου.

Ἡ ἐξήγησις, ἣν δίδομεν ἀνωτέρω, δὲν εἶνε ἁπλῆ ὑπόθεσις, ἀλλὰ στηρίζεται ἐπὶ τῆς μαρτυρίας τῶν πλείστων συγγραφέων τῆς ἀρχαιότητος. Εἷς ἐξ αὐτῶν, μεταξὺ ἄλλων, Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεύς, ὅστις εἶχε μυηθῇ εἰς ἅπαντα τὰ μυστήρια, ἐκφράζεται οὕτως ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου.

«Ἅπαντα τὰ μυστήρια ταῦτα, ἅτινα οὐδὲν ἄλλο δείκνυσιν ἡμῖν ἢ φόνους καὶ τάφους, ἅπασαι αἱ θρησκεττικαὶ αὗται τραγῳδίαι, εἶχον σχεδὸν κοινὸν θέμα, διαφόρως πεποικιλμένον, καὶ τὸ θέμα τοῦτο ἦτο ὁ εἰκονικὸς θάνατος καὶ ἡ ἀνάστασις τοῦ Ἡλίου, ψυχῆς τοῦ σύμπαντος, ἀρχῆς ζωῆς καὶ κινήσεως ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, πηγῆς τοῦ νοὸς ἡμῶν, ὅστις εἶνε μέρος τοῦ αἰωνίου φωτὸς, ὅπερ λάμπει ἐν τῷ ἀστέρι τούτῳ, ἐν τῇ κυρίᾳ ἑστίᾳ αὐτοῦ».

Συνεκόμιζον κατὰ τὰ μυστήρια τὴν τιμὴν τῶν δοκιμασιῶν τοῦ θεοῦ, ὅτε δὲ, μετὰ τὴν ἀνάστασιν, ἐπανελάμβανε τὴν ἐπὶ τοῦ ἐρέβους κυριαρχίαν αὐτοῦ, ἡ ψυχὴ προσεταιρίζετο τὸν θρίαμβον αὐτοῦ καὶ ἀνήρχετο μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ αἰθερίῳ κατοικίᾳ. Τοῦτο ἦτο τὸ ὡραιότερον προνόμιον, ὅπερ ἐχορηγεῖτο τοῖς μύσταις, καὶ τὸ μέγα μυστικὸν τῶν μυστηρίων τοῦ ***Ὁσίριδος,*** καὶ ἁπάντων τῶν ἄλλων μυστηρίων τῶν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ταύτης στηριζομένων.

Ἐπὶ πολὺν χρόνον οἱ Αἰγύπτιοι ἱερεῖς ἐκυβέρνησαν, ἄνευ ἀντιστάσεως καὶ ἐν μέσῳ βαθείας εἰρήνης, τοὺς λαοὺς τῆς χώρας ἐκείνης διὰ τῶν βασιλέων αὐτῶν.

Διὰ τῶν ἱερέων, αἱ ἐπιστῆμαι, αἱ τέχναι, ἡ βιομηχανία ἀνῆλθον εἰς τὸ ἀνώτερον τῆς τελειότητος αὐτῶν σημεῖον. Εἰς ἀντάλλαγμα τῆς ἐλευθερίας, ἧς οὔτε ὑπώπτευε τὴν ἀξίαν, τὸ ἔθνος ἐκτήσατο ἅπασαν τὴν ὑλικὴν εὐημερίαν, ἣν ἠδύνατο νὰ ποθήσῃ. Τὰ μυστήρια, τέλος, βάσις καὶ στερέωμα τῆς ἰσχύος τοῦ κλήρου, ἐτελοῦντο μετὰ τῆς μεγαλειτέρας πομπῆς καὶ περιεβάλλοντο διὰ σεβασμοῦ καὶ αὐστηρᾶς μυστικότητος.

Πεντακόσια εἴκοσι πέντε ἔτη πρὸ Χριστοῦ, ὁ βασιλεὺς τῆς Περσίας Καμβύσης, εἰσήλασεν ἐν Αἰγύπτῳ, ἐπὶ κεφαλῆς πολυαρίθμου στρατοῦ, καὶ ἐκυρίευσεν αὐτήν. Ὁ νικητὴς, ἵνα ἑδραιώσῃ τὴν κατάκτησιν αὐτοῦ, προσέβαλε τὸν ἀληθῆ ἐχθρὸν αὐτοῦ, τὸ ἱερατεῖον, εἰς πᾶν ὅ,τι τοῦτο εἶχε τὸ μᾶλλον ἐπίφοβον, εἰς τὴν ἐπιρροήν, ἣν ἐξήσκει ἐπὶ τῶν πνευμάτων διὰ τῶν θρησκευτικῶν δοξασιῶν. Ἠθέλησε νὰ διαλύσῃ τὸ γόητρον τῆς δυνάμεως, ἥτις περιέβαλε τοὺς θεούς, καὶ νὰ ἐξευτελίσῃ ταὐτοχρόνως τοὺς λειτουργοὺς αὐτῶν. Καθ' ὃν χρόνον ἐτελεῖτο ἑορτὴ πρὸς τιμὴν τοῦ ***Ἄπιος***, ὁρμᾷ, ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν αὐτοῦ, κατὰ τοῦ ἱεροῦ βοὸς, ἐν ᾧ ἡ ψυχὴ τοῦ ***Ὁσίριδος*** εἶχε καταφύγει, καὶ ὅστις ἦτο αὐτὸς ὁ ***Ὄσιρις***, διαπερᾷ διὰ τοῦ ξίφους καὶ φονεύει αὐτόν, καὶ εἶτα διατάττει νὰ μαστιγώσωσι τοὺς ἱερεῖς, οἵτινες προΐσταντο τῆς εὐσεβοῦς ταύτης τελετῆς. Ὁ λαὸς ἐμίσησε καὶ κατηράσθη τὸν ἀσεβῆ, ἀλλ' ἡ δυσπιστία εἰσέδυ ἔκτοτε ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ, ὁ δὲ σεβασμὸς αὐτοῦ πρὸς τοὺς ποντήφικας ἔλαβε καίριον τραῦμα. Ὁ Καμβύσης δὲν ἐσταμάτησεν εἰς τὸ ἄθλον τοῦτο, ἀλλ' εἰσωρμήσας εἰς τοὺς ναούς, διέρρηξε τοὺς πέπλους τῶν βωμῶν, ἀφήρπασε τὰ ἀγάλματα τῶν θεῶν, καὶ τ' ἄλλα ἀντικείμενα τῆς λατρείας τοῦ λαοῦ, καὶ μετέφερεν αὐτὰ εἰς Περσίαν.

Κατὰ τὸν τρίτον αἰῶνα πρὸ Χριστοῦ Πτολεμαῖος ὁ Γ', νικητὴς τῶν Περσῶν, ἐπανέφερεν εἰς τὴν Αἴγυπτον πλέον τῶν δύο χιλιάδων καὶ πεντακοσίων ἐκ τῶν ἀγαλμάτων τούτων, καὶ ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ἔλαβε, παρὰ τοῦ εὐγνώμονος ἔθνους αὐτοῦ τὴν προσωνυμίαν τοῦ ΕΥΕΡΓΕΤΟΥ.

***

Οἱ διάδοχοι τοῦ Καμβύσου ἄφησαν ἐπί τινα καιρὸν ἀνενοχλήτους τοὺς λειτουργοὺς τῶν θεῶν, χάρις δ' εἰς τὴν ἀνεκτικότητα ταύτην, οἱ ἱερεῖς ἀνήγειραν ἀλληλοδιαδόχως τοὺς ναοὺς αὐτῶν καὶ ἐπανέκτησαν μέρος τῆς ἀρχαίας ἐπιρροῆς αὐτῶν. Ἀλλ' ἐλθὼν ὁ Ἀλέξανδρος, ἔρριψε, διερχόμενος, ἐπὶ τῆς Αἰγύπτου τὴν μάστιγα τῶν Πτολεμαίων. Ἐξωτερικοὶ πόλεμοι, ἐσωτερικοὶ σπαραγμοί, φόνοι ἐπανειλημμένοι ἐσημείωσαν ἅπασαν τὴν βασιλείαν

τῆς δυναστείας ταύτης. Ὁ Πτολεμαῖος Φύσκων, καταλαβὼν διὰ σειρᾶς κακουργημάτων τὸν θρόνον, ἤδη δι' αἵματος μεμολυσμένον, ἐπλήρωσε τὴν χώραν φόνων καὶ σφαγῶν, ἠρήμωσε τὰς πόλεις, κατέστρεψε τοὺς ναοὺς καὶ ἐξηνάγκασε τοὺς ἱερεῖς νὰ σωθῶσιν ἐκ βεβαίου θανάτου διὰ τῆς φυγῆς, ὅτε δὲ παρῆλθεν ἡ καταιγὶς καὶ οἱ ἱερεῖς ἤλπισαν ὅτι θὰ ἠδύναντο νὰ ἐπαναλάβωσιν ἐν εἰρήνῃ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ἱερᾶς ἀποστολῆς αὐτῶν, δὲν εὗρον πλέον ἄλλο ἢ τὰ ἐρείπια τῶν ναῶν αὐτῶν. Εἰς τὴν θέσιν αὐτῶν εἶχον ἀνεγερθῆ νέαι οἰκοδομαί, κατασκευασθεῖσαι ὑπὸ τεχνιτῶν Ἑλλήνων, θεοί, ξένης καταγωγῆς, ἐλατρεύοντο ἐκεῖ. Εἶχον ἱδρύσει ἀλλόκοτα μυστήρια, ἐν οἷς τὰ ἀρχικὰ σύμβολα εἶχον διαστραφῆ ἐκ τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας αὐτῶν, ἐνίοτε δ' ἐλαμβάνοντο σκαιῶς κατὰ γράμμα.

Μεταξὺ τῶν μυστηρίων τούτων ἦσαν καὶ τὰ τοῦ ΚΡΟΝΟΥ, ἐν οἷς δὲν ἠδύνατό τις νὰ μυηθῆ ἢ φέρων ἁλύσσεις, κρίκους ἐν τοῖς ῥώθωσι, μακρὸν πώγωνα καὶ ἱματισμόν, ἀπόζοντα ἐκ τῆς ἀκαθαρσίας. Εἰς ἕτερα ἡ ἱερὰ εἰκὼν τοῦ ***Φαλλοῦ***, δὲν ἐθεωρεῖτο πλέον ὡς τὸ σεβαστὸν ἔμβλημα τῆς γονιμότητος, ἀλλ' ὡς μυστικὴ πρόσκλησις εἰς τὴν ἀκολασίαν. Τὰ δημόσια ἤθη ἐξηχρειώθησαν, οἱ ναοὶ κατέστησαν τὸ θέατρον τῶν μᾶλλον ἀποτροπαίων πράξεων, οἱ δὲ βωμοί, καὶ αὐτῆς τῆς ***Ἴσιδος***, οὐδόλως προεφυλάχθησαν ἐκ τῆς βεβηλώσεως. Ἡ ἠθικὴ διαφθορὰ τῶν Αἰγυπτίων περιέστη, τέλος, εἰς τοιοῦτο σημεῖον, ὑπὸ τὴν Ρωμαϊκὴν κυριαρχίαν, ὥστε ἄφησαν ἄνευ ἀντιστάσεως ἵνα ἐπιβληθῇ αὐτοῖς ὡς θεὸς ὁ Ἀντίνοος, ὁ αἰσχρὸς τοῦ Ἀδριανοῦ εὐνούμενος, ἱδρύσαντες καὶ μυστήρια πρὸς τιμὴν αὐτοῦ. Ἀναμιχθέντα μετὰ τῆς ἀρχαίας τῶν Αἰγυπτίων θρησκείας, τὰ ἀσεβῆ ταῦτα δόγματα ἐσχημάτισαν τὰ καλούμενα ΙΣΙΑΚΑ ἢ ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΝΑ ΔΟΓΜΑΤΑ, διότι ἐγεννήθησαν ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου κτισθείσῃ πόλει, ἥτις εἶχε καταστῆ ἡ ἕδρα τῶν Πτολεμαίων.

***

Περὶ τὰ τέλη τῆς βασιλείας τῆς δυναστείας ταύτης, τὰ νέα μυστήρια διῆλθον τὴν μεθόριον τῆς Αἰγύπτου γραμμὴν καὶ ἐγ-

κατέστησαν ἐπὶ διαφόρων τῆς Εὐρώπης σημείων. Ἡ Κόρινθος ἐδέχθη αὐτά, ἀσθενῶς ὅμως ῥερυπωμένα τῶν Ἀλεξανδρινῶν τύπων, καὶ σχεδὸν ἐπίσης καθαρά, ὅπως ἦσαν κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους, τοῦθ' ὅπερ δύναται πᾶς τις νὰ πεισθῇ ἐκ τῆς περιγραφῆς, ἣν δίδωσιν ὁ Ἀπουλήϊος. Εἰσήχθησαν ἐν Ρώμῃ ὑπὸ τὴν δικτατορίαν τοῦ Σύλλα, ἀλλ' ἑξήκοντα σχεδὸν ἔτη πρὸ Χριστοῦ ἡ ***Ἴσις***, ὁ ***Ἄννουβις*** καὶ αἱ ἄλλαι Αἰγυπτιακαὶ θεότητες, αἵτινες ἐλατρεύοντο ἐκεῖ, ἐξωρίσθησαν, ἄγνωστον διατί, ἐκ τοῦ Καπιτολίου, καὶ τὰ ἀγάλματα αὐτῶν ἀνετράπησαν διαταγῇ τῆς Συγκλήτου. Ματαίως ἀνήγειρεν αὐτὰ κατόπιν ὁ λαός, διότι ἐξεδιώχθησαν ἐκ νέου καὶ ὑπερίσχυσε τὸ ψήφισμα τῆς Συγκλήτου.

Ἡ ἐλευθέρα, ἐν τούτοις, συγκοινωνία μεταξὺ Ρώμης καὶ Αἰγύπτου καὶ τὸ πέρας τῶν ἐμφυλίων πολέμων δὲν ἐβράδυνον νὰ ἐπαναφέρωσιν αὐτά, καὶ τὰ ***Ἰσιακὰ*** μυστήρια, ὄχι μόνον ἐπανεκτήσαντο ἐν Ρώμῃ νέαν εὔκλειαν, ἀλλ' ἐξηπλώθησαν καθ' ὅλην τὴν Αὐτοκρατορίαν καὶ ὑπερεπλήθυνον τὸν ἀριθμὸν τῶν μυστῶν.

Ἀλλ' ὁποῖαι μεταβολαὶ ἐπηνέχθησαν! Οἱ λειτουργοὶ τῆς λατρείας τῆς ***Ἴσιδος*** δὲν ἦσαν πλέον οἱ διαιτηταὶ τῶν βασιλέων, δὲν περιεβάλλοντο πλέον ἰσχύος καὶ κλέους, δὲν κατῴκουν πλέον πολυτελῆ ἀνάκτορα παραδιδόμενοι εἰς τὴν ἀφθονίαν παντὸς πράγματος, εἰς τὴν ἠρεμίαν τῆς μελέτης καὶ εἰς τὰς θαυμασίας ἐπισκοπήσεις τῆς ἐπιστήμης. Νῦν, ἦσαν ἄθλιοι ἀλῆται, μόλις ἔχοντες μέρος ὅπως ἀποθέσωσι τὴν κεφαλήν, τρώγλην σεσαθρωμένην, ὅπως ἐναποθέσωσι τὰς θεότητας αὐτῶν καὶ ἐκτελέσωσι τὰς ἱερὰς τῆς μυήσεως πράξεις. Τὴν πρωΐαν, μετὰ τὴν προσευχήν, ἐνδεδυμένοι μακρὸν ἐκ λινοῦ χιτῶνα, μὲ κεφαλὴν κεκαρμένην, τὸ πρόσωπον ἔχοντες κεκαλυμμένον διὰ προσωπίδος μὲ μορφὴν θωὸς ἢ λύκου, τὴν πήραν ἐπὶ τῶν ὤμων καὶ τὸ σεῖστρον ἐν τῇ χειρί, ἀπήρχοντο εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς Ρώμης, ἵνα ἐπαιτήσωσι, καὶ ἐπανήρχοντο εἶτα, τὴν ὀγδόην ὥραν τῆς ἡμέρας, ἵνα κλείσωσιν ἐκεῖνο, ὅπερ ναὸν τῆς ***Ἴσιδος*** ἀπεκάλουν. Ἐνίοτε μάλιστα, μὴ ἔχοντες ἄσυλον, ἵνα στεγάσωσι τὸ ἄγαλμα τῆς θεᾶς, ἔφερον αὐτὸ ἐπὶ τῶν ὤμων καὶ μετέβαινον ἵνα κρούσωσι τὰς θύρας διὰ τοῦ ὀρειχαλκίνου σείστρου αὐτῶν, προσφέροντες τὴν μύησιν εἰς ὅν τινα ἐπλήρωνεν αὐτήν. Εὐνόητον καθίσταται ὅτι ἡ τοιαύτη ἐπαιτεία

καὶ αἰσχροκέρδεια τῶν ***Ἰσιάδων*** δὲν ἦτο φύσεως ἵνα προσελκύσῃ πρὸς ἑαυτὰς τὴν κοινὴν ἐκτίμησιν, πράγματι δὲ αὗται κατέστησαν τὸ ἀντικείμενον τῆς γενικῆς περιφρονήσεως, ἐλαχίστης ἐκτιμήσεως χορηγουμένης αὐτοῖς μόνον παρὰ τῶν τελευταίων τῆς κοινωνίας τάξεων.

Ἐν τούτοις, ὠθούμενοι ὑπὸ δυσεξηγήτων πολιτικῶν σκοπῶν, οἱ Ρωμαῖοι Αὐτοκράτορες ἐπεζήτησαν μεταγενεστέρως ἵνα ἐξευμενίσωσι τὴν δυσφημισθεῖσαν λατρείαν τῆς ***Ἴσιδος,*** χορηγοῦντες αὐτῇ περιφανῆ προστασίαν, καὶ προσερχόμενοι πρὸς αὐτὴν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι.

Ὁ Διοκλητιανὸς εἶνε ὁ πρῶτος δοὺς τὸ παράδειγμα τοῦτο. Τοῦτον ἠκολούθησεν ὁ Κόμμοδος, ὅστις τοσαύτην ἐπεδείκνυεν εὐλάβειαν πρὸς τὰ μυστήρια, ὥστε ἔφθασε νὰ φέρῃ ὁ ἴδιος, κατὰ τὰς δημοσίους λιτανείας, ἢ ***Ἰσιακὰς πομπὰς,*** τὸ ἄγαλμα τοῦ ***Ἀννούβιδος.*** Ἀναγινώσκομεν ἐν τῇ βιογραφίᾳ αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Λαμπρίδου, ὅτι ὁ θηριώδης οὗτος ἡγεμὼν διεσκέδαζε, κατὰ τὴν ἱερὰν πορείαν, νὰ τύπτῃ τὴν κεφαλὴν τῶν νεοφύτων μετὰ τοῦ ἐκ ψωὸς ρύγχους τοῦ ἀγάλματος τοῦ ***Ἀννούβιδος,*** ὅπερ ἔφερε πρὸ αὐτοῦ. Ὁ Καράκαλας ὥρισε μεγάλα χρηματικὰ ποσὰ πρὸς ἀνέγερσιν ναῶν ἀφιερωμένων τῇ ***Ἴσιδι.*** Ὁ λαμπρότερος πάντων ἦτο ὁ ἐν τῷ Πεδίῳ τοῦ Ἄρεως ἀνεγερθεὶς, ἐν ᾧ ἐτελοῦντο αἱ μυήσεις.

Ἐν τούτοις, ἡ προστασία τῶν τυράννων τούτων ὑπῆρξεν ὀλεθρία τοῖς ***Ἰσιακοῖς*** μυστηρίοις. Μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τὰ μυστήρια δὲν εἶχον τοὐλάχιστον μολυνθῇ δι' αἰσχρῶν πράξεων, ἀλλ' ἔκτοτε κατέστησαν τὸ θέατρον τῆς ἀναιδεστέρας ἀκολασίας, καὶ ἡ ἐνάρετος ***Ἶσις*** ἔσχε, καθάπερ ὁ ***Βῆλος*** ἐν Βαβυλῶνι, πορνεῖα, κληθέντα ΚΗΠΟΙ ΤΗΣ ΘΕΑΣ.

Τὰ μυστήρια τῆς Αἰγύπτου εἰσὶν ἡ κοινὴ πηγὴ ἁπάντων τῶν μυστηρίων τῶν ἐθνικῶν. — «Σχεδὸν δὲ καὶ πάντων τῶν θεῶν τὰ ὀνόματα ἐξ Αἰγύπτου ἐλήλυθε εἰς τὴν Ἑλλάδα» λέγει ὁ Ἡρόδοτος. Δὲν ὑπάρχει ἄλλη διαφορὰ μεταξὺ αὐτῶν ἢ ἐν τοῖς ὀνόμασι τῶν ἐν αὐτοῖς μνημονευομένων ἀλληγορικῶν προσώπων καὶ ἐν ταῖς περιπτώσεσι τῶν ἱερῶν μύθων.

Ἅπαντα τὰ μυστήρια ἀναφέρονται ἐξ ἴσου πρὸς φαινόμενα, ἅτινα ἡ φύσις ἐκτίθησιν ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν κατὰ τὴν διάρ-

κειαν τοῦ ἐνιαυτοῦ. Ἐν αὐτοῖς, ὁ ὑποψήφιος παριστᾷ τὸν Ἥλιον. Γεννᾶται, ὅπως ὁ ἀστὴρ οὗτος, ἀναπτύσσεται καὶ θνήσκει εἰκονικῶς ὑπὸ τὰ τραύματα ἰσχυροῦ ἐχθροῦ, ἀπεικονίζοντος τὸν χειμῶνα, ὅστις τύπτει αὐτὸν ἐπὶ τῶν σημείων τῆς ἀνδρότητος. Τότε προσποιοῦνται πένθος καὶ δάκρυα, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἡ λύπη ὑποχωρεῖ εἰς τὴν χαράν. Ἕτερος Ἥλιος ἀνιψοῦται ἀκτινοβολῶν, μέλλων νὰ ἐπιχύσῃ ἐκ νέου τὴν ἀφθονίαν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ τὸ γεγονὸς τοῦτο χαιρετίζεται διὰ τῆς προσαγωγῆς τοῦ ***φαλλοῦ,*** ἱεροῦ ἐμβλήματος, ὅπερ ἀναμιμνήσκει τὴν θείαν γονιμότητα, ἀντικείμενον τῆς εὐγνωμοσύνης τῶν πιστῶν.

Ἐναργῶς ἐξάγεται, λέγει ὁ Πλούταρχος ἔν τινι ἀπωλεσθέντι συγγράμματι αὐτοῦ (οὗτινος περιγραφὴν διετήρησεν ἡμῖν ὁ Πατὴρ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας καὶ Ἐπίσκοπος Καισαρείας Εὐσέβειος) ἔκ τε τῶν ᾠδῶν τοῦ Ὀρφέως καὶ τῶν Ἱερῶν βίβλων τῶν Αἰγυπτίων καὶ τῶν Φρυγῶν ὅτι ἡ Ἀρχαία ***Θεολογία*** οὐ μόνον τῶν Ἑλλήνων ἀλλὰ καὶ ἁπάντων ἐν γένει τῶν λαῶν δὲν εἶναι ἄλλο ἢ ***σύστημα τῆς φύσεως,*** ἢἔκθεσις τῶν φυσικῶν φαινομένων περιβεβλημένη δι' ***Ἀλληγορικῶν μυστηρίων,*** ἢ δι' ***Αἰνιγματωδῶν συμβόλων,*** τοῦτο δὲ ὅπως ὁ ἀμαθὴς ὄχλος προσκολληθῇ μᾶλλον πρὸς τὴν φαινομενικὴν ἢ πρὸς τὴν ἀπόκρυφον ἔννοιαν, μάλιστα δέ, δι' ὅ,τι ἠννόει ἐκ τῆς τελευταίας ταύτης, ὅπως ὑποθέτῃ πάντοτε βαδύτερόν τι τοῦ φαινομένου.

ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΑΔΩΝΙΔΟΣ

Μεταβάντα ἐκ τῆς Αἰγύπτου εἰς τὴν Φοινίκην, τὰ μυστήρια τοῦ ***Ὀσίριδος*** συνεταυτίσθησαν μὲ τὸ πνεῦμα τῶν λαῶν τῆς χώρας ταύτης. Ὁ θεὸς ὠνομάσθη ***Ἀδωναΐ*** ἢ ***Ἄδωνις.***

Κατὰ τὸν μῦθον, ἡ Ἀφροδίτη, ἰδοῦσα τὸν ***Ἄδωνιν*** παῖδα, εὗρεν αὐτὸν τόσον ὡραῖον, ὥστε ἀφήρπασεν αὐτὸν καὶ ἔθηκεν ἐντὸς θήκης, ἵνα ἀποκρύψῃ αὐτὸν ἀπὸ τὰ βλέμματα πάντων, καὶ

δὲν ἔδειξεν αὐτὸν ἢ εἰς μόνην τὴν Περσεφόνην. Ἡ θεὰ αὕτη, θελχθεῖσα ἐπίσης ἐκ τῆς καλλονῆς τοῦ **Ἀδώνιδος,** ἐπιχειρεῖ, παρὰ τὰς ἀντιστάσεις τῆς Ἀφροδίτης, τὴν ἁρπαγὴν αὐτοῦ, ἀμφότεραι δὲ ἔλαβον κατόπιν ὡς διαιτητὴν τῆς διαφορᾶς αὐτῶν τὸν Δία, ὅστις ἀπεφάσισεν ἵνα ὁ **Ἄδωνις** διαμένῃ ἓξ μῆνας τοῦ ἐνιαυτοῦ παρὰ τῇ Ἀφροδίτῃ, καὶ τοὺς ἑτέρους ἓξ παρὰ τῇ Περσεφόνῃ. Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐξετελέσθη, ἀλλ' ὁ **Ἄδωνις,** θηρευτὴς ἀτρόμητος, ἐφονεύθη ἐν τῷ ὄρει τοῦ Λιβάνου ὑπὸ συάγρου, ἐμβυθίσαντος τοὺς χαυλιόδοντας αὐτοῦ εἰς τὰ γεννητικὰ ὄργανα, ἡ δὲ Ἀφροδίτη, προστρέξασα εἰς τὰς φωνὰς αὐτοῦ, δὲν εὗρε πλέον ἢ σῶμα ἄψυχον, ὅπερ κατέβρεξε διὰ τῶν δακρύων αὐτῆς. Συγκινηθεὶς, ἐν τούτοις, ἐκ τῆς λύπης τῆς θεᾶς, ὁ **Κοκυτὸς,** μαθητὴς τοῦ Χείρωνος, ἐπανέφερε τὸν Ἄδωνιν ἐν τῇ ζωῇ.

Ἀναγινώσκομεν ἐν τῷ Μακροβίῳ, Λατίνῳ συγγραφεῖ τοῦ πέμπτου αἰῶνος, τὴν ἐξήγησιν τῆς ἀλληγορίας ταύτης. — « Οἱ φυσικοὶ, λέγει ὁ συγγραφεὺς οὗτος, ὠνόμαζον Ἀφροδίτην τὸ ἄνω ἡμισφαίριον, οὗτινος μέρος κατέχομεν, καὶ Περσεφόνην τὸ κάτω ἡμισφαίριον. Τοιοῦτος ὁ λόγος, δι' ὃν, παρά τε τοῖς Ἀσσυρίοις καὶ τοῖς Φοινίκοις, ἡ Ἀφροδίτη κλαίει, ὁπότε ὁ ἥλιος, διατρέχων, ἐν τῇ ἐνιαυσίᾳ πορείᾳ αὐτοῦ, τὰ δώδεκα τοῦ Ζωδιακοῦ σημεῖα, μεταβαίνει εἰς τοὺς ἀντίποδας ἡμῶν, διότι, ἐκ τῶν δώδεκα τούτων σημείων, τὰ ἓξ λέγοντα ἀνώτερα καὶ τὰ ἓξ κατώτερα. Ὅταν ὁ ἥλιος εὑρίσκηται εἰς τὰ κατώτερα σημεῖα, καὶ αἱ ἡμέραι εἰσὶ μικρότεραι, ἡ θεὰ ὑποτίθεται κλαίουσα τὸν βραχυχρόνιον θάνατον καὶ στέρησιν τοῦ ἡλίου, ἁρπαγέντος καὶ κατεχομένου ὑπὸ τῆς Περσεφόνης, ἣν θεωροῦμεν ὡς τὴν θεότητα τοῦ νοτίου ἡμισφαιρίου, ἢ τῶν ἀντιπόδων ἡμῶν. Λέγεται ὅτι ὁ Ἄδωνις ἀποδίδεται τῇ Ἀφροδίτῃ, ὅτε ὁ ἥλιος, διατρέξας τὰ ἓξ κατώτερα σημεῖα, ἄρχεται διατρέχων τὰ τοῦ ἡμετέρου ἡμισφαιρίου σημεῖα, φέρων ἡμῖν ζωηρότερον φῶς καὶ ἡμέρας μεγαλειτέρας. Ὁ σύαγρος, ὃν ὑποθέτουσιν ὅτι ἐφόνευσε τὸν **Ἄδωνιν,** εἶνε τὸ ἔμβλημα τοῦ χειμῶνος, διότι τὸ μὲ τρίχας τραχείας καὶ ἀνορθωμένας ζῶον τοῦτο ἀρέσκεται εἰς μέρη ὑγρὰ, βορβορώδη, κεκαλυμμένα πάγων, καὶ τρέφεται μὲ βαλάνους, εἰδικὰ τοῦ χειμῶνος προϊόντα. Ὁ χειμὼν ἄρα εἶνε τραῦμα κατὰ τοῦ ἡλίου, οὗτινος ἀφαιρεῖ ἡμῖν

τὸ φῶς καὶ τὴν θερμότητα, τοῦθ' ὅπερ ἐπιφέρει τὸν θάνατον ἐπὶ τῶν ἐμψύχων ὄντων. Ἡ Ἀφροδίτη ἀπεικονίζεται ἐν τῷ Λιβάνῳ ὄρει μεθ' ὅλης τῆς ἐκφράσεως λύπης. Ἡ κεφαλὴ αὐτῆς, κεκλιμένη, καὶ κεκαλυμμένη διὰ καλύπτρας, ὑποστηρίζεται ἐπὶ τοῦ στήθους αὐτῆς ὑπὸ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς, τὸ δὲ πρόσωπον αὐτῆς φαίνεται βεβρεγμένον μὲ δάκρυα. Ἡ εἰκὼν αὕτη παριστᾷ ἐπίσης τὴν γῆν, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χειμῶνος, ἐποχὴν καθ' ἣν, κεκαλυμμένη ὑπὸ τῶν νεφελῶν, καὶ ἐστερημένη τοῦ ἡλίου, εὑρίσκεται ἐν νάρκῃ. Αἱ κρῆναι, αἵτινες εἰσὶν ὡς οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῆς, ῥέουσιν ἀφθόνως, καὶ οἱ ἀγροὶ, ἀπογεγυμνωμένοι τῶν κόσμων αὐτῶν, παρουσιάζουσι θλιβερὰν ἄποψιν. Ἀλλ' ὅτε ὁ ἥλιος ὑψοῦται ὑπεράνω τῶν κατωτέρων χωρῶν τῆς γῆς, διελαύνων τὴν ἐαρινὴν ἰσημερίαν, μηκύνει τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας, τότε ἡ Ἀφροδίτη εὑρίσκεται ἐν χαρᾷ, οἱ ἀγροὶ περιβάλλονται τὸν στολισμὸν, οἱ λειμῶνες τὰ χόρτα, τὰ δένδρα τὰ φυλλώματα αὐτῶν».

Ἡ λατρεία καὶ τὰ μυστήρια τοῦ Ἀδώνιδος μετηνέχθησαν ἐκ τῆς Φοινίκης εἰς τὴν Ἀσσυρίαν, τὴν Βαβυλῶνα, τὴν Περσίαν, τὴν Ἑλλάδα (Κύπρον, Ρόδον, Κύθηρα, Ἄργος, Ἀθήνας καὶ Δῖον τῆς Μακεδονίας), καὶ τὴν Σικελίαν. Αἱ δημόσιαι ἑορταὶ, αἵτινες ἐτελοῦντο πρὸς τιμὴν τοῦ θεοῦ, ἤρχοντο ἐν Φοινίκῃ κατὰ τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν τὰ ὕδατα τοῦ Ἀδώνιδος ποταμοῦ, ἅτινα ῥέουσιν ἐκ τοῦ Λιβάνου, εἰσὶ χρώματος ἐρυθροῦ, διατηρουμένου εἰς ἀπόστασιν ἐν τῇ θαλάσσῃ, καὶ ὅπερ προέρχεται ἐκ γῆς ἐρυθρᾶς, εὑρισκομένης ἐν τῷ ὄρει, καὶ παρασυρομένης ὑπὸ τῶν ὑδάτων. Αἱ ἰθαγενεῖς γυναῖκες ἐφαντάζοντο ὅτι τὸ τραῦμα τοῦ Ἀδώνιδος ἐπανελαμβάνετο ἀνὰ πᾶν ἔτος, καὶ ὅτι, ἐκ τοῦ ἐξ αὐτοῦ ῥέοντος αἵματος, ἐχρωματίζοντο τοῦ ποταμοῦ τὰ ὕδατα.

Τὸ φαινόμενον τοῦτο ἔδιδε τὸ σημεῖον τῆς ἑορτῆς. Ἕκαστος ἐλάμβανε τὸ πένθος καὶ ὑπεκρίνετο θλῖψιν καὶ δάκρυα. Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἡ βασίλισσα ἔφερε τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἀδώνιδος, συνοδευομένη ὑπὸ τῶν σημαντικωτέρων τῆς πόλεως γυναικῶν, αἵτινες ἐκράτουν ἐν χερσὶ κάνιστρα, πλήρη πλακούντων, κυτία ἀρωμάτων, ἄνθη, κλάδους δένδρων καὶ ῥοάς. Ἡ πομπὴ ἐκλείετο ὑπὸ ἄλλων γυναικῶν, φερουσῶν πλουσίους τάπητας, ἐφ' ὧν ὑπῆρχον

δύο κλίναι, χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ πεποικιλμέναι, ἡ μία διὰ τὴν Ἀφροδίτην καὶ ἡ ἑτέρα διὰ τὸν Ἄδωνιν.

Εἰς Ἀθήνας ἔθετον, ἐν διαφόροις τῆς πόλεως τμήμασιν, εἰκόνας, παριστώσας νέον, θανόντα ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς ἡλικίας αὐτοῦ, αἱ δὲ γυναῖκες, πενθίμως ἐνδεδυμέναι, ἤρχοντο κατόπιν ἵνα ἁρπάσωσι τὰς εἰκόνας ταύτας, κἀὶ ἐτέλουν τὴν κηδείαν αὐτῶν. Αἱ πένθιμοι αὗται ἡμέραι ἐθεωροῦντο ὡς ἀποφράδες. Ἐθεωρήθη ὡς κακὸς οἰωνὸς ἡ ἀναχώρησις, ἐν τοιαύταις ἡμέραις, τοῦ στόλου τῶν Ἀθηναίων, κατευθυνομένου εἰς Σικελίαν, καθὼς καὶ ἡ εἴσοδος ἐν Ἀντιοχείᾳ τοῦ Αὐτοκράτορος Ἰουλιανοῦ. Τὴν τελευταίαν τῆς ἑορτῆς ἡμέραν ἡ λύπη μετεβάλλετο εἰς χαράν, καὶ ἐπανηγύριζον τὴν ἀνάστασιν τοῦ ***Ἀδώνιδος.*** Τὰ μυστήρια τοῦ θεοῦ τούτου εἰσήχθησαν ἐπίσης ἐν Ἰουδαίᾳ, ἔνθα ὁ ***Ἄδωνις*** ὠνομάζετο ***Θαμούζ.*** Ὁ Ἐζεκιὲλ λέγει ὅτι αἱ Ἑβραῖαι γυναῖκες ἀνὰ πᾶν ἔτος ἔκλαιον αὐτὸν, καθήμεναι πρὸ τῆς θύρας τοῦ οἴκου αὐτῶν.

Δὲν ὑπάρχουσι λεπτομέρειαι ἐπὶ τῶν διατυπώσεων, αἵτινες συνώδευον τὴν μύησιν εἰς τὰ μυστήρια τοῦ ***Ἀδώνιδος.*** Ὁ Λουκιανὸς ἀναφέρει ὅτι οἱ ὑποψήφιοι ἔθυον πρόβατον, εἴσθιον ἐκ τῆς σαρκὸς τοῦ ζώου τούτου, ἔθετον τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ἰδίας κεφαλῆς αὐτῶν, καὶ ἔκλινον τὸ γόνυ ἐπὶ δέρματος ἀρτιγεννήτου ζώου, ἐξηπλωμένου ἐν τῷ προνάῳ. Ἐν τῇ στάσει ταύτῃ ἀπηύθυνον τοῖς θεοῖς τὰς προσευχὰς αὐτῶν, εἶτα εἰσήρχοντο ἐν λουτρῷ, ἔπινον ψυχρὸν ὕδωρ, καὶ κατεκλίνοντο χαμαί. Εἶναι πιθανὸν ὅτι ἀπεικόνιζον τὸν θεὸν καὶ διήρχοντο εἰκονικῶς δι' ὅλων τῶν φάσεων τῆς καταστροφῆς, ἥτις ἀπεστέρησεν αὐτὸν τῆς ζωῆς.

ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΚΑΒΕΙΡΩΝ

Ἡ λατρεία καὶ τὰ μυστήρια τῶν ΚΑΒΕΙΡΩΝ, ἅτινα εἶχον ἐγκαταστῆ ἐν τῇ νήσῳ Σαμοθράκῃ, φαίνεται ὅτι ἦσαν, ὅπως τὰ τοῦ ***Ἀδώνιδος,*** Φοινικικῆς καταγωγῆς.

Οἱ ***Κάβειροι*** ἦσαν δαίμονες μυστηριώδεις, ὧν ἡ φύσις δὲν εἶνε ἀκριβῶς γνωστὴ, διότι αἱ περὶ τούτων εἰδήσεις ἔχουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὴν ἀρχὴν ἐν τοῖς ὕστερον χρόνοις τῆς Ἑλληνικῆς μυθολογίας, ὅτε οἱ καθ' ἑαυτοὺς, ἕνεκα τῆς μυστικῆς αὐτῶν φύσεως, σκοτεινοὶ θεοὶ ἦσαν συνδεδεμένοι καὶ συγκεχωνευμένοι πρὸς διαφόρους ἄλλους θεούς. Ἦσαν δὲ πιθανῶς ἀρχαιότατοι θεοὶ τῆς ἐπικαρπίας τῆς γῆς, ἀλλὰ κατώτεροι.

Ἐν Βοιωτίᾳ, ἔνθα, ὡς φαίνεται, κατὰ πρῶτον ἐλατρεύοντο, παρουσιάζονται μετὰ τῆς Δήμητρος, τῆς θεᾶς τῆς γεωργίας. Ἐντεῦθεν ἐξητάθη ἡ λατρεία αὐτῶν εἰς Λῆμνον, Ἴμβρον, Σαμοθράκην. Ἐπὶ τῆς Λήμνου οἱ ***Κάβειροι*** παρίστανται μετὰ τοῦ Ἡφαίστου, ὅστις ἐξελαμβάνετο ὑπὸ τὴν πρώτην αὐτοῦ μορφὴν, ὡς θεὸς τοῦ φυσικοῦ καὶ ὑποχθονίως ἐνεργοῦντος πυρός. Εἰς τοιούτους φυσικοὺς θεοὺς, ὡς εἶνε ἡ Δήμητηρ καὶ ὁ Ἥφαιστος, προσεκολλῶντο οἱ ***Κάβειροι,*** ὡς ὑπηρέται δαίμονες, ἐνεργητικὰ ὄντα τῆς φύσεως. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἥφαιστος, προϊόντος τοῦ χρόνου, ἐγένετο κατ' ἐξοχὴν θεὸς τῆς καλλιτεχνίας, ἡ ἰδιότης αὕτη μετέβη καὶ εἰς τοὺς ***Καβείρους,*** οἵτινες ἐγένοντο βοηθοὶ τοῦ Ἡφαίστου εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν τῶν μετάλλων. Πρὸς τούτοις οἱ ***Κάβειροι*** ἐγένοντο ἐν ταῖς ρηθείσαις νήσοις ΣΩΤΗΡΕΣ θεοὶ κατὰ τῆς τρικυμίας, καθόσον μάλιστα εὑρίσκοντο μετὰ τῶν ***Διοσκούρων, Κάστορος*** καὶ ***Πολυδεύκους,*** οἵτινες, κατὰ τὰς δοξασίας τῶν ἀρχαίων, παρουσιάζοντο ὡς φωτεινὰ σώματα ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης ἐν καιρῷ σκοτεινοτάτης νυκτός. Διὰ τὴν τελευταίαν δ' αὐτῶν ἰδιότητα οἱ ***Κάβειροι*** ἀνυψοῦνται εἰς θεοὺς πρώτης τάξεως, καὶ τούτων τὴν προστασίαν ἐπεκαλοῦντο ἐν τρικυμίαις ὅσοι ἦσαν μεμυημένοι, ἀποκαλοῦντες αὐτοὺς ΙΣΧΥΡΟΥΣ καὶ ΔΥΝΑΤΟΥΣ.

Ἐν Βοιωτίᾳ ἡ λατρεία τῶν ***Καβείρων*** ὑπῆρχε βεβαίως κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους, μετὰ τὴν κατάκτησιν ὅμως τῶν Θηβῶν ὑπὸ τῶν Ἐπιγόνων, τὸν δωδέκατον πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα, παρημελήθη αὕτη ἐφ' ὅσον ἤκμαζον ἐν Ἀθήναις τὰ ***Ἐλευσίνια*** μυστήρια, καὶ κατόπιν ἤκμασεν ἐκ νέου, κατὰ τὸν τρίτον πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα, ἐπὶ τῶν διαδόχων τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, καὶ κατὰ τὸν δεύτερον αἰῶνα ἐπὶ τῶν Ρωμαίων, ὑπὸ τὸν τύπον τῶν

Καβειρίων Μυστηρίων, τελουμένων μεγαλοπρεπῶς ἰδίως ἐν Σαμοθράκῃ.

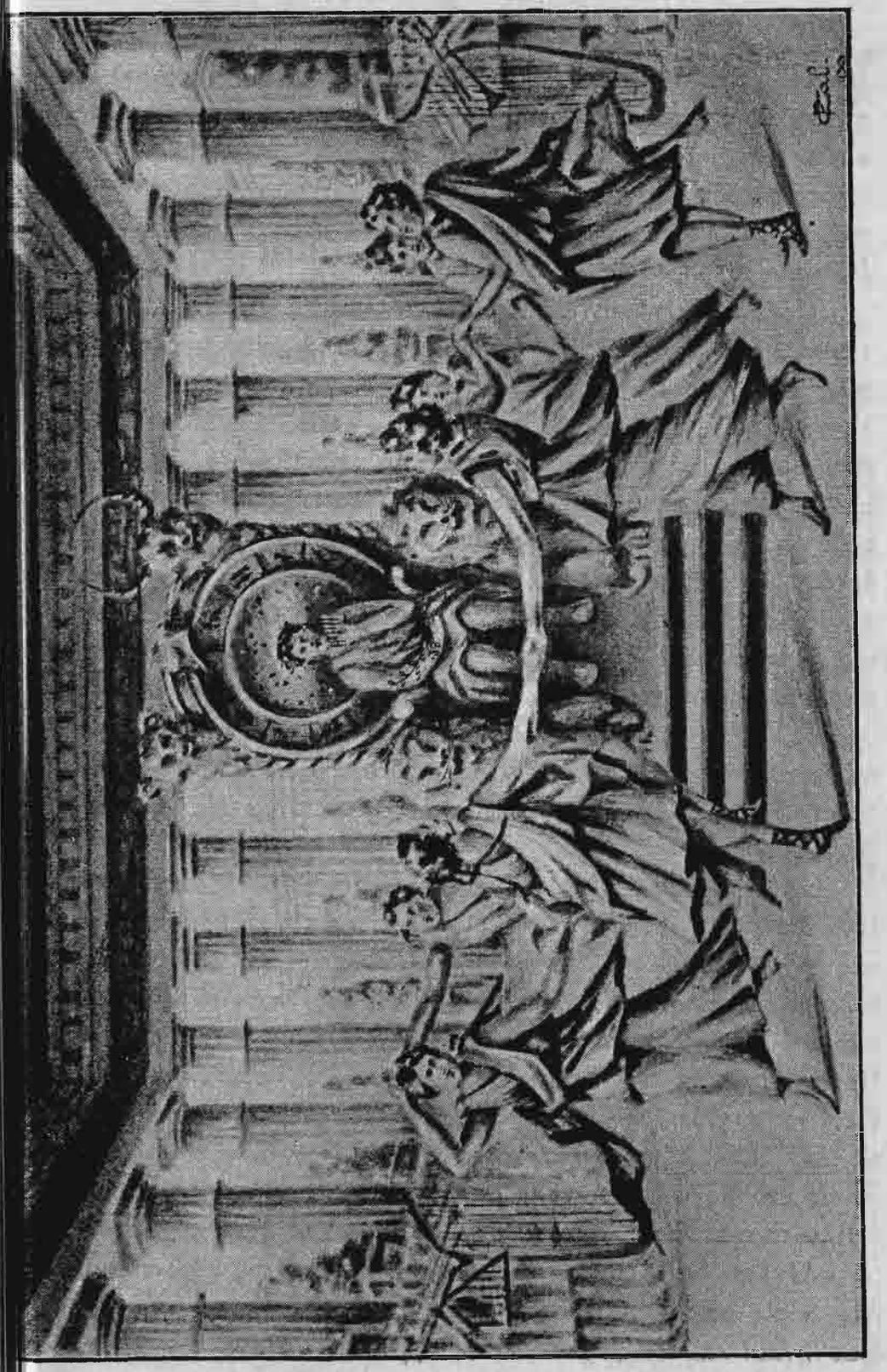
Τὸ ὄνομα αὐτῶν παράγεται, εἴτε ἐκ τοῦ Ἑβραϊκοῦ ΚΑΒΙΡ, ὅπερ σημαίνει ***Μέγας. Ἰσχυρὸς,*** εἴτε ἐκ τοῦ ἐν Φρυγίᾳ ὄρους ***Καβείρου,*** ἔνθα ἐλατρεύοντο, εἴτε ἐκ τοῦ ὀνόματος τῆς μητρὸς αὐτῶν, τῆς νύμφης ***Καβείρας ἢ Καβειροῦς.*** Καθ' Ἡρόδοτον οἱ ***Κάβειροι*** εἶχον ναὸν ἐν Μέμφιδι τῆς Αἰγύπτου, οἱ δὲ Φοίνικες ἐλάτρευον ὀκτὼ Καβείρους ἐν Βηρυττῷ, ὡς ἐφευρέτας τῆς ναυτιλίας καὶ ἀντιπροσώπους τῶν ἑπτὰ πλανητῶν.

Ἐν ᾧ ὁ Πίνδαρος δὲν γνωρίζει παρὰ μόνον ἕνα ***Κάβειρον*** ἐν τοῖς ὀργίοις τῆς Λήμνου, ὁ Αἰσχύλος φαντάζεται αὐτοὺς πολυπληθεῖς, ἀφοῦ ἀπαρτίζουν τὸν χορὸν σατυρικοῦ δράματος. Ὁ Ἀκυσίλαος καὶ ὁ Φερεκύδης δίδουσιν αὐτοῖς ὡς πατέρα τὸν ***Κασμίλλον,*** υἱὸν τῆς Καβειροῦς καὶ τοῦ Ἡφαίστου, καὶ παραδέχονται τρεῖς ἄρρενας μετὰ τριῶν θηλέων, τῶν ***Καβειριτίδων νυμφῶν.*** Ὁ Στράβων προσεταιρίζει αὐτοὺς μετὰ τῶν ***Κορυβάντων*** καὶ τῶν ***Τιτύρων,*** ὁ δὲ Ἡρόδοτος ἀναγράφει «Ἡφαίστου δὲ σφεῖς παίδας λέγουσι εἶνε».

Ὁ Παυσανίας εἶνε λίαν ἐπιφυλακτικὸς ὡς πρὸς τὴν τέλεσιν τῶν μυστηρίων τῶν ***Καβείρων*** ἐν Θήβαις. Λέγει δὲ μόνον ὅτι, κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν Θηβαίων, ὑπῆρχεν ἄλλοτε πόλις ἐκεῖ, ἔνθα ὁ ναὸς, ἐν ᾗ κατῴκουν ἄνθρωποι καλούμενοι ***Κάβειροι,*** ὅτι εἷς ἐξ αὐτῶν, ὁ Προμηθεὺς καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἐθνεὺς, εἶχον ποτε τὴν τιμὴν νὰ ξενίσωσι τὴν θεὰν Δήμητρα, ἥτις, εἰς ἀμοιβὴν, ἐνεπιστεύθη αὐτοῖς παρακαταθήκην, ὅτι δὲν ἦτο αὐτῷ ἐπιτετραμμένον νὰ δημοσιεύσῃ τίς ἦτο ἡ παρακαταθήκη αὕτη καὶ εἰς τί ἐχρησίμευεν, ἀλλ' ὅτι ἦτο βέβαιον ὅτι ἡ βάσις τῶν ἐν Θήβαις τελουμένων μυστηρίων ἐστηρίζετο ἐπὶ δώρου δοθέντος παρὰ τῆς Δήμητρος.

Κατὰ δὲ τὰ ἐν Σαμοθράκῃ τελούμενα μυστήρια ὑπῆρχον τέσσαρες θεοὶ ***Κάβειροι.*** Ὁ ΑΞΙΕΡΟΣ, ὁ ΑΞΙΟΚΕΡΣΟΣ, ἡ ΑΞΙΟΚΕΡΣΑ καὶ ὁ ΚΑΣΜΙΛΛΟΣ. Κατὰ τὸν ἱστορικὸν Μνασέαν, ΑΞΙΕΡΟΣ σημαίνει ἐν τῇ Αἰγυπτιακῇ γλώσσῃ ***Μέγας Παντοδύναμος,*** ΑΞΙΟΚΕΡΣΟΣ ***Μέγας γονιμοποιὸς,*** ΑΞΙΟΚΕΡΣΑ ***Μεγάλη γονιμοποιὸς*** καὶ ΚΑΣΜΙΛΛΟΣ ***Πάνσοφος.***

Κατὰ τὴν παράδοσιν, ὁ ***Κασμίλλος,*** ὅστις ἦτο καὶ ὁ νεώτερος,

ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΚΟΡΥΒΑΝΤΩΝ
(Θρονισμός. Ἴδε σελ. 53).

ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, οἵτινες, μετὰ τὸν φόνον, ἐτράπησαν εἰς φυγήν, φέροντες μεθ' ἑαυτῶν τὰ γεννητικὰ ὄργανα αὐτοῦ ἐντὸς κίστεως ἢ καλάθου. Ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ περιετυλίχθη ἐντὸς ἐρυθροῦ ὑφάσματος, τὸ δὲ σῶμα αὐτοῦ μετεκομίσθη ἐπὶ ἀσπίδος ἐν Ἀσίᾳ, εἰς τοὺς πρόποδος τοῦ ὄρους Ὀλύμπου, ἔνθα ἐτάφη.

Ὁ ἀλληγορικὸς φόνος τοῦ ***Κασμίλλου*** ἐμνημονεύετο ἐν τοῖς τυπικοῖς τῆς μυήσεως. Ὁ ὑποψήφιος ὑπεβάλλετο πρὸ τῆς μυήσεως εἰς δοκιμασίαν τῆς προτέρας διαγωγῆς αὐτοῦ, ἐξομολογούμενος εἰς ἐπὶ τούτῳ ἱερέα, καλούμενον ΚΟΗΝ, ἐκαθαρίζετο ἀπὸ πασῶν τῶν ἀνομιῶν αὐτοῦ, καὶ εἶτα προσήρχετο, ἐστεμμένος κλάδῳ ἐλαίας καὶ φέρων πορφυρᾶν ζώνην περὶ τὴν ὀσφὺν ἢ πορφορᾶν ταινίαν περὶ τὴν κεφαλήν. Ἡ ζώνη αὕτη ἢ ἡ ταινία, ἣν ἔφερον κατόπιν περὶ τὸ σῶμα αὐτῶν ὡς περίαμμα, προσεφύλαττεν αὐτοὺς ἀπὸ παντὸς κινδύνου καὶ τρικυμίας. Οὕτω περιβεβλημένος, ὁ ὑποψήφιος ἐτίθετο ἐπὶ θρόνου, ὃν περιεκύκλουν ἅπαντες οἱ παρεστῶτες, κρατούμενοι διὰ τῆς χειρὸς καὶ ἐκτελοῦντες ἱεροὺς χορούς. Εἶτα ἐτελεῖτο τὸ ἐπικήδειον δρᾶμα, καθ' ὃ ὁ νεόφυτος παρίστα τὸ πρόσωπον τοῦ ***Κασμίλλου.*** Κατὰ τὴν παράστασιν ταύτην ὑπεκρίνοντο λύπην καὶ ἠκούοντο ὀλολύζοντες καὶ στενάζοντες.

Ἐν Σαμοθράκῃ ἰδίως οἱ θεοὶ ***Κάβειροι*** εἶχον περιφανῆ ναὸν, ἔνθα ἐτελοῦντο μεγαλοπρεπῶς τὰ μυστήρια ἀνὰ πᾶν ἔτος κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ θέρους. Τὰ μυστήρια ἐτελοῦντο τὴν νύκτα, αἱ δὲ τελεταὶ διήρκουν ἐννέα ἡμέρας, καθ' ἃς ἐσβέννυτο τὸ ἐν τῇ νήσῳ πῦρ καὶ ἐλαμβάνετο νέον ἐκ τοῦ ἐν Δήλῳ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος. Προσήρχοντο ἐκ τῶν ἀπωτέρων χωρῶν καὶ οἱ περιφανέστεροι ἄνδρες ἵνα μυηθῶσιν εἰς τὰ μυστήρια, ἐν οἷς ἐδέχοντο γυναῖκας καὶ παιδία. Ἐκεῖ συνηντήθησαν τὸ πρῶτον καὶ συνεζεύχθησαν οἱ γονεῖς τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, περὶ τῆς γεννήσεως τοῦ ὁποίου ὁ Πλούταρχος (Βίος Ἀλεξάνδρου) ἀναφέρει τὸ ἑξῆς περίεργον.

«Λέγεται δὲ Φίλιππος ἐν Σαμοθράκῃ τῇ Ὀλυμπιάδι συμμυηθεὶς, αὐτὸς μειράκιον ἔτι ὢν κἀκείνης παιδὸς ὀρφανῆς γονέων, ἐρασθῆναι καὶ τὸν γάμον οὕτως ἁρμόσαι, πείσας τὸν ἀδελφὸν αὐτῆς Ὀρύμβαν· ἡ μὲν οὖν νύμφη, πρὸ τῆς νυκτὸς ἧ συνείρχθη-

σαν εἰς τὸν θάλαμον, ἔδοξε βροντῆς γενομένης ἐμπεσεῖν αὐτῆς τῇ γαστρὶ κεραυνὸν, ἐκ δὲ τῆς πληγῆς πολὺ πῦρ ἀναφθὲν, εἶτα ῥηγνύμενον εἰς φλόγας πάντῃ φερομένας διαλυθῆναι».

Τὰ μυστήρια τῆς Σαμοθράκης οὐδὲν εἶχον ἀπωλέσει τῆς ἐπισημότητος αὐτῶν κατὰ τὸ 18ον ἔτος μετὰ Χριστὸν, ὁπότε ὁ ἀνεψιὸς τοῦ Αὐτοκράτορος Τιβερίου, Γερμανικὸς, ἐπεβιβάσθη εἰς πλοῖον ἵνα μεταβῇ ἐκεῖ καὶ μυηθῇ, ἀλλ' ἠμποδίσθη ὑπὸ τῶν ἐναντίον σφοδρῶν ἀνέμων.

Ὑπάρχει ἐν τῷ Βατικανῷ μάρμαρον, καλούμενον de la duchesse de Chalais, ὁ Ἑρμῆς τριγωνοειδὴς, ὅστις, ἐπὶ τοῦ ἄνω μέρους παριστᾶ τὰς ***Καβειρικὰς*** θεότητας, τρεῖς τὸν ἀριθμὸν, ***Ἀξιόκερος, Ἀξιόκερσα*** καὶ ***Κασμίλλος,*** καὶ ἐπεξηγεῖ αὐτὰς δι' εἰκόνων, γεγλυμμένων ἐπὶ τῆς βάσεως, τοῦ ***Ἀπόλλωνος-Ἡλίου,*** τῆς ***Ἀφροδίτης*** καὶ τοῦ ***Ἔρωτος.***

*
* *

Ἐπὶ τοῦ ὄρους τῆς Ἴδης, ἐν Φρυγίᾳ, ὑπῆρχον μυστήρια γνωστὰ ὑπὸ τὸ ὄνομα ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΙΔΑΙΩΝ ΔΑΚΤΥΛΩΝ. Ἐβασίζοντο ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἱεροῦ μύθου μὲ τὰ μυστήρια τῆς Σαμοθράκης, ἀλλ' ἐνταῦθα ὁ ***Κασμίλλος*** ὠνομάζετο ***Κέλμις.*** Κλάδος τῶν ***Ἰδαίων Δακτύλων*** εἰσήχθη ἐν τῇ νήσῳ Κρήτῃ, ἔνθα ἔλαβε τὸ ὄνομα ***Μυστήρια τῶν Κουρήτων,*** ἢ ***Μυστήρια τῆς Κνωσσοῦ,*** διότι εἶχε τὴν ἕδραν αὐτοῦ ἐν τῇ πόλει Κνωσσῷ. Οἱ ἐν τῇ Κνωσσῷ τιμώμενοι θεοὶ ἦσαν ὁ ***Οὐρανὸς,*** ἡ ***Ρέα*** καὶ ὁ ***Ἴάσιος,*** ὅστις ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν Τιτάνων. Ἡ καταστροφὴ αὕτη ἐμνημονεύετο κατὰ τὴν τέλεσιν τῆς μυήσεως καὶ ὁ ὑποψήφιος, κεκαλυμμένος διὰ δέρματος μέλανος προβάτου, παρίστα τὸ θῦμα. Ὅπως ἐτελεῖτο καὶ κατὰ τὰς μυήσεις εἰς τὰ μυστήρια τοῦ ***Ὀσίριδος,*** τοῦ ***Ἀδώνιδος*** καὶ τῶν ***Καβείρων,*** καὶ ἐνταῦθα ἐξέθετον εἰς τὰ ὄμματα τοῦ νεοφύτου εἰκόνα τοῦ ***Φαλλοῦ.***

*
* *

Ἐκτὸς τῶν ἐν τῷ ὄρει τῆς Ἴδης, ἐν Κρήτῃ, τελουμένων μυστηρίων πρὸς τιμὴν τῶν ***Δακτύλων,*** ἡ Φρυγία εἶχεν ἐπίσης τὰ

μυστήρια τῶν ***Κορυβάντων,*** ἅτινα ἱδρύθησαν ἐν τῇ πόλει Πεσινοῦντι, καὶ ἐν οἷς ἐλατρεύετο ὁ ***Ἄτυς,*** υἱὸς τῆς Κυβέλης. Ὁ Αὐτοκράτωρ Ἰουλιανὸς χαρακτηρίζει τὸν ***Ἄτυν*** ὡς «θεὸν κατ' ἐξοχὴν γόνιμον» καὶ διηγεῖται, ὅτι ὁ θεὸς οὗτος, ἐκτεθείς, ἅμα τῇ γεννήσει αὐτοῦ, ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ ποταμοῦ Γάλλου, ἀνετράφη ἐκεῖ μέχρις οὗ ἠνδρώθη. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἡ Κυβέλη, εἰς ἣν ὤφειλε τὴν ὕπαρξιν, ἐτρώθη ἐκ τοῦ κάλλους αὐτοῦ, καὶ εἰς ἔνδειξιν τῆς ἀγάπης, ἣν ἔτρεφε πρὸς αὐτὸν, ἐκόσμησε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ διὰ καλύπτρας ἀστρᾶσι πεποικιλμένης. Ὁ Ἰουλιανὸς λέγει ὅτι ἡ καλύπτρα αὕτη εἰκονίζει τὸν Οὐρανὸν, καὶ ὅτι ὁ ποταμὸς Γάλλος εἶνε ὁ Γαλαξίας. Ὁ ***Ἄτυς*** ὠθεῖται ὑπὸ ἀκαθέκτου κλίσεως πρὸς τὸ ὀρχεῖσθαι, ἵνα δὲ χαρισθῇ τῇ ἐπιθυμίᾳ ταύτῃ, ἐπεδίωξε τὰς νύμφας, καὶ, ἐλθὼν εἰς σχέσεις μετὰ μιᾶς ἐξ αὐτῶν, ἠκολούθησεν αὐτὴν μέχρι τοῦ ἄντρου, ἐν ᾧ κατῴκει.

Κατὰ τὸν Ἰουλιανὸν, «τὸ ἄντρον τοῦτο εἶνε ὁ κόσμος, ἐν ᾧ τελοῦνται αἱ γεννήσεις». Ἡ Κυβέλη, ζηλοτυποῦσα τὸν ἐραστὴν αὐτῆς, ἔταξεν ἵνα ἐποπτεύῃ αὐτὸν λέοντα πυρρὸν, ὅστις ἀπεκάλυψεν αὐτῇ τὴν ἀπιστίαν ταύτην τοῦ νέου θεοῦ. Ἐξαναγκασθεὶς τότε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν νύμφην, ἧς ἠράτο, ὁ Ἄτυς, ἐν στιγμῇ παραφροσύνης, ἀπέταμε τὰ γεννητικὰ ὄργανα αὐτοῦ.

Κατ' ἄλλας παραδόσεις, ὁ ***Ἄτυς*** ἦτο ἅπλοῦς τῆς Κυβέλης ἱερεύς, ὅστις ἐδίδαξεν εἰς τοὺς Φρυγοὺς τὰ μυστήρια τῆς μητρὸς τῶν θεῶν. Ἡ εὐσεβὴς αὕτη πρᾶξις κατέστησεν αὐτὸν ἀγαπητὸν τῇ θεᾷ, ἀλλ' ἐξείγειρε τὴν ζηλοτυπίαν τοῦ Διὸς, ἐκπέψαντος τερατώδη σύαγρον, ὅστις ἠρήμωσεν ἅπασαν τὴν Λυδίαν καὶ ἐφόνευσε τὸν ***Ἄτυν***. Ἐν τῷ τελευταίῳ τούτῳ μύθῳ ὁ ***Ἄτυς*** ὑφίσταται τὴν τύχην τοῦ ***Ἀδώνιδος,*** διότι ἀμφότεροι τραυματίζονται ὑπὸ συάγρου ἐν τοῖς γεννητικοῖς ὀργάνοις.

Ὁ Μακρόβιος λέγει σαφῶς ὅτι ὁ Ἄτυς εἶνε ἓν ἐκ τῶν ὀνομάτων τοῦ Ἡλίου. Ἵνα ἐκφράσωσι τὴν ἰσχὺν τοῦ ἀστέρος τούτου καὶ τὴν λειτουργείαν αὐτοῦ ὡς ἡγέτου τῆς οὐρανίου ἁρμονίας, παρίστανον τὸν θεὸν κρατοῦντα ἐν τῇ μιᾷ χειρὶ ῥάβδον καὶ ἐν τῇ ἑτέρᾳ αὐλὸν μὲ ἑπτὰ σωλήνας. Ἐν τοῖς μνημείοις, αἱ προτομαὶ τοῦ κριοῦ καὶ τοῦ ταύρου, σημεῖα, τὸ μὲν τῆς δυναμικότητος τοῦ Ἡλίου, τὸ δὲ τῆς τῆς Σελήνης, εὑρίσκονται ἡνωμέναι μετὰ τῆς ἱε-

ρᾶς πίτυος, τοῦ ἐμβλήματος τῆς διπλῆς γεννετησίου δυνάμεως τοῦ σύμπαντος,διότι τὸ δένδρον τοῦτο φέρει πάντοτε ἄνθη τῶν δύο φύλων.

Αἱ ἑορταὶ, ἃς ἐτέλουν πρὸς τιμὴν τοῦ Ἄτυος, ἐλάμβανον χώραο κατὰ τὴν ἐαρινὴν ἰσημερίαν, ἐποχὴν τοῦ θριάμβου, ὃν ἐπενέγκει ὁ θεὸς Ἥλιος ἐπὶ τοῦ σκότους καὶ ἐπὶ τῶν μακρῶν τοῦ χειμῶνος νυκτῶν. Αἱ ἑορταὶ αὗται διήρκουν τρεῖς ἡμέρας.

Ἡ πρώτη ἦτο θλιβερά. Κατέρριπτον σταυροειδῆ πίτυν, εἰς ἣν εἶχον προσκολλήσει τὴν προτομὴν τοῦ ***Ἄτυος,*** διότι, κατὰ τὸν μῦθον, τὸ ἠκρωτηριασμένον σῶμα αὐτοῦ ἀνευρέθη παρὰ τῷ κορμῷ πίτυος ὑπὸ τῶν ***Κορυβάντων,*** οἵτινες μετέφερον αὐτὸ ἐν τῷ τῆς Κυβέλης ναῷ, ἐν ᾧ ἐξέψυξεν. Ἡ τελετὴ αὕτη εἶχε σχέσιν πρὸς τὸν εἰκονικὸν τοῦ Ἡλίου θάνατον, καὶ ὑπὸ ἄλλο ὄνομα ὑπεμίμνησκε τὴν καταστροφὴν τοῦ ***Ὁσίριδος,*** τοῦ ***Ἀδώνιδος*** καὶ τοῦ ***Κασμίλλου.***

Ἡ δευτέρα ἡμέρα ἐκαλεῖτο ἡ ἑορτὴ τῶν ***Σαλπίγγων.*** Τὸ πᾶν ἀντήχει ἐκ τοῦ ἤχου τῶν ὀργάνων τούτων καὶ ἐκ τοῦ τῶν τυμπάνων καὶ κροτάλων. Ὑπεκρίνοντο ἐπίσης ὅτι ἐζήτουν ν' ἀφυπνίσωσι τὸν ***Ἄτυν.*** Οἱ Φρυγοὶ ἐφρόνουν πράγματι ὅτι ὁ Ἥλιος ἐκοιμᾶτο τὸν χειμῶνα καὶ ἀφυπνίζετο τὸ ἔαρ.

Τὴν τρίτην ἡμέραν ἐτέλουν τὴν μύησιν. Εἶτα ἐλάμβανον χώραν ἑορταὶ χαρᾶς, καλαλούρεναι ΙΛΑΡΙΑ πρὸς ἀνάμνησιν τῆς ἐπανόδου ἐν τῇ ζωῇ τοῦ θεοῦ.

Καθ' ὃν χρόνον ἐτελεῖτο ἡ μύησις, ὁ ὑποψήφιος, ἐρωτώμενος ὑπὸ τοῦ Ἀρχιερέως, ὤφειλε νὰ δώσῃ εἰς ἀπάντησιν τὰς αἰνιγματώδεις ταύτας λέξεις: — «Ἔφαγον τύμπανον, ἔπιον κύμβαλον καὶ ἔφερον κέρνον». — Ὁ κέρνος ἦτο πήλινον ἀγγεῖον, ἐν ᾧ ἔβαλον λευκοὺς μήκωνας, σῖτον, ἔλαιον καὶ μέλι, ἐμβλήματα ἅπαντα ἐπικήδεια. Τὰς ἐρωταποκρίσεις ταύτας διεδέχοντο τελεταὶ, ὧν αἱ λεπτομέρειαι δὲν ἔφθπσαν μέχρις ἡμῶν. Εἶνε πιθανὸν ὅτι ἀνεπαρίστων ἐν αὐταῖς τὴν ἱστορίαν τοῦ ***Ἄτυος,*** ὅπως τοῦτο ἐγένετο ἐν τοῖς μυστηρίοις τῶν ἄλλων ἐθνῶν. Γνωρίζομεν μόνον ὅτι ὁ μυούμενος εἰς τὰ μυστήρια τῶν ***Κορυβάντων*** ἐκαθέζετο ἐπὶ θρόνου, οἱ δὲ μυοῦντες αὐτὸν ταῦτα ἐχόρευον κύκλῳ. Τὸ μέρος τοῦτο τῆς τελετῆς ἐκαλεῖτο ***θρόνισις*** ἢ ***θρονισμός.***

Οἱ λειτουργοὶ τῆς λατρείας ταύτης ἐκαλοῦντο ***Γάλλοι,*** διότι ὁ

κυριώτερος ναὸς αὐτῶν εἶχεν ἀνεγερθῆ ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ ποταμοῦ ***Γάλλου.***

Κατὰ τὰς θλιβερὰς ἑορτὰς παρεφέροντο εἰς πράξεις ἀνηκούστου παραφροσύνης. Διέτρεχον δάση καὶ ὄρη, μὲ κόμην λελυμένην καὶ ἀτημέλητον, βάλλοντες κραυγὰς φρικώδεις, κρατοῦντες, ἐν τῇ μιᾷ χειρὶ, φάσγανον, ἐν δὲ τῇ ἑτέρᾳ κλάδους ἀνημμένους πίτυος, καὶ, ἵνα παραστήσωσι τὴν καταστροφὴν τοῦ ***Ἄτυος,*** ἀπέταμον οἱ ἴδιοι τὰ γεννητικὰ ὄργανα αὐτῶν, καὶ ἔφερον, ὡς ἐν θριάμβῳ, τὰ οἰκτρὰ ταῦτα σημεῖα τῆς παραφροσύνης αὐτῶν. Ἄτινα ἔρριπτον, ἐπὶ τέλους, ἔν τινι οἰκίᾳ. Ἦσαν, ἄλλως τε. οἱ μᾶλλον περιφρονημένοι καὶ οἱ ἀθλιέστεροι τῶν ἀνθρώπων. Μετέβαινον ἀπὸ θύρας εἰς θύραν, πωλοῦντες τῷ λαῷ τὴν εὔνοιαν τοῦ ***Ἄτυος*** καὶ τῆς ***Κυβέλλης,*** καὶ παίζοντες διάφορα ὄργανα, ἰδίως κύμβαλα καὶ τύμπανα, ἄτινα ἦτο ἡ ὑποχρεωτικὴ τῶν μυστηρίων αὐτῶν μουσική.

«Καὶ Κορύβαντας ἀπὸ τὸ κορύπτοντας βαίνειν ὀρχηστικῶς, οὓς καὶ βητάρμονας λέγει ὁ ποιητής. . . . . Τῶν δὲ Κορυβάντων ὀρχητικῶν καὶ ἐνθουσιαστικῶν ὄντων, καὶ τοὺς μανιακῶς κινουμένους ***κορυβαντιᾶν*** φαμέν».

(Στράβων. Βιβ. δέκατον 473 Παρ. 21.)

Τὰ μυστήρια τῶν ***Κορυβάντων*** ἀνήρχοντο εἰς ἀπωτάτην ἐποχὴν, ἣν ὁρίζουσιν εἰς δέκα πέντε περίπου αἰῶνας πρὸ Χριστοῦ. Ἐκ τῆς Φρυγίας μετέβησαν εἰς τὴν Συρίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα, ἔνθα μετὰ μεγάλης δυσκολίας ἐγένοντο δεκτὰ ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων. Εἰσαχθέντα ἐν Ρώμῃ, κατὰ τὸν δεύτερον Καρχηδονικὸν πόλεμον, ἐξηπλώθησαν καθ' ὅλην τὴν Αὐτοκρατορίαν καὶ διετηρήθησαν ἐκεῖ μέχρι τῶν τελευταίων τῆς εἰδωλολατρείας χρόνων.

***

Τὰ ***Μυστήρια*** ΤΗΣ ΚΟΚΥΤΤΟΥΣ, ἅτινα εἶχον μεγάλην ἀναλογίαν πρὸς τὰ τοῦ ***Ἄτυος*** καὶ τῆς ***Κυβέλης,*** ἱδρύθησαν κατὰ πρῶτον ἐν Θράκῃ. Ἐκεῖθεν μετεκομίσθησαν ἐν Ἑλλάδι, Χίῳ, Κορίνθῳ καὶ Ἀθήναις. Ὑπάρχουσιν ἐλάχισται λεπτομέρειαι ἐπὶ τῶν μυστηρίων τούτων, εἶνε δὲ γνωστὸν μόνον ὅτι οἱ μεμυημένοι

ἐκαλοῦντο ΒΑΠΤΑΙ, ἀναμφιβόλως ἕνεκα προπαρασκευαστικῆς τινος ἀπολούσεως, καὶ ὅτι ἔπινον ἐντὸς δοχείου ἔχοντος τὸ σχῆμα τοῦ ***Φαλλοῦ.***

Ἐκ τῆς Ἑλλάδος, τὰ μυστήρια τῆς ***Κοκυττοῦς*** μετεκομίσθησαν εἰς Ρώμην, κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς κτίσεως τῆς πόλεως ταύτης, ἐτροποποιήθησαν, ἔλαβον τὸ ὄνομα ***Μυστήρια τῆς Καλῆς Θεᾶς,*** καὶ καθιερώθησαν ἰδίως διὰ τὰς γυναῖκας. Αἱ Ἑστιάδες ἦσαν αἱ ἱέρειαι αὐτῶν. Ὁ Κικέρων φρονεῖ ὅτι ὁ σκοπὸς αὐτῶν ἦτο ἡ σωτηρία τοῦ Ρωμαϊκοῦ λαοῦ, κατὰ δὲ τὸν Διονύσιον τὸν Ἁλικαρνασέα, ἡ ***Καλὴ Θεὰ*** οὐδὲν ἄλλο ἦτο ἢ ἡ ***Δήμητηρ.***

Ἡ μυστηριώδης παράδοσις ἀναφέρει ὅτι αὕτη ἦτο θυγάτηρ τοῦ Φαύνου καὶ ὅτι ἠγαπήθη παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς, ἀλλ' ἠρνήθη νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὰς ὀρέξεις αὐτοῦ. Ματαίως ἐμαστίγωσεν αὐτὴν μὲ κλάδον μυρσίνης καὶ προσέτρεξεν εἶτα εἰς τὴν μέθην τοῦ οἴνου, οὐδὲν ἠδυνήθη νὰ ὑπερνικήσῃ τὴν ἀντίστασιν αὐτῆς. Τότε μετεμορφώθη εἰς ὄφιν, καὶ ὑπὸ τὸ σχῆμα τοῦτο ἐγένετο ἀρεστὸς καὶ ἠπάτησεν αὐτήν.

Ὁ μυθος οὗτος ἐξηγεῖται ἀστρονομικῶς διὰ τῆς θέσεως τῶν ἀστερισμῶν, καθ' ἣν ἐποχὴν ἐτελεῖτο ἡ ἑορτὴ τῆς ***Καλῆς Θεᾶς,*** ἤτοι κατὰ τὰς Καλένδας τοῦ Μαΐου. Ὁ ***Δουπουΐ*** εἰκάζει, λίαν λογικῶς, ὅτι αἱ μυούμεναι γυναῖκες, μεταξὺ ἄλλων τελετῶν, ὑπομιμνησκουσῶν τὸν ἱερὸν μῦθον, παρίστανον διὰ μαστιγώσεως τὴν μαστίγωσιν τῆς ***Καλῆς Θεᾶς.*** Πράγματι, οἵ τε ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες ἐμαστιγοῦντο ἐν Αἰγύπτῳ εἰς ἀνάμνησιν τῆς ***Ἴσιδος,*** ἣν ἐμαστίγωσεν ὁ ***Πάν.***

Τὰ μυστήρια τῆς ***Καλῆς Θεᾶς*** ἐτελοῦντο τὴν νύκτα, ἐνώπιον τῶν ***Ἑστιάδων,*** ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ὑπάτου, οὗτινος ἡ μήτηρ ἢ ἡ σύζυγος προΐστατο τῆς ἱερᾶς τελετῆς. Οἱ ἄνδρες δὲν ἦτο ἐπιτετραμμένον νὰ παρίστανται, ἅπασαι δὲ αἱ εἰκόνες, ἐν αἷς ὑπῆρχον ἄνδρες ἐζωγραφισμένοι, ἐκαλύπτοντο αὐστηρῶς. Τὸ αὐτὸ ἐγίνετο καὶ δι' ἅπαντα τὰ ἄρρενα ζῶα. Ὄχι μόνον ἐκ περιεργείας, ἀλλ' οὔτε τυχαίως δὲν ἠδύναντο, χωρὶς ν' ἁμαρτήσωσι ν' ἀφήσωσι τὰ βλέμματα ἀνδρὸς νὰ ἐμβλέψωσιν εἰς τ' ἀντικείμενα τῆς μυστηριώδους ταύτης λατρείας. Ὁ Κλώδιος, ἐραστὴς τῆς συζύγου τοῦ Καίσαρος, ἣν τῷ ἦτο δύσκολον νὰ πλησιάσῃ ἕνεκεν τῆς μεγάλης

ἐπιβλέψεως, ἣν ἐξήσκει ἐπ᾽ αὐτῆς ἡ μήτηρ τοῦ Ὑπάτου, Αὐρηλία, ἐπωφελήθη τὴν ἑορτὴν ταύτην ἵνα εἰσδύσῃ ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ὑπάτου, ἐν ᾗ ἐτελοῦντο τὰ μυστήρια.

Ὁ Κλώδιος, ὅστις ἦτο εἰσέτι ἀγένειος, μετεμφιέσθη εἰς γυναῖκα καὶ εἰσήχθη ὑπό τινος ἐμπίστου δούλης. Ἀνεκαλύφθη ὅμως, ἡ τελετὴ ἔπαυσε, καὶ τὰ ἱερὰ ἀντικείμενα ἐκαλύφθησαν διὰ πέπλου. Αἱ μεμυημέναι, ἐν ἀπογνώσει, ἀπεμακρύνθησαν καὶ μετέβησαν ἵνα καταγγείλωσι τοῖς συζύγοις αὐτῶν ὅ,τι συνέβη. Ὁ Κλώδιος, κατηγορηθεὶς ἐπὶ ἀσεβείᾳ, προσεκλήθη ἐνώπιον τῆς δικαιοσύνης, ἀλλ᾽ ἔσχε τὸ εὐτύχημα ν᾽ ἀποφύγῃ τὴν εἰς θάνατον καταδίκην.

Κατὰ τὸν Ἰουβενάλιον, καὶ οἱ ἄνδρες εἶχον ἐπίσης τὰ μυστήρια αὐτῶν, ἐξ ὧν ἀπεκλείοντο αἱ γυναῖκες. Ἵνα τηρήσωσιν, οὕτως εἰπεῖν, τοὺς ἀρχαίους τύπους, ἐνεδύοντο οἱ ἴδιοι ὡς γυναῖκες, καὶ ἐκόσμουν τὴν κεφαλὴν διὰ ταινιῶν καὶ τὸν λαιμὸν αὐτῶν διὰ περιδεραίων. Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς τελετῆς τῶν μυστηρίων τούτων, ὁ κῆρυξ ἀνέκραζε: — «Μακρὰν ἐντεῦθεν, βέβηλοι! Δὲν ἀκούονται εἰς τοὺς τόπους τούτους οἱ κλαυθμηροὶ ἦχοι τῶν κεράτων καὶ τῶν ἀοιδῶν».

Φαίνεται ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἰουβεναλίου τὰ μυστήρια τῆς **Καλῆς Θεᾶς,** ἐν οἷς οὐδὲν τὸ προσκροῦον πρὸς τὰ χρηστὰ ἤθη εἶχε συμβῆ κατ᾽ ἀρχάς, εἶχον μεγάλως παρακμάσει, διότι ἐτέλουν ἑορτὰς τεινούσας εἰς τὸ νὰ ἐξερεθίζωσι σφοδρὰς πρὸς τὰς γυναῖκας ἐπιθυμίας, διὰ τοῦτο καὶ ὁ ποιητὴς καταφέρεται κατὰ τῆς μολυνούσης τὰ μυστήρια ἀκολασίας.

ΕΛΕΥΣΙΝΙΑ

Ἅπαντες σχεδὸν οἱ συγγραφεῖς τῆς ἀρχαιότητος ἀνομολογοῦσι τὴν ὑφισταμένην ταὐτότητα τῆς ἐν Αἰγύπτῳ τιμωμένης **Ἴσιδος** μετὰ τῆς **Δήμητρος,** ἣν ἐλάτρευον οἵ τε Ἕλληνες καὶ Ρωμαῖοι. — «Ἶσις δέ ἐστι κατὰ τὴν Ἑλλήνων γλῶσσαν Δήμητηρ», λέγει ὁ Ἡρόδοτος. Καὶ ἀλλαχοῦ: — «Αἰγυπτιστὶ δὲ Ἀπόλλων μὲν Ὧρος, Δήμητηρ δὲ Ἶσις, Ἄρτεμις δὲ Βούβαστις».

Οἱ Ἀθηναῖοι, παρ᾽ οἷς ἡ λατρεία τῆς Δήμητρος εἶχεν ἐγκαταστῇ, ἦσαν ἀποικία Αἰγυπτίων ἐλθόντων ἐκ Σάϊδος, ἔνθα ἐλατρεύετο ἡ **Ἶσις.** Ἐν Κορίνθῳ, ἐν Φωκίδι, ἐν Ἀργολίδι. ἡ **Δήμητηρ** διετήρησε τὸ ὄνομα αὐτῆς **Ἶσις.** Ἡ ἱστορία τῆς **Δήμητρος** εἶνε εἷς πλείστας τοῦ βίου αὐτῆς περιπετείας ἡ αὐτὴ μὲ τὴν τῆς Αἰγυπτίας θεᾶς. Ἰδοὺ κατὰ τί μόνον διαφέρει.

Ὁ Πλούτων, θεὸς τῶν κατωτέρων σημείων, ὅπως ὁ Τυφὼν εἶναι θεὸς τοῦ ἐρέβους, ἁρπάζει τὴν Περσεφόνην, θυγατέρα τῆς Δήμητρος, καὶ φέρει αὐτὴν εἰς τὸν Ἅδην. Ἀπαρηγόρητος διὰ τὴν ἀπώλειαν τῆς θυγατρὸς αὐτῆς, ἡ Δήμητηρ τρέχει πρὸς ἀναζήτησιν αὐτῆς. Ἀνάπτει δᾷδα, ἵνα ὁδηγήσῃ τὰ βήματα αὐτῆς, καὶ ἀφοῦ διέτρεξε πολλὰς χώρας, φθάνει, τέλος, εἰς Ἐλευσῖνα τῆς Ἀττικῆς. Ὁ Ζεὺς, ἐν τούτοις, διατάττει τὸν Πλούτωνα ν᾽ ἀποδώσῃ τὴν Περσεφόνην τῇ μητρὶ αὐτῆς. Ὁ θεὸς συγκατατίθεται ἐπὶ τῷ ὅρῳ νὰ μὴ ἔφαγε καὶ φάγῃ ἡ Περσεφόνη οὐδὲν κατὰ τὴν ἐν τῷ Ἅδῃ διαμονὴν αὐτῆς. Οὕτως εἶχεν ἀποφασίσει ἡ εἱμαρμένη. Δυστυχῶς, ἡ Περσεφόνη, περιφερομένη ἐν τοῖς κήποις τοῦ καταχθονίου ἀνακτόρου, συνέλεξε καρπὸν ῥοιᾶς, ἐξ οὗ ἔφαγεν ἑπτὰ κόκκους. Ἐκεῖνο, ὅπερ ἠδυνήθη νὰ πράξῃ τότε ὁ Ζεὺς ἦτο νὰ διατάξῃ, ὥστε ἡ Περσεφόνη νὰ διαμένῃ ἓξ μῆνας παρὰ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς καὶ ἑτέρους ἓξ παρὰ τῇ μητρί.

Ἡ περίπτωσις αὕτη εὑρίσκεται ἐν τῷ μύθῳ τοῦ Ἀδώνιδος. Καθάπερ καὶ ἡ **Ἶσις,** ἡ **Δήμητηρ** εἶχε μικρὸν υἱόν, ὀνόματι ΙΑΚΧΟΝ. Τὸ ὄνομα τοῦτο ἐσήμαινεν εἰς τὴν Φοινικικὴν «θηλάζον τέκνον». Ὁ **Ἴακχος** οὗτος, **Ὧρος** τῶν Αἰγυπτίων, ἦτο διάσημος εἰς τὰ **Ἐλευσίνια Μυστήρια.** Ἀπεκάλουν αὐτὸν ἐπίσης **Βάκχον.** Ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν Τιτάνων, ὅπως ὁ **Ὄσιρις** ὑπὸ τοῦ **Τυφῶνος.**

Ἑώρταζον ἀνὰ πᾶν ἔτος ἐν Πάτραις τῆς Ἀχαΐας τὴν ἑορτὴν τοῦ **Βάκχου Αἰσυμνήτου,** τοῦ ἰδίου μὲ τὸν **Ἴακχον τῶν Ἐλευσινίων Μυστηρίων,** τὴν δὲ νύκτα τῆς προτεραίας ὁ ἱερεὺς τοῦ θεοῦ τούτου ἐκόμιζε λάρνακα ἐντὸς τῆς ὁποίας ἐφυλάττετο τὸ ἄγαλμα τοῦ θεοῦ.

Τὰ ***Μυστήρια τῆς Δήμητρος,*** ὧν ἡ ἵδρυσις ἀνέρχεται κατὰ τὴν γενικὴν γνώμην εἰς τὸν δέκατον πέμπτον αἰῶνα πρὸ Χριστοῦ, λέγεται δὲ ὅτι ἐκομίσθησαν ἐν Ἐλευσῖνι, ἀλλ' ἐγίνωσκον αὐτὰ ἐπίσης ἐν Σικελίᾳ καὶ ἐν Ρώμῃ, κατὰ δὲ τὴν ἐποχὴν τοῦ Σύλλα εὑρίσκονται καὶ ἴχνη αὐτῶν ἐν Ἀγγλίᾳ, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς βασιλείας τοῦ Αὐτοκράτορος Ἀδριανοῦ.

Καθ' ὃν χρόνον ἐτελοῦντο τὰ μυστήρια ταῦτα ἐν Ἑλλάδι, ὅλα τὰ ἔθνη συνέρρεον ἐν τῇ ἑορτῇ ταύτῃ, ὅπως ἐν Αἰγύπτῳ ὅλος ὁ λαὸς μετέβαινεν εἰς τὰς ἑορτὰς τῆς ***Σάϊδος.*** τῆς ***Βουβάστιδος,*** τῆς ***Ἡλιουπόλεως,*** τῆς ***Παμπρέμιδος.*** Συνέρρεον ἐκεῖ ἐξ ὅλων τῶν μερῶν τῆς Ἑλλάδος, διότι, ὄχι μόνον οἱ Ἀθηναῖοι, ἀλλ' ἅπαντες οἱ Ἕλληνες ἠδύναντο νὰ μυηθῶσιν ἐν αὐτοῖς. Ἡ συρροὴ ἦτο μεγίστη. Ἐν καιρῷ πολέμου, οἱ Ἀθηναῖοι ἔσπευδον νὰ χορηγῶσιν ἀδείας ἐλευθέρας κυκλοφορίας πρὸς ὅλους ἐκείνους, οἵτινες ἤθελον νὰ παραστῶσιν εἰς τὰ ***Ἐλευσίνια,*** εἴτε ὡς ὑποψήφιοι, εἴτε ὡς ἁπλοῖ θεαταί.

Τὰ μυστήρια ταῦτα ἦσαν τὸ ἀντικείμενον μεγάλου σεβασμοῦ ἀπὸ μέρους τῶν Ἑλλήνων, καὶ αὐτῶν ἔτι τῶν βαρβάρων. Ὁ Ξέρξης, ὁ κεκηρυγμένος οὗτος ἐχθρὸς τῶν θεῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ ὁ καταστροφεὺς τῶν ναῶν αὐτῶν, ἐφείσθη τοῦ ναοῦ τῆς Ἐλευσῖνος. Ἵνα καταπείσῃ τοὺς Ἀθηναίους νὰ κηρυχθῶσιν ὑπὲρ τοῦ Μιθριδάτου, ὁ Ἀρίστιος εἶπεν αὐτοῖς ὅτι οἱ Ρωμαῖοι ἐζήτουν νὰ καταργήσωσι τὰ μυστήρια τῆς ***Ἐλευσῖνος.***

Τὰ μυστήρια ταῦτα διηροῦντο εἰς δύο τάξεις, εἰς ***Μεγάλα*** καὶ εἰς ***Μικρά.*** Τὰ τελευταῖα ἐτελοῦντο ἐν Ἄγρᾳ, κατὰ τὸν μῆνα Ἀνθεστηριῶνα, ἤτοι κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔαρος καὶ, κατά τινας μαρτυρίας, εἰς τιμὴν τῆς Περσεφόνης μόνον, εἰς ἀπόστασιν δύο ἢ τριῶν σταδίων νοτιανατολικῶς τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ἐκαλοῦντο ***«τὰ ἐν Ἄγρας».*** Ἐκεῖ εὑρίσκετα ναὸς, πλησίον τοῦ ὁποίου ἔρρεεν ὁ Ἰλισσός, οὗτινος τὰ ὕδατα ἐχρησίμευον διὰ τὰς προκαταρκτικὰς καθάρσεις. Οἱ μυούμενοι ἔθυον κατὰ πρῶτον χοιρίδιον, καὶ ἐκαθαίροντο ὑπὸ ἱερέως ΥΔΡΑΝΟΥ ἐπικαλουμένου. Ὁ ΔΑΔΟΥΧΟΣ, δεύτερος λειτουργὸς τῆς μυήσεως, ἔθετε τὸν ἀριστερὸν πόδα τοῦ ὑποψηφίου ἐπὶ τῶν δερμάτων τῶν θυμάτων. Μετὰ τὸν ἁγνισμὸν τοῦτον ὁ ΜΥΣΤΑΓΩΓΟΣ, ὁ καὶ ΙΕΡΟΦΑΝΤΗΣ καὶ ΠΡΟΦΗΤΗΣ

καλούμενος, ἀπήτει παρὰ τοῦ ὑποψηφίου ὅρκον τρομερὸν, ἵνα βεβαιωθῇ περὶ τῆς ἐχεμυθίας αὐτοῦ. Εἶτα ἀπηύθυνεν αὐτῷ διαφόρους ἐρωτήσεις, μετὰ δὲ τὰς ἀπαντήσεις αὐτοῦ, ἔδιδεν αὐτῷ προπαρασκευαστικήν τινα διδασκαλίαν, καθιστῶσαν αὐτὸν ἱκανὸν νὰ ἐννοῇ τ' ἀποκαλυφθησόμενα αὐτῷ ἐν τοῖς ***Μεγάλοις Μυστηρίοις*** μυστήρια, καὶ εἶτα ἔβαλον αὐτὸν νὰ καθεσθῇ ἐπὶ θρόνου, καὶ ὀρχοῦντο πέριξ αὐτοῦ.

Ὁ μυούμενος εἰς τὰ ***Μικρὰ Ἐλευσίνια*** δὲν ἐγίνετο δεκτὸς εἰς τὸν σηκὸν τῆς Δήμητρος, ἀλλ' ἵστατο τελουμένης τῆς τελετῆς, ἐν τῇ στοᾷ ἢ τῷ προνάῳ. Ἡ αὐτὴ τελετὴ ἐλάμβανε χώραν καὶ κατὰ τὴν τέλεσιν τῶν μυστηρίων τῆς Σαμοθράκης.

Κατὰ τὸν Δίωνα τὸν Χρυσόστομον, ὁ ναὸς τῆς Ἄγρας παρίστα τὸ ***Σύμπαν.*** Τὰ ***Μικρὰ Μυστήρια*** ἦσαν προπαρασκευὴ εἰς τὰ ***Μεγάλα,*** ἐνέκλειον δὲ κυρίως ἱεροπραξίας ἱλαστηρίους καὶ καθαρτηρίους, καὶ διδασκαλίαν ἅμα σχετικὴν πρὸς τὰ ***Μεγάλα*** μυστήρια. Οἱ μυούμενοι εἰς τὰ πρῶτα ἐκαλοῦντο ΜΥΣΤΑΙ, οἱ δὲ εἰς τὰ δεύτερα ΕΠΟΠΤΑΙ. Μεταξὺ τῶν δύο μυήσεων ὤφειλον νὰ παρέλθωσι πέντε ἐνιαυτοί.

Διάφοροι ἱεροτελεστίαι προηγοῦντο τῆς τελετῆς τῶν ***Μεγάλων Μυστηρίων,*** τελουμένων τὴν 15ην τοῦ μηνὸς Βοηδρομιῶνος, ἤτοι περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ φθινοπώρου, αἱ δὲ ἱεροτελεστίαι αὗται διήρκουν ἐννέα ἡμέρας.

Ἡ πρώτη ἡμέρα ἐκαλεῖτο ΑΓΥΡΜΟΣ, ἤτοι ***Συνέλευσις.*** Τὴν ἡμέραν ἐκείνην οἱ ὑποψήφιοι συνήρχοντο ἐν τῷ τόπῳ τῆς συνεντεύξεως.

Τῇ ἐπαύριον ἔκαμνον λιτανείαν μέχρι τῆς θαλάσσης, ὅπως λουσθῶσιν εἰς καθαρισμόν. Ἡ τελετὴ αὕτη ἐκαλεῖτο ***«Ἅλαδε μύσται».***

Τὴν τρίτην ἡμέραν καθιέρουν τῇ νηστείᾳ καὶ παρεσκευάζοντο εἰς τὴν ἐγκράτειαν, πίνοντες τὸ ποτὸν, τὸ καλούμενον ΚΥΚΕΩΝΑ, κατὰ μίμησιν τῆς Δήμητρος. Τὸ ἑσπέρας κατέλυον τὴν νηστείαν δι' ἐλαφρᾶς τροφῆς, συνισταμένης ἐκ σησάμου, ἐκ διπυρίτιδος, καλουμένης, ὡς ἐκ τοῦ σχήματος αὐτῆς, ***Πυραμίδος,*** καὶ ἐκ διαφόρων ἄλλων ἐδεσμάτων, ἐγκεκλεισμένων ἐν τῇ ***Κίστῃ*** ἢ ***Μυστικῷ Καλάθῳ.*** Ἡ ἡμέρα αὕτη ὤφειλε νὰ διέλθῃ ἐν θλίψει.

Θυσία προσεφέρετο τὴν τετάρτην ἡμέραν, καθ' ἣν ἀπηγορεύετο τοῖς ὑποψηφίοις νὰ θίξωσι τὰ γεννητικὰ ὄργανα τῶν θυμάτων. Ἐξετέλουν χοροὺς ἱεροὺς, ἀπεικονίζοντας τὴν περὶ τὸν Ἥλιον περιστροφὴν τῶν πλανητῶν, διότι ἡ γνώμη, ἥτις θεωρεῖ τὸν ἀστέρα τοῦτον ὡς τὸ κέντρον τοῦ πλανητικοῦ συστήματος, δὲν εἶνε νέα, ἀλλ' ἐπηγγέλλετο ὑπὸ τῶν ἀστρονόμων ἀπὸ τῶν ἀπωτάτων τῆς ἀρχαιότητος χρόνων.

Ἡ τελετὴ, ἡ καλουμένη τῶν ΛΑΜΠΑΔΗΦΟΡΙΩΝ, ἑωρτάζετο τὴν πέμπτην ἡμέραν. Οἱ ὑποψήφιοι, κρατοῦντες ἕκαστος πυρσὸν ἐν τῇ χειρὶ, καὶ προηγουμένου τοῦ ***Δαδούχου,*** διήρχοντο ἀνὰ δύο, βαθεῖα δὲ σιγὴ ἐβασίλευε καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς τελετῆς ταύτης. Εἰσήρχοντο ἐν τῷ ἐν Ἐλευσῖνι ναῷ τῆς Δήμητρος καὶ μετεβίβαζον ἀπὸ χειρὸς εἰς χεῖρα τοὺς πυρσοὺς, ὧν αἱ φλόγες εἶχον τὴν ἀρετὴν τοῦ καθαίρειν. Ὁ ναὸς τῆς Ἐλευσῖνος ἔκειτο ἐπὶ λόφου καὶ περιεκυκλοῦτο ὑπὸ τοίχων. Ὁ ***Σηκὸς*** ἦτο καταπληκτικοῦ μεγέθους. Ὁ μέγας τοῖχος, ὅστις περιεκύκλου τὸν ναὸν, ἦτο προωρισμένος νὰ ἐγκλείῃ ἅπαντας τοὺς ***μύστας,*** τοὺς ἐπιδιώκοντας τὴν τελευταίαν μύησιν, πρὶν γίνωσι δεκτοὶ ἐν τῷ μυστηριώδῃ σηκῷ.

Ἡ ἕκτη ἡμέρα, καλουμένη ***Ἴακχος,*** ἦτο καθιερωμένη τῷ νέῳ Ἰάκχῳ. Ὁ θεὸς, παριστάμενος μὲ στέφανον ἐκ μυρσίνης, φυτοῦ ἐπικηδείου, καὶ κρατῶν δᾷδα ἐν τῇ χειρὶ, ἐφέρετο ἐν πομπῇ ἐκ τοῦ Κεραμικοῦ εἰς τὴν Ἐλευσῖνα. Μετὰ τὸ ἄγαλμα εἵποντο ὁ ἀλληγορικὸς ***Δικμὸς*** καὶ ὁ ***Κάλαθος*** μεθ' ἁπάντων τῶν περιεχομένων ἐν αὐτῷ, καὶ ἰδίως τοῦ ***Φαλλοῦ.*** Αἱ ἐπανειλημμέναι κραυγαὶ «***Ἴακχε!***» ἠκούοντο καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς πομπῆς, ἥτις ἐξήρχετο ἐκ τῆς ***Ἱερᾶς Πύλης*** τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἐλάμβανεν εἶτα τὴν ὁδὸν τῆς Ἐλευσῖνος, ἣν, τούτου ἕνεκεν, ἐκάλουν ***Ἱερὰν ὁδόν.***

Τὴν νύκτα τῆς ἕκτης πρὸς τὴν ἑβδόμην, ἥτις νὺξ ἐκαλεῖτο ***Ἱερὰ ἢ Μυστικὴ,*** καὶ μετὰ τὴν πομπὴν τοῦ μυστικοῦ ***Ἰάκχου,*** ἐλάμβανε χώραν ἡ εἰς τὰ ***Μεγάλα Μυστήρια*** μύησις, ἧς τὰ τυπικὰ εἶχον δημοσιευθῆ διὰ τοὺς μυηθησομένους. Κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Αὐτοκράτορος Γαληνοῦ, τὰ ἀντίγραφα εἶχον μεγάλως πολλαπλασιασθῆ καὶ ἐξήγειρον ζωηρῶς τὴν περιέργειαν τῶν βε-

βήλων. Δὲν ἔμειναν ὅμως ἐξ αὐτῶν ἢ ἀτελεῖς περικοπαὶ, ἐφ' ὧν βασιζόμενοι θὰ προσπαθήσωμεν νὰ περιγράψωμεν τὴν συνοδεύουσαν τὴν μύησιν τελετήν.

Εἴπομεν ὅτι τὸ μᾶλλον ἀπαράβατον ἀπόρρητον περιέβαλε τὰ μυστήρια. Αἱ γυναῖκες, καίτοι μεμυημέναι εἰς τὰ ***Θεσμοφόρια***— περὶ ὧν θὰ διαλάβωμεν παρακατιόντες — ἦσαν ῥητῶς ἀποκεκλεισμέναι τῶν μυστηρίων τούτων. Συνέβη, ἐν τούτοις, ποτε ὁ Δημήτριος, Ἄρχων-βασιλεὺς, θρασυνθεὶς ἐκ τῆς προστασίας τοῦ Ἀντιγόνου, βασιλέως τῆς Μακεδονίας, νὰ διατάξῃ νὰ τεθῇ ἑδώλιον διὰ τὴν παλλακίδα αὐτοῦ ***Ἀριστα γόραν*** πλησίον τοῦ βωμοῦ τῆς Ἐλευσῖνος, καθ' ὃν καιρὸν ἐτελοῦντο τὰ μυστήρια, ἀπειλῶν νὰ τιμωρήσῃ αὐστηρῶς πάντα ἀνθιστάμενον.

Πρὸ τοῦ θανάτου αὐτῶν οἱ Ἀθηναῖοι ἦσαν ὑπόχρεοι νὰ μυηθῶσιν εἰς τὰ μυστήρια ταῦτα, καὶ ἐκ τῆς παιδικῆς αὐτῶν ἡλικίας ἠδύναντο νὰ συμμετάσχωσι τῆς τελετῆς ταύτης. Δὲν ἐγίνοντο ὅμως δεκτοὶ ὅπως μυηθῶσιν οἱ ἀνθρωποκτόνοι, οἱ ἱερόσυλοι, οἱ ἀκάθαρτοι, οἱ μεταχειριζόμενοι τὴν μαγείαν, καὶ μετὰ ταῦτα ἀπέκλεισαν τῆς μυήσεως τοὺς ἐπικουρικοὺς, τοὺς Χριστιανοὺς καὶ τοὺς ἀθέους.

Κατ' ἀρχὰς ἡ μύησις ἐγένενο δωρεὰν, ἀλλ' αἱ ἀνάγκαι τοῦ Κράτους δὲν ἐπέτρεψαν κατόπιν νὰ διατηρηθῇ τὸ ἔθος τοῦτο, καὶ διὰ νόμου, συνταχθέντος ὑπὸ τοῦ Ἀριστογείτονος, οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ γείνῃ δεκτὸς εἰς τὰ μυστήρια ἢ ἐπὶ πληρωμῇ χρηματικῆς τινος ποσότητος. Ἐν Ρώμῃ, αἱ δημευόμεναι περιουσίαι τάξεως κακούργων, καθὼς καὶ τὰ ἐπιβαλλόμενα πρόστιμα ἀφιεροῦντο τῇ Δήμητρι.

Οἱ ὑποψήφιοι δὲν ἐμυοῦντο ἅπαντες ταὐτοχρόνως καὶ δὲν εἰσήρχοντο ἢ ἀλληλοδιαδόχως ἐντὸς τοῦ ἀλληγορικοῦ ***Σηκοῦ.*** Ὁ ΙΕΡΟΚΗΡΥΞ ἠνέωγε τὴν τελετὴν τῆς μυήσεως διὰ τῆς ἀκολούθου προκηρύξεως — «Ἐὰν ἄθεός τις, Χριστιανὸς ἢ Ἐπικουρικὸς, εἶνε θεατὴς τῶν μυστηρίων τούτων, ἐξελθέτω, ἵνα οἱ πιστεύοντες τῷ θεῷ μυηθῶσιν ἐπὶ αἰσίοις οἰωνοῖς» — Εἶτα, οἱ ὑποψήφιοι ἔδιδον νέον ὅρκον ἐχεμυθίας. Ἠρώτων αὐτούς: — «Ἔφαγες ἄρτον;» — «Ὄχι, ἀπήντων οὗτοι, ἔπιον κυκεῶνα, ἔλαβον κίστην. Ἀφοῦ εἰργάσθην ἔβαλον ἐν τῷ ***καλάθῳ,*** εἶτα τὸν ***κάλαθον ἐν***

τῇ κίστῃ». — Ἡ ἀπάντησις αὕτη ἐδήλου ὅτι οἱ ὑποψήφιοι εἶχον προσηκόντως μυηθῆ εἰς τὰ μυστήρια τῆς ***Ἄγρας.***

Ὁ ὑποψήφιος ὤφειλε νὰ ἐμφανισθῇ γυμνὸς, ἐκάλυπτον δ' αὐτὸν εἶτα διὰ δέρματος ἀρτιγεννήτου ζώου, τετυλιγμένου περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ. Ἀπέβαλεν ἐκ νέου τὸ ἔνδυμα τοῦτο καὶ ἐνεδύετο τὸν ἱερὸν χιτῶνα, ὃν ὤφειλε νὰ φέρῃ μέχρις οὗ οὗτος ἀπερρακοῦτο.

Βεβυθισμένος εἰς τὴν φρίκην τῆς νυκτὸς καὶ περίτρομος, ὁ ὑποψήφιος περιέμενεν ἐν τῷ προνάῳ ν' ἀνεωχθῶσι δι' αὐτὸν αἱ θύραι τοῦ ἀδύτου. Ἤκουε δοῦπον, ὅμοιον τῷ κεραυνῷ, οἱ ἄνεμοι ἐμυκῶντο, ἀστραπαὶ ἀνέλαμπον κατὰ διαστήματα, φάσματα ἐνεφανίζοντο πρὸ αὐτοῦ, καὶ, μεταξὺ ἄλλων, ἓν ἔχον τὸ σχῆμα τοῦ Κερβέρου. Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἀνεπαρίστων προφανῶς τὸ τραγικὸν τέλος τοῦ ***Ἰάκχου*** ἢ ***Βάκχου,*** φονευθέντος ὑπὸ τῶν Τιτάνων, ἢ τὴν πάλην τῶν δύο στοιχείων, τοῦ σκότους καὶ τοῦ φωτὸς, τοῦθ' ὅπερ ἔδωσε τοῖς λειτουργοῖς τῆς Ἐλευσῖνος τὸ ἐπίθετον ***Φιλοπόλεμοι.***

Μετὰ τὰς περιπετείας καὶ τοὺς τρόμους τούτους, ἠνεῴγοντο αἱ πῦλαι τοῦ ἀδύτου, καὶ ὁ ὑποψήφιος ἐθεᾶτο τὸ ἄγαλμα τῆς θεᾶς ἐν μέσῳ ἀπαστραπτόντων φώτων. Ταὐτοχρόνως ὁ μυούμενος ἐστέφετο μερσίνῃ καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ κατεθαμβοῦντο ὑπὸ θελκτικωτάτων θεαμάτων, ἅμα δὲ καὶ τὰ ὦτα αὐτοῦ κατεκηλοῦντο ὑπὸ γλυκυτάτων ἐναρμονίων ᾀσμάτων. Ἀνεκηρύττετο τότε ***Ἐπόπτης,*** καὶ οἱ ***Μυσταγωγοὶ*** ἀπεκάλυπτον αὐτῷ τὸ ἀπόρρητον δόγμα — «ἀλλ' ἄνευ τέχνης, λέγει ὁ Πλούταρχος, χωρὶς νὰ φέρωσιν οὐδεμίαν ἀπόδειξιν, οὐδὲν ἐπιχείρημα, δυνάμενα νὰ δώσωσι τοῖς λόγοις αὐτῶν ἐπεξηγηματικὴν ἔννοιαν».

Μετὰ τὴν ἔκθεσιν τοῦ δόγματος τούτου, ἡ συνέλευσις διελύετο διὰ τῆς τυπικῆς φράσεως ΚΟΓΞ – ΟΜ – ΠΑΞ, ἣν ἐπανελάμβανον ἅπαντες οἱ μεμυημένοι. Ἡ φράσις αὕτη, ἥτις σύγκειται ἐκ διεφθαρμένων Βραχμανικῶν λέξεων, καὶ ἥτις ἦτο πιθανῶς κοινὴ εἰς ὅλα τὰ μυστήρια, ἔρχεται εἰς ὑποστήριξιν τῆς γνώμης, τῆς ἀποδιδούσης τοῖς ***Γυμνοσοφισταῖς*** τὴν ἵδρυσιν τῶν μυστηρίων.

Μετὰ τὰς τελετὰς, ἃς περιεγράψαμεν, καὶ αἵτινες ἐλάμβανον χώραν τὴν νύκτα, οἱ μεμυημένοι ἐπανέκαμπτον εἰς Ἀθήνας τὴν

ἑβδόμην ἡμέραν. Καθ' ὁδὸν ἀνεπαύοντο παρὰ τῇ ἱερᾷ συκῇ. Ἐκ τοῦ ξύλου τοῦ δένδρου τούτου κατεσκευάζετο ὁ ἐν τῷ ***καλάθῳ*** κεκλεισμένος ***φαλλός***. Ὁ καρπὸς τῆς συκῆς ἔχει πράγματι μεγάλην ἀναλογίαν πρὸς μέρος τοῦ γεννητικοῦ ὀργάνου τοῦ ἀνδρός. Εἶτα, οἱ μεμυημένοι ἐπανελάμβανον τὴν πορείαν αὐτῶν. Οἱ κάτοικοι τῶν πλησιοχώρων, ***Γεφυρισταὶ*** καλούμενοι, προσέτρεχον πανταχόθεν ἵνα ἴδωσιν αὐτοὺς διερχομένους, καὶ ἔσκωπτον αὐτοὺς ὅτε ἀφικνοῦντο παρὰ τὴν ἱερὰν γέφυραν τοῦ Κηφισσοῦ, τὰ δὲ σκώμματα ἐκαλοῦντο «***Γεφυρισμοί***». Οἱ μυούμενοι προσεπάθουν ν' ἀπαντήσουν εὐστόχως, χρώμενοι τοῖς αὐτοῖς ὅπλοις, ἐκεῖνος δ' ὅστις ἐξήρχετο νικητὴς τῆς πάλης ἐστέφετο διὰ ταινιῶν.

Ἡ ὀγδόη ἡμέρα τῆς ἑορτῆς ἐκαλεῖτο ***Ἐπιδαυρία,*** καὶ ἦτο ἀφιερωμένη τῷ Ἀσκληπιῷ, ὅστις, φθὰς ἐξ Ἐπιδαύρου μετὰ τὴν μύησιν, δὲν ἠδυνήθη νὰ λάβῃ μέρος ἐν αὐτῇ. Οἱ Ἀθηναῖοι ἐπέτρεψαν αὐνῷ νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν τελετὴν ταύτην τῇ ἐπαύριον, καὶ ἔκτοτε καθιερώθη τὸ ἔθος δευτέρας μυήσεως διὰ τοὺς μὴ δυνηθέντας νὰ λάβωσι μέρος εἰς τὴν πρώτην.

Ἡ ἐννάτη ἡμέρα ἐκαλεῖτο ***Πλημοχόαι,*** ἐκ τοῦ ὀνόματος πηλίνου ἀγγείου, ἰδιαιτέρου σχήματος. Οἱ ἱερεῖς ἐπλήρουν οἴνου δύο τῶν ***Πλημοχοῶν*** τούτων, εἶτα ἀνέτρεπον αὐτὰς, τὴν μίαν πρὸς ἀνατολὰς καὶ τὴν ἄλλην πρὸς δυσμὰς, προφέροντες μυστηριώδεις λέξεις. Ἡ ἑορτὴ αὕτη ἦτο θλιβερά. Τῇ ἐπαύριον ἐλάμβανε χώραν ἡ τέλεσις τῶν Γυμνικῶν ἀγώνων, δι' ὧν κατέληγον τὰ ***Ἐλευσίνια.***

Οἱ λειτουργοὶ τῶν ***Ἐλευσινίων*** διηροῦντο εἰς ἀνωτέρους καὶ κατωτέρους. Εἰς τὴν πρώτην τάξιν ἀνῆκον ὁ ***Ἱεροφάντης,*** ὁ ***Δᾳδοῦχος,*** ὁ ***Ἱεροκῆρυξ*** καὶ ὁ ***Ἐπιβώμιος,*** πάντες ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν Εὐμολπιδῶν καὶ Κηρύκων, διὸ καὶ ἔν τινι περιγραφῇ «***μύσται τοῦ Εὐμόλπου***» καλοῦνται. Ὁ ***Ἱεροφάντης***, ὁ Μέγας οὗτος Ἀρχιερεὺς τῆς Ἀττικῆς, ἐξεπλήρου τὴν πρώτην λειτουργίαν ἔν τε τοῖς ***Μεγάλοις*** καὶ τῆς ***Μικροῖς*** μυστηρίοις, εἰσάγων δ' εἰς τὸν ναὸν τοὺς δοκίμους ἐδίδασκεν αὐτοῖς ὅσα τοῖς ἐπεβάλλετο χρέη. Εἰς τὸ ἀνώτατον τοῦτο Ὑπούργημα δὲν περιήρχετο ἢ ἐν προβεβηκυῖᾳ ἡλικίᾳ, ὤφειλε δὲ νὰ διατελῇ καθ' ἅπαντα τὸν βίον αὐτοῦ ἄγαμος. Εἰς αὐτὸν ἀπεδίδετο καὶ θρόνος καὶ διάδημα. Τοιοῦτο διάδημα ἔφερε καὶ ὁ ***Δᾳδοῦμος,*** ὁ πρῶτος, μετὰ τὸν ***Ἱε-***

ροφάντην, ἱερεὺς, καὶ ὁ μὲν ***Ἱεροφάντης*** ἀπεικόνιζε τὸν Δημιουργὸν, ὁ δὲ ***Δᾳδοῦχος,*** ὅστις ὤφειλε νὰ ὑποστῇ ἐξετάσεις πρὶν ἀναλάβῃ τὰ ἑαυτοῦ καθήκοντα, ἀπεικόνιζε τὸν Ἥλιον. Ὡσαύτως ὁ ***Ἱεροκῆρυξ,*** ὅστις ἐπέβλεπε μήτοι βέβηλος εἰσδύσῃ ἐν τῷ ναῷ, τὸν Ἑρμῆν, ὁ δὲ περὶ τῶν τοῦ ναοῦ ἐπιμελούμενος ***Ἐπιβώμιος,*** τὴν Σελήνην. Πάντες δὲ οὗτοι οἱ ἱερεῖς ἔφερον κοινῶς στέφανον μυρσίνης, ἱερᾶς τῇ τε Ἀφροδίτῃ καὶ Δήμητρι, περιεβάλλοντο δ' ἐνδύματα πορφύρας, καλούμενοι γενικῶς ***Ἱερώνυμοι,*** διὰ τοῦ δ-ποίου ἱεροῦ ὀνόματος ὑπέκρυπτον τὸ ἑαυτῶν, ὁ μὲν ***Ἱεροφάντης*** ἰσοβίως, οἱ δὲ λοιποὶ ἐφ' ὅσον ὑπηρέτουν.

Πλεῖστοι ὅσοι τίτλοι ἀπεδίδοντο εἰς τοὺς ἱερεῖς τῆς κατωτέρας τάξεως. Ὁ ***Ὑδρανὸς*** ἐνησχολεῖτο εἰς τὸ νὰ καθαίρῃ τοὺς ὑποψηφίους, ὁ ***Δαειρίτης,*** ἰδιάζων ἱερεὺς τῆς Περσεφόνης, οἱ ***Ὑμνωδοὶ*** ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν Λυκομηδῶν, οἱ ***Σπονδοφόροι,*** ἐπιμελοῦντο τῶν σπονδῶν, οἱ ***Πόρφυροι*** ἔφερον τὸ πῦρ, ὁ ***Ἱεραυλητὴς,*** ηὔλει τὸν ἱερὸν αὐλὸν, ὁ ***Ἰακχωγὸς*** ἦγε τὴν πομπὴν εἰς τιμὴν τοῦ Ἰάκχου, ὁ ***Δικνοφόρος*** ἔφερε τὸ μυστικὸν ***Λίκνον,*** οἱ ***Νεωκόροι*** ἱστάμενοι πρὸ τῶν θυρῶν τοῦ ναοῦ, οἱ δὲ ***Ἐξηγηταὶ*** ἐξήγουν ὅ,τι εἶχεν ἀναφορὰν πρὸς τὰ τοῖς μυστηρίοις ἐπιττατόμενα καὶ τὰς ἱερὰς πομπάς. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τοὺς ἱερεῖς τούτοις, ὁ ***Ἄρχων—βασιλεὺς,*** εἶχε τὴν ἀνωτάτην ἐπιστασίαν, ἐν αὐτῷ δὲ καὶ μόνῳ ἐναπέκειτο ν' ἀπείργῃ τῶν μυστηρίων τοὺς εἰς τὰς ποινὰς τῶν νόμων καθυποβληθέντας, νὰ θύῃ ἐπὶ τῶν ἐν Ἀθήναις καί Ἐλευσῖνι ναῶν τῆς Δήμητρος καὶ νὰ προσφέρῃ εὐχὰς ὑπὲρ τῶν κατοίκων τῆς Ἀττικῆς. Ἐβοηθεῖτο δὲ ὑπὸ τεσσάρων ***Ἐπιμελητῶν,*** ὧν οἱ δύο ἐξελέγοντο ἐξ Ἀθηναίων ἁπάντων, οἱ δὲ ἄλλοι δύο ἐκ τῶν ἱερῶν οἰκογενειῶν τῶν ***Εὐμολπιδῶν*** καὶ τῶν ***Κηρύκων.***

ΔΙΟΝΥΣΙΑ

(Κρατοῦντες κλάδους δένδρων καὶ τελοῦντες ἱεροὺς χορούς. Ἴδε σελ. 68).

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑ

Τὰ ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑ, ἑορτὴ τῆς Θεσμοφόρου Δήμητρος, ὡς προστάτιδος τῆς γεωργίας, τοῦ γάμου καὶ ἑπομένως τῆς κοινωνικῆς τάξεως, ἐτελοῦντο, πλὴν τοῦ Ἄργους ἐν τοῖς ἀγροῖς καὶ εἰς τὴν Τροιζῖνα καὶ εἰς τὴν Πελλήνην, προσέτι δ' εἰς Αἴγιναν, Ἐρέτριαν, Δῆλον καὶ πρὸ πάντων εἰς Ἀθήνας, καὶ ἐξ Ἀθηνῶν εἰς τὰς ἀποικίας, καὶ προσέτι εἰς τὴν Σικελίαν. Ἦσαν δὲ κυρίως ἑορτὴ τῶν γυναικῶν, ἐν ᾗ οἱ ἄνδρες ἦσαν αὐστηρῶς ἀποκεκλεισμένοι, ὁ εἰσδύων δ' ἐν τῷ ναῷ, ἐν ᾧ ἐτελοῦντο, ἐτιμωρεῖτο θανάτῳ ἢ ἀπετυφλοῦτο.

Αἱ ἑορταὶ αὗται ἐτελοῦντο ἐν Ἑλλάδι καθ' ὃν χρόνον ἑώρταζον ἐν Αἰγύπτῳ τὸν θάνατον τοῦ ***Ὀσίριδος,*** ἤτοι κατὰ τὴν φθινοπωρινὴν ἰσημερίαν, καὶ ἦτο τετραήμερος, ἀπὸ τῆς 9ης μέχρι τῆς 13ης, ἢ ἀπὸ τῆς 10ης μέχρι τῆς 14ης Πυανεψιῶνος (Ὀκτωβρίου—Νοεμβρίου). Ἡ ἡμέρα τῆς προπαρασκευῆς ἐκαλεῖτο ***Στηνία,*** εἰς ἀνάμνησιν τῆς εἰς Ἐλευσῖνα ἀφίξεως τῆς Δήμητρος, καὶ κατ' αὐτὴν συνειθίζοντο λοιδωρίαι καὶ σκώμματα. Τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ἐπανηγυρίζοντο τὰ ***Θεσμοφόρια*** εἰς Ἀλινοῦντα, κατὰ τὸ ἀκρωτήριον Κωλιάδα.

Αἱ τρεῖς ἄλλαι ἡμέραι ἦσαν αἱ τῆς τελετῆς ἐν τῇ πόλει τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ἡ πρώτη αὐτῶν ἐλέγετο ***Κάθοδος***, διὰ τὴν ἐξ Ἀλινοῦντος ἐπάνοδον, ἡ δευτέρα ἐκαλεῖτο, καὶ ἦτο αὐστηρὰ, ***Νηστεία,*** καθ' ἣν αἱ γυναῖκες ἐκάθηντο μελαγχολικαὶ, ἄσιτοι καὶ ἄγευστοι ἐρωτικῶν ἡδονῶν, ἀπεικονίζουσαι τὴν Δήμητρα, ἥτις ἐκάθησεν ἐπὶ πέτρας ***ἀγέλαστος,*** εἰς βαθείαν λύπην βεβυθισμένη μέχρι τῆς ἀφίξεως τῆς φιλοπαίγμονος Ἰάμβης, εἰς ἣν προσωποποιοῦνται αἱ ἀστεῖαι ἐκεῖναι ἑτοιμότητες πνεύματος, καὶ ἡ τρίτη ***Καλλιγένεια,*** καθ' ἣν ἡ Δήμητηρ ἐτιμᾶτο διὰ θυσιῶν καὶ χορῶν, ὡς θεὰ τῆς γεννήσεως ὡραίων παίδων.

Τὴν καθιερωθεῖσαν διὰ τὴν νηστείαν ἡμέραν, αἱ ὑποψήφιοι ἐξέπεμπον ὠρυγὰς, καθάπερ οἱ Αἰγύπτιοι εἰς τὰς ἑορτὰς τῆς ***Ἴ-***

σιδος. Ἠκολούθουν εἰς τὸ ***Πρυτανεῖον*** ἢ ***Θεσμοφορεῖον,*** γυμνόποδες μὲ σχιστὰ σάνδαλα τὸν δίφρον, ἐν ᾧ ὑπῆρχε τὸ ἱερὸν ***Κανοῦν*** τῶν μυστικῶν συμβόλων, συρόμενον ὑπὸ τεσσάρων λευκῶν ἵππων καὶ περιστοιχούμενον ὑπὸ παρθένων, φερουσῶν πρὸ αὐτῶν χρυσὰ ἀγγεῖα καὶ τὰ ἱερὰ ῥιπίδια. Αἱ μήπω εἰσέτι μεμυημέναι εἰς τὰ μυστήρια δὲν ἠδύναντο ν' ἀναμιχθῶσιν εἰς τὴν ἱερὰν ταύτην λιτανείαν.

Εἵποντο αἱ μυήσεις, αἵτινες ἐλάμβανον χώραν τὴν νύκτα. Ἑκάστη γυνὴ ἐκράτει ἐν τῇ χειρὶ δᾷδα, ἣν, ἅμα ἀφικνεῖτο εἰς τὸ ***Θεσμοφορεῖον,*** ναὸν τῆς Δήμητρος Θεσμοφόρου, ἐσβέννυε καὶ κατόπιν ἤναπτεν ἐκ νέου. Εἰς τὰς μυστικὰς τελετὰς ὑπεκρίνοντο τὴν ἀπώλειαν τῆς Περσεφόνης, παριστανομένης ὑπό τινος ἱερείας, ἣν ἀφήρπαζον. Καθάπερ ὁ ***φαλλὸς*** ἦτο τὸ ἀντικείμενον τοῦ σεβασμοῦ τῶν ἀνδρῶν εἰς τὰ ***Μεγάλα*** μυστήρια, οὕτως ἐξέθετον καὶ κατὰ τὰ ***Θεσμοφόρια*** εἰς τὸν σεβασμὸν τῶν μεμυημένων εἰκόνα τῆς ***Κτενὸς,*** ἢ ὀργάνου τῆς γυναικός. Αἱ Θεσμοφόραι, κρατούμεναι ἅπασαι ἀπὸ τῆς χειρὸς, ἐξετέλουν ἐπίσης χοροὺς ἱερούς.

Τὰς ὀλίγας ταύτας πληροφορίας ἄφησαν ἡμῖν οἱ ἀρχαῖοι ἐπὶ τῶν μυστηρίων τούτων.

ΔΙΟΝΥΣΙΑ

Τὰ διάφορα Μυστήρια τοῦ Βάκχου, γνωστὰ ὑπὸ τὰ ὀνόματα ***Διονύσια, Σαβάζια*** καὶ ***Ὀρφικὰ,*** ἀνήρχοντο, παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, εἰς ἀπωτάτην ἀρχαιότητα. Κατὰ τὸν Ἡρόδοτον, τὰ μυστήρια ταῦτα ἐκομίσθησαν ὑπὸ τοῦ Μελάμπου. Εἰς ἐποχὴν προγενεστέραν φαίνονται ἐγκατεστημένα ἐν Θράκῃ, ἐν Ἀραβίᾳ καὶ ἐν αὐταῖς ἔτι ταῖς Ἰνδίαις.

Τὰ ***Διονύσια*** διηροῦντο εἰς ***Μεγάλα*** καὶ εἰς ***Μικρά.*** Τὰ τελευταῖα ταῦτα ἐτελοῦντο ἀνὰ πᾶν ἔτος, κατὰ τὴν φθινοπωρινὴν ἰσημερίαν. Αἱ γυναῖκες ἦσαν δεκταὶ ἐν αὐτοῖς, καθάπερ δὲ καὶ

ἐν Αἰγύπτῳ, ἐκόσμουν τὸν τράχηλον αὐτῶν δι' εἰκόνος τοῦ **φαλλοῦ.** Αἱ Θεσμοφόραι ἔφερον τέτιγα, ὅστις, ἐν Αἰγύπτῳ, ἦτο τὸ σύμβολον τῆς μυήσεως.

Τὰ ***Μικρὰ Διονύσια,*** ἠνεώγοντο διὰ τῆς θυσίας συὸς, ὃν διεμέλιζον, καὶ οὕτινος τὰ τεμάχια διενέμοντο βραδύτερον, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μυήσεως, ὑπὸ τοῦ ***Ἱεροφάντου*** τοῖς παριστα-μένοις, οἵτινες, καθὰ βεβαιοῦται, ὤφειλον νὰ φάγωσιν αὐτὰ ὠμά. Μετὰ τὴν τέλεσιν τῆς θυσίας, οἵ τε ὑποψήφιοι καὶ οἱ μεμυημένοι μετέβαινον ἐν πομπῇ εἰς τὸν ναὸν, κρατοῦντες ἅπαντες ἐν ταῖς χερσὶ κλάδους δένδρων καὶ τελοῦντες, κατὰ τὴν πορείαν, ἱεροὺς χορούς. Νέοι ***Κανιφόροι,*** ἔφερον ***Καλάθους*** ἢ ***Κίστας*** μυστη-ριώδεις, ἐμπεριεχούσας τὰς ἀπαρχὰς ἁπάντων, καὶ εἵποντο δοῦ-λοι, κρατοῦντες τὸν δεξιὸν ***φαλλὸν*** ἐκ ξύλου συκῆς. Οἱ Αἰγύ-πτιοι δι' ἑνὸς φύλλου τοῦ δένδρου τούτου παρίστανον τὸν ***φαλλόν.***

Τὴν ἑπομένην τῆς λιτανείας νύκτα ἐλάμβανον χώραν αἱ τε-λεταὶ τῆς μυήσεως, καθ' ἃς ἐχρῶντο τῶν ἰδίων, ὅπως καὶ ἐν Ἐ-λευσῖνι, μέσων, ἵνα ἐμποιήσωσι τῷ νεοφύτῳ ἱερὰν φρίκην. Παρί-στανον ἐν αὐτοῖς τὸν μῦθον τοῦ Βάκχου, φονευθέντος ὑπὸ τῶν Τιτάνων, γιγάντων, οἵτινες, καθάπερ καὶ ὁ Αἰγύπτιος Τυφών, εἶχον πόδας καὶ χεῖρας ὄφεως, καὶ ὑπεκρίνοντο ὅτι ἔθυον τὸν ὑ-ποψήφιον. Τοῦτο τοὐλάχιστον ἐλάμβανε χώραν ἐν Χίῳ καὶ ἐν Τενέδῳ, καθὰ ἀναφέρει ὁ Πορφύριος.

Τὰ ***Μεγάλα Διονύσια*** ἐτελοῦντο ἀνὰ πᾶν τρίτον ἔτος, κατὰ τὴν ἐαρινὴν ἰσημερίαν, ἐγγὺς ἕλους, καθάπερ αἱ ἑορταὶ τῆς ***Σάϊδος*** ἐν Αἰγύπτῳ. Τὴν προηγουμένην τῆς μυήσεως νύκτα, ἡ γυνὴ τοῦ Ἄρχοντος – βασιλέως, βοηθουμένη ὑπὸ τῶν ***Γεραίρων,*** ἢ ***Σεβασμίων,*** ἔθυε τράγον. Ἐκαλεῖτο δὲ ἡ θυσία αὕτη, ὡς καὶ ὅλη ἡ ἑορτὴ, ***Θεοίνια.*** Παρίστα τὴν γυναῖκα τοῦ Βάκχου, ὅτε δὲ αὕτη ἐκάθητο, ἐν τῇ ἰδιότητι ταύτῃ, ἐπὶ θρόνου, δι' αὐτὴν παρεσκευασμένου, οἵ τε λειτουργοὶ καὶ οἱ μύσται τῶν δύο φύλων ἀπηύθυνον αὐτῇ τοὺς ἑξῆς λόγους: — «Χαῖρε σύνευνε! χαῖρε νέον φῶς!»

Εἵπετο εἶτα ἡ εἰσαγωγὴ ἐν τῷ προνάῳ διαδοχικῶς τῶν ὑπο-ψηφίων. Ὁ ὑποψήφιος ἐκαθαίρετο διὰ τοῦ πυρὸς, διὰ τοῦ ὕδα-τος καὶ διὰ τοῦ ἀέρος. Ἵνα δὲ τελέσῃ τὴν διὰ τοῦ ἀέρος κάθαρ-

σιν, ἐφώρμα ἐξ ὑψηλοῦ μέρους ἵνα ἁρπάσῃ, εἰς ἀπόστασιν, εἰκό-να τοῦ ***φαλλοῦ,*** κατεσκευασμένην ἐξ ἀνθέων, καὶ ἥτις ἐκρέματο ἐπὶ κλάδου πίτυος, μεταξὺ ***δύο στηλῶν.*** Μετὰ τὴν καθαρτήριον ταύτην τελετὴν, ἐγίνετο δεκτὸς ἐν τῷ ἀδύτῳ, τὸ μέτωπον ἔχων κεκοσμημένον στεφάνῳ μυρσίνης, καὶ περιτετυλιγμένος διὰ δέρ-ματος ἀρτιγεννήτου ζώου, ἐκεῖ δὲ εὑρίσκετο πρὸ τοῦ ἀγάλματος τοῦ θεοῦ, ἀπαστράπτοντος ἐκ τῶν φώτων.

ΣΑΒΑΖΙΑ

Τὰ ***Σαβάζια*** ἔλαβον τὸ ὄνομα τοῦτο ἐκ τοῦ ἐπιθέτου ***Σαβά-ζιος,*** διδομένου τῷ Βάκχῳ, ἐκ τῆς οὕτω καλουμένης θέσεως ἐν Φρυγίᾳ, ἔνθα ἡ λατρεία αὐτοῦ εἶχεν ἐγκαταστῇ. Τὰ μυστήρια ἐτελοῦντο τὴν νύκτα, παρίστανον δ' ἐν αὐτοῖς τὸν Δία συνοικοῦν-τα μετὰ τῆς Περσεφόνης ὑπὸ τὴν μορφὴν ὄφεως. Ἡ ἱεροτελε-στία αὕτη εἶχε σχέσιν πρὸς τὸν Ἀστερισμὸν τοῦ ***Ὀφιούχου,*** ὅστις κρατεῖ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν ὄφιν, τὸν ἐκτεινόμενον ὑπὸ τὸ βόρειον στέμμα, ἢ τὴν Περσεφόνην, μητέρα τοῦ Βάκχου. Εἰς ἀνάμνησιν τοῦ μέρους τούτου τοῦ ἱεροῦ μύθου ἔθετον χρυσοῦν ὄφιν ἐν τῷ στήθει τῶν μεμυημένων, οἵτινες ἠκούοντο ἐπιφωνοῦν-τες: — «***Εὐοῖ, σαβοῖ, ὗης, ἄττης,*** καὶ ***ἄττης ὗης***». — «Ταῦτα γάρ ἐστι ***Σαβάζια*** καὶ ***Μητρῷα***», λέγει ὁ Στράβων (471 πα-ράγ. 18).

Ἡ λατρεία τοῦ ***Βάκχου Σαβαζίου,*** εἴτε δημοσία, εἴτε μυ-στικὴ, διετηρήθη μέχρι τῶν τελευταίων ἡμερῶν τῆς εἰδω-λολατρείας, ἀλλὰ παρηκμακυῖα καὶ μεμολυσμένη ὑπὸ τῶν μᾶλλον ἐπαισχύντων πράξεων. Οἱ μῦσται, κεκαλυμμένοι διὰ δερ-μάτων αἰγὸς, παρεδίδοντο ἐπιδεικτικῶς εἰς τὴν ἀκολασίαν, ἔτρε-χον ἔνθεν κἀκεῖθεν, ὡς μαινάδες, διεμέλιζον κῦνας καὶ διέπρατ-τον τὰς αἰσχροτέρας μωρίας.

Κατὰ τὸ 514 ἔτος ἀπὸ τῆς κτίσεως τῆς Ρώμης ἐπεχείρησαν

νὰ εἰσαγάγωσιν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ τὰ ***Σαβάζια***, ἀλλ' ὁ Κ. Κορνήλιος Ἴσπαλος, Πραίτωρ-Ξενοδίκης ἀντέστη πρὸς τοῦτο μεθ' ὅλης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ἐν τῷ συμφέροντι τῶν δημοσίων ἠθῶν, καὶ ἠμπόδισε πᾶσαν τῶν νεωτεριστῶν συνέλευσιν. Τῷ 566, Ἕλληνα ἱερεὺς εἰσήγαγεν ἐν Ἐτρουρίᾳ τὰ ***Σαβάζια*** δόγματα. Περιβεβλημένη τὴν αὐστηροτέραν μυστικότητα, ἡ μύησις δὲν ἐδίδετο κατ' ἀρχὰς ἢ εἰς μικρὸν ἀριθμὸν προσώπων τῶν δύο φύλων, οἵτινες παρεδίδοντο εἰς τὰς μᾶλλον ἐπαισχύντους ἀκολασίας. Τὸ μίασμα δὲν ἐδράδυνε νὰ ἐξαπλωθῇ καὶ εἰς αὐτὴν ἔτι τὴν Ρώμην, χωρὶς οἱ ἄρχοντες νὰ λάβωσιν εἴδησιν.

Ἡ ἀνακάλυψις ἐγένετο τυχαίως. Νέος τις εὐπατρίδης ἐγένετο δεκτὸς ἵνα μυηθῇ εἰς τὰ μυστήρια, καὶ παρεσκευάζετο ἵνα ὑποστῇ τὰς δοκιμασίας, ὅτε ἔμαθε παρά τινος γυναικὸς, συμμετασχούσης εἰς τὰ ὄργια, ἅπαντα τὰ ἐν αὐτοῖς τελούμενα αἴσχη. Ἐξ ἀγανακτήσεως, κατήγγειλε πᾶν ὅ,τι ἔμαθε τῷ Ὑπάτῳ Ποσθουμίῳ, ὅστις, ἀφοῦ ἔλαβεν ἀκριβεστέρας πληροφορίας, κατώρθωσε νὰ ἐκδώσῃ ἡ Σύγκλητος ψήφισμα, καταργοῦν τὴν ἑταιρίαν ταύτην. Αἱ Ἀρχαὶ προέβησαν εἰς ἀνακρίσεις, ἐξ ὧν ἐγνώσθη ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ὀπαδῶν ἀνήρχετο εἰς πλέον τῶν ἑπτὰ χιλιάδων, καὶ ὅτι οἱ πλεῖστοι, ἐκτὸς τῆς ἀκολασίας εἰς ἣν παρεδίδοντο, ἦσαν ἔνοχοι ψευδορκιῶν, πλαστογραφιῶν, καὶ φόνων. Ἐκεῖνοι ἐκ τῶν ἑταίρων, οἵτινες εἶχον δώσει ἁπλῶς ὅρκον, χωρὶς νὰ τύπτῃ αὐτοὺς ἡ συνείδησις δι' οὐδεμίαν ἀξιόποινον πρᾶξιν, εἴτε κατὰ προσώπων, εἴτε κατὰ κτημάτων, ἐρρίφθησαν εἰς τὰς φυλακὰς, οἱ δὲ λοιποὶ ἐτιμωρήθησαν θανάτῳ. Ὁ Τίτος Λίβιος ἀναφέρει ὅτι οἱ θανατωθέντες ἦσαν πολὺ πλείονες τῶν ἐγκαθειρχθέντων.

Αἱ ἑορταὶ, ἐν τούτοις, τῶν ***Σαβαζίων*** ἐπανελαμβάνοντο ἐν Ρώμῃ ὑπὸ τοὺς Αὐτοκράτορας, καὶ ἰδίως ὑπὸ τὸν Δομητιανὸν, ὡς μαρτυροῦσι τοῦτο διάφοροι λατινικαὶ ἐπιγραφαί. Ἐν Ἑλλάδι, αἱ ἑορταὶ αὗται ἐξήγειρον τὴν μέριμναν τῶν Ἀρχόντων, ὁ δὲ Κικέρων ἀναφέρει νόμον τῶν χρόνων τοῦ Διαγόνδα, ἀπαγορεύοντα αὐτὰ ἐν Θήβαις.

ΟΡΦΙΚΑ

Εἰς τὴν λατρείαν τοῦ Βάκχου ἀνήγοντο ἐπίσης καὶ τὰ ***Ὀρφικά.*** Οὕτως ἐκαλεῖτο εἶδος ἀδελφότητος, ἱδρυθείσης χωρὶς νὰ ἐπιτρέπωσιν αὐτὴν οἱ καθεστῶτες νόμοι, καὶ ἧς τὰ μέλη περιεβάλλοντο δικαιώματα κλήρου, ἰσχυριζόμενα ὅτι ἀνοίγουσι τὰς πύλας τοῦ Οὐρανοῦ τοῖς ἑαυτῶν ὀπαδοῖς, τῇ βοηθείᾳ ἱεροτελεστιῶν τινων. Ἔλεγον ὅτι ἦσαν θεματοφύλακες τοῦ ἀρχαίου δόγματος τοῦ Ὀρφέως, καὶ προσεπάθουν νὰ ἐπαναγάγωσι τὰ μυστήρια εἰς τὴν ἀληθῆ αὐτῶν πηγὴν, εἰς τὰς Αἰγυπτιακὰς παραδόσεις.

Οὕτως, ἐβεβαίουν ὅτι ὁ Βάκχος καὶ ὁ Ὄσιρις ἦσαν εἷς καὶ ὁ αὐτὸς θεός. Ἐν ταῖς μυστικαῖς τελεταῖς αὐτῶν, αἵτινες ἐλάμβανον χώραν τὴν νύκτα, ἐμνημόνευον τὴν τραγικὴν ἱστορίαν τοῦ Βάκχου, φονευθέντος ὑπὸ τῶν Τιτάνων, καὶ ἔχριον τιτάνῳ τὸν ὑποψήφιον, εἰς ἀνάμνησιν τῶν Τιτάνων, χρισθέντων, ἵνα μετεμφιεσθῶσιν, ὅτε ἐβουλεύθησαν νὰ φονεύσωσι τὸν Βάκχον. Καθάπερ εἰς τὰς ἑορτὰς τῶν ***Σαβαζίων,*** ὁ ὄφις παρίστα κύριον πρόσωπον ἐν τοῖς ***Ὀρφικοῖς*** μυστηρίοις, ἐν οἷς ἐπεφωνοῦντο ἐπίσης τὰ «***Εὐοῖ, Σαβοῖ, Ὕης, Ἄττης*** καὶ ***Ἄττης, Ὕης***».

Ἡ μύησις τῶν ***Ὀρφικῶν,*** οὖσα ἐκτὸς τοῦ κύκλου τοῦ κλήρου δὲν περιεβλήθη τὴν αὐτὴν μὲ τὰς ἄλλας μυήσεις αἴγλην καὶ κατέληξεν εἰς τὰς ἀμαθεῖς τοῦ λαοῦ τάξεις. Ἀνυψώθη, ἐν τούτοις, κατὰ τοὺς πρώτους τοῦ Χριστιανισμοῦ αἰῶνας. Τότε, οἵ τε Πυθαγόρειοι καὶ οἱ Πλατωνικοὶ, ἀγωνιζόμενοι νὰ σταματήσωσι τὴν πτῶσιν τῆς εἰδωλολατρείας, παρέλαβον τὰ ***Ὀρφικὰ*** καὶ προσεπάθησαν ν' ἀνυψώσωσιν αὐτά. Μετήλλαξαν ὅμως τοὺς τύπους καὶ ὁ Βάκχος μετωνομάσθη ***Φάνης,*** ὁ μεγαλείτερος τῶν θεῶν, ἡ φωτοβόλος τῆς φύσεως ἀρχή. Ἀλλ' ἡ ἀπόπειρα αὕτη ἔσχε διαβατικὴν μόνον ἐπιτυχίαν, καὶ κατ' οὐδὲν ἠδυνήθη νὰ ἐμποδίσῃ τὸν θρίαμβον τῶν νέων δογμάτων.

ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΖΩΡΟΑΣΤΡΟΥ

Ἀγνοεῖται τὶς πρῶτος ἵδρυσε τὰ μυστήρια τοῦ **Μείθρα,** ἀλλ' ἡ κοινὴ γνώμη ἀποδίδει αὐτὰ εἴς τινα Πέρσην νομοθέτην, ὀνόματι **Ζωροάστρην.** Τὸ ὄνομα ὅμως τοῦτο δίδουσιν εἰς πολλοὺς μεταρρυθμιστὰς, ζήσαντας εἰς ἐποχὰς λίαν μεμακρυσμένας ἀλλήλων.

Ὁ πρῶτος Ζωροάστρης, ὃν ὑποθέτουσιν ὅτι ἔζησε περὶ τὸ 3200 ἔτος πρὸ Χριστοῦ, ἤντλησε, λέγουσι, τὸ δόγμα αὐτοῦ παρὰ τοῖς Βραχμᾶσι τῶν Ἰνδιῶν, ἐξ ὧν φαίνεται, ὅτι κατήγετο. καθόσον καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, **Σουριάσταρα,** σημαίνει εἰς τὴν Σανσκριτικὴν «Ὁ διαδίδων τὴν λατρείαν τοῦ Ἡλίου», καθὰ γράφει ὁ διάσημος Ἀσιανοδίφης Louis Jacolliot.

Ὑφιστάμενοι ἐπανειλημμένους διωγμοὺς, καὶ ἠναγκασμένοι νὰ κρύπτωνται, οἱ **Μάγοι,** μαθηταὶ αὐτοῦ, διετήρησαν θρησκευτικῶς τὰ μυστήρια αὐτῶν μέχρι τῆς ἀφίξεως τοῦ τελευταίου Ζωροάστρου, καθ' ἣν ὁ Καμβύσης φαίνεται ὅτι συνέλαβε τὴν ἰδέαν νὰ ἐκμηδενίσῃ ὅλα τὰ εἴδη τῶν φώτων. Ὁ τελευταῖος οὗτος Ζωροάστρης κατῴκει τότε τὴν Αἴγυπτον, ἔνθα ἀναμφιβόλως μετέβη ἵνα μυηθῇ εἰς τὰς ἐπιστήμας καὶ εἰς τὴν φιλοσοφίαν τῶν ἱερέων τῆς χώρας ταύτης. Ἐκ τῶν λειψάνων τῆς ἀρχαίας τῶν **Μάγων** νομοθεσίας, ἐσχημάτισε νέον δόγμα, ὅπερ κατέστη ὁ θρησκευτικὸς κώδιξ τῶν Περσῶν, τῶν Χαλδαίων, τῶν Πάρθων, τῶν Βακτριανῶν, τῶν Σαΐκων καὶ τῶν Μήδων.

Κατὰ τὸ δόγμα τοῦτο, ἐγγεγραμμένον ἐν τῷ **Ζὲνδ-Ἀβέστα,** τὸ Ἀνώτατον Ὄν, ὁ **Ζερουανὲ Ἀκερενὲ** (λέξις Σανσκριτικὴ σημαίνουσα τὸν **Ἀτέρμονα χρόνον,** ἤτοι τὸν **θεὸν**), ἐδημιούργησε τὸ ἀρχικὸν φῶς, καὶ ἐκ τοῦ φωτὸς τούτου ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς τοῦ φωτὸς, ὁ **Ὥρομάσδης.** Διὰ τοῦ **λόγου,** ὁ **Ὥρομάσδης** ἔπλασε καὶ αὐτὸν τὸν κόσμον ἁγνόν. Ἐξ αὐτοῦ ἐξεπορεύθησαν πνεύματα, τὰ καλούμενα **Ἀμσασπάνδα,** ἅτινα περιστοιχοῦσι τὸν θρόνον αὐτοῦ, εἰσὶ τὰ ὄργανα αὐτοῦ παρὰ τοῖς κατωτέροις πνεύμασι καὶ

τοῖς ἀνθρώποις, μεταδιδάζοντα αὐτῷ τὰς προσευχὰς αὐτῶν. Ἐκ τοῦ **Ὥρομάσδου** ἐξεπορεύθησαν ἐπίσης ἕτερα κατώτερα πνεύματα, καλούμενα **Ἰζὲδ,** ἔχοντα ἀρχηγὸν τὸν **Μείθραν,** καὶ ἅτινα ἐπαγρυπνοῦσι μετ' αὐτοῦ καὶ τῶν **Ἀμσασπανδῶν** εἰς τὴν εὐημερίαν, τὴν ἁγνότητα καὶ τὴν συντήρησιν τοῦ κόσμου, οὗτινος εἰσιν οἱ ἄγγελοι καὶ οἱ κυβερνῆται.

Ἐκ τοῦ **Ζερουανὲ Ἀκερενὲ** ἐξεπορεύθη ἀπ' εὐθείας, ἐν ἐποχῇ μεταγενεστέρᾳ, ὁ **Ἀριμάνης.** Τὸ πνεῦμα τοῦτο ἐγεννήθη ἁγνὸν, ὅπως ὁ **Ὥρομάσδης,** δὲν ἐβράδυνε ὅμως νὰ ζηλοτυπήσῃ τὸν πρωτότοκον, τὸ δὲ μῖσος καὶ ἡ κενοδοξία αὐτοῦ ἐγένοντο ἀφορμὴ νὰ καταδικασθῇ ὑπὸ τοῦ Ἀνωτάτου Ὄντος, ἵνα κατοικῇ ἐν ταῖς χώραις, ἐν αἷς οὐδεμία ἀκτὶς ἡλίου εἰσδύει, ἐν τῷ Κράτει τοῦ Ἐρέβους.

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης ἤρξατο μεταξὺ τοῦ **Ὥρομάσδου,** βοηθουμένου ὑπὸ τῆς στρατιᾶς τῶν **Ἀμσασπανδῶν** καὶ τῶν **Ἰζὲδ,** καὶ τοῦ **Ἀριμάνου** καὶ τῶν κακοποιῶν πνευμάτων, καλουμένων **Δέϋ** καὶ **Ἀρχιδέϋ,** παρ' αὐτοῦ πλασθέντων, πάλη ἀγρία, τῶν δύο μερῶν νικώντων καὶ ἡττωμένων ἀλληλοδιαδόχως, ἥτις ὤφειλε νὰ διαρκέσῃ δώδεκα χιλιάδας ἐνιαυτοὺς καὶ νὰ καταλήξῃ ὑπὲρ τοῦ πνεύματος τοῦ φωτός.

Ἐκ τῶν οὐρανίων χωρῶν ὁ πόλεμος κατῆλθεν ἐπὶ τῆς σφαίρας ἡμῶν, ἣν ὁ **Ὥρομάσδης** ἐδημιούργησε μετὰ πάροδον βασιλείας τριῶν χιλιάδων ἐνιαυτῶν καὶ ἐντὸς ἓξ διακεκριμένων περιόδων, μεθ' ὅλων τῶν λοιπῶν πλανητῶν καὶ ἀστέρων τοῦ στερεώματος. Ὁ ἄνθρωπος ἦτο ἐκ τῶν πλασμάτων τοῦ **Ὥρομάσδου,** ὅστις μετὰ μεγίστης μερίμνης ἠγρύπνει ἐπὶ τῆς ἁγνότητος αὐτοῦ. Ὁ **Ἀριμάνης** κατώρθωσε ν' ἀποπλανήσῃ τὸ πρῶτον ζεῦγος, **Μέσχιαν** καὶ **Μεσχιάνην,** διὰ γάλακτος καὶ ὀπωρῶν, καταπείθων πρῶτον τὴν γυναῖκα. Παρὰ τὴν πτῶσιν, ἐν τούτοις, τοῦ ἀνθρώπου, αἱ ψυχαὶ οὐδὲν ἔχουσι νὰ φοβῶνται. Βοηθοῦνται ὑπὸ τῶν ἀγαθῶν πνευμάτων, καὶ θὰ ἐξαγνισθῶσι διαδοχικῶς, διότι ὁ ὁριστικὸς τοῦ ἀγαθοῦ θρίαμβος εἶνε ἐκ τῶν βουλευμάτων τοῦ Ἀνωτάτου Ὄντος.

Ὁ **Ἰζὲδ Μείθρας** προΐστατο τοῦ Ἡλίου. Συνέμιξαν αὐτὸν κατόπιν μετὰ τοῦ ἀστέρος τούτου, καὶ ἀπέδωσαν αὐτῷ ἀποκλειστι-

κὴν λατρείαν, ἐπισκιάσασαν καὶ αὐτὴν τὴν λατρείαν τοῦ **Ὀρομάσδου.**

Εἰκονίζεται ἐν τοῖς μνημείοις ὑπὸ τὰ χαρακτηριστικὰ νεανίου, φέροντος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς **Φρυγικὸν πέτασσον** καὶ περιβεβλημένου χιτῶνα καὶ μανδύαν. Θέτει τὸ γόνυ ἐπὶ καταβληθέντος ταύρου, καὶ, κρατῶν διὰ τῆς ἀριστερᾶς τὸ ῥύγχος τοῦ ζώου, ἐμπηγνύει διὰ τῆς δεξιᾶς μάχαιραν ἐν τῷ στήθει αὐτοῦ. Ἡ μορφὴ τοῦ **Μείθρα** συνοδεύεται συνήθως ὑπὸ διαφόρων ζώων, σχέσιν ἐχόντων πρὸς τὰ ἕτερα τοῦ Ζωδιακοῦ σημεῖα.

Ἡ κυριωτέρα ἑορτὴ τοῦ Θεοῦ-Ἡλίου τούτου ἦτο ἡ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ, ἣν ἑώρταζον, ὅπως τὴν τοῦ Χριστοῦ, ὀκτὼ ἡμέρας πρὸ τῶν Καλένδων τοῦ Ἰανουαρίου. Ἐν Περσίᾳ, ἡ τελετὴ τῶν μυστηρίων αὐτοῦ ἐλάμβανε χώραν κατὰ τὸ χειμερινὸν ἡλιοστάσιον, ἐν δὲ τῇ Ρώμῃ, κατὰ τὴν ἐαρινὴν ἰσημερίαν.

Ἡ μύησις διῃρεῖτο εἰς διαφόρους βαθμούς, διδομένους κατόπιν αὐστηρῶν δοκιμασιῶν. Ὁ ὑποψήφιος ὤφειλε νὰ διέλθῃ νηχόμενος μεγάλην ἔκτασιν ὕδατος, νὰ ῥιφθῇ ἐντὸς τοῦ πυρὸς, νὰ ὑποστῇ μακρὰν νηστείαν, νὰ μαστιγωθῇ, νὰ ὑποστῇ, τέλος, παντὸς εἴδους βασάνους, αἵτινες, αὐξανόμεναι βαθμιαίως, ἔθετον συχνάκις εἰς κίνδυνον τὴν ζωὴν αὐτοῦ.

Μετὰ τὸ πέρας τῶν δοκιμασιῶν τούτων, εἰσήγαγον αὐτὸν ἐντὸς ἄντρου, ἀπεικονίζοντος τὸν **κόσμον,** ἐν ᾧ ἐφαίνοντο κεχαραγμέναι ἅπασαι αἱ διαιρέσεις τοῦ Οὐρανοῦ καὶ αἱ εἰκόνες τῶν ἐν αὐτῷ περιστρεφομένων φωτοβόλων σωμάτων. Ἐκεῖ ἐξηγνίζετο δι' εἴδους **βαπτίσματος,** ἀπετύπουν σημεῖον ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτοῦ, προσέφερεν ἄρτον καὶ δοχεῖον ὕδατος, ἀπαγγέλλων μυστηριώδεις λέξεις, προσέφερον αὐτῷ ἐν τῇ αἰχμῇ ξίφους **στέμμα,** ὅπερ ἔθετον εἶτα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ὅπερ ἀπέρριπτε λέγων: — «Ὁ **Μείθρας** ἐστι τὸ ἐμὸν στέμμα» καὶ τότε ἀνεκήρυττον αὐτὸν **στρατιώτην,** καὶ αὐτὸς ἀπεκάλει τοὺς παριστα-
μένους **συστρατιώτας.**

Ὁ δεύτερος βαθμὸς ἦτο ὁ τοῦ **Λέοντος** διὰ τοὺς ἄνδρας καὶ ὁ τῆς **Ὑαίνης** διὰ τὰς γυναῖκας. Ὁ ὑποψήφιος περιεβάλλετο μανδύαν, ἐφ' οὗ ἦσαν κεχαραγμέναι μορφαὶ ζώων, ὑπαινιττουσῶν τοὺς ἀστερισμοὺς τοῦ Ζωδιακοῦ. Ἔτριβον τάς τε χεῖρας καὶ τὴν

γλῶσσαν αὐτοῦ διὰ μέλιτος, ἵνα ἐξαγνίσωσιν αὐτάς. Τότε διημείβετο θέαμα, εἶδος **Μιμικοῦ δράματος,** τοῦθ' ὅπερ ἔδωσεν ἀφορμὴν εἰς τὸν Ἀρχέλαον νὰ εἴπῃ τῷ Μάνητι: — «Θὰ ἐπιβληθῇς, βάρβαρε Πέρση, τῷ λαῷ, καὶ ὡς ἐπιτήδειος κωμῳδὸς θὰ ἑορτάσῃς τὰ μυστήρια τῆς θεότητός σου». Ἔβαλον τὸν ὑποψήφιον ὄπισθεν παραπετάσματος, ὅπερ ἔσυρον ἐξ ἀπίνης, καὶ μορφαὶ γρυπὸς ἐνεφανίζοντο εἰς τὰ ὄμματα τῶν θεατῶν.

Μετὰ τὸν βαθμὸν τοῦ **Λέοντος,** εἵπετο ὁ τοῦ **Ἱερέως** ἢ τοῦ **κόρακος,** εἶτα ὁ βαθμὸς τοῦ **Πέρσου,** καθ' ὃν ὁ μύστης περιέβαλε τὸν ἱματισμὸν τοῦ ἔθνους τούτου. Μετὰ τούτους ἤρχοντο οἱ βαθμοὶ **Βρόμιος,** ἐπίθετον τοῦ **Βάκχου, Ἥλιος** καὶ τέλος, **Πατήρ.** Οἱ μεμυημένοι εἰς τὸν τελευταῖον τοῦτον βαθμὸν ἐκαλοῦντο **Ἱέρακες,** πτηνὰ ἀφιερώμενα τῷ Ἡλίῳ παρ' Αἰγυπτίοις, καὶ εἶχον ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν τὸν **Πατέρα τῶν Πατέρων,** ἢ τὸν Ἱεροφάντην. Οἱ βαθμοὶ οὗτοι, ἑπτὰ ἐν ὅλῳ, εἶχον σχέσιν πρὸς τοὺς πλανήτας.

Ὑπάρχουσιν ἀτελεῖς μόνον πληροφορίαι ἐπὶ τῶν ἱεροτελεστιῶν, τῶν συνοδευουσῶν τὴν εἰς ἕκαστον βαθμὸν εἰσοδοχήν. Ἐνταῦθα ἔθετον εἰς τοὺς κόλπους τοῦ ὑποψηφίου χρυσοῦν ὄφιν, καθάπερ τοῦτο ἐτελεῖτο καὶ εἰς τὰ μυστήρια τοῦ **Βάκχου Σαβαζίου.** Τὸ ἑρπετὸν τοῦτο, ὅπερ, ἀνὰ πᾶν ἔτος, ἀλλάσσει δέρμα καὶ λαμβάνει ἑκάστοτε νέαν ῥώμην, ἦτο, παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, ἡ εἰκὼν τοῦ Ἡλίου, οὗτινος ἡ θερμότης ἀνανεοῦται τὸ ἔαρ. Εἰς ἕτερον βαθμὸν ὑπεκρίνοντο ὅτι ἔθυον τὸν ὑποψήφιον, ἀνήγγειλον εἶτα τὴν ἀνάστασιν αὐτοῦ καὶ οἱ παριστάμενοι ἐξεδήλουν τὴν ἑαυτῶν χαράν. Ἐξέθετον εἰς τὴν θέαν τῶν ὑποψηφίων κρανία καὶ ὀστᾶ, τοῦθ' ὅπερ ἐφάνη δικαιολογοῦν τὴν ἰδέαν, ἥτις ἐπεκράτει, ὅτι οἱ ὀπαδοὶ τοῦ **Μείθρα** ἐτέλουν ἀνθρωπίνους θυσίας.

Ἐκ τῆς ὁμολογίας ἁπάντων τῶν συγγραφέων ἐξάγεται ὅτι ἔδιδον τῷ ὑποψηφίῳ ἀστρονομικὴν ἑρμηνείαν τῶν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ἐκτιθεμένων συμβόλων καὶ τῶν συνοδευουσῶν τὴν μύησιν ἱεροτελεστιῶν. Ἔν τισι τῶν ἱεροτελεστιῶν τούτων παρίστανον, κατὰ τὸν Κέλσιον, ὃν ἀναφέρει ὁ Ὠριγένης,—«τὴν διπλῆν κίνησιν τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων καὶ τῶν πλανητῶν». Οἱ μυστηριώδεις οὗτοι τύποι ὑπῃνίττοντο τὴν βαθμιαίαν ἐξάγνισιν

τῶν ψυχῶν, διὰ τῆς μεταβάσεως αὐτῶν διὰ τῶν ἀστέρων, κατὰ τὸ δόγμα τοῦ Ζωροάστρου.

Πρὸς τοῦτο, ὁ ὑποψήφιος ἀνερριχᾶτο ἐπὶ εἴδους κλίμακος, κατὰ μῆκος τῆς ὁποίας ὑπῆρχον ἑπτὰ θύραι, καὶ ἑτέρα ὀγδόη ὑπεράνω, εἰς τὸ ἄκρον αὐτῆς. Ἡ πρώτη θύρα ἦτο μολυβδίνη, ἀφιερωμένη τῷ Κρόνῳ, ἡ δευτέρα κασσιτερίνη, τῇ Ἀφροδίτῃ, ἡ τρίτη ὀρειχαλκίνη, τῷ Διΐ, ἡ τετάρτη σιδηρᾶ, τῷ Ἑρμῇ, ἡ πέμπτη ἐκ μίγματος μετάλλου, τῷ Ἄρει, ἡ ἕκτη ἀργυρᾶ, τῇ Σελήνῃ, καὶ ἡ ἑβδόμη χρυσῆ, τῷ Ἡλίῳ. Ἡ ὀγδόη θύρα ἦτο ἡ τοῦ οὐρανοῦ τῶν ἀπλανῶν, κατοικία τοῦ ἀγεννήτου φωτὸς καὶ τελικοῦ σκοποῦ, πρὸς ὃν ὤφειλον νὰ τείνωσιν αἱ ψυχαί.

Εἴδομεν ὅτι τὰ μυστήρια τοῦ Μείθρα ἐγεννήθησαν ἐν Περσίᾳ. Ἐκεῖθεν μετέβησαν ἐν Ἀρμενίᾳ, ἐν Καππαδοκίᾳ, ἐν Κιλικίᾳ. Εἰσήχθησαν ἐν Ρώμῃ κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Πομπηΐου, ἀλλ' ὑπὸ τὸν Τραϊανὸν ἤρχισαν ν' ἀκμάζουν ἐν τῇ Αὐτοκρατορίᾳ. Ὁ Ἀδριανὸς ἀπηγόρευσε τὴν ἐξάσκησιν αὐτῶν, ἀναφαίνονται δ' ἐκ νέου ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Κομμόδου, ὅστις ἐμυήθη καὶ κατεῖχεν ἐν αὐτοῖς ὑψηλὰ ἀξιώματα. Περιεβλήθησαν μεγίστην αἴγλην ὑπὸ τὸν Κωνσταντῖνον καὶ τοὺς διαδόχους αὐτοῦ. Κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ἐξηπλώθησαν εἰς ὅλας τὰς πόλεις, εἰς ὅλας τὰς Ρωμαϊκὰς ἐπαρχίας, καὶ ἰδίως εἰς τὴν νῆσον τῆς Βρετανίας. Διετηρήθησαν οὕτω μέχρι τοῦ 378, ὁπότε ἡ Σύγκλητος προέγραψεν αὐτά, τὸ δὲ ἱερὸν ἄντρον ἠνεώχθη καὶ κατεστράφη διαταγῇ τοῦ Γράκχου, Ἐπάρχου τῶν Πραιτωρίων.

ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΣΚΑΝΔΙΝΑΥΩΝ

Ἑξακόσια περίπου ἔτη πρὸ Χριστοῦ, οἱ ***Κίμροι*** ἢ ***Κίμβροι,*** λαὸς πολυάριθμος, ὅστις κατῴκει τὴν Κριμαίαν, εἰσέβαλον ἐν τῇ ἀρκτῷᾳ καὶ τῇ δυτικῇ Εὐρώπῃ, ἐγκατέστησαν διαδοχικῶς ἐπὶ

τῆς εὐρείας χώρας τῆς ἐκτεινομένης μεταξὺ τῆς Σκανδιναυΐας (Σουηδίας) καὶ τῆς σειρᾶς τῶν Ἄλπεων καὶ τῶν Πυρηναίων, καὶ ἔφερον ἐκεῖ τὴν θρησκείαν καὶ τὰ μυστήρια τῶν ***Δρυΐδων.***

Οἱ ἀρχηγοὶ τῶν μυστηρίων τούτων, οἵτινες, ἐν μὲν τῇ Σκανδιναυΐᾳ ἐκαλοῦντο ***Δρότται*** (drottes) ἐν δὲ τῇ Γαλατείᾳ ***Δρυΐδαι,*** διηροῦντο εἰς τρεῖς τάξεις. Εἰς ***Βάτας,*** θεματοφύλακας τῶν ἀπορρήτων δογμάτων, ἐκτελοῦντας χρέη ἱερέων καὶ δικαστῶν, εἰς ***Βάρδας,*** οἵτινες ἔψαλλον τοὺς ὕμνους εἰς τὰς τελετὰς καὶ ἐξύμνουν τὰς πράξεις τῶν μεγάλων ἀνδρῶν καὶ τῶν ἡρώων, καὶ εἰς ***Εὐαγεῖς,*** οἵτινες προΐσταντο τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας καὶ συνέττατον τὰ ἡμερολόγια. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀρχιερέως, οἱ Δρυΐδαι ἐξέλεγον μεταξὺ αὐτῶν, καὶ κατὰ πλειονοψηφίαν, τὸν διάδοχον αὐτοῦ. Περιωρισμένοι ἐντὸς τῶν ἀπεράντων δασῶν αὐτῶν, δὲν ἐφαίνοντο εἰς τὰ ὄμματα τοῦ λαοῦ παρὰ μόνον ὅτε ἡ ἱερὰ αὐτῶν ἀποστολὴ, ἢ αἱ μέριμναι τῶν δημοσίων, καθίστων ἀναγκαίαν τὴν παρουσίαν αὐτῶν. Καθάπερ τοῦτο ἐγίνετο καὶ ἐν Αἰγύπτῳ, προσεταιρίζοντο διὰ τῆς μυήσεως ἐκείνους μόνον οἵτινες ἐφαίνοντο αὐτοῖς ἐπιδεκτικοὶ νὰ λάβωσι τὴν ἱερὰν διδασκαλίαν.

Μόλις ἐπήρκουν εἴκοσιν ἐνιαυτοὶ διὰ τὰς προκαταρκτικὰς σπουδὰς ἃς ἐπέβαλον τοῖς μαθηταῖς αὐτῶν. Οὐδὲν βιβλίον, οὐδεμία γραπτὴ παράδοσις ἠδύνατο νὰ ὑποβοηθήσῃ τὴν μνήμην αὐτῶν. Οἱ Δρυΐδαι ἐφοβοῦντο μήτοι ὀφθαλμὸς βέβηλος εἰσδύσῃ εἰς τὸ ἀπόρρητον τῶν μυστηρίων αὐτῶν. Μετὰ τὸ μακρὸν τοῦτο διάστημα τῶν σπουδῶν, καὶ κατόπιν δοκιμασιῶν καὶ αὐστηρῶν ἐξετάσεων, οἱ μαθηταὶ ἐγίνοντο δεκτοὶ ἵνα μυηθῶσιν. Ἴσοι πρὸς τοὺς διδασκάλους αὐτῶν, ἦσαν, ἀπὸ τῆς στιγκῆς ἐκείνης, ὅπως καὶ οὗτοι, τὸ ἀντικείμενον τοῦ δημοσίου σεβασμοῦ.

Ἐν τῇ κυρίως Γαλατείᾳ, οἱ Δρυΐδαι εἶχον τὴν κυρίαν τῆς μυήσεως αὐτῶν ἕδραν ἐν τῷ δάσει τῆς Dreux ἐν δὲ τῇ Μεγάλῃ Βρετανίᾳ, τὸ ἀνώτατον αὐτῶν Κοινὸν ἦτο ἐγκατεστημένον ἐν τῇ νήσῳ Μὰν τῆς Ἰρλανδίας. Πᾶν ὅ,τι γνωρίζομεν ἐπὶ τῶν μυστικῶν ἱεροτελεστιῶν αὐτῶν εἶνε ὅτι ὑπῆρχον ἐν αὐταῖς, εἰς ***τρίγωνος βωμὸς,*** μία συμβολικὴ ***λάρναξ,*** καὶ τὸ ξῖφος τοῦ ***Βελίου,*** ἤτοι τοῦ θεοῦ Ἡλίου αὐτῶν.

Ἡ ἐγκατάστασις τῶν Ρωμαίων ἔν τε τῇ Γαλατείᾳ καὶ ἐν τῇ

νήσῳ τῆς Βρετανίας ἐπέφερε τὸν ὄλεθρον τῆς Δρυϊδικῆς θρησκείας ἐν ταῖς χώραις ταύταις. Ὁ Κλαύδιος κατεδίωξεν αὐτὴν λυσσωδῶς, ἀλλ' ἔμενον ἀκόμη ἴχνη αὐτῆς κατὰ τὸν τέταρτον αἰῶνα.

Καταδιωμένη ἐν ταῖς Γαλατικαῖς χώραις, ἡ θρησκεία τῶν Δρυΐδων κατέφυγεν, ἢ μᾶλλον διετηρήθη ἐν ὅλῃ τῇ ἰσχύϊ αὐτῆς, ἐν Γερμανίᾳ καὶ ἐν Σκανδιναυΐᾳ, ἐν αἷς χώραις φαίνεται ἀκόμη ἀκμάζουσα κατὰ τὸν δωδέκατον αἰῶνα μετὰ Χριστόν. Ἐν Σκανδιναυΐᾳ φαίνεται ὅτι ἀνεμίχθη μὲ τὰ νέα δόγματα, τὰ κομισθέντα ἐκ τῆς Ἀνατολῆς ὑπὸ τῆς φυλῆς τῶν Ἀσιανῶν.

Ἡ ***Ἔδδα,*** ἱερὰ βίβλος τῶν Σκανδιναυῶν, παρέχει πολυτίμους πληροφορίας ἐπὶ τῶν μυστηρίων τῶν λαῶν τούτων. Ἡ ***Ἔδδα,*** ἄρχεται δι' ἑνὸς ὕμνου, ἐπιγραφομένου «***Αἱ γοητεῖαι τοῦ Χὰρ***», καὶ ὅστις προφανῶς ἐμπεριέχει περιγραφὴν τῶν εἰθιζομένων ἱεροτελεστιῶν πρὸς εἰσδοχὴν βεβήλου. Ὁ ὑποψήφιος καλεῖται ***Γὺλφ,*** ἤτοι ***λύκος,*** ἢ μεμυημένος, ἔρχεται δὲ ἵνα διδαχθῇ τὰς γνώσεις, ἃς κατεῖχον οἱ Ἀσιανοὶ, καὶ ἃς διὰ μυστηρίου περιβάλλουσιν. Οἱ Ἀσιανοὶ ἐκθαμβοῦσιν αὐτὸν διὰ γοητειῶν. Βλέπει μέγαρον οὗτινος ἡ στέγη, οὐρανομήκης, εἶνε κεκαλυμμένη ὑπὸ χρυσῶν ἀσπίδων. Ἐν τῇ εἰσόδῳ τοῦ μεγάρου ἀπαντᾷ ἄνθρωπον, ἀσκούμενον νὰ ῥίπτῃ εἰς τὸν ἀέρα ***ἑπτὰ*** ταὐτοχρόνως αἰχμηρὰ ξίφη.

Καὶ εἰς τὰ μυστήρια ταῦτα ἀναγνωρίζεται εὐκόλως τὸ κοινὸν εἰς ὅλα τὰ μυστήρια ἔμβλημα. Τὸ μέγαρον εἶνε ὁ κόσμος, ἡ στέγη ὁ οὐρανὸς, αἱ χρυσαὶ ἀσπίδες εἰσιν οἱ ἀστέρες τοῦ στερεώματος καὶ τὰ ἑπτὰ ξίφη οἱ πλανῆται. Ἐρωτῶσι τὸν ὑποψήφιον πῶς ὀνομάζεται, οὗτος δ' ἀπαντᾷ ὅτι ὀνομάζεται ***Γάνγλερ,*** ἤτοι ὁ περιοδεύων καὶ διανέμων καθ' ὁδὸν πράγματα τοῖς ἀνθρώποις ἀναγκαῖα. Ἐνταῦθα ὁ ὑποψήφιος ὑποκρίνεται τὸ πρόσωπον τοῦ Ἡλίου. Μανθάνει ὅτι τὸ μέγαρον, ἐν ᾧ εὑρίσκεται, ἀνήκει τῷ ***Βασιλεῖ,*** τίτλῳ, ὃν οἱ ἀρχαῖοι μυσταγωγοὶ ἔδιδον τῷ ἡγέτῃ τοῦ πλανητικοῦ συστήματος. Ἀνακαλύπτει κατόπιν ***τρεῖς θρόνους*** ὑψηλοὺς, τὸν ἕνα ὑπεράνω τοῦ ἄλλου. Λέγουσιν αὐτῷ ὅτι ὁ ἐπὶ τοῦ κατωτέρου θρόνου καθήμενος εἶνε ὁ Βασιλεὺς, ὅστις καλεῖται ***Χὰρ,*** ἤτοι ὁ μεγαλοπρεπὴς, ὅτι ὁ ἐπὶ τοῦ δευτέρου καθήμενος εἶνε ὁ ***Γιαφνχὰρ*** (jafnhar), ὁ ἴσος τῷ μεγαλοπρεπῇ καὶ ὅτι ὁ

ἐπὶ τοῦ ὑψηλοτέρου εἶνε ὁ ***Τρεδίας*** (Tredie), ὁ ἀριθμὸς τρία. Τὰ πρόσωπα ταῦτα εἰσιν ἐκεῖνα, ἅτινα ὁ ὑποψήφιος ἔβλεπεν εἰς τὰ ***Ἐλευσίνια Μυστήρια,*** ἤτοι ὁ ***Ἱεροφάντης,*** ὁ ***Δαδοῦχος*** καὶ ὁ ***Ἐπιβώμιος,*** συμβολικαὶ εἰκόνες τοῦ Ἡλίου, τῆς Σελήνης καὶ τοῦ Δημιουργοῦ.

Ἐν ταῖς διδασκαλίαις γνωρίζουσι τῷ νεοφύτῳ, μεταξὺ ἄλλων, ὅτι ὁ πρῶτος, ὁ ἀρχαιότερος τῶν θεῶν, ὀνομάζεται ***Ἀλφάδερ*** (Alfader), ὅτι ὁ θεὸς οὗτος ἔχει ***δώδεκα*** ὀνόματα, τοῦθ' ὅπερ ὑπομιμνήσκει τὰς δώδεκα τοῦ ἡλίου ἰδιότητας, τοὺς δώδεκα μεγάλους θεοὺς τῶν Αἰγυπτίων, τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Ρωμαίων. Συμπληροῦσιν εἶτα τὴν ἐκπαίδευσιν αὐτοῦ διὰ τῆς ἀφηγήσεως τῆς θεογονίας καὶ τῆς κοσμογονίας τῶν Σκανδιναυῶν.

Μεταξὺ τῶν θεῶν τῆς μυθολογίας ταύτης εὑρίσκεται ἰδίως ὁ ***Βάλδερ*** ὁ ***Ἀγαθὸς*** (Balder-le-Bon), υἱὸς τοῦ Ὀδίνου καὶ τῆς Φρίγας, ὅστις ἔπεσεν ὑπὸ τὰ τραύματα τοῦ πονηροῦ πνεύματος ὑπὸ τὰς ἀκολούθους περιστάσεις.

Ὁ θεὸς οὗτος εἶδε φρικτὸν ὄνειρον. Τῷ ἐφάνη ὅτι ἡ ζωὴ αὐτοῦ ἦτο εἰς κίνδυνον. Οἱ ἄλλοι θεοὶ, πρὸς οὓς ἀνεκοίνωσε τοὺς φόβους αὐτοῦ, προσεπάθησαν παντὶ σθένει ἵνα διασκεδάσωσιν αὐτὸν, καὶ πρὸς τοῦτο ἔβαλον τὰ ζῶα, τὰ φυτὰ καὶ τὰ ὀρυκτὰ νὰ ὀμώσωσιν ὅτι οὐδὲν κακὸν θὰ ἐποίουν τῷ ***Βάλδερ.*** Τοῦ ὅρκου τούτου ἐξήρεσαν μόνον τὸν ἰξὸν, φυτὸν παράσιτον, ὅπερ, ὡς ἐκ τῆς μεγάλης ἀδυναμίας αὐτοῦ, ἐθεώρησαν ἀβλαβές. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου ὁ ***Βάλδερ*** κατέστη ἄτρωτος εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν θεῶν, ἕκαστος τῶν ὁποίων διεσκέδαζε ῥίπτων κατ' αὐτοῦ βέλη, λίθους καὶ πᾶν εἶδος βλήματος χωρὶς νὰ τραυματίζωσιν αὐτόν.

Χόδερ (Hoder) ὁ τυφλὸς, ἤτοι ἡ Εἱμαρμένη, ἦτο ὁ μόνος, ὅστις δὲν ἀνεμίχθη εἰς τὴν διασκέδασιν ταύτην, ἕνεκεν τῆς τυφλότητος αὐτοῦ. Ὁ ***Λόκκος*** (Locke), τὸ πονηρὸν πνεῦμα, προσεφέρθη νὰ ὁδηγήσῃ τὸν βραχίονα αὐτοῦ, ἵνα καὶ αὐτὸς ῥίψῃ βλῆμα τι κατὰ τοῦ ***Βάλδερ.*** Ὁ ***Λόκκος*** ἔθεσεν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ κλάδον τοῦ δενδρυλλίου, ὅπερ οἱ θεοὶ περιεφρόνησαν, βοηθούμενος δ' ὑπ' αὐτοῦ, ὁ Χόδερ ἔρριψε τὸν ὀλέθριον ἰξὸν κατὰ τοῦ ***Βάλδερ,*** ὅστις διετρήθη διαμπὰξ, καὶ ἐξέπνευσεν ἀμέσως. Διὰ τοῦτο οἵ τε Γαλάται Δρυΐδαι καὶ οἱ Σκανδιναυοὶ ***Δρότται*** ἐξήρ-

χοντο ἀνὰ πᾶν ἔτος, κατὰ τὸ χειμερινὸν ἡλιοστάσιον, εἰς ἀναζήτησιν τοῦ ἰξοῦ καὶ ἀπέκοπτον αὐτὸν ἐν μεγάλῃ πομπῇ διὰ χρυσοῦ δρεπάνου, οὗτινος τὸ κεκυρτωμένον σχῆμα ὑπεμίμνησκε τὸ μέρος τοῦ Ζωδιακοῦ κύκλου, καθ' ὃ διεπράχθη ἄλλοτε ὁ φόνος τοῦ Βάλδερ, οὗτινος τὴν ἐπάνοδον ὑπεκρίνοντο ὅτι ἤθελον νὰ ἐμποδίσωσιν. Εἶνε πιθανὸν ὅτι ὁ ἐπικήδειος οὗτος μῦθος ἐτίθετο εἰς ἐνέργειαν ἐν τῇ τελετῇ τῆς Σκανδιναυϊκῆς μυήσεως, κατὰ τὸ ἀναλλοίωτον ἔθος ἁπάντων τῶν ἀρχαίων καὶ νεωτέρων μυστηρίων.

Ὑπάρχει, μεταξὺ ἄλλων, ἐν τῷ εἰκοστῷ πρώτῳ ἄσματι τῆς ***Ἔδδας*** καὶ ἡ ἑξῆς περίεργος ἀλληγορία.

«Ὁ ***Γάνγλερ*** ἠρώτησε — Πόθεν ἔρχεσαι καὶ τίνι ἀνήκει ὁ ἵππος, περὶ οὗ ὁμιλεῖτε;»

«Ὁ ***Χὰρ*** ἀπήντησεν αὐτῷ: — Ἡμέραν τινα ***Ἀρχιτέκτων*** τις προσῆλθε τοῖς θεοῖς, προτείνας ν' ἀνεγείρῃ αὐτοῖς, ἐν διαστήματι ***δύο ἐποχῶν*** τοῦ ἐνιαυτοῦ, πόλιν, τοσοῦτον στερεῶς ὀχυρωμένην, ὥστε νὰ μένωσιν ἐντελῶς προφυλαγμένοι ἐκ τῶν διαφόρων ἐπιδρομῶν τῶν Γιγάντων, καὶ ἂν ἀκόμη οὗτοι εἰσέδυον ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ ***Μεσαίου χώρου*** (Midgard), ἀλλ' ἐζήτησεν ὡς ἀνταμοιβὴν τὴν θεὰν ***Φρέγιαν*** (Frega), (τὴν Σκανδιναυϊκὴν Ἀφροδίτην, ἢ τὴν φύσιν), πρὸς δὲ τὸν Ἥλιον καὶ τὴν Σελήνην. Μετὰ μακρὰν συνδιάσκεψιν, οἱ θεοὶ παρεδέχθησαν τὰς προτάσεις αὐτοῦ, ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ περατώσῃ τὸ ἔργον, ἄνευ τῆς βοηθείας οὐδενὸς ἄλλου, ἐν διαστήματι ***ἑνὸς*** μόνου χειμῶνος, καὶ ἐν ᾗ περιπτώσει ὑπελείπετό τι πρὸς κατασκευὴν τὴν πρώτην ἡμέραν τοῦ ἔαρος, ν' ἀπωλέσῃ τὴν ἀμοιβὴν αὐτοῦ».

«Ὁ ἀρχιτέκτων, ἀκούσας ταῦτα, ἐζήτησε τὴν ἄδειαν νὰ μεταχειρισθῇ τὸν ἵππον αὐτοῦ, οἱ δὲ θεοί, τῇ συμβουλῇ τοῦ ***Λόκκου*** (τοῦ πονηροῦ πνεύματος), ἐχορήγησαν αὐτῷ τὴν αἰτουμένην ἄδειαν. Ἡ συμφωνία αὕτη ἐπεκυρώθη διὰ πολλῶν ὅρκων καὶ διὰ τῆς καταθέσεως πολλῶν μαρτύρων, διότι ἄνευ τῆς προφυλάξεως ταύτης εἷς γίγας δὲν ἠδύνατο νὰ ᾖ ἐν ἀσφαλείᾳ μεταξὺ τῶν θεῶν, πρὸ παντὸς ἐὰν ὁ ***Θὼρ*** (Thor) (ὁ Ἡρακλῆς τῶν Σκανδιναυῶν), εἶχεν ἐπανέλθῃ ἐκ τῶν ***πορειῶν αὐτοῦ ἐν τῇ Ἀνατολῇ, ἔνθα εἶχε μεταβῆ ὅπως νικήσῃ τοὺς γίγαντας***. Ἀπὸ τῆς πρώτης ὅθεν ἡμέρας ὁ ἐργάτης ἔσυρε ***νύκτωρ,*** διὰ τοῦ ἵππου αὐτοῦ, ὑπερ-

μεγέθεις λίθους, οἱ δὲ θεοὶ ἔβλεπον μετ' ἐκπλήξεως ὅτι ὁ ἵππος εἰργάζετο μᾶλλον τοῦ κυρίου αὐτῶν».

«Ὁ χειμὼν προὐχώρει, ἐν τούτοις, καὶ ἐνόσῳ προσήγγιζεν εἰς τὸ τέλος αὐτοῦ, ἡ ἀνέγερσις τῆς ἀπροσίτου ταύτης πόλεως προσήγγιζεν ἐπίσης εἰς τὸ τέρμα αὐτῆς. Ὅτε δὲ, τέλος, δὲν ἔμενον πλέον ἢ τρεῖς μόνον ἡμέραι, τὸ ἔργον εἶχε περατωθῇ, ἐκτὸς τῶν θυρῶν, αἵτινες δὲν εἶχον εἰσέτι τεθῇ. Τότε οἱ θεοὶ συνῆλθον ἐν συμβουλίῳ, καὶ διηρώτων ἀλλήλους τὶς ἐξ αὐτῶν συνεβούλευσε νὰ συζεύξῃ τὴν Φρέγιαν ἐν τῇ χώρᾳ τῶν γιγάντων καὶ νὰ βυθίσῃ ἐν τῇ σκοτίᾳ τοὺς αἰθέρας καὶ τὸν Οὐρανὸν, ἀφεὶς ν' ἀφαρπασθῇ ὁ Ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη. Ἐπειδὴ ὁ ***Λόκκος*** ἦτο ὁ αὐτουργὸς τῆς ὀλεθρίας ταύτης συμβουλῆς, ἅπαντες ὁμοθυμαδὸν συνεφώνησαν ἵνα ἐπιβάλλωσιν αὐτῷ ὀδυνηρὸν θάνατον, ἐὰν δὲν ἐξεύρισκε τὸ μέσον ἵνα ἀποστερήσῃ τὴν ὑποσχεθεῖσαν ἀμοιβὴν τοῦ ἐργάτου. Συνέλαβον ἀμέσως αὐτὸν, οὗτος δὲ, περιδεὴς, ὑπεσχέθη μεθ' ὅρκου νὰ πράξῃ πᾶν ὅ,τι ἐπεθύμουν, μεθ' ὅ,τι καὶ ἂν συνέβαινεν αὐτῷ».

«Τὴν ἰδίαν ἑσπέραν ὁ ἀρχιτέκτων ἐκόμιζε κατὰ τὴν συνήθειαν αὐτοῦ λίθους διὰ τοῦ ἵππου, ὅτε αἴφνης ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἐγγὺς δάσους φορβὰς, προκαλοῦσα διὰ τῶν χρεμετισμῶν αὐτῆς τὸν ἵππον. Τὸ ζῶον τοῦτο, μόλις εἶδε τὴν φορβάδα, κατέστη μανιῶδες, ἔθραυσε τὸν χαλινὸν αὐτοῦ καὶ ἤρξατο τρέχον κατόπιν αὐτῆς. Ὁ ἐργάτης ἠθέλησε νὰ τρέξῃ καὶ αὐτὸς κατόπιν τοῦ ἵππου αὐτοῦ, ἀμφότεροι δὲ, ἀπωλέσαντες οὕτω ὅλην τὴν νύκτα, ἀνέβαλον τὸ ἔργον διὰ τὴν ἐπαύριον. Πεπεισμένος, ἐν τούτοις, ὁ Ἀρχιτέκτων ὅτι οὐδὲν ἕτερον μέσον ὑπελείπετο πλέον, ὅπως περατώσῃ τὸ ἔργον αὐτοῦ, ἐπανέλαβε τὴν φυσικὴν μορφὴν αὐτοῦ, οἱ δὲ θεοὶ, βλέποντες ἐναργῶς ὅτι πράγματι εἶχον συμβληθῇ μετὰ γίγαντος, οὐδόλως ἐσκέφθησαν πλέον περὶ τῆς τηρήσεως τοῦ ὅρκου αὐτῶν καὶ προσεκάλεσαν τὸν θεὸν ***Θὼρ,*** ὅστις προσῆλθε πάραυτα καὶ ἐπλήρωσε τῷ ἐργάτῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ, συντρίψας τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ διὰ τοῦ ῥοπάλου αὐτοῦ, καὶ κρημνίσας αὐτὸν εἰς τὸν Ἅδην (Niftheim). Μικρὸν μετὰ ταῦτα ἐπανῆλθεν ὁ ***Λόκκος,*** διηγούμενος ὅτι ὁ ἵππος τοῦ Ἀρχιτέκτονος παρήγαγεν ὀκτάπουν πῶλον».

Ἐν τῷ δωδεκάτῳ ᾄσματι τῆς Ἐδδας ἀναφέρεται, ἄλλως τε, ὅτι ὁ ***Βάλδερ*** ἦτο κάτοχος μεγάρου, ἐν ᾧ ὑπῆρχον ***στῆλαι,*** ἐφ' ὧν ἦσαν κεχαραγμέναι ***Ροῦναι,*** ἤτοι χαρακτῆρες τῆς Σκανδιναυϊκῆς γραφῆς, εἰς ἐπίκλησιν τῶν τεθνεώτων.

ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΑ

Κατὰ μίμησιν τῶν ἱερέων τῶν Ἐθνικῶν, οἱ φιλόσοφοι εἶχον μυστήρια ἀπορρέοντα ἐκ τῆς αὐτῆς πηγῆς. Ὁ Φερεκύδης, ἐκ Σύρου τοῦ ἕκτου πρὸ Χριστοῦ αἰῶνος, εἶνε ὁ ἀρχαιότερος φιλόσοφος, ὅστις φαίνεται ὅτι περιέβαλε τὸ σύστημα αὐτοῦ μὲ τὸν πέπλον τῆς μυήσεως. Τὸ σύμβολον, εἰς ὃ ἠρέσκετο ἰδίως ἦτο πτερωτὴ δρῦς, κεκαλυμμένη πολύχρουν μανδύαν. Ἡ πτερωτὴ αὕτη δρῦς ἦτο ἴσως τὸ ἔμβλημα τοῦ ἔρωτος, πατρὸς τοῦ κόσμου, ἕνεκεν τοῦ πρὸς ***φαλλὸν*** ὁμοιάζοντος καρποῦ τοῦ δένδρου τούτου, ὁ δὲ μανδύας ἀνεφέρετο εἰς τὸν οὐρανόν. Ὁ Φερεκύδης ὑπῆρξεν ὁ διδάσκαλος τοῦ Πυθαγόρου.

Γεννηθεὶς ἐν Σάμῳ, ἑξακόσια περίπου ἔτη πρὸ Χριστοῦ, ὁ Πυθαγόρας, διακαιόμενος ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας νὰ διδαχθῇ, ἐζήτησεν ἐπὶ μακρὸν χρόνον τὸ φῶς παρὰ τοῖς ἐπὶ σοφίᾳ διακρινομένοις ἔθνεσιν. Ἐμυήθη εἰς τὰ μυστήρια τῶν Ἰνδῶν καὶ τῶν Αἰγυπτίων, εἰς τὰ τῆς Σαμοθράκης καὶ τῆς Ἐλευσῖνος, καὶ ἐπανῆλθε, τέλος, ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ. Ὁ Πολύκρατος εἶχεν ἁρπάσῃ ἐν Σάμῳ τὴν ἀνωτάτην ἀρχήν. Μὴ ἀνεχόμενος νὰ ζῇ ὑπὸ τὸ σκῆπτρον τοῦ τυράννου τούτου, ὁ φιλόσοφος ἐγκατέλειψε τὴν Ἑλλάδα καὶ ἦλθεν εἰς Κρότονα νὰ συστήσῃ τὴν περίφημον Ἰταλικὴν Σχολήν, ἐν ᾗ τὸ σύστημα αὐτοῦ, διδασκόμενον μυστικῶς, εἶχε πολυαρίθμους καὶ ἐπιφανεῖς μαθητάς.

Δυσκόλως ἐγένετό τις δεκτὸς μεταξὺ τῶν ὀπαδῶν αὐτοῦ. Ὁ Πυθαγόρας ἐξήταζε τὸν χαρακτῆρα, τὰς ἕξεις, τὸ βάδισμα, τοὺς λόγους, τὴν σιγὴν τοῦ ὑποψηφίου, τὴν ἐντύπωσιν, ἣν τ' ἀντικειμενα προὐξένουν ἐπ' αὐτοῦ καὶ τὸν τρόπον, καθ' ὃν συμπεριεφέρετο πρός τε τοὺς γεννήτορας καὶ τοὺς φίλους αὐτοῦ.

Οἱ ***Πυθαγόρειοι*** διηροῦντο εἰς τρεῖς τάξεις, εἰς ***Ἀκροατὰς,*** εἰς ***Μαθητὰς*** καὶ εἰς ***Φυσικούς.***

Ὁ ***Ἀκροατὴς,*** πρὶν γείνῃ δεκτὸς εἰς τὸν βαθμὸν τοῦτον, ὤφειλε νὰ καταθέσῃ ἅπασαν τὴν περιουσίαν αὐτοῦ εἰς χεῖρας τῶν ***Οἰκονόμων,*** τῶν τεταγμένων εἰς τὴν συντήρησιν τῆς κοινότητος, καὶ νὰ τηρῇ ἀπόλυτον σιγὴν καθ' ὅλην τὴν τριετίαν, καθ' ἣν διήρκουν αἱ δοκιμασίαι αὐτοῦ.

Ἐὰν κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἐδείκνυτο ἐπιδεκτικὸς μορφώσεως, ἐγένετο τότε δεκτὸς εἰς τὴν τάξιν τῶν ***Μαθητῶν,*** ἐν ᾗ διέμενεν ἑτέρους πέντε ἐνιαυτούς, ὑποβαλλόμενος εἰς ἔτι μᾶλλον αὐστηρὰν σιγήν, ἡ δὲ φωνὴ τοῦ διδασκάλου ἀφικνεῖτο μέχρις αὐτοῦ διὰ μέσου τοῦ παραπετάσματος τοῦ καλύπτοντος τὴν εἴσοδον τοῦ ἀδύτου.

Γενόμενος, τέλος, δεκτὸς μεταξὺ τῶν Φυσικῶν, ἀνεκοίνουν αὐτῷ ἅπαν τὸ ἱερὸν δόγμα, καὶ ἔκτοτε εἰργάζετο καὶ αὐτὸς εἰς τὴν διδασκαλίαν τῶν νεοφύτων.

Οἱ ἐν κοινοκτημοσύνῃ διαβιοῦντες Μύσται ἠγείροντο λίαν πρωΐ καὶ ὑπεβάλλοντο εἰς δύο ἐξετάσεις, τὴν μίαν, ὅπως ἐξομολογηθῶσι τί εἶπον ἢ τί ἔπραξαν τὴν προτεραίαν, καὶ τὴν ἄλλην εἰς ὅ,τι ὤφειλον νὰ πράξωσι κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας, τὴν μὲν ὅπως ἐξασκήσωσι τὴν μνήμην αὐτῶν, τὴν δὲ ὅπως κανονίσωσι τὴν διαγωγήν των. Εἶτα ἐνεδύοντο λευκὸν καὶ καθαρὸν χιτῶνα, ἐλάμβανον τὴν λύραν αὐτῶν καὶ ἔψαλλον ἱεροὺς ὕμνους μέχρι τῆς ἐμφανίσεως τοῦ ἡλίου εἰς τὸν ὁρίζοντα, ὁπότε προσέπιπτον αὐτῷ, καὶ ἀπήρχετο ἕκαστος ἵνα περιδιαβάσῃ ἐντὸς τοῦ δάσους ἢ εἰς τόπους μονήρεις. Ἡ ἀνάπαυσις καὶ ἡ ἀναψυχὴ ἐπανέπαυον τὴν ψυχὴν αὐτῶν καὶ προδιέθετον αὐτὴν εἰς τὰς σοφὰς διαλέξεις, αἵτινες ἀνέμενον αὐτοὺς κατὰ τὴν ἐπιστροφήν των.

Αἱ διαλέξεις αὗται ἐλάμβανον συνήθως χώραν ἐντὸς τοῦ ναοῦ καὶ περιεστρέφοντο περὶ τὰς θετικὰς ἐπιστήμας καὶ τὴν ἠθικήν. Σοφοὶ καθηγηταὶ ἐξήγουν τὰ στοιχεῖα καὶ ὡδήγουν τοὺς μαθητὰς εἰς ὑψηλοτέρας θεωρίας.

Κατὰ τὸ πρόγευμα προσέφερον αὐτοῖς ἄρτον καὶ μέλι, σπα-

νίως δὲ οἶνον. Οἱ τὴν τελειότητα ἐπιδιώκοντες δὲν ἐλάμβανον ἢ μόνον ξηρὸν ἄρτον καὶ ὕδωρ. Ἐγειρόμενοι τῆς τραπέζης ἠσχολοῦντο εἰς ὑποθέσεις, ἃς ὑπέβαλλον εἰς τὴν διαιτησίαν αὐτῶν οἱ ξένοι, εἶτα, ἐνούμενοι ἀνὰ δύο ἢ ἀνὰ τρεῖς ἐξήρχοντο εἰς περίπατον, συζητοῦντες μεταξύ των τὰ διδάγματα, ἃ εἶχον λάβει τὴν πρωΐαν. Ἐν ταῖς συνδιαλέξεσι ταύταις ἀπηγορεύοντο αὐστηρῶς αἱ κακολογίαι καὶ αἱ ὕβρεις, αἱ ἀνούσιαι καὶ περιτταὶ ὁμιλίαι.

Ἐπανερχόμενοι οἴκαδε εἰσήρχοντο ἐν τῷ λουτρῷ, εἶτα διενέμοντο εἰς διάφορα διαμερίσματα, ἔνθα εἶχον στηθῇ τράπεζαι, δέκα δαιτυμόνων ἑκάστη, ἐν αἷς παρετίθετο τὸ δεῖπνον, συγκείμενον ἐξ οἴνου, ἄρτου καὶ λαχανικῶν. Ἐνίοτε ἐδίδετο αὐτοῖς κρέας ἐκ τῶν θυσιαζομένων ζώων, σπανιώτατα δὲ ἰχθῦς. Τὸ δεῖπνον, ἀρχόμενον διὰ τῆς προσφορᾶς θυμιάματος καὶ διαφόρων ἀρωμάτων πρὸς τοὺς θεούς, ὤφειλε νὰ λήγῃ πρὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου, εἵποντο δ' αὐτοῦ σπονδαὶ καὶ ἀνάγνωσμα τοῦ νεωτέρου ἐξ αὐτῶν, τῇ ἐντολῇ καὶ ὑποδείξει τοῦ πρεσβυτέρου, ὅστις μετὰ ταῦτα διέλυε τὴν ὁμήγυριν διὰ τῆς ἀκολούθου προσλαλιᾶς:

— «Μὴ παύετε τοῦ νὰ τιμᾶτε τοὺς θεούς, τοὺς μεγαλοψυεῖς ἄνδρας, τοὺς ἥρωας, τοὺς γεννήτορας καὶ τοὺς εὐεργέτας ὑμῶν, καὶ νὰ σπεύδητε πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν καταπατουμένων νόμων».

Ἀποσυρόμενοι, ἕκαστος ἐν τῷ ἐνδιαιτήματι αὐτοῦ, ἐλάμβανον τὰς λύρας αὐτῶν ἢ ἔψαλλον ὕμνους πρὸς τιμὴν τῶν θεῶν. Τὴν πρωΐαν, κατὰ τὴν ἐξέγερσιν αὐτῶν, μετεχειρίζοντο τὴν μελωδίαν ὅπως διαλύσωσι τὴν ἀχλὺν τοῦ ὕπνου, τὸ δ' ἑσπέρας, ὅπως κατευνάσωσι τὴν ταραχὴν τῶν αἰσθήσεων.

Ὁ θάνατος αὐτῶν ἦτο ἤρεμος. Τοὺς ἑαυτῶν νεκροὺς περιέκλειον ἐντὸς φερέτρων, μυρσίνῃ καὶ κλάδοις ἐλαίας πεποικιλμένων, αἱ δὲ κηδεῖαι αὐτῶν συνωδεύοντο ὑπὸ τελετῶν, «ἃς δὲν ἐπιτρέπεται ἡμῖν ν' ἀποκαλύψωμεν», λέγει ὁ Πλούταρχος.

Ἐδιδάσκοντο νὰ διαβιῶσιν ἐν πλήρει ὁμονοίᾳ καὶ ἀγάπῃ καὶ νὰ θυσιάζωσῖ τὴν ἰδίαν φιλοτιμίαν, ἵνα μὴ προσκρούσωσι πρὸς τὴν ἀμοιβαίαν φιλίαν. Ὅτε, κατὰ τὰς περὶ φιλοσοφικῶν ζητημάτων συζητήσεις αὐτῶν, συνέπιπτε νὰ διαφύγῃ μεταξὺ αὐτῶν ἔκφρασις πικρίας, δὲν ἄφινον νὰ δύσῃ ὁ ἥλιος πρὶν δώσωσιν ἀλλήλοις τὴν χεῖρα εἰς σημεῖον συνδιαλλαγῆς.

Εἷς ἐξ αὐτῶν, ἐν ὁμοίᾳ περιπτώσει, ἔτρεξε πρὸς τὸν φίλον αὐτοῦ καὶ τῷ λέγει: — «Ἂς ἀφήσωμεν τὴν ὀργὴν ἡμῶν». — «Δέχομαι εὐχαρίστως, ἀπήντησεν οὗτος, ὀφείλω ὅμως νὰ ἐρυθριάσω, καθόσον, πρεσβύτερος ὤν, δὲν προηγήθην σοῦ εἰς τὸ διάβημα τοῦτο».

Ἀπέφευγον νὰ διασταυρώνουσι τὸν ἀριστερὸν πόδα ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ, νὰ ἐκκόπτωσι τοὺς ὄνυχας αὐτῶν τὰς ἑορτασίμους ἡμέρας, νὰ κατασκευάζωσι τὰ φέρετρα αὐτῶν ἐκ ξύλου κυπαρίσσου καὶ νὰ τρώγωσι κυάμους.

Οὐδεὶς ἐγένετο δεκτὸς μεταξὺ αὐτῶν ἢ μετ' αὐστηρὰν προηγουμένην ἐξέτασιν περί τε τῆς διανοητικῆς αὐτοῦ ἐπιδεκτικότητος καὶ περὶ τῆς διαγωγῆς αὐτοῦ. Πολλοὶ ἰσχυροί, παρουσιασθέντες ὅπως μυηθῶσιν, ἀπερρίφθησαν διότι ἦσαν μεμολυσμένοι διὰ κακουργημάτων. Τοῦτο ἤγειρε τὸ μῖσος αὐτῶν κατὰ τοῦ τάγματος, ὅπερ κατεδίωξαν ἀμειλίκτως, συκοφαντοῦντες αὐτὸ πρὸς τὸν ἀμαθῆ ὄχλον. Ὁ Πυθαγόρας αὐτὸς, ἐκδιωχθεὶς τῆς Κροτόνης, περιπλανώμενος καὶ καταδιωκόμενος πρὶν τερματίσῃ τὸν βίον, εἶδε τοὺς δυστυχεῖς μαθητὰς αὐτοῦ πίπτοντας ὑπὸ τὴν μάχαιραν ἢ ἐκπνέοντας ἐντὸς τῶν πυρῶν.

Τὰ διδάγματα τοῦ Πυθαγόρου περιεβάλλοντο δι' ἀλληγοριῶν, ὧν αἱ κοινότεραι εἶχον ἀντληθῆ ἐκ τῶν μυστηριωδῶν ἀριθμῶν, οἵτινες, κατὰ τὸν φιλόσοφον, προέστησαν τοῦ σχηματισμοῦ τοῦ κόσμου, καὶ οὗτινος ἐκυβέρνουν τὰς κινήσεις καὶ τὰς σχέσεις. Ἐτήρουν, ἄλλως τε, θρησκευτικὴν σιγὴν ἐπὶ παντὸς ὅ,τι ἀφεώρα τὰ μυστήρια τῆς Σχολῆς αὐτῶν, καὶ δὲν ἐξεφράζοντο ἢ διὰ μεταφορῶν καὶ δι' αἰνιγμάτων.

Διασκορπισμένοι εἰς διαφόρους χώρας, οἱ ***Πυθαγόρειοι*** ἀνεγνωρίζοντο μεταξύ των διὰ σημείων, καὶ ἐκ τῆς πρώτης συνεντεύξεως αὐτῶν μετεχειρίζοντο ἀμοιβαίως ἀλλήλους ὡς εἰ ἦσαν συνδεδεμένοι δι' ἀρχαίας καὶ στενῆς φιλίας.

— «Θέλετε, λέγει ὁ Ἀββᾶς Βαρθελεμῆς—ἐξ οὗ ἠρανίσθημεν καὶ τὸ πλεῖστον τῆς ἀνωτέρω περὶ Πυθαγορείων περιγραφῆς—συγκινητικὸν παράδειγμα τῆς ἀμοιβαίας αὐτῶν ἐμπιστοσύνης; Εἷς ἐξ αὐτῶν, ὁδοιπορῶν πεζῇ, πλανᾶται ἐν ἐρήμῳ τόπῳ καὶ φθάνει, κεκμηκὼς, ἔν τινι πανδοχείῳ, ἐν ᾧ πίπτει ἀσθενής. Ψυχορραγῶν,

καὶ μὴ δυνάμενος νὰ πληρώση τὰς πρὸς αὐτὸν περιποιήσεις, χαράττει διὰ τρεμούσης χειρὸς, συμβολικά τινα σημεῖα ἐπὶ πιττακίου καὶ ἐντέλλεται νὰ ἐκθέσωσιν αὐτὸ ἐπὶ τῆς δημοσίας ὁδοῦ. Μετὰ παρέλευσιν πολλοῦ χρόνου, διέρχεται ἐκεῖθεν εἷς μαθητὴς τοῦ Πυθαγόρου, ὅστις, πληροφορηθεὶς ἐκ τῶν αἰνιγματωδῶν χαρακτήρων τοῦ πιττακίου περὶ τῆς δυστυχίας τοῦ πρώτου ὁδοιπόρου, σταματᾷ, πληρόνει ἅπαντα τὰ ἔξοδα τοῦ πανδοχέως μετὰ τοῦ τόκου αὐτῶν καὶ ἐξακολουθεῖ τὸν δρόμον αὐτοῦ».

*
* *

Ὁ ***Ζάμολξις,*** Γέτης τὴν καταγωγὴν καὶ δοῦλος τοῦ Πυθαγόρου, ἀφοῦ συνώδευσε τὸν φιλόσοφον εἰς τὰς ὁδοιπορίας καὶ ἐμυήθη εἰς τὰ μυστήρια αὐτοῦ, ἐπανῆλθεν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ, ἔσκαψεν ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Τανάϊδος ὑπόγειον οἴκημα, ἐν ᾧ ἀνεκοίνου εἰς πολυαρίθμους μαθητὰς τὸ δόγμα τοῦ κυρίου αὐτοῦ. Τῷ ***Ζαμόλξει*** ἀποδίδεται ἡ σύστασις τῆς μυστηριώδους ἑταιρίας τῶν ***Πλιστῶν,*** εἴδος σοφῶν, οἵτινες ἔζων παρὰ τοῖς Δακεῖς, καὶ οὓς ὁ Ἰώσηπος παραβάλλει πρὸς τὴν αἵρεσιν τῶν ***Ἐσσαίων.***

ΠΟΡΕΙΑΙ ΤΗΣ ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ

Ὁ Σωκράτης, ὁ Πλάτων καὶ ἅπαντες οἱ μετὰ τὸν Πυθαγόραν ἀκμάσαντες φιλόσοφοι, ἐδίδασκον, ὅπως καὶ αὐτὸς, τὰ συστήματα αὐτῶν μυστικῶς. Ὅτε ὁ Χριστιανισμὸς ἦλθε ν' ἀπειλήσῃ τὴν ἀρχαίαν θρησκείαν, αἱ διάφοροι φιλοσοφικαὶ σχολαὶ συνεννοήθησαν μεταξύ των ἵνα προασπίσωσι τὴν ἐκπνέουσαν θρησκείαν τῶν Ἐθνικῶν κατὰ τῆς εἰσβολῆς τῶν Χριστιανικῶν δογμάτων. Ἐγένετο τότε εἶδος συνθήκης μεταξὺ τοῦ ἱερατείου καὶ τῆς φιλοσοφίας. Προσεπάθησαν νὰ δικαιολογήσωσι τοὺς θρησκευτικοὺς μύθους, οὓς οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας παρίστανον ὡς ἀσεβεῖς καὶ αἰσχροὺς, ἵνα δὲ ἐπιτύχωσι τοῦ σκοποῦ αὐτῶν, διέρρηξαν τοὺς

καλύπτοντας τὴν ἔννοιαν πέπλους, ἔδειξαν ὅτι οἱ μῦθοι ἀνήγοντο εἰς τὰς ἐνεργείας τῆς φύσεως, καὶ ὅτι, συνεπῶς, ἦσαν ἔνδειξις σεβασμοῦ, ἀποδιδομένου τῇ θεότητι ὑπὸ τῆς εὐγνωμοσύνης τοῦ ἀνθρώπου, παρελλήλισαν τὰ σύμβολα τῶν Ἐθνικῶν πρὸς τὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ, καὶ προσεπάθησαν, ν' ἀποδείξωσιν ὅτι οὐδεμία ἄλλη διαφορὰ ὑπῆρχεν, ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν, μεταξὺ τῶν μὲν καὶ τῶν δὲ, παρὰ μόνον ὅτι τὰ πρῶτα ἦσαν σοφώτερα τῶν δευτέρων. Ἀλλ' ὅλα τὰ μέσα ταῦτα ὑπῆρξαν ἀνίσχυρα καὶ ὁ Χριστιανισμὸς ὑπερίσχυσε τόσον, ὡς ἔκ τε τῆς προστασίας καὶ τῆς καταδιώξεως, ὧν ἐγένετο ἀλληλοδιαδόχως τὸ ἀντικείμενον, ὅσον ὡς ἐκ τῆς ἐνεργείας τοῦ βαθέως ἐν αὐτῷ ἀποτυπουμένου δημοκρατικοῦ πνεύματος. Τό τε ἱερατεῖον καὶ ἡ φιλοσοφία ἀπωλέσθησαν ἐν κοινῷ ναυαγίῳ, παρὰ τὰς καταβληθείσας προσπαθείας ἵν' ἀντιστῶσιν εἰς τὸν παρασύροντα αὐτὰ χείμαρρον, καὶ ἴσως ἕνεκεν αὐτῶν τῶν προσπαθειῶν.

Πράγματι, ἐφ' ὅσον οἱ Χριστιανοὶ ἀνέπτυσον περισσότερον ζῆλον ἵνα αὐξήσωσι τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν, ἐπὶ τοσοῦτον καὶ οἱ Ἐθνικοὶ ἐδείκνυον σπουδὴν ἵνα διασώσωσι τὰ μυστήρια αὐτῶν. Ἅπασαι αἱ ἀρχαῖαι μυήσεις ματαρρυθμισμέναι καὶ τελειοποιημέναι, ἐτέθησαν εἰς ἐνέργειαν, καὶ οἱ ἀρχηγοὶ αὐτῶν οὐδὲν παρημέλησαν ὅπως παραδεχθῇ αὐτὰς ὁ ὄχλος. Ἔπαυσαν ν' ἀπαιτῶσι παρὰ τῶν ὑποψηφίων, ὡς ἄλλοτε, τὰ ἠθικὰ προσόντα καὶ τὴν δέουσαν ἐκπαίδευσιν. Ἅπαντες ἀδιακρίτως ἦσαν δεκτοὶ ἐν αὐτοῖς, περιῆλθον δὲ νὰ δίδωσιν εἰς θέαμα, ἐν τοῖς πλατείαις καὶ ταῖς τριόδοις, τὰς μᾶλλον ἀποκρύφους ἱεροτελεστίας, αἱ δὲ σεβασταὶ αὗται τελεταὶ κατάπεσαν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε, καίτοι οἱ Ἐθνικοὶ ἦσαν ἔτι ἐν πλειοψηφίᾳ, ὁ Αὐτοκράτωρ Θεοδόσιος ἠδυνήθη ἀκινδύνως, κατὰ τὸ 458, νὰ προβῇ εἰς γενικὰς κατὰ τῶν μυστηρίων τῶν Ἐθνικῶν προγραφάς.

Ἐν τούτοις, μόνον κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀναγεννήσεως ἔπαυσαν ἐντελῶς. Καθ' ὅλον τὸν μεσαίωνα τὰ ***Μυστήρια τῆς Ἀρτέμιδος ἢ τῆς Ἑκάτης,*** ὑπὸ τὸ ὄνομα, ***Πορεῖαι τῆς Ἀρτέμιδος,*** καὶ τὰ μυστήρια τοῦ Πανὸς, ὑπὸ τὸ ὄνομα ***Σαββάτια,*** ἐξηκολούθησαν νὰ τελῶνται ἐν τοῖς ἀγροῖς.

Ὁ Γάλλος μυθογράφος Ducange ἀναφέρει, πράγματι, ὅτι αἱ

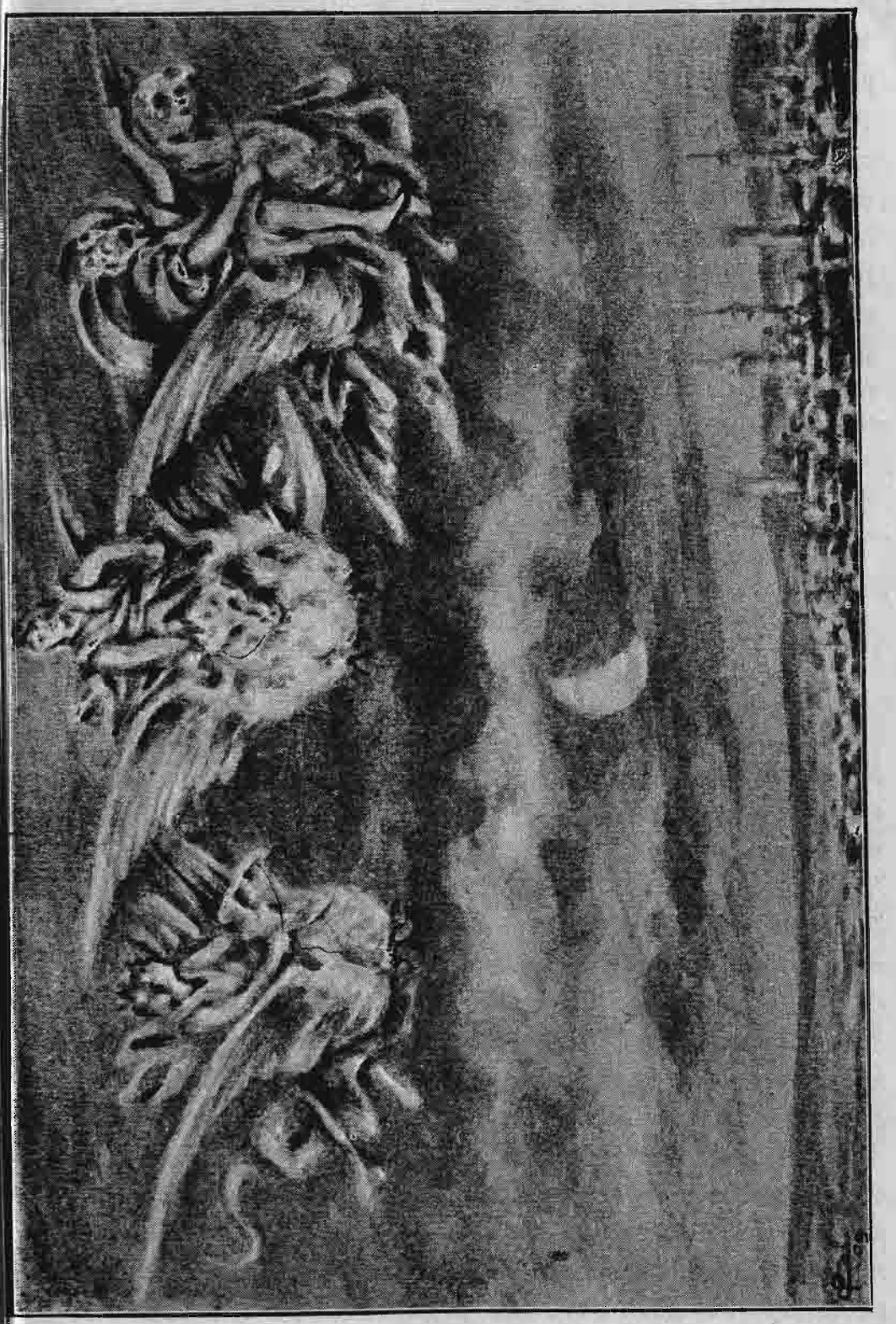
γυναῖκες συνήρχοντο τὴν νύκτα εἰς ἀπόκεντρα μέρη, ἵνα λατρεύσωσι τὴν Dame-Habonde ἢ ***Ἑκάτην,*** ἐν οἷς ἐτέλουν συμπόσια, ὠρχοῦντο, ἠσχολοῦντο περὶ διαφόρων ὑποθέσεων, καὶ ἔλεγον, ἵνα ἐκπλήξωσι τοὺς εὐπίστους, καὶ κρύψωσι τοῖς Χριστιανοῖς τὸ μέρος τῆς συναθροίσεως αὐτῶν, ὅτι μετεφέροντο εἰς τοὺς αἰθέρας ὑπὸ φαντασιωδῶν ζώων, καὶ ὅτι διέτρεχον οὕτως, ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ, τὸ μεγαλείτερον μέρος τῆς γηΐνης σφαίρας.

Ἡ ὑποτιθεμένη αὕτη ὁδοιπορία ἔδωσεν εἰς τὰ μυστήρια ταῦτα τὸ ὄνομα ***Πορεῖαι τῆς Ἀρτέμιδος.*** Ἀλλὰ τὰ μᾶλλον φοιτώμενα μυστήρια ἦσαν τὰ τοῦ Πανός, ἀπορρέοντα ἐκ τῶν ἀρχαίων ***Λουπερκαλίων,*** ἑορτῶν τελουμένων ἐν Ρώμῃ πρὸς τιμὴν τοῦ Πανός. Αἱ συνελεύσεις ἐγίνοντο τὴν νύκτα, ἐν ἐρήμοις μέρεσιν, οἱ μύσται εἶχον σημεῖα ἀναγνωρίσεως καὶ ὑπεχρεοῦντο δι' ὅρκου νὰ τηρῶσι τὸ ἀπόρρητον. Ὁ προεδρεύων τὴν συνέλευσιν περιεβάλλετο δέρμα τράγου, τὸ μέτωπον αὐτοῦ ἦτο ὡπλισμένον διὰ κεράτων καὶ ἐπὶ τοῦ πώγωνος ἔφερε τὸ γένειον τοῦ ζώου τούτου.

ΒΕΛΛΥ-ΠΑΑΡΟ

Ὑπάρχουσι καὶ νῦν ἔτι ἐπὶ ἄλλων χωρῶν τῆς σφαίρας ἴχνη τῶν μυστηρίων τῶν Ἐθνικῶν. Τοιαῦτα εἰσι, παρὰ τοῖς αἰθίοψι τῆς Γουϊνέας, τὰ μυστήρια τὰ καλούμενα ***Βέλλυ - Παάρο.*** Ἡ τέλεσις αὐτῶν γίνεται πολλάκις τοῦ αἰῶνος.

Οἱ ὑποψήφιοι ὁδηγοῦνται εἰς δάσος, ἀφοῦ ἀπαλλαχθῶσι παντὸς ὅ,τι κατέχουσιν, ὡσεὶ δὲν θὰ ἐπανέλθωσι πλέον ἐν τῷ κόσμῳ. Οἱ προϊστάμενοι τῆς μυήσεως γέροντες δίδουσιν αὐτοῖς ἐν ὄνομα, ἐκμανθάνουσιν αὐτοὺς στίχους, συντεθειμένους πρὸς τιμὴν τοῦ θεοῦ ***Βέλλυ,*** διδάσκουσιν αὐτοὺς ζωηρὸν χορὸν καὶ κάμνουσιν ὥστε αἱ διδασκαλίαι νὰ διαρκέσωσιν ἐπὶ τέσσαρα ἢ πέντε ἔτη. Οἱ νεόφυτοι διέρχονται ὅλον αὐτὸ τὸ χρονικὸν διάστημα ἐν αὐστηροτάτῃ ἀπομονώσει, καὶ οὐδεμίαν σχέσιν δύνανται νὰ ἔχωσι μετὰ

ΠΟΡΕΙΑΙ ΤΗΣ ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ

(Ἔλεγον ὅτι μετεφέροντο εἰς τοὺς αἰθέρας ἐπὶ φαντασιωδῶν ζώων).

τῶν μὴ μεμυημένων. Ἡ εἴσοδος τοῦ ἱεροῦ δάσους εἶνε ἀπηγορευμένη ταῖς γυναιξὶ, καὶ, ἐν γένει, παντὶ βεβήλῳ. Ἀφιχθείσης τῆς στιγμῆς τῆς μυήσεως, οἱ νεόφυτοι ὁδηγοῦνται εἰς καλύβας, κατεσκευασμένας διὰ τὴν ἱεροτελεστίαν. Ἐκεῖ ἀποκαλύπτονται αὐτοῖς τὰ μᾶλλον ἀπόρρητα μυστήρια. Ἐξερχόμενοι τῆς σχολῆς ταύτης ἵνα εἰσέλθωσιν ἐν τῷ κόσμῳ, διακρίνονται τοῦ ὄχλου δι' ἰδιαιτέρων κοσμημάτων. Τὸ σῶμα αὐτῶν εἶνε κεκαλυμμένον διὰ πτερῶν, εὐρὺς κεκρύφαλος, ἐκ φλοιοῦ δένδρου, καλύπτει σχεδὸν ἅπαν τὸ πρόσωπον αὐτῶν, ὡς ἔνδοξος ἀνάμνησις τῆς μυήσεως αὐτῶν. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης τιμῶνται ὑπὸ τοῦ λαοῦ ὡς ἅγιοι καὶ ἀπολαμβάνουσιν ἀπόλυτον σχεδὸν ἐξουσίαν.

ΙΕΡΟΤΕΛΕΣΤΙΑΙ ΤΗΣ ΙΓΚΗΤΑ

Ἑταιρία τῆς αὐτῆς φύσεως ὑπάρχει μεταξὺ τῶν μαύρων τοῦ Κόγκο. Ἀριθμεῖ μέγαν ἀριθμὸν μελῶν, καὶ δέχεται εἰς τὰς τάξεις αὐτῆς τοὺς μαύρους ἁπασῶν τῶν χωρῶν τῆς Ἀφρικῆς. Τὰ μυστήρια τῆς Ἑταιρίας ταύτης, ἅτινα καλοῦσιν ***Ἱεροτελεστίας τῆς Ἴγκητα,*** εἶνε μᾶλλον γνωστὰ τῶν ***Βέλλυ-Παάρο,*** καὶ παρουσιάζουσιν ἐπίσης περισσότερα σημεῖα ὁμοιότητος πρὸς τ' ἀρχαῖα μυστήρια, ἅτινα διεγράψαμεν ἀνωτέρω.

Ἐν μέσῳ ἀπεράντου δάσους ὑψοῦται ναὸς. ἐν σχήματι κλειστῆς κλισίας, οὗτινος ἡ πρόσοψις φέρει ποικίλους χρωματισμοὺς, καὶ αἱ πάροδοι φυλάττονται αὐστηρῶς ὑπὸ τῶν μυστῶν. Ὁ πειρώμενος νὰ εἰσδύσῃ ἐν αὐτῷ βέβηλος θανατοῦται ἀδυσωπήτως.

Αἱ εἰσδοχαὶ γίνονται ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ. Ὁ ἐπιθυμῶν νὰ μυηθῇ ὀφείλει νὰ ὑποκριθῇ ὅτι ἀπέθανε. Κατὰ τὴν ταχθεῖσαν ὥραν οἱ μύσται μεταβαίνουσι παρὰ τῷ ὑποψηφίῳ καὶ ἄρχονται ψάλλοντες πένθιμα ᾄσματα. Περιτετυλιγμένον ἐντὸς ψιάθου φέρουσιν αὐτὸν εἰς τὸν ναὸν, ἐν μέσῳ χορῶν καὶ ᾀσμάτων πενθίμων, καὶ ἐξαπλοῦσιν ἐπὶ ὀρειχαλκίνης πλακὸς, ὑφ' ἣν ἀνάπτουσι μετρίαν πυρὰν.

καὶ προστρίβουσιν αὐτὸν δι' ἐλαίου τοῦ φοίνικος, δένδρου τῷ Ἡλίῳ ἀφιερωμένου ὑπὸ τῶν ἀρχαίων Αἰγυπτίων, διότι ἀνεγνώριζον ἐν αὐτῷ τριακοσίας ἑξήκοντα πέντε ἰδιότητας.

Ἐν τῇ θέσει ταύτῃ μένει ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας. Οἱ συγγενεῖς αὐτοῦ ἔχουσι τὴν ἄδειαν νὰ ἔρχωνται οἱ ἴδιοι ὅπως ἐντρίβωσιν αὐτόν. Μετὰ τὴν παρέλευσιν τοῦ χρόνου τούτου τῶν δοκιμασιῶν, ὁδηγοῦσιν αὐτὸν ἐκτὸς τοῦ δάσους, ψάλλοντες ᾄσματα χαρᾶς, καὶ ἐπαναφέρουσιν οὕτως αὐτὸν εἰς τὴν κατοικίαν αὐτοῦ. Τότε ὑποκρίνεται ὅτι οὐδένα γνωρίζει, καὶ διαπυνθάνεται περὶ παντὸς ὅ,τι βλέπει, ὡς νὰ ἤρχετο ἐξ ἄλλου κόσμου.

Κατὰ τὴν δοξασίαν τοῦ λαοῦ, ἡ μύησις ἔδωσεν αὐτῷ νέαν ψυχὴν, καὶ ἐκείνη, ἣν εἶχε πρότερον ἔλαβε κατοχὴν ἑτέρου σώματος. Ὁ μεμυημένος ἀπολαμβάνει μεγάλην ἐξουσίαν, οὐδεμιαν ἐργασίαν ἀπαιτοῦσι παρ' αὐτοῦ, καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ θεωροῦνται εὐτυχεῖς νὰ τὸν ὑπηρετῶσιν.

ΟΙ ΓΙΑΜΑΒΟΣ ΤΩΝ ΙΑΠΩΝΩΝ

Ἡ Ἰαπωνία εἶχεν ἐπίσης μυστήρια καὶ μυήσεις, ὧν διατηροῦνται εἰσέτι ἴχνη.

Ἡ μυθολογία τῶν Ἰαπώνων ἀπορρέει ἐκ τῶν μυθολογιῶν τοῦ Ἰνδουστὰν, τῆς Κεϋλάνης καὶ τῆς Σινικῆς, ἔχει, πρὸς τούτοις, σχέσεις ἐναργεῖς πρὸς τὰς δοξασίας τῶν ἀρχαίων Ἐθνικῶν τῆς τε Ἀφρικῆς καὶ τῆς Εὐρώπης.

Ὁ λαὸς οὗτος ἀριθμεῖ δώδεκα μεγάλους θεοὺς, ἀποστόλους τοῦ ***Τένσιο-δαϊ-σὶν,*** καὶ ὁ Ἥλιος, θεωρούμενος ὡς πλανητικὸς ἥρως, ἔχει, ἐν τῇ θρησκευτικῇ ποιήσει τοῦ λαοῦ, μάχας νὰ συνάψῃ καὶ θηρία νὰ νικήσῃ. Αἱ μάχαι αὗται, αἵτινες εἰκονίζονται ἐν τῷ περιβόλῳ τῶν ναῶν, σχηματίζουσι πάντοτε δώδεκα πίνακας, ὅπως τὰ δώδεκα ἐπεισόδεια τῆς πορείας τοῦ Χριστοῦ μεταβαίνοντος εἰς Γολγοθᾶν, ἅτινα φαίνονται γεγλυμμένα ἐπὶ τῶν τοί-

χων τῶν πλείστων Δυτικῶν Ἐκκλησιῶν, καὶ ἰδίως τῆς Παναγίας καὶ τοῦ Ἁγίου Ρώκου ἐν Παρισίοις.

Οἱ ὑπηρετοῦντες τὸν ναὸν τοῦ Ἡλίου ἱερεῖς, ἐνδεδυμένοι ἐσθῆτα, χρώματος πυρὸς, ὁδηγοῦσι τοὺς ἐπισκεπτομένους τὸν ἅγιον τόπον πιστοὺς διὰ μέσου τεχνητῆς σφαίρας, συνισταμένης ἐκ κύκλων, κινουμένων καὶ δεικνυόντων, εἴτε τὸν δεσμὸν, ἔνθα ὁ σεληνιακὸς κύκλος διατέμνει τὴν ἐκλειπτικὴν, καὶ ἔνθα εἰκονίζεται ὅ τε ἥλιος καὶ ἡ σελήνη, εἴτε, τέλος, πᾶσαν ἄλλην περιστροφὴν τῶν ἀστέρων, ὧν ἑορτάζουσι τὰς περιόδους.

Ἔχουσι τέσσαρας κυρίας ἑορτὰς, ἃς πανηγυρίζουσι τὴν τρίτην ἡμέραν τοῦ τρίτου μηνὸς, τὴν πέμπτην ἡμέραν τοῦ πέμπτου μηνὸς, τὴν ἑβδόμην ἡμέραν τοῦ ἑβδόμου μηνὸς, τὴν ἐννάτην ἡμέραν τοῦ ἐννάτου μηνός.

Ἐν μιᾷ τῶν ἑορτῶν τούτων, ἣν ***Ματσούρην*** καλοῦσι, παριστάνουσι μῦθον, οὗτινος ἡ ἀλληγορία εἶνε ἡ ἰδία μὲ τὸν τοῦ ***Ἀδώνιδος*** μῦθον. Κατὰ τοὺς ποιητὰς αὐτῶν, ἡ θάλασσα καθίσταται ἐρυθρὰ, ὅπως ἐν Συρίᾳ, καθ' ὃν καιρὸν τὰ ὕδατα τοῦ ποταμοῦ Ἀδώνιδος συνενοῦνται μετ' αὐτῆς τὸ ἔαρ.

Τὸ περίεργον ἐν ταῖς ἑορταῖς ταύταις εἶνε, ὅτι ἀναμιγνύεται πάντοτε εἰς τοὺς ἱεροὺς χοροὺς αὐτῶν, πρόσωπον φέρον ἱματισμὸν ὅλων τῶν χρωμάτων, καὶ ὅπερ, εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, παριστᾷ τὴν φύσιν. Εἶνε πιθανὸν ὅτι οἱ ἱερεῖς, οἵτινες ἀποκρύπτουσιν ἀπὸ τὸν λαὸν τὴν ἔννοιαν τῶν συμβολικῶν τούτων εἰκόνων, ἀποκαλύπτουσιν αὐτὴν τοῖς εἰς τὸ τάγμα αὐτῶν εἰσερχομένοις δοκίμοις.

Ὅπως ποτ' ἂν ᾖ, ὑπάρχει Ἑταιρία θρησκευτικὴ, ἧς τὰ μέλη καλοῦνται ***Γιαμάβος,*** καὶ ἥτις διατηρεῖ μυστήρια, ἅτινα δὲν ἀποκαλύπτει τοῖς βεβήλοις ἢ ἀντὶ χρηματικῆς ἀμοιβῆς, καὶ ἀφοῦ οὗτοι ὑποστῶσιν ἐπιμόχθους δοκιμασίας.

Ὁ ὑποψήφιος ὀφείλει ν' ἀπέχῃ, ἐπὶ μακρὸν χρόνον, νὰ τρέφηται μὲ σάρκα ζώων, δέον δὲ νὰ λούηται ἑπτάκις τῆς ἡμέρας καὶ νὰ τελῇ μέγαν ἀριθμὸν ἄλλων καθάρσεων. Κατόπιν τῶν διατυπώσεων τούτων ἀνακοινοῦται αὐτῷ τὸ ἀπόρρητον τῆς Ἑταιρίας δόγμα.

ΟΥΑΣΕΝΑΒΕΡ

Ἡ Ἀμερικὴ ἔσχεν, ὡς φαίνεται, σχέσιν μετὰ τοῦ ἀρχαίου κόσμου. Ὁ πολιτισμὸς τῶν Μεξικανῶν καὶ τὰ μνημεῖα, ἅτινα ἄφησαν, μαρτυροῦσι προδήλως Αἰγυπτιακὴν καταγωγήν. Οὕτως, οὐδόλως ἄπορον ἂν εὑρίσκωνται μεταξὺ τῶν λαῶν τῆς Ἠπείρου ταύτης ἴχνη τῶν μυστηρίων τῆς ἀρχαίας εἰδωλολατρείας. Οἱ κάτοικοι τῆς Βιργινίας ὠνόμαζον ***Οὐσεανάβερ*** τὴν μύησιν, ἣν ἔδιδον τοῖς ἱερεῦσι τῆς ἑαυτῶν θρησκείας, καὶ τὴν δοκιμασίαν, εἰς ἣν ὑπέβαλλον τοὺς ὑποψηφίους. Εἰς τὴν ἱεροτελεστίαν ταύτην ἐγίνοντο ἐπίσης δεκτοὶ ξένοι τοῦ ἱερατικοῦ τάγματος.

Οἱ ὑποψήφιοι, ἔχοντες τὸ σῶμα ἠλειμμένον διὰ λευκοῦ χρώματος, ὡδηγοῦντο ἐνώπιον τῆς συνελεύσεως τῶν ἱερέων, οἵτινες ἐκράτουν ἐν ταῖς χερσὶν ὑδροδόχας καὶ κλάδους βαΐων. Πέριξ αὐτῶν ἐξετέλουν χοροὺς ἱεροὺς καὶ ἔψαλλον ᾄσματα πένθιμα. Πέντε νέοι ἦσαν ὡρισμένοι ἵν' ἁρπάσωσι καὶ φέρωσιν ἕκαστος ἀλληλοδιαδόχως ὑποψηφίους εἰς τὸν κορμὸν δένδρου, διὰ μέσου διπλοῦ στοίχου ἀνθρώπων, ὡπλισμένων μὲ μικρὰς καλάμους. Οἱ νέοι οὗτοι ὤφειλον νὰ καλύπτωσι διὰ τοῦ σώματος αὐτῶν τὸ πολύτιμον φορτίον, ὃ ἔφερον, καὶ νὰ δέχωνται αὐτοὶ τὰ κατὰ τούτου κατενεγκόμενα κτυπήματα. Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον αἱ μητέρες παρεσκεύαζον, κλαίουσαι, ψιάθας, δέρματα, βρύα καὶ ξηρὸν ξύλον, ἵνα χρησιμεύσωσιν εἰς τὴν κηδείαν τῶν τέκνων αὐτῶν, ἅτινα ἐθεώρουν ἤδη ὡς τεθνεῶτα.

Μετὰ τὴν τελετὴν ταύτην, ἐκόπτετο τὸ δένδρον καὶ ἐκ τῶν κλωνῶν αὐτοῦ κατεσκεύαζον στεφάνους, ἵνα κοσμήσωσι τὸ μέτωπον τῶν ὑποψηφίων. Ἐνέκλειον εἶτα αὐτοὺς ἐπὶ πολλοὺς μῆνας, καὶ ἔδιδον αὐτοῖς μεθυστικὸν ποτὸν, ὅπερ ἐτάραττε τὰς φρένας αὐτῶν. Ἡ δόσις ἠλαττοῦτο ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν, ἀφοῦ δὲ ἔλεγον αἱ δοκιμασίαι αὗται, οἱ νεόφυτοι ἐλάμβανον τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ ἱεροῦ δόγματος. Ἐδεικνύοντο τότε τῷ λαῷ, ὅστις ὑπεδέχετο αὐτοὺς μετὰ σεβασμοῦ, αὐτοὶ δὲ ὑπεκρίνοντο ὅτι οὐδένα γνωρίζουσιν, ὡς εἰ εἰσήρχοντο εἰς νέον κόσμον.

Οἱ Ἰνδοὶ διατείνονται ὅτι σκοπὸς τῆς μυήσεως ταύτης ἦτο ν' ἀπαλλάξωσι τοὺς νέους ἐκ τῶν κακῶν ἐντυπώσεων τῆς παιδικῆς ἡλικίας, καὶ ἐξ ὅλων τῶν προλήψεων, ἃς ἀπέκτησαν πρὶν ὁ νοῦς αὐτῶν ὡριμάσῃ. Ἔλεγον ὅτι, οἱ νέοι, ἀφιέμενοι ἐν πλήρει ἐλευθερίᾳ ἵν' ἀκολουθήσωσι τοὺς νόμους τῆς φύσεως, δὲν ἔτρεχον πλέον τὸν κίνδυνον νὰ καταστῶσι τὸ παίγνιον τῶν ἐθίμων, καὶ θὰ ἦσαν μᾶλλον εἰς θέσιν νὰ διαχειρίζωνται μετ' εὐθυδικίας τὴν δικαιοσύνην, χωρὶς ν' ἀποβλέπωσιν εἰς τὴν φιλίαν καὶ εἰς τοὺς θεσμοὺς τοῦ αἵματος.

***

Πρὸς τὰς βορείους τῆς Ἀμερικῆς χώρας ὑπάρχει ἀκόμη παρὰ διαφόροις φυλαῖς τῶν Ἰνδῶν μυστικὴ ἑταιρία, ὑφισταμένη, καθ' ἃ διατείνονται ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, καὶ καλουμένη τὰ «***Μυστήρια τῆς Βοτοῦτω***», ἢ «***τῆς ἱερᾶς σάλπιγγος***». Οὐδεὶς δύναται νὰ γείνῃ δεκτὸς ἐν τῇ Ἑταιρίᾳ ταύτῃ ἢ παμψηφεὶ ἐκλεγόμενος. Ὑπάρχουσι διάφοροι βαθμοὶ τῆς μυήσεως, καὶ οἱ ἑταῖροι ἀναγνωρίζονται μεταξύ των διὰ συνθηματικῶν σημείων. Ἀνὰ πᾶν τρίτον ἔτος ἡ Ἑταιρία συγκαλεῖ γενικὴν συνέλευσιν, εἰς ἣν λαμβάνουσι μέρος οἱ ἀπεσταλμένοι τῶν διαφόρων ἰδιαιτέρων Ἑταιριῶν.

***

Ἀνευρίσκονται ἴχνη τῶν ἀρχαίων μυστηρίων μέχρι καὶ αὐτῆς τῆς Πολυνησίας. Οἱ περιηγηταὶ ἀναφέρουσι τὴν ὕπαρξιν τῆς μυστικῆς Ἑταιρίας τῶν ***Ἀρεόϋς***, ἐν Ταΐτῃ. Ἐν Ρατοτόγκα, μετὰ τῶν νήσων τῆς Μανάϊας, εὑρίσκεται Ἑταιρία τῆς αὐτῆς φύσεως, ἧς αἱ διακλαδώσεις ἐκτείνονται ἐπὶ τοῦ πλησίον ἀρχιπελάγους.

Ἐπὶ πληροφοριῶν διαφόρων περιηγητῶν βασιζόμενος, ὁ Domeny de Rienzi περιγράφει ὡς ἑξῆς τὰ κατὰ τὴν Ἑταιρίαν τῶν ***Ἀρεόϋς***.

«Τὸ πλεῖστον μέρος τῶν κατοίκων τῆς Ταΐτης τῶν δύο φύλων ἀπήρτιζον ἀλλοκότους Ἑταιρίας, ἐν αἷς ἅπασαι αἱ γυναῖκες ἦσαν κοιναὶ εἰς ἅπαντας τοὺς ἄνδρας. Ἡ διάταξις αὕτη παρήγαγεν ἐν

ταῖς ἡδοναῖς αὐτῶν διαρκῆ ποικιλίαν, ἣν τοσοῦτον ἁπλήστως ἐθήρευον, ὥστε ὁ αὐτὸς ἀνὴρ καὶ ἡ αὐτὴ γυνὴ οὐδέποτε συγκατῴκουν ὁμοῦ πλέον τῶν δύο ἢ τριῶν ἡμερῶν. Ἐὰν γυνή τις ἐκ τῆς Ἑταιρίας ταύτης καθίστατο ἔγκυος, τοῦθ' ὅπερ, κατὰ φυσικὸν λόγον, ἦτο σπάνιον, τὸ βρέφος ἀπεπνίγετο κατὰ τὴν γέννησιν αὐτοῦ, ἵνα μὴ προσγίγνηται κώλυμμα εἰς τὰς ἡμερησίας ἐργασίας τοῦ πατρὸς, καὶ ἵνα μὴ ἐμποδίζῃ τὴν μητέρα εἰς τὰς ἀκολασίας αὐτῆς. Ἐνίοτε ἡ μήτηρ, ἐκ φίλτρου, ὑπερενίκα τὸ ἀχαλίνωτον τοῦτο πάθος τῆς κτηνωδίας μᾶλλον ἢ τῆς φύσεως, ἀλλὰ τότε δὲν ἐπέτρεπετο αὐτῇ νὰ σώσῃ τὴν ζωὴν τοῦ τέκνου αὐτῆς, παρὰ μόνον ἐὰν εὕρισκεν ἄνδρα, ὅστις παρεδέχετο αὐτὸ ὡς ἴδιον τέκνον. Ἐν τοιαύτῃ ὅμως περιπτώσει, ἀμφότεροι ἐξεδιώκοντο τῆς Ἑταιρίας, καὶ ἀπόλλυσιν ἐσαεὶ τὰ ἑαυτῶν δικαιώματα ἐπὶ τῶν προνομίων καὶ τῶν ἀπολαύσεων τῶν Ἀρέοϋς, ὅπως ἐκάλουν τὴν αἰσχρὰν ταύτην Ἑταιρίαν».

«Ἡ τάξις τῶν ***Ἀρέοϋς*** εἶχεν ἀποτρόπαια προνόμια, ἡ κλοπὴ καὶ ἡ λεηλασία ἐπετρέποντο τοῖς ὀπαδοῖς αὐτῆς. Τυχοδιώκται, ἐκδεδιαιτημένοι, δεσπόται, ἠδύναντο ἀτιμωρητεὶ νὰ καταθλίβωσι τὴν χώραν διὰ τῶν καταπιέσεων καὶ τῶν ἀκολασιῶν αὐτῶν. Ἐσχημάτιζον μεταξύ των ἰσχυρὸν σύνδεσμον, συμπαγῆ Ἑταιρίαν, ὑφισταμένην, ὄχι μόνον ἐν Ταΐτῃ, ἀλλ' ἐν ἁπάσῃ σχεδὸν τῇ Πολυνησίᾳ, φυλὴν, ἔχουσαν συνάμα τὰς παραδόσεις, τὴν γενεαλογίαν καὶ τὰ προνόμια αὐτῆς. Ἐδόξαζον ὅτι κατήγοντο ἐκ τοῦ ***Ὄρο-Τετίφα***, υἱοῦ τοῦ ***Τααρόα*** καὶ τῆς ***Ἴνας***, ἀδελφῶν τοῦ ***Ὄρο***, ἁπάντων θεῶν τῆς μυθολογίας τῶν πολυνησίων».

Οἱ ***Ἀρεόϋς*** διηροῦντο εἰς ἑπτὰ διακεκριμένας τάξεις, ὧν ἑκάστη εἶχεν ἴδια αὐτῆς στίγματα. Ἡ ἀνωτάτη τάξις ἦτο ἡ τῶν ***Ἀβαέ-Παράϊ***, κνῆμαι ἐστιγμέναι, ἡ δευτέρα ἡ τῶν ***Ὀτιόρε***, ὧν οἱ δύο βραχίονες ἦσαν ἐστιγματισμένοι ἀπὸ τῶν δακτύλων μέχρι τῶν ὤμων, ἡ τρίτη ἡ τῶν ***Παροτέας***, ἐστιγμένοι ἀπὸ τῆς μασχάλης μέχρι τῶν ἰσχίων, ἡ τετάρτη ἡ τῶν ***Χούας***, μόνον μὲ δύο ἢ τρεῖς μορφὰς ἐφ' ἑκάστου ὤμου, ἡ πέμπτη ἡ τῶν ***Ἀτόρος***, μὲ ἁπλοῦν σημεῖον ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς πλευρᾶς, ἡ ἕκτη μὲ μικρὸν κύκλον ἐφ' ἑκάστου ἀστραγάλου καὶ, τέλος, ἡ ἑβδόμη, ἡ τῶν ***Πούς***, εἶδος ὑποψηφίων εἰς τὸν στιγματισμὸν, οἵτινες ἐκαλοῦντο ἐπίσης

Ποὺ-φὰ-ρεαρέα, διότι αὐτοῖς ἦτο ἀνατεθειμένον, κατὰ τὰς ἐπισήμους τελετὰς τὸ μᾶλλον ἐπίμοχθον μέρος τῶν χορῶν, τῶν παντομιμῶν κ.τ.λ.».

— «Οἱ ἀποτελοῦντες μέρος τῆς Ἑταιρίας ταύτης, λέγει ὁ Ἄγγλος θαλασσοπόρος ***Κοὺκ,*** συγκροτοῦσι συνελεύσεις. ἐν αἷς οἱ λοιποὶ κάτοικοι τῆς νήσου δὲν παρευρίσκοντο. Ἐν ταῖς συνελεύσεσι ταύταις οἱ ἄνδρες ἐπιδίδονται εἰς τὴν πάλην, αἱ δὲ γυναῖκες χορεύουσι τὴν ***Τιμορόδι,*** ἵνα ἐξεγείρωσιν ἐν ἑαυταῖς τὰς σαρκικὰς ἐπιθυμίας, ἃς, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, αὐθωρεὶ ἱκανοποιοῦσιν».

Ὁ ἱεραπόστολος, Ἀββᾶς Gobrin, ἀναφέρει ὅτι ἡ αὐτὴ Ἑταιρία ὑφίστατο εἰς τὰς νήσους Μαριάνας, καὶ ὅτι τὰ μέλη αὐτῆς ἐκαλοῦντο ***Ἀριτρόϋς.*** Ἡ Ἑταιρία αὕτη εὑρίσκεται καὶ σήμερον ἔτι ἐν ἰσχύϊ εἰς τὰς περισσοτέρας νήσους τῆς Πολυνησίας.

*
* *

Κατὰ μίμησιν τῶν ***Ἀρεόϋς*** τῆς Ταΐτης, οἱ ***Οὐλιτάος*** ἐσχημάτιζον ἰδιαιτέρας Ἑταιρίας, ὧν σκοπὸς ἦτο χυδαῖος Ἐπικουρισμός. Εἶχον ἰδίαν συμβολικὴν καὶ ἀλληγορικὴν γλῶσσαν, ***Φίνο Γουαταφὸν,*** προωρισμένην ἰδίᾳ εἰς τὰ ἐρωτικὰ ᾄσματα αὐτῶν, ὧν αὐτοὶ μόνοι ἠδύναντο νὰ ἐννοήσωσι τὴν ἔννοιαν. Κατὰ τὰς ἑορτασίμους ἡμέρας ἐθεῶντο βαδίζοντες ὑπὸ σημαίαν συμβολικὴν λίαν κεκοσμημένην καὶ γνωστὴν αὐτοῖς ὑπὸ τὸ ὄνομα ***Τίνας.*** Ἦτο κοινῶς παραδεδεγμένον ἐν Πάγῳ, καὶ ἴσως ἐπίσης ἐν ἁπάσαις ταῖς πόλεσι τῆς Γουαχὰμ, ὅτι μία νεᾶνις δὲν ἠδύνατο νὰ λάβῃ σύζυγον οὖσα παρθένος. Ἐπεφόρτιζον συνήθως φίλον τινα τοῦ πατρὸς ἵν' ἀπαλλάξῃ αὐτὴν τοῦ ὀνείδους τούτου, εἴποτε ἠπειλεῖτο δι' αὐτοῦ, τοῦθ' ὅπερ ὅμως ἦτο σπάνιον.

*
* *

Ὑφίσταται Ἑταιρία μεταξὺ τῶν μαύρων τῆς Σενεγαμβίας, ἧς τὰ μέλη καλοῦνται ***Ἀλμουσέροι*** καὶ ἧς ἡ μύησις προσομοιάζει πρὸς τὴν τῶν ***Βέλλυ - Παάρο*** τῆς Γουϊνέας.

*
* *

Ἡ ***Πουρὰχ,*** Ἑταιρία συσταθεῖσα μεταξὺ τῶν μαύρων ***Σουσοὺ,*** καθάπερ τὰ Βεχεμικὰ δικαστήρια τῆς Βετσφαλίας, σκοπεῖ τὴν τήρησιν τῆς τάξεως καὶ τῆς δικαιοσύνης. Ὁ τύπος τῆς μυήσεως τῆς Ἑταιρίας ταύτης προσομοιάζει πολὺ πρὸς τὴν τοῦ ***Βέλλυ - Παάρο.***

ΜΥΣΤΙΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΑΙ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τὰ Μυστήρια τῶν Ἑβραίων. — Ὁ Μωϋσῆς ἱερεὺς Αἰγύπτιος. — Μύησις ἐπὶ τοῦ ὄρους Σινᾶ. — Οἱ Χασιδαῖοι. — Οἱ Ἐσσαῖοι. — Οἱ Θεραπευταὶ ἢ Θεωρητικοί. — Οἱ Καββαλισταί. — Τὰ Μυστήρια τῶν Χριστιανῶν. — Μύησις. — Λειτουργία τῶν Κατηχουμένων καὶ τῶν πιστῶν. — Οἱ Γνωστικοὶ, — οἱ Βοσιλείδειοι, — οἱ Ὀφῖται, — οἱ Πεπούζιοι, — οἱ Βαλεντινιανοὶ, — οἱ Μανιχσῖοι καὶ οἱ Πρισκιλλιανοί. — Μυστικαὶ Περσικαὶ Ἑταιρίαι. — Μυστικαὶ Μουσουλμανικαὶ Ἑταιρίαι, — Καρμαθῖται, — Ἰσμαηλῖται, ἢ Λέσχη τοῦ Καΐρου, — τὸ Τάγμα τῶν Δολοφόνων, ἢ ὁ Γέρων τοῦ Ὄρους, — Μύησις τῶν Φεδαβῆ. — Ἱστορία τοῦ Χαβὶβ καὶ τῆς Δοραθιλγοάσης, — οἱ Χουσεϊνῆ, — οἱ Νοσαϊρῆ, — οἱ Μουτεβελῆ, — οἱ Δροῦσοι, — οἱ Βεκτασῖται, — οἱ Μεβλεβῖται, — Ἑταιρίαι Ἀλβανικαὶ, — Μυστήρια τοῦ Τάγματος τῶν Ἱπποτῶν, — τὸ Τάγμα τῶν Ναϊτῶν, — οἱ Ἐλεύθεροι Δικασταί. — Αἱ Ἑταιρίαι τῆς Καλῆς θελήσεως, τῶν Συριστῶν, τῶν Ἀδελφῶν Ροστχὶλδ ἢ τῆς Ἐρυθρᾶς ἀσπίδος. — Οἱ Ἑταῖροι τοῦ Καθήκοντος, — τὰ τέκνα τοῦ Σολομῶντος, — τὰ τέκνα τοῦ Διδασκάλου Ἰακώβου, — τὰ τέκνα τοῦ Διδασκάλου Σουβίσου. — Ἕτεραι λεπτομέρειαι ἐπὶ τῶν Ἑταίρων τοῦ Καθήκοντος. — Οἱ Ἀδελφοὶ τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ.

ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΕΒΡΑΙΩΝ

Οἱ Αἰγύπτιοι, δὲν μετεβίβασαν μόνον τὰ διδάγματα αὐτῶν πρὸς τοὺς Ἐθνικοὺς τῆς Ἀρχαιότητος, ἀλλ' ἐπροίκισαν ἐπίσης δι' αὐτῶν καὶ τὸν Ἑβραϊκὸν λαὸν, ὅστις, ἄλλως τε, ἐξῆλθεν ἐκ τῶν τάξεων αὐτῶν.

Κατὰ τὸν Διόδωρον τὸν Σικελιώτην, ἀνεφάνη ἐν Αἰγύπτῳ νόσος, μολύνουσα τὸ σῶμα καὶ ἀνίατος (ἡ λέπρα), ἧς τὸ φάρμακον ἐζήτησεν ὁ βασιλεὺς παρὰ τοῦ χρησμοῦ τοῦ ***Ἄμμωνος,*** ὅστις συνεβούλευσε νὰ ἐξώσωσι τῆς χώρας ὅλους τοὺς ὑπὸ τῆς νόσου προσβεβλημένους. Εἰς δεύτερον χωρίον τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως γίνεται δῆλον, ὅτι οἱ οὕτω ἐξωσθέντες τῆς Αἰγύπτου δυστυχεῖς ἐσχημάτισαν κατόπιν τὸ Ἰουδαϊκὸν ἔθνος.

Ἐξ ἄλλου, ὁ Μανέθων καὶ ὁ Χαιρέμων, Αἰγύπτιοι ἱερεῖς καὶ συγγραφεῖς τοῦ 3ου μ. Χ. αἰῶνος, ἀναφέρουσιν ὅτι οἱ Ἑβραῖοι, ἐξωσθέντες τῆς Αἰγύπτου ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Ἀμενόφιδος, διότι ἦσαν μεμολυσμένοι ὑπὸ τῆς λέπρας, ἐξελέξαντο ἀρχηγὸν ἱερέα τινα τῆς Ἡλιουπόλεως, καλούμενον ***Ὀσαρσὶφ,*** μετωνομασθέντα κατόπιν ***Μωϋσῆν.*** Ὁ Τάκιτος, ὁ Ἰουστιανὸς, ὁ Στράβων καὶ ὁ Λυσίμαχος ἀναφέρουσιν ἐν μέρει τὰ ἴδια.

Ἐὰν μελετήσῃ τις ἐπισταμένως τὴν ***Γένεσιν,*** τὴν ***Ἔξοδον,*** τὸ ***Λευϊτικὸν,*** τοὺς ***Ἀριθμοὺς,*** τὸ ***Δευτερονόμιον,*** βιβλία ἀποδιδόμενα τῷ Μωϋσῇ, θ' ἀναγνωρίσῃ εὐκόλως τὸ ἔργον Αἰγυπτίου ἱερέως, ὅστις ἠθέλησε νὰ καταστήσῃ κοινὸν, μέ τινας ἐπιφυλάξεις, τὸ ἀπόκρυφον δόγμα τῶν μυστηρίων, καὶ ἐπ' αὐτοῦ νὰ διαπλάσῃ νέον λαὸν, ὃν ἦτο κεκλημένος νὰ σχηματίσῃ. Ἡ περιτομὴ διέκρινε τοὺς μυουμένους εἰς τὰ μυστήρια ἀπὸ τοὺς λοιποὺς Αἰγυπτίους. Ὁ Μωϋσῆς ἠθέλησεν ὅπως ἅπαντες οἱ Ἑβραῖοι ὦσι περιτετμημένοι. Ὑπῆρξαν ***ἐκλεκτοὶ,*** πρὸς οὓς ἐδίδασκον τὸ δόγμα τοῦ μόνου θεοῦ, ἴδιον τοῖς μυουμένοις τῶν Αἰγυπτίων.

Ἐὰν παραβάλλωμεν τοὺς ἱερεῖς παρ' Αἰγυπτίοις πρὸς τοὺς ἱερεῖς παρ' Ἑβραίοις, θὰ ἴδωμεν ὅτι καὶ ἐκ τῶν δύο μερῶν ἐσχη-

μάτιζον φατρίαν ἰδίαν, κατέχοντες μόνοι τὰς ἐπιστήμας, ἀποκρύπτοντες τὴν γνῶσιν τῶν ἱερῶν βίβλων αὐτῶν ἀπὸ τοὺς Ἐθνικοὺς, ἀπὸ αὐτὸν τὸν Ἑβραϊκὸν λαὸν, οὐδενὶ βεβήλῳ ἐπιτρέποντες νὰ εἰσδύσῃ ἐν ταῖς κατοικίαις αὐτῶν, τιμωροῦντες θανάτῳ τοὺς τὴν φύλαξιν τῶν ἱερῶν τόπων ἐντεταλμένους Λευΐτας, οἵτινες παρημέλουν νὰ ἐπαγρυπνῶσι νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν, καθὼς καὶ τὸν ἀθθάδη, ξένον τοῦ τάγματος αὐτῶν, ὅστις ἤθελε τολμήσει μόνον νὰ πλησιάσῃ εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ ἁγίου τῶν ἁγίων.

Ἡ ἱεροτελεστία, ἥτις ἐλάμβανε χώραν τὴν 10ην τοῦ ***Τισρῆ,*** ἑορτὴν τῶν ἐξιλασμῶν, καθ' ἣν ὁ Ποντήφηξ ἀπήγγειλε τὸ ὄνομα τοῦ ***Ὑψίστου*** ἐνώπιον τοῦ λαοῦ, καθ' ὃν χρόνον οἱ Λευΐται ἐκάλυπτον τὴν φωνὴν αὐτοῦ διὰ τοῦ ἤχου τῶν σαλπίγγων αὐτῶν, μαρτυρεῖ προδήλως τὴν ὕπαρξιν μυστηρίων ἐν τῷ ἱερατείῳ. Ἡ ἡλιακὴ ἀλληγορία, ἥτις εἶνε ἡ βάσις ἁπασῶν τῶν θρησκειῶν τῶν Ἐθνικῶν, ἀπαντᾶται ἐπίσης παρὰ τοῖς Ἑβραίοις. Ἑκάστη τῶν δώδεκα φυλῶν εἶχεν ἰδίαν σημαίαν, ἐφ' ἧς ἦτο ἐζωγραφισμένον ἓν ἐκ τῶν δώδεκα σημείων τοῦ Ζωδιακοῦ, ὁ δὲ Διόδωρος ὁ Σικελιώτης, ἐν τῷ τετάρτῳ βιβλίῳ αὐτοῦ, ὅπερ ἀναφέρει ὁ Φώτιος, λέγει, ὅτι ὁ Μωϋσῆς διήρεσε τὸν λαὸν αὐτοῦ εἰς δώδεκα φυλὰς, διότι ὁ ἀριθμὸς οὗτος εἶνε ἄρτιος καὶ ἀνταποκρίνεται πρὸς αὐτὴν τὴν διαίρεσιν τοῦ ἐνιαυτοῦ. Οἱ Πέρσαι καὶ οἱ Ἰσμαηλῖται ἦσαν ἐπίσης διῃρημένοι εἰς δώδεκα φυλάς. Ὁ Διόδωρος προσθέτει: — «Ὁ μέγας, ὁ μόνος θεὸς τοῦ Μωϋσέως ἦτο, ὅπως ὁ τῶν Περσῶν, ἡ περιφέρεια τοῦ οὐρανοῦ, καὶ διὰ τοῦτο οὐδέποτε παρέστησεν αὐτὸν ὑπὸ ἀνθρωπίνην μορφήν».

Ὁ δὲ Στράβων ἐν τῷ 16ῳ βιβλίῳ τῆς Γεωγραφίας αὐτοῦ ἀναφέρει τὰ ἑξῆς:

— «Ὁ Μωϋσῆς, ὅστις ὑπῆρξεν ἱερεὺς Αἰγύπτιος, ἐδίδαξεν ὅτι ἦτο τερατῶδες σφάλμα ν' ἀπεικονίζωσι τὴν Θεότητα ὑπὸ μορφὴν ζώων, ὅπως ἔπραττον οἱ Αἰγύπτιοι, ἢ ὑπὸ μορφὴν ἀνθρώπου, καθάπερ παρίστανον αὐτὴν οἵ τε Ἕλληνες καὶ Ἀφρικανοί. Ἡ μόνη Θεότης, ἔλεγεν, ἦτο ἐκείνη ἥτις περιλαμβάνει τὸν Οὐρανὸν, τὴν Γῆν καὶ ἅπαντα τὰ ὄντα, τοῦθ' ὅπερ ἀποκαλοῦμεν Κόσμον. Συνεπῶς οὐδεὶς λογικὸς θὰ ἐπιχειρήσῃ ποτε νὰ παραστήσῃ τὴν εἰκόνα τῆς Θεότητος διὰ τῶν περιστοιχούντων ἡμᾶς ἀντικειμέ-

νων. Τούτου ἕνεκεν, ἀποκηρύττων πᾶν εἶδος εἰδώλου, ὁ Μωϋσῆς ἠθέλησε νὰ λατρεύηται ἡ Θεότης ἄνευ συμβολικῶν παραστάσεων καὶ ὑπὸ τὴν ἰδίαν αὐτῆς φύσιν».

Ὁ ναὸς, ἐν ᾧ ὁ θεὸς οὗτος ἐλατρεύετο καὶ τὰ κοσμήματα τῶν εἰς τὴν λατρείαν αὐτοῦ προσκεκολλημένων λειτουργῶν, παρίστανον ἐμβλήματα, ἅτινα ἔρχονται πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἑρμηνείας ταύτης. Αὐτοὶ οἱ Ἑβραῖοι ἀνομολογοῦν τοῦτο, ἰδοὺ δὲ τίνι τρόπῳ ἐκφράζεται ὁ ἱστορικὸς Ἑβραῖος Φλάβιος Ἰώσηπος:

— «Αἱ ἀναλογίαι καὶ αἱ διαστάσεις τῆς ***Σκηνῆς*** ἀποδεικνύουσιν ὅτι ἦτο ***ἀπομίμησις τοῦ συστήματος τοῦ κόσμου,*** διότι, τοῦ ναοῦ ὄντος διηρημένου εἰς τρία διαμερίσματα, τὰ ***Ἅγια τῶν Ἁγίων,*** τὰ ***Ἅγια*** καὶ τὸν ***Νάρθηκα,*** τὸ διαμέρισμα, ἐν ᾧ εὑρίσκοντο αἱ τέσσαρες στήλαι, ἤτοι τὰ ***Ἅγια τῶν Ἁγίων,*** καὶ ἐν ᾧ οἱ ἱερεῖς δὲν ἦσαν δεκτοὶ, ἦτο ὅπως ὁ ἰδιαίτερος οὐρανὸς τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἀπόστασις τῶν εἴκοσι πήχεων, ἣν εἶχον τὰ ***Ἅγια,*** παρίστα τὴν θάλασσαν καὶ τὴν γῆν, ἐφ' ὧν ζῇ ὁ ἄνθρωπος, καὶ τὸ διαμέρισμα τοῦτο ἦτο προωρισμένον διὰ μόνους τοὺς ἱερεῖς».

«Ὅτε ὁ Μωϋσῆς διήρεσε τὸν ναὸν εἰς τρία διαμερίσματα καὶ παρεχώρησε δύο τοῖς ἱερεῦσιν, ὡς μέρη προσιτὰ καὶ κοινὰ, ὑπηνίττετο τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, αἵτινες εἰσι προσιταὶ ἅπασι τοῖς ἀνθρώποις, ἀλλ' ὅτε ἀφιέρωσε τὸ τρίτον διαμέρισμα τῷ Θεῷ, τοῦτο ἔπραξε διότι ὁ οὐρανὸς εἶνε ἀπρόσιτος τοῖς ἀνθρώποις. Καὶ ὅτε διέταξεν ὅπως δώδεκα ἄρτοι τεθῶσιν ἐπὶ τῆς τραπέζης, ὑπηνίττετο τὸ ἔτος διηρημένον εἰς δώδεκα μῆνας. Ὅτε ἔκαμε τὸ λυχνιοστάσιον ἐξ ἑβδομήκοντα μερῶν, ἐδείκνυε μυστικῶς τὰς ἑβδομήκοντα διαιρέσεις τῶν ἀστερισμῶν. Ὡς πρὸς τὰς ἐπὶ τοῦ λυχνιοστασίου τεθειμένας ἑπτὰ λυχνίας, αὗται ἀπεικόνιζον τοὺς ἑπτὰ πλανήτας. Τὸ καλύπτον τὰ ***Ἅγια τῶν Ἁγίων*** παραπέτασμα, συγκείμενον ἐκ τεσσάρων εἰδῶν ὑφασμάτων, ὑπηνίττετο τὰ τέσσαρα στοιχεῖα. Τὸ λινὸν ἥρμοζεν ἵνα παραστήσῃ τὴν γῆν, διότι ὁ λινὸς αὐξάνει ἐπὶ τῆς γῆς, ἡ πορφύρα παρίστα τὴν θάλασσαν, διότι τὸ χρῶμα τοῦτο παράγεται ἔκ τινος θαλασσίου ὀστράκου, τὸ κυανοῦν παρίστα τὸν ἀέρα, καὶ τὸ ἀλουργὸν, κατὰ φυσικὸν λόγον, τὸ πῦρ».

«Τὸ ἔνδυμα τοῦ Ἀρχιερέως, κατεσκευασμένον ἐκ λινοῦ, παρίστα τὴν γῆν, τὸ κυανοῦν τοῦ χρωματισμοῦ αὐτοῦ τὸν οὐρανὸν, οἱ κροσσοὶ τῶν ῥοῶν ἀπεμιμοῦντο τὰς ἀστραπὰς τὰ δὲ κρόταλα τὸν κεραυνόν. Τὸ ***Ἐφοὺδ,*** ἢ ***Ἄμφιον,*** ἐδείκνυεν ὅτι ὁ Θεὸς ἐδημιούργησε τὸ σύμπαν ἐκ τεσσάρων στοιχείων, ὁ δὲ παρεμβαλλόμενος χρυσὸς, ὑποθέτω ὅτι εἶχε σχέσιν πρὸς τὴν λαμπρότητα, δι' ἧς τὰ πάντα φωταγωγοῦνται. Διέταξεν ἐπίσης ἵνα εὑρεῖα πλὰξ τεθῇ ἐν μέσῳ τοῦ ***Ἐφοὺδ,*** ὡς εἰκὼν τῆς γῆς, ὁ δὲ περισφίγγων τὴν ὀσφὺν τοῦ Ἀρχιερέως ζωστὴρ ἀπεικόνιζε τὸν ὠκεανόν. Οἱ σάρδιοι λίθοι, οἱ ἐν εἴδει πορπῶν τεθειμένοι ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ Ἀρχιερέως, ἀπεικόνιζον τὸν Ἥλιον καὶ τὴν Σελήνην. Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς δώδεκα λίθους, εἴτε ἐκλάβωμεν αὐτοὺς ὡς τοὺς δώδεκα μῆνας τοὺς ἐνιαυτοῦ, εἴτε ὑποθέσωμεν αὐτοὺς ὡς παριστῶντας τὰ δώδεκα σημεῖα, ἅτινα οἱ Ἕλληνες Ζωδιακὸν καλοῦσιν, οὐδόλως δυνάμεθα ν' ἀπατηθῶμεν ἐπὶ τῆς σημασίας αὐτῶν. Μοὶ φαίνεται ὅτι ἡ μίτρα, ἥτις ἦτο χρώματος κυανοῦ, ἐσήμαινε τὸν Ἥλιον, διότι, ἄλλως, διατὶ ὑπῆρχεν ἐπ' αὐτῆς γεγραμμένον τὸ ὄνομα τοῦ ***Ὑψίστου;»***

Ἅπαν τὸ δόγμα τῶν Ἑβραίων δὲν ἦτο γραπτὸν, ἀλλ' εἶχον ἐπίσης καὶ προφορικὴν παράδοσιν, γνωστὴν εἰς ὀλίγους μόνον ἐξ αὐτῶν. Ὁ Μαιμονίδης, σοφὸς Ραββῖνος τοῦ δωδεκάτου αἰῶνος, παρατηρεῖ εἰς τὸν μαθητὴν δι' ὃν ἔγραψε τὸ σύγγραμμα αὐτοῦ, τὸ ἐπιγραφόμενον «***Μόρε-Νεβοχὶμ***» ὅτι εἰδοποίησεν αὐτὸν πολλάκις, ὅτι ἐκεῖνο, ὅπερ ἐξηγεῖ ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ εἶσι ***τ' ἀπόρρητα τοῦ νόμου.***

—«Γινώσκετε ὅθεν, λέγει αὐτῷ, ὅτι οἱ ἡμέτεροι Ραββῖνοι θεωροῦσιν ***ὡς ἔνοχον μεγάλου ἐγκλήματος πάντα ὅστις ἀποκαλύπτει τὰ μυστήρια ταῦτα,*** καὶ ὅτι εἶνε ἄξιος ἀμοιβῶν ἐκεῖνος ὅστις ἀποκρύπτει ***τ' ἀπόρρητα τοῦ νόμου,*** ἅτινα δὲν ἐμπιστεύονται ἢ εἰς μόνον τοὺς ἐπιστήμονας καὶ τοὺς σοφούς».

Ἐν προγενεστέρῳ κεφαλαίῳ ἀναφέρει ὅτι οἱ Ἑβροῖοι εἶχον ἀπωλέσει τὴν γνῶσιν πολλῶν μυστηρίων ἐπὶ τῶν ἱερῶν πραγμάτων, ὄχι μόνον διότι διεσπάρησαν ἐκ τῶν καταδιώξεων τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ διότι τὰ μυστήρια ταῦτα δὲν ἦσαν γεγραμμένα, συμφώνως πρὸς τὸ ἀπαράβατον τοῦτο ἀξίωμα τοῦ ἔ-

θνους αὐτῶν. —«Τοὺς λόγους, οὓς σοὶ εἶπον διὰ στόματος δὲν σοὶ εἶνε ἐπιτετραμμένον νὰ γράψῃς».

Ἐκκλησιαστικοί τινες συγγραφεῖς, ἐν οἷς Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς, καὶ παρ' Ἑβραίοις ὁ Φίλων, ὁ Ἰώσηπος καὶ ἅπαντες οἱ θεολόγοι Ταλμουδισταὶ, διηρμήνευσαν ὡς ἀλληγορίας πληθὺν χωρίων τῆς Βίβλου.

Μετὰ τῶν τελευταίων τούτων, ὁ Σάρχης βλέπει ἐν τοῖς θαύμασιν, ἅτινα διηγεῖται ὁ Μωϋσῆς ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς παραδόσεως τῶν πλακῶν τῆς διαθήκης ἐπὶ τοῦ ὄρους Σινᾶ, κεκρυμμένην ἀφήγησιν τῶν μυστηρίων τῶν Ἑβραίων.

— «Οἱ Ἰσραηλῖται, λέγει ὁ Σάρχης, δὲν ἐγίνοντο δεκτοὶ εἰς τὴν ἀκτινοβόλον ἀνατολὴν τοῦ ἱεροῦ ὄρους ἢ μετὰ τρεῖς μυστηριώδεις ὁδοιπορίας, ἃς ἐξετέλεσαν οἱ πρόγονοι αὐτῶν, ἵνα μεταβῶσιν εἰς τὴν κλασικκὴν γῆν τῆς Αἰγύπτου. Ὁ Ἀβραὰμ μετέβη πρῶτος, εἶτα ὁ Ἰωσὴφ καὶ κατόπιν ὁ Ἰακὼβ, μετὰ τῶν ἀπογόνων αὐτῶν, ἀνερχομένων εἰς τὸν μυστηριώδη ἀριθμὸν τῶν ἑβδομήκοντα προσώπων. Οἱ ἐπίγονοι αὐτῶν ἐτέλεσαν σκληρὰν μαθητείαν, ἐργαζόμενοι τὸν ***ἀκατέργαστον λίθον*** ἐπὶ τριάκοντα ἑπτὰ ἐνιαυτούς. Ἀφιχθείσης τῆς στιγμῆς τῆς ἀπελευθερώσεως, οἱ μαθηταὶ Ἰσραηλῖται δὲν ἐπέτυχον αὔξησιν μισθοδοσίας ἢ κατόπιν μυστηριωδῶν ὁδοιποριῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ βαδίζοντες μεταξὺ δύο στηλῶν, μιᾶς τοῦ πυρὸς καὶ ἑτέρας τῶν νεφελῶν. Κατὰ τὴν μακρὰν καὶ ἐπίμοχθον ταύτην ὁδοιπορίαν συνήντησαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν ***δώδεκα κρήνας,*** ἐμβλήματα τῶν δώδεκα καθάρσεων. Ἀφιχθέντες, τέλος, πρὸ τοῦ ὄρους Σινᾶ, ἡ μύησις αὐτῶν κατ' οὐδὲν διέφερεν ἁπασῶν τῶν ἄλλων μυήσεων, καθαιρόμενοι διὰ τῶν τεσσάρων στοιχείων, τοῦ ***Ἀέρος***, τοῦ ***Πυρὸς,*** τοῦ ***Ὕδατος*** καὶ τῆς ***Γῆς***».

«Ἐφ' ὅσον διατρέχει τις τὰς σελίδας, ἐν αἷς ἀναφέρονται αἱ λεπτομέρειαι τῆς σεβασοῆς ταύπης ἱεροτελεστίας, ἐπὶ τοσοῦτον ἀναγνωρίζει τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἀληθοῦς φωτὸς, τοῦ διαπεροῦντος τὸν ἄδυτον τοῖς βεβήλοις πέπλον. Ὁ τρίτος μὴν ἐξελέγη κατὰ προτίμησιν, τὴν δὲ τρίτην ἡμέραν τοῦ μηνὸς τούτου, οἱ ὑποψήφιοι συνῆλθον εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους ἐκείνου, ἐφ' οὗ κατῆλθεν ὁ κατ' ἐξοχὴν ***Μέγας Διδάσκαλος.*** Τρεῖς ἡμέρας μετεχειρίσθησαν εἰς ἀπολούσεις καὶ εἰς παρασκευὰς, τὴν δὲ τρίτην τῶν ἡμερῶν τούτων ὁ ***Μέγας Ἀρχιτέκτων*** ἔδωσε τὸν νόμον τῆς ἀληθείας πηγὴν ἁπάντων τῶν θρησκευμάτων, ἀρχὴν ἁπασῶν τῶν νομοθεσιῶν, βάσιν τῆς ἠθικῆς ἁπάντων τῶν ἀνθρώπων, ἥτις ἐμπεριέχει τοὺς τρεῖς μυστηριώδεις ἀριθμοὺς 3, 5 καὶ 7, ἤτοι τρεῖς ἐντολὰς θετικὰς, ἑπτὰ ἀρνητικὰς, διαιρουμένας διὰ τοῦ πέντε ἐφ' ἑκάστης τῶν δύο πλακῶν».

ΕΣΣΑΙΟΙ

Ἐὰν, ὅπερ ἀπίθανον, τὰ μυστήρια δὲν ὑπῆρχον ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Ἑβραϊκοῦ ἱερατείου ἀνευρίσκονται, οὐχ' ἧττον ταῦτα ἐν τῷ ἀποκρύφῳ ἀσύλῳ τῶν διαφόρων Ἑβραϊκῶν αἱρέσεων, ὧν ἡ διασημοτέρα εἶνε ἡ τῶν ***Ἐσσαίων.*** Ἡ αἵρεσις αὕτη ἀπέρρεν ἐκ προγενεστέρας αἱρέσεως, γνωστῆς ὑπὸ τὸ ὄνομα ***Ἑταιρία τῶν Χασιδαίων,*** ἥτις ὑφίστατο κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ Ναοῦ τοῦ Σολομῶντος, καὶ ἧς κύριος σκοπὸς ἦτο νὰ διατηρῇ τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο καὶ νὰ κοσμῇ τὰς στοὰς αὐτοῦ.

Ὁ Ἰώσηπος δίδωσι περιέργους περὶ τῶν ***Ἐσσαίων*** πληροφορίας. Κατὰ τὸν συγγραφέα τοῦτον, οἱ ***Ἐσσαῖοι*** ἐσχημάτιζον ἰδιαιτέρας κοινότητας, δὲν ἤρχοντο εἰς γάμου κοινωνίαν, δὲν ἐδέχοντο γυναῖκας μεταξὺ αὐτῶν, ἐξήσκουν διάφορα ἐπαγγέλματα, ὧν τὰ προϊόντα δὲν ἠδύναντο νὰ ὦσιν ἐπιβλαβῆ τῷ ἀνθρώπῳ, καὶ ἔθετον εἰς κοινὸν βαλάντιον πᾶν ὅ,τι κατεῖχον. Ὁπότε μέλος τῆς Ἑταιρίας αὐτῶν εὑρίσκετο ἐν ὁδοιπορίᾳ ἐγίνετο δεκτὸς εἰς τὰ διάφορα ΣΕΜΝΕΙΑ ἢ ***Μονὰς,*** ὡς νὰ εὑρίσκετο ἐν τῷ ἰδίῳ οἴκῳ, κἂν ἔτι δὲν εἶχον ἰδεῖ ποτὲ αὐτόν.

— «Ἀφοῦ εἰργάζοντο μέρος τῆς ἡμέρας, οἱ ***Ἐσσαῖοι,*** λέγει ὁ Ἰώσηπος, συνηθροίζοντο, περιεζωννύοντο ***περίζωμα ἐκ λινοῦ ὑφάσματος,*** ἔκαμνον ἀπολούσεις ἐντὸς ψυχροῦ ὕδατος, εἶτα μετέβαινον εἰς ***αἴθουσαν ἐν ᾗ δὲν ἦτο ἐπιτετραμμένον νὰ εἰ-***

σέλθῃ ὁ μὴ ἀνήκων εἰς τὴν αἵρεσιν αὐτῶν, ἐκάθηντο πέριξ τῆς κοινῆς τραπέζης χωρὶς νὰ προφέρωσι λέξιν, προσηύχοντο, καὶ ἤρχοντο τοῦ γεύματος αὐτῶν. Μετὰ τὸ πέρας τοῦ γεύματος, ἐγκατελίμπανον τὸ λευκὸν περίζωμα, ὅπερ ἐθεώρουν ὡς ἱερὸν, ἐπανήρχοντο εἰς τὴν ἐργασίαν μέχρι τῆς ἑσπέρας καὶ ἐτέλουν τὸ δεῖπνον μετὰ τῶν αὐτῶν διατυπώσεων».

«Ὅταν βέβηλος ἐζήτει νὰ γείνῃ δεκτὸς εἰς τὴν Ἑταιρίαν αὐτῶν, ἀπήτουν παρ' αὐτοῦ μαθητείαν ἑνὸς ἔτους, καθ' ὃ ὑπεβάλλετο εἰς ὅλους τοὺς κανόνας, οὓς ἠκολούθουν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι, καίτοι διέμενεν ἐκτὸς τῶν οἰκημάτων αὐτῶν. Ἔδιδον αὐτῷ ***σφύραν*** καὶ ἐνέδυον αὐτὸν ἱμάτιον λευκὸν καὶ τὸ περὶ οὗ ἀνεφέρομεν περίζωμα. Ἐὰν, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μαθητείας ταύτης, ἐφαίνετο ἐπιδεκτικὸς μορφώσεως, ἐπέτρεπον αὐτῷ νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὰς ἱερὰς ἀπολούσεις, ἀλλὰ δὲν ἐγίνετο εἰσέτι δεκτὸς εἰς τὸ τάγμα, διότι ἀπητεῖτο νὰ ὑποστῇ ἐπὶ δύο ἕτερα ἔτη, δοκιμασίας, καθ' ἃς βέβαιοι ὄντες περὶ τῆς ἐγκρατείας αὐτοῦ, ἐξήταζον τὸ πνεῦμα καὶ τὰ αἰσθήματα αὐτοῦ. Ἐὰν ἐξήρχετο νικητὴς τῆς ἐξετάσεως ταύτης, ἐγένετο, τέλος, μέλος τῆς ἀδελφότητος. Ἐν τούτοις, πρὶν λάβῃ θέσιν ἐν τῇ κοινῇ τραπέζῃ, ἔκναμνε τρομερὰς εὐχὰς, ὑποσχόμενος νὰ ὑπηρετῇ θρησκευτικῶς τὸν Θεὸν, νὰ εἶνε δίκαιος πρὸς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, νὰ τηρῇ πάντοτε ἀπαραβιάστως τὰς ὑποσχέσεις αὐτοῦ, ν' ἀγαπᾷ καὶ νὰ προστατεύῃ τὴν ἀλήθειαν, οὐδέποτε ν' ἀποκαλύψῃ τοῖς ξένοις τὰ μυστήρια τῆς Ἑταιρίας, κἂν ἔτι ἠπειλεῖτο ἡ ζωὴ αὐτοῦ».

Οἱ ***Ἐσσαῖοι*** διηροῦντο εἰς τέσσαρας τάξεις, αἵτινες ἀνεγνωρίζοντο μεταξύ των δι' ἰδιαιτέρων σημείων, τὰ δὲ δόγματα αὐτῶν, τὰ πλεῖστα εἰλημένα ἐκ τῶν Αἰγυπτίων, ἐκαλύπτοντο δι' ἐμβλημάτων καὶ διὰ παραβολῶν.

Ἡ Ἑταιρία αὕτη δὲν περιωρίσθη μόνον ἐν Παλαιστίνῃ, ἀλλ' ἐξηπλώθη ἐφ' ὅλων τῶν μερῶν τοῦ κόσμου, καίτοι δὲ τὰ ***Σεμνεῖα*** τῆς Ἰουδαίας συνέκειντο, κατὰ μέγα μέρος, ἂν οὐχὶ καθ' ὁλοκληρίαν, ἀπὸ Ἑβραίους, οἱ Ἐσσαῖοι, ἐν τούτοις, ἐδέχοντσ εἰς τὸ τάγμα αὐτῶν βεβήλους πασῶν τῶν θρησκειῶν. Οἱ Ἑβραῖοι συγγραφεῖς καὶ οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ὡμίλησαν μετ' ἴσου

σεβασμοῦ περὶ τῆς αἱρέσεως ταύτης, εἰς τὰ μυστήρια τῆς ὁποίας ὁ Εὐσέβιος ἰσχυρίζεται ὅτι ἐμυήθη καὶ ὁ Χριστός.

ΘΕΡΑΠΕΥΤΑΙ

Οἱ ἐν Αἰγύπτῳ ἐγκαταστάντες Ἐσσαῖοι διεκρίνοντο τῆς μητρὸς Ἑταιρίας διὰ τοῦ ἐπωνύμου ***Θεραπευταὶ*** ἢ ***Θεωρητικοὶ,*** ἐδέχοντο γυναῖκας μεταξὺ αὐτῶν καὶ διῆγον βίον μονήρη καὶ πλήρη στερήσεων.

— «Μελετῶσι, λέγει ὁ Φίλων, τὰς Ἁγίας Γραφὰς κατ' ἴδιον αὐτῶν τρόπον, ὡς φιλόσοφοι, καὶ ἐξηγοῦσιν αὐτὰς ***ἀλληγορικῶς.*** Τὴν ἑβδόμην ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος, ἤτοι τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου, συνέρχονται ἅπαντες ἐπισήμως, ἐν ἐπὶ τούτῳ αἰθούσῃ, κεχωρισμένῃ εἰς δύο, τὸ μὲν διὰ τοὺς ἄνδρας, τὸ δὲ διὰ τὰς γυναῖκας, κάθηνται κατὰ τάξιν ἀρχαιότητος ἐν τῇ Ἑταιρίᾳ, μετὰ μεγίστης σοβαρότητος καὶ εὐσχημοσύνης, ἔχοντες τὴν ***δεξιὰν ἐπὶ τοῦ στήθους ὀλίγον κάτωθι τοῦ πώγωνος*** καὶ τὴν ἀριστερὰν τεταμένην πρὸς τὰ ***κάτω.*** Τότε ἐγείρεται εἷς τῶν μᾶλλον εὐπαιδεύτων, καὶ διὰ φωνῆς σοβαρᾶς ἀπαγγέλλει αὐτοῖς λόγον ἐσκεμμένον καὶ συνετὸν, ἄνευ ῥητορικῆς ἐπιδείξεως, καὶ ἀναφερόμενον εἰς ἐρεύνας καὶ εἰς ἐξηγήσεις τοσοῦτον ὀρθὰς καὶ βασίμους, ὥστε ἐξεγείρουσιν αὗται καὶ διατηροῦσι τὴν προσοχὴν καὶ ἀφίνουσιν ἐντυπώσεις ἀνεξιτήλους. Ἐνῷ οὗτος ὁμιλεῖ, οἱ λοιποὶ ἀκροῶνται ἐν σιγῇ μόλις ἐκδηλοῦντες τὴν ἐπιδοκιμασίαν αὐτῶν δι' ἁπλῆς κινήσεως τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τῆς κεφαλῆς».

Εἶνε ἄξιον σημειώσεως διὰ τὴν ἐποχὴν, ὅτι οἱ ***Θεραπευταὶ*** οὐδέποτε ὑπηρετοῦντο ὑπὸ δούλων, διότι ἐφρόνουν ὅτι θ' ἀντέπραττον πρὸς τὸν νόμον τῆς φύσεως, δι' οὗ, λέγουσι, γεννῶνται οἱ ἄνθρωποι ἐλεύθεροι.

ΚΑΒΑΛΛΙΣΤΑΙ

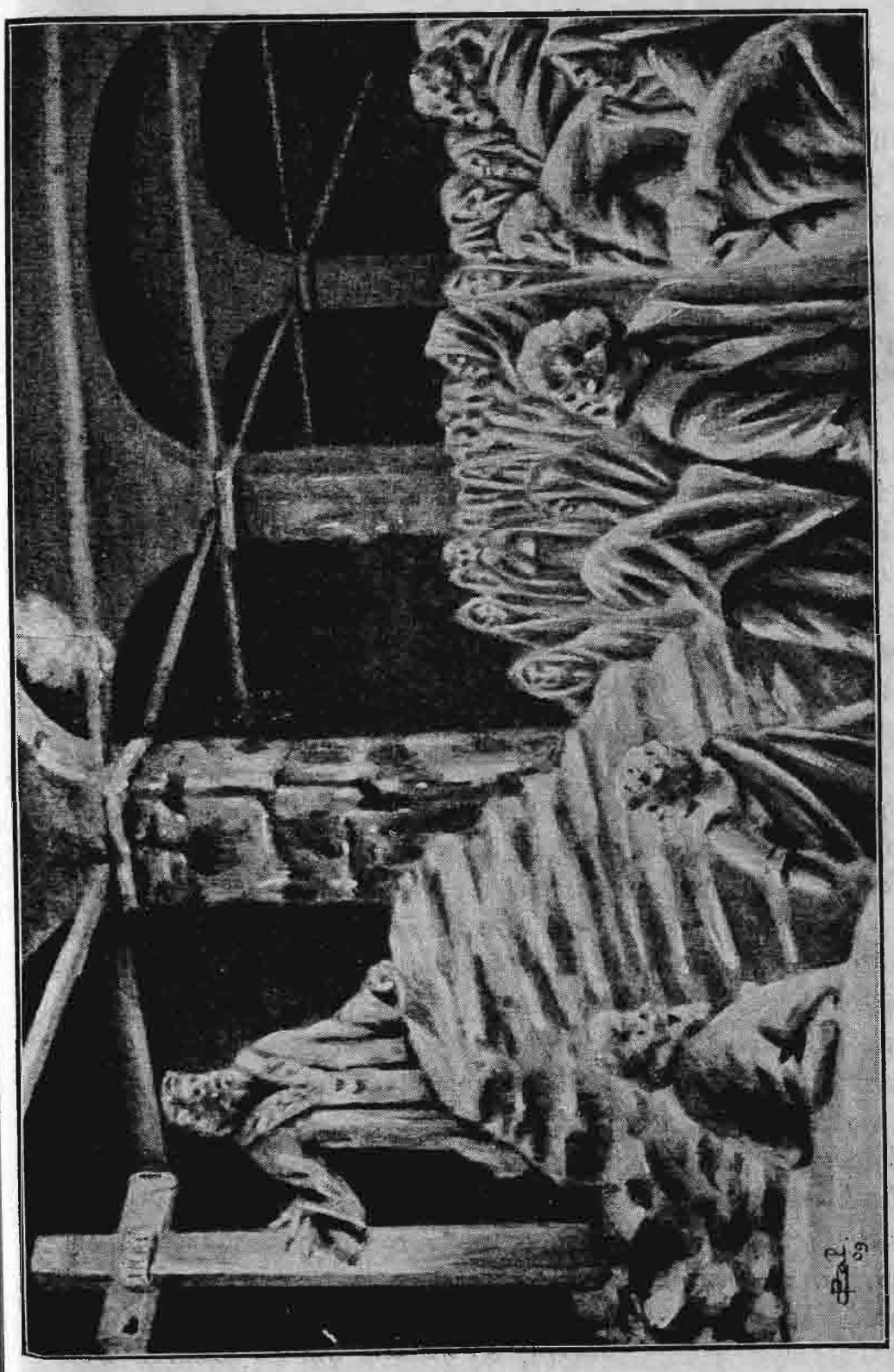
Ἐκτὸς τῶν ***Ἐσσαίων*** καὶ τῶν ***Θεραπευτῶν***, ὑπῆρχε παρὰ τοῖς Ἑβραίοις καὶ ἑτέρα μυστικὴ αἵρεσις, ἧς τὰ μέλη ἦσαν γνωστὰ ὑπὸ τὸ ὄνομα ***Καββαλλισταί.*** Ἡ αἵρεσις αὕτη εἶχεν ἀτομικὴν μύησιν, ἤτοι ἕκαστον μέλος τῆς Ἑταιρίας ἠδύνατο μόνον καὶ ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως νὰ προσλάβῃ ὅσους ἤθελε κρίνει ἀξίους νὰ λάβωσι τὴν ἀνακοίνωσιν τοῦ ἀπορρήτου δόγματος.

Ἡ λέξις ***Καββάλλα*** σημαίνουσα — εἰσδοχὴν ἢ παράδοσιν — εἶνε ἀρχαιοτάτη, ὁ δὲ ὁριστικὸς τύπος τοῦ δόγματος εἶνε σχετικῶς νεώτερος. Κατὰ τὸν δεύτερον μ. Χ. αἰῶνα, ἐποχὴν τῶν θεμελιωτῶν ***(Ταναΐμ)*** καὶ τῶν ἑρμηνευτῶν ***(Ἀμοραΐμ)*** τοῦ Ταλμοὺδ ὑπῆρχεν ἤδη μεταξὺ τῶν Ἑβραίων δόγμα μυστικὸν, ὅπερ ἐστηρίζετο ἐπὶ τῆς μελέτης τῶν πρώτων Κεφαλαίων τῆς Γενέσεως καὶ τῆς ὀπτασίας ***(Μερκάβα)*** τοῦ Ἐζεκιέλ.

Ἐν τούτοις, ἡ ἀληθὴς ***Καββάλλα*** ἐγεννήθη κατὰ τὸν 13ον αἰῶνα μ. Χ. ἐν Ἱσπανίᾳ, Γερμανίᾳ, Ἰταλίᾳ καὶ Γαλλίᾳ. Διαιρεῖται εἰς δύο στοιχεῖα, ἅτινα ἀναπτύσσονται κατὰ πρῶτον ἰδίᾳ ἕκαστον, κατόπιν ἑνοῦνται εἰς ἓν διάσημον βιβλίον, ***Ζόχαρ*** καλούμενον, ὅπερ κατέστη ἡ ἀληθὴς τῆς ***Καββάλλας*** Κατήχησις.

Τὸ πρῶτον στοιχεῖον, τὸ ἐνέχον μᾶλλον φιλοσοφικήν τινα ἀξίαν, ἔχει σχέσιν πρὸς τὰς ἀρχαίας ἀντιλήψεις τῶν φιλοσόφων τῆς Ἀλεξανδρείας. Παρὰ τῷ Ὑπερτάτῳ Ὄντι ***(Ἐν-σὸφ,*** τὸν ***Ἀτέρμονα)*** ἡ ***Καββάλλα*** ἀναγνωρίζει καὶ λατρεύει δέκα ***Δυνάμεις*** ἢ ***Σφαίρας (Σεφιρὸτ),*** τὴν Χάριν, τὴν Καλλονὴν κ. τ. λ., αἵτινες εἰσιν αἱ ἐξωτερικαὶ ἐκδηλώσεις τῆς ἀναλλοιώτου θεότητος. Πιστεύει ἐπίσης εἰς τὴν μετεμψύχωσιν καὶ ἀγγέλλει τὴν ἔλευσιν τοῦ Μεσσίου τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἡ ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς κτίσεως πλασθεῖσα τελευταία ψυχὴ θέλει διανύσῃ τὴν γηΐνην αὐτῆς ζωήν.

Τὸ δεύτερον στοιχεῖον τῆς ***Καββάλλας*** εἶνε ἐπίσης ἀρχαιότατον. Ἡ ***Καββάλλα*** ἀποδίδει ἔκτακτον σπουδαιότητα εἰς τὸν τύπον καὶ εἰς τὰ ὀνόματα τῶν χαρακτήρων τοῦ Ἑβραϊκοῦ Ἀλ-

φαθήτου καὶ τῶν ἀριθμητικῶν σημείων, ἅτινα ὁμοῦ καλοῦνται «Αἱ τριάκοντα δύο ὁδοὶ τῆς σοφίας». Λαμβάνουσα τὰς λέξεις τοῦ Βιβλικοῦ θέματος ὁτὲ μὲν, μετὰ τῆς ἀριθμητικῆς αὐτῶν ἀξίας, ὁτὲ δὲ, ὑπὸ εἰδικὴν ἀλληγορικὴν ἔννοιαν, ἡ ***Καββάλλα*** ἀνευρίσκει εἰς τὰς ἁπλουστέρας φράσεις πλῆθος μυστηριωδῶν ἀποκαλύψεων.

« — Ἐὰν ἡ ***Βίβλος (Τορὰ)***, λέγει τὸ ***Ζόχαρ,*** δὲν εἶχεν ἄλλον σκοπὸν ἢ νὰ διηγῆται καὶ νὰ ἐκθέτῃ πράγματα κοινὰ καὶ βέβηλα, θὰ ἦτο εὔκολον σήμερον νὰ συνταχθῇ νέα ***Τορὰ*** πλουσιωτέρα, ἐν ᾧ, ἀπεναντίας, αἱ διηγήσεις τῆς Βίβλου εἰσὶ τὸ ἔνδυμα, τὸ καλύπτον τὸ σῶμα, ὅπερ καὶ αὐτὸ χρησιμεύει ὡς περικάλυμμα τῆς ψυχῆς, ἥτις ἀποτελεῖ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν. Εἰς τὴν μέλλουσαν ζωὴν θ' ἀποκαλυφθῇ ἡ ***ψυχὴ τῆς ψυχῆς,*** ἤτοι ἡ βαθυτέρα ἔννοια.

Ἐκ τοῦ νέου τούτου τῆς ἐξηγήσεως συστήματος ἡ ***Καββάλλα*** ζητεῖ νὰ ἐξαγάγῃ πρακτικὰ συμπεράσματα. Συνθέτει λέξεις μὲ τὰ γράμματα τῶν διαφόρων τοῦ Θεοῦ ὀνομάτων, συνδυάζει τεχνικῶς ἀριθμοὺς ἢ γεωμετρικὰς γραμμὰς καὶ φρονεῖ ὅτι οἱ συνδυασμοὶ οὗτοι εἰσὶν ἰσχυροὶ μαγικοὶ τύποι, δυνάμενοι νὰ δώσωσι τὴν ὑγείαν, τὸν πλοῦτον, τὴν ἐπιστήμην, καὶ, ἑνὶ λόγῳ, νὰ χορηγήσωσι τὰ μέσα, δι' ὧν, ἡ εἰς ταῦτα πιστεύουσα ψυχὴ δύναται νὰ ἐνασκήσῃ ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν τυχῶν τοῦ κόσμου.

Μεταξὺ τῶν συμβόλων, εἰς ἃ ἠρέσκοντο μᾶλλον οἱ ***Καββαλλισταὶ,*** ἦσαν αἱ στῆλαι ΙΑΧΙΜ καὶ ΒΟΟΖ τοῦ ναοῦ τοῦ Σολομῶντος. Φίλων ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἀνῆκεν εἰς τὴν αἵρεσιν ταύτην, ἥτις εἶχε καὶ αὕτη στενὰς πρὸς τοὺς ***Ἐσσαίους*** καὶ τοὺς ***Θεραπευτὰς*** σχέσεις. Ἐν τῷ συγγράμματι αὐτοῦ — «***Περὶ τῶν Χερουβὶμ***», ὑπαινιττόμενος τ' ἀπόρρητα τῶν ***Καββαλλιστῶν*** δόγματα, καὶ ἀποτεινόμενος πρὸς ἐκείνους, οἵτινες ἔχουσι γνῶσιν αὐτῶν, λέγει αὐτοῖς: — «Ὦ ὑμεῖς μεμυημένοι, ὑμεῖς, ὧν τὰ ὦτα εἰσὶν ἐξηγνισμένα, δεχθῆτε τοῦτο ἐν τῇ ψυχῇ ὑμῶν ὡς ***μυστήρια,*** ἅτινα οὐδέποτε δύνανται νὰ ἐξέλθωσιν αὐτῆς, μὴ ἀποκαλύψητε αὐτὸ οὐδενὶ βεβήλῳ, ἀποκρύψατε καὶ φυλάξατε αὐτὸ ἐν ὑμῖν ὡς θησαυρὸν ἀδιάφθορον, ὡς χρυσὸν καὶ ὡς ἄργυρον, ἀλλ' ὅπερ ἐστὶ πολυτιμώτερον παντὸς ἄλλου πράγματος, ἀφοῦ εἶνε ἡ

γνῶσις τῆς μεγάλης ἀρχῆς, τῆς ἀρετῆς καὶ παντὸς ὅ,τι γεννᾶται ἐξ ἀμφοτέρων».

Οὐδέποτε ἐπαύσατο ὑπάρχουσα ἡ αἵρεσις, ἢ μᾶλλον ἡ σχολὴ τῶν ***Καββαλλιστῶν,*** καὶ τὰ μέλη αὐτῆς εἰσὶ καὶ νῦν ἔτι πολυάριθμα μεταξὺ τῶν Ἑβραίων τῆς Ἀνατολῆς, τῆς Πολωνίας καὶ τῆς Γερμανίας.

ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ

Ἐν ἀρχῇ ὁ ***Χριστιανισμὸς*** ἦτο μυσταγωγία ὁμοία πρὸς τὰς ἐθνικάς. Ὁμιλῶν περὶ τῆς θρησκείας ταύτης Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἀνακράζει.

— «Ὦ μυστήρια, ἀληθῶς ἱερά! ὦ φῶς ἱλαρόν! Πρὸ τῆς λάμψεως τῶν φώτων πίπτει ὁ καλύπτων τὸν Θεὸν καὶ τὸν οὐρανὸν ***Πέπλος.*** Καθίσταμαι ἅγιος ἅμα ὡς μυηθῶ. Αὐτὸς ὁ Κύριος εἶνε ὁ ***Ἱεροφάντης,*** θέτει τὴν σφραγῖδα αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὀπαδοῦ, ὃν φωτίζει, καὶ ἵνα ἀνταμείψῃ τὴν πίστην αὐτοῦ, συνιστᾷ αὐτὸν αἰωνίως τῷ ἰδίῳ πατρί. Τοιαῦτα εἰσὶ τὰ ὄργια τῶν ἐμῶν μυστηρίων. ***Ἔλθετε ἵνα μυηθῆτε ἐν αὐτοῖς».***

Οἱ λόγοι οὗτοι δύνανται νὰ ἐκληφθῶσι καὶ ὡς ἁπλῶς μεταφορικοὶ, τὰ πράγματα ὅμως μαρτυροῦσιν ὅτι δέον νὰ ἑρμηνευθῶσι κατὰ γράμμα. Τὰ Εὐαγγέλια εἰσὶ πλήρη μεμετρημένων ἀποσιωπήσεων καὶ ὑπαινιγμῶν τῆς Χριστιανικῆς μυσταγωγίας. Ἀναγινώσκομεν ἐν αὐτοῖς. —«Ὁ νοῶν νοήτω, ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω». Ὁ Ἰησοῦς, ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸ πλῆθος, μεταχειρίζεται πάντοτε παραβολάς. —«Ζητεῖτε καὶ εὑρήσετε, κρούετε καὶ ἀνοιγήσεται ἡμῖν».

Οἱαδήποτε γνώμη καὶ ἂν ὑπάρχῃ περὶ τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ δόγματος αὐτοῦ, δὲν δύναται νὰ μὴ ἀναγνωρίσῃ τις ὅτι ὑπάρχουσιν ἐναργεῖς σχέσεις μεταξὺ τῆς Χριστιανικῆς διηγήσεως καὶ ἁπασῶν ἐκείνων, δι' ὧν οἱ Ἐθνικοὶ παρίστανον ἀλληγορικῶς τὴν ἐνιαύσιον περιστροφὴν τοῦ Ἡλίου. Φαίνεται μάλιστα ὅτι, ἐν ταῖς

συνελεύσεσι τῶν Χριστιανῶν, αἵτινες ἐν Ρώμῃ συνεκροτοῦντο εἰς τὰ βάθη τῶν κατακομβῶν, ἐλάμβανε χώραν περίπτωσις, προσομοιάζουσα πρὸς τὴν εἰκονικὴν ***θυσίαν*** ἣν εἴδομεν ἐκτελουμένην εἰς ἅπαντα τὰ μυστήρια τῶν Ἐθνικῶν.

Πράγματι, ὁ Μινούτιος Φῆλιξ, εὔγλωττος Χριστιανὸς ῥήτωρ τοῦ τρίτου αἰῶνος, ἀποδίδει τῷ Ἐθνικῷ Κεκιλίῳ ὅτι διετείνετο ὅτι δῆθεν—«οἱ Χριστιανοὶ κατὰ τὰς ἱεροτελεστίας, ἃς τελοῦσι καθ' ὃν καιρὸν δέχονται τινα εἰς τὰ Μυστήρια αὐτῶν προβαίνουσιν εἰς τὴν σφαγὴν βρέφους, ὅπως τὸ κοινὸν τοῦτο ἔγκλημα καταστῇ τὸ ἐνέχυρον τῆς ἀμοιβαίας σιγῆς».

Ἀναμφιβόλως δὲν πρέπει νὰ πιστεύσωμεν ὅτι διεπράττοντο τοιαῦται ὠμότητες, ἀντικείμεναι, ἄλλως τε, πρὸς αὐτὸ τὸ ἱερὸν δόγμα τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὅπως δὲν πρέπει ἐπίσης νὰ φρονῶμεν ὅτι ἐτέλουν ἀνθρωπίνην θυσίαν ἐν τοῖς μυστηρίοις τοῦ ***Μείθρα,*** καθ' ἃ ἐφρόνουν οἱ μὴ μεμυημένοι, ἀλλ' ἐπιτρέπεται νὰ ὑποθέσωμεν ἐκ τῶν ἀνωτέρω ὅτι ἴσως ὑπεκρίνοντο εἰκονικῶς παρόμοιόν τι.

Ὅπως ποτ' ἂν ᾖ, αἱ συνελεύσεις αὗται ἦσαν μυστικαὶ, καὶ οὐδεὶς ἐγίνετο δεκτὸς ἐν αὐταῖς ἢ ὑπὸ ὡρισμένας συνθήκας. Ἀφικνοῦντο εἰς τὴν τελείαν γνῶσιν τοῦ δόγματος διὰ τριῶν βαθμῶν διδασκαλίας, καὶ συνεπῶς οἱ μεμυημένοι διηροῦντο εἰς τρεῖς τάξεις. Ἡ πρώτη τάξις ἦτο ἡ τῶν ΑΚΡΟΑΤΩΝ, ἡ δευτέρα ἡ τῶν ΚΑΤΗΧΟΥΜΕΝΩΝ ἢ ΑΡΜΟΔΙΩΝ, καὶ ἡ τρίτη ἡ τῶν ΠΙΣΤΩΝ.

Οἱ ***Ἀκροαταὶ*** ἦσαν εἶδος μαθητῶν, οὓς παρεσκεύαζον, διά τινων ἱεροτελεστιῶν καὶ διά τινων διδασκαλιῶν, εἰς τὴν ἀνακοίνωσιν τῶν Χριστιανικῶν δογμάτων.

Μέρος τῶν δογμάτων τούτων ἀπεκαλύπτετο τοῖς ***Κατηχουμένοις,*** οἵτινες, μετὰ τὰς τεταγμένας καθάρσεις, ἐλάμβανον τὸ βάπτισμα, ἢ τὴν ***μύησιν τῆς Θεογενεσίας,*** ὡς ὀνομάζει αὐτὴν ὁ Ἅγιος Διονύσιος ἐν τῷ συγγράμματι αὐτοῦ, τῷ ἐπιγραφομένῳ «***Ἐκκλησιαστικὴ Ἱεραρχία***», ἀπὸ τῆς στιγμῆς δ' ἐκείνης καθίσταντο ***Ὑπηρέται τῆς πίστεως,*** καὶ εἶχον εἴσοδον ἐν τοῖς ναοῖς.

Οὐδὲν τὸ ἀπόκρυφον ὑπῆρχεν ἐν τοῖς μυστηρίοις διὰ τοὺς ***πιστούς,*** τὰ πάντα ἐτελοῦντο ἐνώπιον αὐτῶν. Ἠδύναντο οὗτοι τὰ πάντα νὰ βλέπωσι καὶ τὰ πάντα ν' ἀκούωσι, καὶ εἶχον τὸ δι-

καίωμα νὰ παρίστανται εἰς ὅλην τὴν λειτουργίαν. Ἐπεβάλλετο αὐτοῖς νὰ παρατηρῶσιν ἀλλήλους μετὰ προσοχῆς, ἵνα μὴ εἰσδύσωσι μεταξὺ αὐτῶν βέβηλοι ἢ μύσται κατωτέρου βαθμοῦ, τὸ δὲ ***σημεῖον τοῦ σταυροῦ*** ἐχρησίμευεν αὐτοῖς ν' ἀναγνωρίζωνται μεταξύ των.

Τὰ μυστήρια διηροῦντο εἰς δύο μέρη. Τὸ πρῶτον μέρος ἐκαλεῖτο ἡ ***Λειτουργία τῶν Κατηχουμένων,*** διότι τὰ μέλη τῆς τάξεως ταύτης ἠδύναντο νὰ παρίστανται ἐν αὐτῇ, περιελάμβανε δὲ πᾶν ὅ,τι λέγεται ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς θείας μυσταγωγίας μέχρι τοῦ συμβόλου τῆς πίστεως.

Τὸ δεύτερον μέρος ὠνομάζετο ἡ ***Λειτουργία τῶν πιστῶν,*** καὶ περιελάμβανε τὴν παρασκευὴν τῆς ***θυσίας,*** αὐτὴν τὴν ***θυσίαν*** καὶ τὴν ***Εὐχαριστίαν.*** Ὅτε ἤρχετο ἡ λειτουργία αὕτη, εἷς διάκονος ἔλεγε μεγαλοφώνως. —«***Τὰ ἅγια τοῖς ἁγίοις, ἐξελθέτωσαν οἱ κύνες***» (sancta sanctis, foris canes). Τότε ἐξεδίωκον ἅπαντας τοὺς ***Κατηχουμένους*** καὶ τοὺς ***Παραπεπτωκότας,*** ἤτοι τοὺς πιστοὺς ἐκείνους, οἵτινες ἔχοντες σοβαρὸν ἁμάρτημα ἐπὶ τῆς ἑαυτῶν συνειδήσεως, ὑπεβάλλοντο εἰς τοὺς ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τεταγμένους ἐξιλασμοὺς, καὶ δὲν ἠδύναντο, ὡς ἐκ τούτου, νὰ παρίστανται εἰς τὴν τέλεσιν τῶν ***φοβερῶν μυστηρίων,*** ὅπως ἀποκαλεῖ αὐτὰ ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος. Μένοντες μόνοι, οἱ ***πιστοὶ*** ἀπήγγελον τὸ σύμβολον τῆς πίστεως, ἵνα βεβαιωθῇ ὅτι ἅπαντες οἱ παρευρισκόμενοι ἦσαν μύσται τοῦ βαθμοῦ τούτου, καὶ ὅτι ἠδύναντο νὰ ὁμιλῶσιν ἐνώπιον αὐτῶν ***ἀπροκαλύπτως*** καὶ οὐχὶ ***αἰνιγματωδῶς,*** περὶ τῶν μεγάλων τῆς θρησκείας μυστηρίων, καὶ ἰδίως περὶ τῆς ***Εὐχαριστίας.*** Ἐν ἀπαραβάτῳ ἀπορρήτῳ ἐτήρουν τό τε δόγμα καὶ τὴν τελετὴν τοῦ μυστηρίου τούτου, ἐὰν δέ ποτε οἱ θεολόγοι ἐποίουν περὶ τούτου λόγον ἔν τε ταῖς ὁμιλίαις καὶ τοῖς συγγράμμασιν αὐτῶν, τοῦτο ἔπραττον μετὰ τῆς μεγαλειτέρας ἐπιφυλάξεως καὶ αἰνιγματωδῶς.

Ὅτε ὁ Διοκλητιανὸς διέταξε τοὺς Χριστιανοὺς νὰ παραδώσωσι τοῖς δικασταῖς τὰ ***Ἱερὰ Βιβλία*** αὐτῶν, ἐκεῖνοι, οἵτινες μεταξὺ αὐτῶν, φοβηθέντες τὸν θάνατον, ὑπήκουσαν εἰς τὸ διάταγμα τοῦτο τοῦ Αὐτοκράτορος, ἀπεβλήθησαν τῆς κοινότητος τῶν πιστῶν καὶ ἐθεωρήθησαν ὡς προδόται καὶ ὡς ἀποστᾶται. Ἐν τῷ

συγγράμματι τοῦ Ἁγίου Αὐγουστίνου περιγράφεται ἡ λύπη, ἣν ἠσθάνθη τότε ἡ Ἐκκλησία, βλέπουσα τὰς ***Ἁγίας Γραφὰς*** παραδεδομένας εἰς χεῖρας τῶν ἀπίστων.

Ἐθεωρεῖτο ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ὡς φρικώδης βεβήλωσις, ὁπότε μὴ μεμυημένος εἰσήρχετο ἐν τῷ ναῷ καὶ παρίστατο εἰς τὸ θέαμα τῶν ἱερῶν μυστηρίων. Παρομοίαν πρᾶξιν ἀναφέρει ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος πρὸς τὸν Πάπαν Ἰννοκέντιον Α'. Στρατιῶται βάρβαροι εἶχον εἰσέλθει ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὴν παραμονὴν τοῦ Πάσχα, ὁ δὲ Χρυσόστομος περιγράφει τοῦτο ἐν τῇ ἐπιστολῇ του ὡς ἑξῆς:

— «Πῶς ἂν τὰ ἐντεῦθεν διηγήσαιμι λοιπὸν πᾶσαν ὑπερβαίνοντα τραγῳδίαν; τὶς ταῦτα παραστήσει λόγος; ποῖα χωρὶς φρίκην δέξεται ἀκοή; Ἡμῶν γὰρ αὐτὰ ταῦτα, ἅπερ ἔμπροσθεν εἶπον, προτεινόντων, ἀθρόον στρατιωτῶν πλῆθος αὐτῷ τῷ Μεγάλῳ Σαββάτῳ, πρὸς ἑσπέραν λοιπὸν τῆς ἡμέρας ἐπειγομένης, ταῖς Ἐκκλησίαις ἐπεισῆλθον, τόν τε κλῆρον ἅπαντα τὸν σὺν ἡμῖν, πρὸς βίαν ἐξέβαλον καὶ ὅπλοις τὸ βῆμα περιεστοιχίζετο· καὶ γυναῖκες τῶν εὐκτηρίων πρὸς τὸ βάπτισμα ἀποδυσάμεναι κατ' αὐτὸν τὸν καιρὸν, γυμναὶ ἐφυγαδεύοντο ὑπὸ τὸν φόβον τῆς χαλεπῆς ταύτης ἐφόδου, οὐδὲ τὴν πρέπουσαν εὐσχημοσύνην γυναιξὶ συγχωρούμενναι περιθέσθαι, πολλαὶ δὲ καὶ τραύματα δεξάμεναι ἐξεβάλλοντο, καὶ αἵματος αἱ κολυμβῆθραι ἐπληροῦντο, καὶ τὰ ἱερὰ ὑπὸ τῶν τοιούτων τραυμάτων ἐφοινίσσετο νάματα. Καὶ οὐδὲ ἐνταῦθα ἐστήκει τὸ δεινὸν, ἀλλ' ἔνθα τὰ ἅγια ἐπέκειντο, ἐλθόντες οἱ στρατιῶται, ὧν ἔνιοι, καθὼς ἔγνωμεν, καὶ ***ἀμύητοι*** ἦσαν, πάντα ἐθεώρουν τὰ ἔνδον, καὶ τὸ ἁγιώτατον αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ὡς ἐν τοιούτῳ θορύβῳ, εἰς τὰ τῶν προειρημένων ἱμάτια ἐξεχεῖτο, καὶ ὡς ἐν αἰχμαλωσίᾳ βαρβαρικῇ πάντα ἐτολμᾶτο. Καὶ ὁ δῆμος πρὸς τὴν ἐρημίαν ἠλαύνετο, καὶ ὁ λαὸς ἔξω τῆς πόλεως ἔφευγε, καὶ κεναὶ ἐν ἑορτῇ τοιαύτῃ αἱ Ἐκκλησίαι ἐγίνοντο, καὶ πλείους ἢ τεσσαράκοντα ἐπισκόπους, οἱ κοινωνοῦντες ἡμῖν, μετὰ τοῦ λαοῦ εἰκῇ καὶ μάτην ἐλαυνόμενοι· καὶ ὁλολυγαὶ πανταχοῦ καὶ οἰμωγαὶ καὶ κοπετοὶ καὶ θρῆνοι καὶ πηγαὶ δακρύων κατὰ τὰς ἀγορὰς καὶ τὰς οἰκίας καὶ τὰς ἐρήμους· καὶ τὸ πᾶν τῆς πόλεως μέρος τῶν συμφορῶν ἐπληροῦτο τούτων. Διὰ

γὰρ τὴν ὑπερβολὴν τῆς παρανομίας οὐχ οἱ πάσχοντες μόνον, ἀλλὰ καὶ οἱ μηδὲν τοιοῦτον ὑπομένοντες συνήλγουν ἡμῖν.....»

Ἕνεκεν τοῦ ὁσημέραι αὐξάνοντος ἀριθμοῦ τῶν ***πιστῶν,*** ἡ Ἐκκλησία προέβη, κατὰ τὸν ἕβδομον αἰῶνα, εἰς τὴν σύστασιν τῶν μικρῶν ταγμάτων, ἐν οἷς καὶ τοῦ τῶν ***θυρωρῶν,*** οἵτινες διεδέχθησαν τοὺς ***διακόνους*** καὶ τοὺς ***ὑποδιακόνους*** ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ φυλάττειν τὰς θύρας τῆς Ἐκκλησίας.

Κατὰ τὸ 700 ἔτος ἅπαντες ἐγένοντο δεκτοὶ εἰς τὴν θέαν τῆς λειτουργίας, καὶ ἐξ ὅλου τοῦ μυστηρίου. ὅπερ, κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους ἐκάλυπτε τὴν ἱεροτελεστίαν οὐδὲν ἕτερον διετηρήθη ἢ ν' ἀπαγγέληται μυστικῶς ὁ κανὼν τῆς θείας μυσταγωγίας. Κατὰ τὸ ὀρθόδοξον ἑλληνικὸν δόγμα, ἐν τούτοις, ὁ ἱερουργὸς τελεῖ, καὶ νῦν ἔτι, τὴν θείαν μυσταγωγίαν ὄπισθεν παραπετάσματος, ὅπερ ἀνεγείρεται μόνον τὴν στιγμὴν τῆς ἀνυψώσεως, ἀλλὰ κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην οἱ παριστάμενοι ὀφείλουσι νὰ ὦσι πρηνεῖς ἢ κεκλιμμένοι, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ δύνηνται νὰ ἴδωσι τὴν ἁγίαν Μετάληψιν.

ΓΝΩΣΤΙΚΟΙ

Ἀπὸ τοῦ ἔτους 58 μετὰ Χριστὸν εἰσέδυσαν ἐν τῷ Χριστιανικῷ δόγματι ἰδέαι, εἰλημμέναι ἐκ τῆς θρησκείας τῶν Ἑβραίων καὶ τοῦ Ζωροάστρου, ἐκ τῆς Πλατωνικῆς φιλοσοφίας, καὶ ἐκ τῶν θεογονιῶν καὶ πνευματογονιῶν τῆς Αἰγύπτου, τῆς Χαλδαίας καὶ τῆς Ἑλλάδος. Αἱ ἰδέαι αὗται ἐπηγγέλλοντο ἐν ἀπορρήτῳ ὑπὸ πληθύος αἱρέσεων, γνωστῶν ὑπὸ τὸ γενικὸν ὄνομα ***Γνωστικοὶ,*** διότι αἱ αἱρέσεις αὗται ἰσχυρίζοντο ὅτι κατεῖχον ἀποκλειστικῶς τὴν ἀληθῆ ***γνῶσιν*** ἢ ἐπιστήμην. Διῃρημέναι μεταξύ των ἐπὶ ἄρθρων τινων τοῦ δόγματος αἱ αἱρέσεις αὗται συνεφώνουν πρὸς τὰ λοιπά.

Ἅπασαι ἰσχυρίζοντο ὅτι τὸ Ἀνώτατον Ὄν, τὸ ἀπείρως τέλειον καὶ εὐδαῖμον, δὲν ἦτο ὁ Δημιουργὸς τοῦ παντός, ὅπως δὲν

ἦτο ἐπίσης καὶ τὸ μόνον ἀνεξάρτητον Ὄν, διότι, καθάπερ καὶ αὐτό, ἡ ὕλη ἦτο αἰώνιος. Τὸ Ἀνώτατον Ὄν κατῴκει ἐν τῷ ἀπείρῳ, τῷ καλουμένῳ ***Πλήρωμα.*** Ἐξ αὐτοῦ ἐξεπορεύθησαν ἕτεραι ἀθάνατοι καὶ πνευματικαὶ φύσεις, οἱ ***Αἰῶνες,*** οἵτινες ἐπλήρωσαν τὴν οὐρανίαν κατοικίαν ἑτέρων ὄντων ὁμοίων αὐτοῖς.

Ἐκ τῶν ***Αἰώνων*** τούτων, οἱ μὲν ἐτέθησαν εἰς τὰς ἀνωτέρας χώρας, οἱ δὲ εἰς τὰς κατωτέρας. Οἱ τῶν κατωτέρων χωρῶν ἦσαν ἐγγύτερον τῆς ὕλης, ἥτις, ἐν ἀρχῇ, ἀπετέλει ὄγκον ἀδρανῆ καὶ ἄμορφον, μέχρις οὗ εἷς ἐξ αὐτῶν, ἐξ ἰδίας κινήσεως, καὶ ἄνευ τῆς ἀδείας τῆς θεότητος, διωργάνωσε καὶ ἐνεψύχωσε μέρος αὐτῆς. Ὁ ποιητὴς τοῦ ἔργου τούτου ἦτο ὁ ***Δημιουργὸς,*** ὁ ***Μέγας Ἐργάτης,*** ἀλλ' ἡ κακὴ φύσις τῆς ὕλης ἦτο τοιαύτη ὅτε ἔλαβε μορφήν, ὥστε κατέστη ἡ πηγὴ ἁπάντων τῶν κακῶν. Ἵνα μετριάσῃ, ἐφ' ὅσον ἦτο δυνατόν, τὸ δυσάρεστον τοῦτο ἀποτέλεσμα, ἡ θεότης προσέθεσε τῇ ὕλῃ τὴν νοητὴν δύναμιν, ἐξ ἧς ἐνεψυχώθησαν πολλὰ μέρη τῆς ὕλης. Τὰ μέρη ταῦτα, εἰς ἃ ἐδόθη ἡ νοητὴ δύναμις, εἰσὶν οἱ πατέρες τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, τὰ δὲ λοιπὰ εἰσι τὰ κυρίως ζῶα. Ἡ παρέμβασις αὕτη τοῦ ***Ἀνωτάτου Ὄντος*** ὑπῆρξε δυστυχῶς ἄνευ ἀποτελέσματος, διότι ὁ ***Δημιουργὸς,*** ἐπὶ τῇ ἰδίᾳ ἰσχύϊ ἐρειδόμενος, ἀπεπλάνησε τὸν ἄνθρωπον καὶ ἐξήγειρεν αὐτὸν ν' ἀποσείσῃ τὴν ὑποταγήν, ἣν ὤφειλε τῷ Θεῷ, καὶ προσείλκυσε πρὸς ἑαυτὸν ἅπασαν τὴν λατρείαν αὐτοῦ. Ἐκ τῆς ἀπομακρύνσεως ὅμως αὐτῶν ἀπὸ τῆς θεότητος, αἱ ψυχαὶ τῶν ἀνθρώπων κατατρύχονται ὑπὸ τῆς ὀδύνης, καταβάλλουσιν ἐπαχθεῖς καὶ ματαίας προσπαθείας ἵνα φθάσωσιν εἰς τὴν γνῶσιν τῆς ἀληθείας, ἵνα ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν προτέραν ἕνωσιν αὐτῶν μετὰ τοῦ ***Ἀνωτάτου Ὄντος,*** καὶ ἵνα διαβιῶσι μετ' αὐτοῦ, συμμετέχοντες τῆς τελειότητος καὶ τῆς εὐδαιμονίας αὐτοῦ. Ἐλεύσεται, οὐχ' ἧττον, ἡμέρα, καθ' ἣν θὰ ἐπανέλθωσιν ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Θεοῦ, ἐξ οὗ ἐξῆλθον.

ΒΑΣΙΛΕΙΔΕΙΟΙ

Ἡ ἀφήγησις τῆς ἱστορίας τοῦ ***Γνωστικισμοῦ*** θὰ παρέσυρεν ἡμᾶς πέραν τῶν διαγεγραμμένων ὑφ' ἡμῶν ὁρίων, διὰ τοῦτο θὰ περιορισθῶμεν μόνον νὰ ὑποδείξωμεν τὰς λεπτομερείας, αἵτινες ἀποδεικνύουσιν ὅτι αἱ διάφοροι αἱρέσεις, εἰς ἃς διηροῦντο, ἀπετέλουν ἰσαρίθμους μυστικὰς ἑταιρίας, κατὰ τὰς ἤδη ἀναγραφείσας μυήσεις. Οἱ ***Γνωστικοὶ*** ἐκαλοῦντο συνήθως ***Τέκνα τοῦ φωτός.***

Ἡ διδασκαλία τοῦ δόγματος τῶν ***Βασιλειδείων,*** ἢ ὀπαδῶν τοῦ αἱρεσιάρχου Βασιλείδου, ἀκμάσαντος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κατὰ τὸν δεύτερον αἰῶνα, διηρεῖτο εἰς πολλοὺς βαθμούς. Δὲν ἐγίνετό τις δεκτὸς εἰς τὸν πρῶτον βαθμὸν ἢ μετὰ πάροδον πενταετοῦς σιγῆς, καὶ ἀφοῦ ὑπεβάλλετο εἴς τινας διατυπώσεις, μεταξὺ δὲ τῶν ἄλλων βαθμῶν ὑπῆρχον καὶ ὁ τοῦ ***πιστεύοντος*** καὶ ὁ τοῦ ***Ἐκλεκτοῦ.***

Οἱ ***Βασιλείδειοι*** ἄφησαν ἡμῖν μέγαν ἀριθμὸν γεγλυμμένων λίθων, οὓς ἀποκαλοῦσιν ΑΒΡΑΣΑΞ. Ἡ μυστηριώδης αὕτη λέξις εἶνε, κατὰ τὸν διάσημον διαμαρτυρόμενον ἱερέα τοῦ δεκάτου ὀγδόου αἰῶνος Basnage, κενὴ ἐννοίας. Ἡ ἀριθμητικὴ ὅμως ἀξία τῶν ἀποτελούντων τὴν λέξιν ταύτην Ἑλληνικῶν γραμμάτων δίδει, διὰ τῆς ἀθροίσεως, τὸν ἀριθμὸν τριακόσια ἑξήκοντα πέντε, ὅστις εἶνε ὁ ἀριθμὸς τῶν ἡμερῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ, καὶ ὅστις συνενόνει τὰ μνημεῖα ταῦτα πρὸς τὴν λατρείαν τοῦ Ἡλίου, ἣν ἐπηγγέλλετο ἅπασα ἡ ἀρχαιότης. Ἡ Ἑλληνικὴ λέξις ***Μείθρας,*** ἢ Ἥλιος, εἶχε, καθάπερ καὶ ἡ ***Ἀβρασὰξ,*** τὴν ἀριθμητικὴν ἀξίαν τοῦ 365.

Ἔν τινι συγγράμματι τοῦ Σχιφλὲ, σοφοῦ τοῦ δεκάτου τετάρτου αἰῶνος, ἀναπαρίσταται εἷς τῶν Γνωστικῶν τούτων λίθων, ἐφ' οὗ εἰσὶ κεχαραγμένοι ***ἑπτὰ πλανῆται*** ἴσου μεγέθους, εἶτα ἕτερος ***Ὄγδοος,*** ὑπερκείμενος καὶ μεγαλείτερος τῶν ἄλλων. Οὗτοι εἰσιν οἱ ***Ἑπτὰ πλανῆται*** καὶ ὁ ***Οὐρανὸς*** τῶν ἀπλανῶν, καθιερωμένοι εἰς τὰ μυστήρια τοῦ ***Μείθρα.*** Ἐπὶ τοῦ λίθου φαίνονται ἐπίσης κεχαραγμένοι εἷς ***διαβήτης*** καὶ εἷς ***γνώμων*** καὶ διάφορα ἄλλα γεωμετρικὰ σχήματα.

ΟΦΙΤΑΙ

Ἡ αἵρεσις τῶν **Ὀφιτῶν,** διὰ τῶν ἐμβλημάτων αὐτῆς, ἔχει σχέσιν πρὸς τὰ μυστήρια τοῦ **Βάκχου Σαβαζίου.** Ὁ ὄφις, ἐξ οὗ καὶ ἡ προσωνυμία αὐτῆς, εἶνε ὁ τοῦ **Ὀφιούχου,** ἢ τοῦ οὐρανίου Ἀσκληπιοῦ.

Πεπεισμένοι, ὅτι ὁ ὄφις, ὅστις καταπείθει τὴν γυναῖκα νὰ δώσῃ τῷ ἀνδρὶ τὸν καρπὸν τοῦ δένδρου τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, προσέφερεν ὑπηρεσίαν εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος, οἱ **Ὀφῖται** διετήρουν ὄφιν ἐντὸς **Κίστεως** ἢ **Ἱεροῦ καλάθου.** Κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς τελέσεως τῶν μυστηρίων, ἄφινον αὐτὸν ἐλεύθερον καὶ προσεκάλουν αὐτὸν ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἐν ᾗ ἦσαν τεθειμέναι κατὰ σειρὰν αἱ προσφοραί. Ἐὰν ἀνήρχετο ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ περιεκύκλου διὰ τῶν ἑλιγμῶν αὐτοῦ τοὺς ἱεροὺς ἄρτους, ἦτο σημεῖον ὅτι ἡ θυσία ἦτο εὐπρόσδεκτος τῷ θεῷ τούτῳ ὄφει, ὃν οἱ **Ὀφῖται** ἐθεώρουν ὡς βασιλέα, κατελθόντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. Ἡ αἵρεσις αὕτη διετηρήθη μέχρι τῶν μέσων τοῦ ἕκτου αἰῶνος.

***

Οἱ **Πεπούζιοι** ἐπεδείκνυον φάσματα ἐν ταῖς μυήσεσιν αὐτῶν, διατείνονται δὲ ὅτι **ἔθυον** καὶ **παιδίον.** Ἐδείκνυον εἰς τοὺς νεοφύτους γυναῖκα πτερωτὴν, ἔχουσαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς τὸν ἥλιον, ὑπὸ τοὺς πόδας τὴν σελήνην καὶ φέρουσαν στέφανον ἐκ δώδεκα ἀστέρων. Ἡ ἀλληγορικὴ αὕτη μορφὴ ἦτο ἡ Ἶσις τῶν Αἰγυπτίων καὶ ἡ Δήμητηρ τῶν Ἑλλήνων. Τὸ βιβλίον τῆς Ἀποκαλύψεως οὐδὲν ἄλλο εἶνε, ὡς ἀποδεικνύει τοῦτο ὁ Δουπουὴ, ἢ τὸ τυπικὸν τῆς μυήσεως τῆς αἱρέσεως τῶν **Πεπουζίων.**

***

Οἱ **Βαλεντινιανοὶ** ἀπεκάλουν τὴν μύησιν αὐτῶν **Βαναβὶν,** ὅπερ μετέφραζον διὰ τῆς λέξεως **φῶς.** Ὁ Τερτουλιανὸς μέμφεται αὐτοὺς ὅτι ὑπεξήρεσαν τὰς ἱεροτελεστίας αὐτῶν ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἀ-

δύτου τῆς Ἐλευσῖνος. Ὁ ἱδρυτὴς αὐτῶν Βαλεντῖνος, Αἰγύπτιος τὸ γένος, ἀπεβίωσε τῷ 160 μετὰ Χριστὸν, οἱ δὲ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ἐπολέμησαν ὡς κινδυνωδέστατα τὰ διδάγματα αὐτοῦ.

ΜΑΝΙΧΑΙΟΙ

Οἱ **Μανιχαῖοι** διηροῦντο εἰς τρεῖς τάξεις ἢ βαθμοὺς μυήσεως. Ἡ πρώτη τάξις ἦτο ἡ τῶν **Ἀκροατῶν,** ἢ **Κατηχουμένων,** πρὸς οὓς ἐδίδασκον μόνον τὸ δόγμα, κεκαλυμμένον δι' ἐμβλημάτων καὶ ἱεροτελεστιῶν.

Ἡ δευτέρα τάξις ἦτο ἡ τῶν **Ἐκλεκτῶν,** ἐν ᾗ ἐγίνετό τις δεκτὸς μετὰ μακρὰς δοκιμασίας, καὶ ἀφοῦ ὑπεβάλλετο εἰς διαφόρους ἐξαγνισμούς. Τότε ἀνεκοινοῦτο αὐτῷ μέγα μέρος τοῦ ἀπορρήτου δόγματος. Βίος ἁγνὸς καὶ ἅγιος, ἀπελευθερῶν τὴν ψυχὴν τῶν ἐπιγείων δεσμῶν αὐτῆς, καθίστα αὐτὴν ἀξίαν ἵνα φθάσῃ, μετὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ σωματικοῦ δεσμωτηρίου αὐτῆς, εἰς τὴν σφαίραν τῆς Σελήνης, ἐν ᾗ ἐκαθαίρετο ἐντὸς τῆς μεγάλης λίμνης. Ἔφθανεν εἶτα εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ **Ἡλίου,** ἐν ᾗ ἐξηγνίζετο διὰ τοῦ **πυρός.** Τότε ἐγίνετο δεκτὸς ἐν τῇ κοινωνίᾳ μετὰ τοῦ **Λυτρωτοῦ, ὅστις κατοικεῖ ἐν τῷ Ἡλίῳ,** καὶ μετὰ τῶν οὐρανίων ἁγίων πνευμάτων. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης οὐδὲν ἀνθίστατο πλέον, ἵνα αὕτη ἀνυψωθῇ ἐν τῷ Κράτει τοῦ φωτὸς, ἕδρᾳ τοῦ **Ἀριθμοῦ τῶν Ἀριθμῶν,** ἢ τοῦ **Θεοῦ.**

Ἡ τάξις τῶν **Διδασκάλων,** ἥτις κατεῖχε τὴν πλήρη ἀποκάλυψιν τῶν μυστηρίων, ἀπηρτίζετο ἐκ **δώδεκα** μόνον μελῶν, μὴ περιλαμβανομένου τοῦ προέδρου.

Ὁ Μάνης, ἢ Μανιχαῖος, ἱδρυτὴς τῆς αἱρέσεως τῶν **Μανιχαίων,** γεννηθεὶς ἐν Περσίᾳ τῷ 267, ἐθανανώθη ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς χώρας ταύτης, οὗτινος τὸν παῖδα, ἐπικινδύνως ἀσθενοῦντα, ὑπεσχέθη ἀσυνέτως νὰ σώσῃ.

Οἱ ὀπαδοὶ αὐτοῦ ἐτέλουν τὸ ἔαρ ἐπικήδειον τελετὴν, καλου-

μένην ***Βῆμα,*** εἰς ἀνάμνησιν τοῦ τραγικοῦ τέλους αὐτοῦ. Ἀφοῦ ἐλάμβανον τροφάς τινας, καὶ ἐπεκαλοῦντο τὴν θεότητα ὑπὸ διάφορα ὀνόματα, ἔχυναν ἐπὶ τῆς ἑαυτῶν κεφαλῆς ἔλαιον, προφέροντες τὴν λέξιν ***Σαβαὼθ,*** ἣν ἰσχυρίζοντο ὅτι ἐδήλου τὸν ***φαλλόν.***

Καταδιωκομένη ὑπὸ τῶν βασιλέων τῆς Περσίας καὶ ὑπό τε τῶν Ἐθνικῶν καὶ Χριστιανῶν Αὐτοκρατόρων, ἡ αἵρεσις τῶν ***Μανιχαίων*** ἐπέζησε τῆς μακρᾶς ταύτης καταδιώξεως καὶ διετηρήθη μέχρι τοῦ δεκάτου τρίτου αἰῶνος. Ἐκ τῆς αἱρέσεως τῶν ***Μανιχαίων*** ἐξῆλθεν εἰς Ἱσπανίαν ἑτέρα μυστικὴ ἑταιρία, ἡ τῶν ***Πρισκιλλιανῶν,*** ἥτις διελύθη ὁλοσχερῶς τὸ 711, κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς εἰσβολῆς τῶν Σαρακηνῶν.

ΜΥΣΤΙΚΑΙ ΠΕΡΣΙΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΑΙ

Ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῶν ἀρχαίων μυστηρίων τῶν ***Μάγων,*** ἀνηγέρθησαν ἐν Περσίᾳ, ἀπὸ τοῦ τρίτου αἰῶνος, πολλαὶ μυστικαὶ Ἑταιρίαι, αἵτινες, πρὸς τὰ δόγματα τοῦ Ζοροάστρου, εἶχον ἀναμίξει καί τινα νέα δόγματα, παραληφθέντα, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἐκ τοῦ ***Γνωστικισμοῦ.*** Περὶ τὰ μέσα τοῦ ἑβδόμου αἰῶνος αἱ Ἑταιρίαι αὗται εἶχον ἀνέλθει εἰς τὸν ἀριθμὸν ***ἑπτά.***

Ἡ πρώτη ἦτο ἡ τῶν ***Κεγιουμερσιὲ,*** ἤτοι, οἱ ὀπαδοὶ τοῦ δόγματος τοῦ Κεγιουμὲρς, τοῦ πρώτου, ὅστις ὠνομάσθη βασιλεύς, ἡ δευτέρα ἡ τῶν ***Σερβανιὲ,*** ὀπαδῶν τοῦ Σερβὰν, ἢ τοῦ ἀπείρου χρόνου, τῆς δημιουργοῦ καὶ κινητικῆς δυνάμεως ἁπάντων τῶν πραγμάτων, ἡ τρίτη, ἡ τῶν ***Σερδουστιὲ,*** μαθητῶν τοῦ Ζοροάστρου, ἡ τετάρτη, ἡ τῶν ***Σενεβιὲ,*** ἢ τῶν δοξαζόντων τὴν ὕλην καὶ τὸ πνεῦμα, ἡ πέμπτη, ἡ τῶν ***Μανεβιὲ,*** ἢ ***Μανιχαίων,*** ἡ ἕκτη, ἡ τῶν ***Φαρκουνιὲ,*** εἶδος ***Γνωστικῶν,*** παραδεχομένων δύο ἀρχὰς, τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱὸν καὶ ἰσχυριζομένων ὅτι ἡ ἀναφυεῖσα μεταξὺ αὐτῶν ἔρις κατηυνάσθη ὑπὸ τρίτης οὐρανίου δυ-

νάμεως. Ἡ ἑβδόμη, τέλος, Ἑταιρία ἦτο ἡ τῶν ***Μαστεκιὲ,*** ἢ ὀπαδῶν τοῦ ***Μαστὲκ,*** οἵτινες ἀπέτρεπον τὴν καταστροφὴν ἁπασῶν τῶν θρησκειῶν, ἐκήρυττον τὴν γενικὴν ἰσότητα καὶ ἐλευθερίαν, τὴν ἀδιαφορίαν πρὸς ἁπάσας τὰς ἀνθρωπίνους πράξεις καὶ τὴν κοινοκτημοσύνην περιουσιῶν τε καὶ γυναικῶν. Ἡ τελευταία αὕτη Ἑταιρία ἦτο ἡ πολυαριθμοτέρα καὶ ἠρίθμει ἐν τοῖς κόλποις αὐτῆς ἀνθρώπους ἁπασῶν τῶν κοινωνικῶν τάξεων, καὶ ἰδίᾳ τοὺς τ' ἀνώτερα τῆς πολιτείας κατέχοντας ἀξιώματα.

Ὅτε οἱ Ἄραβες ἐκυρίευσαν τὴν Περσίαν, αἱ διάφοροι Ἑταιρίαι, ἃς ἀνωτέρω ἀνεφέρομεν, κατέγειναν νὰ διαδώσωσι τὰ δόγματα αὐτῶν μεταξὺ τῶν ὀπαδῶν τοῦ Ἰσλαμισμοῦ, ἵνα, ὑπονομεύσωσι τὰς Μωαμεθανικὰς δοξασίας. Οἱ ὀπαδοὶ αὐτῶν, δοθείσης περιστάσεως, ἔθετον ὑπὸ ἀμφιβολίαν τὰ μᾶλλον σεβαστὰ δόγατα, τὰ ὑπὸ τοῦ Κορανίου διδασκόμενα, τὸ δὲ πνεῦμα τοῦτο τῆς ἀμφιβολίας καὶ τῆς συζητήσεως ἔδωσεν αὐτοῖς τὴν προσωνυμίαν ***Σινδὶκ,*** ἢ ἰσχυρῶν πνευμάτων. Αἱ ἀπόρρητοι διδαχαὶ τῶν Περσικῶν Ἑταιριῶν, αἵτινες χρονολογοῦνται ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ ὀγδόου αἰῶνος, δὲν ἐβράδυνον νὰ φέρωσι τοὺς καρπὺς αὐτῶν. Ἡ διχόνοια εἰσέδυ ἐν τῷ ***Μανιχαϊσμῷ,*** καὶ ἀνάλογοι Ἑταιρίαι ἐσχηματίσθησαν.

Τῷ 758 ἔτει ἀνεφάνησαν ἐν Χορασὰν, ὑπὸ τὸν Καλίφην Μανσοὺρ, οἱ ***Ραβενδῆ,*** οἵτινες ἐδίδασκον τήν μετεμψύχωσιν καὶ τῷ 778, ἐν Σαρουχὰν, ὑπὸ τὴν βασιλείαν τοῦ Ἀβδ-οὐλ-Καχὶρ, οἱ ***Μωαμμαῖοι,*** ἤτοι οἱ ἐρυθροὶ, ἢ οἱ ὄνοι, καθότι καὶ τὰς δύο ταύτας σημασίας ἔχει ἡ ἀραβικὴ αὕτη λέξις.

Κατὰ τὸ ἴδιον ἔτος ἀνεφάνησαν ἐν Τρανσοξανίᾳ οἱ ***Σεφφιδσχαμεγγάν,*** ἢ οἱ λευκοφόροι. Ὁ ἱδρυτὴς τῆς τελευταίας ταύτης Ἑταιρίας Χακὴμ-Μπὲν-Χασὶμ, ὁ ἐπικληθεὶς ***Μακανάα,*** ὁ προσωπιδοφόρος, διότι ἔφερε πάντοτε χρυσῆν προσωπίδα, ἐδίδασκεν ὅτι ὁ Θεὸς ἔλαβε τὴν ἀνθρωπίνην μορφὴν ἀφ' ὅτου διέταξε τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ νὰ λατρεύωσι τὸν πρῶτον ἄνθρωπον, ὅτι, ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης, ἡ θεία φύσις μετεδόθη ἀπὸ προφήτου εἰς προφήτην μέχρις αὐτοῦ, ὅτι ἡ ψυχὴ τῶν ἀνθρώπων μετέβαινε, μετὰ θάνατον, εἰς τὸ σῶμα ζώου, ἐν ᾧ περιπτώσει εἶχε μολυνθῆ, καὶ ὅτι, ἀπ' ἐναντίας, ἀφομοιοῦτο πρὸς τὴν θείαν οὐσίαν, ἐὰν ἦτο

ἐξηγνισμένη δι' ἀγαθῶν διαλογισμῶν κατὰ τὴν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ διαμονὴν αὐτῆς.

***

Τὸ κατὰ τοῦ Ἰσλαμισμοῦ μῖσος, ὅπερ αἱ Ἑταιρίαι αὗται ἐξήγειραν μεταξὺ τῶν Μουσουλμανικῶν λαῶν, ἐγέννησε, τῷ 815, νέαν αἵρεσιν, ὑπὸ ἀρχηγὸν τὸν Βαβέκ, ἥτις οὔτε κἂν ν' ἀποκρύψῃ τὸν σκοπὸν αὐτῆς ἐφρόντιζεν. Οἱ Καλίφαι ἐπολέμησαν αὐτὴν ἀνιλεῶς ἐπὶ εἴκοσιν ὁλοκλήρους ἐνιαυτούς, καὶ ἐπὶ τέλους ἐξώντωσαν αὐτήν.

Ἀλλὰ καθ' ὃν καιρὸν οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Βαβὲκ ἔπιπτον ὑπὸ τὸν σίδηρον τοῦ δημίου, ἔζη ἐν ταῖς Μεσημβριναῖς ἐπαρχίαις τῆς Περσίας, ἐν Ἀχβᾶς, ὁ Ἀβδουλλὰχ, ἔγγονος τοῦ Μανιχαίου Δαϊσὰν, ὅστις εἶχε κληρονομήσει τὸ κατὰ τῆς ἰσχύος καὶ τῆς θρησκείας τῶν Ἀράβων ἀδιάλλακτον τοῦ πάππου αὐτοῦ μῖσος.

Γενόμενος ἐπιφυλακτικὸς ἐκ τοῦ παραδείγματος τῆς τύχης τῶν μαθητῶν τοῦ Βαβὲκ, ἀπεφάσισε νὰ ὑπονομεύσῃ ἐν παραβύστῳ ἐκεῖνο, ὅπερ ἦτο ἐπικίνδυνον νὰ προσβάλλῃ δημοσίᾳ. Κατέστρωσε, συνεπῶς, τὸ σχέδιον Ἑταιρίας, ἐν ᾗ ἡ διδασκαλία τῶν ὀλεθρίων δογμάτων αὐτῆς διηρεῖτο εἰς ἑπτὰ βαθμούς, εἰς οὓς δὲν ἠδύνατό τις ν' ἀνέλθῃ ἢ διαδοχικῶς καὶ ἀφοῦ δεόντως εἶχε δοκιμασθῇ. Εἰς τὸν ἕβδομον βαθμὸν ἐδιδάσκοντο ὅτι αἱ θρησκεῖαι ἦσαν χίμεραι, καὶ ὅτι ἅπασαι αἱ πράξεις τῶν ἀνθρώπων ἦσαν ἀδιάφοροι.

Ὁ ***Ἀβδουλλὰχ*** δὲν ἐβράδυνε νὰ καταρτίσῃ ἐπαρκῆ ἀριθμὸν μαθητῶν καὶ νὰ ἱδρύσῃ τὴν Ἑταιρίαν αὐτοῦ, ἣν ἀπόστολοι μετέβησαν νὰ διαδώσωσι μακρὰν, καὶ ἥτις ἐντὸς μικροῦ, εἶχε διακλαδώσεις ἔν τε τῇ Βασόρᾳ καὶ ἐν ὅλῃ τῇ Συρίᾳ.

Ὁ διασημότερος τῶν ἀποστόλων αὐτοῦ ὑπῆρξεν ὁ Ἀχμὲτ, υἱὸς τοῦ Ἐσχαὰς, ὁ ἐπικληθεὶς ***Καρμάθιος.*** Οἱ μαθηταὶ τούτου, οὓς ἐκάλουν Καρμαθίτας, δὲν ἔσχον τὴν περίνοιαν τῶν ὀπαδῶν τοῦ Ἀβδουλλὰχ, καὶ ἐκήρυξαν ἀναφανδὸν τὴν πάλην κατὰ τῆς πανισχύρου εἰσέτι ἐξουσίας τῶν Καλιφῶν. Ἡ πάλη αὕτη ὑπῆρξεν αἱματηρὰ, διήρκεσεν ἕνα ὁλόκληρον αἰῶνα, καὶ κατέληξεν εἰς τὴν τελείαν καταστροφὴν τῶν Καρμαθιτῶν.

***

Εἷς τῶν τολμηροτέρων ἀποστόλων αὐτῶν, καλούμενος ἐπίσης Ἀβδουλλὰχ, καὶ ὅστις ἰσχυρίζετο ὅτι κατήγετο ἐκ τοῦ Μωάμεθ' υἱοῦ τοῦ Ἰσμαὴλ, κατώρθωσε ν' ἀποδράσῃ τοῦ δεσμωτηρίου, ἐν ᾧ εἶχε ῥίψει αὐτὸν ὁ Καλίφης ***Μοταθάδ.***

Ἐπὶ κεφαλῆς πολυαρίθμου καὶ ἀφωσιωμένης συμμορίας, ἐκυρίευσε τὴν Αἴγυπτον καὶ ἐκαθέσθη ἐπὶ τοῦ θρόνου ὑπὸ τὸ ὄνομα ***Ὀβεϊδουλλὰχ Μαχδῆς.*** Ὑπῆρξεν ὁ ἱδρυτὴς τῆς δυναστείας τῶν Αἰγυπτίων Καλιφῶν, διατεινομένων ὅτι κατάγονται ἐκ τῆς Φατίμας, θυγατρὸς τοῦ Μωάμεθ, καὶ οἵτινες διὰ τοῦτο, καλοῦνται ***Φατιμῖται.***

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης τὸ δόγμα τοῦ Ἀβδουλλὰχ ἐβασίλευσεν ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ διεδόθη πανταχόθεν ὑπὸ ἐπισήμων ἀποστόλων, ὧν ὁ ἀρχηγὸς ἔφερε τοὺς τίτλους τοῦ ***Δάϊ-ἀλ-δοὰτ,*** ἤτοι ἀνωτέρου ἀπεσταλμένου ἐν τῷ συμφέροντι τοῦ θρόνου, καὶ τοῦ ***Καδὶ-ὀλ-Χοδὰτ,*** ἀνωτάτου δικαστοῦ τοῦ Κράτους.

Τὰ μέλη τῆς Ἑταιρίας τῶν ***Ἰσμαηλιτῶν,*** ὅπως ἐκαλεῖτο ἐν Αἰγύπτῳ, συνεκρότουν ἐν Καΐρῳ, ἀπὸ τοῦ ἔτους 1104, δύο συνελεύσεις καθ' ἑβδομάδα, τὴν δευτέραν καὶ τὴν τετάρτην, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ ***Δάϊ - ἀλ - δοὰτ,*** ἐν αἷς παρίσταντο ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες, συνερχόμενοι ἐν κεχωρισμέναις αἰθούσαις. Αἱ συνελεύσεις αὗται ἐκαλοῦντο ***Μετζαλὶς - ὀλ - Χικμὲτ,***—συνελεύσεις τῆς σοφίας,—ὁ δὲ οἶκος, ἐν ᾧ ἐλάμβανον χώραν, ***Δὰρ-ὀλ-Χικμὲτ,***—οἶκος Σοφίας.—Ἐν αὐτῷ ὑπῆρχε πλουσία βιβλίων βιβλιοθήκη καὶ ἅπαντα τὰ εἰς διαφόρους ἐπιστήμας χρήσιμα ἐργαλεῖα. Ἕκαστος εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ κάμῃ χρῆσιν αὐτῶν, ἔδιδον δὲ τῷ αἰτοῦντι περγαμηνὴν, γραφίδας καὶ μελάνην. Καθηγηταὶ, τέλος, διαφόρων μαθημάτων ἔδιδον δημοσίας παραδόσεις, ὧν συχνάκις προΐσταντο αὐτοὶ οἱ Καλίφαι.

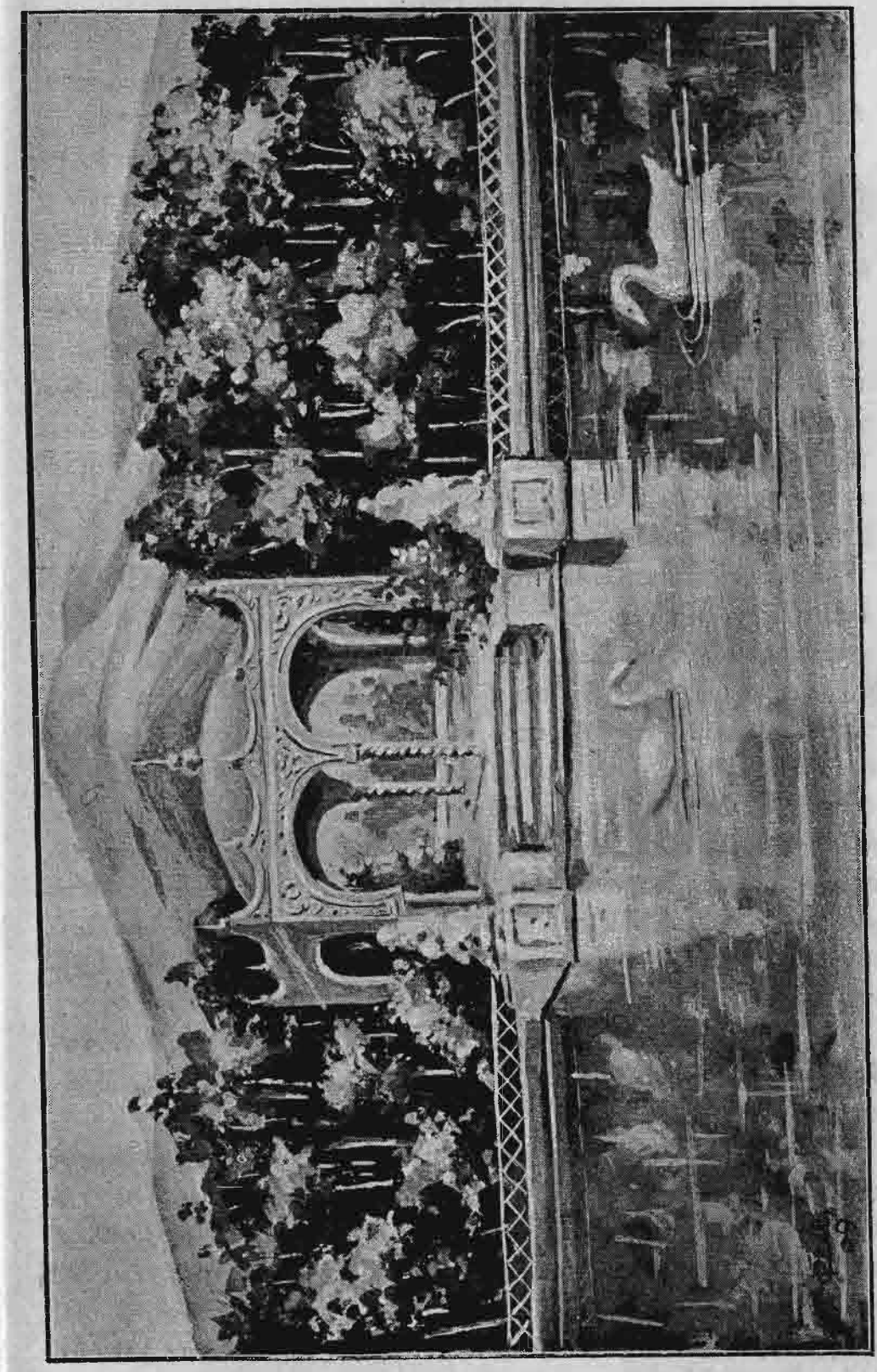
Ἀνεξαρτήτως τῶν μέσων τούτων τῆς ἐκπαιδεύσεως, ἅτινα ἐτίθεντο εἰς τὴν διάθεσιν ἁπάντων, ὑπῆρχεν ἐπίσης καὶ ἰδιαιτέρα διδασκαλία, διδομένη μόνον εἰς ἐκείνους οἵτινες ἐδείκνυντο ἐπιδεκτικοὶ νὰ λάβωσι τὴν ἀνακοίνωσιν τοῦ ἀπορρήτου δόγματος, μίγματος Περσικῶν καὶ Γνωστικῶν ἰδεῶν, διηρημένου εἰς ἐννέα βαθμούς.

Τὸ καθίδρυμα τοῦ ***Δὰρ - ὸλ - Χικμὲτ,*** διετηρήθη ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀλλοιώσεως, ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτοῦ, τῷ 1004, ὑπὸ τοῦ Καλίφου ***Χακὴμ,*** μέχρι τοῦ ἔτους 1122, καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ Καλίφης ***Ὁμὲρ - Βιαχκαμιλλὰχ*** κατήργησεν αὐτὸ καὶ κατεδάφισε τὸ οἰκοδόμημα αὐτοῦ συνεπείᾳ ταραχῆς, ἐγερθείσης μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς Ἑταιρίας. Τὸ ἑπόμενον ἔτος, ἐν τούτοις, διαταγῇ τοῦ Καλίφου, ἀνηγέρθη ἐπὶ ἄλλης θέσεως νέον οἰκοδόμημα, κληθὲν ***Δὰρ - ὸλ - ἰλμ - δζεδιδὲ***, ἤτοι νέος οἶκος τῶν ἐπιστημῶν. Αἱ μυστικαὶ συνελεύσεις ἐξηκολούθησαν μέχρι τῆς πτώσεως τῆς δυναστείας τῶν ***Φατιμιτῶν,*** καθ' ὅλην δὲ τὴν διάρκειαν αὐτῶν ἀπεσταλμένοι τῆς Ἑταιρίας μετέβησαν ἵνα διαδώσωσι τὰ δόγματα αὐτῆς εἰς τὰς διαφόρους χώρας τῆς Ἀσίας.

ΤΑΓΜΑ ΤΩΝ ΔΟΛΟΦΟΝΩΝ

Κατὰ τὸ τελευταῖον ἥμισυ τοῦ ἐνδεκάτου αἰῶνος, εἷς τῶν ἀποστόλων τούτων, ὁ ***Χασὰν - μπὲν - Σαβὰχ - Ὁμαϊρῆ*** κατέστη ἱδρυτὴς νέου κλάδου τῆς αἱρέσεως ταύτης, τοῦ τῶν ***Ἰσμαηλιτῶν τῆς Ἀνατολῆς,*** ἢ τῶν ***Δολοφόνων.***

Ὁ Χασὰν, γεννηθεὶς ἐν Χορασὰν, συνεδέθη, ἐκ τῆς παιδικῆς ἡλικίας αὐτοῦ, διὰ στενῆς φιλίας μετὰ τοῦ ***Νισαμολμοὺκ,*** ἑνὸς τῶν συμμαθητῶν αὐτοῦ, ἀμφότεροι δὲ ὑπεχρεώθησαν δι' ὅρκου νὰ βοηθῶνται ἀμοιβαίως ἐν τῷ σταδίῳ τῆς προαγωγῆς. Μετὰ παρέλευσιν χρόνου, ὁ τελευταῖος ἀνῆλθεν εἰς τὸ ἀξίωμα πρωθυπουργοῦ τοῦ Σαλτζουκίδου Σουλτάνου Μελὲκ-Σάχου. Ὁ Χασὰν ἀπήτησε τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐνόρκου συμφωνίας, καὶ συνεπῶς εἰσήχθη παρὰ τῷ Σουλτάνῳ καὶ ἀπήλαυσε τιμῶν καὶ πλούτου. Κατατρυχόμενος, ἐν τούτοις, ὑπὸ φιλοδοξίας, εἰργάσθη, ἐκ τῆς στιγμῆς ἐκείνης, ἵνα ὑποσκελίσῃ τὸν εὐεργέτην αὐτοῦ, ἀλλ' ὁ Νισαμολμοὺκ, ἀγανακτήσας διὰ τὴν τοιαύτην ἀγνωμοσύνην, μετεχειρίσθη ἅπασαν τὴν ἑαυτοῦ ἐπιρροὴν, ὅπως καταρρίψῃ αὐτὸν ἐκ

ΤΑΓΜΑ ΤΩΝ ΔΟΛΟΦΟΝΩΝ

Περιεκκυκλωμένα ὑπὸ τοίχων. (Ἴδε σελ. 126).

τῆς ὑψηλῆς περιωπῆς εἰς ἣν τὸν ἀνύψωσε, καὶ κατώρθωσε νὰ ἐκδιώξῃ αὐτὸν ἐπαισχύντως τῆς αὐλῆς.

Ὁ Χασὰν ἀπῆλθε μένεα πνέων, καὶ μετὰ μικρὸν ἔρριψε τὰς βάσεις τοῦ τάγματος τῶν ***Δολοφόνων,*** ὑπὸ τὰ ἐγχειρίδια τῶν ὀπαδῶν τοῦ ὁποίου δὲν ἐδράδυνον νὰ πέσωσιν ὅ,τε Νισαμολμοὺκ καὶ ὁ Μελὲκ-Σάχης.

Τῷ 1090 ἐκυρίευσε τὸ φρούριον τοῦ Ἀλαμοὺτ, ἐκτισμένον ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἀποκρήμνου ὄρους, οὐχὶ μακρὰν τοῦ Κασβίνου, ἐν τῇ Περσικῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ Ἰράκ. Ὠχύρωσε τὸ φρούριον τοῦτο, διωχέτευσεν ἐν αὐτῷ ὕδατα πηγαῖα, καὶ ὑπεχρέωσε τοὺς κατοίκους τῆς χώρας νὰ ἐπιδοθῶσιν εἰς τὴν καλλιέργειαν, ἵνα δύνηται ἐν ἀνάγκῃ ν' ἀντέχῃ εἰς μακρὰν πολιορκίαν, τῇ βοηθείᾳ τῶν ἐν σιροῖς διατηρουμένων γεννημάτων.

Καίτοι ἡ διδασκαλία τοῦ ἀπορρήτου δόγματος τῶν ***Ἰσμαηλιτῶν*** διηρέθη εἰς ἐννέα βαθμοὺς, οἱ μύσται, ἐν τούτοις, δὲν ἐσχημάτιζον ἢ δύο διακεκριμμένας τάξεις, τοὺς ***Ρεφὶκ*** (Ἑταίρους), καὶ τοὺς ***Δαῆ*** (διδασκάλους). Ὁ Χασὰν ἐσχημάτισε τρίτην τάξιν, τὴν τῶν ***Φεδαβῆ,*** ἤτοι τῶν ἱερῶν, τῶν προσφερομένων εἰς θυσίαν. Διὰ τοὺς μύστας τῆς τάξεως ταύτης τ' ἀπόρρητα τοῦ τάγματος ὤφειλον νὰ ὦσι πάντοτε κεκαλυμμένα δι' ἀρρήκτου πέπλου, διότι οὗτοι δὲν ἦσαν ἢ ὄργανα τυφλὰ, καὶ φανατικοὶ, σχηματισθέντες ἵνα ἐκτελῶσιν οἵας δήποτε διαταγὰς τοῦ ἀνωτέρου των. Ἀπετέλουν τὴν φρουρὰν τοῦ ***Μεγάλου Διδασκάλου,*** οὐδέποτε ἐγκαταλιμπάνοντες τὸ ἐγχειρίδιον αὐτῶν, ἵνα ὦσι διαρκῶς ἕτοιμοι νὰ διαπράξωσι τοὺς φόνους οὓς ἐπέταττον αὐτοῖς.

Αἱ διατυπώσεις, ὧν τινων ἐχρῶντο διὰ τὴν εἰσδοχὴν τῶν ***Φεδαβῆ*** περιγράφονται ὡς ἀκολούθως ἐν τῇ περιηγήσει τοῦ Μάρκου-Πόλου.

— «Ἐν τῷ κέντρῳ τῆς χώρας τῶν ***Δολοφόνων,*** ἐν Ἀλαμοὺτ τῆς Περσίας, καὶ ἐν Μαζιὰτ τῆς Συρίας, ὑπῆρχον μέρη περικεκυκλωμένα ὑπὸ τοίχων. ἀληθεῖς παράδεισοι, ἐν οἷς εὑρίσκοντο πάνθ' ὅσα ἠδύναντο νὰ ἱκανοποιήσωσι τὰς σωματικὰς ἀνάγκας καὶ τὰς ἰδιοτροπίας τῆς μᾶλλον ἀπαιτητικῆς χλιδῆς. Ἀνθῶνες καὶ δάση ὀπωροφόρων δένδρων, διαυλακιζόμενα ὑπὸ μικρῶν ῥυάκων, χλόαι ἐπισκιαζόμεναι καὶ λειμῶνες χλοεροὶ, ἔνθα πηγαὶ ῥέοντος

ὕδατος ἀνέβλυζον ὑπὸ τὰ βήματα, δάση ῥοδωνιῶν καὶ ἀναδενδράδες κλημάτων ἐκόσμουν διὰ τοῦ φυλλώματος αὐτῶν ἐνδιαιτήματα ἐκ σινικοκεράμου, ἐστρωμένα διὰ ταπήτων τῆς Περσίας καὶ Ἑλληνικῶν ὑφασμάτων, Ποτὰ ἥδιστα προσεφέροντο, ἐντὸς δοχείων χρυσῶν, ἀργυρῶν καὶ κρυσταλίνων, ὑπὸ νεανιῶν καὶ νεανίδων, μὲ μέλαινας ὀφθαλμοὺς, καὶ ὁμοίων πρὸς τὰ ***Οὐρὶ,*** τὰς νύμφας τοῦ Παραδείσου ἐκείνου, ὃν ὁ Προφήτης ὑπεσχέθη τοῖς πιστοῖς. Ὁ ἦχος τῆς κινύρας ἀνεμιγνύετο μὲ τὸ κελάδημα τῶν πτηνῶν, καὶ φωναὶ ἐναρμόνιοι ἤνωνον τὰ ᾄσματα αὐτῶν μὲ τὸ κελάρισμα τῶν ῥυάκων. Τὸ πᾶν ἀπέπνεεν ἐν αὐτοῖς τὴν ἡδονὴν, τὴν χλιδὴν, τὴν γοητείαν».

«Ὅτε εὕρισκον νεανίαν πεπροικισμένον μὲ σθένος καὶ θάρσος, ἵν' ἀποτελέσῃ μέλος τῆς λεγεῶνος ταύτης τῶν ***Δολοφόνων,*** ὁ ***Μέγας Ἀρχηγός,*** ἢ ὁ ***Μέγας Προεστὼς*** προσεκάλουν αὐτὸν εἰς γεῦμα, ἢ εἰς ἰδιαιτέραν συνέντευξιν, ἐμέθυον αὐτὸν διὰ Χασισίου, (ἐξ οὗ καὶ ***Χασισὶν*** ἢ ***Ἀσσασῖνοι,*** ἤτοι πεποτισμένοι διὰ Χασὶς, ἐκλήθησαν οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Τάγματος), καὶ εἶτα μετέφερον αὐτὸν ἐν τοῖς κήποις τούτοις.

Κατὰ τὴν ἐξέγερσιν αὐτοῦ ἐφαντάζετο ἑαυτὸν ἐν τῷ Παραδείσῳ, ἡ δὲ παρουσία τῶν νεανιῶν καὶ τῶν ***Οὐρὶ*** συνέτεινεν εἰς τὸ νὰ ἐπιρρώσῃ ἐν ἑαυτῷ τὴν πλάνην ταύτην. Ἀφοῦ ἐγεύετο μέχρι κόρου ἁπασῶν τῶν ἡδονῶν, ἃς ὁ Προφήτης ὑπόσχεται μετὰ θάνατον τοῖς πιστοῖς, ὅτε, μυμεθυκὼς ὑπὸ τῶν ἡδέων τούτων ἡδονῶν καὶ ὑπὸ τῶν ἀτμῶν ἀφρόεντος οἴνου, ἐπανέπιπτεν εἰς λήθαργον, μετέφερον τότε αὐτὸν ἐκτὸς τῶν κήπων, καὶ μετά τινας στιγμὰς εὑρίσκετο παρὰ τῷ Ἀρχηγῷ αὐτοῦ, ὅστις προσεπάθει νὰ καταπείσῃ αὐτὸν νὰ πιστεύσῃ ὅτι εἶδεν οὐρανίαν ὀπτασίαν, ὅτι πράγματι ἦτο ὁ Ἀληθὴς Παράδεισος, ὃν εἶδον οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ καὶ ὅτι συμμετέσχε μικρᾶς προαπολαύσεως τῶν ἀρρήτων ἐκείνων ἐντρυφημάτων, τῶν ἐπιφυλλαττομένων τοῖς πιστοῖς, οἵτινες ἤθελον θυσιάσει τὴν ζωὴν αὐτῶν ὑπὲρ τῆς διαδόσεως τῆς πίστεως, καὶ θὰ εἶχον πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν αὐτῶν ἀπεριόριστον ὑπακοήν».

Οἱ νέοι οὗτοι ἀνετρέφοντο ἐν τῇ ἡδυπαθεστέρᾳ Ἀσιατικῇ χλιδῇ, ἐδίδασκον αὐτοὺς πολλὰς γλώσσας, ὥπλιζον δι' ἐγχειριδίου, καὶ ἀπέστελλον αὐτοὺς νὰ διαπράξωσι φόνους ἐπί τε Χριστιανῶν

καὶ ἐπὶ Μουσουλμάνων, ἵνα ἐκδικήσωσι προσωπικὰς ὕβρεις τοῦ τάγματος, ἢ τῶν φίλων αὐτοῦ. Ἐλάμβανον ὅλας τὰς ἀμφιέσεις, ἐνεδύοντο, ὁτὲ μὲν τὸ ῥᾶσσον μοναχοῦ, ὁτὲ δὲ τὸ ἔνδυμα ἐμπόρου, καὶ ἐνήργουν μετὰ τοσαύτης περινοίας, ὥστε ἦτο ἀδύνατον νὰ διαφύγῃ τις τὰ βλήματα αὐτῶν. Ἐκεῖνοι, οἵτινες ὑπέκυπτον κατὰ τὴν αἱμοχαρῆ ἀποστολὴν αὐτῶν, ἐθεωροῦντο ὑπὸ τῶν λοιπῶν ὡς ἐκλεκτοὶ, κεκλημένοι ἵν' ἀπολαύσωσιν ἐν τῷ Παραδείσῳ ἀμερίστου εὐδαιμονίας, οἱ δὲ οἰκεῖοι αὐτῶν ἐλάμβανον πλούσια δῶρα, ἢ ἀπελευθεροῦντο, ἂν ἦσαν δοῦλοι. Τούτου ἕνεκεν τὸ ὄνομα ***Ἀσσασῖνος*** κατέστη συνώνυμον τοῦ ***δολοφόνος,*** καὶ ἐν τοιαύτῃ σημασίᾳ παρέμεινεν ἐν πολλαῖς Εὐρωπαϊκαῖς γλώσσαις.

Ἐκ τοῦ ἀκολούθου παραδείγματος δύναταί τις νὰ σχηματίσῃ ἰδέαν περὶ τῆς ἐπιρροῆς, ἣν ἐξήσκει ὁ Χασὰν ἐπὶ τοῦ πνεύματος τῶν δυστυχῶν τούτων.

Ἐν μικρῷ διαστήματι χρόνου εἶχε κυριεύσει πληθὺν φρουρίων ἐκτισμένων ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν ὀρέων τῆς Περσίας. Πτοηθεὶς ἐκ τῶν προόδων αὐτοῦ, ὁ Μελὲκ Σάχης ἀπέστειλεν αὐτῷ ἀξιωματικὸν ἵνα προσκαλέσῃ αὐτὸν νὰ κενώσῃ τὰ καταληφθέντα φρούρια. Ὁ Χασὰν ἐδέχθη τὸν ἀπεσταλμένον μετὰ τιμῶν, χωρὶς δὲ νὰ ἐξηγηθῇ ἐπὶ τῶν προθέσεων αὐτοῦ, διέταξεν ἕνα ἐκ τῶν ***Φεδαβῆ*** νὰ ἐμπήξῃ τὸ ἐγχειρίδιον ἐν τῇ ἑαυτοῦ καρδίᾳ, μόλις δ' ἐπρόφερε τὴν διαταγὴν ταύτην καὶ ἀμέσως τὸ αἱμόφυρτον τοῦ θύματος σῶμα ἐκυλίσθη πρὸ τῶν ποδῶν αὐτοῦ. Ἕτερον ***Φεδαβῆ*** διέταξε νὰ κρημνισθῇ ἐκ τοῦ ὕψους ἑνὸς πύργου, καὶ σχεδὸν ἅμ' ἔπος τὸ μεμωλωπισμένον πτῶμα τοῦ ἀτυχοῦς ἔκειτο ἐντὸς τῆς τάφρου.

—«Διηγήθητι τῷ Κυρίῳ σου, λέγει ὁ Χασὰν τῷ ἐπτοημένῳ πρεσβευτῇ, ἐκεῖνο οὗτινος ἐγένεσο μάρτυς, καὶ εἰπὲ αὐτῷ ὅτι ὁδηγῶ ἑβδομήκοντα χιλιάδας ἄνδρας, οἵτινες μετὰ τοσαύτης πειθηνίας μὲ ὑπακούουσιν. Αὐτὴ εἶνε ἡ ἀπάντησίς μου».

Ἐνίοτε, λέγει ὁ Γερμανὸς Ἀσιανολόγος καὶ ἱστορικὸς ***Χάμμερ,*** ἐν τῇ Ἱστορίᾳ αὐτοῦ ***περὶ τοῦ τάγματος τῶν δολοφόνων,*** ὁ ***Μέγας Ἀρχηγὸς*** προὐτίμα ν' ἀναχαιτίσῃ τοὺς ἰσχυροὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ, ὑποδεικνύων αὐτοῖς τοὺς ἀπειλοῦντας αὐτοὺς κινδύνους, καὶ ν' ἀφοπλίσῃ αὐτοὺς διὰ τοῦ τρόμου, παρὰ ν' αὐξήσῃ ἀνωφελῶς τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν δι' ἐπανειλημμένων δολοφονιῶν. Πρὸς τὸν

σκοπὸν τοῦτον ἐξηγόρασε τὸν θαλαμηπόλον τοῦ Σουλτάνου Σανδσχὰρ, ὅστις, καθ' ὃν καιρὸν ἐκοιμᾶτο ὁ κύριός του, ἐνέπηξεν ἐγχειρίδιον ἐν τῇ γῇ ἐγγὺς τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ. Καίτοι πτοηθεὶς, ἰδὼν, ἐν τῇ ἐγέρσει αὐτοῦ, τὸ ὄργανον τοῦτο τοῦ θανάτου, ὁ Σουλτᾶνος, οὐχ' ἧττον, ὑπεκρίθη ἀδιαφορίαν, ἀλλὰ μετά τινας ἡμέρας, ὁ ***Μέγας Ἀρχηγὸς*** ἔγραψεν αὐτῷ διὰ τοῦ λακωνικοῦ καὶ ξηροῦ ὕφους τοῦ τάγματος.—«Ἄνευ τῆς ἀγάπης ἡμῶν πρὸς τὸν Σουλτᾶνον, θὰ ἐνέπηγον ἐν τῷ στήθει αὐτοῦ τὸ ἐγχειρίδιον, ἀντὶ νὰ ἐμπήξωσιν αὐτὸ ἐν τῇ γῇ». Ὁ Σανδσχὰρ, ὅστις εἶχεν ἀποστείλει στρατεύματα κατὰ τῶν φρουρίων τῶν Ἰσμαηλιτῶν, ἀνεκάλεσεν αὐτὰ, καὶ ἔκαμεν εἰρήνην μετὰ τοῦ Χασὰν, πρὸς ὃν ὥρισεν, ὡς ἐτήσιον φόρον, μέρος τῶν προσόδων τῆς χώρας Κουξῆς».

Ὑπὸ τοὺς ***Φεδαβῆ*** ὑπῆρχεν ἡ τάξις τῶν ***δοκίμων,*** οἵτινες δὲν ἀνῆκον ἔτι εἰς τὸ Τάγμα, ἀλλ' ἐπεδίωκον νὰ εἰσέλθωσιν ἐν αὐτῷ, διὰ τοῦτο ἐκάλουν αὐτοὺς ***Λασὶκ,*** ἢ ὑποψηφίους. Ὅπως καὶ οἱ ***Φεδαβῆ,*** ἀπετέλουν, ἐν τούτοις, καὶ αὐτοὶ μέλος τῆς φρουρᾶς τοῦ ***Μεγάλου Ἀρχηγοῦ.***

Ἀνεξαρτήτως τῶν κυρίων βαθμῶν, ὑπῆρχεν ἐν τῷ τάγματι ἱεραρχία ἀξιωμάτων. Μετὰ τὸν ***Μέγαν Ἀρχηγὸν,*** ὅστις ἦτο ὁ Ἀνώτατος Ἄρχων τῆς Ἑταιρίας, καὶ ὃν οἱ ἱστορικοὶ τῶν Σταυροφόρων ὠνόμαζον ***Γέροντα τοῦ Ὄρους*** (Σέϊχ - ἐλ - τζεβὲλ), ἤρχοντο οἱ ***Δάϊλ - κεβὶρ,*** ἢ οἱ ***Μεγάλοι Στρατολόγοι.*** Οἱ ἀξιωματικοὶ οὗτοι ἐκυβέρνων τὰς τρεῖς Ἐπαρχίας, τὸ Τζεβὰλ, τὸ Κουρχιστὰν καὶ τὴν Συρίαν, ἐν αἷς χώραις ὑπερεῖχεν ἡ ἐξουσία τοῦ τάγματος. Ἐκάλουν αὐτοὺς ἐπίσης ***Μεγάλους Προεστοὺς,*** καὶ οὗτοι εἶχον ὑπὸ τὰς διαταγὰς αὐτῶν μέγαν ἀριθμὸν ὑπαλλήλων, εἴτε στρατιωτικῶν, εἴτε πολιτικῶν, ὧν τὰ καθήκοντα ἦσαν ποικίλα.

Περὶ τὰ μέσα τοῦ δωδεκάτου αἰῶνος, ἡ ἐξουσία τοῦ τάγματος ἐπεκτείνετο ἀπὸ τῶν μεθορίων τοῦ Χορασὰν μέχρι τῶν ὀρέων τῆς Συρίας, ἀπὸ τοῦ Μουσδοράμους μέχρι τοῦ Λιβάνου, καὶ ἀπὸ τῆς Κασπίας θαλάσσης μέχρι τῆς Μεσογείου. Τὸ πᾶν ἔτρεμε πρὸ αὐτοῦ καὶ ὑπέκυπτεν εἰς τὰς θελήσεις του.

Ὁ Χασὰν ἀπεβίωσε τῷ 1124, ἀφοῦ ἐξέλεξε διάδοχόν του τὸν Κιὰ - Βουζουργομὶδ, ἐκεῖνον ἐκ τῶν Δαῆ, ὅστις ἐφάνη αὐτῷ ὁ ἱ-

κανώτερος νὰ περιβληθῇ μὲ τὸ ἀξίωμα τοῦ ***Μεγάλου Ἀρχηγοῦ,*** ὅπερ, κατὰ μικρὸν, κατέστη κληρονομικόν.

Τὸ Τάγμα τῶν ***Δολοφόνων*** διετηρήθη ἐν ὅλῃ τῇ ἀκμῇ αὐτοῦ, μέχρι τοῦ 1254, ἐποχὴν καθ' ἣν ὁ Μάγγου-Χὰν, ἔγγονος τοῦ Μογγόλου δορυκτήτορος Γέγγις-Χὰν, ἐπλημμύρησε τὴν Ἀνατολὴν διὰ τῶν Μογγολικῶν στιφῶν αὐτοῦ, ἐκυρίευσε τὴν Περσίαν, ἐξηφάνισε τὸ Καλιφᾶτον τῆς Βαγδάτης, ἀνέτρεψεν ἄλλους ἔτι θρόνους καὶ ταὐτοχρόνως κατέστρεψε τὸ Τάγμα τῶν ***Δολοφόνων.*** Τὸ φρούριον τοῦ Ἀλαμοὺτ, καὶ σχεδὸν ἅπαντα τὰ φρούρια τοῦ τάγματος, ἔπεσον εἰς τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ, καὶ τὰ μέλη τῆς αἱμοχαροῦς ταύτης Ἑταιρίας συνελήφθησαν κατὰ μέγα μέρος καὶ ἐθανατώθησαν ἢ διεσπάρησαν. Διαλυθεῖσα ἐν Περσίᾳ, ἡ Ἑταιρία διετηρήθη, οὐχ' ἧττον, ἐν Συρίᾳ, ἔνθα ἤκμαζεν ἀκόμη κατὰ τὸ 1326.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν Ἑταιρίαν τῶν Ἰσμαηλιτῶν τῆς Αἰγύπτου, τὴν ἀνήκουσαν εἰς τὸ ***Δὰρ-ὸλ-χικμὲτ,*** τὴν ὁποίαν οἱ Γερμανοὶ ἱστορικοὶ μνημονεύουσιν ὑπὸ τὸ ὄνομα ***Λέσχη τοῦ Καΐρου,*** αὕτη κατηργήθη ἀπὸ τοῦ ἔτους 1171 ὑπὸ τοῦ Σαλαδδίνου, τοποτηρητοῦ τοῦ Νουρεδδίνου, ἀρχηγοῦ τῶν Σαρακηνῶν. Λείψανα αὐτῆς μένουσι καὶ νῦν ἔτι ὑπὸ τὸ ὄνομα ***Σουφῖται,*** οἵτινες χρώμενοι τοῦ ΚΕΤΜΑΝ, ἤτοι τοῦ ἀποκρύπτειν τὰς ἰδίας φιλελευθέρους καὶ ὑποκρίνεσθαι τοῦ πρεσβεύειν τὰς τοῦ συνομιλητοῦ δοξασίας, διατελοῦσι καὶ νῦν ἔτι πολυάριθμοι ἐν Περσίᾳ, ἔχοντες Ἀρχηγοὺς, συμβούλια, ἱερεῖς, ἀποστόλους καὶ τοσαύτην πληθὺν βαθμῶν, ὥστε δύσκολον ἀποβαίνει νὰ μὴ εὑρίσκῃ ἕκαστος ὅ,τι ἡ διανοητικὴ ἀντίληψις αὐτοῦ τῷ ἐπιτρέπει. Οἱ σοφοὶ αὐτῶν κατατέμνουσιν ἑκάστῳ τὴν ἐπιστήμην ἀναλόγως τῶν διανοητικῶν δυνάμεων αὐτοῦ. Ἐὰν βλέπωσιν ὅτι ἀξίωμά τι σκανδαλίζει τὸν νεόφυτον, ἔχουσιν ἀμέσως πρόχειρον διφορουμένην ἐξήγησιν, ἐπιτρέπουσαν αὐτοῖς νὰ τῷ ἀποδείξωσιν ὅτι ἀδίκως παρεφέρθη. Ἐὰν δὲ, τοὐναντίον, ὁ θεολογικὸς στόμαχος αὐτοῦ εἶνε ἀρκετὰ ἰσχυρὸς, ἐπιδαψιλεύουσιν αὐτῷ τροφὴν δυσπεπτοτέραν.

ΜΠΑΜΠΗ

Κατὰ τὸ 1843 ἔζη ἐν Χιρὰζ τῆς Περσίας δεκαοκταέτης περίπου τὴν ἡλικίαν νέος ὀνόματι Μιρζᾶ-Ἀλῆ-Μωάμεθ, ὅστις ἰσχυρίζετο ὅτι κατήγετο ἐκ τῆς οἰκογενείας τοῦ Προφήτου διὰ τοῦ ἐγγόνου αὐτοῦ Χυσεΐν, υἱοῦ τοῦ Χαλίφου Ἀλῆ καὶ τῆς Φατίμας, θυγατρὸς τοῦ Μωάμεθ. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐπεσκέφθη τοὺς Ἁγίους Τόπους τῆς Μέκκας, ἀλλ' ἀντὶ νὰ ἐπανέλθῃ ἐκεῖθεν μὲ ἰδέας πλήρεις Μουσουλμανικῆς εὐσεβείας, πᾶν ὅ,τι ἐν αὐτοῖς εἶδεν, ἤκουσε καὶ ἠσθάνθη ἔρριψεν αὐτὸν ἐκτὸς τῆς συνήθους ὀρθοδόξου ὁδοῦ.

Ἐπεσκέφθη τὸ περιώνυμον τέμενος τῆς Κούφας, ἔνθα ἐδολοφονήθη ὁ Χαλίφης Ἀλῆς, μετὰ πολυημέρους δ' ἐκεῖσε μελέτας ἐπανῆλθεν ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι καὶ συναθροίσας τινας τῶν συνοδοιπόρων καὶ πολλοὺς τῶν ἀρχαίων ἀκροατῶν αὐτοῦ ἀνεκοίνωσεν αὐτοῖς τὰ πρῶτα συγγράμματα αὐτοῦ, συνιστάμενα εἰς ἡμερολόγιον τοῦ ἐν Μέκκᾳ προσκυνήματος αὐτοῦ καὶ εἰς σχόλια τοῦ ἐδαφίου τοῦ Κορανίου τοῦ ἐπιγραφομένου ***Ἰωσήφ.***

Ἐκ τῶν συγγραμμάτων τούτων, καθὼς καὶ ἐκ τῶν κατ' ἰδίαν καὶ δημοσίων διδαχῶν τοῦ Μιρζᾶ-Ἀλῆ-Μωάμεθ, καταφαίνεται ὅτι οὗτος μικρὸν κατὰ μικρὸν καὶ περιεσκεμμένως ἀπομακρύνεται τοῦ ὀρθοδόξου Μουσουλμανικοῦ δόγματος καὶ ἐπιχειρεῖ νὰ διδάξῃ ἴδιον δογμα, παρασάγγας ἀντικείμενον τοῦ πρώτου. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο λαμβάνει τὴν προσωνυμίαν ***Μπὰμπ,*** ἤτοι ***Θύρα*** δι' ἧς δύναταί τις νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἀληθῆ τοῦ Θεοῦ γνῶσιν, ἀλλ' οἱ ὀπαδοὶ αὐτοῦ, Μπαμπῆ, ἀπεκάλεσαν αὐτὸν, προϊόντος τοῦ χρόνου, ***Χαζρὲτ-Ἐαλᾶ,*** ἢ ***Ὑπερτάτην Ὑψηλότητα.***

Μετὰ πάροδον χρόνου, ὅτε ὁ δογματικὸς ζῆλος ἐκορυφώθη, ὁ Μιρζᾶ-Ἀλῆ-Μωάμεθ ὡμίλησε περὶ ἑαυτοῦ ἐμφαντικώτερον καὶ διεκήρυξεν ὅτι δὲν ἦτο πλέον ὁ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον παρὰ τοῦ Θεοῦ ἐμπνευσμένος Προφήτης, καθάπερ ὁ Μωάμεθ, ὅτι δὲν ἦτο ὁ ***Μπὰμπ,*** ὅπως ὁ ἴδιος ἄχρι τοῦδε ἐπίστευεν, ἤτοι ἡ γνῶσις τῶν ἀληθειῶν, ἀλλ' ὅτι ἦτο τὸ ***Σημεῖον,*** ἤτοι αὐτὸς ὁ παραγω-

γὸς τῆς ἀληθείας, ἡ θεία ἐμφάνισις, ἡ παντοδύναμος ἐκδήλωσις, καὶ ὡς τοιοῦτος ἀπεκλίθη ***Ὑπερτάτη Ὑψηλότης*** καὶ ***Ἰμὰμ Μαγδῆς,*** ἤτοι ὁ ***Κεκρυμμένος.***

Μεταξὺ τῶν ἐνθουσιωδεστέρων, ἐνεργητικωτέρων καὶ διαπρεπεστέρων ὀπαδῶν καὶ ἀποστόλων αὐτοῦ συγκαταλέγεται καὶ ἡ ἐκ Κασβὶν ἔλκουσα τὴν καταγωγὴν ***Ζερρὺν - Τὰτζ*** (χρυσοῦν στέμμα) καὶ ***Γουρὲτ - οὐλ - Ἄϊν*** (παρηγορία τῶν Ὀφθαλμῶν) ἐπωνομασθεῖσα, γυνὴ ἐξόχου καλλονῆς καὶ παιδεύσεως, θυγάτηρ δὲ τοῦ διαπρεποῦς νομομαθοῦς Χατζῆ - Μουλλᾶ - Σαλλὲχ καὶ σύζυγος τοῦ ἐξαδέλφου αὐτῆς Μουλλᾶ - Μωάμεθ, ἐκ τῶν καλλιτέρων οἰκογενειῶν. Ἡ γυνὴ αὕτη, ἐπωνομασθεῖσα προσέτι καὶ ***Χαζρὲτ - Τεχερὲ*** (ἡ Αὐτῆς Ὑψηλότης ἡ Ἁγνὴ) διὰ τοῦ ἐνθουσιώδους καὶ σταθεροῦ χαρακτῆρος αὐτῆς τόσον, ὅσον καὶ διὰ τῆς εὐρείας παιδεύσεως, τῆς καλλονῆς καὶ τῆς στωμυλίας αὐτῆς, προσέφερε πλείστας ἐκδουλεύσεις εἰς τὸ ἀρτισύστατον δόγμα τοῦ Μπὰμπ, ὅπερ ἐξηπλώθη καθ' ἅπασαν τὴν Περσίαν, καὶ πρὸ πάντων μεταξὺ τῶν μᾶλλον μεμορφωμένων καὶ δὴ τῶν σοφῶν καί τινων ἀνωτέρων λειτουργῶν, τοσούτῳ μᾶλλον καταπληκτικῶς, ὅσῳ ὑφίστατο τὰς διηνεκεῖς καὶ ἀμειλίκτους καταδιώξεις τοῦ τε κλήρου καὶ τῶν Ἀρχῶν. Τὸ ἡρωϊκὸν τέλος τῆς ***Γουρὲτ - οὐλ - Ἄϊν*** ἔστεψε τοὺς ὑπὲρ τῆς εὐοδόσεως τῶν ἀρχῶν τοῦ Τάγματος ἀγῶνας αὐτῆς, διότι προὐτίμησε νὰ καῇ ζῶσα καὶ εἰς ἀνθηρὰν ἔτι ἡλικίαν παρὰ ν' ἀπαντήσῃ, ἔστω καὶ ἁπλῶς δι' ἑνὸς ξηροῦ ***Ὄχι,*** εἰς τὴν ὑποβληθεῖσαν αὐτῇ κατὰ τύπον μόνον ἐρώτησιν ἂν ἀνήκῃ εἰς τὸ Τάγμα τῶν Μπαμπῆ.

Πολλὰ βιβλία ἐγράφησαν παρὰ διαφόρων διακεκριμένων σοφῶν περὶ τῶν δοξασιῶν τῶν ***Μπαμπῆ,*** ἐν οἷς ἐξόχως τὸ ὑπὸ τοῦ ἰδίου Μπὰμπ ἐκδοθὲν ***Μπιγιὰν***, ἤτοι ***Ἔκθεσις.*** Τὰ βιβλία ταῦτα οἱ ὀπαδοὶ ἐπιμελῶς ἀποκρύπτουσιν ἀπὸ τοὺς Μουσουλμάνους, καίτοι εἰσὶ γεγραμμένα ὑπὸ ἀλληγορικὴν καὶ διφορουμένην ἔννοιαν, εἰς ἣν ἀδυνατοῦσι νὰ ἐμβαθύνωσιν οἱ μὴ μεμυημένοι.

Ὁ Θεὸς, κατὰ τὸν Μπὰμπ, μόνος, ἀμετάβλητος καὶ αἰώνιος, εἶνε οὐσιωδῶς δημιουργὸς, διότι εἶνε ἡ ζωὴ, ἥτις ἐξ αὐτοῦ ἀπορρέει. Ἵνα δημιουργήσῃ χρῆται ἑπτὰ λέξεων, ἢ τοῦ λόγου καὶ τῶν ἐκδηλώσεων τοῦ λόγου, αἵτινες εἰσὶν: Ἡ ***Ἰσχὺς,*** ἡ ***Ἐξουσία,***

ἡ ***θέλησις,*** ἡ ***ἐνέργεια,*** ἡ ***συγκατάβασις,*** ἡ ***δόξα,*** καὶ ἡ ***ἀποκάλυψις.*** Αὗται εἰσιν αἱ τοῦ Θεοῦ ἰδιότητες μεταξὺ ἀπειροπληθῶν ἄλλων. Ἡ ἀριθμητικὴ ἀξία τῆς λέξεως ***Βάχεδ*** (μόνος) ἀποτελεῖ τὸν ἀριθμὸν 19 καὶ σημαίνουσα «Θεὸς μόνος καὶ δημιουργὸς» δὲν εἶνε συνεπῶς ἄλλο ἢ ἀπόρροια τῆς θεότητος ἐρειδομένη ἐπὶ τῶν ἰδίων τῆς ζωῆς ἀρχῶν.

Εἰς τὸν Μπὰμπ, ὡς προφήτην τοῦ αἰῶνος, δέον ν' ἀπευθύνηται προσωρινῶς πᾶσα λατρεία, ὁ Θεὸς ὅμως δὲν ἠθέλησε ν' ἀφήσῃ τὴν ἀνθρωπότητα νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἀφίκετο εἰς τὸ τέρμα αὐτῆς, πρὸ πάντων δὲ ὅτι ἡ γενομένη αὐτῇ ἀποκάλυψις δὲν περιεκλείετο ἐντὸς ἑνὸς ἀνθρώπου, ἀλλ' ὅτι ἡ ἀποκάλυψις αὕτη, ἐμπεριεκλείουσα δέκα ἐννέα ἐκδηλώσεις, ὁ Μπὰμπ εἶνε τὸ ***Σημεῖον***, δὲν εἶνε ὅμως ἅπασα ἡ ἐκδήλωσις.

Ὁ ***Μπὰμπ,*** ἢ τὸ ***Σημεῖον*** ἁπάσης τῆς ***Μονάδος,*** δὲν ἀποτελεῖ τὴν ὁριστικὴν ἀποκάλυψιν ἀλλ' εἶνε ὁ πρόδρομος αὐτῆς. Ἦλθεν ἵν' ἀποκαλύψῃ ἀριθμόν τινα νέων ἀληθειῶν, δὲν καταλύει ὅμως ἐν τῇ οὐσίᾳ αὐτῶν τὰς προτέρας διατάξεις καὶ οὐδόλως προδικάζει τὸ μέλλον. Οἱ πρῶτοι Προφῆται εἶχον ἀποστολὴν ὅπως ἐξεγείρωσιν, ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ δυνατοῦ, τοῦ ληθάργου αὐτῆς τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν καὶ ὁδηγήσωσιν αὐτὴν εἰς τὴν ἀντίληψιν τῆς ἑαυτῆς καταστάσεως. Ἀνήγγειλον αὐτῇ ὀλίγας ἀληθείας, καὶ τὰς ἁπλουστέρας, ὑπηγόρευσαν αὐτῇ κανόνας, τοὺς μᾶλλον ἀναγκαίους, ἀφίνοντες αὐτῇ τὸν καιρὸν νὰ ἐνισχυθῇ ἄνευ πολλοῦ κόπου.

Βαθμηδὸν ἐν τούτοις, καὶ μὲ κλονούμενα ἀλλ' ἀδιάκοπτα βήματα, ἡ ἀνθρωπότης ἐβάδιζεν. Ὁ νόμος τοῦ Μωϋσέως κατέστη ἤδη ἀνεπαρκὴς καὶ ἡ θεία φύσις, ἐνσαρκωθεῖσα ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Ἰησοῦ, ἔφερε τὸν Χριστιανισμόν. Τοῦτο ἦτο ἀπείρως ἐφικτὸν καὶ ὁ κόσμος ἐπωφελήθη ἀρκούντως ὥστε, μετὰ πάροδον χρόνου μακροῦ ἢ ἐκείνου ὅστις διέρρευσεν ἀπὸ τοῦ Δαυὶδ, τοῦ τελευταίου Προφήτου, ἢ μᾶλλον τοῦ Σολομῶντος, μέχρι τοῦ Χριστοῦ, ἐνεφανίσθη ὁ Μωάμεθ, ὅστις ὡδήγησε τοὺς ἀνθρώπους μακρύτερον ἢ ὁ Ἰησοῦς. Οὐδὲν ἧττον, ἐπειδὴ ὁ Μωάμεθ δὲν κατώρθωσε νὰ περατώσῃ τὸ ἔργον, ἦλθε, τέλος, ὁ Μπὰμπ μὲ τελειωτέραν κάπως ἀποκάλυψιν, τὸ δὲ Μπιγιὰν (Ἔκθεσις), τὸ κατ' ἐξοχὴν θεῖον βιβλίον, συνταχθὲν ἐπὶ τοῦ μυστηριώδους ἀριθμοῦ 19, διαιρεῖται

κατ' ἀρχὴν εἰς 19 Μονάδας, ἢ κυρίας διαιρέσεις, αἵτινες καὶ αὖται ὑποδιαιροῦνται ἑκάστη εἰς 19 παραγράφους. Ὁ Μπὰμπ ὅμως δὲν ἔγραψεν ἐξ αὐτῶν ἢ ἕνδεκα μόνον ***Μονάδας,*** ἀφεὶς τὰς ὑπολοίπους ὀκτὼ νὰ διδάξῃ αὐτὰς εἰς τὸν ἀληθῆ καὶ μέγαν Ἀποκαλύπτην, εἰς ἐκεῖνον ὅστις θὰ συμπληρώσῃ τὸ δόγμα, καὶ οὗτινος ὁ Μπὰμπ εἶνε ὁ πρόδρομος.

Τοιαύτη ἐν συνόψει ὑπῆρξεν ἡ διδασκαλία τοῦ ἱδρυτοῦ τοῦ νέου τῶν ***Μπαμπῆ*** θρησκεύματος Μιρζᾶ – Ἀλῆ – Μωάμεθ, ὅστις, συλληφθεὶς ἐπὶ τέλους ὑπὸ τῶν Ἀρχῶν καὶ ἐγκαθειρχθεὶς ἐπὶ δέκα καὶ ὀκτὼ ὅλους μῆνας εἰς τὸ φρούριον τοῦ Τζεχρὶγ τῆς ἐπαρχίας Γκυλὰν, μετηνέχθη καὶ ἐθανατώθη ἐν Ταυρίδι τῷ 1852 εἰς ἡλικίαν 27 περίπου ἐτῶν, ἀφοῦ εἶδε τὴν νέαν αὐτοῦ θρησκείαν εἰσδύσασαν εἰς ὅλας τὰς κοινωνικὰς τῆς Περσίας τάξεις.

Οἱ ***Μπαμπῆ*** εἰσιν ἐξηπλωμένοι καθ' ἅπασαν τὴν Περσίαν κατακτῶντες ἑκάστοτε θρησκευτικὸν ἔδαφος καὶ ὑποκινοῦντες ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ταραχὰς, εἰς ἃς ὀφείλεται καὶ ἡ κατὰ τὸ 1896 δολοφονία τοῦ Νασρεδδὶν Σάχου.

***

Καίτοι τὰ δόγματα τῶν Μουσουλμανικῶν μυστικῶν Ἑταιριῶν ἀπεκαλύφθησαν κατὰ μέγα μέρος ὑπὸ τῶν συγγραφέων τῆς Ἀνατολῆς, δὲν ὑπάρχουσιν, ἐν τούτοις, αὐθεντικαὶ λεπτομέρειαι ἐπὶ τῆς τελουμένης ἱεροτελεστίας κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μυήσεως. Ὁ Guerrier de Dumast εἰκάζει, λίαν λογικῶς, ὅτι ἡ ἱεροτελεστία αὕτη περιγράφεται ἐν τῷ Ἀραβικῷ μύθῳ, καλουμένῳ, «Ἱστορία τοῦ Χαβὶβ καὶ τῆς Δοραθιλγοάσης», οὗτινος ὁ συγγραφεὺς ἔζη, καθ' ἃ πιστεύεται, κατὰ τὴν ἐποχὴν καὶ ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Σαλαδδίνου.

Ὁ ἥρως τοῦ μύθου τούτου ἀνατρέφεται κατ' ἀρχὰς ὑπὸ γέροντος μάγου, καλουμένου ***Ἰλφακὶς,*** καὶ περαίνει τὴν ἐκπαίδευσιν αὐτοῦ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Ἰνδοῦ στρατηλάτου ***Ἰλχαβοὺλ,*** οὗτινος ἡ εὐθύτης καὶ ἡ ἀδροφροσύνη ἐξισοῦνται πρὸς τὰς τῶν Ἱπποτῶν. Ἡ φιλοσοφικὴ καὶ ἀνδρικὴ ἐκπαίδευσις αὐτοῦ εἶνε ὅλως Αἰγυπτιακὴ, καὶ οἱ διδάσκαλοι αὐτοῦ μεταχειρίζονται γλῶσσαν ἀλληγορικήν.

Ὁ ***Χαβὶβ,*** θελχθεὶς ἐκ τῶν θελγήτρων τῆς ***Δοραθιλγοάσης,***

ἐπιχειρεῖ ἔργα Ἱππότου, ἵνα καταστῇ ἄξιος αὐτῆς. Κατευθύνεται εἰς Καύκασον, ἵνα κατακτήσῃ τὰ ὅπλα τοῦ Σολομῶντος, ὁδηγούμενος δὲ ὑπὸ τοῦ Ἰλχαβοὺλ, κατέρχεται ἐντὸς ἀχανῶν σπηλαίων, ἵνα δὲ μὴ παρανοηθῇ ἡ ἔννοια τῆς εἰκόνος ταύτης, ὁ Ἄραψ συγγραφεὺς παρενείρει τὴν ἐξῆς ἀποστροφὴν τοῦ Ἰλχαβοὺλ πρὸς τὸν μαθητὴν αὐτοῦ. —«Σκέφθητι ὅτι τὰ πάντα εἰσι συμβολικὰ ἐν τῇ κατοικίᾳ ταύτῃ».

Ἐν τῇ εἰσόδῳ τοῦ σπηλαίου ὀφείλει νὰ προφέρῃ, ἵνα εἰσέλθῃ ἐν αὐτῷ, περιαμματικήν τινα λέξιν. Κατὰ τὴν διάβασιν αὐτοῦ συναντᾷ τέσσαρα μυστηριώδη ἀγάλματα καὶ τριακόσια ἑξήκοντα ἓξ ἱερόγλυφα, εἰς ὧν τὴν αἰνιγματώδη ἔννοιαν ὀφείλει νὰ διεισδύσῃ. Μετὰ μικρὸν ἀνακαλύπτει τὸ ἔνδοξον τρόπαιον, ὅπερ, μετὰ τόσους αἰῶνας, ἐπισκιάζουσι τὰ πτερὰ τοῦ φοίνικος, πτηνοῦ μυθώδους, ὅπερ ἦτο διὰ τοὺς ἀρχαίους, τὸ σύμβολον τοῦ Ἡλίου. Ἕκαστον τεμάχιον τοῦ ὁπλισμοῦ, ὃν ὁ Χαβὶβ κατέκτησε, φέρει ἀποφθεγματικὴν ἐπιγραφὴν, ὡς ἐν παραδείγματι. — «Ἡ εὐστάθεια εἶνε ἡ ἀληθὴς τοῦ ἀνθρώπου θυρεὸς—ἡ φρόνησις εἶνε τὸ προσωπεῖον τῆς περικεφαλαίας αὐτοῦ.» Ἡ ἐξῆς προσφώνησις τοῦ Χαβὶβ καταδεικνύει σαφῶς, ὅτι, κατὰ μίμησιν τῶν ***Μειθριάδων,*** οὗτος ἐλάμβανε τὸν ἀλληγορικὸν καὶ ἠθικὸν βαθμὸν τοῦ Ἱππότου. —«Καλυφθῆτε διὰ σιδήρου ἀνίσχυροι πολεμισταὶ τῆς γῆς. Ὁ Σολομὼν ἐβάδιζε διὰ τῶν ἀρετῶν πρὸς τὴν κατάκτησιν τοῦ κόσμου».

Τοιούτῳ τρόπῳ εἰρηνικὸς μονάρχης μεταβάλλεται εἰς κατακτητήν.—«Τὰ τρόπαια αὐτοῦ, λέγει ὁ Guerrier de Dumast, δὲν εἶνε ἢ τὰ τῆς μυήσεως, τὸ δὲ πρόσωπον, ὅπερ παριστᾷ ἐνταῦθα, εἶναι λίαν σπουδαῖον. Εἰς τὰ ἔγκατα τοῦ Καυκάσου, ἐν οἷς ὁ ἥρως διαβλέπει, ὅπως ὁ Αἰνείας, τὰ Ἠλύσια καὶ τὸν Τάρταρον, ἐν οἷς διδάσκεται τὴν ἱστορίαν τοῦ κόσμου καὶ τὰς κοσμογονικὰς παραδόσεις ἐπὶ τῶν ***Δέϋς*** καὶ ἐπὶ τῆς γενεᾶς τοῦ ***Ἔλβις,*** (διαβόλου), ἐντὸς τῶν καταχθονίων τούτων δωμάτων, τὸ πᾶν ὑπείκει τῷ Σολομῶντι, τὸ πᾶν τελεῖται διὰ τοῦ Σολομῶντος.

Ὁ Ἱππότης ἀνεγείρει, τέλος, μέγαν πέπλον, ὄπισθεν τοῦ ὁποίου εὑρίσκονται αἱ ἑπτὰ θάλασσαι καὶ αἱ ἑπτὰ νῆσοι, ἃς ὀφείλει νὰ διαβῇ πρὶν ἀφιχθῇ εἰς τὴν ***Μεδιναζιλβαγόρην,*** τὴν κρυστάλλινον πόλιν, τὰς Θήβας ἢ τὴν ἀλληγορικὴν Ἱερουσαλήμ.

Αἱ νῆσοι αὗται (αἱ ἑπτὰ εὐδαίμονες νῆσοι τοῦ Λουκιανοῦ, αἱ ἑπτὰ βαθμίδες τῆς κλίμακος τῶν μάγων, οἱ ἑπτὰ πλανητικοὶ σταθμοί, τεθειμένοι ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῶν ψυχῶν, αἵτινες ἐπανέρχονται ἐκ τσῦ κόσμου τούτου τῆς δυστυχίας πρὸς τὸ αἰθέριον φῶς τοῦ Ὀρομάσδου, τὴν ἀληθῆ πατρίδα αὐτῶν) διακρίνονται ἐκ τοῦ ὀνόματος τῶν ἑπτὰ χρωμάτων, καὶ ἐπειδὴ οὐδέποτε μετήλλαξαν τὰ λευκὰ σήματα τοῦ πρώτου βαθμοῦ, ἡ πρώτη νῆσος, ἣν ὀφείλει νὰ κατακτήσῃ ὁ Χαβίβ, εἶνε ἡ λευκὴ νῆσος.

Πρὶν ὅμως κατορθώσῃ τοῦτο, ὀφείλει νὰ ὑποστῇ τὴν δοκιμασίαν τῶν στοιχείων, πράγματι δὲ ἡ φύσις φαίνεται ἀνάστατος πέριξ αὐτοῦ, ὁ ἄνεμος φυσᾷ, ὁ κεραυνὸς βροντᾷ, μάχη φρικτὴ τῶν ἀγαθῶν μετὰ τῶν πονηρῶν πνευμάτων λαμβάνει χώραν, καὶ ταράττει τήν τε γῆν καὶ τὰς θαλάσσας, ἐὰν δὲ ὁ ἥρως μένῃ ἀκλόνητος, τοῦτο γίνεται τῇ βοηθείᾳ τοῦ ξίφους τοῦ βασιλέως φιλοσόφου καὶ τῆς ἐν αὐτῷ κεχαραγμένης ἱερᾶς λέξεως.

Τὰ λοιπὰ ἀναφέρονται ὑπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα, δὲν δύναταί τις δὲ νὰ μὴ ἀναγνωρίσῃ τὰς ἐναργεῖς σχέσεις, τὰς ὑφισταμένας μεταξὺ τῆς ἀλληγορικῆς ταύτης ἱστορίας καὶ τῶν δογμάτων τῶν ἀρχαίων μυστηρίων, καὶ ἰδίᾳ τῶν μυστηρίων τῶν ***Μάγων*** καὶ τῶν ***Γνωστικῶν.*** Εἶνε προδήλως ἀφήγησις, ὅπως ἡ τοῦ ἕκτου βιβλίου τῆς Αἰνειάδος, ἐν ᾧ ὁ Βιργίλιος διηγήθη ὑπὸ τὸν πέπλον μύθου, τὰς μυστικὰς τελετὰς τῶν μυστηρίων τῆς Ἴσιδος.

***

Ὅπως ποτ' ἂν ᾖ, τὰ λείψανα τοῦ τάγματος τῶν Δολοφόνων διετηρήθησαν μέχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν ἔν τε τῇ Περσίᾳ καὶ τῇ Συρίᾳ, μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι οἱ ὀπαδοὶ εἰσι ξένοι τῆς στασιαστικῆς πολιτικῆς τῶν προκατόχων αὐτῶν, καὶ ἀποτελοῦσι, καθαρῶς εἰπεῖν, ἰδίαν αἵρεσιν ἐν τῷ Ἰσλαμισμῷ. Ἐὰν διετήρησαν μέρος τῶν ἐμβλημάτων τῶν ἀρχαίων μυστηρίων αὐτῶν, τά πάντα, οὐχ' ἧττον, ἄγουσιν ἡμᾶς νὰ πιστεύσωμεν ὅτι ἀπώλεσαν τὴν σημασίαν αὐτῶν. Τὰ φρούρια τῆς Ἐπαρχίας Ρουτβὰρ, ἐν Περσίᾳ, κατέχονται καὶ νῦν ἔτι ὑπὸ τῶν Ἰσμαηλιτῶν, γνωστῶν ὑπὸ τὴν γενικὴν προσωνυμίαν ***Χουσεϊνῆ,*** ἐν δὲ τῇ Συρίᾳ κατέχουσι δέκα

καὶ ὀκτὼ χωρία πέριξ τῆς Μαζιὰτ, ἄλλοτε ἕδρας τῆς δυναστείας αὐτῶν.

Ἕτεραι αἱρέσεις, ἀπορρέουσαι ἐκ τῆς αὐτῆς πηγῆς, κατοικοῦσιν ἐπίσης τὴν Συρίαν, αὗται δ' εἰσιν, οἱ ***Νοσαϊρῆ***, οἱ ***Μουτεβελῆ*** καὶ οἱ ***Δροῦσοι.*** Ἅπασαι αἱ αἱρέσεις αὗται ἔχουσι μυστικὰς συνεδριάσεις, ἃς συγκροτοῦσι τὴν νύκτα, ἐὰν δὲ πιστεύσωμεν τοὺς ὀρθοδόξους Μουσουλμάνους, αἱ συνεδριάσεις αὗται εἰσιν ἀληθῆ ὄργια, ἐν αἷς παραδίδονται εἰς ἁπάσας τὰς σαρκικὰς ἡδονάς.

Οἱ Δροῦσοι ὑποβάλλονται ἐξωτερικῶς εἰς τὴν ἐξάσκησιν τῆς ἀνεγνωρισμένης κοινῆς λατρείας, μόνον δὲ μεταξύ των πρεσβεύουσι τὰ ἰδιαίτερα δόγματα αὐτῶν. Ἔχουσι πολλοὺς βαθμοὺς μυήσεως τὸ μέρος δὲ εἰς ὃ συνέρχονται, διαφέρει δι' ἕκαστον βαθμόν. Φρουροὶ ἐπαγρυπνοῦσιν ἔξωθι, ἵνα μή τις πλησιάσῃ, πᾶς δὲ βέβηλος, ὅστις θὰ κατώρθου νὰ εἰσδύσῃ ἐκεῖ, τιμωρεῖται θανάτῳ. Οἱ Δροῦσοι ἀναγνωρίζονται διά τινος αἰνιγματώδους τύπου. Ὁ εἷς ἐρωτᾷ—«Σπείρουσιν ἐν τῇ πατρίδι ὑμῶν μυροβάλανον;» ὁ δὲ ἕτερος ἀπαντᾷ. —«Σπείρουσιν ἐν τῇ καρδίᾳ τῶν πιστῶν».

ΒΕΚΤΑΣΙΤΑΙ ΚΑΙ ΜΕΒΛΕΒΙΤΑΙ

Οἱ ***Βεκτασῖται*** καὶ οἱ ***Μεβλεβῖται*** εἰσι δύο μυστικαὶ Μουσουλμανικαὶ Ἑταιρίαι ὑφιστάμεναι καὶ νῦν ἔτι καθ' ἅπασαν τὴν Ὀθωμανικὴν Αὐτοκρατορίαν καὶ διατηροῦσαι παμπληθῆ ***Σεμνεῖα*** ἢ ***Τεκέδες,*** ἐν οἷς πᾶς ὁδοιπόρος, καταλαμβανόμενος ὑπὸ τῆς νυκτὸς, εἰς οἱανδήποτε θρησκείαν, ἐθνότητα ἢ κοινωνικὴν τάξιν καὶ ἂν ἀνήκῃ, εὑρίσκει ἄσυλον καὶ τροφήν. Δὲν δέχονται ἐν τοῖς κόλποις αὐτῶν ἢ ἀποκλειστικῶς μόνον Μουσουλμάνους, καὶ ἀφοῦ ὁ ὑποψήφιος ὑποστῇ τυπικὰς δοκιμασίας καὶ δώσῃ τὸν κεκανονισμένον ὅρκον ἐχεμυθίας καὶ ὑποταγῆς εἰς τὸ Τάγμα ἀνακοινοῦνται αὐτῷ αἱ λέξεις καὶ τὰ σημεῖα τῆς ἀναγνωρίσεως.

Οἵτε ***Βεκτασῖται*** καὶ ***Μεβλεβῖται*** παρουσιάζονται ἐν ταῖς συ-

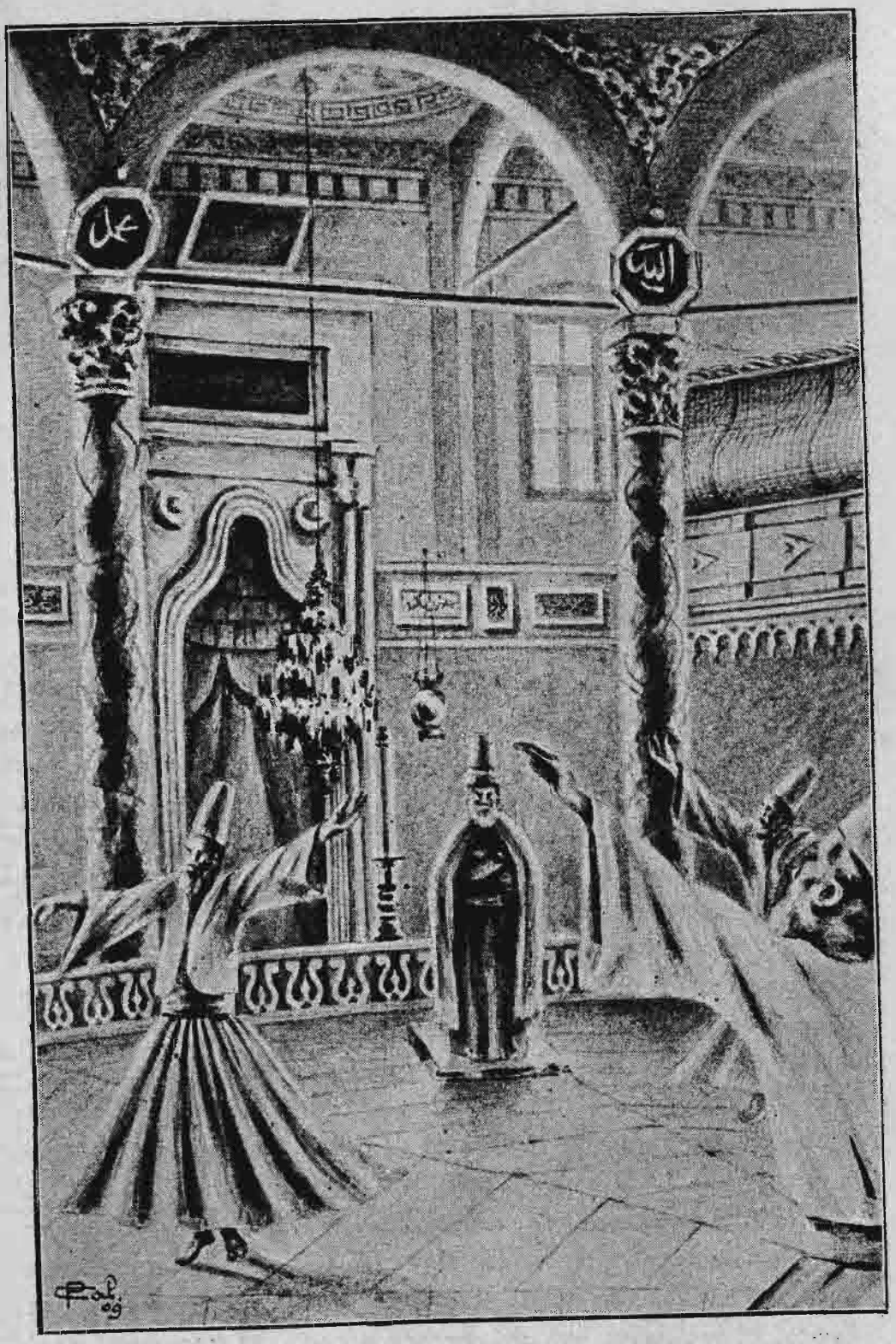
νεδριάσεσιν ἐνώπιον τοῦ Σέϊχ ἢ προέδρου, παριστῶντος τὸν Χαλίφην Ἀαλῆν, ὑπερπηδῶντες τὸν οὐδὸν τῆς εἰσόδου χωρὶς νὰ πατήσωσιν αὐτὸν, τὰς χεῖρας χιαστὶ διεσταυρωμένας ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ διὰ τοῦ δεξιοῦ ποδὸς καλύπτοντες τὸν μέγαν δάκτυλον τοῦ ἀριστεροῦ, εἰς ἀνάμνησιν τοῦ Χασὰν, υἱοῦ τοῦ Ἀαλῆ, τρωθέντος εἰς τὸν δάκτυλον τοῦτον καὶ εἶτα φονευθέντος ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ θύρας.

Αἱ Ἑταιρίαι αὗται διακρίνονται διὰ τὸ ἀνεξίθρησκον καὶ φιλελεύθερον πνεῦμα τοῦ δόγματος αὐτῶν, λέγεται δὲ ὅτι ἔχουσι καὶ ἴδιον τρόπον τοῦ ἑρμηνεύειν ἐπὶ τὸ φιλελευθερώτερον τὸ Κοράνιον πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ἀρχῶν αὐτῶν. Τοὺς ἀνωτέρους βαθμοὺς δὲν δίδουσιν ἢ μετὰ ἐπιμόχθους καὶ πολυχρονίους σωματικὰς ἀσκήσεις καὶ δοκιμασίας, καὶ ἀφοῦ βεβαιωθῶσιν ὅτι ὁ ὑποψήφιος εἶνε ἀρκούντως ἀνεπτυγμένος καὶ παρεσκευασμένος καὶ ἔχει τὰ ἠθικὰ καὶ διανοητικὰ προσόντα ὅπως μυηθῇ εἰς τὰ περαιτέρω μυστήρια καὶ διακοινωθῶσιν αὐτῷ αἱ ἀπόρρητοι ἀρχαὶ τοῦ Τάγματος. Οἱ ἀνεπίδεκτοι μορφώσεως μένουσι, καθ' ὅλον τὸν βίον αὐτῶν, ἐν βαθεῖ σκότει καὶ ἐν πλήρει ἀγνοίᾳ τῶν ἀρχῶν τοῦ Τάγματος.

Καὶ ἐν τοῖς δόγμασι τούτων ἀνευρίσκεται ἐναργῶς ἡ ἀλληγορία τοῦ πλανητικοῦ συστήματος, διότι οἱ Μεβλεβῖται δοξάζουσιν ὅτι ὁ Τεκὲς αὐτῶν συμβολίζει τὸ Σύμπαν, τὸν δὲ Ἥλιον ὁ Σέϊχης, ὅστις μένει πάντοτε ἀκίνητος εἰς τὴν θέσιν του καθ' ὃν καιρὸν, κατὰ τὰς τελετὰς αὐτῶν, ὀρχοῦνται περιστροφικῶς περὶ αὐτὸν οἱ τοὺς πλανήτας ἀναπαριστῶντες Δερβίσαι.

Ἐν τούτοις, οἱ μὲν ***Μεβλεβῖται,*** γενόμενοι δεκτοὶ μετὰ μακρὰν μαθητείαν ἐν τῷ ἐν Ἰκονίῳ μεγάλῳ ***Τεκὲ,*** ἀπολαύουσι παρὰ τῷ κοινῷ λαῷ πολλῆς ὑπολήψεως καὶ σεβασμοῦ, οἱ δὲ ***Βεκτασῖται,*** δεχόμενοι οἱονδήποτε ἀνεξετάστως ἐν ταῖς τάξεσιν αὐτῶν, καὶ ἥκιστα ἐπιφυλακτικοὶ, θεωροῦνται ὡς αἱρετικοὶ καὶ ὡς ἄθεοι.

Οἱ ***Βεκτασῖται,*** ὧν ἱδρυτὴς ὑπῆρξεν ὁ Χατζῆ Βεκτὰς, Σέϊχης, ἀκμάσας ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Σουλτάνου Οὐρχὰν, κατὰ τὸν δέκατον τέταρτον αἰῶνα, ἔχουσι τὸ κέντρον αὐτῶν ἐν τῇ κωμοπόλει τοῦ Κὶρ-Σεῖρ τῆς Καππαδοκίας, πλησίον τῆς ὁποίας ὑ-

ΤΕΚΕΣ ΜΕΒΛΕΒΙΤΩΝ
(Οἱ Μεβλεβῖται δοξάζουν ὅτι ὁ Τεκὲς αὐτῶν συμβολίζει τὸ Σύμπαν).

πάρχει μέγας ***Τεκὲς*** αὐτῶν, οἱ δὲ ***Μεβλεβῖται,*** ὧν ἱδρυτὴς ὑπῆρξεν ὁ ***Μεβλανᾶς,*** ἔχουσι τὸν μέγαν ***Τεκὲν*** αὐτῶν ἐν Ἰκονίῳ, ἐν ᾧ εὑρίσκεται καὶ ὁ ***Μέγας Ἀρχηγὸς*** τοῦ Τάγματος, ***Χουνκιὰρ Τσελεπῆ*** καλούμενος, ὅστις θεωρεῖται ἀπόγονος τῶν ἐν Ἰκονίῳ σχόντων τὴν ἕδραν αὐτῶν Σαλζουκίδων Σουλτάνων, οὓς διεδέχθη ὁ υἱὸς τοῦ εὐπατρίδου Ἐρτογρούλ Ὀσμὰν, ἡγέτης τῆς δυναστείας τῶν Ὀσμανιδῶν, διὰ τοῦτο εἴθισται νὰ περιζωννύῃ αὐτὸς διὰ τοῦ ξίφους τοῦ Ὀσμὰν τὸν ἑκάστοτε Σουλτᾶνον κατὰ τὴν εἰς τὸν θρόνον ἀνάρρησιν αὐτοῦ.

ΤΑΓΜΑ ΤΩΝ ΙΠΠΟΤΩΝ

Ἡ σύστασις τοῦ Τάγματος τῶν ***Ἱπποτῶν*** πηγάζει, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, ἐκ τῶν Περσικῶν μυστικῶν Ἑταιριῶν, αἵτινες καὶ αὗται εἰσὶ λείψανα τῶν ***Μειθριάδων.*** Ἡ γεννήσασα αὐτὸ ἰδέα εἶνε ἡ αὐτὴ πρὸς τὴν Ἑταιρίαν, ἧς ἡ ἱστορία τοῦ Ἱππότου Χαβὶβ περιγράφει τοὺς μυστηριώδεις τύπους. Τὸ ***Τάγμα τῶν Ἱπποτῶν*** προέθετο τὸν θρίαμβον τῆς δικαιοσύνης, τὴν προστασίαν τῶν καταδυναστευομένων, καὶ ἐν ἑνὶ λόγῳ, τὴν ἐξάσκησιν ἁπασῶν τῶν κοινωνικῶν ἀρετῶν.

Διηρεῖτο εἰς τρεῖς βαθμοὺς, εἰς ***Ἀκόλουθον*** (page), εἰς ***Θυρεοφόρον*** (écuyer) καὶ εἰς ***Ἱππότην*** (chevalier).

Ἡ ἐκπαίδευσις τοῦ ***Ἀκολούθου*** ἐνεπιστεύετο εἴς τινα Κυρίαν, διάσημον διά τε τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ἁβρότητα τῶν τρόπων, ἥτις ἐνέπνεεν ἐν αὐτῷ τὸν ἔρωτα καὶ τὴν ὑπεράσπισιν πρὸς τὰς Κυρίας, καὶ ὑπεδείκνυεν αὐτῷ τὴν σπουδαιότητα τῶν ὑπὸ τοῦ Τάγματος ἐπιβαλλομένων καθηκόντων. Ὅτε ἔκρινον αὐτὸν ἀρκούντως παιδαγωγημένον, καὶ εἶχεν, ἄλλως τε, φθάσει τὴν ὡρισμένην ἡλικίαν τῶν δέκα τεσσάρων ἐτῶν, προσήρχετο εἰς τὸν βωμὸν, ὁδηγούμενος ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Ὁ ἱερουργῶν ἱερεὺς ηὐλόγει ξῖφος καὶ ἐκρέμα αὐτὸ εἰς τὴν πλευρὰν τοῦ ***Ἀκολούθου,*** ἀνελθόντος τότε εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ***Θυρεοφόρου,*** ὅστις, ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης, ἐξηκολούθει νὰ φέρῃ αὐτό.

Προσκεκολλημένος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἑνὸς ***Ἱππότου,*** γενόμενος οἰκεῖος καὶ συμμεριζόμενος ἅπαντας τοὺς ἀγῶνας αὐτοῦ, ὁ ***Θυρεοφόρος*** συνεπλήρου παρ' αὐτῷ τὴν ἰδιαιτέραν ἐν τῷ βαθμῷ τοῦ ***Ἱππότου*** ἐκπαίδευσιν. Οἱ δύο οὗτοι βαθμοὶ, τοῦ ***Ἀκολούθου*** καὶ τοῦ ***Θυρεοφόρου,*** ἐσχημάτιζον, οὕτως εἰπεῖν, τὴν μαθητείαν τοῦ βαθμοῦ τοῦ ***Ἱππότου,*** εἰς ὃν μόνον ἀπεκαλύπτετο ἡ γνῶσις τῶν μυστηρίων.

Τὴν προτεραίαν τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ὁ ***Θυρεοφόρος*** ἔμελλε νὰ προβιβασθῇ, ἐνήστευε καὶ διήρχετο τὴν νύκτα ἐν τῷ ναῷ, πρηνὴς πρὸ τοῦ βωμοῦ καὶ ἐν μέσῳ βαθέος σκότους, τοῦθ' ὅπερ ἐκαλεῖτο ***Λευκὴ νὺξ*** (nuit blanche).

Τῇ ἐπαύριον ἐγονυπέτει πρὸ τοῦ ἐνεργοῦντος τὰ τῆς εἰσδοχῆς αὐτοῦ ***Ἱππότου,*** εἰς ὃν ἔδιδε τὸν ὅρκον νὰ εἶνε πάντοτε ἕτοιμος νὰ τρέξῃ εἰς βοήθειαν τῆς πατρίδος καὶ τῶν καταδυναστευομένων, καὶ νὰ θυσιάζηται ὑπὲρ τῆς τιμῆς καὶ τῆς ὑπερασπίσεως τῶν μυστηρίων τοῦ Τάγματος. Τότε ὁ προεδρεύων τῆς τελετῆς ***Ἱππότης*** περιεζώννυεν αὐτὸν ξῖφος, ἔτυπτεν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ τραχήλου διὰ τοῦ ἰδίου ξίφους, κατησπάζετο αὐτὸν ἐπὶ τῶν παρειῶν καὶ ἐπὶ τοῦ μετώπου, καὶ ἐρράπιζεν αὐτὸν ἐλαφρῶς διὰ τῆς χειρός. Ἀνήγειρεν εἶτα καὶ περιέβαλεν αὐτὸν δι' ὅλων τῶν ἐξαρτημάτων τῆς πανοπλίας αὐτοῦ, ἐξηγῶν τὴν ἐμβληματικὴν ἔννοιαν ἑκάστου.

Τὸ ξῖφος, ὅπερ ἔδιδον τῷ ***Ἱππότῃ,*** ἐκαλεῖτο ***Ὅπλον τοῦ οἰκτιρμοῦ,*** καὶ ἔλεγεν αὐτῷ — «ὅτι ὤφειλε νὰ νικήσῃ τὸν ἐχθρὸν αὐτοῦ διὰ τοῦ ***οἰκτιρμοῦ*** μᾶλλον ἢ διὰ τῆς δυνάμεως τῶν ὅπλων». Εἶχε διπλῆν τομὴν ἵνα διδάξῃ αὐτῷ — «ὅτι ὤφειλε νὰ τηρῇ τὸν ***Ἱπποτισμὸν*** καὶ τὴν ***δικαιοσύνην,*** καὶ οὐδέποτε νὰ πολεμῇ ἢ πρὸς ὑποστήριξιν τῶν δύο τούτων μεγάλων ***στηλῶν τοῦ ναοῦ τῆς τιμῆς».*** Ἡ λόγχη ἀπεικονίζει τὴν ἀλήθειαν, — «διότι ἡ ἀλήθεια εἶνε εὐθεῖα, ὅπως ἡ λόγχη» καὶ ὁ θῶραξ, — «φρούριον κατὰ τῶν κακιῶν, διότι, καθάπερ τὰ φρούρια περικυκλοῦνται ὑπὸ τειχῶν καὶ τάφρων, οὕτω καὶ ὁ θῶραξ εἶνε κεκλεισμένος πανταχόθεν καὶ προασπίζει τὸν ***Ἱππότην*** κατὰ τῆς προδοσίας,

τοῦ δόλου, τοῦ τύφου καὶ καθ' ὅλων τῶν νοσηρῶν αἰσθημάτων». Τὰ πλῆκτρα τῶν πτερνιστήρων ἐδίδοντο αὐτῷ — «ἵνα τιμωρήσῃ τὰς ὑποχωρήσεις τῆς τιμῆς, τῆς εὐγενείας, καὶ παντὸς εἴδους ἀρετῶν». Ὁ θυρεὸς, ὃν ἔθετον μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐχθροῦ αὐτοῦ ὑπεμίμνησκεν αὐτῷ — «ὅτι ὁ ***Ἱππότης*** εἶνε πρόσωπον μεσάζον μεταξὺ ἡγεμόνος καὶ λαοῦ, ἵνα διατηρήσῃ τὴν γενικὴν εἰρήνην καὶ ἡσυχίαν μεταξὺ τῶν δύο τούτων».

Μετὰ τὴν εἰσοδοχὴν παρουσίαζον τὸν νέον Ἱππότην ἐν μεγάλῃ πομπῇ εἰς τὸν λαὸν, ὅπως ἄλλοτε τοὺς νεοφύτους τῶν Αἰγυπτίων. Συμπόσια, ἐπακολουθούμενα ὑπὸ φιλοδωριῶν καὶ ἐλεῶν, ἐπέραινον τὴν τελετήν. Σημεῖα ἀναγνωρίσεως ἐπέτρεπον τοῖς Ἱππόταις ἵν' ἀποδείξωσιν, ἐν ἀνάγκῃ, ὅτι ἔλαβον τὸ βάπτισμα τοῦ Τάγματος, ἐννοεῖται δὲ ὅτι μόνοι αὐτοὶ κατεῖχον τὸ μυστικόν. Ἐκτὸς τούτου, ἦσαν συνδεδεμένοι διὰ μυστηρίου, πράγματι δὲ ἀπαντῶνται ἐν τοῖς διαφόροις μυθιστορίαις τοῦ ***Ἱπποτισμοῦ*** ἀλληγορίαι, σχέσιν ἔχουσαι πρὸς τὰ δόγματα ἁπάντων τῶν ἀρχαίων μυστηρίων.

Τὸ πλεῖστον μέρος τῶν μύθων τοῦ Τουρπίνου, Ἀρχιεπισκόπου καὶ μυθογράφου τοῦ ὀγδόου αἰῶνος, καὶ τῶν ἄλλων ἀρχαίων μυθογράφων, βρίθουσιν ἀστρονομικῶν σχημάτων, ἀναφερομένων ἐπὶ Καρόλου τοῦ Μεγάλου. Ὁ ἡγεμὼν οὗτος καὶ οἱ δώδεκα μεγιστᾶνες αὐτοῦ δέον νὰ θεωρηθῶσιν, ἐν τοῖς μύθοις τούτοις, ὡς ὁ Ἥλιος μετὰ τῶν δώδεκα πνευμάτων ἢ σημείων τῶν δώδεκα σταθμῶν τοῦ Ζωδιακοῦ.

ΝΑΪΤΑΙ

Τά τε στρατιωτικὰ καὶ τὰ θρησκευτικὰ τάγματα τῶν Ἱπποτῶν, καὶ ἰδίᾳ τὸ Τάγμα τῶν ***Ναϊτῶν,*** εἶχον ἐπίσης μυστήρια καὶ μυήσεις.

Τὰ μυστήρια τῶν ***Ναϊτῶν,*** ἐπὶ πολὺ ἄγνωστα τῷ κοινῷ, ἐγένοντο, τῷ 1307, ἀφορμὴ τῆς καταργήσεως αὐτῶν. Αἱ φρικώδεις

καταδιώξεις, ἃς ὑπέστησαν οἱ Ἱππόται αὐτοι, ἡ βάσανος τοῦ Ἀρχηγοῦ αὐτῶν, Ἰακώβου **Μωλέϋ**, ὅστις ἐκάη ζῶν ἐν τῷ Ἄστει τῶν Παρισίων, τῷ 1314, εἰσι πανδήμως γνωστά.

Προσεπάθησαν, κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα, ν' ἀθωώσωσι τὴν μνήμην τοῦ Τάγματος τούτου, καὶ ἠμφισβήτησαν τὴν ἀλήθειαν τῶν κατηγοριῶν, ὧν ὑπῆρξε τὸ ἀντικείμενον κατὰ τὴν δίκην αὐτοῦ, ἀλλὰ νεώτεραι ἀνακαλύψεις προσεπιμαρτυροῦσι τὴν ἀκρίβειαν τῶν πλείστων ἐκ τῶν κατηγοριῶν τούτων.

Ὑπάρχει σήμερον ἀποδεδειγμένον ὅτι οἱ Ναΐται εἰσι κλάδος τοῦ ***Γνωστικισμοῦ,*** καὶ ὅτι κατὰ μεγα μέρος παρεδέχθησαν τὰ δόγματα καὶ τὰς ἀλληγορίας τῆς αἱρέσεως τῶν ***Ὀφιτῶν.***

Πολὺς λόγος ἐγένετο κατὰ τὴν δίκην αὐτῶν περὶ κεφαλῆς πωγωνοφόρου, εἰς ἣν ἀπέδιδον τὴν δύναμιν τοῦ αὐξάνειν τὰ ἄνθη καὶ τὰ σπαρτά. Ἡ μορφὴ αὕτη ἦτο τὸ σύμβολον, δι' οὗ οἱ Γνωστικοὶ ἀπεικόνιζον τὸν Αἰώνιον Θεὸν, τὸν Δημιουργόν. Ἀνέκαθεν οἱ λαοὶ τῆς Ἀνατολῆς ἐθεώρησαν τὸν πώγωνα ὡς τὸ σημεῖον τῆς μεγαλειότητος, τῆς πατρότητος, τῆς γεννετησίου δυνάμεως, διὰ τοῦτο δικαίως ἔλεγον οἱ ***Ναΐται,*** ὅτι τὸ ***Ὄν,*** οὗτινος ἡ κεφαλὴ αὕτη παρίστα τὴν εἰκόνα, ἦτο ἡ πηγὴ τῆς εὐφορίας τῶν ἀγρῶν. Ἡ κεφαλὴ αὕτη, καλουμένη ***Βάπτισμα τῆς σοφίας,*** προϊστατο ἀναγκαίως τῆς μυήσεως, ἥτις, ὄντως, ἦτο διὰ τὸν ὑποψήφιον νέον ***βάπτισμα,*** ἡ ἀρχὴ νέου βίου, ἀνευρίσκεται δὲ ἐν τῇ συλλογῇ Ἰωάννου τοῦ Εὐτυχοῦς, γεγλυμμένη ἐπὶ δύο λίθων, Γνωστικῆς καταγωγῆς.

Κατὰ τὰ τέλη τοῦ δεκάτου ἑβδόμου αἰῶνος, ἀνεκαλύφθη ἐν Γερμανίᾳ, ἐντὸς τάφου ***Ναΐτου,*** θανόντος πρὸ τοῦ διωγμοῦ τοῦ Τάγματος, εἶδος περιάμματος, ἐφ' ᾧ ὑπάρχουν κεχαραγμένα, ***Γνωστικὰ*** σύμβολα, ὁ γνώμων καὶ ὁ διαβήτης, ἡ οὐράνιος σφαῖρα, ἀστὴρ μὲ πέντε ἀκτῖνας, ὁ καλούμενος τὸ ***Πεντάγωνον τοῦ Πυθαγόρου,*** ὃν εἶχον ἐπίσης παραδεχθῆ καὶ οἱ Ὀφῖται, οἱ ὀκτὼ, τέλος, ἀστέρες τῆς ***ὀκτάδος τῶν Γνωστικῶν.***

Ἐν πολλαῖς πραγματείαις αὐτοῦ περὶ τῶν ἀπορρήτων δογμάτων τῶν Ναϊτῶν, ὁ Χάμμερ ἀποδεικνύει ὅτι τὰ δόγματα ταῦτα ἦσαν τὰ τῶν ***Ὀφιτῶν,*** μεταξὺ δ' ἄλλων μνημείων, ἐφ' ὧν στηρίζει τὴν γνώμην αὐτοῦ, ὑπάρχουσι δύο λάρνακες αἵτινες ἀνῆκον

εἰς τὸ Τάγμα τοῦ Ναοῦ καὶ ἀνευρέθησαν, ἡ μὲν ἐν Βουργονδίᾳ, ἡ δὲ ἐν Τοσκάνῃ. Ἐπὶ τοῦ ἐπιπώματος τῆς μιᾶς ἐξ αὐτῶν φαίνεται ἡ εἰκὼν τῆς Φύσεως ὑπὸ τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς Κυβέλης ἐν καταστάσει ἐντελοῦς γυμνότητος, καὶ ἐν μὲν τῇ μιᾷ χειρὶ ὑποβαστάζει τὸν δίσκον τοῦ ἡλίου, ἐν δὲ τῇ ἑτέρᾳ τὴν ἡμισέληνον. Πρὸ τῶν ποδῶν τῆς θεᾶς ὑπάρχει κρανίον, μεταξὺ τοῦ Πενταγώνου τῶν Ὀφιτῶν καὶ ἀστέρος ἐξ ἑπτὰ ἀκτίνων, ὅπερ ἀπεικονίζει τὸ πλανητικὸν σύστημα καὶ τὰς διαδοχικὰς καθάρσεις τῶν τῶν ψυχῶν διὰ μέσου τῶν ἑπτὰ πλανητῶν. Πέριξ τῆς εἰκόνος εἰσι κεχαραγμέναι πολλαὶ ἐπιγραφαὶ μὲ χαρακτῆρας ἀραβικούς. Ἐπὶ τῶν τεσσάρων πλαγίων προσόψεων ὑπάρχουσι συμπλέγματα, ἅτινα φαίνονται παριστῶντα τελετὰς μυήσεως, οἵας, τὰς δοκιμασίας τοῦ πυρὸς καὶ τοῦ ὕδατος, τὴν λατρείαν τοῦ **φαλλοῦ,** τὴν θυσίαν τοῦ Μειθριακοῦ ταύρου. Ἐπὶ τῆς ἑτέρας λάρνακος φαίνονται ἀνάλογα σημεῖα, ἀναφερόμενα εἰς τὰς δοκιμασίας τῆς μυήσεως, ὁ **φαλλὸς,** ἡ **Κτεὶς,** ὁ **Μόσχος** τῶν μυστηρίων τῶν Δρούσων, καὶ ὁ μὲ λαβὴν σταυρὸς τῶν Αἰγυπτίων.

Οἱ ἱστορικοὶ τῆς Ἀνατολῆς δείκνυσιν ἡμῖν, κατὰ διαφόρους ἐποχὰς, τὸ Τάγμα τῶν **Ναϊτῶν,** διατηροῦν σχέσεις στενὰς μετὰ τοῦ Τάγματος τῶν **Δολοφόνων,** καὶ ἐπιμένουσιν ὑποστηρίζοντες τὴν προσομοιότητα τῶν δύο Ἑταιριῶν. Παρατηροῦσιν ὅτι ἀμφότεραι παρεδέχθησαν τὰ ἴδια χρώματα, τὸ λευκὸν καὶ τὸ ἐρυθρὸν, ὅτι εἶχον τὴν αὐτὴν διοργάνωσιν, τὴν αὐτὴν ἱεραρχίαν τῶν βαθμῶν, τῆς διαιρέσεως τῶν Φεδαδῆ, τῶν Ρεφὶκ, τῶν Δαῆ τῆς μιᾶς, ἀνταποκρινομένης πρὸς τὴν τῶν Ἀκολούθων, τῶν Θυρεοφόρων καὶ τῶν Ἱπποτῶν τῆς ἑτέρας, καὶ ὅτι, τέλος, ἀμφότεραι κατεῖχον πολυάριθμα φρούρια, ἡ μὲν ἐν Ἀσίᾳ, ἡ δὲ ἐν Εὐρώπῃ. Βέβαιον, οὐχ' ἧττον, εἶνε ὅτι ἀμφότεραι ἦσαν συνδεδεμέναι διὰ μυστικῶν συμβάσεων καὶ ὅτι ἀνταπέδιδον ἀλλήλαις ἀμοιβαίας ἐκδουλεύσεις. Διὰ τῆς μεσολαβήσεως τῶν Ναϊτῶν ὁ Βωδουΐνος Β', βασιλεὺς τῆς Ἱερουσαλὴμ, συνῆψε μυστικὴν μετὰ τῶν Δολοφόνων συνθήκην, δι' ἧς οὗτοι ὑπεχρεοῦντο νὰ παραδώσωσιν αὐτῷ τὴν πόλιν τῆς Δαμασκοῦ, εἰς ἀντάλλαγμα τῆς πόλεως τῆς Τύρου, ἥτις ὤφειλε νὰ ἐγκαταλειφθῇ εἰς τὸ Τάγμα.

ΤΑΓΜΑ ΤΩΝ ΙΠΠΟΤΩΝ

(Τῇ ἐταύριον ἐγονυπέτει πρὸ τοῦ ἐνεργοῦντος τὰ τῆς εἰσδοχῆς αὐτοῦ Ἱππότου. Ἴδε σελ. 141).

ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΔΙΚΑΣΤΑΙ

Ἡ Ἑταιρία τῶν ***Ἐλευθέρων δικαστῶν*** (Franc-juges) μετεῖχε, διὰ μὲν τοῦ γενικοῦ σκοποῦ αὐτῆς, τοῦ Τάγματος τῶν ***Ἱπποτῶν,*** διὰ δὲ τοῦ τρόπου τῆς ἐνεργείας αὐτῆς, τοῦ Τάγματος τῶν ***Δολοφόνων.***

Καθ' ἣν ἐποχὴν ἀνεφάνη, ἡ κτηνώδης δύναμις ἐβασίλευεν ἀντὶ τοῦ δικαίου, εἰδεχθὴς τυραννία ἐπεβάρυνε τὸν λαὸν, καὶ οἱ ἰσχυροὶ διέπραττον ἀτιμωρητεὶ ἐγκλήματα. Ἡ Ἑταιρία τῶν ***Ἐλευθέρων δικαστῶν*** συνέστη, ἵνα θέσῃ τέρμα εἰς τὴν οἰκτρὰν ταύτην τῶν πραγμάτων κατάστασιν. Ἀνιδρύθη εἰς ἀόρατον δικαστήριον ἵνα δικάζῃ τοὺς ἰσχυροὺς, ἢ νὰ σταματᾷ αὐτοὺς ἐν ταῖς παρεκτροπαῖς αὐτῶν, ἐμπνέουσα αὐτοῖς ἀόριστον τρόμον. Αὐτὴ ἡ ἰδία ἐξετέλει τὰς ἀποφάσεις αὐτῆς. Τὰ ὄργανα, εἰς ἃ ἀνετίθετο ἡ ἐκτέλεσις, συνελάμβανον ἐξαπίνης τοὺς ἐνόχους, εἰς ἀπόκεντρα μέρη, καὶ ἐξετέλουν τὴν κατ' αὐτῶν ἀπόφασιν.

Ἀλλ' ἐκεῖνο, ὅπερ, ἐν ἀρχῇ, εἶχεν ὡς βάσιν τὴν εὐθύτητα, καὶ σωτήρια ἀποτελέσματα, ἐξέκλινε βραδύτερον εἰς δεινὰς καταπιέσεις. Ἡ Ἑταιρία δὲν μετεχειρίσθη πλέον τὴν ἰσχὺν αὐτῆς ἵνα προασπίσῃ τοὺς ἀδυνάτους κατὰ τῶν καταπιέσεων τῶν ἰσχυρῶν, ἀλλ' ἐχρήσατο αὐτῆς ἵνα διεκδικήσῃ ἴδια πάθη, εἰς τρόπον ὥστε ἡ ὑποστήριξις καὶ ἡ συνδρομὴ, ἃς παρεῖχον αὐτῇ οἱ ὑπό τε τῶν βασιλέων καὶ τῶν μεγάλων ἀρχόντων ἠδικημένοι λαοὶ ἐξέλιπεν ἐπὶ τέλους, καὶ ἡ Ἑταιρία ἠναγκάσθη νὰ ὑποκύψῃ ὑπὸ τὸ ἄχθος τῆς γενικῆς ἀποδοκιμασίας, ἣν αὐτὴ ἡ ἰδία ἐξήγειρεν.

Ἡ Βετσφαλία φαίνεται ὅτι ὑπῆρξε τὸ λίκνον τῆς Ἑταιρίας, ἣν ἐκάλουν ὑπὸ διάφορα ὀνόματα, ***Δικαστήριον Βεχεμικὸν*** (Vehme ding), ***Ἐλεύθερον δικαστήριον*** (Frey-ding), ***Ἀπόκρυφον δικαστήριον*** (Heimliche-acht), ***Ἁγιώτατον καὶ ἀπόκρυφον Συμβούλιον τῶν ἐξόχων καὶ ἀκεραίων ἀνδρῶν*** κ.τ.λ.

Τὸ Ἀνώτατον Ἀπόκρυφον Δικαστήριον εἶχε τὴν ἕδραν αὐτοῦ ἐν Δορτμούνδῃ, γίνεται δὲ διὰ πρώτην φορὰν λόγος περὶ τοῦ δικαστηρίου τούτου κατὰ τὸν δέκατον τέταρτον αἰῶνα. Ἀπὸ τῆς

ἐποχῆς ἐκείνης οἱ ***Ἐλεύθεροι δικασταὶ*** ἀπέδιδον τὴν ἵδρυσιν τῆς Ἑταιρίας αὐτῷ τῷ Μεγάλῳ Καρόλῳ. Συνεπείᾳ τῆς ὑποθετικῆς ταύτης καταγωγῆς, ὁ βασιλεύων Αὐτοκράτωρ ἦτο ὁ ὀνομαστικὸς Ἀρχηγὸς ἁπάντων τῶν ἐν Γερμανίᾳ Ἀποκρύφων Δικαστηρίων, ἀλλ' ἵνα δύνηται νὰ ἐξασκῇ τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ, ὤφειλε νὰ ᾖ καὶ αὐτὸς Ἐλεύθερος Δικαστής. Οἱ ***Ἐλεύθεροι Κόμητες,*** οἵτινες προήδρευον τῶν δικαστηρίων τούτων, ἐλάμβανον παρὰ τοῦ Αὐτοκράτορος, ὡς τιμάριον, τὴν περιβολὴν τοῦ ἀξιώματος τούτου.

Τὰ μέλη τοῦ Τάγματος διηροῦντο εἰς δύο τάξεις. Οἱ τῆς πρώτης τάξεως ἐκαλοῦντο «***Οἱ εὐθεῖς ἐλεύθεροι δικασταὶ»,*** οἱ «***Ἱππόται ἐλεύθεροι δικασταὶ μεθ' ὅπλων καὶ θυρεοῦ***», καὶ ἦσαν εὐγενεῖς καὶ στρατιωτικοὶ, τὰ δὲ μέλη τῆς δευτέρας τάξεως ἐκαλοῦντο «***Ἀληθεῖς ἐλεύθεροι δικασταὶ***», «***Ἅγιοι δικασταὶ τοῦ ἀποκρύφου δικαστηρίου***» καὶ συνέκειντο γενικῶς ἐξ ἀστῶν.

Τὰ δικαστήρια μόνα τῆς Βετσφαλίας εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ δεχθῶσι νέα μέλη, οἱ δὲ ὑποψήφιοι ὤφειλον νὰ ὦσι γεννημένοι ἐκ νομίμου γάμου, νὰ χαίρωσι καλὴν φήμην καὶ νὰ ὦσιν «εὐθεῖς καὶ δίκαιοι». Δὲν ἐγίνοντο δεκτοὶ οἱ δυσήνιοι, οἱ φαῦλοι, οἱ χρεωκόποι καὶ οἱ ἐξ ἐπαγγέλματος χαρτοπαῖκται.

Αἱ εἰσδοχαὶ ἐγίνοντο τὴν νύκτα, εἴτε ἐντὸς σπηλαίου, εἴτε ἐν μέσῳ μονήρους δάσους, ὑπὸ τὴν σκιὰν λευκακάνθης. Ἀφοῦ ὁ ὑποψήφιος ὡδηγεῖτο ἐν τῷ μέσῳ τῶν ***Ἐλευθέρων δικαστῶν,*** ἐπιτάττετο αὐτῷ νὰ γονυπετήσῃ, ἔχων δὲ τὴν κεφαλὴν ἀσκεπῆ, τὸν λιχανὸν δάκτυλον καὶ τὸν μεσαῖον τεθειμένους ἐπὶ τοῦ ξίφους τοῦ ***Ἐλευθέρου Κόμητος,*** ἐπανελάμβανε μετὰ τοῦτον τὸν ἀκόλουθον ὅρκον:

— «Ὀμνύω νὰ μένω πιστὸς πρὸς τὸ Ἀπόκρυφον δικαστήριον, νὰ προασπίζω αὐτὸ κατ' ἐμοῦ αὐτοῦ, κατὰ τοῦ ὕδατος, τοῦ ἡλίου, τῆς σελήνης, τῶν ἀστέρων, τοῦ φυλλώματος τῶν δένδρων, ἁπάντων τῶν ζώντων ὄντων καὶ παντὸς πλάσματος τοῦ Θεοῦ μεταξὺ γῆς καὶ οὐρανοῦ, κατὰ πατρὸς, μητρὸς, ἀδελφῶν, συζύγου, τέκνων, καθ' ἁπάντων, τέλος, τῶν ἀνθρώπων, ἐξαιρουμένου μόνου τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Κράτους, νὰ τηρῶ τὰς ἀποφάσεις τοῦ ***Ἀποκρύφου δικαστηρίου,*** νὰ συνδράμω εἰς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῶν, καὶ νὰ καταγγέλλω εἰς τὸ δικαστήριον τοῦτο ἢ εἰς ἕτερον ***Ἀπόκρυ-***

φον δικαστήριον τὰ ἐγκλήματα τῆς ἁρμοδιότητος αὐτοῦ, ἅτινα ἤθελον περιέλθει εἰς γνῶσιν μου, ἢ θὰ ἐμάνθανον παρ' ἀξιοπίστων προσώπων, ἵνα οἱ ἔνοχοι δικασθῶσι νομίμως, ἢ καὶ ἀναβληθῇ ἡ δίκη μὲ τὴν συγκατάθεσιν τοῦ καταγγέλλοντος. Ὑπόσχομαι ἐπίσης ὅτι, μήτε ἡ συμπάθεια ἢ ὁ οἶκτος, μήτε ὁ χρυσὸς ἢ ὁ ἄργυρος, μήτε ὁ πατὴρ, ἡ μήτηρ, οἱ ἀδελφοὶ, αἱ ἀδελφαὶ, οἱ οἰκεῖοι, μήτε πᾶν ὅ,τι ἔπλασεν ὁ Θεὸς θὰ δυνηθῶσι νὰ μὲ ἀναγκάσωσιν ὅπως παραβῶ τὸν ὅρκον τοῦτον, ἔχων σταθερὰν ἀπόφασιν νὰ προασπίζω ἐφεξῆς δι' ὅλων τῶν δυνάμεων καὶ τῶν μέσων μου τὸ ***Ἀπόκρυφον δικαστήριον*** ἐφ' ὅλων τῶν ἀνωτέρω μνημονευθέντων σημείων. Οὕτως εἴη μοι βοηθὸς ὁ Θεὸς καὶ οἱ ἅγιοι αὐτοῦ».

Μετὰ τὴν δόσιν τοῦ ὅρκου τούτου ὁ Ἐλεύθερος Κόμης ἔλεγε:

— «Σ' ἐρωτῶ, Οἰκονόμε, ἐὰν καλῶς ὑπηγόρευσα τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ τὸν ὅρκον τοῦ ***Ἀποκρύφου δικαστηρίου,*** καὶ ἂν οὗτος ἐπανέλαβεν αὐτὸν καλῶς;»

Ὁ Οἰκονόμος ἀπήντα:

— «Ναὶ, Κύριε Κόμη, καλῶς ὑπηγορεύσατε τὸν ὅρκον τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ, καὶ οὗτος καλῶς ἐπανέλαβεν αὐτόν».

Μετὰ τὴν τέλεσιν τῶν διατυπώσεων τούτων, ὁ ***Ἐλεύθερος Κόμης,*** κατὰ τὸν κώδηκα τῆς Δορτμούνδης, ἀνεκοίνου τῷ ὑποψηφίῳ τὰ μυστηριώδη σημεῖα, δι' ὧν ἀνεγνωρίζοντο μεταξύ των οἱ ***Ἐλεύθεροι δικασταί.***

Ἐν Ἐρφόρτῃ ἀνευρέθη πρωτόκολον εἰσδοχῆς, ἐν ᾧ ἀναγινώσκονται τὰ τέσσαρα ταῦτα γράμματα S. S. G. G. Συγγραφεῖς τινες ἀνευρίσκουσνν ἐν τοῖς γράμμασι τούτοις τ' ἀρχικὰ στοιχεῖα τῶν λέξεων strich, stein, gras, grein, ἤτοι σχοινίον, λίθος, χόρτον, δάκρυα, καὶ ἰσχυρίζονται ὅτι αἱ τέσσαρες αὗται μυστηριώδεις λέξεις ἦσαν τὸ σύνθημα τῶν ***Ἐλευθέρων δικαστῶν.***

Ὁ Ἀνώτατος Ἀρχηγὸς τοῦ Ἀποκρύφου δικαστηρίου ἐλάμβανε παρ' ἑκάστου ὑποψηφίου ἀμφορέα οἴνου, ὁ Ἐλεύθερος δικαστὴς Ἱππότης ἡμίλιτρον χρυσοῦν, ὁ Ἐλεύθερος δικαστὴς τῆς τελευταίας τάξεως ἡμίλιτρον ἀργυροῦν καὶ ὁ Οἰκονόμος τέσσαρα σελλίνια. Ὁ ὑποψήφιος ὤφειλε πρὸς τούτοις νὰ προσφέρῃ ἕνα πῖλον τῷ Ἐλευθέρῳ Κόμητι. Οἱ φόροι οὗτοι, ἐν τούτοις, δὲν ἐπε-

βάλλοντο ἀπαραιτήτως, οἱ δὲ νέοι ***Ἐλεύθεροι δικασταὶ*** ἠδύναντο, ἀναλόγως τῆς καταστάσεως αὐτῶν, νὰ προσφέρωσι δῶρα μικροτέρας ἀξίας.

Ὅταν ὁ Αὐτοκράτωρ ἦτο ***Θεόπνευστος,*** ἤτοι μεμυημένος, καθὼς καὶ μέρος τῶν μελῶν τοῦ συμβουλίου αὐτοῦ, ἀπεκάλυπτον αὐτῷ τὰ μυστήρια τοῦ ***Ἀποκρύφου δικαστηρίου,*** καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἠδύναντο νὰ φέρωσιν ἐνώπιον αὐτοῦ τὰς ὑποθέσεις τῆς δικαιοδοσίας τοῦ δικαστηρίου τούτου, οὗτος δὲ εἶχε τὴν ἐξουσίαν νά παραπέμψῃ τὴν διεξαγωγὴν αὐτῶν εἰς ἐκείνους ἐκ τῶν συμβούλων αὐτοῦ, οἵτινες ἀνήκων εἰς τὸ Τάγμα τῶν ***Ἐλευθέρων Δικαστῶν.*** Ἵνα ἀπολαμβάνωσι τοῦ προνομοίου τούτου, οἱ Αὐτοκράτορες, συνείθιζον, ἅμα τῇ ἀναρρήσει αὐτῶν εἰς τὸν θρόνον, νὰ ζητῶσι τὴν μύησιν, ὅταν δὲ παρημέλουν τοῦτο, οὐδὲν ἐκ τῶν συμβαινόντων ἐν ταῖς συνελεύσεσι τοῦ Τάγματος ἀνεκοινοῦτο αὐτοῖς. Ἐπετρέπετο μόνον τότε ν' ἀπαντῶσι δι' ἑνὸς ναὶ ἢ ὄχι, ὁσάκις ἠρώτων ἐὰν πρόσωπόν τι, ὅπερ ἀνέφερον, ἦτο καταδεδικασμένον.

Οἱ μεμυημένοι Αὐτοκράτορες ἠδύναντο νὰ μυήσωσι νέον Ἐλεύθερον Δικαστὴν, ἀλλ' ἡ μύησις ὤφειλε νὰ γείνῃ ἐν ***Ἐρυθρᾷ γῇ,*** ἤτοι ἐν Βετσφαλίᾳ, ἐν τῇ αἰθούσῃ Ἀποκρύφου Δικαστηρίου καὶ τῇ βοηθείᾳ τριῶν ἢ τεσσάρων Ἐλευθέρων Δικαστῶν, παρισταμένων ὡς μαρτύρων.

Ἀπεκάλουν Notschœps τὸν βέβηλον ἐκεῖνον, ὅστις, ὑποκλέψας τὸ ἀπόρρητον τοῦ Τάγματος, ἀπήλαυε δολίως τῶν τοῖς Ἐλευθέροις Δικασταῖς ἀνηκόντων προνομοίων.

— «Οἱ καθιστάμενοι δόλιοι Ἐλεύθεροι Δικασταὶ, λέγει ὁ κώδηξ τῆς Δορτμούνδης, οἵτινες ἐξαπατῶσιν οὕτω τὴν Ἁγίαν Αὐτοκρατορίαν καὶ τὸ Ἀπόκρυφον Δικαστήριον, ἐὰν ἀνακαλυφθῶσι. δέον, ἐν πρώτοις, νὰ στηλιτεύωνται, ἤτοι νὰ τίθηται περὶ τὸν τράχηλον αὐτῶν κλάδος δρυὸς, νὰ καλύπτωνται δι' ἐπιδέματος οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν καὶ νὰ ῥίπτωνται ἐπὶ ἐννέα ἡμέρας ἐντὸς σκοτεινῆς εἱρκτῆς, μετὰ δὲ τὴν λῆξιν τῶν ἐννέα ἡμερῶν, νὰ φέρωνται ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου, ἐν ᾧ, μετὰ προηγουκένην ἀπολογίαν, θὰ στραγγαλίζωνται δι' ἑπτὰ χειρῶν κατὰ τὸ εἰωθός».

Ἐὰν βέβηλος, ὁρμηθεὶς ἐκ μόνης τῆς περιεργείας, εἰσέδυεν

ἐν τῇ συνελεύσει τῶν Ἐλευθέρων Δικαστῶν, ὁ Οἰκονόμος ἔδενε τὰς χεῖρας αὐτοῦ διὰ σχοινίου, ὅπερ περιέδενε καὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ἀπηγχόνιζεν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ ἐγγυτέρου δένδρου.

Τὰ ἐγκλήματα καὶ τὰ πλημμελήματα ἅτινα ἀνήγοντο ἀρχικῶς ἐνώπιον τοῦ Ἀποκρύφου Δικαστηρίου, ἦσαν, ἡ ἐξώμωσις τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας, ἡ χρῆσις τῆς μαγείας, ἡ βεβήλωσις καὶ ἡ διαρπαγὴ τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τῶν κοιμητηρίων, ὁ διὰ δόλου σφετερισμὸς τῆς Ἀνωτάτης Ἀρχῆς, τὰ διαπραττόμενα κακουργήματα ἔν τε ταῖς οἰκίαις καὶ ταῖς δημοσίαις ὁδοῖς, αἱ βιαιοπραγίαι ἐπὶ τῶν ἐγκύων γυναικῶν, τῶν ἀσθενῶν καὶ τῶν ἐμπόρων, ἡ κλοπὴ, ὁ φόνος, ὁ ἐμπρησμὸς, ἡ πρὸ τὸ Ἀπόκρυφον Δικαστήριον παρακοή. Οἱ Ἐλεύθεροι Δικασταὶ ἐδίκαζον πρὸς τούτοις καὶ πολιτικάς τινας διαφοράς.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀκμῆς τοῦ Τάγματος, ἕκαστον δικαστήριον εἶχε δημοσίας συνεδριάσεις, αἵτινες συνεκροτοῦντο τὴν ἡμέραν ἐν ὑπαίθρῳ, καὶ μυστικὰς συνεδριάσεις, συγκροτουμένας τὴν νύκτα ἐντὸς δάσους, ἢ ἐντὸς ὑποχθονίων μερῶν.

Μόναι αἱ πολιτικαὶ διαφοραὶ ἐδικάζοντο δημοσίᾳ, κατὰ δὲ τὰς ποινικὰς προσεκάλουν τρὶς, καθ' ὡρισμένας προθεσμίας, τὸν κατηγορούμενον νὰ ἐμφανισθῇ. Ἐὰν ἐδέχετο τὴν πρόσκλησιν μετέβαινε, τρία τέταρτα τῆς ὥρας πρὸ τοῦ μεσονυκτίου, εἰς τὴν ὑποδειχθεῖσαν αὐτῷ πλατείαν, ἐν ᾗ διεσταυροῦντο τέσσαρες ὁδοί. Ἐκεῖ εὑρίσκετο εἷς Ἐλεύθερος Δικαστὴς, ὅστις ἐκάλυπτε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ δι' ἐπιδέσμου, καὶ ἀφοῦ περιέστρεφε πολλάκις περὶ ἑαυτὸν μετὰ ταχύτητος, ὡδήγει αὐτὸν εἰς τὸ Δικαστήριον. Ἐὰν δὲν προσήρχετο, κατεδικάζετο, τὰς δύο πρώτας φορὰς, εἰς πρόστιμον, καὶ τὴν τελευταίαν, εἰς θάνατον. Ἡ κλῆσις ἔδει νὰ ᾖ γεγραμμένη ἐπὶ εὐρέος φύλλου περγαμηνῆς, ἐφ' ἧς ἐκρέμαντο ὀκτὼ σφραγίδες, ἓξ τῶν Ἐλευθέρων Δικαστῶν, ἡ τοῦ Ἐλευθέρου Κόμητος, καὶ ἡ ὀγδόη, ἡ τοῦ Ἀποκρύφου Δικαστηρίου, παριστῶσα ἄνδρα πάνοπλον, κρατοῦντα ξίφος ἐν τῇ χειρί. Ὁ κλητὴρ τοῦ Δικαστηρίου ἔφερε τὰς κλήσεις, ἃς ἀνήρτει ἐπὶ τῆς οἰκίας τοῦ κατηγορουμένου, ἐπὶ τοῦ ἀγάλματος τοῦ ἐγγὺς Ἁγίου, ἢ ἐπὶ τοῦ δίσκου τῶν πτωχῶν, τοῦ εὑρισκομένου πλησίον ἐσταυρωμένου, προσεκάλει νυκτοφύλακα, ἢ τὸν πρῶτον τυχόντα διαβάτην, καὶ

συνίστα αὐτῷ νὰ εἰδοποιήσῃ περὶ τούτου τὸν κατηγορούμενον, ἔκοπτεν εἶτα τρεῖς σχίδας ἔκ τινος ἐγγὺς δένδρου ἢ στήλης τῆς οἰκίας, καὶ ἐλάμβανεν αὐτὰς μεθ' ἑαυτοῦ, ὡς ἀπόδειξιν ὅτι ἐξετέλεσε τὴν ἀποστολὴν αὐτοῦ. Ἐὰν ὁ κατηγορούμενος ἦτο ἀπὼν, ἢ ἐκρύπτετο, ἐτοιχοκόλλουν τὴν κλῆσιν ἐπί τινος τριόδου, ἢ, ὅπως ἐξεφράζοντο τότε, εἰς τὰς τέσσαρας γωνίας τῆς χώρας, εἰς τὴν Ἀνατολὴν, τὴν δύσιν, τὴν μεσημβρίαν, τὴν ἄρκτον.

Ἅμα ἐξεδίδετο θανατικὴ ἀπόφασις, ὁ Ἐλεύθερος Κόμης ἔρριπτε σχοινίον ἢ κλάδον ἰτέας ἐν μέσῳ τῆς συνεδριάσεως καὶ οἱ Δικασταὶ ἔπτυον ἐπ' αὐτῶν, ἀπὸ τῆς στιγμῆς δ' ἐκείνης ἠσχολοῦντο περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ποινῆς τοῦ καταδικασθέντος, καὶ οἱ πρὸς καταδίωξιν αὐτοῦ ἀποστελλόμενοι Ἐλεύθεροι Δικασταὶ ἠδύναντο νὰ θανατώσωσιν αὐτὸν πανταχοῦ ὅπου ἤθελον τὸν συναντήσει.

Ὅτε Ἐλεύθερος Δικαστὴς εὑρίσκετο ἐν ἀδυναμίᾳ ὅπως συλλάβῃ μόνος καὶ ἀπαγχονίσῃ καταδικασθέντα, ἠναγκάζετο νὰ παρακολουθῇ αὐτὸν μέχρις οὗ συνήντα ἑτέρους Ἐλευθέρους Δικαστὰς, οὓς προσεκάλει, ἐπὶ ποινῇ θανάτου, νὰ ἔλθωσιν ἀρωγοὶ αὐτοῦ, καὶ οἵτινες ὤφειλον νὰ ὑπακούσωσιν, ἐὰν δὲν ἤθελον νὰ ἐκτεθῶσιν οἱ ἴδιοι εἰς τιμωρίαν.

Ἀπηγχόνιζον τὸν κατάδικον ἐπὶ τοῦ πρώτου τυχόντος δένδρου τῆς δημοσίας ὁδοῦ, ἀρκούμενοι ν' ἀφήσωσιν ἐγχειρίδιον πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ πτώματος, ἵνα γείνῃ γνωστὸν ὅτι ἡ ἐκτέλεσις ἐγένετο κατὰ διαταγὴν τοῦ Ἀποκρύφου Δικαστηρίου.

Ἐλεύθερος Δικαστὴς, ὅστις διὰ τῆς ἑξῆς αἰνιγματώδους, ἀλλὰ πλήρους ἐννοίας φράσεως—«τρώγουσιν ἄλλοθι καλὸν ἄρτον ὅπως καὶ ἐνταῦθα», θὰ ἐτόλμα νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν κατάδικον περὶ τοῦ κινδύνου, ὃν διέτρεχεν, ἐθεωρεῖτο ὡς προδότης, καὶ ἀπηγχονίζετο ἑπτὰ πόδας ὑψηλότερον κοινοῦ καταδίκου.

Εἶνε εὔκολον νὰ εἰκάσῃ τις ὁποῖαι τρομεραὶ καταχρήσεις προέκυψαν ἐκ τοιαύτης διοργανώσεως. Οἵ τε Αὐτοκράτορες καὶ οἱ λαϊκοὶ καὶ κληρικοὶ ἡγεμόνες, προσεπάθησαν, κατὰ διαφόρους καιροὺς, καὶ διὰ πολλῶν μέσων, ἵνα ἐπιφέρωσι θεραπείαν τοῦ κακοῦ, ματαίως ὅμως ἠγωνίσθησαν ἵνα περιορίσωσι τὴν ἁρμοδιότητα τῶν Ἀποκρύφων Δικαστηρίων καὶ νὰ παρέξωσιν ἐχέγγυα

τοῖς κατηγορουμένοις. Κατὰ μακροὺς ἐνιαυτοὺς τὰ πράγματα ἔμεινον ἐν τῇ αὐτῇ στάσει, ἐκ διαφόρων δὲ πραγματειῶν γίνεται δῆλον ὅτι τ' Ἀπόκρυφα Δικαστήρια ταῦτα ὑπῆρχον ἀκόμη, μεθ' ὅλων τῶν ἐλαττωμάτων αὐτῶν, κατὰ τὸ 1664 ἔτος.

Οὐδέποτε, ἄλλως τε, κατηργήθησαν ῥητῶς τὰ Δικαστήρια ταῦτα ὑπὸ τῶν νόμων τῆς Αὐτοκρατορίας. Τῷ 1800 ὁ Αὐτοκράτωρ ἐξηκολούθει μάλιστα νὰ χορηγῇ, ὡς χοροδεσποτείας, Ἐλευθέρας Κομητείας, ἀλλ' ἡ Ἑταιρία εἶχεν ἐκπέσει τῆς πρώτης ἰσχύος αὐτῆς. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην τὸ Δικαστήριον τῆς Δορτμούνδης, ὅπερ ὑφίστατο πάντοτε, εἶχεν ἐκπέσει νὰ δικάζῃ ὑποθέσεις ἁπλῶν ἀστυνομικῶν παραβάσεων καὶ διακανονίσεως ὁρίων ἰδιοκτησίας. Ἡ δικαιοδοσία αὐτοῦ δὲν ὑπερέβαινε τὸ ἔδαφος τῆς πόλεως καὶ δὲν συνεκρότει πλέον μυστικὰς συνεδριάσεις.

*
* *

Ἡ πρὸς τὴν κατάθλιψιν ἀντίστασις δὲν ἐνέπνευσε, κατὰ τὸν μεσαίωνα, τὴν σύστασιν μόνον τῆς Ἑταιρίας τῶν Ἐλευθέρων Δικαστῶν, ἀλλ' ἕτεραι Ἑταιρίαι, μὲ σκοπὸν ἀνάλογον, ἀναφαίνονται ἐν τῇ ἱστορίᾳ κατὰ τὴν αὐτὴν τοῦ χρόνου περίοδον.

Τοιαῦται εἰσιν ἐν τῇ πόλει Sangres τῆς Γαλλίας, κατὰ τὸν δέκατον τέταρτον αἰῶνα, ἡ Ἑταιρία τῆς ***Καλῆς θελήσεως,*** καὶ ἐν Poitiers, κατὰ τὸν δέκατον ἕκτον αἰῶνα, ἡ Ἑταιρία τῶν ***Συριστῶν,*** καὶ ἡ τῶν ***Ἀδελφῶν Ροστχὶλδ,*** ἢ τῆς ***Ἐρυθρᾶς ἀσπίδος,*** ἥτις συνέστη ἐν Δανιμαρκίᾳ τῷ 1170 ἔτει, πρὸς τὸν σκοπὸν ἵνα καθαρίσῃ τὰς πλησίον θαλάσσας, καὶ ἰδίᾳ τὴν Βαλτικήν, ἐκ τῶν κατακλυζόντων αὐτὰς πειρατῶν, οἵτινες ἤρχοντο ἐξαπίνης νὰ διασπείρωσι τὴν ἐρήμωσιν καὶ τὸν θάνατον μεταξὺ τῶν κατοίκων τῶν παραλίων χωρῶν. Ἅπασαι αἱ Ἑταιρίαι αὗται εἶχον μυστήρια καὶ μυστικὰς συνεδριάσεις.

ΕΤΑΙΡΟΙ

Αἱ Ἑταιρίαι τῶν ***Ἑταίρων,*** (compagnons), ἀνάγουσι τὴν ἀρχὴν αὐτῶν εἰς τὰ πρῶτα ἔτη τοῦ κόσμου. Τὰ μέλη τῶν Ἑταιριῶν τούτων, ὠθούμενα ὑπὸ τῆς ἀνάγκης νὰ διατρέχωσιν ἀδιακόπως τὴν χώραν, πρὸς εὕρεσιν ἐργασίας, ἐπέφερον, κατὰ τὸν μεσαίωνα, ἐπὶ τοῦ ὀργανισμοῦ αὐτῶν, σπουδαίας τροποποιήσεις, ἃς ὑπηγόρευσαν αἱ ἀνάγκαι τῶν καιρῶν. Ἐκτεθειμένοι ν' ἀπογυμνῶνται διηνεκῶς καθ' ὁδὸν ὑπὸ παντὸς εἴδους ληστῶν, εὐγενῶν ἢ κοινῶν, οἵτινες ἐμάστιζον τότε τὸν τόπον, ἐπενόησαν νὰ ἐκλέξωσιν, ἐν ἑκάστῃ σημαντικῇ ὁπωσοῦν πόλει, πράκτορα, ξενοδόχον συνήθως, εἰς ὃν ἔδιδον τὸν τίτλον — «Ἡ ***Μήτηρ*** — καὶ ὅστις εἶχεν ἐντολὴν νὰ δέχηται, κατὰ τὴν ἄφιξιν αὐτῶν, τοὺς ὁδοιπόρους ***Ἑταίρους,*** νὰ προσφέρῃ αὐτοῖς κατοικίαν καὶ τροφήν, καὶ νὰ ἐπαρκῇ, ἐν ἑνὶ λόγῳ, εἰς ὅλας τὰς ἀνάγκας αὐτῶν, ὑπὸ τὴν εὐθύνην τῶν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ διαμενόντων μελῶν τῆς Ἑταιρίας, οἵτινες ἐπρομήθευον αὐτοῖς, εἰ δυνατὸν, ἐργασίαν, ἢ κατηύθυνον αὐτοὺς εἰς ἄλλο μέρος, ἐν ᾧ εὕρισκον τὴν αὐτὴν ὑποδοχήν.

Ἐκεῖνο ὅπερ, ἐν ἀρχῇ, δὲν ἦτο ἢ μέτρον προνοίας, κατέστη ἀργώτερον, διὰ τὰ διάφορα Τάγματα τῶν ***Ἑταίρων,*** μέσον ἵνα τελειοποιηθῶσιν ἐν τοῖς παρ' αὐτῶν ἐξασκουμένοις ἐπαγγέλμασιν. Ἡ εὐκολία, ἣν εἶχον τὰ μέλη αὐτῶν ὅπως ὁδοιπορῶσιν ἀνεξόδως, ἔφερεν αὐτοὺς ἵνα ἀλλάσσωσιν οἰκειοθελῶς καὶ διηνεκῶς τόπον διαμονῆς, διὰ νὰ γνωρίσωσι τὰς ἰδιαιτέρας μεθόδους, ἃς μετεχειρίζετο ἑκάστη πόλις ἐν τοῖς ἐπαγγέλμασι, καὶ νὰ μεταδώσωσι καὶ αὐτοὶ τὰς μεθόδους, ὧν οἱ ἴδιοι ἐποιοῦντο χρῆσιν. Τοιούτῳ τρόπῳ, αἱ ἀτομικαὶ γνώσεις καθίσταντο, οὕτως εἰπεῖν, κοινὴ κτῆσις.

Ἐν Γερμανίᾳ εὑρίσκονται τ' ἀρχαιότερα ἴχνη τῆς νέας ταύτης τῶν Ταγμάτων τῶν ***Ἑταίρων*** ὀργανώσεως, φαίνονται δ' ἐπίσης ἴχνη αὐτῆς ἐν Γαλλίᾳ, ἐν ἀπωτάτῃ ἐποχῇ. Διατάγματα, τῶν Ἀρχῶν καὶ τῶν Δικαστηρίων διαφόρων πόλεων, ἐξεδόθησαν κατὰ τῶν συνελεύσεων αὐτῶν καὶ ἀπηγόρευσαν αὐτὰς ἐπὶ αὐστηροτά-

ταις ποιναῖς. Ὁ κλῆρος ἐταράχθη ἐπίσης δι' ὅ,τι συνέβαινεν ἐν ταῖς συνελεύσεσι ταύταις. Οἱ ὑποδηματοποιοὶ καὶ οἱ ῥάπται κατηγγέλθησαν τῷ 1645 πρὸς τὴν Πρωτοσυγγελίαν τῶν Παρισίων ὅτι ἐπιδίδονται εἰς ἀσεβεῖς πράξεις, ἡ δὲ Θεολογικὴ Σχολὴ ἀπηγόρευσεν, ἄνευ περαιτέρω πληροφοριῶν — «τὰς ὀλεθρίας συνελεύσεις τῶν ***Ἑταίρων***» ἐπὶ ποινῇ μεγάλου ἀφορισμοῦ. Ἵν' ἀποφύγωσι δὲ τὰς καταδιώξεις τοῦ Ἀρχιεπισκόπου τῶν Παρισίων, αἱ Ἑταιρίαι αὗται συνῆλθον ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ Τέμπλου, ὅπερ ἀπήλαυεν εἴδος δικαιώματος ἀσύλου, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ ἀκόμη εὗρον πολεμίους, διάταγμα δὲ τοῦ Ἄρχοντος τῆς δικαιοδοσίας ταύτης ἐξεδίωξεν αὐτοὺς ἐκεῖθεν τὴν 11ην Σεπτεμβρίου 1651.

Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος, ἀνώνυμον γράμμα ἀπεκάλυψε τὰς ἀπορρήτους τελετάς, αἵτινες συνώδευον τὴν μύησιν τῶν Ἑταίρων ***Ἐφιππιοποιῶν.*** Ἡ φύσις τῶν ἐν αὐτοῖς τελουμένων ἐσκανδάλισε τὸν κλῆρον εἰς τὸν ὕπατον βαθμόν. Οἱ Πνευματικοὶ ἐνετάλησαν νὰ προσκαλῶσι τοὺς παρ' αὐτῶν ἐξομολογουμένους ὅλων τῶν τάξεων τοῦ Τάγματος τῶν ***Ἑταίρων*** ν' ἀνομολογήσωσι δημοσίᾳ τὰ ἑαυτῶν μυστήρια, πρὸ πάντων ὅμως ν' ἀποταχθῶσι ταῖς ἐν αὐτοῖς μεμιγμέναις ἀσεβέσι διατυπώσεσι. Πολλοὶ Ἐπίσκοποι ἐξέδωσαν ποιμαντορικὰς ἐπιστολὰς, καταγγέλλοντες τὰς Ἑταιρίας τῶν Ἑταίρων. Ἑταῖροι τινες διαφόρων ἐπαγγελμάτων ὑπέγραψαν δηλώσεις, ἐν αἷς ἀνεφέρετο λεπτομερῶς πᾶν ὅ,τι ἐλάμβανε χώραν κατὰ τὰς εἰσοδοχάς. Αἱ ἀτομικαὶ αὗται πράξεις προὐκάλεσαν ἐπίσημον ἐξώμωσιν ἅπαντος τοῦ σωματείου τῶν ***Ἑταίρων ὑποδηματοποιῶν,*** οἵτινες ἔλαβον τὴν ὑποχρέωσιν — «ἵνα μὴ χρῶνται ἐφεξῆς παρομοίων ἱεροτελεστιῶν, αἵτινες εἰσιν ἀσεβεῖς, πλήρεις ἀνοσιουργιῶν, ὑβριστικαὶ πρὸς τὸν Θεὸν, ἀντιβαίνουσαι πρὸς τὰ χρηστὰ ἤθη, σκανδαλώδεις πρὸς τὴν θρησκείαν καὶ ἐναντίον πάσης δικαιοσύνης».

Τὸ παράδειγμα τοῦτο ἐπηκολούθησαν οἱ ***Ἐφιππιοποιοὶ,*** οἱ ***Πιλοποιοὶ,*** οἱ ***Ράπται*** καὶ μέρος τῶν ***Ἀνθρακέων.*** Τὰ λοιπὰ σωματεῖα ἠρνήθησαν νὰ ἑνωθῶσι μετ' αὐτῶν, οὓς κατηγόρουν ὡς ἀποστάτας, καὶ ἐξηκολούθησαν νὰ τελῶσι τὰ ἑαυτῶν μυστήρια, ὅπως καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν, τόσον ἐν Παρισίοις ὅσον καὶ ἐν τῇ λοιπῇ Γαλλίᾳ.

Αἱ τότε ἀποκαλυφθεῖσαι ἱεροτελεστίαι τῶν Ἑταίρων μαρτυροῦσιν, ὡς παρακατιὼν ἐκτεθήσεται, ἀρχαίαν καταγωγὴν, καὶ ἀπορρέουσιν ἀναμφιρήστως ἐκ τῶν ἀρχαίων μυστηρίων. Ἐν αὐταῖς ἐπανευρίσκονται οἱ πρὸς τὸν ὑποψήφιον ἐπιβαλλόμενοι ἐξαγνισμοὶ, ὁ ἐπικήδειος μῦθος, τὰ σύμβολα καὶ ἡ αἰνιγματώδης γλῶσσα, τὰ χαρακτηρίζοντα τὰς μυστηριώδεις ταύτας ἐπισήμους τελετάς.

Οἱ ***Ἑταῖροι ἀνθρακεῖς*** συνήρχοντο ἐντὸς δάσους, προσεφωνοῦντο ἀμοιβαίως ***Καλοὶ ἐξάδελφοι,*** ὁ δὲ ὑποψήφιος ἐκαλεῖτο ***Τενθρήνιον*** (σφηκοφωλεά). Πρὸ τῆς εἰσοδοχῆς ἐξήπλουν κατὰ γῆς λευκὴν ὀθόνην, ἔθετον ἐπ' αὐτῆς ἁλατοδοχεῖον πλῆρες ἅλατος, κύπελον ὕδατος, ἀνημμένην δᾷδα καὶ σταυρόν. Ἔφερον εἶτα τὸν ὑποψήφιον, ὅστις, πρηνὴς καὶ τὰς χεῖρας ἔχων τεθειμένας ἐπὶ τοῦ ὕδατος καὶ τοῦ ἅλατος, ὤμνυε νὰ τηρήσῃ θρησκευτικῶς τὸ ἀπόρρητον τῶν ***Ἑταίρων.*** Ὑποβαλλόμενος εἶτα εἰς διαφόρους δοκιμασίας, δὲν ἐβράδυνε νὰ λάβῃ τὴν ἀνακοίνωσιν τῶν μυστηριωδῶν σημείων καὶ λέξεων, δι' ὧν ἠδύνατο ν' ἀναγνωρισθῇ εἰς ὅλα τὰ δάση ὡς ἀληθὴς καὶ καλὸς ***ἐξάδελφος ἀνθρακεύς.*** Ὁ προεδρεύων Ἑταῖρος ἐπεξήγει αὐτῷ τὴν ἐμβληματικὴν ἔννοιαν τῶν εἰς τὴν θέαν αὐτοῦ ἐκτεθειμένων ἀντικειμένων.

— «Ἡ ὀθόνη, ἔλεγεν αὐτῷ, εἶνε ἀπεικόνισις τῆς νεκρικῆς σινδόνης, δι' ἧς θέλομεν περιτυλιχθῆ, τὸ ἅλας εἰκονίζει τὰς τρεῖς θεολογικὰς ἀρετὰς, τὸ πῦρ, τὴν κατὰ τὸν θάνατον ἡμῶν ἀναφθησομένην δᾷδα, τὸ ὕδωρ εἶνε τὸ ἔμβλημα τοῦ ὕδατος, δι' οὗ θέλουσι βαντίσει ἡμᾶς, καὶ ὁ σταυρὸς εἶνε ὁ πρὸ τοῦ φερέτρου ἡμῶν τεθησόμενος σταυρός». Ἐγνώριζε τῷ νεοφύτῳ ὅτι ὁ σταυρὸς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἦτο ἐκ θαλασσίου πρίνου, ὅτι εἶχεν ἑβδομήκοντα αἰχμὰς, καὶ ὅτι ὁ Ἅγιος ***Θιεβὼδ*** ἦτο ὁ πάτρων τῶν ***Ἀνθρακέων.***

Τὸ σωματεῖον τοῦτο ὑφίσταται καὶ νῦν ἔτι εἰς μέγα μέρος τῆς Εὐρώπης καὶ διετήρησε τὴν αὐτὴν μυστηριώδη ἱεροτελεστίαν. Τὸ Μέλαν δάσος, τὰ δάση τῶν Ἄλπεων καὶ τῆς Γιούρας κατοικοῦνται ὑπὸ τῶν μυστῶν αὐτοῦ. Δὲν δέχονται ἀποκλειστικῶς μόνον ἀνθρώπους ἐξασκοῦντας τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἀνθρακέως, ἀλλὰ καὶ

ἀνθρώπους ἁπασῶν τῶν τάξεων, πρὸς οὓς προσφέρουσιν, ἐν ἀνάγκῃ, τὰς ἐξ αὐτῶν ἐξαρτωμένας ὑπηρεσίας.

Κατὰ τὴν Γαλλικὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1789, ὁ Βριὼ, μέλος τοῦ Συμβουλιου τῶν Πεντακοσίων, ὅστις εἶχε γείνει δεκτὸς ***Ἀνθρακεὺς*** πλησίον τῆς πόλεως Βεζανσῶνος, ἠναγκάσθη ν' ἀποδράσῃ ἵνα διαφύγῃ καταδικαστικὸν κατ' αὐτοῦ ψήφισμα. Κατέφυγεν ἐν τῷ στρατῷ, ἐν ᾧ κατετάχθη ὡς ἁπλοῦς στρατιώτης τοῦ ὀγδόου τάγματος τῶν Οὐσάρων. Αἰχμαλωτισθεὶς ὑπὸ τῶν Αὐστριακῶν, ἐγγὺς τοῦ Μέλανος δάσους, κατώρθωσε ν' ἀποδράσῃ, καὶ κατέφυγεν ἐν τῷ δάσει, ἐν ᾧ ἀπεπλανήθη καὶ περιέπεσεν εἰς χεῖρας ἑνὸς Ἀρχηγοῦ σώματος τῶν ἐθελοντῶν. Εἰς τὴν θέαν τῆς ἣν ἔφερε στολῆς περικυκλοῦσιν αὐτὸν καὶ ἑτοιμάζονται ἵνα ὑποβάλλωσιν αὐτὸν εἰς βασάνους. Τὸ πᾶν ἀπώλλετο δι' αὐτὸν, ὅτε ἀναγνωρίζει ἐκ τῆς περιβολῆς ***Ἀνθρακεῖς*** τινας μεταξὺ τῶν ἐθελοντῶν. Ἡ ἀνακάλυψις αὕτη ὑπῆρξε δι' αὐτὸν ἀκτὶς φωτὸς, καὶ ἀμέσως ποιεῖ σημεῖα τῆς Ἑταιρίας, δι' ὧν ἀναγνωρίζεται ὑπὸ τῶν ἐν ταῖς τάξεσι τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ εὑρισκομένων ἀδελφῶν, οἵτινες τὸν ὑποδέχονται δι' ἐνδείξεως ἐγκαρδίου ἀγάπης, καὶ λαμβάνουσιν αὐτὸν ὑπὸ τὴν ἑαυτῶν προστασίαν. Κατόπιν ἀπεμακρύνθη ἐκεῖθεν ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν ἑνὸς ἐξ αὐτῶν, ὅστις ἔφερεν αὐτὸν εἰς τὸν ἐγγύτερον σταθμὸν τῶν ***Ἀνθρακέων,*** ὁπόθεν νέος ὁδηγὸς ἔφερεν εἰς ἕτερον σταθμὸν, καὶ κατώρθωσε νὰ φθάσῃ οὕτω διαδοχικῶς μέχρι τῆς Γαλλικῆς ἐμπροσθοφυλακῆς, ἔνθα εὑρέθη, τέλος, ἐν ἀσφαλείᾳ.

Οἱ ***Ἐφιππιοποιοὶ*** ἐτέλουν τὰς μυήσεις αὐτῶν ἐντὸς οἰκήματος εἰς δύο κεχωρισμένου. Ἐν τῷ πρώτῳ διαμερίσματι ὁ ὑποψήφιος ὤμνυε νὰ μὴ ἀποκαλύψῃ ποτε τὰ μυστήρια τῆς Ἑταιρίας οὔτε εἰς τὸ ποινικὸν δικαστήριον. Ἐν τῷ δευτέρῳ διαμερίσματι ἐλάμβανε χώραν ἡ τελετὴ τῆς μυήσεως.

Ἐν τῷ βάθει ὑπῆρχε σηκὸς, ἐπὶ δὲ τοῦ βωμοῦ ἦσαν, εἷς ἐσταυρωμένος, δᾷδες, ἓν λειτουργικὸν, καὶ πᾶν τὸ ἀπαιτούμενον πρὸς τέλεσιν τῆς θείας λειτουργίας. Ὁ προεδρεύων ***Ἑταῖρος*** ἐτέλει τὴν λειτουργίαν, ἀναμιγνύων ἐν αὐτῇ ἰδιαιτέρους τύπους, ὁ δὲ ὑποψήφιος ἐχειροτονεῖτο, οὕτως εἰπεῖν, καὶ εἶτα ἀνεκοινοῦντο αὐτῷ τὰ σημεῖα καὶ αἱ λέξεις τῆς ἀναγνωρίσεως, καὶ ἐπεξήγουν

αὐτῷ τὴν ἐμβληματικὴν ἔννοιαν τῶν διατυπώσεων καὶ τῶν διαφόρων ἀντικειμένων, ὧν ἐγένετο χρῆσις κατὰ τὴν μύησιν. Παρόμοιαι διατυπώσεις ἐλάμβανον σχεδὸν χώραν κατὰ τὴν μύησιν τῶν ***Ἑταίρων ὑποδηματοποιῶν.***

Ὑπάρχουσι σαφέστεραι πληροφορίαι ἐπὶ τῆς εἰσδοχῆς τῶν ***Πιλοποιῶν,*** εἶνε δὲ μᾶλλον ἐναργὴς ἡ ἀναλογία τῆς μυήσεως ταύτης πρὸς τὰς τῶν ἀρχαίων μυστηρίων.

Ἐντὸς μεγάλης αἰθούσης ἔθετον τράπεζαν, ἐφ' ἧς ὑπῆρχον εἷς σταυρὸς, εἷς ἀκάνθινος στέφανος, κλάδος φοίνικος καὶ ἅπαντα τὰ ἐργαλεῖα τῆς σταυρώσεως τοῦ Χριστοῦ. Ἐν τῇ ἑστίᾳ τοῦ διαμερίσματος τούτου ὑπῆρχε κάδος πλήρης ὕδατος. Ὁ ὑποψήφιος ἀπεικόνιζε τὸν Ἰησοῦν, καὶ ὑπέβαλλον αὐτὸν εἰς ἁπάσας τὰς δοκιμασίας, ἃς ὑπέστη ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τὴν ἐν τῷ κόσμῳ διάβασιν αὐτοῦ, ἀπὸ τῆς προδοσίας τοῦ Ἰούδα μέχρι τῆς δίκης καὶ τοῦ μαρτυρίου αὐτοῦ. Εἶτα ὡδήγουν τὸν ὑποψήφιον πρὸ τῆς ἑστίας, ἔνθα ἐγονυπέτει μὲ τὸ πρόσωπον κατὰ γῆς, καὶ περιέρρεον αὐτὸν διὰ τοῦ ἐν τῷ κάδῳ ὕδατος, ὅπερ ἐκαλεῖτο ***βάπτισμα τῆς ἀναγεννήσεως.*** Ἡ διατύπωσις αὕτη ἐπεραίου τὰς δοκιμασίας, ὁ νεόφυτος ἀπήγγελλεν ὅρκον ἐχεμυθίας καὶ ἐδιδάσκετο τὰς λέξεις καὶ τὰ σημεῖα, δι' ὧν ἠδύνατο ν' ἀναγνωρίζηται ἐν τῇ νέᾳ ἰδιότητι αὐτοῦ.

Κατὰ τὴν εἰσδοχὴν τῶν ***Ραπτῶν,*** ὁ ὑποψήφιος ὡδηγεῖτο κατὰ πρῶτον ἐντὸς αἰθούσης, ἐν ᾗ ὑπῆρχε τράπεζα κεκαλυμμένη διὰ λευκῆς ὀθόνης, ἐπὶ δὲ τῆς τραπέζης ταύτης εὑρίσκοντο, εἷς ἄρτος, κύπελλον κατὰ τὸ ἥμισυ πεπληρωμένον ὕδατος, ἀνεστραμμένον ἁλατοδοχεῖον, τρία νομίσματα καὶ τρεῖς βελόναι. Ὁ ὑποψήφιος ὑφίστατο, ὅπως καὶ ἐν τῷ τάγματι τῶν ***Πιλοποιῶν,*** τὰς δοκιμασίας τῶν παθῶν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὃν αὐτὸς οὗτος ἀνεπαρίστα, μετὰ δὲ τὸ πέρας τῆς ἱεροτελεστίας ταύτης ἔδιδε τὸν ὅρκον, ἔχων τεθειμένην τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἐφ' ἧς ὑπῆρχον τὰ περιγραφέντα ἐμβλήματα.

Μετὰ ταῦτα μετέφερον αὐτὸν εἰς δεύτερον διαμέρισμα, ἐν ᾧ ἦτο παρεσκευασμένον συμπόσιον. Ἐφ' ἑνὸς τῶν τοίχων ἐκρέματο εἰκὼν, ἐν ᾗ εἰκονίζοντο τρία ἐπεισόδια διάφορα τοῦ ἐρωτύλου βίου τριῶν Ἑταίρων ***Ραπτῶν.*** Ἐπεξήγουν τῷ νεοφύτῳ τὴν εἰκόνα

ταύτην—«δι' ἀφηγήσεως πλήρους αἰσχρολογιῶν». Εἶνε ἐναργὲς ὅτι τὸ μέρος τοῦτο τῆς εἰσοδοχῆς τῶν ***Ραπτῶν*** σχετίζεται πρὸς τὴν λατρείαν τοῦ ***φαλλοῦ,*** ὅστις ἀναμιγνύεται εἰς ἁπάσας τὰς μυήσεις τῆς ἀρχαιότητος, καὶ οὗτινος, ἡ Ἑταιρία αὕτη, μία ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων, διετήρησε τὰ ἴχνη.

ΤΑ ΤΕΚΝΑ ΤΟΥ ΣΟΛΟΜΩΝΤΟΣ, ΤΟΥ ΙΑΚΩΒΟΥ, ΤΟΥ ΣΟΥΒΙΣΟΥ

Ἡ δημοσίευσις τῶν ἀπορρήτων τούτων διατυπώσεων, οἱ διωγμοί, ὧν ἐγένετο πρόξενος, ἠνάγκασαν πολλὰ τάγματα ***Ἑταίρων*** ἵνα ἐγκαταλείψωσιν αὐτὰς καὶ νὰ διαλυθῶσι, τινὲς ὅμως ἐξ αὐτῶν μετέστησαν πρὸς διαφόρους τάξεις τῶν ***Ἑταίρων τῆς Οἰκοδομικῆς.***

Οἱ Ἑταῖροι οὗτοι διετήρησαν τ' ἀρχικὰ τυπικὰ τῆς εἰσοδοχῆς αὐτῶν, ἐσχημάτιζον δὲ τρεῖς διακεκριμένας κατηγορίας.—***Τὰ τέκνα τοῦ Σολομῶντος.*** — ***Τὰ τέκνα τοῦ διδασκάλου Ἰακώβου*** (Maître-Jacques). — ***Τὰ τέκνα τοῦ πατρὸς Σουβίσου*** (Père Soubise).

Τὰ τέκνα τοῦ Σολομῶντος ἀνάγονται εἰς τὰς ἀρχαίας προνομιούχους ἀρχιτεκτονικὰς συντεχνίας, λαμβάνουσι δὲ διαφόρους προσωνυμίας καὶ ἰδίᾳ καλοῦνται ***Ἑταῖροι Ξένοι,—Λύκοι,—Ἑταῖροι τοῦ καθήκοντος τῆς ἐλευθερίας,*** ἢ ***Γαβόται.***

Ἡ πρώτη προσωνυμία ἐδόθη αὐτοῖς διότι—«ἐκεῖνοι ἐξ αὐτῶν, οἵτινες, ἐν τῇ ἀρχῇ, εἰργάσθησαν εἰς τὴν ἀνέγερσιν τοῦ ναοῦ τοῦ Σολομῶντος, ἦσαν ἐκ Τύρου καὶ ἐκ τῶν πλησίον χωρῶν», τὴν δὲ προσωνυμίαν ***Λύκος*** παρέλαβον ἐκ τῶν ἀρχαίων μυστηρίων τῶν Αἰγυπτίων. Ἴδομεν ὅτι οἱ μύσται τῶν μυστηρίων τῆς Ἴσιδος ἔφερον, καὶ δημοσίᾳ ἔτι, προσωπεῖον ἐν μορφῇ κεφαλῆς θωὸς ἢ λύκου κεχρυσωμένου, ἕνεκα δὲ τούτου τοὺς μύστας τῆς Ἴσιδος ἀπεκάλουν ***Θώας*** ἢ ***Λύκους,*** τὰ δὲ τέκνα αὐτῶν, ***Νέους λύκους*** ἢ ***Λυκιδεῖς.***

Ὁ Μακρόβιος ἀναφέρει ὅτι οἱ ἀρχαῖοι παρετήρησαν σχέσιν μεταξὺ λύκου καὶ Ἡλίου, ὃν ὁ ὑποψήφιος ἀπεικονίζει κατὰ τὴν τελετὴν τῆς εἰσοδοχῆς αὐτοῦ. — «Καθάπερ, ἔλεγον, τὰ ποίμνια φεύγουσι καὶ ἐξαφανίζονται εἰς τὴν προσέγγισιν τοῦ λύκου, οὕτω καὶ οἱ ἀστερισμοί, οἵτινες εἰσι τὰ ποίμνια τῶν ἀστέρων, ἐξαφανίζονται πρὸ τοῦ φωτὸς τοῦ ἡλίου».

Ἡ δὲ προσωνυμία ***Γαβόται*** (Gavots) ἐδόθη αὐτοῖς — «διότι οἱ προπάτορες αὐτῶν, οἵτινες ἦλθον ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς Γαλατίαν, ἀπεβιβάσθησαν ἐπὶ τῶν παραλίων τῆς Προβιγγίας, ἐν ᾗ ὀνομάζουσι Γαβότας τοὺς κατοίκους τῆς Βαρκελλονέτης, γείτονας τοῦ μέρους τῆς ἀποβιβάσεως». Ἐν τοῖς μυστηρίοις τοῦ κλάδου τούτου τῶν Ἑταίρων διηγοῦνται τῷ ὑποψηφίῳ τὸν τραγικὸν θάνατον τοῦ σεβαστοῦ διδασκάλου ***Χιρὰμ,*** φονευθέντος δολίως ὑπὸ κακῶν ***Ἑταίρων.***

Τὰ τέκνα τοῦ διδασκάλου Ἰακώβου φαίνονται ἔχοντα ἐπίσης ἀρχαίαν καταγωγήν, μέρος δ' αὐτῶν ἐκαλοῦντο ***Ἑταῖροι διαβάται,*** ἢ ***Λυκάνθρωποι*** (loups-garous) καὶ οἱ λοιποὶ ***Καταβιβρώσκοντες.*** Αἱ προσωνυμίαι αὗται εἶχον πιθανῶς τὴν πηγὴν αὐτῶν ἐν τῷ πνεύματι τῆς ἀμίλλης καὶ τοῦ μίσους, ὑφ' ὧν ἐνεφορεῖτο κατὰ τῶν προνομιούχων συντεχνιῶν τῶν ἐπιτετραμμένων τὴν ἀνέγερσιν τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ Μονῶν, ἡ μερὶς ἐκείνη τῶν ἐργατῶν οἰκοδόμων, οἵτινες εἶχον μείνει ἐκτὸς τῶν συντεχνιῶν τούτων, καὶ δὲν ἠσχολοῦντο ἢ εἰς ἰδιωτικὰς οἰκοδομάς.

Ὁ μῦθος, ὅστις χρησιμεύει ὡς βάσις τῶν μυστηρίων τοῦ τμήματος τούτου τῶν ***Ἑταίρων*** ἀναφέρει, ὅτι ὁ διδάσκαλος Ἰάκωβος, εἷς τῶν πρώτων διδασκάλων τοῦ Σολομῶντος καὶ συνάδελφος τοῦ διδασκάλου ***Χιρὰμ,*** ἦτο υἱὸς τοῦ ***Ἰαχὶμ,*** διασήμου ἀρχιτέκτονος, καὶ ὅτι ἐγεννήθη ἐν τῇ μεσημβρινῇ Γαλατίᾳ. Ἐκ παιδικῆς ἡλικίας περιηγήθη διαφόρους χώρας ἵνα μορφωθῇ εἰς τὸ πρακτικὸν μέρος τοῦ ἐπαγγέλματος αὐτοῦ καὶ νὰ ἐπιδοθῇ εἰς τὴν μελέτην τῆς φιλοσοφίας. Ἐκ τῆς Ἑλλάδος, ἔνθα ἀπῆλθε κατὰ πρῶτον, μετέβη εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ κατόπιν εἰς τὴν Ἰουδαίαν. Ἐκεῖ, ἀφοῦ ἐξετέλεσε διάφορα ἔργα, καὶ ἰδίᾳ ***δύο στήλας,*** προωρισμένας διὰ τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος, ἠξιώθη νὰ γείνῃ δεκτὸς εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ***Διδασκάλου.***

Περατωθέντος τοῦ ναοῦ, ἐπέστρεψεν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ μετὰ πολλῶν ἀρχιτεκτόνων τοῦ βαθμοῦ αὐτοῦ, ἐν οἷς εὑρίσκετο ὁ διδάσκαλος ***Σουβίσος,*** ἀνὴρ κενόδοξος καὶ φθονερὸς, ὅστις δὲν ἠδύνατο νὰ συγχωρήσῃ αὐτῷ ὅτι ἦτο ἱκανώτερός του. Ὁ φθόνος οὗτος ἔφερεν αὐτὸν νὰ διαπράξῃ τρομερὸν κατὰ τοῦ ἀντιζήλου αὐτοῦ ἔγκλημα.

Ἡμέραν τινὰ, ὁ διδάσκαλος ***Ἰάκωβος,*** προσβληθεὶς ἐξαπίνης ὑπὸ δέκα δολοφόνων, ἀποσταλέντων ὑπὸ τοῦ ***Σουβίσου,*** καὶ ζητῶν διὰ τῆς φυγῆς νὰ διαφύγῃ τὰς ἐπιθέσεις αὐτῶν, ἔπεσεν ἐντὸς ἕλους, ἐν ᾧ θὰ ἐπνίγετο ἐὰν σχοῖνοι δὲν ἐκράτουν αὐτὸν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὕδατος. Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ ἔτρεξαν εἰς βοήθειαν αὐτοῦ, καὶ οἱ δολοφόνοι ἐτράπησαν εἰς φυγήν.

Ἑτέραν ἡμέραν, ἐν ᾧ ὁ διδάσκαλος ***Ἰάκωβος*** προσηύχετο ***πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου,*** προσῆλθεν αὐτῷ ὁ διδάσκαλος ***Σουβίσος,*** ἐχαιρέτισεν αὐτὸν ἐγκαρδίως, καὶ ἔδωσεν αὐτῷ τὸ φίλημα τῆς εἰρήνης. Ἀλλ᾽ αἱ φιλικαὶ αὗται διαχύσεις ἐνέκλειον σύνθημα θανάτου, διότι, κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, πέντε ἄθλιοι, συνένοχοι τῆς προδοσίας τοῦ ***Σουβίσου,*** ἐπετέθησαν ἐξαπίνης κατὰ τοῦ διδασκάλου ***Ἰακώβου*** καὶ ἐδολοφόνησαν αὐτὸν ἀνάνδρως.

Οἱ μαθηταὶ τοῦ διδασκάλου ***Ἰακώβου*** εὗρον αὐτὸν ἐκπνέοντα, καὶ ὅτε ἔπαυσε νὰ ζῇ, ἀπεγύμνωσαν αὐτὸν τῆς ἐσθῆτος αὐτοῦ, ἣν προέθεντο νὰ διατηρήσωσιν ὡς πολύτιμον κειμήλιον. Ὑπὸ τὴν ἐσθῆτα ταύτην εὗρον μικρὸν σχοῖνον, ὃν ἔφερεν εἰς ἀνάμνησιν τῶν σχοίνων, οἵτινες ἔσωσαν αὐτῷ τὴν ζωὴν, ὅτε ἔπεσεν ἐντὸς τοῦ ἕλους. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης οἱ Ἑταῖροι κοσμοῦνται διὰ σχοίνου ὡς συμβόλου τῆς ἑαυτῶν μυήσεως.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν διδάσκαλον ***Σουβίσον,*** οὗτος, κατατρυχόμενος ὑπὸ τύψεων συνειδότος, ἐμίσησε τὸν βίον καὶ ἐρρίφθη ἐντὸς φρέατος, ὅπερ οἱ Ἑταῖροι ἐπλήρωσαν λίθων.

Ὁ νεκρὸς τοῦ διδασκάλου ***Ἰακώβου,*** τεθεὶς ἐντὸς φερέτρου, ἐκομίσθη ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Κάβρας, ἐταριχεύθη καὶ ἐκηδεύθη μεγαλοπρεπῶς. Ἡ κηδεία αὐτοῦ διήρκεσεν ἡμέρας τρεῖς, μετὰ δὲ πολλοὺς σταθμοὺς ἐν τοῖς ὄρεσιν, ἔφθασαν, τέλος, εἰς τὸν προω-

ΕΤΑΙΡΟΙ ΑΝΘΡΑΚΕΙΣ

(Ὁ ὑποψήφιος πρηνὴς καὶ τὰς χεῖρας ἔχων τεθειμένας ἐπὶ τοῦ ὕδατος καὶ τοῦ ἅλατος. Ἴδε σελ. 155).

ρισμένον αὐτῷ τάφον, ἐν ᾧ κατεβίβασαν αὐτὸν τελοῦντες μυστηριώδεις ἱεροτελεστίας.

Τοιοῦτος ἐστιν ὁ μῦθος τῶν ***τέκνων τοῦ διδασκάλου Ἰακώβου,*** οὗτινος αἱ ἐναργεῖς σχέσεις μετὰ τοῦ μύθου τοῦ ***Ὀσίριδος,*** φονευθέντος ὑπὸ τοῦ ***Τυφῶνος,*** δεικνύουσιν ἀναμφιρήστως κοινὴν καταγωγήν.

***

Τὰ τέκνα τοῦ διδασκάλου Σουβίσου προσωνομάσθησαν ἐπίσης ***Στρατιῶται*** καὶ ***Καταβιβρώσκοντες.*** Ἀπεκάλουν αὐτοὺς ἐπίσης ***Κῦνας,*** τὴν δὲ προσωνυμίαν ταύτην ἀπέδιδον οἱ ἴδιοι ἑαυτοῖς, εἰς ἀνάμνησιν, ἔλεγον, τοῦ μέρους, ὅπερ ἔλαβον εἰς τὴν τιμωρίαν τῶν δολοφόνων τοῦ σεβασμίου διδασκάλου ***Χιράμ,*** οὗτινος τὸ πτῶμα, κεκρυμμένον ὑπὸ τὰ ἐρείπια, ἀνεκάλυψε κύων. Εἶνε ἐπίσης πιθανὸν ὅτι ἡ προσωνυμία αὕτη ἔχει τὴν αὐτὴν πηγὴν μὲ τὴν τῶν Λύκων, δι' ἧς ἀπεκάλουν τὰ ***τέκνα τοῦ Σολομῶντος,*** διότι συγχέεται συνήθως ὁ θὼς μετὰ τοῦ κυνὸς, καθὼς καὶ ὅτι τὸ ὄνομα ***Σούβισος*** παράγεται ἐκ τοῦ ἐπιθέτου ***Σαβάσιος*** ἢ ***Σαβάζιος,*** ὅπερ ἔδιδον τῷ Βάκχῳ, καὶ ἡ προσωνυμία ***Κύων*** ἐκ τοῦ ἀστέρος τοῦ Σειρίου.

Εἰς τὴν δευτέραν τῶν Ἑταιριῶν τούτων, περιλαμβάνουσαν ἀρχικῶς τὰ τρία ἐπαγγέλματα, τῶν ***Λιθοτόμων,*** τῶν ***Κλειθροποιῶν*** καὶ τῶν ***Λεπτουργῶν,*** καὶ εἰς τὴν τρίτην, συνισταμένην ἀποκλειστικῶς ἀπὸ ξυλουργοὺς, υἱοθετήθησαν μεταγενεστέρως διάφορα τάγματα Ἑταίρων, ὡς τὰ τῶν ***τορνευτῶν,*** τῶν ***ὑελοποιῶν,*** τῶν ***ἡλοποιῶν,*** τῶν ***ὑφαντῶν,*** τῶν ***ὑποδηματοποιῶν,*** τῶν ***πιλοποιῶν,*** τῶν ***ἀρτοποιῶν,*** τῶν ***στεγαστῶν,*** τῶν ***γυψοπλαστῶν,*** τῶν ***σιδηρουργῶν*** κ.τ.λ. Ἐξ ἄλλου, σχίσματα ἀνεφάνησαν μεταξὺ αὐτῶν, ἐξ ὧν ἐγεννήθησαν αἱ Ἑταιρίαι, αἱ κληθεῖσαι, οἱ ***Ἀποστᾶται,*** οἱ ***Ἀνεξάρτητοι,*** αἱ ***Ἀλώπεκες τῆς ἐλευθερίας*** καὶ ἄλλαι.

***

Ἐν γένει τὰ μυστήρια τῶν Ἑταίρων διαιροῦνται εἰς πολλοὺς βαθμούς. Οὕτως, ἐν παραδείγματι, μεταξὺ τῶν ***Ἑταίρων Λε-***

πτουργῶν τοῦ Τάγματος τῶν ***τέκνων τοῦ Σολομῶντος*** ὑπάρχουσιν οἱ ***Παραδεδεγμένοι Ἑταῖροι,*** οἱ ***Τέλειοι Ἑταῖροι*** καὶ οἱ ***Μεμυημένοι Ἑταῖροι.***

Ὅτε ὑποψήφιος παρουσιάζεται ἵνα γείνῃ δεκτὸς ὀφείλει νὰ ἔχῃ περατώσῃ τὴν μαθητείαν αὐτοῦ καὶ νὰ παρήγαγε τὸ καλούμενον ***ἀριστούργημά του.*** Ἓν μέλος τῆς Ἑταιρίας παρουσιάζει αὐτὸν καὶ ἐγγυᾶται περὶ τῆς ἠθικότητος αὐτοῦ.

Μετὰ πάροδον χρόνου δοκιμασίας, καὶ ἐν ἡμέρᾳ γενικῆς συνελεύσεως, προσέρχεται ὁ ὑποψήφιος καὶ ὑποβάλλεται εἰς ἐξέτασιν, παρακολουθουμένην ὑπὸ φυσικῶν καὶ ἠθικῶν δοκιμασιῶν. Ἀναγινώσκουσιν αὐτῷ τοὺς Κανονισμοὺς καὶ ὁρκίζεται νὰ συμμορφωθῇ πρὸς αὐτοὺς καὶ νὰ τηρήσῃ ἐχεμυθίαν ἐπὶ τῶν μυστηρίων τῶν Ἑταίρων, ἐπὶ ποινῇ τῆς φρικωδεστέρας τιμωρίας. Δίδουσιν αὐτῷ νέον ὄνομα, ὡς ***Κλεὶς τῆς καρδίας, Γενναῖος*** καὶ τὰ παρόμοια, εἶτα ἀσπάζονται αὐτὸν καὶ ἀνακοινοῦσι τὰς εἰς τὸν βαθμὸν αὐτοῦ ἰδίας γνώσεις.

Ἀνεξαρτήτως τῶν ἰδιαιτέρων λέξεων, τῶν σημείων καὶ τῆς χειραψίας, δι' ὧν ἀναγνωρίζεται ὡς Ἑταῖρος, φέρει ἐπίσης διάφορα ἀντικείμενα χρησιμεύοντα ἵν' ἀποδείξῃ τὴν ἰδιότητα αὐτοῦ ταύτην, ὡς ῥάβδον ἰδιαιτέρου μήκους, ταινίας διαφόρων χρωμάτων, προσηρτημένας ἐπὶ τοῦ πίλου ἢ ἐπὶ τῆς πόρπης αὐτοῦ, ἐνώτια, ἐν τῷ κενῷ τῶν ὁποίων συμπλέκονται γνώμων καὶ διαβήτης, συχνάκις δὲ καὶ στίγμα οἱονδήποτε ἐπὶ τοῦ βραχίονος ἢ ἐπὶ τοῦ στήθους. Κατὰ τὴν εἴσοδχὴν εἰς τοὺς ἀνωτέρους βαθμοὺς ἀναπαριστῶσι τὰς ἐν τοῖς μύθοις ἀναφερομένας ἐπικηδείους καταστροφάς.

Οἱ ***Ἑταῖροι*** τελοῦσι τὰς ἑορτὰς αὐτῶν κατὰ διαφόρους ἐποχὰς, οἱ ***Λιθοτόμοι*** ἑορτάζουσι τὴν ἡμέραν τῆς Ἀναλήψεως, οἱ ***Κλειθροποιοὶ*** τοῦ Ἁγίου Πέτρου, οἱ ***Ξυλουργοὶ*** τοῦ Ἁγίου Ἰωσὴφ, οἱ ***Λεπτουργοὶ*** τῆς Ἁγίας Ἄννης. Κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας γίνονται αἱ ἐκλογαὶ τῶν νέων ἀξιωματικῶν, μεθ' ἃς δίδεται συμποσιον καὶ χορὸς, ἐν οἷς προσκαλοῦνται οἱ οἰκεῖοι τῶν Ἑταίρων. Κατὰ τὴν τελευτὴν ἑνὸς ἐξ αὐτῶν, ἡ Ἑταιρία ἀναλαμβάνει τὰ ἔξοδα τῆς κηδείας, καὶ συνοδεύει τὸν νεκρὸν μέχρι τοῦ κοι-

μητηρίου, ἐν ᾧ τελοῦνται αἱ μυστηριώδεις τῆς κηδείας ἱεροτελεστίαι.

Ἀμέσως μετὰ τὴν εἰσδοχὴν αὐτοῦ ὁ νέος **Ἑταῖρος** παρασκευάζεται διὰ τὸν **γῦρον τῆς Γαλλίας.**

Μέλος τῆς Ἑταιρίας, περιβεβλημένος διά τινα χρόνον μὲ τὸ ἀξίωμα τοῦτο, καὶ καλούμενος «ΤΡΩΞ», μεταβαίνει παρὰ τῷ μήστορι τοῦ νεοφύτου, ἵνα ἐρωτήσῃ αὐτὸν ἂν ἔχῃ παράπονόν τι κατὰ τοῦ Ἑταίρου. Ἐὰν ἡ ἀπάντησις εἶνε ἀρνητικὴ, ἅπαντα τὰ μέλη τοῦ σωματείου συνέρχονται καὶ ποιοῦσι τῷ ἀναχωροῦντι τὴν καλουμένην **Προπομπὴν ἐν τάξει** (conduite en règle).

Ὁ **Τρῶξ** ὁδεύει ἐπὶ κεφαλῆς, καὶ παρ' αὐτῷ ὁ Ἑταῖρος, φέρων ἐπὶ τῶν ὤμων τὴν ὁδοιπορικὴν πήραν, κρεμαμένην εἰς τὸ ἄκρον μακρᾶς ῥάβδου. Οἱ λοιποὶ Ἑταῖροι, κρατοῦντες ἐπίσης ῥάβδους, κεκοσμημένας διὰ ταινιῶν διαφόρων χρωμάτων, παρακολουθοῦσιν, ὀλίγον ἀπωτέρω, ἐπὶ δύο στοίχων καὶ ἀνὰ δύο, καὶ φέροντες ἅπαντες φιάλας καὶ κύπελα.

Ἅμα ἐξέλθωσι τῆς πόλεως, εἷς Ἑταῖρος ᾄδει τὸ ᾆσμα τῆς ἀναχωρήσεως, οἱ δὲ λοιποὶ ἐπαναλαμβάνουσιν ἐν χορῷ τὰς ἐπῳδάς. Ἀφοῦ διατρέξωσιν ἱκανὸν διάστημα, σταματᾷ ἅπασα ἡ συνοδεία, καὶ εἶνε ἡ στιγμὴ τοῦ ἀποχωρισμοῦ. Τότε λαμβάνουσι χώραν ἐκδηλώσεις ποικίλουσαι δι' ἑκάστην Ἑταιρίαν, ἀλλ' αἵτινες παρακολουθοῦνται πάντοτε ὑπὸ ἐναγκαλισμῶν καὶ σπονδῶν, τὴν δὲ κενωθεῖσαν φιάλην ἐκσφενδονίζουσι μετὰ περιφρονήσεως ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀγρῶν. Δίδεται εἶτα τὸ σημεῖον τῆς ἀναχωρήσεως καὶ ὁ ὁδοιπόρος ἀπομακρύνεται μόνος. Ἐὰν ἴδῃ μακρόθεν ἕτερον **Ἑταῖρον,** ἐρχόμενον εἰς συνάντησιν αὐτοῦ, διαμείβει μετ' αὐτοῦ τὸν ἑξῆς διάλογον.

— Χαῖρε πατριῶτα! Τὶ ἐπάγγελμα;

— Σιδηρουργός. Καὶ σὺ πατριῶτα;

— Κλειθροποιός.

— Ἑταῖρος;

— Ναὶ, πατριῶτα. Καὶ σύ;

— Ἑταῖρος ἐπίσης.

Διερωτῶνται ἀμοιβαίως εἰς ποῖον τάγμα ἀνήκουσι, καὶ ἂν ἀνήκουσιν εἰς τὸ ἴδιον τάγμα, φέρονται φιλοφρόνως πρὸς ἀλλήλους

καὶ πίνουσιν ἀμφότεροι ἐκ τοῦ ἰδίου οἰνοδόχου. Ἐὰν ἀνήκουσιν εἰς ἀντίθετον τάγμα, ἐξυβρίζονται καὶ δέρονται ἀμοιβαίως, διότι αἱ διάφοροι συντεχνίαι τῶν Ἑταίρων εὑρίσκονται ἐν διηνεκῇ πρὸς ἀλλήλας ἐχθρότητι, καὶ ἡ ἐλαφροτέρα ἀφορμὴ ἀρκεῖ ἵνα φέρῃ αὐτὰς εἰς ῥῆξιν καὶ διαπληκτισμοὺς, μάλιστα δὲ, μὴ ὑπαρχούσης ἀφορμῆς, προκαλοῦσι τοιαύτην, ὡς, ἐν παραδείγματι, συμβαίνει συχνάκις, κατὰ τήν διάρκειαν **προπομπῆς ἐν τάξει,** Ἑταῖροι ἐχθρικῆς συντεχνίας νὰ διοργανώσωσι τὴν καλουμένην **ψευδῆ προπομπὴν,** καθ' ἣν ὑποκρίνονται τὴν ἀναχώρησιν ἑνὸς ἐξ αὐτῶν, ἐξέρχονται τῆς πόλεως διὰ τῆς ἰδίας θύρας, δι' ἧς ἐξῆλθεν ἡ ἀληθὴς **προπομπὴ,** καὶ ὁδεύουσιν εἰς συνάντησιν τῆς ἐπαναπαμπτούσης συνοδείας. Ἅμα συναντηθῶσι σταματῶσι καὶ ἐξετάζουσιν αὐτὴν, χρώμενοι τῶν, ὡς ἀνωτέρω ἐρρέθη, ἐρωταποκρίσεων, καὶ εἶτα τὰ δύο μέρη ἐπιτίθενται λυσσωδῶς κατ' ἀλλήλων, τὸ αἷμα ῥέει, καὶ τραυματίαι, πολλάκις δὲ καὶ φονευμένοι, μένουσιν ἑκατέρωθεν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης.

Αἱ συγκρούσεις αὗται, ἐν τούτοις, καθίστανται ὀσημέραι ἀραιότεραι, χάρις εἰς τὴν πρόοδον τῆς κοινωνίας, πρὸ πάντων ὅμως χάρις εἰς τοὺς γενναίους ἀγῶνας τοῦ Ἑταίρου Perdiguier, ὅστις ἀφιέρωσε τὸν βίον αὐτοῦ, εἰς τὸ ἐπαναγαγεῖν τὴν εἰρήνην καὶ τὴν ὁμόνοιαν μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ.

ΕΡΥΘΡΟΣΤΑΥΡΟΙ

Οὐδεὶς δύναται νὰ μὴ ἀνομολογήσῃ ὅτι ὁ διοργανισμὸς τῶν **Ἑταίρων** ἐπέδρασε λυσιτελῶς ἐπὶ τῆς προόδου τῶν μηχανικῶν τεχνῶν. Αἱ ἐπιστῆμαι ὀφείλουσιν ἐπίσης πολλὰ εἰς Ἑταιρίαν, ἥτις ἐσχηματίσθη ἢ ἀνεδιωργανώθη κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ δεκάτου ἑβδόμου αἰῶνος, καὶ ἧς τὰ μέλη ἔφερον τὴν προσωνυμίαν **Ἀδελφοὶ τοῦ ἐρυθροῦ σταυροῦ.** Φρονοῦμεν ὅτι ὁ σκοπὸς, ὃν προέθετο ἡ Ἑταιρία αὕτη, ἤτοι νὰ κατασκευάζῃ χρυσὸν καὶ νὰ συ-

σκευάζῃ τὴν πανακίαν καὶ τὸ ἐλιξίριον τῆς ζωῆς, ἦτο ἰδέα φαντασιώδης καὶ ἀνεφάρμοστος, ἀλλ' εἰς τὴν ἔρευναν, ἐν τούτοις, τῶν ἀκατορθώτων τούτων θαυμάτων ἡ νέα χημεία ὀφείλει τὴν σύστασιν αὐτῆς, καὶ ἡ θεραπευτικὴ, πληθὺν ὠφελιμωτάτων συσκευασιῶν.

Ἡ ἀλχημεία δὲν ἦτο νέα ἐπιστήμη, ἀλλ' εὑρίσκονται ἴχνη αὐτῆς ἀπὸ τῆς ἀπωτάτης ἀρχαιότητος, ἔσχε δὲ πολυαρίθμους ὀπαδοὺς ἐν Αἰγύπτῳ, ἐν Χαλδαίᾳ, ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐν ἁπάσῃ τῇ Ρωμαϊκῇ Αὐτοκρατορίᾳ. Ὁ Διοκλητιανὸς ἐπυρπόλησεν ἅπαντα τὰ περὶ χρυσοποιΐας βιβλία, ἅτινα ἠδυνήθησαν νὰ εὕρωσιν, ἀλλ' ὁ Καλιγόλας, τοὐναντίον, ὑπῆρξεν ὁ μᾶλλον ἐνθουσιώδης ἐραστὴς τῆς ἀνωφελοῦς ἐπιστήμης ταύτης.

Ὁ Πλίνιος ἀναφέρει ὅτι ὁ Αὐτοκράτωρ οὗτος ἐπεχείρησε νὰ κατασκευάσῃ χρυσὸν διὰ σάνδυκος, ἢ ἀρσενικοῦ θειούχου, ἀλλὰ παρητήθη ἀμέσως τῆς ἐπιχειρήσεως, διότι τὰ ἔξοδα τῆς κατασκευῆς ὑπερέβαινον κατὰ πολὺ τὰ πλεονεκτήματα, ἀφοῦ μία λίτρα ἐκ τῆς οὐσίας ταύτης ἀπέδιδεν ἓν μόνον δηνάριον χρυσοῦ.

Ἡ ἀλχημεία ἤνθει ἐπίσης ἐν τῇ Σινικῇ, κατὰ τὸν τρίτον αἰῶνα μετὰ Χριστὸν, πολλοὶ δὲ Αὐτοκράτορες παρέδωσαν εἰς τὰς φλόγας ἅπαντα τὰ βιβλία, τὰ πραγματευόμενα περὶ μετατροπῆς τῶν μετάλλων καὶ περὶ τῆς Ἑρμαϊκῆς ἰατρικῆς.

Οἱ ***Καβαλλισταὶ*** Ἑβραῖοι καὶ οἱ Μαυριτανοὶ τῆς Ἱσπανίας ἦσαν ἰδίᾳ πεποτισμένοι μὲ τὰς πλάνας ταύτας, ὁ πρῶτος δὲ μεταδώσας αὐτὰς. κατὰ τὸν μεσαίωνα, εἰς τὴν μεσημβρινὴν Εὐρώπην, ἦτο ὁ ἄραψ Ἀβοὺ Μουσᾶς Γιάβερ, ὁ κοινῶς καλούμενος ***Γέβερ.*** Μετὰ τοῦτον ἔρχονται ὁ Κορνήλιος Ἀγρίππας, ὁ Καμπανέλλας, ὁ Παρακέλσιος, ὁ Ραϋμόνδος Λούλης, ὁ Καρδὰν καὶ πολλοὶ ἄλλοι, οἵτινες ἅπαντες ἐν τοῖς δημοσιευθεῖσι συγγράμμασι περιέβαλον τὴν ἔκθεσιν τῶν ἑαυτῶν δογμάτων δι' ἐμβλημάτων καὶ ἀλληγοριῶν, κατὰ μίμησιν συγγραφέων τινων τῆς ἀρχαιότητος, οἵτινες ἐκάλυπτον τὰς ἀρχὰς τῆς Ἑρμαϊκῆς ἐπιστήμης, ἤτοι τῆς χρυσοποιΐας, ὑπὸ τὸν πέπλον μύθων τῆς μυθολογίας.

Ἡ Ἑταιρία τῶν ***Ἀδελφῶν τοῦ ἐρυθροῦ σταυροῦ,*** ἧς τὰ ἐμβλήματα ἔχουσιν σχέσιν πρὸς τ' ἀρχαῖα μυστήρια, ὀφείλει, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, τὴν σύστασιν ἢ τὴν ἀνασύστασιν αὐτῆς εἰς

τὸν Βυρτεμβέργιον θεολόγον Ἰωάννην Βαλεντῖνον Ἀνδρέαν, ὅστις πρῶτος ἀναφέρει περὶ αὐτῆς, τῷ 1614, ἐν δυσὶ συγγράμμασιν αὐτοῦ, ἐπιγραφομένοις «***Φήμη ἀδελφότητος***» (Fama fraternitates), καὶ «***Ἐξομολόγησις ἀδελφοῦ Ἐρυθροσταύρου***», (confessio fratrum Rosa-crucis).

Ὅπως ποτ' ἂν ᾖ, ἡ Ἑταιρία αὕτη ἐξηπλώθη ταχέως ἐν Εὐρώπῃ, καὶ συγκατέλεξε μετὰ τῶν ὀπαδῶν αὐτῆς διασήμους ἄνδρας. Αἱ συνεδριάσεις αὐτῆς ἐτηροῦντο τοσοῦτον μυστικαὶ, ὥστε ἐθεώρουν γενικῶς αὐτὴν ὡς φαντασιώδη. Εἶνε, ἐν τούτοις, βέβαιον ὅτι τῷ 1622 εἶχε καθίδρυμα ἐν Χάγῃ, καὶ ἕτερον, κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ἐν Παρισίοις.

Ἡ πρώτη ἰδέα τῆς ἱδρύσεως τῆς Ἑταιρίας ἀποδίδεται τῷ Γερμανῷ Ροζενκρούτς, γεννηθέντι τῷ 1378 ἐκ γονέων πτωχῶν, ἀλλ' ἐκ καλῆς εὐγενοῦς οἰκογενείας. Τεθεὶς ὑπ' αὐτῶν ἀπὸ τοῦ πέμπτου ἔτους τῆς ἡλικίας αὐτοῦ ἔν τινι Μοναστηρίῳ, ἐξέμαθεν ἐκεῖ τήν τε Ἑλληνικὴν καὶ τὴν Λατινικήν. Ἐξελθὼν τῆς Μονῆς ταύτης, ἐν ἡλικίᾳ δέκα ἓξ ἐτῶν, συνεδέθη διὰ φιλίας μετὰ μάγων, οἵτινες ἐδίδαξαν αὐτῷ τὴν ἑαυτῶν ἐπιστήμην, περιηγήθη τὴν Τουρκίαν, ἐδιδάχθη τὴν φιλοσοφίαν τῶν Ἀράβων καὶ τὴν τῶν Καβαλλιστῶν, ἐπανῆλθεν ἐν Εὐρώπῃ, ἐπεχείρησε νὰ ἱδρύσῃ ἐν Ἱσπανίᾳ τὸ τάγμα τοῦ ***Ἐρυθροῦ σταυροῦ,*** ἀλλ' ἐξωσθεὶς ἕνεκα τούτου τῆς χώρας, ἀπεχώρησεν ἐν Γερμανίᾳ, κατῴκησεν ἐντὸς σπηλαίου καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ τῷ 1484, ἀφεὶς τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐν τῷ ἄντρῳ τούτῳ, ὅπερ ἐχρησίμευσεν αὐτῷ ὡς τάφος.

Ἑκατὸν καὶ εἴκοσιν ἔτη μετὰ ταῦτα, τῷ 1604, ὁ τάφος οὗτος ἀνεκαλύφθη ὑπὸ τεσσάρων σοφῶν, οἵτινες, ἐπὶ τῇ περιστάσει ταύτῃ, ἵδρυσαν τὴν Ἑταιρίαν τῶν ***Ἀδελφῶν τοῦ Ἐρυθροῦ σταυροῦ.*** Ἡ περιγραφὴ, ἣν δίδωσι τοῦ ἄντρου τούτου, παριστᾷ ἐναργεῖς σχέσεις πρὸς τὸ ἄντρον τῶν ***Μειθριακῶν.***

— «Ἐφωτίζετο, λέγει ὁ Νωδὲ, ὑπὸ Ἡλίου, εὑρισκομένου ἐν τῷ βάθει, ὅστις, λαμβάνων τὸ φῶς αὐτοῦ παρὰ τοῦ Ἡλίου τοῦ κόσμου, παρεῖχε τὸ μέσον νὰ γίνωσι γνωστὰ ἅπαντα τὰ ἐν τῷ σπηλαίῳ εὑρισκόμενα θαυμάσια καὶ σπάνια ἀντικείμενα».

«Ὑπῆρχε, πρῶτον, χαλκίνη πλὰξ, τεθειμένη ἐπὶ στρογγύλου βωμοῦ, ἐφ' ἧς ἦσαν γεγραμμένα **A. C. R. C.** (Ζῶν, ἐπε-

φύλαξα ἐμαυτῷ διὰ τάφον τὸ ἐπίτομον τοῦτο τοῦ φωτός). Εἶτα τέσσαρες μορφαὶ μετὰ τῶν ἐπιγραφῶν αὐτῶν, ἡ πρώτη, — «Οὐδέποτε κενὸν, ἡ δευτέρα — «Ὁ ζυγὸς τοῦ νόμου», ἡ τρίτη, — «Ἐλευθερία τοῦ Εὐαγγελίου», καὶ ἡ τετάρτη — «Δόξα πλήρης τῷ Θεῷ». Ὑπῆρχον ἐπίσης καιόμεναι δᾷδες, κωδωνίσκοι καὶ κάτοπτρα διαφόρων σχημάτων, βιβλία διάφορα, καὶ ὁ ***Μικρὸς Κόσμος,*** ὃν ὁ θεοήλατος Ροζενκροὺτς εἶχε τεχνηέντως ἐπεξεργασθῆ, ὅμοιος καθ' ὅλα πρὸς τὸν μέγαν».

Καθ' ἃ ἀναφέρει ὁ Νωδὲ, οἱ ***Ἀδελφοὶ τοῦ Ἐρυθροῦ σταυροῦ*** ὑπεχρεοῦντο ἰδίως νὰ ἐξασκῶσι δωρεὰν τὴν ἰατρικὴν καὶ νὰ συνέρχωνται ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ εἰς μυστικὰς συνελεύσεις. Ἰσχυρίζοντο, ὅτι τὸ δόγμα τοῦ διδασκάλου αὐτῶν ἦτο τὸ ὑψηλότερον ἀφ' ὅσα ποτε ἐπενοήθησαν, ὅτι ἦσαν θεοσεβεῖς καὶ σοφοὶ εἰς τὸν ὕπατον βαθμὸν, ὅτι ἐγνώριζον ἐκ θείας ἀντιλήψεως ἐκείνους, οἵτινες ἦσαν ἄξιοι νὰ συμμετάσχωσι τῶν ἀρχῶν αὐτῶν, ὅτι δὲν ὑπέκειντο οὔτε εἰς τὴν πεῖναν, οὔτε εἰς τὴν δίψαν, οὔτε εἰς τὰς ἀσθενείας, ὅτι ἐπέταττον τὰ δαιμόνια καὶ τὰ ἰσχυρότερα πνεύματα, ὅτι ἠδύναντο νὰ ἕλξωσι πρὸς ἑαυτοὺς, διὰ μόνης τῆς ἐπιδράσεως τῶν ᾀσμάτων αὐτῶν, τοὺς μαργαρίτας καὶ τοὺς πολυτίμους λίθους, ὅτι εὗρον νέαν διάλεκτον ἵνα ἐκφράζωσι τὴν φύσιν ἁπάντων τῶν πραγμάτων, ὅτι ἐπρέσβευον ὅτι Πάππας εἶνε ὁ Ἀντίχριστος, ὅτι ἀνεγνώριζον ὡς ἀρχηγὸν αὐτῶν καὶ ὡς ἀρχηγὸν ἁπάντων τῶν Χριστιανῶν τὸν Αὐτοκράτορα τῶν Ρωμαίων, καὶ ὅτι θὰ ἐπρομήθευον αὐτῷ περισσότερον χρυσὸν καὶ ἄργυρον ἀφ' ὅσον εἰσπράττει ἐκ τῶν εἰσοδημάτων τῶν Ἰνδιῶν, καθόσον οἱ θησαυροὶ αὐτῶν οὐδέποτε ἐξαντλοῦνται.

Ἡ Ἑταιρία αὕτη διετηρήθη, ὡς ἀνωτέρω ἐρρέθη, μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ δεκάτου ὀγδόου αἰῶνος, καὶ ὑπῆρξε τὸ στέλεχος τῶν Γερμανῶν ***Ἐρυθροσταύρων.***

ΝΤΟΝΜΕΔΕΣ

Ἀναγράφοντες τὰ περὶ ***Μυστικῶν Θρησκευτικῶν Ἑταιριῶν,*** ὀφείλομεν ἐπίσης ν' ἀναφέρωμεν καὶ τὴν ἐν τῇ πόλει τῆς Θεσσαλονίκης ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτῆς πρὸ 250 περίπου ἐτῶν ἐδρεύουσαν αἵρεσιν τῶν ***Ντονμέδων*** ἢ ***ἀλλαξοπίστων*** καλουμένων, καθότι καὶ αὕτη, καθάπερ καὶ αἱ λοιπαὶ, ἔχει λέξεις καὶ σημεῖα ἀναγνωρίσεως.

Οἱ ἀπαρτίζοντες τὴν αἵρεσιν ταύτην εἰσὶ πολυάριθμοι ἐν Θεσσαλονίκῃ, εὑρίσκονται δὲ καὶ μέλη αὐτῆς διεσπαρμένα καθ' ἅπασαν τὴν Αὐτοκρατορίαν, ἔνιοι μάλιστα κατέχοντες ὑψηλὰς κυβερνητικὰς καὶ κοινωνικὰς θέσεις.

Ὁ ἱδρυτὴς τῆς αἱρέσεως ταύτης ***Σαββατάϊ Σέβη,*** υἱὸς μεσίτου Ἀγγλικοῦ ἐμπορικοῦ οἴκου ἐν Σμύρνῃ, ἐγεννήθη τῷ 1626 καὶ ἐξεπαιδεύθη ἐν τοῖς σχολείοις τῆς Ἰσραηλιτικῆς Κοινότητος τῆς πόλεως ταύτης. Ἐκ τῆς παιδικῆς αὐτοῦ ἡλικίας ἐπεδείξατο πρόωρον διανοητικὴν ἀνάπτυξιν καὶ μέγαν ζῆλον ὅπως εὐρύνῃ τὰς ἑαυτοῦ γνώσεις, ὡς εἰ προεμάντευε τὴν τυχοδιωκτικὴν ἀποστολὴν αὐτοῦ, δὲν ἐβράδυνε δὲ, ἐνόσῳ ὁ κύκλος τῶν ὀπαδῶν αὐτοῦ εὑρύνετο, νὰ κηρύξῃ ἑαυτὸν ἀπεσταλμένον τοῦ Θεοῦ, καὶ δὴ Μεσίαν, προωρισμένον νὰ καταλάβῃ κατὰ τὸ ἔτος 1666 τὴν βασιλείαν τῆς Ἀνατολῆς.

Τὸ ὡραῖον τῆς μορφῆς, τὸ μεγαλοπρεπὲς τοῦ παραστήματος, τὸ εὐφραδὲς τῆς γλώσσης, καὶ τὸ τολμηρὸν τοῦ χαρακτῆρος συνέτεινον κατὰ πολὺ ὅπως, ἐν βραχεῖ διαστήματι χρόνου, προσηλυτίσῃ μέγαν ἀριθμὸν ὀπαδῶν. Ἡ φήμη αὐτοῦ διεσπάρῃ καθ' ἅπασαν τὴν Αὐτοκρατορίαν, πανταχόθεν δὲ προσέτρεχον ἀθρόοι ὅπως ἀσπασθῶσι τὴν δεξιὰν καὶ ἀκούσωσι τὰ διδάγματα αὐτοῦ. Μικρὸν κατόπιν μετέβη εἰς Παλαιστίνην, ἔνθα ἐγένετο αὐτῷ ἐνθουσιώδης ὑποδοχὴ, ἐκεῖθεν δ' ἐπανῆλθεν εἰς Ἀδριανούπολιν κατηχῶν καὶ προσηλυτίζων.

Ταῦτα συνέβαινον ἐπὶ τῆς βασιλείας Μωάμεθ τοῦ Δ', ὁ δὲ τότε Πρωθυπουργὸς, Μεχμὲτ Κιοπρουλοῦ, ὠθούμενος καὶ ἐκ τῶν

καταδόσεων καὶ τῶν ῥαδιουργιῶν τῶν ἐχθρῶν τοῦ νέου Προφήτου, ἐξώρισεν αὐτὸν εἰς τὸ φρούριον Ἄβυδον, πλησίον τῶν Δαρδανελλίων. Ἐνταῦθα διέμεινεν ἐπὶ ἓν ἔτος, ἀλλ' ἡ ἐγκάθειρξις αὐτοῦ ἔσχεν ἀντίξοον τοῦ προσδοκωμένου ἀποτέλεσμα, διότι τὸ φρούριον, ἐν ᾧ ἦτο ἐγκεκλεισμένος, κατέστη ἀληθὲς προσκύνημα, συρρεόντων ἀθρόων τῶν ἐνθουσιωδῶν ὀπαδῶν ἐξ ὅλων τῶν χωρῶν τῆς ἀχανοῦς Αὐτοκρατορίας.

Ἐκεῖθεν ἀπεστάλη ἐν συνοδείᾳ εἰς Ἀδριανούπολιν, ἔνθα εὑρίσκετο αὐτὸς ὁ Σουλτᾶνος, ὅστις προὔτεινεν αὐτῷ νὰ τῷ ῥίψῃ βέλη τινα ἐκ τῆς φαρέτρας αὐτοῦ, καὶ, εἰ μὲν ἔμενεν ἄτρωτος, θ' ἀνεγνώριζεν ἐν αὐτῷ τὴν θείαν προστασίαν, καὶ τότε θὰ προσήρχετο καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος εἰς τὸν Ἰουδαϊσμόν. Ὡδηγηθεὶς ὅμως ἐκ προειδοποιήσεως καὶ συμβουλῶν τοῦ Μουφτῆ Ἀδριανουπόλεως, Βανῆ ἐφένδη, ὅτι οὐδεμία ἄλλη διέξοδος ὑπῆρχεν, ὅπως σωθῇ, παρὰ νὰ δεχθῇ τὸν Ἰσλαμισμόν, ἀπήντησεν ὅτι προτιμᾷ νὰ γείνῃ Μουσουλμᾶνος πρὸς σωτηρίαν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ.

Ἡ ἐξώμωσις ἐγένετο τῷ 1666, καθ' ἣν ὁ ***Σαββατάϊ Σέβη*** μετωνομάσθη ***Καπουτζήμπασης Μεχμὲτ ἐφένδης,*** ἀλλὰ καὶ μετὰ ταῦτα δὲν ἔπαυσε τὰς ῥαδιουργίας αὐτοῦ, καὶ ὁτὲ μὲν μετέβαινεν εἰς τὸ Τζαμίον πρὸς τὸ θεαθῆναι, ὁτὲ δὲ εἰς τὴν Συναγωγὴν ἐν τῷ κρυπτῷ. Τούτου ἕνεκεν ἐξωρίσθη εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὁπόθεν πάλιν, διὰ τὴν ἰδίαν αἰτίαν, εἰς Ἀλβανίαν, καὶ ἀπεβίωσεν ἐν τῇ πόλει Δουλτσῖνο κατὰ τὸ 1676 ἔτος, εἰς ἡλικίαν πεντήκοντα ἐτῶν.

Μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ οἱ ὀπαδοί, ἐπὶ κεφαλῆς ἔχοντες τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ μετὰ τοῦ συζύγου αὐτῆς, Ἰακώβου Κερίδε, ἐξισλαμισθέντες ἅπαντες, μετέβησαν εἰς Θεσσαλονίκην, ἔνθα ἐγκατέστησαν, πρεσβεύοντες ἐν τῷ κρυπτῷ, ὅτι ὁ Σαββατάϊ Σέβη ἦτο ὁ ἀληθὴς ***Μεσίας,*** ὅτι ἡ μετάστασις αὐτοῦ εἰς τὸν Ἰσλαμισμὸν ἦτο ἐξιλαστήριος ἀπόφασις τῆς Θείας Προνοίας καὶ ὅτι ὁ Προφήτης οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἐπαύσατο διατελῶν θερμὸς τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ ὀπαδός.

Οἱ ***Ντονμέδες,*** αὐτοκαλοῦνται ***Μααμινὶμ,*** ἤτοι ***Πιστεύοντες,*** ζῶσιν ἐν ἰδιαιτέρῳ κύκλῳ, τελοῦσιν ἐν τῷ φανερῷ ἁπάσας τὰς ἱεροτελεστίας τῆς Μουσουλμανικῆς θρησκείας, νηστεύοντες τὸ Ραμαζάνιον καὶ προσευχόμενοι εἰς τὰ Τζαμία ἐν τῷ φανερῷ, ἐν τῷ κατ' ἰδίᾳ ὅμως βίῳ τηροῦσιν ἀπαρεγκλίτως ὅλους τοὺς τύπους τοῦ Ἰουδαϊκοῦ δόγματος. Ἔχουσιν ἰδιαίτερα σχολεῖα, δὲν ἔρχονται εἰς γάμου κοινωνίαν ἢ μόνον μεταξύ των, τοὺς δὲ νεκροὺς αὐτῶν θάπτουσιν ἐν ἰδιαιτέρῳ κοιμητηρίῳ. Τὰς τελετὰς τοῦ τε γάμου καὶ τῆς κηδείας τελοῦσιν, ἐν μὲν τῷ φανερῷ, κατὰ τοὺς τύπους τοῦ Μουσουλμανικοῦ δόγματος, ἐν δὲ τῷ κρυπτῷ κατὰ τοὺς τοῦ Ἰουδαϊκοῦ. Ὁσάκις τις ἐξ αὐτῶν τελευτήσῃ ἐκτὸς τῆς Θεσσαλονίκης καταβάλλουσι πᾶσαν προσπάθειαν ὅπως φέρωσι καὶ ἐνταφιάσωσι τὸν νεκρὸν αὐτοῦ εἰς τὸ κοινὸν κοιμητήριον. Ἔχουσι λέξεις καὶ σημεῖα ἀναγνωρίσεως, ἀλληλοβοηθοῦνται ἐν ἀνάγκῃ, μεταχειρίζονται δὲ εἰς τὸ κατ' ἰδίαν τὴν διεφθαρμένην Ἱσπανικὴν γλῶσσαν, ἣν ὁμιλοῦσιν ἅπαντες οἱ ἐν τῇ Ἀνατολῇ οἰκοῦντες Ἑβραῖοι.

Ἡ αἵρεσις αὕτη ἀριθμεῖ σήμερον πολλὰς ὑποδιαιρέσεις, διαμαχομένας πρὸς ἀλλήλας, χαλαροῦται ὅμως, προϊόντος τοῦ χρόνου, τὸ ἀρχικὸν αἴσθημα καὶ τείνει νὰ ἐκλείψῃ καὶ νὰ συγχωνευθῇ ὁλοσχερῶς μὲ τὸ καθαρὸν αἴσθημα τοῦ ὀρθοδόξου Ἰσλαμισμοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Γερμανία. Οἱ Μέλανες ἀδελφοί, — ἡ Ἕνωσις τῆς Ἀρετῆς, — ἡ Γερμανικὴ Συμπολιτεία, — οἱ Μέλανες Ἱππόται, — ἡ Συνέλευσις τῆς Λοΐζης, — οἱ Ὁμοφρονοῦντες, — ἡ Ἑταιρία τῶν Φοιτητῶν, — ἡ Ἀρμινία, — ἡ Ἕνωσις τῶν Νέων, — οἱ Μάρτυρες, — οἱ Ἄνδρες.

Πολωνία. Οἱ ἀληθεῖς Πολωνοί, — ὁ Ἐθνικὸς Τεκτονισμός, — οἱ Κοσινιέροι ἢ θεριστοί, — ἡ Πατριωτικὴ Ἑταιρία, — οἱ Ἀδελφοὶ Ἀκτινοβόλοι, — οἱ Φιλάρετοι, — οἱ Ναΐται, — ἡ Ἀκαδημία τῶν ἀρχαίων ἢ τῶν Ἀποκρύφων.

Ρωσσία. Ἡ Ἕνωσις τῆς Σωτηρίας, — οἱ Ἱππόται Ρῶσσοι, — ἡ Ἕνωσις τοῦ Δημοσίου Καλοῦ, — ἡ Ἕνωσις τῶν Βογιάρων, — οἱ Σλαῦοι Ἡνωμένοι, — οἱ Μηδενισταί.

Ἰταλία. Τὸ Δικαστήριον τοῦ Οὐρανοῦ, — οἱ Καρβονάροι, — οἱ Ἑνωτικοί, — οἱ Ὑψηλοὶ τέλειοι διδάσκαλοι, — ἡ Νέα Ἰταλία.

Γαλλία. Οἱ Φιλάδελφοι, — οἱ Φράγκοι Ἀναγεννηθέντες, — Καρβοναρία, — οἱ Φίλοι τοῦ λαοῦ, — Τὰ Δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ πολίτου, — ἡ Ἑταιρία τῆς Ἐνεργείας, — οἱ Ἱππόται τῆς πίστεως, — οἱ Ἀλληλοβοηθούμενοι, — οἱ Σηρικοποιοί, — οἱ Ἐλεύθεροι ἄνδρες, — ἡ Ἑταιρία τῶν Οἰκογενειῶν, — ἡ Ἑταιρία τῶν Ἐποχῶν, — οἱ Κοινοκτήμονες, — οἱ Ἐργάται τῆς κοινωνικῆς Ἰσότητος.

Ἱσπανία. Τὸ Μέγα Πολιτικὸν Συνέδριον, — ἡ Ὁμοσπονδία τῶν Ἱπποτῶν Κομουνέρος, — οἱ Δακτυλιῶται, — οἱ Καρβονάροι, —

ἡ Εὐρωπαϊκὴ Ἑταιρία,—ἡ Ἑταιρία τῶν Συνταγματικῶν Κομουνέρος, — Τὸ Ἀποστολικὸν Συμβούλιον.

Ἰρλανδία. Τὰ λευκὰ τέκνα ἢ οἱ Ἰσοπεδωταὶ, — τὰ Τέκνα τοῦ δικαίου, — τὰ Τέκνα τῆς δρυὸς, — ἡ Χαλύβδινος καρδία, — οἱ Ἄλωεῖς, — τὰ Τέκνα τῆς χαραυγῆς, — οἱ Ἀμυντῆρες,—οἱ Ἡνωμένοι Ἰρλανδοὶ, — οἱ Φαινιᾶνες, — οἱ Ταινιοφόροι,—τὰ Τέκνα τοῦ Ἁγίου Πατρικίου, — οἱ Αὐρασιανισταί.

Ἀγγλία. Οἱ Ρεβεκαΐται, — οἱ Θηρευταί.

Ἀμερική. Ὁ Ποῦς τοῦ λαγωοῦ — ἡ Φὶ-βῆτα-κάπα, — οἱ Ἱππόται τῆς Ἐργασίας.

Ἑλλάς. Τὸ Ἑλληνόγλωσσον Ξενοδοχεῖον, — ἡ Φιλικὴ Ἑταιρία.

Σινική. Τιέν-τὶ-Οὐέϋ,—Ὀυ-ἔϊ-Κεάου, — Κο-λάου-Οὐέϋ — Χούνι-χούνι-τζὶν, — Τιὲν-τσὶν, — Τσὲ-τουὰν-Κεάου, — Τάου-πέϊ-Κεάου, — Κίτρινοι Σκοῦφοι, — Θὲγς ἢ Φανσέγαρ τοῦ Ἰνδουστάν.

Διάφοροι. Οἱ Ἀναρχικοὶ, — ὁ Διεθνὴς Σύνδεσμος τῆς Κοινωνιστικῆς Δημοκρατίας, — ὁ Μυστικὸς Σύνδεσμος, — ἡ Προπαγάνδα τῶν ἔργων, — Ὁ Ἐλεύθερος Τεκτονισμός.

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Ὀλίγον χρόνον μετὰ τὴν ἵδρυσιν τοῦ Τάγματος τῶν Θεοπνεύστων, ἐσχηματίσθη ἐν Γερμανίᾳ ἑτέρα Ἑταιρία, τὸ ***Τάγμα τῶν Ἀδελφῶν Μελάνων,*** ἥτις ἔσχε τὴν ἕδραν αὐτῆς ἀλληλοδιαδόχως, ἐν Giesen, ἐν Marbourg, καὶ ἐν Francfort-sur-Oder. Ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ πόλει τὰ μέλη αὐτῆς ἦσαν γνωστὰ ὑπὸ τὴν προσωνυμίαν ***Κρανία,*** ἄλλοθι δ' ἀπεκάλουν αὐτοὺς, οἱ ***Ἀδελφοὶ τῆς Ἁρμονίας*** καὶ οἱ ***Μέλανες Ἱππόται.***

Ἐκ τοῦ τάγματος τῶν ***Θεοπνεύστων*** ἐξῆλθε, τῷ 1790, ἑτέρα Ἑταιρία, ἥτις ἐκαλεῖτο ***Ἕνωσις τῆς Ἀρετῆς*** (Tugen-verein ἢ Tugen-bund), ἧς σκοπὸς ἦτο, καθάπερ καὶ ἡ ἐξ ἧς ἐγεννήθη Ἑταιρία, νὰ διευθύνῃ τ' ἀνακτοβούλια τῶν Ἡγεμόνων.

Τῷ 1807 μετερρύθμισε τὸν σκοπὸν αὐτῆς, καὶ κατέβαλεν ἅπασας τὰς προσπαθείας αὐτῆς ἵν' ἀπαλλάξῃ τὴν Γερμανίαν τοῦ ζυγοῦ τῶν κατακτητῶν, δὲν ἐβράδυνε δὲ νὰ συναφθῇ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῶν ἀνακτοβουλίων, ἅτινα ἐγνώριζον τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν ἐπιρροὴν αὐτῆς, μυστικὴ συνθήκη, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας ἡ Ἑταιρία ἐτέθη ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ κινήματος, ὅπερ ἐπέφερε τὴν πτῶσιν τῆς ἰσχύος τοῦ Ναπολέοντος.

Ἐν τῇ ***Ἑνώσει τῆς Ἀρετῆς*** ἦλθον νὰ συγχωνευθῶσι τὰ ὁρῶντα μέλη τῶν δύο μερίδων, αἵτινες διῄρουν τότε τὴν Γερμανίαν, ἐξ ὧν, οἱ μὲν ἤθελον τὴν διατήρησιν τοῦ ἀρχαίου Γερμανικοῦ Συντάγματος, οἱ δὲ νὰ ἐπαναγάγωσι πολιτικὴν μεταρρύθμισιν καὶ νὰ συστήσωσι δημοκρατίαν μίαν καὶ ἀδιαίρετον, ἢ ὁμοσπονδίαν, ὁμοίαν τῆς τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς.

Συνελθόντες πρὸς ἐκπλήρωσιν κοινοῦ καθήκοντος, τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς πατρίδος, τὰ δύο μέρη διηρέθησαν ἅμα ὡς ἐξετελέσθη τὸ ἔργον. Ἡ ***Ἕνωσις τῆς Ἀρετῆς*** διελύθη ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἔτους 1813, μέρος δὲ τῶν μελῶν αὐτῆς, ἐξ ἐκείνων, οἵτινες ἐζήτουν πολιτικὰς μεταρρυθμίσεις, μετέστησαν πρὸς ἄλλην Ἑταιρίαν, συστηθεῖσαν τῷ 1810 ὑπὸ τῶν Stuckradt καὶ Luxhein.

Ἡ Ἑταιρία αὕτη ὠνομάσθη ***Γερμανικὴ Συμπολιτεία*** (deutsche-bund), καὶ εἰργάζετο πρὸς ἵδρυσιν ἀντιπροσωπευτικῆς πολιτείας ἐν τοῖς διαφόροις Κράτεσι τῆς Γερμανικῆς Ἑνώσεως. Ἀπὸ τοῦ 1811 προσείλκυσε τὴν προσοχὴν τῆς Βετσφαλικῆς Κυβερνήσεως, ἥτις κατήγγειλεν αὐτὴν τῷ δημοσίῳ ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι ὡς ἀντιστρατευομένην τὴν δημοσίαν τάξιν.

Οἱ Κανονισμοὶ αὐτῆς, δημοσιευθέντες τῷ 1814, φέρουσι τὴν σφραγίδα τοῦ Τάγματος, ἐφ' ἧς ὑπάρχει κεχαραγμένος λέων, ὄπισθεν τοῦ ὁποίου ὀρθοῦται ῥάβδος, ἐπὶ τοῦ ἄκρου τῆς ὁποίας ἀνήρτηται κεκρύφαλος τῆς ἐλευθερίας μὲ τὴν ἐπιγραφὴν «D. D. B. (der deutsche-bund) 1811.»

Τὰ μέλη ἑτέρας μερίδος τῆς ***Ἑνώσεως τῆς Ἀρετῆς,*** οἵτινες ἐζήτουν πολιτικὰς μεταρρυθμίσεις, διενεμήθησαν πρὸς τρεῖς ἑτέ-

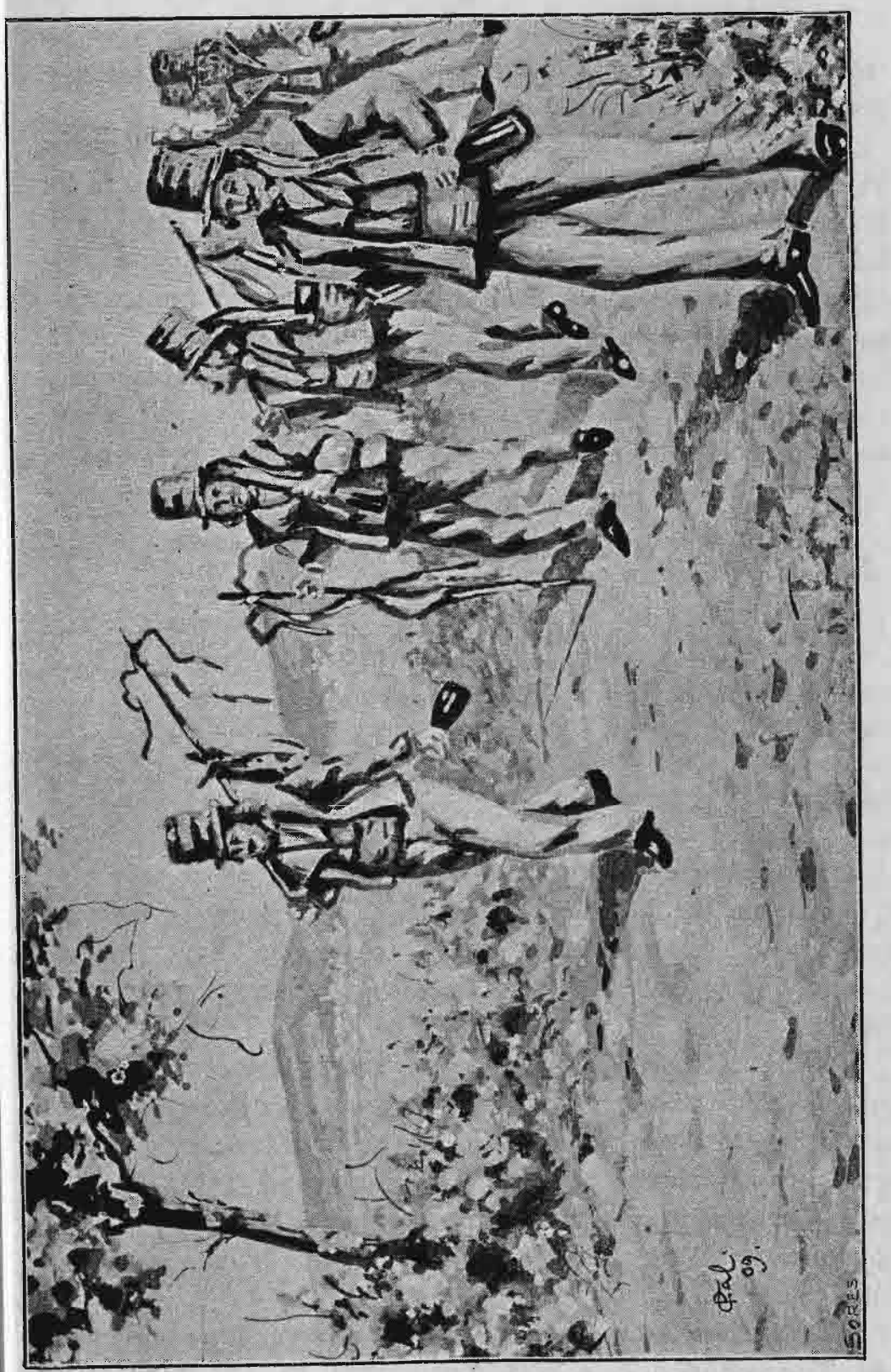
ρας Ἑταιρίας διευθυνομένας πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν, καὶ καλουμένας, οἱ ***Μέλανες Ἱππόται, ἡ Συνέλευσις τῆς Λουΐζης,*** καὶ οἱ ***Ὁμοφρονοῦντες*** (Concordistes).

Αἱ Ἑταιρίαι αὗται, διαλυθεῖσαι, ὅπως ἡ ***Ἕνωσις τῆς Ἀρετῆς,*** συνεπείᾳ ἐρευνῶν τῆς Ἀρχῆς, καὶ ἀνασχηματισθεῖσαι ὑπὸ ἄλλην μορφὴν, ἐκλήθησαν Burschenschaft, ἤτοι Ἑταιρία τῶν ***Φοιτητῶν,*** ἥτις ἐστρατολόγησε τοὺς ὀπαδοὺς αὐτῆς μεταξὺ τῶν καθηγητῶν τῶν Πανεπιστημίων.

Σκοπὸς τῆς Ἑταιρίας ταύτης ἦτο, νὰ κατακτήσῃ βαθμηδὸν τὴν νεολαίαν, νὰ διευθύνῃ τὴν ἐκπαίδευσιν αὐτῆς, πρὸς δὲ καὶ νὰ ποδηγετῇ αὐτὴν ὅτε θὰ εἰσήρχετο εἰς τὸ πολιτικὸν στάδιον. Ἐζήτησεν ἐπίσης προσηλύτους ἔν τε τῇ Γερμανικῇ ἐθνοφυλακῇ, τῇ πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῆς πατρίδος συστηθείσῃ, καὶ ἐν αὐταῖς ταῖς τάξεσι τοῦ στρατοῦ, κατώρθωσε δὲ νὰ ἐξάψῃ εἰς τὸν ὕπατον βαθμὸν τὸν ἔρωτα τῶν νέων ὀπαδῶν αὐτῆς πρὸς τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ τὴν ἐλευθερίαν τῶν Γερμανικῶν χωρῶν, καὶ τὸ μῖσος αὐτῶν κατὰ τῆς Ρωσσικῆς Κυβερνήσεως, ἣν ἐθεώρει ὡς τὸ μεγαλείτερον πρόσκομμα πρὸς πραγματοποίησιν τῶν ἑαυτῆς σκοπῶν. Ὁ φανατισμὸς οὗτος ὥπλισε, τῷ 1819, τὸν βραχίονα τοῦ Σάνδου κατὰ τοῦ Γερμανοῦ φιλολόγου Κοτζεβοῦ, τοῦ πράκτορος τῆς Ρωσσίας καὶ τοῦ περιφρονητοῦ τῆς τευτομανίας, ὡς ἀπεκάλει αὐτήν.

Ἀνωτέρα ἐπιτροπὴ, ἔχουσα τὴν ἕδραν αὐτῆς ἐν Πρωσίᾳ, διηύθυνε τὴν Ἑταιρίαν, καὶ ἐσχημάτισε δευτερευούσας ἐπιτροπὰς ἐν Χάλλῃ, Λειψίᾳ, Ἰένᾳ, Κετίνῃ, Ἐρλάγγῃ, Βυτερσβούργῃ, Χιδελβέργῃ, Τουβίγγῃ, Φρειβούργῃ, καὶ ἐν ἄλλαις χώραις.

Τὴν Γερμανίαν διήρεσαν εἰς δέκα περιφερείας, ἑκάστη δὲ περιφέρεια εἶχε τὸν διευθυντὴν αὐτῆς. Αἱ συνελεύσεις αὗται ἦσαν δύο εἰδῶν, μυστικαὶ καὶ γενικαί. Ἐν ταῖς γενικαῖς συνελεύσεσι κατεγίνοντο νὰ παρασκευάζωσι τὰ πνεύματα διὰ τῆς ἀναγνώσεως πολιτικῶν συγγραμμάτων, καὶ ἰδίᾳ τοῦ συντάγματος τῶν Λυσιτανῶν συνελεύσεων, ἵνα δεχθῶσι τὰς ὑστάτας ἀνακοινώσεις. Ὁ σκοπὸς τῆς Ἑταιρίας ἀπεκαλύπτετο ὁλοσχερῶς ἐν τῇ μυστικῇ συνελεύσει, ἐν ᾗ καθίστων γνωστὸν τοῖς νεοφύτοις, ὅτι εἰργάζοντο

ΠΡΟΠΟΜΠΗ ΕΝ ΤΑΞΕΙ
(Ὁ Τρὼξ ὁδεύει ἐπὶ κεφαλῆς. Ἴδε σελ. 164).

ἵνα προικίσωσι τὰ Γερμανικὰ Κράτη διὰ τῆς πολιτικῆς ἐλευθερίας, τῆς ἰσότητος καὶ τῆς ἑνότητος.

Καταδιωχθεῖσα ἀπηνῶς ὑπὸ τῶν Κυβερνήσεων, ἡ Ἑταιρία τῶν ***Φοιτητῶν*** ἠναγκάσθη νὰ διαλυθῇ, ὅπως αἱ Ἑταιρίαι, ἐξ ὧν ἐγεννήθη, ἀλλ' ἐκ τῶν ἐρειπίων αὐτῆς ἐσχηματίσθησαν κατὰ διαφόρους ἐποχὰς ἕτεραι ἰδιαίτεραι Ἑταιρίαι, κληθεῖσαι ἀλληλοδιαδόχως ***Ἁρμινία,*** εἰς ἀνάμνησιν τοῦ Γερμανοῦ ἥρωος Ἁρμινίου, τοῦ ἀντιπροσωπεύσαντος τοὺς Ρωμαίους τὸ 9ον ἔτος μετὰ Χριστὸν, ***Ἕνωσις τῶν νέων*** (bund der jungen), ***Μάρτυρες,*** «***Ἄνδρες***» κ.τ.λ. Ἐφ' ὅσον ἀνεκαλύπτοντο αἱ Ἑταιρίαι αὗται κατεδιώκοντο ὑπὸ τῶν Ἀρχῶν, μέχρις οὗ ἐξηφανίσθησαν ὁλοσχερῶς.

ΠΟΛΩΝΙΑ

Ὁ διακαὴς πόθος, ὃν ἔτρεφον οἱ Πολωνοὶ ἵνα ἴδωσιν ἀνασυνιστώμενον τὸ ἀρχαῖον βασίλειον τῆς Πολωνίας, καὶ τὸ ἀδιάλλακτον μῖσος αὐτῶν κατὰ τοῦ δορυκτήτορος ὤθησαν, τῷ 1814, τινὰς ἐξ αὐτῶν ἵνα ἱδρύσωσι μυστικὴν Ἑταιρίαν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ ν' ἀποσείσωσι τὸν Ρωσσικὸν ζυγόν. Ἡ Ἑταιρία αὕτη, ἐν τούτοις, ἥτις ἐκλήθη ***Ἑταιρία τῶν ἀληθῶν Πολωνῶν,*** ἔσχε μικρὰν διάρκειαν, ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν μελῶν αὐτῆς οὐδέποτε ὑπερέβη τὰ δώδεκα.

Μετὰ παρέλευσιν χρόνου τινος ὁ στρατηγὸς Δοβρόβσκης συνέλαβε τὴν ἰδέαν νὰ συστήσῃ μεταξὺ ἁπάντων τῶν Πολωνῶν ἀπόκρυφον δεσμὸν ἐθνότητος, ἀνεκοίνωσε δὲ τὰς σκέψεις αὐτοῦ ταύτας εἰς πολλὰ ἐπίσημα πρόσωπα, οἷα ὁ πρίγκηψ Ἰαβλανόβσκης καὶ οἱ ἀντισυνταγματάρχαι Κρασιανόβσκης καὶ Πρατζύνσκης, δὲν ἐπραγματοποιήθησαν ὅμως ἢ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, ἐπισυμβάντα τῷ 1818.

Ἡ νέα Ἑταιρία διωργανώθη ὑπὸ τὴν προσωνυμίαν «***Ἐθνικὸς Τεκτονισμός***». — «Ἀλληλοβοηθεῖσθαι ἐν τοῖς διαφόροις

τοῦ βίου περιπετείαις, συντελεῖν εἰς τὴν διατήρησιν τῆς ἐθνότητος, διαφυλάττοντες τὴν μνήμην τῶν ἐνδόξων γεγονότων τῆς Πολωνίας», τοιοῦτος νόμος ἐπεβάλλετο τοῖς μέλεσι τῆς Ἑταιρίας ταύτης, ἧς πρῶτος Μέγας Διδάσκαλος ὑπῆρξεν ὁ ταγματάρχης Λουκανίνσκης.

Ἐν αὐτῇ ἐγίνοντο δεκτοὶ οἱ ὑποψήφιοι ἐξ ὅλων τῶν κοινωνικῶν τάξεων, κατὰ προτίμησιν ὅμως προσείλκυον τοὺς ἐν ἐνεργείᾳ καὶ ἐν ἀποστρατείᾳ ἀξιωματικοὺς καὶ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους. Ἐν ἀρχῇ πολυάριθμος, ἡ Ἑταιρία διετέλεσεν ἐπί τινα χρόνον ἐν στασιμότητι, καὶ κατέληξε νὰ διαλυθῇ τῷ 1820, ἀλλ' ἔμεινεν ἐν ἐνεργείᾳ ἀπόκρυφον Περιστύλιον, ὅπερ δὲν ἐβράδυνε νὰ καταστῇ ὁ πυρὴν νέας Ἑταιρίας.

Ὁ ***Ἐθνικὸς Τεκτονισμὸς,*** ἐγκαταλειφθεὶς ἐν Βαρσοβίᾳ, διετηρήθη ἐν τῷ Μεγάλῳ δουκάτῳ τοῦ Πόζεν, ἀλλ' ἐκεῖ ὁ σκοπὸς καὶ οἱ Κανονισμοὶ αὐτοῦ ὑπέστησαν μεταρρυθμίσεις, καὶ οἱ μῦσται αὐτοῦ μετήλλαξαν τὴν ἀρχικὴν προσωνυμίαν καὶ μετωνομάσθησαν ***Κοσινιέροι*** ἢ ***Θερισταὶ*** (Faucheurs), εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1794 ἔτους, καθ' ἣν ἐθεάθησαν πολεμοῦντα ὁλόκληρα τάγματα πατριωτῶν, ὡπλισμένων διὰ δρεπάνων. Ἀρχαῖος ἀξιωματικὸς Πολωνὸς, ὀνόματι Σακζανιέσκης, καὶ ὁ στρατηγὸς Οὐμίνσκης ἔλαβον τὸ μεγαλείτερον μέρος εἰς τὰς καινοτομίας ταύτας. Ἀμφότεροι ἦλθον εἰς Βαρσοβίαν, κατὰ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1821, καὶ προσηλύτισαν εἰς τὰς ἀρχὰς αὐτῶν μέρος τῶν ἀρχαίων ***Ἐθνικῶν τεκτόνων,*** καὶ μεταξὺ ἄλλων, τοὺς ἀντισυνταγματάρχας Κοζακόβσκην καὶ Πρατζύνσκην.

Συνέλευσις συνεκροτήθη ἔν τινι πανδοχείῳ, τέταρτον μιλίου ἀπέχοντι τῆς Βαρσοβίας, καὶ οἱ παριστάμενοι ἀνέλαβον τὴν ὑποχρέωσιν, δι' ὅρκου δοθέντος ἐπὶ τοῦ ξίφους τοῦ Πρατζύνσκη, καθηλωμένου ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐπὶ τῆς λαβῆς τοῦ ὁποίου ἀνήρτητο σιδηροῦν μετάλλιον, φέρον τὴν προτομὴν τοῦ στρατηγοῦ Κοσκιούσκου, νὰ ἐργασθῶσι δι' ὅλων τῶν δυνάμεων αὐτῶν, καὶ μὲ κίνδυνον ἔτι τῆς ἰδίας αὐτῶν ζωῆς, ὑπὲρ τοῦ θριάμβου τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς Πολωνίας.

Κατὰ συνέπειαν τῆς συνελεύσεως ταύτης, ἐσχημάτισαν Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν, ἑδρεύουσαν ἐν Βαρσοβίᾳ, ἵνα δὲ διαδώσωσι

τὴν Ἑταιρίαν ταύτην πανταχοῦ, ἔνθα ὡμιλεῖτο ἡ Πολωνικὴ γλῶσσα, διήρεσαν τὴν Πολωνίαν εἰς ἑπτὰ Ἐπαρχίας, περιλαμβανούσας τὸ δουκᾶτον τοῦ Πόζεν, τὴν Λιθουανίαν, τὴν Βολυνίαν, τὸ νέον βασίλειον τῆς Πολωνίας, τὴν ἐλευθέραν πόλιν τῆς Κρακοβίας καὶ τὸν στρατόν. Ἡ Ἑταιρία αὕτη ἐπωνομάσθη ***Πατριωτικὴ Ἑταιρία.***

Καθ' ὃν χρόνον ἡ ***Πατριωτικὴ Ἑταιρία*** εἰσεχώρει ἐν ταῖς τάξεσι τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ στρατοῦ, ὁ καθηγητὴς Ζὰν συνίστα, μεταξὺ τῶν φοιτητῶν τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Βίλνας, φιλανθρωπικὴν Ἑταιρίαν ὑπὸ τὴν προσωνυμίαν «***Ἑταιρία τῶν Ἀδελφῶν ἀκτινοβόλων***» (Frères rayonnants), δι' ἧς προὐτίθετο νὰ παγιώσῃ μεταξὺ τῶν πλουσίων καὶ τῶν πτωχῶν μαθητῶν στενὴν ἀλληλεγγύην, ἵνα αἱ γνώσεις τῶν μὲν καταστῶσιν ὠφέλιμοι πρὸς τοὺς δὲ, καὶ ἡ περιουσία τούτων ἀνακουφίσῃ ἐκείνους, ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις συνέλαβεν ὑπονοίας ἐπὶ τῆς Ἑταιρίας ταύτης καὶ διέταξε τὴν διάλυσιν αὐτῆς, καὶ τότε μετεσχηματίσθη εἰς μυστικὴν Ἑταιρίαν ὑπὸ τὴν προσωνυμίαν ***Ἑταιρία τῶν Φιλαρέτων,*** ἧς σκοπὸς ἦτο ἡ διατήρησις τοῦ αἰσθήματος τῆς ἐθνότητος καὶ τῆς καθαρότητος τῆς Πολωνικῆς γλώσσης.

Καὶ ἡ Ἑταιρία ὅμως αὕτη δὲν ἐβράδυνε ν' ἀνακαλυφθῇ, ὁ Ζὰν ἐνεκλείσθη ἐν τῷ φρουρίῳ τοῦ Ὀρεμβούργου καὶ πολλοὶ φοιτηταὶ ἀπεστάλησαν ὡς ἁπλοὶ στρατιῶται ἐν τῷ Ρωσσικῷ στρατῷ. Καίτοι νομίμως διαλυθεῖσα, ἡ Ἑταιρία τῶν ***Φιλαρέτων*** δὲν ἔπαυσεν, οὐχ' ἧττον, νὰ ὑφίσταται, ἐνασκήσασα ἐπὶ τῶν πνευμάτων μεγίστην ἐπιρροήν. Ἐν ταῖς συνεδριάσεσι τῆς Ἑταιρίας ταύτης ὀφείλεται ἡ ἀρωγὴ, ἣν οἱ πολῖται παρέσχον βραδύτερον εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις τῆς στρατιωτικῆς συνωμοσίας, εἰς ἣν ἐπανερχόμεθα.

Κατὰ τὸ ἔτος 1822 ἡ ***Πατριωτικὴ Ἑταιρία*** εὑρέθη ἐν σχέσεσι μετὰ τῆς Ἑταιρίας τῶν ***Ναϊτῶν,*** εἰσαχθείσης ἐν Πολωνίᾳ ὑπὸ τοῦ λοχαγοῦ Μαγέβσκη. Οὗτος, διαμείνας ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐν Σκωτίᾳ, ὡς αἰχμάλωτος πολέμου τῶν Ἄγγλων, ἐγένετο δεκτὸς, καθὰ διηγεῖτο, ἔν τινι στοᾷ τῶν ***Ναϊτῶν.*** Ὁ σκοπὸς τῆς Ἑταιρίας ταύτης ἦτο ἐν ἀρχῇ καθαρῶς φιλανθρωπικὸς, ἀλλ' ἡ εἰσδοχὴ πολλῶν μελῶν τῆς ***Πατριωτικῆς Ἑταιρίας*** παρώρμησε τὸν ἱδρυ-

τὴν νὰ προσθέσῃ εἰς τοὺς τρεῖς ὑπάρχοντας καὶ τέταρτον βαθμὸν, ὅστις ἐπέταττε τοῖς μύσταις αὐτοῦ τὸ καθῆκον, ἵνα παντὶ σθένει ἐργάζωνται ὅπως ἑνώσωσι τὰς διαφόρους χώρας τῆς ἀρχαίας Πολωνίας.

Κατὰ τὸ 1823 αἱ ἔρευναι καὶ αἱ ἀπειλαὶ τῆς Κυβερνήσεως ἐσταμάτησαν τὴν πρόοδον τῶν δύο Ἑαιριῶν καὶ κατέστησαν μᾶλλον ἐπιφυλακτικοὺς τοὺς κυριωτέρους πράκτορας αὐτῶν, πολλὰ δὲ μέλη τῆς ***Πατριωτικῆς Ἑταιρίας*** συνελήφθησαν καὶ ἐρρίφθησαν εἰς τὰς φυλακάς.

Ἡ δυσπραγία αὕτη οὐδόλως ἀπεθάρρυνε τοὺς ἐναπομείναντας ἐλευθέρους, οἵτινες ἐξηκολούθουν νὰ συνέρχωνται ἐν παραβύστῳ, καὶ κατώρθωσαν μάλιστα νὰ καταπείσωσι τὸν κόμητα Στανίσλαον Σολτὺκ νὰ δεχθῇ τὸ ἀξίωμα τοῦ Μεγάλου Διδασκάλου. Βραδύτερον, κατὰ τὸ 1827, ἡ Ἑταιρία κατηγγέλθη εἰς τὴν Ἀρχὴν, ἀλλὰ τὰ μέλη αὐτῆς δικασθέντα, ἠθωώθησαν ἅπαντα, διετηρήθη δὲ ἐν τῇ σκιᾷ μέχρι τοῦ ἔτους 1830, ὁπότε αὕτη ἔδωσε τὸ σημεῖον τῆς ἐξεγέρσεως τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου.

Ἡ ***Ἀκαδημία τῶν ἀρχαίων*** ἢ τῶν ***Ἀποκρύφων,*** ἦτο Ἑταιρία συσταθεῖσα ἐν Βαρσοβίᾳ ὑπὸ τοῦ συνταγματάρχου Tour de Salverte ἐπὶ τῶν ἀρχῶν παρομοίας Ἑταιρίας, συστηθείσης ἐν Ρώμῃ ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὄνομα, ἐν ἀρχῇ τοῦ δεκάτου ἕκτου αἰῶνος ὑπὸ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ Πόρτα. Κατεγίνετο εἰς τὴν μαγείαν, καὶ διελύθη κατὰ τὰς ταραχὰς τῆς Πολωνίας.

ΡΩΣΣΙΑ

Καθ' ἣν ἐποχὴν αἱ πολιτικαὶ αὗται Ἑταιρίαι **δ**ιωργανοῦντο ἐν Πολωνίᾳ, ἕτεραι ἱδρύοντο ἐπίσης ἐν τῇ Ρωσσικῇ Αὐτοκρατορίᾳ. Νέοι τινες ἀξιωματικοὶ, οἵτινες ἔλαβον μέρος εἰς τοὺς τελευταίους πολέμους καὶ ἔσχον, ὡς ἐκ τούτου, τὴν εὐκαιρίαν νὰ γείνωσι δεκτοὶ εἰς τὰς πολιτικὰς Γερμανικὰς Ἑταιρίας καὶ νὰ ἐκτι-

μήσωσι τὰ πλεονεκτήματα τοῦ ἐν Εὐρώπῃ ἐφαρμοζομένου συνταγματικοῦ πολιτεύματος, ἠσχολήθησαν. κατὰ τὴν ἐν τῇ Ρωσσίᾳ ἐπάνοδον αὐτῶν, τῷ 1816, νὰ εἰσαγάγωσιν ἐν τῇ πατρίδι αὐτῶν τὸ σύστημα τῶν μυστικῶν Ἑταιριῶν, ἵνα, τῇ βοηθείᾳ αὐτῶν, κατορθώσωσι βραδύτερον νὰ μεταρρυθμίσωσιν, ἐν πνεύματι δημοκρατικῷ, τὸ σύνταγμα καὶ τοὺς νόμους τοῦ Κράτους.

Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἵδρυσαν τὴν «***Ἕνωσιν τῆς σωτηρίας***» ἢ τὴν Ἑταιρίαν τῶν ***Ἀληθῶν καὶ πιστῶν τέκνων τῆς πατρίδος,*** ἥτις ἔσχεν ὡς κυριωτέρους ἀρχηγοὺς τοὺς συνταγματάρχας Ἀλέξανδρον Μουραβιὲφ καὶ Πεστὲλ, τὸν λοχαγὸν Νικήταν Μουραβιὲφ καὶ δύο ἄλλους ἀξιωματικούς, τὸν πρίγκηπα Σέργιον Τρουβεσκόϊ καὶ τὸν Γιακουσκῖνον.

Διηρεῖτο εἰς τρεῖς τάξεις, τοὺς ***Ἀδελφοὺς,*** τοὺς ***Ἀνδρας*** καὶ τοὺς ***Βογιάρους.*** Οἱ ***Ἀρχαῖοι,*** ἢ διευθυνταὶ τῆς Ἑταιρίας ἐξελέγοντο μεταξὺ τῶν μελῶν τοῦ τελευταίου τούτου βαθμοῦ. Αἱ εἰσδοχαὶ συνωδεύοντο ὑπὸ ἐπισήμων ἀλληγορικῶν ἱεροτελεστιῶν. Πρὶν μυηθῶσιν, οἱ ὑποψήφιοι ὑπεχρεοῦντο δι' ὅρκου νὰ τηρῶσι τὸ ἀπόρρητον ἐπὶ παντὸς ὅ,τι θὰ ἐνεπιστεύοντο αὐτοῖς, καὶ ἐν ἢ περιπτώσει ἀκόμη αἱ ἰδέαι καὶ τὰ συμφέροντα αὐτῶν δὲν συνεφώνουν πρὸς τὰς τῆς Ἑταιρίας. Μετὰ τὴν εἰσδοχὴν αὐτῶν, ἔδιδον δεύτερον ὅρκον καὶ ὕμνυον νὰ συνδράμωσι δι' ὅλων τῶν δυνάμεων αὐτῶν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ τῆς Ἑνώσεως, καὶ νὰ ὑπείκωσι διαρκῶς εἰς τὰς ἀποφάσεις τοῦ ***Ἀνωτάτου Δικαστηρίου τῶν Βογιάρων.***

Καθ' ἣν στιγμὴν ἱδρύετο ἡ ***Ἕνωσις τῆς σωτηρίας,*** ὁ στρατηγὸς Μιχαὴλ Ὀρλὼφ, ὁ κόμης Μαμουνὼφ, καὶ ὁ Σύμβουλος τῆς Ἐπικρατείας Νικόλαος Τουργενιὲφ, ἔθετον τὰς βάσεις ἑτέρας Ἑταιρίας, ὑπὸ τὴν προσωνυμίαν «***Ἑταιρία τῶν Ἱπποτῶν Ρώσσων***». Ὁ ἀρχικὸς σκοπὸς τῆς Ἑταιρίας ταύτης ἦτο νὰ περιστείλῃ τὰς δωροδοκίας καὶ τὰς λοιπὰς καταχρήσεις, αἵτινες εἶχον εἰσδύσει ἐν τῇ ἐσωτερικῇ διοικήσει τῆς Αὐτοκρατορίας ἀλλ' ἐπειδὴ, μικρὸν μετὰ τὴν σύστασιν αὐτῆς, διεδόθη ὅτι ὁ Αὐτοκράτωρ Ἀλέξανδρος προὐτίθετο ν' ἀνασυστήσῃ τὴν Πολωνίαν εἰς τὰ ἀρχαῖα ὅρια καὶ τὴν ἀνεξαρτησίαν αὐτῆς, τὴν δὲ ἰδέαν ταύτην ἀπέδιδον εἰς τὰς ὑπαγορεύσεις τῶν Πολωνικῶν μυστικῶν Ἑταιριῶν, οἱ ***Ἱππόται Ρῶσσοι*** προέθεντο νὰ ἐμποδίσωσι τὴν πραγματοποίησιν τοῦ ὑποτιθεμένου τούτου σκοποῦ.

Συνεπείᾳ τούτου αἱ δύο Ἑταιρίαι συνεσκέφθησαν, πρὸς τὸν σκοπὸν, ἢ νὰ ἑνωθῶσιν εἰς μίαν, ἢ νὰ ἐργασθῶσιν ἑκατέρα ἰδίᾳ πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ἀμοιβαίων πόθων, ἀλλ' οὐδὲν ἔσχον ἀποτέλεσμα αἱ συνεδριάσεις αὗται, καὶ οἱ ***Ἱππόται Ρῶσσοι*** δὲν ἐβράδυνον νὰ διαλυθῶσιν.

Ἀλλὰ καὶ ἡ ***Ἕνωσις τῆς Σωτηρίας*** οὐδόλως προώδευσεν, ἡ δὲ διοργάνωσις αὐτῆς κατεκρίθη γενικῶς. Ἠθέλησαν νὰ διοργανώσωσιν αὐτὴν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς Γερμανικῆς ***Ἑνώσεως τῆς Ἀρετῆς,*** ἀλλ' ἡ πρότασις αὕτη δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψει, προὐτίμησαν δὲ ν' ἀνακαινίσωσι τοὺς Κανονισμοὺς καὶ νὰ μεταρρυθμίσωσι τὸν σκοπὸν τῆς Ἑταιρίας.

Αἱ μεταλλαγαὶ αὗται ἐξετελέσθησαν καὶ ἡ Ἑταιρία μετωνομάσθη «***Ἕνωσις τοῦ δημοσίου καλοῦ***». Ὁ σκοπὸς, ὃν ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης προέθετο, ἦτο ὅλως πατριωτικὸς —«οὐδὲν ἐμπερικλείων ἐν ἑαυτῷ τὸ ἀντιδαῖνον πρὸς τὰς ἐνεργείας τῆς Κυβερνήσεως, ἥτις, παρὰ τὴν ἰσχυρὰν ἐπιρροὴν αὐτῆς, ἔχει ἀνάγκην τῆς ἀρωγῆς τῶν ἰδιωτῶν». Ἤθελεν, ἔλεγε—«νὰ ἔλθῃ ἀρωγὸς τῆς Κυβερνήσεως ἵνα πράξῃ τὸ καλὸν», καὶ διεκήρυττεν ὅτι—«χωρὶς ν' ἀποκρύψῃ τὰς προθέσεις αὐτῆς εἰς τοὺς πολίτας, οἵτινες εἰσὶν ἄξιοι νὰ συμμετάσχωσι τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς, ἐπετέλει, ἐν τούτοις, ἐν τῷ κρυπτῷ τὰ ἔργα αὐτῆς, ἵνα μένῃ μακρὰν τῆς κακοβουλίας καὶ τοῦ φθόνου».

Τὰ μέλη διηροῦντο εἰς τέσσαρα τμήματα ἢ κλάδους. Τοῦ πρώτου ἡ ἀποστολὴ ἦτο νὰ ἐποπτεύῃ ἅπαντα τὰ φιλανθρωπικὰ ἱδρύματα, νὰ καταγγέλῃ τὰς ἐν αὐτοῖς καταχρήσεις καὶ νὰ ἐπενέγκῃ τὰς δεούσας βελτιώσεις. Τὰ μέλη τοῦ δευτέρου τμήματος ἐμερίμνουν περὶ τῆς ἀνατροφῆς τῆς νεολαίας, καὶ εἶχον τὴν ἐποπτείαν ἁπάντων τῶν σχολείων. Τὸ τρίτον τμῆμα ἐπώπτευεν ἰδίᾳ τὴν πορείαν τῶν Δικαστηρίων καὶ τὸ τέταρτον τμῆμα ἠσχολεῖτο περὶ τὴν πολιτικὴν οἰκονομίαν, ἔχον ἐντολὴν ν' ἀνθίσταται κατὰ τῆς συστάσεως τῶν Μονοπωλίων.

Οὐδεμία ἰδιαιτέρα ἱεροτελεστία ἐλάμβανε χώραν κατὰ τὰς εἰσδοχάς. Ὁ ὑποψήφιος ἐπέδιδεν ἁπλῶς μόνον γραπτὴν δήλωσιν

ὅτι παραδέχεται τὸν σκοπὸν τῆς Ἑταιρίας, βραδύτερον δὲ ἡ δήλωσις αὕτη ἐκαίετο ἐν ἀγνοίᾳ αὐτοῦ. Ἕκαστον μέλος ὤφειλε νὰ καταθέσῃ ἐν κοινῷ ταμείῳ τὴν εἰκοστὴν μερίδα τοῦ ἐτησίου εἰσοδήματος αὐτοῦ καὶ νὰ ὑπακούῃ εἰς τοὺς νόμους τῆς ***Ἑνώσεως.*** Ἅπασα ἡ Ἑταιρία διῳκεῖτο ὑπὸ Ἐπιτροπῆς, καλουμένης «***Κεντρικὴ Διεύθυνσις***».

Μεταγενεστέρως, ὁ σκοπὸς, ὃν προέθετο ἡ ***Ἕνωσις τοῦ δημοσίου καλοῦ,*** μετεβλήθη ἐπαισθητῶς ἐν τῷ πνεύματι πολλῶν ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς, δι' οὓς δὲν ἐπρόκειτο πλέον περὶ ἁπλῆς ἐπανορθώσεως τῶν καταχρήσεων καὶ περὶ εἰσαγωγῆς διαδοχικῶν βελτιώσεων ἐν τῇ ἐσωτερικῇ ὀργανώσει τῆς χώρας, ἀλλὰ περὶ συστάσεως δημοκρατικοῦ πολιτεύματος. Ἀπεφασίσθη μόνον μεταξὺ αὐτῶν, ἐν ᾗ περιπτώσει ὁ Αὐτοκράτωρ Ἀλέξανδρος ἔδιδε νόμους καλοὺς ἐν Ρωσσίᾳ, νὰ ὑποταχθῶσιν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῶν, καὶ νὰ παραιτηθῶσι τῆς πραγματοποιήσεως τῶν ἰδίων πόθων.

Σοβαραὶ, ἐν τούτοις, διχόνοιαι ἀνεφύησαν ἐν ταῖς τάξεσι τῆς Ἑταιρίας, συνεπείᾳ τῶν ὁποίων ἀπεφασίσθη, κατὰ τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1821, ἡ διάλυσις τῆς ***Ἑνώσεως τοῦ δημοσίου καλοῦ,*** ἧς οἱ Κανονισμοὶ καὶ λοιπὰ ἔγγραφα παρεδόθησαν εἰς τὰς φλόγας. Ἡ διάλυσις ὅμως αὕτη ἦτο μόνον φαινομενικὴ, τοὐλάχιστον διὰ μέγαν ἀριθμὸν τῶν ὀπαδῶν, οἵτινες ἐφρόνουν ὅτι ὁ λίαν ἀόριστος ὁρισμὸς τοῦ σκοποῦ τῆς ***Ἑνώσεως*** ἔβλαψε τὴν ἐνέργειαν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν αὐτῆς, καὶ οἵτινες, ἄλλως τε, δὲν ἦσαν δυσηρεστημένοι ὅτι εὗρον τὴν περίστασιν ν' ἀπομακρύνωσι διάφορα πρόσωπα, ὧν ὁ ζῆλος εἶχε ψυχρανθῇ, καὶ ἅτινα δὲν ἐδείκνυντο πλέον εὐπειθῆ πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων τῆς ***Κεντρικῆς Διευθύνσεως.***

Ἡ πλειονότης αὕτη τῆς ***Ἑνώσεως τοῦ δημοσίου καλοῦ*** ἵδρυσε, συνεπῶς, περὶ τὰ τέλη τοῦ 1822, νέαν Ἑταιρίαν, ὑπὸ τὴν προσωνυμίαν «***Ἕνωσις τῶν Βογιάρων***», ἧς οἱ ὀπαδοὶ διηρέθησαν εἰς δύο τάξεις, εἰς ***Ὀπαδοὺς*** καὶ εἰς ***Πιστούς.*** Οἱ τελευταῖοι οὗτοι ἦσαν μόνοι μεμυημένοι εἰς τοὺς ἀληθεῖς τῆς Ἑταιρίας σκοποὺς, οἱ δὲ λοιποὶ ἦσαν εἴδει ἀρχαρίων, ὧν ἐπεσκόπουν τὰς κλίσεις, καὶ οἵτινες δὲν ἐγίνοντο δεκτοὶ εἰς τὴν δευτέραν τάξιν ἢ μετὰ μεγίστης προφυλάξεως.

Ἡ Ἑταιρία αὕτη ἐξεπόνησε σχέδιον συντάγματος διὰ τὴν Ρωσσίαν, ἐν ᾧ διετηρεῖτο τὸ μοναρχικὸν πολίτευμα, ἀλλ' ὁ Αὐτοκράτωρ εἶχε περιωρισμένην ἐξουσίαν, ὁμοίαν ἐκείνης, ἣν ἐνασκεῖ ὁ Πρόεδρος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, αἱ δὲ Ἐπαρχίαι τῆς Αὐτοκρατορίας ἐσχημάτιζον Κράτη ἀνεξάρτητα, ἡνωμένα μεταξύ των δι' ὁμοσπονδιακοῦ δεσμοῦ. Φαίνεται, οὐχ' ἧττον, ὅτι τὸ πολίτευμα τοῦτο ἦτο προσωρινὸν, καὶ ὅτι προὐτίθεντο νὰ συστήσωσιν ὁριστικῶς δημοκρατικὴν Κυβέρνησιν. Ἡ πρὸς τὰς δημοκρατικὰς ἀρχὰς τάσις αὕτη ἔφερε τοὺς Ἑταίρους νὰ ἐξετάσωσιν ὁποία θὰ ἦτο ἡ τύχη τοῦ Αὐτοκράτορος ἐν περιπτώσει κηρύξεως τῆς δημοκρατίας, τὸ δὲ συμπέρασμα ὑπῆρξεν ὅτι ὤφειλεν νὰ θανατώσωσιν αὐτόν. Καίτοι τινες ἐδιχογνώμησαν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, κατέληξαν, ἐν τούτοις, νὰ μεταπείσωσι τοὺς διχογνωμοῦντας καὶ οὕτως ἡ ***Ἕνωσις τῶν Βογιάρων*** μετεβλήθη εἰς ἀληθῆ συνωμοσίαν.

Ταῦτα συνέβαινον κατὰ τὸ 1824, καθ' ἣν ἐποχὴν ἔμαθον τὴν ὕπαρξιν τῆς Πολωνικῆς ***Πατριωτικῆς Ἑταιρίας,*** καὶ ἀπεφάσισαν νὰ ἔλθωσιν εἰς σχέσεις μετ' αὐτῆς, ἵνα, διὰ τῆς ἀμοιβαίας ἀρωγῆς τῶν δύο Ἑταιριῶν φθάσωσιν εὐκολώτερον εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν συλληφθέντων σχεδίων. Συνεπείᾳ τούτου, συνεννοήσεις ἔλαβον χώραν μεταξὺ τοῦ Ρώσσου Βεστουγὲφ Ρουμὶν καὶ τοῦ Πολωνοῦ Ξιζανόβσκη, καὶ ἐτέθησαν εὐκόλως αἱ βάσεις τῆς συνθήκης, δι' ἧς ἡ ***Ἕνωσις τῶν Βογιάρων*** ὑπεχρεώθη ν' ἀναγνωρίσῃ τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Πολωνίας, καὶ ν' ἀποδώσῃ αὐτῇ τὰς ἐκ τοῦ βασιλείου τῆς Πολωνίας ἀποσπασθείσας Ἐπαρχίας ἐκείνας, ἐν αἷς τὸ πνεῦμα τῆς ἐθνότητος δὲν εἶχεν εἰσέτι ἐξαλειφθῇ, ἡ δὲ Πολωνικὴ Ἑταιρία ὑπέσχετο ν' ἀντιστῇ, δι' ὅλων τῶν δυνάμεων αὐτῆς, ἵνα ἐμποδίσῃ τὸν Μέγαν Δοῦκα Κωνσταντῖνον νὰ εἰσέλθῃ ἐν Ρωσσίᾳ μετὰ τὴν ἔκρηξιν τῆς ἐπαναστάσεως, νὰ ἐνεργήσῃ ταὐτόχρονον ἐξέγερσιν καὶ νὰ εἰσαγάγῃ ἐν Πολωνίᾳ δημοκρατικὸν πολίτευμα. Αἱ σχέσεις αὗται, ἐν τούτοις, τῶν δύο Ἑταιριῶν δὲν φαίνονται σχοῦσαι περαιτέρω συνεπείας, καθόσον αἱ πρὸς

τοὺς Πολωνοὺς παραχωρήσεις ἐξήγειραν τὴν ἀντιστράτευσιν πολλῶν μελῶν τῆς Μοσκοβιτικῆς Ἑταιρίας.

Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ ἡ ***Ἕνωσις τῶν Βογλάρων*** συνῆψε σχέσεις μεθ' ἑτέρας Ρωσσικῆς Ἑταιρίας, καλουμένης «***Οἱ Σλαῦοι ἡνωμένοι***», ἥτις ἱδρύθη τῷ 1823 ὑπὸ τοῦ ταγματάρχου τοῦ πυροβολικοῦ Βορισώφ.

Σκοπὸς τῆς Ἑταιρίας ταύτης ἦτο νὰ ἑνώσῃ ἅπαντας τοὺς λαοὺς Σλαυϊκῆς καταγωγῆς δι' ὁμοσπονδιακοῦ συνδέσμου καὶ ὑπὸ τὸ αὐτὸ δημοκρατικὸν πολίτευμα, χωρὶς, ἄλλως τε, νὰ φέρῃ κώλυμα εἰς τὴν ἀνεξαρτησίαν ἑκάστου. Ἡ Ἑταιρία αὕτη δὲν ἦτο πολυάριθμος, τὰ δὲ ἀπαρτίζοντα αὐτὴν μέλη, εἰλημένα ἐκ τῶν κατωτέρων τάξεων τοῦ στρατοῦ, ἦσαν ἄνευ ἐπιρροῆς, διὰ τοῦτο εὐκόλως κατέπεισαν αὐτὴν νὰ συγχωνευθῇ μετὰ τῆς ***Ἑνώσεως τῶν Βογλάρων.***

Τὰ πάντα εἶχον παρασκευάσει οἱ συνωμόται πρὸς ἐξέγερσιν, ὅτε αἱ ἀποκαλύψεις τοῦ λοχαγοῦ Μαϋβορόδα ἔθεσαν τὴν Κυβέρνησιν ἐπὶ τὰ ἴχνη τῆς συνωμοσίας, καὶ ὁ Πεστὲλ, ἀρχηγὸς τῆς Ἑταιρίας ἐν τῇ μεσημβρινῇ Ρωσσίᾳ, συνελήφθη. Τὸ γεγονὸς τοῦτο, ὅπερ ἐνέσπειρε τὴν ταραχὴν μεταξὺ τῶν Ἑταίρων, ἐστα-μάτησε τὴν ἐκτέλεσιν τῶν σκοπῶν αὐτῶν, ὁ δὲ θάνατος τοῦ Αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου, ἐπελθὼν τῷ 1825, συνέτεινεν ἔτι μᾶλλον εἰς τὸ νὰ παραλύσῃ τὰς ἐνεργείας αὐτῶν. Δὲν ἐβράδυναν ὅμως, ἐν τούτοις, ν' ἀναθαρρήσωσι, καὶ ἐσκέφθησαν σπουδαίως, ἵνα φέρωσιν εἰς πέρας τὴν ἐπιχείρησιν αὐτῶν.

Τὰ συμβούλια ἐπολλαπλασιάσθησαν καὶ ἡμέρα τῆς ἐπαναστάσεως ὡρίσθη ἡ 14η Δεκεμβρίου. Τὸ σημεῖον ἐδόθη, ἀρνηθέντων τῶν ναυτῶν τοῦ στόλου, κατὰ παρότρυνσιν τῶν ἀξιωματικῶν αὐτῶν, νὰ δώσωσι τῷ νέῳ Αὐτοκράτορι τὸν ὅρκον τῆς πίστεως. Οἱ ἀξιωματικοὶ οὗτοι συνελήφθησαν, τινὲς δὲ τῶν συνωμοτῶν ἀπεπειράθησαν ν' ἀπελευθερώσωσι βίᾳ αὐτούς. Εἷς ἐξ αὐτῶν ἀνέκραξε: — «Στρατιῶται! ἀκούετε τοὺς πυροβολισμοὺς τούτους; Τοὺς συντρόφους σας φονεύουσιν».

Εἰς τὰς λέξεις ταύτας, ὁλόκληρον τὸ τάγμα ἐξῆλθε τοῦ στρατῶνος, καὶ ἠνώθη μετὰ τῆς φρουρᾶς τῆς Μόσχας καὶ μετὰ τοῦ τάγματος τῶν ἐπιλέκτων, ἀμφοτέρων ἐν πλήρει στάσει διατελούν-

των. Ἡ πάλη ἤρξατο, τὸ αἷμα ἔρρευσεν ἑκατέρωθεν, ἀλλ' οἱ στασιασταὶ, μετ' οὐ πολὺ, ἐγκαταλειφθέντες ὑπὸ τῶν ἀρχηγῶν αὐτῶν, περιῆλθον εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ καταθέσωσι τὰ ὅπλα. Τὸ πλεῖστον μέρος τῶν συνωμοτῶν συνελήφθησαν καὶ παρεδόθησαν εἰς τὰ δικαστήρια, πέντε κατεδικάσθησαν εἰς θάνατον, οἱ δὲ λοιποὶ εἰς εἱρκτὴν ἢ εἰς ἐξορίαν ἐν Σιβηρίᾳ.

Δὲν φαίνεται, ἐν τούτοις, ὅτι ἡ καταστροφὴ αὕτη ἀπεθάρρυνε τὰ μέλη ἐκεῖνα τῆς ***Ἑνώσεως τῶν Βογλάρων,*** ἅτινα ἠδυνήθησαν ν' ἀποφύγωσι τὴν τιμωρίαν. Κατὰ τὸ ἔτος 1838 ἀνεκαλύφθη ἐν Μόσχᾳ μυστικὴ Ἑταιρία, σχηματισθεῖσα προφανῶς ἐκ τῶν λειψάνων ταύτης, ἐννέα δὲ ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς, ἀνήκοντες εἰς τὴν τάξιν τῶν εὐγενῶν, θεωρηθέντες ὡς ἀρχηγοὶ τῆς Ἑταιρίας, κατεδικάσθησαν νὰ ὑπηρετήσωσιν ἐν τῷ Ρωσσικῷ στρατῷ ὡς ἁπλοὶ στρατιῶται. Ὁ Πρίγκηψ Γαλιτσὶν, γενικὸς Διοικητὴς τῆς Μόσχας, ἠναγκάσθη νὰ παραιτηθῇ τῆς θέσεως αὐτοῦ, διότι δὲν κατήγγειλε τὴν Ἑταιρίαν ταύτην, ἧς ἐγίνωσκε τὴν ὕπαρξιν.

Τὸ ὄνομα ***Μηδενισμὸς*** (Nihilisme) ἀναφέρεται τὸ πρῶτον ἐν τῷ μυθιστορήματι τοῦ Τουργενιὲφ «***Πατέρες καὶ υἱοὶ***», δημοσιευθέντι τῷ 1861, ἡ δὲ πηγὴ τοῦ ***Μηδενισμοῦ*** δέον ν' ἀναζητηθῇ εἰς τὴν ἀνώμαλον κατάστασιν τῆς δεσποτικῶς διοικουμένης Ρωσσίας, μὲ τοὺς ἀγροίκους καὶ δωροδοκουμένους ὑπαλλήλους αὐτῆς, μὲ τὴν αὐθαίρετον ἀστυνομίαν αὐτῆς, μὲ τὰ παντοῖα καταθλιπτικὰ Κυβερνητικὰ μέτρα αὐτῆς.

Ἕνεκεν τῆς ἀώρου πολιτικῆς μορφώσεως τοῦ Ρωσσικοῦ λαοῦ, οἱ ὀπαδοὶ τοῦ ***Μηδενισμοῦ*** εἰσιν, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, φοιτηταὶ καὶ νεάνιδες, οἵτινες, οὐδεμίαν πολιτικὴν ἀναμόρφωσιν ἐπιδιώκοντες, ἀρκοῦνται, ἐπὶ τοῦ παρόντος, ἐπιζητοῦντες τὴν ἄρδην ἀνατροπὴν τῆς σημερινῆς πολιτείας μεθ' ὅλων τῶν θεσμῶν αὐτῆς, οὕτως ὥστε νὰ μὴ ὑπολειφθῇ ***Μηδὲν*** (Nihil), καὶ ἀφίνοντες εἰς τὰς μελλούσας γενεὰς τὴν ἐπανοικοδόμησιν τῆς πολιτείας συμφώνως πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς λογικῆς καὶ τῆς δικαιοσύνης. Πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ αὐτῶν τούτου, πᾶν μέσον, ἔστω καὶ τὸ ἀθεμιτώτερον, εἶνε αὐτοῖς εὐπρόσδεκτον.

Ὁ Χὲρτζ, καὶ ἰδίως ὁ Βάκουνιν, περὶ οὗ κατωτέρω ἐν τῷ περὶ ***Ἀναρχικῶν***, εἰργάσθησαν δραστηρίως ὅπως ἐξεγείρωσι τὸ μῖσος

τοῦ λαοῦ καὶ τῆς νεολαίας κατὰ τοῦ κρατοῦντος συστήματος, ἡ δὲ ἀπόπειρα τοῦ Καρακὼφ, τῷ 1866, κατὰ τοῦ Αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου Β' δύναται ἤδη νὰ θεωρηθῇ ὡς συνέπεια τοῦ ***Μηδενιστικοῦ*** ἐρεθισμοῦ.

Ἐ τούτοις, ἡ δρᾶσις τοῦ ***Μηδενισμοῦ*** περιωρίζετο ἐν ἀρχῇ εἰς τὴν διάδοσιν ἐπαναστατικῶν ἰδεῶν μεταξὺ τῆς νεολαίας καὶ τοῦ λαοῦ, περὶ δὲ τοῦ τρόπου τῆς διαδόσεως τῶν ἰδεῶν τούτων ἐπεχύθη ἀρκετὸν φῶς κατὰ τὴν δίκην τοῦ 1874, καθ' ἣν, ἐκ τῶν 183 κατηγορουμένων, 13 κατεδικάσθησαν, καὶ ἐξ ἧς προέκυψεν ὅτι διδάσκαλοι, ὑπάλληλοι, δικασταὶ καὶ μέλη τῆς ἀριστοκρατίας ἐπροστάτευον τὴν τὴν ἀνατροπὴν τῶν καθεστώτων σκοποῦσαν κίνησιν.

Οἱ κυρίως ὅμως ἀρχηγοὶ τῆς κινήσεως ταύτης ἦσαν ἡμιμαθεῖς φυγόπονοι νεανίαι ἀμφοτέρων τῶν φύλων, οἵτινες ἐσχημάτισαν εἰς διαφόρους πόλεις τῆς Αὐτοκρατορίας Κοινότητας. Ἀφοῦ ὅμως πολλοὶ ἐξ αὐτῶν κατεδικάσθησαν καὶ πλεῖστοι ἐξωρίσθησαν εἰς Σιβηρίαν, οἱ ***Μηδενισταὶ*** ἀπεφάσισαν ἵνα, διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου, ἐνσπείρωσι τὸν πανικὸν εἰς τὴν κοινωνίαν καὶ ἐκφοβίσωσιν οὕτω τὰ ἐκτελεστικὰ ὄργανα τῆς Ἀρχῆς.

Τὸ πρῶτον πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον βῆμα ἦτο ἡ κατὰ τὴν 5ην Φεβρουαρίου 1878 ἀπόπειρα τῆς Βέρας Σάσουλη κατὰ τοῦ Φρουράρχου τῆς Πετρουπόλεως Πέτρου Τρεπὼφ, ἡ δὲ ὑπὸ τὰς ἐπιδοκιμασίας τοῦ κοινοῦ ἐπακολουθήσασα ἀθώωσις τῆς κατηγορουμένης ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου τῶν ἐνόρκων ἐνεθάρρυνε τοὺς ***Μηδενιστὰς*** εἰς περαιτέρω διάπραξιν ἀξιοποίνων πράξεων καὶ εἰς τακτικὴν διοργάνωσιν τῆς Ἑταιρίας.

Οὕτω, συνελθόντες ἐν συνεδρίῳ ἐν Ξὶρ οἱ ***Μηδενισταὶ*** ἵδρυσαν σύνδεσμον, κληθέντα — «***Κόμμα τῆς θελήτεως τοῦ λαοῦ***» ***(Ναροντάνζα Βόλγια),*** καὶ «***Ἐκτελεστικὸν Κομητάτον***», ὅστις ἐξήπλωσε τὰ δίκτια αὐτοῦ ἁπανταχοῦ τῆς Ρωσσίας, ἐκδίδων θανατικὰς ἀποφάσεις κατὰ μισητῶν ὑπαλλήλων, καὶ προπαρασκευάζων τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῶν, τιμωρῶν θανάτῳ ἑκάστην προδοσίαν, καὶ ἐκτυπῶν εἰς ἀπόκρυφα τυπογραφεῖα ἐγκυκλίους καθιστῶσας γνωστὸν τὸ πρόγραμμα καὶ τὰς ἀρχὰς τῶν ***Μηδενιστῶν,*** καὶ ἐξεγειρούσας τὸ μῖσος κατὰ τῆς Κυβερνήσεως, καὶ δὴ κατὰ τοῦ

Αὐτοκράτορος. Ἡ ἐν Γενεύῃ ἐκδιδομένη ἐφημερὶς «Messager de la volonté du peuple» ἦτο τὸ ἐπίσημον ὄργανον αὐτῶν.

Ἔκτοτε διεπράξαντο πολλὰς κατ' ἀνωτέρων ὑπαλλήλων δολοφονίας. Τὴν 16ην Αὐγούστου 1878 ἐδολοφόνησαν τὸν Τμηματάρχην τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ γραφείου στρατηγὸν Μεσεντσὲφ, τὴν 21 Φεβρουαρίου τὸν Διοικητὴν τῆς Χαρκὼφ, πρίγκηπα Κραπότσκιν, καὶ τὴν 14 καὶ 25 Ἀπριλίου ἰδίου ἔτους ἀπεπειράθησαν κατὰ τῆς ζωῆς τοῦ διαδόχου τοῦ Μεσεντσὲφ καὶ αὐτοῦ τοῦ Αὐτοκράτορος. Τὴν ἀποτυχίαν τῆς ἀποπείρας κατὰ τὴν 1ην Δεκεμβρίου 1879, ν' ἀνατινάξωσι διὰ δυναμίτιδος εἰς τὸν ἀέρα, ἐγγὺς τῆς Μόσχας τὴν Αὐτοκρατορικὴν ἁμαξοστοιχίαν ἐπηκολούθησε τὴν 17ην Φεβρουαρίου 1880 ἡ διὰ δυναμίτιδος ἔκρηξις ἐν τοῖς Χειμερινοῖς Ἀνακτόροις τῆς Πετρουπόλεως, καὶ τὴν 13ην Μαρτίου 1881 ἡ δολοφονία τοῦ Αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου Β'.

Μεθ' ὅλα τ' αὐστηρὰ κατασταλτικὰ μέτρα τῆς Ρωσσικῆς Κυβερνήσεως, οἱ ***Μηδενισταὶ*** ὑφίστανται καὶ νῦν ἔτι, ἐκδηλοῦντες τὴν ὕπαρξιν αὐτῶν, ὁσάκις εὑρίσκωσιν εὔκαιρον περίστασιν, διὰ δολοφονιῶν καὶ διαφόρων ἀποπειρῶν.

ΙΤΑΛΙΑ

Ὁ συγγραφεὺς τῆς ἱστορίας τῆς δολοφονίας Γουσταύου Γ', βασιλέως τῆς Σουηδίας, ἰσχυρίζεται ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1788 εἶχεν ἱδρυθῇ ἐν Ρώμῃ μυστικὴ Ἑταιρία, καλουμένη «***Δικαστήριον τοῦ Οὐρανοῦ***» ἀλλὰ τὸν ἰσχυρισμὸν αὐτοῦ τοῦτον ἐπὶ οὐδεμιᾶς στηρίζει ἀποδείξεως, αἱ δὲ πρὸς τοῦτο ἔρευναι ἡμῶν ἀπέβησαν ἄγονοι.

Ἡ πρώτη ἀναφανεῖσα μυστικὴ πολιτικὴ Ἑταιρία ἐν Ἰταλίᾳ εἶνε ἡ τῶν ***Καρβονάρων*** ἢ ***Ἀνθρακέων.*** Ἡ Ἑταιρία αὕτη ἱδρύθη κατὰ τὸ ἔτος 1807 ὑπὸ τοῦ Βριὼ, συμβούλου τοῦ Κράτους ἐν Νεαπόλει, ἐπὶ τῶν βάσεων τῆς Ἑταιρίας τῶν ***Ἑταίρων Ἀνθρακέων,*** περὶ ὧν διελάβομεν ἐν τῷ προηγουμένῳ Κεφαλαίῳ.

Ὁ ἀρχικὸς σκοπὸς τῆς Ἑταιρίας ταύτης ἦτο καθαρῶς φιλανθρωπικός, ἀλλ' ἡ βασίλισσα Καρολίνα τῆς Αὐστρίας ἥτις, μετὰ τὴν ἔξωσιν αὐτῆς ἐκ τοῦ θρόνου τῆς Νεαπόλεως, εἶχε καταφύγει ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν Ἄγγλων ἐν Σικελίᾳ, κατώρθωσε νὰ καταπείσῃ πολλὰ μέλη τῆς Ἑταιρίας τῶν ***Καρβονάρων*** ν' ἀποδεχθῶσι σκοπὸν ἀποκλειστικῶς φιλανθρωπικόν, τείνοντα εἰς τὴν παλινόρθωσιν τῆς δυναστείας αὐτῆς, εἰς ἀντάλλαγμα δὲ τῆς συνδρομῆς, ἣν θὰ παρέσχον αὐτῇ, ἡ Καρολίνα ὑπέσχετο αὐτοῖς Κυβέρνησιν συνετὴν καὶ φιλελευθέραν. Οἱ συνωμόται ἐσχημάτισαν τμῆμα τοῦ Καρβοναρισμοῦ, καὶ ἔλαβον ἰδίᾳ τὴν προσωνυμίαν «***Ἑνωτικοί***».

Ὁ Μουράτος εἰδοποιήθη περὶ τῆς συνωμοσίας ταύτης, ἐν τῇ ἀδυναμίᾳ δ' αὐτοῦ ὅπως συλλάβῃ τοὺς ἀληθεῖς ἐνόχους, ἀπεπειράθη νὰ διαλύσῃ ὁλόκληρον τὴν Ἑταιρίαν. Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ, λησταὶ ἀνεφάνησαν ἐν Καλαβρίᾳ, καὶ ὁ στρατηγὸς Μενὲς ἀπεστάλη, λόγῳ μὲν ἵνα ἐξολοθρεύσῃ αὐτούς, πράγματι δὲ ἵνα καταδιώξῃ τοὺς Καρβονάρους.

Ὁ σκληρὸς οὗτος στρατηγός, μὴ συμβουλευόμενος ἢ τὰ αἱμοχαρῆ ἔνστικτα αὐτοῦ, ὑπερέβη κατὰ πολὺ τὰς ἃς ἔλαβεν αὐστηρὰς διαταγάς. Προσεκάλει ἐν τῇ τραπέζῃ αὐτοῦ τοὺς Καρβονάρους, οὓς ὑπώπτευεν ὡς ὀπαδοὺς τοῦ πρώην καθεστῶτος, καὶ κατὰ τὰ ἐπιδόρπια ἐτυφέκιζεν αὐτούς, ἢ προσέδενε γυμνοὺς καὶ περιηλειμμένους διὰ μέλιτος ἐπὶ τῶν δένδρων τοῦ δρόμου, ἵν' ἀποθάνωσι βραδέως ἐκ τῶν νυγμάτων τῶν μυιῶν.

Ὅτε οἱ ***Καρβονάροι*** εἶδον ὅτι αἱ ὠμότητες αὗται ἔμενον ἀτιμώρητοι, συνηνώθησαν ἅπαντες πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἀνατροπῆς, ὃν ἔτρεφον οἱ Ἑνωτικοί, καὶ κατέστησαν οἱ ἀσπονδότεροι τοῦ Μουράτου ἐχθροί. Ματαίως προσεπάθησε βραδύτερον ὁ βασιλεὺς οὗτος νὰ προσελκύσῃ αὐτοὺς πρὸς ἑαυτὸν διὰ πασιφανοῦς προστασίας, ἀλλ' εἶχε πληγώσει αὐτοὺς βαθέως, καὶ τούτου ἕνεκεν ἐχρήσαντο τῆς παρ' αὐτοῦ χορηγουμένης προστασίας, ἵνα ἐργασθῶσι τελεσφορώτερον πρὸς τὸν ὄλεθρον αὐτοῦ.

Τῷ 1815 ὁ Φερδινάνδος ἐπανῆλθεν εἰς τὸν θρόνον τῆς Νεαπόλεως, ἀλλ' ἀντὶ νὰ ἱκανοποιήσῃ τὰς ἀνάγκας τῆς ἐλευθερίας, ἣν ἡ Καρολίνα εἶχεν ὑποσχεθῇ τοῖς ***Καρβονάροις,*** κατεδίωξε

τὴν Ἑταιρίαν αὐτῶν μετὰ ἔτι μᾶλλον μείζονος λύσσης, ὡς πρεσβεύουσαν καὶ διαδίδουσαν ἀρχὰς ἐπαναστατικάς. Ἅπασαι αἱ ***Συντάξεις*** (Vendite), ἢ Στοαὶ ἐκλείσθησαν, τὰ ἔγγραφα αὐτῶν παρεδόθησαν εἰς τὰς φλόγας καὶ πολλὰ μέλη ἐρρίφθησαν εἰς τὰ δεσμωτήρια. Ἀλλ' αἱ αὐστηρότητες αὗται, ἀντὶ νὰ ἐξολοθρεύσωσι τὴν Εταιρίαν τῶν Καρβονάρων, ἔδωσαν, τοὐναντίον, αὐτῇ νέον σφρῖγος. Προσῆλθον πρὸς αὐτὴν ἅπαντες οἱ δυσηρεστημένοι, ὧν τὸν ἀριθμὸν ηὔξανον καθ' ἑκάστην αἱ πράξεις τῆς Κυβερνήσεως, κατὰ δὲ τὸν Μάρτιον τοῦ 1820, οἱ ἐγγεγραμμένοι ἐν τοῖς μητρῴοις τῆς Ἑταιρίας, δι' ἔκτασιν ἔλαττον τοῦ ἡμίσεος τῆς Ἰταλίας, ἀνήρχοντο εἰς ἑξακοσίας τεσσαράκοντα δύο χιλιάδας, ἐν τῇ ἀθροίσει ταύτῃ συμπεριλαμβανομένου ἐν μεγάλῳ ἀριθμῷ καὶ τοῦ στρατοῦ, ὅστις εἶχε πολλὰς κατὰ τῆς Κυβερνήσεως ἀφορμὰς παραπόνων. Ἁπλοῦς σπινθὴρ ἤρκει ὅπως ἐμπρήσῃ ἅπαν τὸ βασίλειον, καὶ ὁ σπινθὴρ οὗτος ἐξῆλθεν ἐκ τῆς πόλεως τῆς Καμπανίας Νῶλας, τὴν 2 Ἰουλίου 1820. Πέντε ἡμέρας μετὰ ταῦτα, οἱ ***Καρβονάροι*** διενήργησαν τὴν ἐπανάστασιν τῆς Νεαπόλεως καὶ ἡ χώρα παρεδέχθη τὸ συνταγματικὸν πολίτευμα.

Ἡ ἐθνικὴ σημαία ἔφερε τὰ τρία τῆς Ἑταιρίας χρώματα, τὸ μέλαν, ὅπερ ἀπεικονίζει τὸν ἐσβεσμένον ἄνθρακα, τὸ ἐρυθροῦν, τὸν πεπυρακτωμένον, καὶ τὸ κυανοῦν, τὴν φλόγα.

Παρομοία ἐπανάστασις διενηργεῖτο κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ἐν Πεδεμοντίῳ, διὰ τῆς βοηθείας ἑτέρας μυστικῆς Ἑταιρίας ἐν σχέσει μετὰ τῶν ***Καρβονάρων*** διατελούσης, καὶ γνωστῆς ὑπὸ τὸν τίτλον «***Ἑταιρία τῶν Ὑψηλῶν τελείων διδασκάλων***».

Ἡ Ἑταιρία αὕτη, ἱδρυθεῖσα τῷ 1818, καὶ διαδεχθεῖσα τὰς Ἑταιρίας τῶν ***Γέλφων,*** τῶν ***Ἀδελφῶν Λατινιστῶν,*** τῶν ***Ἀδελφῶν Καλλιτεχνῶν,*** τῶν ***Προασπιστῶν τῆς πατρίδος,*** τῶν ***Τέκνων τοῦ Ἄρεως,*** τῶν ***Ἀμερικανῶν,*** τῶν ***Θεοπνεύστων,*** τῶν ***Ἐλευθέρων Ἰταλῶν,*** τῶν ***Φίλων τῆς Ἑνώσεως*** καὶ τῶν ***Ἀδελφῶν Σκώτων,*** διῃρεῖτο εἰς δύο βαθμούς, τὸν ***Ὑψηλὸν διδάσκαλον*** καὶ τὸν ***Ὑψηλὸν Ἐκλεκτόν,*** αἱ ἰδιαίτεραι συνεδριάσεις ἐκαλοῦντο «***Ἐκκλησίαι***» καὶ «***Σύνοδοι***», καὶ ἐξήρτηντο ἐκ Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς, καλουμένης «***Μέγα Στερέωμα***».

Εἶνε γνωστὴ ἡ ἔκβασις τῶν δύο τούτων πολιτικῶν κινημά-

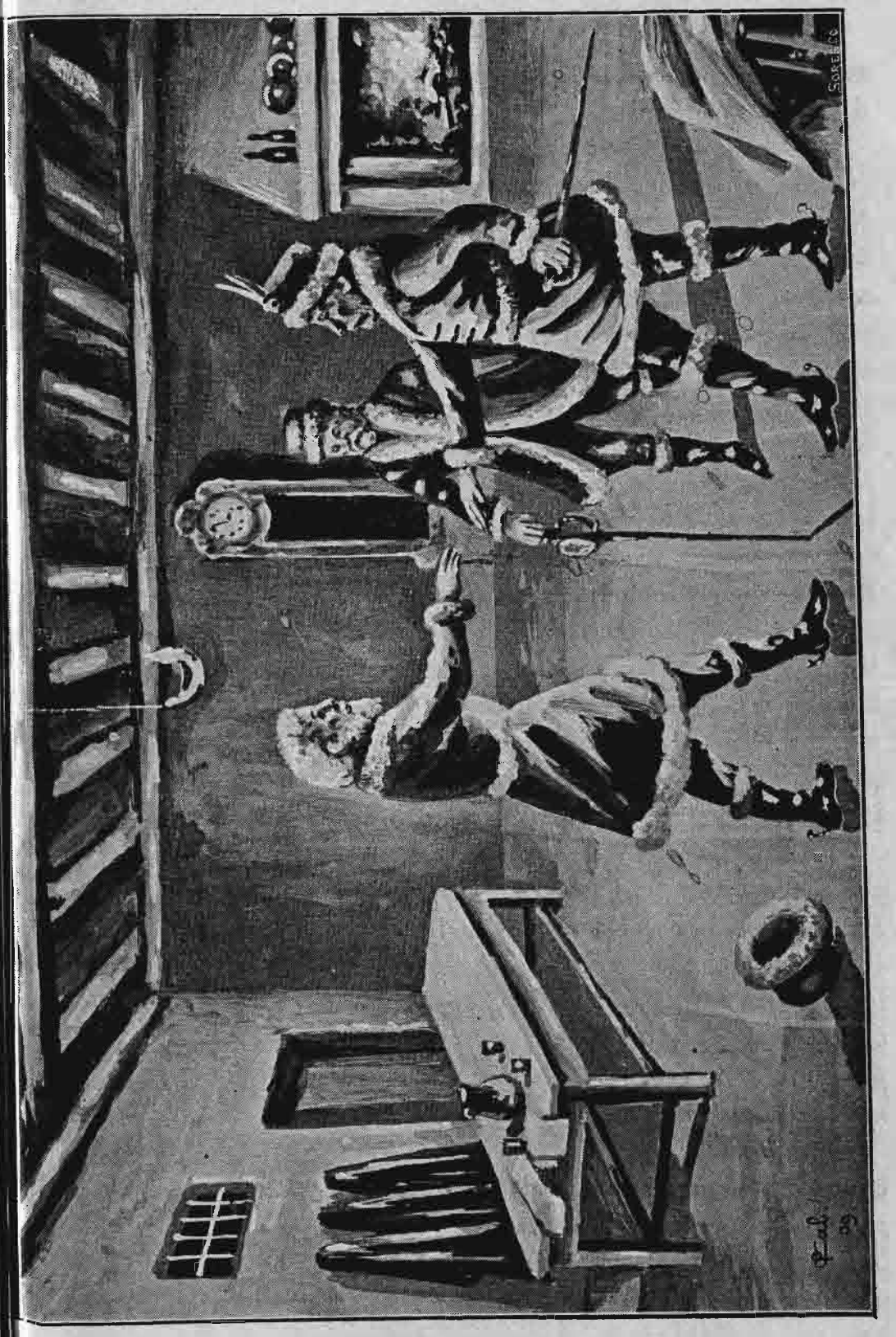
των. Πτοηθεῖσαι ἐκ τῆς ἰσχύος τῶν μυστικῶν Ἑταιριῶν, αἱ Ἰταλικαὶ Κυβερνήσεις προσεπάθησαν παντὶ σθένει ἵνα ἐξοντώσωσιν αὐτὰς ἐκ τοῦ ἐδάφους τῆς χερσονήσου, ἐδημοσίευσαν αὐστηρότατα κατ' αὐτῶν διατάγματα καὶ ἐπλήρωσαν τὰς φυλακὰς ἐξ ὅσων ἐκ τῶν μελῶν αὐτῶν ἠδυνήθησαν νὰ συλλάβωσιν. Ἅπαντα ὅμως τὰ μέτρα ταῦτα ὑπῆρξαν ἀνίσχυρα, αἱ Ἑταιρίαι ἐξηκολούθησαν νὰ ὑφίστανται, μετὰ δὲ τὰ συμβάντα τοῦ Ἰουλίου τοῦ 1830 ἀναφαίνονται ἐκ νέου ὑπὸ τὴν προσωνυμίαν ἡ «***Νέα Ἰταλία***», ἀγωνιζόμεναι πάσαις δυνάμεσι νὰ ἐξασφαλίσωσι τὴν ἐλευθερίαν τῆς πατρίδος. Ἡττηθεῖσαι ἐν τῇ τελευταίᾳ πάλῃ ταύτῃ, ἀλλὰ μήπω καταστραφεῖσαι, ἔδωσαν ἔκτοτε ἐπανειλημμένως σημεῖα ὑπάρξεως.

ΓΑΛΛΙΑ

Συγγραφεύς τις, μᾶλλον εὐφυὴς ἢ ἀκριβὴς, ἐδημοσίευσε τῷ 1815 τὴν ἱστορίαν μυστικῆς Ἑταιρίας, ἥτις ὑφίστατο δῆθεν κατὰ τὴν πρώτην Αὐτοκρατορίαν ἐν ταῖς τάξεσι τοῦ στρατοῦ, ἐκαλεῖτο οἱ «***Φιλάδελφοι***» καὶ εἶχεν ἀρχηγὸν ἀξιωματικόν τινα, καλούμενον Οὐδέτον. Πᾶν ὅ,τι ὁ συγγραφεὺς ἀναφέρει περὶ τῆς Ἑταιρίας ταύτης εἶνε ἀποκύημα τῆς φαντασίας αὐτοῦ, τὸ δὲ βιβλίον αὐτοῦ εἶνε εὐφυὴς φενάκη.

Κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ἱδρύετο ἡ Ἑταιρία οἱ «***Ἀναγεννηθέντες Φράγκοι***», συγκειμένη ἀπὸ σφόδρα βασιλικοὺς, καὶ ἔχουσα τὴν ἕδραν αὐτῆς ἐν Παρισίοις, ἐν τῇ ὁδῷ Gros-chenet, καὶ διακλαδώσεις ἐν ἁπάσαις ταῖς Ἐπαρχίαις.

Καίτοι ἐλέχθη περὶ τῶν μελῶν αὐτῆς ὅτι ἦσαν μᾶλλον βασιλικοὶ ἢ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς, δὲν ἦσαν, ἐν τούτοις, ἢ φιλόδοξοι, οἵτινες εἶχον συνασπισθῆ πρὸς ἀλλήλους ἵνα προαχθῶσιν ἀμοιβαίως ἐν τοῖς δημοσίοις ἀξιώμασι, διὰ νὰ ὑπηρετήσωσι δῆθεν λυσιτελέστερον τόν τε θρόνον καὶ τὴν Ἐκκλησίαν. Ἡ Κυβέρνησις, ἐν τούτοις, τῆς παλινορθώσεως ἔσπευσε νὰ διαλύσῃ τὴν Ἑταιρίαν

ΚΟΣΙΝΙΕΡΟΙ ἢ ΘΕΡΙΣΤΑΙ
(Δι' ὅρκου δοθέντος ἐπὶ τοῦ ξίφους τοῦ Πραιτζύνσκη, καθηλωμένου ἐπὶ τῆς γῆς. Ἴδε σελ. 179).

Μυστήρια καὶ Μυστικαὶ Ἑταιρίαι.

ταύτην, συγκειμένην, ἄλλως τε, κατὰ μέγα μέρος ἐξ ἀνθρώπων ἀπολύτως ἀνικάνων.

Ἑταιρία ἑτέρου εἴδους, γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα ***Καρβοναρία*** (Charbonnerie), διωργανώθη ἐν Παρισίοις, κατὰ τὸν μῆνα Νοέμβριον τοῦ ἔτους 1820. Ἡ Ἑταιρία αὕτη δὲν ἦτο ποσῶς κλάδος τῶν Ἰταλῶν Καρβονάρων, ὧν, οὐχ' ἧττον, τὸν τίτλον, τὰ σύμβολα καὶ τὰς τελετὰς παρέλαβεν, ἀλλ' ἦτο ἀπομίμησις αὐτῶν. Δύο Γάλλοι, ὁ Joubert καὶ ὁ Dugied, μετέβησαν εἰς Ἰταλίαν, μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τῆς συνωμοσίας τῆς 19 Αὐγούστου 1820, ἵνα προσφέρωσι τὰς ὑπηρεσίας αὐτῶν τῇ Νεαπολιτανικῇ Κυβερνήσει, καὶ ἐκεῖ ἐγένοντο δεκτοὶ ***Καρβονάροι.*** Ὅτε ἡ πρώην Κυβέρνησις ἀνέλαβε τὰ ἡνία τοῦ Κράτους ἐν Γαλλίᾳ, ὁ Dugied ἐπανῆλθεν εἰς Παρισίους, καὶ ἐπρότεινεν εἰς φίλους αὐτοῦ νὰ ἱδρύσωσι πολιτικὴν Ἑταιρίαν ἐπὶ τῶν βάσεων τῆς Ἑταιρίας τῶν ***Καρβονάρων.*** Ἡ πρότασις ἐγένετο δεκτή, καὶ ἡ Γαλλικὴ ***Καρβοναρία*** ἱδρύθη, ἀρξαμένη τῶν ἐργασιῶν ἐκ τῆς συντάξεως τῶν Κανονισμῶν αὐτῆς. Ἐν ἐπικεφαλίδι τῶν Κανονισμῶν ὑπῆρχεν ἡ δήλωσις ὅτι,—«ἐπειδὴ ἡ ἰσχὺς δὲν ἀποτελεῖ τὸ δίκαιον, καὶ ἐπειδὴ τοὺς Βουρβώνους ἐπανέφερον ἐκ τῆς ξένης, οἱ Καρβονάροι συνεταιρίζοντο ἵν' ἀποδώσωσι τῷ Γαλλικῷ ἔθνει τὸ δικαίωμα, ὅπερ ἔχει νὰ ἐκλέγῃ τὴν ἀρέσκουσαν αὐτῷ Κυβέρνησιν».

Εἵπετο εἶτα τὸ σχέδιον τῆς διοργανώσεως τῆς ***Καρβοναρίας,*** καθ' ὃ προΐστατο τῆς Ἑταιρίας Ἐπιτροπὴ, καλουμένη «***Ὑψηλὸν Συμβούλιον***» (Haute Vente). Ἐκ τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης ἐξήρτηντο ἀπ' εὐθείας ***Κεντρικὰ Συμβούλια*** (Ventes Centrales), ἐν οἷς δύο μέλη τοῦ ***Ὑψηλοῦ Συμβουλίου*** ἐξετέλουν χρέη, ὁ μὲν, ἀπεσταλμένου, καὶ ἀνταπεκρίνετο μετὰ τοῦ ***Ὑψηλοῦ Συμβουλίου,*** ὁ δὲ, ἐλεγκτοῦ, καὶ ἐξήλεγχε τὰς πράξεις τοῦ ***Κεντρικοῦ Συμβουλίου.***

Συμβούλια ἰδιαίτερα, Τμήματα ***Κεντρικῶν Συμβουλίων,*** ἐπέτρεπον τὸν πολλαπλασιασμὸν τῶν κατωτέρων συλλόγων, χωρὶς νὰ προσελκύσωσι τὴν προσοχὴν τῶν Ἀρχῶν. Ἑκάστη τῶν ὑποδιαιρέσεων τούτων τῆς Ἑταιρίας συνήρχετο μονομερῶς, ἓν δὲ μόνον μέλος τῆς μιᾶς ἐγίνωσκε τὴν ὕπαρξιν τῆς ἑτέρας. Ποινὴ θανάτου ἐπεβάλλετο κατὰ παντὸς ***Ἀνθρακέως,*** ὅστις ἐπεχείρει

νὰ εἰσδύσῃ ἐν ***Συμβουλίῳ,*** ἐν ᾧ δὲν ἀνῆκεν. Ἀνεξαρτήτως τῆς καθαρῶς πολιτικῆς διοργανώσεως ταύτης ὑπῆρχε καὶ στρατιωτικὴ διοργάνωσις, μετὰ τῶν ὑποδιαιρέσεων τῶν λεγεώνων, τῶν συνταγμάτων, τῶν ἑκατονταρχιῶν καὶ τῶν σπειρῶν. Ἕκαστος ***Ἀνθρακεὺς*** ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ ἔχῃ ἐν τῇ κατοχῇ αὐτοῦ, πυροβόλον ὅπλον καὶ πεντήκοντα πυριτιδοβολὰς, καὶ νὰ ᾖ ἕτοιμος ὅπως ὑπακούσῃ εἰς τὰς διαταγὰς τῶν ἀγνώστων αὐτῷ ἀρχηγῶν. Εἶνε γνωστὸν ὅτι ἡ Ἑταιρία τῶν ***Ἀνθρακέων*** ἔσχεν ὡς ἀργηγὸν τὸν στρατηγὸν Λαφαγέτην, καὶ ὅτι ἔλαβε μέρος εἰς ἁπάσας τὰς ἀποπείρας ἐπαναστάσεως, αἵτινες ἔλαβον χώραν κατὰ τὰ τελευταῖα τῆς ἐπαναστάσεως ἔτη.

Ἡ θανατικὴ ἐκτέλεσις τῶν τεσσάρων ἀξιωματικῶν τῆς Ροχέλλης κατήνεγκε δεινὸν τραῦμα κατὰ τῆς Γαλλικῆς ***Καρβοναρίας,*** ἐξ ἄλλου δὲ ὁ ἀριθμὸς νῶν ***Συμβουλίων*** τοσοῦτον ηὐξήθη, ὥστε τὸ ***Ὑψηλὸν Συμβούλιον*** ἄφησε νὰ διαφύγωσιν αὐτῷ τὰ ἡνία, καὶ δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ διευθύνῃ. Ἐκ τῆς καταστάσεως ταύτης προέκυψεν, ὥστε ἅπασαι αἱ πολιτικαὶ δοξασίαι, αἱ ἐχθρικῶς διακείμεναι πρὸς τὴν ὑφισταμένην Κυβέρνησιν, εὗρον εἴσοδον ἐλευθέραν ἐν τῇ ***Καρβοναρίᾳ.*** Ὑπῆρχον συνεπῶς ***Συμβούλια*** δημοκρατικὰ, Βοναπαρτιστικὰ, καὶ Ὀρλεανιστικὰ, καὶ ἡ ἀναρχία αὕτη ἐπέφερε βαθμηδὸν τὴν διάλυσιν τῆς Ἑταιρίας. Μόνον, ὅτε ἐφάνησαν τὰ διατάγματα τοῦ Ἰουλίου τοῦ 1830, τὰ λείψανα τῆς ***Καρβοναρίας*** συνηντήθησαν μὲ τὰ ὅπλα εἰς χεῖρας πανταχοῦ, ἔνθα ἐπρόκειτο νὰ πολεμήσωσι, καὶ συνετέλεσαν ἰσχυρῶς εἰς τὴν ἐπιτυχίαν καὶ τὴν ἑδραίωσιν τῆς ἐπαναστάσεως.

Ὁ ἐπακολουθήσας τὴν νίκην ὀργασμὸς παρήγαγε τὴν σύστασιν τῆς Ἑταιρίας τῶν «***Φίλων τοῦ λαοῦ***», ἥτις βραδύτερον συνεχωνεύθη μετ' ἐκείνης τῶν ***Δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ Πολίτου.*** Ἡ ὕπαρξις τῆς τελευταίας ταύτης Ἑταιρίας ἦτο ἐν ἀρχῇ δημοσία, ἀλλ' αἱ καταδιώξεις, ὧν ἐγένετο τὸ ἀντικείμενον, δὲν ἐβράδυνον νὰ μετατρέψωσιν αὐτὴν εἰς μυστικὴν Ἑταιρίαν. Μέρος τῶν μᾶλλον ἐνθουσιωδῶν μελῶν αὐτῆς, ἅτινα δὲν ἠδύναντο νὰ ὑποκύψωσιν εἰς τὴν παρὰ τῶν λοιπῶν ἑταίρων παραδεχθεῖσαν προοδευτικὴν πορείαν, ὑπέστη ἤδη τὴν μεταμόρφω-

σιν ταύτην, καὶ ἐσχηματίσθη ὑπὸ τὴν προσωνυμίαν «***Ἑταιρία τῆς Ἐνεργείας***».

Οἱ ***Ἱππόται τῆς πίστεως,*** μυστικὴ Ἑταιρία, συγκειμένη ἐκ νομιμοφρόνων, ἐπεχείρησαν, ἄνευ ὅμως ἀποτελέσματος, κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν, νὰ συνεργασθῶσι μετὰ τῆς Ἑταιρίας τῶν ***Δημοκρατικῶν,*** ἥτις ἐπεξέτεινε τὰς διακλαδώσεις αὐτῆς καὶ ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις.

Ἐν Λουγδούνῳ ἐξῆλθον ἐξ αὐτῆς, ἢ συνηνώθησαν μετ' αὐτῆς, ἕτεραι μυστικαὶ ἐργατῶν Ἑταιρίαι, οἷαι οἱ ***Ἀλληλοβοηθούμενοι,*** οἱ ***Σηρικοποιοὶ,*** οἱ ***Ἐλεύθεροι Ἄνδρες*** κ.τ.λ. Ἅπασαι αἱ Ἑταιρίαι αὗται συνειργάσθησαν ἐν Παρισίοις, ἐν Λουγδούνῳ καὶ ἐν ἄλλαις πόλεσιν, εἰς τὴν ἐπανάστασιν τοῦ Ἀπριλίου τοῦ 1834, ἐκ δὲ τῶν λειψάνων αὐτῶν ἐσχηματίσθησαν ἐν Παρισίοις, ἡ Ἑταιρία τῶν ***Οἰκογενειῶν,*** καὶ μεταγενεστέρως ἡ τῶν ***Ἐποχῶν,*** ἥτις ἔλαβε μέρος εἰς τὰ συμβάντα τῆς 12ης καὶ 13ης Μαΐου 1839.

Τέλος, κατὰ τοὺς τελευταίους ἐκείνους χρόνους, αἱ ἰδέαι τοῦ Σαὶν-Σιμὼν καὶ τοῦ Φουριὲ, ἐρειδόμεναι ἐπὶ τῶν δημοκρατικῶν ἀρχῶν, ἐγέννησαν ἑτέρας μυστικὰς Ἑταιρίας, κληθείσας οἱ «***Κοινοκτήμονες***», οἱ «***Ἐργάται τῆς κοινωνικῆς ἰσότητος***».

ΙΣΠΑΝΙΑ

Κατὰ τὰ 1815 καὶ 1816 ἔτη, οἱ ἀντιστρατευόμενοι τὴν νέαν Κυβέρνησιν, οἱ φιλελευθέρων ἀρχῶν ἄνθρωποι, ἀξιωματικοὶ ἐπανελθόντες ἐκ τῶν δεσμωτηρίων τῆς Γαλλίας καὶ πολλοὶ ἀρχηγοὶ τῶν ὀπαδῶν τοῦ Ἰωσὴφ Ναπολέοντος, διωργάνωσαν ἀνεξαρτήτους Στοὰς καὶ ἵδρυσαν ἐν Μαδρίτῃ ***Μέγα πολιτικὸν Συνέδριον.*** Τὸ νέον τοῦτο σωματεῖον περιεκάλυψε τὰς ἐργασίας αὐτοῦ διὰ τῆς μεγαλειτέρας μυστικότητος καὶ ἐπέκτεινε τὰς ὑπ' αὐτὸ Στοὰς ἐν ἁπάσαις ταῖς Ἐπαρχίαις. Ἡ ἐπανάστασις τῆς νήσου

τοῦ Λέοντος ὑπῆρξεν ἔργον τῆς νέας Ἱσπανικῆς Ἑταιρίας, ἥτις ἀπὸ πολλοῦ χρόνου παρεσκεύασεν αὐτὴν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Κιρόγα δὲ Ριέγο καὶ πέντε ἀρχαίων βουλευτῶν τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως.

Μετὰ τὴν νίκην, ἠγέρθησαν ἀπαιτήσεις ἀντίζηλοι μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς Ἑταιρίας ταύτης, πολλοὶ δ' ἐξ αὐτῶν ἀπεχωρίσθησαν καὶ ἐσχημάτισαν τὴν ***Ὁμοσπονδίαν τῶν Ἱπποτῶν Κομμουνέρος,*** εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἐπαναστάσεως τῶν κοινοτήτων κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Καρόλου Ε', καὶ ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Δὸν Ζουὰν δὲ Παδίλλα.

Αἱ συνελεύσεις τῶν ***Κομμουνέρος*** ἐκαλοῦντο ***Τόρες*** ἢ ***Πύργοι,*** καὶ ἐξήρτηντο ἐν ἑκάστῃ Ἐπαρχίᾳ ὑπὸ ***Ὑπερτάτου Συμβουλίου*** (junte), προεδρευομένου ὑφ' ἑνὸς Ἱππότου, ὅστις ἔφερε τὸν τίτλον ***Μέγας Πυργοδεσπότης*** (Gran-Castellano). Σκοπὸς τῆς Ὁμοσπονδίας ἦτο — «νὰ ἐνθαρρύνῃ καὶ νὰ διατηρῇ, δι' ὅλων τῶν μέσων, τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, νὰ προασπίζῃ, δι' ὅλων τῶν δυνάμεων αὐτῆς, τὰ δικαιώματα τοῦ Ἱσπανικοῦ λαοῦ κατὰ τῶν καταχρήσεων αὐθαιρέτου ἀρχῆς, νὰ συνδράμῃ τοὺς ἐνδεεῖς, καὶ ἰδίᾳ τοὺς ἐνδεεῖς τῆς ***Ὁμοσπονδίας***».

Τὸ ***Ὑπέρτατον Συμβούλιον*** εἶχε τὴν ἕδραν αὐτοῦ ἐν Μαδρίτῃ, καὶ ἀπετελεῖτο ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων Ἱπποτῶν ***Κομμουνέρος,*** οἵτινες διέμενον ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, καὶ ἐκ πληρεξουσίων (procuradores), οὓς διώριζον οἱ ***Πύργοι*** τῶν Ἐπαρχιῶν. Ἡ Συνέλευσις αὕτη ἐκανόνιζε πᾶν ὅ,τι ἀφεώρα τὴν Ὁμοσπονδίαν, καὶ ἀπεφαίνετο ἐπὶ παντὸς ὅ,τι ἠδύνατο νὰ ἐξασφαλίσῃ καὶ νὰ κρατύνῃ τὴν ἰσχὺν αὐτῆς, καὶ νὰ τὴν ὁδηγήσῃ πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτῆς.

Ὁ ὑποψήφιος ὤφειλε νὰ προταθῇ ἐγγράφως, ἡ δὲ πρότασις περιελάμβανε τὸ ὄνομα, τὴν ἡλικίαν, τὸν τόπον τῆς γεννήσεως, τὸν τόπον τῆς διαμονῆς, τὴν θέσιν ἣν κατεῖχε, τὴν περιουσίαν ἢ τὸ εἰσόδημα αὐτοῦ. Ἐπιτροπὴ ἀστυνομικὴ συνέλεγε πληροφορίας ἐπὶ τοῦ προταθέντος, καὶ ἀπεφαίνετο ἐπὶ τῆς εἰσδοχῆς ἢ ἀπορρίψεως αὐτοῦ.

Ἐν εὐνοϊκῇ ἀποφάνσει ὁ Διοικητὴς τοῦ ***Πύργου,*** συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ προτείναντος Ἱππότου, μετέβαινεν ἵνα ζητήσῃ τὸν

ὑποψήφιον καὶ παρουσιάσῃ αὐτὸν ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν ὅπλων, ἤτοι ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν συνεδριάσεων. Ἐγνώριζε προηγουμένως αὐτῷ τὰς ὑποχρεώσεις, ἃς ὤφειλε ν' ἀναλάβῃ, καὶ ἐὰν ὁ ὑποψήφιος ἐδέχετο τοὺς ὅρους τούτους, ὁ προτείνας Ἱππότης ἐκάλυπτε δι' ἐπιδέσμου τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ, ἐν τοιαύτῃ καταστάσει, ὡδήγει αὐτὸν πρὸ τῆς εἰσόδου πρώτου διαμερίσματος. Ἐκεῖ, προσεκάλει τὸν Διοικητήν, εἰς δὲ τὴν πρόσκλησιν τοῦ φρουροῦ:

— «Τίς εἶ;» ἀπήντα:

— «Πολίτης, ὅστις παρουσιάσθη εἰς τοὺς προμαχῶνας ὑπὸ σημαίαν ἀπεσταλμένου, ἵνα γείνῃ δεκτὸς ἐν ταῖς τάξεσι τῆς Ὁμοσπονδίας».

— «Ἐλθέτω, ἔλεγεν ὁ φρουρὸς, θὰ ὁδηγήσω αὐτὸν εἰς τὸ φυλακεῖον».

Ταὐτοχρόνως ἠκούετο φωνὴ ἐπιτάττουσα νὰ καταβιβάσωσι τὴν κρεμαστὴν γέφυραν, καὶ ν' ἀνεγείρωσιν ἅπαντας τοὺς τριβόλους. Τὴν διαταγὴν ταύτην ἐξετέλουν δῆθεν, ποιοῦντες μέγαν θόρυβον. Εἰσαγόμενος ἐν τῷ φυλακείῳ, ἢ δωματίῳ τῶν σκέψεων, ὁ ὑποψήφιος παρέμενεν ἐν αὐτῷ μόνος, ἀφοῦ ὁ φρουρὸς, φέρων προσωπεῖον, ἀπεκάλυπτε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ.

Τὸ φυλακεῖον τοῦτο ἦτο κεκοσμημένον διὰ πανοπλιῶν καὶ στρατιωτικῶν τροπαίων, ἐπὶ δὲ τῶν τοίχων ἀνεγινώσκοντο ἐπιγραφαὶ πλήρεις πατριωτικῶν αἰσθημάτων. Ἐπὶ τραπέζης ὑπῆρχε φύλλον χάρτου, ἐφ' οὗ εἶχον χαράξει τὰς ἑξῆς ἐρωτήσεις:—«Ποῖαι εἰσιν αἱ ἱερώτεραι ὑποχρεώσεις ἑνὸς πολίτου;»—«Ποία ἡ ἐπιβλητέα τιμωρία πρὸς τὸν παραβάτην αὐτῶν;»—«Ποίας ἀμοιβῆς καθίσταται ἄξιος ὁ θυσιάζων τὴν ζωὴν αὐτοῦ ἵνα ἐκπληρώσῃ αὐτάς;» Ἀφοῦ ὁ ὑποψήφιος ἔγραφε τὰς ἀπαντήσεις αὐτοῦ, ὁ παρὰ τὴν θύραν φρουρῶν σκοπὸς, παρέδιδεν αὐτὰς τῷ Διοικητῇ, ὅστις μετεβίβαζεν αὐτὰς τῷ ***Πυργοδεσπότῃ,*** ἢ Προέδρῳ, ὅστις ἀνεγίνωσκεν αὐτὰς ἐν τῇ συνεδριάσει.

Ὁ Πρόεδρος διέταττεν εἶτα τὸν Διοικητὴν νὰ ὁδηγήσῃ τὸν ὑποψήφιον, κεκαλυμμένους ἔχοντα τοὺς ὀφθαλμοὺς, εἰς τὸ φυλακεῖον. Ὁ ὁδηγὸς προσεκάλει τὸν Πρόεδρον, οὗτος δὲ ἠρώτα:—«Τίς εἶ; Τί ζητοῦν;» Ὁ δὲ ὁδηγὸς ἀπήντα:—«Εἰμὶ ὁ Διοικητὴς τοῦ

φρουρίου τούτου, συνοδεύω πολίτην, ὅστις παρουσιάσθη εἰς τὸν προμαχῶνα, καὶ ὅστις ζητεῖ νὰ γείνῃ δεκτός».

Τότε ἠνέωγον τὴν θύραν καὶ ὁ ὑποψήφιος εἰσήρχετο. Ἠρώτων αὐτὸν περὶ τῆς ἀκριβοῦς ἐννοίας τῶν δοθεισῶν ἀπαντήσεών του, ἐὰν δ' ἡ ἐξέτασις αὕτη εὑηρέστει τοὺς παρισταμένους, ἅπαντες οἱ Ἱππόται ἔθετον τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ξίφους, ἀπεκάλυπτον τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ νεοφύτου, ὁ δὲ Πρόεδρος ἔλεγεν αὐτῷ:

— «Πλησίασον, τεῖνον τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς ἀσπίδος τοῦ ἀγαπητοῦ ἡμῶν Παδίλλα, καὶ μεθ' ἁπάσης τῆς πατριωτικῆς ζέσεως, ἧς εἶσαι ἄξιος, ἐπανάλαβε μετ' ἐμοῦ τὸν ὅρκον, ὃν θὰ σοὶ ὑπαγορεύσω».

Διὰ τοῦ ὅρκου τούτου ὁ ὑποψήφιος ὑπεχρεοῦτο νὰ συνδράμῃ δι' ὅλων τῶν μέσων αὐτοῦ πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς Ἑταιρίας, ν' ἀνθίσταται μόνος, ἢ καὶ τῇ βοηθείᾳ τῶν λοιπῶν ἑταίρων, ὅπως οὐδεμία Ἑταιρία, οὐδεὶς πολίτης, μητ' αὐτοῦ τοῦ βασιλέως ἐξαιρουμένου, ποιήσῃ κατάχρησιν τῆς ἐξουσίας αὐτοῦ πρὸς παραβίασιν τῶν ἐθνικῶν ἐλευθεριῶν, καὶ, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ὑπέσχετο νὰ ἐκδικηθῇ καὶ νὰ ἐνεργήσῃ κατὰ τῶν ἐνόχων μὲ τὰ ὅπλα εἰς χεῖρας.

Ὤμνυε, πρὸς τούτοις, ὅτι ἐὰν Ἱππότης τις παρέβαινεν ἐν μέρει, ἢ ἐν ὅλῳ, τὸν κοινὸν τοῦτον ὅρκον, θὰ ἐφόνευεν αὐτὸν ἅμα ὡς ἤθελε κηρυχθῇ προδότης ὑπὸ τῆς Ὁμοσπονδίας, καὶ ὅτι ἐδέχετο νὰ ὑποστῇ τὴν ποινὴν ταύτην, ἐὰν αὐτὸς ἐπιόρκει. Ὁ Πρόεδρος τότε προσέθετεν:

— «Εἶσαι Ἱππότης Κομμουνέρος, καλύφθητι διὰ τῆς ἀσπίδος τοῦ προσφιλοῦς ἡμῶν Παδίλλα».

Ἀφοῦ ὁ ὑποψήφιος ἐξετέλει τὴν διαταγὴν ταύτην, ἅπαντες οἱ παρεστῶτες Ἱππόται ἔθετον τὴν αἰχμὴν τοῦ ξίφους αὐτῶν ἐπὶ τῆς ἀσπίδος, ὁ δὲ Πρόεδρος ἔλεγεν:

— «Ἡ ἀσπὶς αὕτη τοῦ προσφιλοῦς ἀρχηγοῦ ἡμῶν Παδίλλα θὰ σὲ προφυλάξῃ ἐξ ὅλων τῶν βελῶν τῆς κακοβουλίας, ἀλλ' ἐὰν ἀθετήσῃς τὸν ὅρκον σου, ἡ ἀσπὶς αὕτη καὶ ἅπαντα τὰ ξίφη ταῦτα θὰ στραφῶσι κατὰ σοῦ καὶ θὰ κατακερματισθῇς πρὸς τιμωρίαν τῆς ἐπιορκίας σου».

Τότε, ὁ νέος Ἱππότης ἐγκατελίμπανε τὴν ἀσπίδα, ὁ Διοικητὴς ἔδιδεν αὐτῷ πτερνιστῆρας, περιεζώννυεν αὐτὸν διὰ ξίφους,

καὶ ὡδήγει αὐτὸν πρὸ ἑνὸς ἑκάστου τῶν παρισταμένων, οἵτινες ἔδιδον αὐτῷ τὴν χεῖρα. Ἐπανερχόμενος εἶτα παρὰ τῷ Προέδρῳ, ἐλάμβανε παρ' αὐτοῦ τὰς λέξεις καὶ τὰ σημεῖα τῆς ἀναγνωρίσεως.

Τὸ ***Ὑπέρτατον Συμβούλιον τῶν Κομμουνέρος*** διετήρει διηνεκεῖς σχέσεις μεθ' ἁπάντων τῶν ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις ὑπ' αὐτοῦ ἐξαρτωμένων σωμάτων, ἐλάμβανε παρ' αὐτῶν ἁπάσας τὰς πληροφορίας, τὰς ἐνδιαφερούσας τὴν Ἑταιρίαν αὐτῶν, καὶ ἀπέστελεν αὐτοῖς τὰς δεούσας διαταγὰς, ἃς ἔκρινον ὠφελίμους πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ αὐτῶν.

Τὰ σχέδια νόμου καὶ αἱ ἀλλαγαὶ Ὑπουργείων συνεζητοῦντο ἐν τῷ ***Ὑπερτάτῳ Συνεδρίῳ,*** ἐν ᾧ ὑπεδείκνυον τοὺς ὑποψηφίους βουλευτὰς, εἰς τρόπον ὥστε, ἐκτὸς τῆς νομίμου καὶ φανερᾶς Κυβερνήσεως, ὑπῆρχεν ἀπόκρυφος Κυβέρνησις, ἥτις ἠσχολεῖτο μᾶλλον ὑπὲρ τοῦ θριάμβου τῶν ἰδίων συμφερόντων ἢ ὑπὲρ τοῦ δημοσίου καλοῦ.

Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν, πολῖται χρηστοὶ καὶ ἧττον φιλόδοξοι, βλέποντες τὴν ἐν τῇ χώρᾳ βασιλεύουσαν ἀναρχίαν, καὶ ἵνα θέσωσι φραγμὸν εἰς τὸν παρασύροντα τὴν Ἱσπανίαν πρὸς τὸν ἑαυτῆς ὄλεθρον χείμαρρον, συνέστησαν νέαν Ἑταιρίαν, ἧς τὰ μέλη ἐκλήθησαν ***Δακτυλιῶται*** (anilleros), ἕνεκε δακτυλίου, ὃν ἔφερον ὡς σημεῖον, ἀλλὰ, παρὰ τὰς ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς συστάσεως αὐτῆς προσδοκίας, ἡ Ἑταιρία αὕτη δὲν ἐβράδυνε νὰ ὑποκύψῃ ὑπὸ τὰ σκώμματα τῶν ***Κομμουνέρος.***

Κατὰ τὴν ἰδίαν ἐποχὴν, οἱ ***Καρβονάροι,*** ἡττηθέντες ἐν Νεαπόλει καὶ καθ' ἅπασαν τὴν Ἰταλίαν, κατέφυγον, κατὰ μέγα μέρος, ἐν Ἱσπανίᾳ ἔνθα συνέστησαν πολυαρίθμους ***Συνάξεις,*** καὶ κυρίως ἐν τῇ Καταλωνίᾳ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ πρώην Νεαπολιτικοῦ ταγματάρχου Ὁρατίου δ' Ἄτελις, καὶ ἑτέρου προσφύγου, καλουμένου Πακιαρόττη. Ὁ ***Καρβοναρισμὸς*** εἰσῆχθη ἐν Μαδρίτῃ ὑπό τινος πρόσφυγος, καλουμένου Πέκιο, καὶ κατὰ τὸ 1825 ἀνεμίχθη μετ' ἐπιτυχίας εἰς τὰς ἐκλογάς.

Πρὸς καταστροφὴν τοῦ νικήσαντος αὐτοὺς ***Καρβοναρισμοῦ,*** οἱ ***Κομμουνέρος*** ἐχρήσαντο τῆς ἀρωγῆς ἑτέρας Ἑταιρίας, ἄρτι συστηθείσης ὑπὸ προγεγραμμένων Ἰταλῶν, ὑπὸ τὴν προσωνυμίαν «***Εὐρωπαϊκὴ Ἑταιρία***», καὶ ἧς σκοπὸς ἦτο νὰ ἐπαναστατήσῃ τὰ διάφορα τῆς Εὐρώπης Κράτη. Μέλη τῆς Ἑταιρίας ταύτης ἦρξαντο διαφθείροντα διὰ χρημάτων τοὺς ἔχοντας περισσοτέραν ἐπιρροὴν ἀρχηγοὺς τῶν ***Καρβονάρων,*** διέσπειραν εἶτα τὴν διχόνοιαν μεταξὺ τῶν ἄλλων, καὶ μετεχειρίσθησαν πᾶν μέσον, ὥστε ἠνάγκασαν τὴν Ἑταιρίαν νὰ διαλυθῇ, τὰ δὲ λείψανα αὐτῆς μετέστησαν πρὸς ἄλλας Ἑταιρίας, καὶ ἰδίᾳ πρὸς τὴν ***Εὐρωπαϊκὴν Ἑταιρίαν.***

Σχίσμα, ἐν τούτοις, ἐπῆλθε μεταξὺ τῶν Ἑταιριῶν τούτων, ὅπερ ἐπέφερε τὸν σχηματισμὸν νέου κλάδου τῆς Ὁμοσπονδίας, ὅστις προσωνομάσθη «***Ἑταιρία τῶν Συνταγματικῶν Κομμουνέρος***».

Τελευταῖα, τέλος, Ἑταιρία διωργανώθη μεταξὺ τῶν Γάλλων, οἵτινες εἶχον ἔλθη νὰ καταταχθῶσιν ὑπὸ τὴν Ἱσπανικὴν σημαίαν, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι νὰ φέρωσιν ἀντιπερισπασμὸν, δι' οὗ νὰ δυνηθῶσι καὶ οὗτοι νὰ ὑποκινήσωσιν ἐπανάστασιν ἐν Γαλλίᾳ καὶ νὰ ἐνιδρύσωσιν ἐν αὐτῇ πολίτευμα φιλελεύθερον ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς Κυβερνήσεως τῶν Βουρβώνων.

Ἡ εἰσβολὴ ἐν Ἱσπανίᾳ τῶν Γαλλικῶν στρατευμάτων κατὰ τὸ 1823, καὶ ἡ παλινόρθωσις τοῦ μοναρχικοῦ πολιτεύματος, ἐπέφερον τὴν διάλυσιν ἁπασῶν τῶν πολιτικῶν τῆς χώρας Ἑταιριῶν, ἐξαιρέσει τῆς μυστικῆς Ἑταιρίας, τῆς καλουμένης «***Ἀποστολικὸν Συμβούλιον***» (Junte Apostolique), ἥτις διηύθυνε τὴν ἀντιβασιλείαν, καὶ ἥτις διετηρήθη πολὺν εἰσέτι μετὰ τὴν ἐπανάστασιν χρόνον.

ΙΡΛΑΝΔΙΑ

Αἱ μυστικαὶ Ἑταιρίαι διεδραμάτισαν σπουδαῖον πρόσωπον ἐν Ἰρλανδίᾳ, καίτοι οὐδέποτε ἔτεινον πρὸς οὕτωσὶ ὑψηλὸν σκοπὸν, καὶ ἐστρατολογήθησαν μεταξὺ ἀγροτῶν.

Ἡ πρώτη, ἧς ἡ ὕπαρξις ἀπεκαλύφθη διὰ δημοσίων πράξεων, χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ ἔτους 1761. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἡ

θέσις τῶν ἐκμισθωτῶν εἶχε καταστῆ ἀφόρητος. Τὸ μίσθωμα τῶν γαιῶν ηὐξήθη βαθμηδὸν, καὶ ἔφθασεν εἰς σημεῖον ὥστε, ἀφαιρουμένου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς νομῆς, ὅπερ παρεχωρήθη αὐτοῖς, λόγῳ ἀποζημιώσεως, μόλις προσεπορίζοντο ἐκ τῆς ἐπιμόχθου ἐργασίας αὐτῶν τ' ἀπολύτως πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα. Ἐν τούτοις, παρὰ τὰ συναφθέντα συμβόλαια, ἀπέκοψαν αὐτοῖς καὶ τὴν μικρὰν ταύτην ἀποζημίωσιν, οἱ δὲ γαιοκτήμονες ἔκλεισαν εἰς τὰ ζῶα τὰς πρὸς νομὴν γαίας, περιτειχίσαντες αὐτὰς πανταχόθεν.

Πρὸς τὴν ἀφορμὴν ταύτην δυσαρεσκείας προσετέθη καὶ ἑτέρα, ἡ ἑξῆς. Οἱ εἰσπράκτορες τῆς δεκάτης οὐδεμίαν προθεσμίαν ἐχορήγουν τοῖς ἐκμισθωταῖς, τὰ δὲ δικαστικὰ ἔξοδα, δι' ὧν ἐπεβάρυνον αὐτοὺς διὰ τὴν ἐλαχίστην βραδύτητα πληρωμῆς, ἐξήντλουν ἅπαντας τοὺς πόρους αὐτῶν.

Περιελθόντες ἐν ἀπελπισίᾳ, οἱ δυστυχεῖς οὗτοι ἐσκέφθησαν ν' ἀπαλλαγῶσι τῶν διαφόρων καταπιέσεων, ὧν ἦσαν θύματα, ἀλλ' αἰσθανόμενοι τὴν ἀδυναμίαν αὐτῶν ἵνα προβῶσιν εἰς φανερὰν στάσιν, συνέστησαν μυστικὴν Ἑταιρίαν, ἵνα, διὰ τοῦ μέσου τούτου, φθάσωσιν εἰς τὸν σκοπὸν αὐτῶν καὶ ἐκλήθησαν «***Λευκὰ τέκνα***» (Whiteboys), διότι, ἵνα καταστῶσιν ἀγνώριστοι, ἔφερον, ἐπὶ τοῦ ἱματισμοῦ αὐτῶν λευκὴν ἀμπεχόνην. Ἐκαλοῦντο προσέτι ***Ἰσοπεδωταὶ*** (fevellers), διότι εἷς ἐκ τῶν κυριωτέρων σκοπῶν αὐτῶν ἦτο ἡ ἰσοπέδωσις τῶν τοίχων δι' ὧν περιεκυκλοῦντο, πρὸς ζημίαν αὐτῶν, αἱ πρὸς νομὴν γαῖαι.

Κατὰ τὸν μῆνα Νοέμβριον τοῦ 1761 διεσπάρησαν εἰς πολυάριθμα στίφη ἐπὶ τῶν πεδιάδων τοῦ Μύνστερ, ἔνθα, ἀφοῦ ἀνέτρεψαν τοὺς περιβόλους τῶν ἀρχικῶς ἐγκαταλειφθεισῶν αὐτοῖς πρὸς νομὴν γαιῶν, ἐπεδόθησαν εἰς παντὸς εἴδους λεηλασίας καὶ καταστροφὰς ὑποχρεοῦντες, πρὸς τοῖς ἄλλοις, δι' ἀπειλῶν καὶ κακώσεων, τοὺς μὴ ἀνήκοντας εἰς τὸν συνεταιρισμὸν αὐτῶν ἀγρότας, νὰ λάβωσι μέρος ἐν αὐτῷ, καὶ ἐκδικούμενοι πᾶσαν τυχὸν ἄρνησιν δι' ἐμπρησμῶν, ἐνίοτε δὲ καὶ φόνων.

Ἡ Ἑταιρία αὕτη διεκρίθη σχεδὸν ἄνευ διακοπῆς, διὰ τοιούτων βιαιοπραγιῶν μέχρι τοῦ 1787 ἔτους, καθ' ἣν ἐποχὴν ἐξαφανίζεται, ἵν' ἀφήσῃ τόπον εἰς ἑτέραν Ἑταιρίαν, ἧς τὰ μέλη ἐκαλοῦντο «***Τέκνα τοῦ Δικαίου***» (Rightboys), καὶ ἥτις ἐζήτει τὴν

ἐλάττωσιν τῆς δεκάτης, τὸν ὁρισμὸν τοῦ μισθώματος τῶν γαιῶν, τὴν ὕψωσιν τῶν ἡμερομισθίων, καὶ τὴν κατάργησιν τοῦ φόρου τῆς ἑστίας, καὶ πολλῶν ἄλλων φόρων. Προέθετο, πρὸς τούτοις, νὰ μὴ ἐπιτρέπῃ τὴν ἀνέγερσιν οὐδενὸς ναοῦ τῶν διαμαρτυρομένων, ἐὰν μὴ ἀνεγείρετο ταὐτοχρόνως καὶ ναὸς τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας. Δὲν ἠρκεῖτο μόνον ν' ἀρνῆται τὴν πληρωμὴν τῆς δεκάτης, ἀλλὰ προέβαινε καὶ εἰς προσβολὰς κατὰ τῶν ἱερέων, οἵτινες, εἰς πολλὰ μέρη, ὑπέστησαν σπουδαίας κακώσεις. Διαλυομένη εἰς ἓν σημεῖον, ἡ Ἑταιρία δὲν ἐβράδυνε ν' ἀνασχηματίζηται εἰς ἕτερον, καὶ ἐπὶ μακρὰ ἔτη ἐφάνη περιφρονοῦσα τὰς ἐνεργείας τῆς Ἀρχῆς.

Τὸ πλημμελὲς τῆς ἐν Ἰρλανδίᾳ εἰσαχθείσης κοινωνικῆς καταστάσεως, συνεπείᾳ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1688, ἐξ οὗ ὑπέφερεν ἔτι μᾶλλον ὁ Καθολικὸς πληθυσμὸς, ὤφειλε θᾶττον ἢ βράδιον νὰ ἐπεκταθῇ μέχρι καὶ αὐτῶν τῶν διαμαρτυρομένων, τουθ' ὅπερ καὶ συνέβη πράγματι. Ἅπαντες οἱ κάτοικοι τῶν ἀγρῶν ὑπεβάλλοντο εἰς ἀγγαρίας, αἵτινες, συστηθεῖσαι πρὸς τὸ κοινὸν συμφέρον, ἀπέβαινον, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πρὸς ἀποκλειστικὸν ὄφελος ἐνίων, καὶ ἐπεβάρυνον ἀφορήτως τὰς πτωχοτέρας τάξεις. Μάτην ἐπανειλημμέναι αἰτήσεις πρὸς κατάπαυσιν παρομοίων καταχρήσεων ἀπηυθύνθησαν τοῖς ἄρχουσιν, ἡ φωνὴ τῶν αἰτούντων οὐδόλως εἰσηκούσθη, καὶ ἡ ἐπέμβασις τῆς ἐνόπλου δυνάμεως κατέστειλε τὰς στάσεις, ἃς ἡ ἀρνησιδικία αὕτη προὐκάλεσεν εἰς διάφορα μέρη.

Ἵν' ἀπαλλαγῶσι τῆς καταπιέσεως ταύτης, οἵ τε Διαμαρτυρόμενοι καὶ οἱ Καθολικοὶ κατέφυγον εἰς τὴν συνήθη τοῦ ἀδυνάτου καταφυγὴν, ἤτοι συνεταιρίσθησαν μυστικῶς καὶ παρεδέχθησαν, ὡς σημεῖον ἀναγνωρήσεως, κλάδαν δρυὸς, δι' οὗ ἐκόσμουν τὰς ἑαυτῶν σημαίας, καὶ ἐξ οὗ ἐκλήθησαν «***Τέκνα τῆς δρυὸς***» (Oakboys). Ὁ ἀρχικὸς σκοπὸς αὐτῶν ἦτο νὰ κατορθώσωσι δικαιοτέραν διανομὴν τῆς πρὸς διατήρησιν τῶν ὁδῶν ἐργασίας, βραδύτερον δὲ, κατὰ μίμησιν τῶν ***Τέκνων τοῦ δικαίου,*** προέθεντο ν' ἀποστερήσωσι τὸν κλῆρον μέρους τῆς δεκάτης, καὶ νὰ κανονίσωσι τὸ μίσθωμα τῶν γαιῶν, καὶ ἰδίᾳ τὸ τῶν γαιανθρακωρυχείων.

Ἡ Ἑταιρία αὕτη, συστηθεῖσα τῷ 1764, ἐποιήσατο, ἐν βραχεῖ

χρόνῳ, μεγάλας προόδους, καὶ ἐπεξετάθη ἐπὶ τοῦ μεγαλειτέρου μέρους τῆς Ἐπαρχίας Οὔλστερ, ἐν ᾗ εἶχε γεννηθῆ. Τότε ἠσθάνθη ἑαυτὴν ἰσχυρὰν ἵν' ἁφαρπάσῃ διὰ τῆς βίας ἐκεῖνο, ὅπερ δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπιτύχῃ διὰ τῆς εἰρηνικῆς ὁδοῦ. Προσέδραμεν ὅθεν εἰς τὰ ὅπλα, καὶ διέπραξε βιαιοπραγίας ἀξιοποίνους κατά τε τῶν ἀρχόντων καὶ κατὰ τῶν πολιτῶν. Στρατὸς ἀπεστάλη ἵνα πολεμήσῃ τοὺς στασιαστὰς, ἐντὸς δὲ ἑβδομάδων τινων ἡ ἐπανάστασις κατεστάλη, ἐκτελεσθεισῶν πολλῶν θανατικῶν ποινῶν.

Ὀκτὼ σχεδὸν ἔτη μετὰ ταῦτα ἔληξαν αἱ ἐκμισθώσεις τῶν γαιῶν τῶν ἐκ τῶν ἀπεράντων κτημάτων ἐν τῇ ἰδίᾳ Ἐπαρχίᾳ τοῦ Μαρκησίου Δόνεγαλ, ὁ δὲ ἐπιστάτης τοῦ Μαρκησίου ἐδήλωσεν ὅτι δὲν θέλει ἀνανεώσει αὐτὰς ἢ ἀντὶ μεγάλων φιλοδωρημάτων. Ἐν τῇ ἀδυναμίᾳ αὐτῶν ὅπως ἱκανοποιήσωσι τὴν ἀπαίτησιν ταύτην, οἱ πλεῖστοι τῶν ἐκμισθωτῶν ἐξεδιώχθησαν καὶ περιῆλθον εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐκλιπαρῶσι δι' ἄσυλον καὶ ἄρτον τὴν δημοσίαν φιλανθρωπίαν. Ἡ μνησικακία ὤθησε τοὺς ἀτυχεῖς τούτους νὰ σχηματίσωσι μυστικὴν Ἑταιρίαν, ἵνα ἐκδικήσωσι τὸ προσγινόμενον αὐτοῖς ἀδίκημα, καὶ ὠνομάσθησαν «***Καρδία χαλύβδινος***» (hearts of steel), ἵνα ἐκφράσωσι τὴν ἐνέργειαν τῆς ἀποφάσεως αὐτῶν. Ἐν βραχεῖ χρόνῳ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ηὐξήθη διὰ τῆς προσελεύσεως ἁπάντων τῶν δυσαρεστημένων τῆς Ἐπαρχίας, ἀφοῦ δὲ κατέστρεψαν τὰ ποίμνια τῶν διαδεχθέντων αὐτοὺς ἐκμισθωτῶν, ἐλεηλάτησαν τοὺς ἀγροὺς, ἐνέπρησαν τὰς συγκομιδὰς, κατεδάφισαν τὰς οἰκίας καὶ διεσπάρησαν κατὰ πολυάριθμα στίφη εἰς τοὺς ἀγροὺς, καταστρέφοντες καὶ λεηλατοῦντες. Ἡ Ἑταιρία διελύθη δι' ἐνόπλου δυνάμεως τῷ 1773, ἀλλ' ἐπειδὴ αἱ ἀφορμαὶ δυσαρεσκειῶν παρέμεινον αἱ αὐταὶ, χιλιάδες τῶν μελῶν αὐτῆς μετηνάστευσαν εἰς τὴν Ἀμερικὴν, ἔνθα συνέτεινον μεγάλως διὰ τῆς ἀνδρείας αὐτῶν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐπαναστάσεως, ἥτις ἀπηλευθέρωσε τὰς Ἀγγλικὰς ἀποικίας ἐκ τῆς κυριαρχίας τῆς Μητροπόλεως.

Ἐν Ἀμερικῇ συνέστησαν τῷ 1861 τὴν Ἑταιρίαν τῶν ***Φαινιάνων,*** σκοποῦσαν ν' ἀποσπάσῃ τὴν Ἰρλανδίαν ἀπὸ τὴν Ἀγγλικὴν κυριαρχίαν καὶ ν' ἀνακηρύξῃ αὐτὴν αὐτόνομον.

Πρὸς ἐπίρρωσιν τῶν ἀρχῶν τῆς Ἑταιρίας ἔδωσαν εἰς αὐτὴν θρησκευτικὸν καὶ πολιτικὸν χαρακτῆρα, ὁ δὲ σάλος τῶν Φαινιάνων ἐν Ἰρλανδίᾳ κατὰ τὸ 1867 ἐνέβαλεν εἰς ἀνησυχίας τὴν Ἀγγλικὴν Κυβέρνησιν, ἥτις καταδιώκει τὰ μέλη αὐτῆς ἀμειλίκτως ἀλλ' ἄνευ ἀποτελέσματος, διότι ἡ Ἑταιρία αὕτη, ἥτις κατὰ τὸν Μάϊον τοῦ 1882 ἀπετόλμησε τὴν δολοφονίαν τοῦ Ἀντιβασιλέως τῆς Ἰρλανδίας, λόρδου Καβενδὶς, ὑφίσταται καὶ νῦν ἔτι ἀκμαία, καραδοκοῦσα τὴν κατάλληλον περίστασιν ὅπως ἀποσείσῃ τὸν Ἀγγλικὸν ζυγόν.

Ἡ νομοθετικὴ ἕνωσις τῆς Ἰρλανδίας μετὰ τῆς Ἀγγλίας, συντελεσθεῖσα τῷ 1800, ἀντὶ νὰ βελτιώσῃ τὴν τύχην τῶν κατωτέρων τοῦ λαοῦ τάξεων, συνέτεινε, τοὐναντίον, ἵνα καταστήσῃ αὐτὴν μᾶλλον ἀφόρητον.

Τούτου ἕνεκα, δὲν ἐβράνυνον νὰ συστηθῶσι νέαι μυστικαὶ Ἑταιρίαι, ὧν ἡ σπουδαιοτέρα ἦτο ἡ τῶν «***Ἁλωῶν***» (thrashers), ἥτις ἐπολέμει ἰδίᾳ τὴν ὑπὲρ τοῦ Ἀγγλικανικοῦ κλήρου εἰσπραττομένην δεκάτην, καὶ τὰ ὑπὸ τῶν Καθολικῶν ἱερέων ἐξαιτούμενα δικαιώματα διὰ τὰ διάφορα πνευματικὰ ἀξιώματα αὐτῶν. Ὁ τρόπος δὲ μεθ' ὧν εἰργάζετο ἦτο σχεδὸν ὁ αὐτὸς πρὸς ἐκεῖνον τῶν ἀρχαίων ***Λευκῶν τέκνων.*** Καταδιωκομένη αὐστηρῶς ὑπὸ τῶν ἀρχῶν, ἡ Ἑταιρία τῶν ***Ἁλωῶν*** δὲν ἐβράδυνε νὰ ἐξαφανισθῇ, οὐδέποτε ὅμως διελύθη ὁλοσχερῶς, καὶ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἔδιδε πάντοτε μέχρις ἐσχάτων σημεῖα ὑπάρξεως διὰ πληθῦος ἀξιοποίνων πράξεων.

Τὰ θρησκευτικὰ καὶ πολιτικὰ μίση ὑπῆρξαν διὰ τὴν Ἰρλανδίαν ἑτέρα πηγὴ μυστικῶν Ἑταιριῶν, δύο δὲ τοιαῦται Ἑταιρίαι ἐσχηματίσθησαν σχεδὸν ταὐτοχρόνως κατὰ τὸ ἔτος 1785. Ἡ πρώτη συνέκειτο ἐκ διαμαρτυρομένων, εἰσέβαλεν εἰς τὰς οἰκίας τῶν Καθολικῶν, ὑπὸ τὴν πρόφασιν νὰ κατάσχῃ τὰ ἐν αὐταῖς δῆθεν ἀποκρυπτόμενα ὅπλα, ἔθραυεν ἢ ὑπεξήρει τὰ ἔπιπλα καὶ πᾶν τὸ προστυχὸν, διέπραττε φρικώδεις βιαιοπραγίας ἐπὶ τῶν ἰδιοκτητῶν. καὶ προέβαινε μάλιστα καὶ εἰς τὸν ἐμπρησμὸν τῶν οἰκιῶν. Ἐπειδὴ τὰς ἐκδρομὰς ταύτας ἐξετέλει πάντοτε κατὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου, τούτου ἕνεκεν ἔλαβε τὴν προσωνυμίαν «***Ἑταιρία τῶν τέκνων τῆς χαραυγῆς***» (break-of-dayboys society).

Αἱ παρ' αὐτῆς διαπραττόμεναι βιαιοπραγίαι προὐκάλεσαν τὴν σύστασιν δευτέρας Ἑταιρίας. Ὑπὸ τὴν προσωνυμίαν «***Ἀμυντῆ-***

ρες» (defenders), οἱ Καθολικοὶ συνηνώθησαν καὶαὐτοὶ, ἵνα λυσιτελέστερον ἀμυνθῶσι κατὰ τῶν προσβολῶν, ὧν αὐτοί τε καὶ οἱ ὁμόθρησκοι αὐτῶν ἦσαν τὸ ἀντικείμενον, ἀλλ', ὡς ἦτο ἐπόμενον, μὴ περιορισθέντες εἰς μόνην τὴν ἄμυναν, κατέστησαν καὶ αὐτοὶ ἐπιθετικοὶ, καὶ ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐνιαυτῶν αἱματηραὶ συγκρούσεις ἐλάμβανον χώραν μεταξὺ τῶν δύο μερίδων.

Κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1798 οἱ ***Ἀμυντῆρες*** ἠνώθησαν μετὰ τῶν ***Ἡνωμένων Ἰρλανδῶν*** (united Irishmen), εἰς οὓς ἀνήκει ἡ δόξα τῆς διοργανώσεως τοῦ κινήματος. Ἠττηθέντες ἐν τῇ πάλῃ, οἱ ἑταῖροι τῆς τελευταίας ταύτης Ἑταιρίας ἐξηκολούθησαν οὐχ' ἧττον νὰ συνέρχωνται, ἀλλ' ἐν μεγάλῃ μυστικότητι, καὶ βραδύτερον ἀνεφάνησαν δημοσίᾳ ὑπὸ τὴν προσωνυμίαν «***Ταινιοφόροι***» (Ribbonmen), ἐκ τῆς ταινίας, ἥτις ἐχρησίμευεν αὐτοῖς ὡς σύνθημα.

Ἐκ τῶν τάξεων τῶν ***Ταινιοφόρων*** ἐξῆλθον τὰ ***Τέκνα τοῦ Ἁγίου Πατρικίου*** (Saint Patrik boys), ὧν οἱ Κανονισμοὶ ἀνεκαλύφθησαν καὶ ἐδημοσιεύθησαν τῷ 1835. Ὁ ὅρκος, ὃν ὤμνυεν ὁ ὑποψήφιος ἦτο τρομερός.

— «Ὀμνύω, ἔλεγεν ὁ νεόφυτος, ν' ἀφεθῶ νὰ μοὶ κοπῇ ἡ δεξιὰ χεὶρ, νὰ καθηλωθῇ ἡ χεὶρ αὕτη ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ δεσμωτηρίου τῆς Ἀρμάγης μᾶλλον ἢ ν' ἀπατήσω καὶ νὰ προδώσω ἀδελφὸν, νὰ ἐπιμείνω ἀγωνιζόμενος ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως, ἣν ἠσπάσθην, οὐδενὸς νὰ φεισθῶ, ἀπὸ τοῦ λίκνου μέχρι τῆς βακτηρίας, νὰ μὴ λάβω οἶκτον, μήτε πρὸς τοὺς στεναγμοὺς, μήτε πρὸς τὰς κραυγὰς τῆς νεότητος, μήτε πρὸς τοὺς τοῦ γήρατος, ἀλλὰ νὰ λουσθῶ ἐν τῷ αἵματι τῶν ***Αὐρασιανιστῶν***» (Orangemen).

Οἱ ἀδελφοὶ ἀνεγνωρίζοντο μεταξύ των διὰ τοῦ ἑξῆς διαλόγου:

— Ὁ Θεὸς εἴη σοι βοηθός.
— Καὶ ὑμῖν ἐπίσης.
— Ὡραῖα ἡμέρα!
— Ὡραιοτέρα θ' ἀνατείλῃ.
— Ὁ δρόμος εἶνε κακός.
— Θὰ διορθωθῇ.
— Μὲ τί;
— Μὲ τὰ ὀστᾶ τῶν διαμαρτυρομένων.

— Τί πρεσβεύεις;
— Τὸν ὄλεθρον τῶν Φιλισταίων.
— Ποῖον μῆκος ἔχει ἡ ῥάβδος σου;
— Εἶνε ἀρκούντως μακρὰ ἵνα καταφθάσῃ αὐτούς.
— Τί κορμὸς παρήγαγεν αὐτήν;
— Κορμὸς Γαλλικὸς, ἀλλ' ἐβλάστησεν ἐν Ἀμερικῇ, καὶ νῦν σκιάζει τὰ τέκνα τῆς χλοερᾶς Ἰρλανδίας.
— Τί ὑπάρχει μεταξὺ ἡμῶν;
— Ἀγάπη, πατρὶς, ἀλήθεια.
— Πῶς ἀναπαύεσαι;
— Ἐν εἰρήνῃ, ἵνα ἐγερθῶ ἐν πολέμῳ.
— Θάρρος.
— Καρτερία.

Οἱ ***Αὐρασιανισταὶ*** (Orangistes), περὶ ὧν γίνεται μνεία ἐν τῷ ἀνωτέρῳ ὅρκῳ, εἰσὶ τὰ μέλη ἑτέρας μυστικῆς Ἑταιρίας, σχηματισθείσης ἐπίσης ἐν Ἰρλανδίᾳ. Διαμαρτυρόμενοι εἶχον ἐγκαταστῆ εἰς πολλοὺς ἀγροὺς, ἐξ ὧν εἶχον ἐξώσει Καθολικοὺς, καὶ οἱ δυστυχεῖς οὗτοι ἀπόκληροι, ἐν ἐλλείψει πόρων ζωῆς, ἡμίγυμνοι καὶ ἐν ἀπελπισίᾳ ὑπὸ τῆς πείνης εὑρισκόμενοι, προέβησαν εἰς βιαιοπραγίας κατά τε τῶν προσώπων καὶ τῶν κτημάτων τῶν διαδόχων αὐτῶν. Ὀλιγάριθμοι ἐν τῇ χώρᾳ, οἱ διαμαρτυρόμενοι συνηνώθησαν, ἵνα μετὰ περισσοτέρας ἐπιτυχίας ἀμυνθῶσι κατὰ τῶν προσβολῶν τῶν Καθολικῶν, τοῦ δὲ φυλετικοῦ πνεύματος ἐπιτείνοντος τὸ μῖσος, ὅπερ ἠσθάνοντο, ἐπεδόθησαν εἰς τρομερὰς ἀντεκδικήσεις.

Ἡ πάλη αὕτη, ἀρξαμένη μεταξὺ Πορταδόουν καὶ Δουγγανὼν, ἐξηπλώθη, ἐν βραχεῖ χρόνου διαστήματι, ἐφ' ὅλων τῶν Κομητειῶν τῆς βορείου Ἰρλανδίας. Βραδύτερον, πληθὺς Καθολικῶν, ἠναγκασμένων νὰ ἐγκαταλείψωσι τὴν Ἐπαρχίαν, κατέφυγον εἰς διάφορα τῆς Ἰρλανδίας μέρη, εἰς ἃ τὸ μῖσος τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν τοὺς κατεδίωξεν ἔτι.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐσχηματίσθη ἡ Ἑταιρία τῶν ***Αὐρασιανιστῶν,*** καὶ συνεκρότησε τὴν πρώτην συνεδρίαν αὐτῆς τὴν 21ην Σεπτεμβρίου τοῦ ἔτους 1795, ἐν τῇ οἰκίᾳ ἑνὸς γεωργοῦ, καλουμένου Σλὼν, καὶ ἐν τῷ ἀφανεῖ χωρίῳ Λουγκάλ. Τὰ ***Τέκνα***

τῆς χαραυγῆς ἠνώθησαν μετ' αὐτῆς, καὶ ἐσχηματίσθη ἡ Μεγάλη Στοὰ, ἥτις ἐξέδοτο πρὸς τὰς σχηματισθείσας διαφόρους ἰδιαιτέρας Ἑταιρίας συνταγματικοὺς χάρτας (warrants), ὅπως νομιμοποιηθῶσιν αἱ ἐργασίαι αὐτῶν.

Ἐν ἀρχῇ οἱ ***Αὐρασιανισταὶ*** ἀνήκων ἅπαντες εἰς τὰς κατωτέρας τοῦ λαοῦ τάξεις, δὲν ἐβράδυνον ὅμως νὰ δεχθῶσιν ἐν τοῖς κόλποις αὐτῶν πρόσωπα ὑψηλῆς περιωπῆς, κατὰ δὲ τῷ 1798, ὅτε ἡ Μεγάλη Στοὰ συνεζήτησε καὶ ἐπεψήφισε τοὺς Κανονισμοὺς αὐτῆς, ἦσαν ***Μέγας Διδάσκαλος*** ὁ Θωμᾶς Βέρνερ καὶ Γραμματεὺς ὁ Ἰωάννης Ἠλίας Βερεσφὼρ, ἀμφότεροι σημαντικοὶ διά τε τὴν γέννησιν καὶ τὸν πλοῦτον αὐτῶν.

Ἡ Ἑταιρία δὲν ἐβράδυνε νὰ ἐπεκταθῇ ἐφ' ἁπάσης τῆς Ἰρλανδίας, κατὰ δὲ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος αἰῶνος διέβη τὸν πορθμὸν καὶ ἐγκατέστη ἐν Ἀγγλίᾳ, ἰδίᾳ ἐν τοῖς διαμερίσμασι τῶν ἐργοστασιαρχῶν. Μεγάλη Στοὰ ἱδρύθη ἐν Μεγγεστρίᾳ, ἐξ ἧς ἐξῆλθον ἅπαντες οἱ Συνταγματικοὶ χάρται, οἱ ἀρχικῶς ἀποσταλέντες πρὸς τὰς Στοὰς τοῦ Βασιλείου. Ἡ ἕδρα τῆς Ἀρχῆς ταύτης μετεκομίσθη, τῷ 1821, ἐν Λονδίνῳ καὶ ἔσχεν ὡς Μέγαν Διδάσκαλον τὸν Δοῦκα τῆς Ὑόρκης, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ὁποίου, ἐπισυμβάντα τῷ 1827, διεδέχθη αὐτὸν ἐν τῷ ἀξιώματι τούτῳ ὁ δοὺξ τῆς Κουμβερλάνδης, ὅστις κατόπιν ἐγένετο βασιλεὺς τοῦ Ἀννοβέρου, τὸ δὲ ἑπόμενον ἔτος, ὁ Μέγας Διδάσκαλος, προσκληθεὶς ἵνα προεδρεύσῃ τῆς ἀνασυστάσεως τῶν ἐν Ἰρλανδίᾳ Αὐρασιανιστῶν, εὑρέθη οὕτως ἐν πραγματικότητι ἐπὶ κεφαλῆς τῶν δύο κλάδων τῆς Ἑταιρίας.

Οἱ Ἰρλανδικοὶ Κανονισμοὶ, ἀναθεωρηθέντες ὑπὸ τῆς Μεγάλης Στοᾶς κατὰ τὸν Ἰούνιον μῆνα τοῦ 1835, ἵνα συμμορφωθῶσι πρὸς τὸ ψήφισμα τοῦ Κοινοβουλίου σχετικῶς πρὸς τὰς μυστικὰς Ἑταιρίας, ἀνετυπώθησαν ἀμέσως μετὰ τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ Μεγάλου Διδασκάλου, ὑπὸ τοῦ Ἐπισκόπου τῆς Σαλισβουρίας, Μεγάλου Ἀρχιερέως, καὶ ὑπὸ πολλῶν εὐπατριδῶν καὶ ἱερέων τοῦ συντηρητικοῦ κόμματος.

Ἀρχικῶς, ἡ Ἑταιρία ὑπεχρέου τοὺς ὑποψηφίους νὰ ὁρκισθῶσιν ὅτι θὰ τηρήσωσι μυστικὰς τὰς μυστηριώδεις αὐτῆς περιβολὰς, ὅτι θὰ ὑποστηρίξωσι καὶ θὰ προασπίσωσι δι' ὅλης τῆς δυνάμεως

αὐτῶν «τὸν βασιλέα, καὶ ἅπαντας τοὺς νομίμους διαδόχους αὐτοῦ, ***ἐνόσῳ πρεσβεύουσι τὰ τοῦ δόγματος τῶν διαμαρτυρομένων***». Ἀπήτει, πρὸς τούτοις, νὰ μὴ ἀναγνωρίζωσι τὴν ὑπεροχὴν τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐλῆς καὶ νὰ διαμαρτυρηθῶσι δημοσίᾳ κατὰ τοῦ δόγματος τῆς μετουσιώσεως. Ἐπειδὴ αἱ ὑποχρεώσεις αὗται ἀπηγορεύοντο ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ψηφίσματος τοῦ Κοινοβουλίου ἐπὶ τῶν μυστικῶν Ἑταιριῶν, οἱ Αὐρασιανισταὶ διέγραψαν αὐτὰς, ἀλλ' αἱ πρὸς τοῦτο ἐπενεχθεῖσαι μεταβολαὶ ἐν τοῖς Κανονισμοῖς ἠλλοίωσαν μᾶλλον τὸ γράμμα ἢ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀρχικοῦ κώδικος.

Ἐν κεφαλίδι τῶν νέων Κανονισμῶν ἡ Ἑταιρία ἐδήλωσεν ὅτι σκοπὸς αὐτῆς ἦτο ἡ διατήρησις τῆς ἀληθοῦς θρησκείας, τῆς ὑπὸ τῶν νόμων παραδεδεγμένης, ἡ διαμαρτυρομένη διαδοχὴ τοῦ στέμματος, καὶ ἡ προστασία τῶν προσώπων καὶ τῶν ἰδιοκτησιῶν τῶν Αὐρασιανιστῶν. Διεκήρυξεν ὅτι εἶνε ἀποκλειστικῶς διαμαρτυρομένη, ἀλλὰ ταὐτοχρόνως ὅτι πρεσβεύει τὴν μᾶλλον ἀπόλυτον ἀνεξιθρησκείαν, τὰ προσόντα δὲ ἅτινα ἀπήτει παρὰ τῶν μελῶν αὐτῆς ἦσαν, ἡ πίστις, ἡ εὐσέβεια, ἡ ἀβροφροσύνη, ὁ οἶκτος. Ὁ Αὐρασιανιστὴς ὤφειλε νὰ εἶνε ἐγκρατὴς, τίμιος, σώφρων, κ.τ.λ.

Αἱ ἀποφάσεις τῆς Μεγάλης Στοᾶς, ἵνα ἔχωσι κῦρος νόμου, ὤφειλον νὰ φέρωσι τὴν ἔγκρισιν τοῦ Μεγάλου Διδασκάλου, ὅστις εἶχεν ἀπόλυτον δικαίωμα ἀρνησικυρίας ἐφ' ὅλων τῶν προτάσεων.

Μετὰ τὴν Κεντρικὴν Ἀρχὴν εἵποντο, κατὰ ἱεραρχικὴν τάξιν, αἱ Μεγάλαι Στοαὶ τῶν Κομητειῶν, αἱ Μεγάλαι Στοαὶ τῶν Ἐπαρχιῶν καὶ αἱ ἰδιαίτεραι Στοαὶ, ἐκλέγουσαι ἅπασαι ἐτησίως τοὺς ἀξιωματικοὺς αὐτῶν. Αἱ τελευταῖαι ἀντεπροσωπεύοντο διὰ πληρεξουσίων παρὰ ταῖς Μεγάλαις Στοαῖς τῶν Ἐπαρχιῶν, αὗται δ' ἐπίσης δι' ὁμοίων παρὰ ταῖς Μεγάλαις Στοαῖς τῶν Κομητειῶν, καὶ αὗται πάλιν ἐπίσης παρὰ τῇ Μεγάλῃ Στοᾷ τοῦ Δουλβίνου, ἥτις εἶχε τὴν ἀνωτάτην διοίκησιν ἁπάσης τῆς Ἑταιρίας. Αἱ ἰδιαίτεραι Στοαὶ ἠδύναντο νὰ συστηθῶσιν ὅπου δήποτε, τῇ βοηθείᾳ μικροῦ ἀριθμοῦ μελῶν ***Αὐρασιανιστῶν.***

Συνταγματικὸς χάρτης (warran) ἐχορηγεῖτο ἑκάστῃ ὑπὸ τῆς Μεγάλης Στοᾶς, καὶ διὰ τῆς ἧς ἐξήρτητο Ἐπαρχιακῆς Στοᾶς ἐπὶ πληρωμῇ μιᾶς γουϊνέας καὶ ἐτησίας εἰσφορᾶς, κατ' ἐλάχιστον, τριῶν σελλινίων καὶ ἓξ πενῶν δι' ἕκαστον μέλος αὐτῆς.

Πᾶς διαμαρτυρόμενος, ἀποκλειστικὸς καὶ ἀφοσιωμένος, ἔχων συμπεπληρωμένον τὸ δέκατον ὄγδοον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ, ἠδύνατο νὰ γείνῃ δεκτὸς ἐν Στοᾷ, ἐὰν, ἄλλως τε, ἡ κάλπη τῆς ψηφοφορίας, εἰς ἣν ὑπεβάλλετο, ἀπέβαινεν αὐτῷ εὐνοϊκή.

Αἱ ἐργασίαι τῶν Στοῶν ἠνοίγοντο καὶ ἐκλείοντο πάντοτε διὰ προσευχῆς, συνεκροτοῦντο δὲ συνήθως ἔν τινι δημοσίῳ Καταστήματι. Ὁ ὑποψήφιος εἰσήγετο, κρατῶν τὴν Βίβλον ἐν τῇ μιᾷ χειρὶ καὶ τοὺς Κανονισμοὺς τῶν Αὐρασιανιστῶν ἐν τῇ ἑτέρᾳ, ὑπεβάλλετο εἰς σωματικὰς καὶ ἠθικὰς δοκιμασίας, οἱ δὲ ἀπευθυνόμενοι πρὸς αὐτὸν λόγοι ἦσαν τοσοῦτον δεξιῶς συντεταγμένοι, ὥστε δὲν ὑπῆρχεν ἀνάγκη ἵνα δώσῃ ὅρκον ὅτι θὰ ἐτήρει θρησκευτικὴν σιγὴν ἐπὶ παντὸς ὅ,τι ἀφεώρα τὴν Ἑταιρίαν.

Κατὰ τὸ ἔτος 1835 ἡ Μεγάλη Στοὰ τῆς Ἰρλανδίας, συγκειμένη ἐκ τοῦ Μεγάλου Διδασκάλου, τεσσαράκοντα ἀντιπροσώπων Μεγάλων Διδασκάλων, ἐξ ὧν ἕνδεκα ἦσαν ὁμότιμοι τῆς Ἀγγλίας, δώδεκα ***Μεγάλων Προεστώτων,*** ἐν οἷς εὑρίσκοντο μεγάλοι Ἐκκλησιαστικοὶ λειτουργοὶ, καὶ ἐξ ἑκατὸν ὀγδοήκοντα ἓξ ἑτέρων ἀξιωματικῶν ἀνωτέρων τάξεων, μεγάλων ἰδιοκτητῶν, μελῶν τοῦ Κοινοβουλίου καὶ τοῦ κλήρου, διῴκει εἴκοσι Μεγάλας Στοὰς Κομητείας, ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῶν ὁποίων εὑρίσκοντο ὀγδοήκοντα Ἐπαρχιακαὶ Στοαὶ, ἔχουσαι ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐξάρτησιν αὐτῶν χιλίας πεντακοσίας ἰδιαιτέρας Στοὰς, ἀριθμούσας ἀπὸ εἴκοσι μέχρι διακοσίων μελῶν ἑκάστη, καὶ ἀπετέλουν οὕτω ὁλικὸν ἄθροισμα διακοσίων ἕως διακοσίων εἴκοσι χιλιάδων ἀνδρῶν πάσης τάξεως.

Ἐκ τῆς Ἀγγλίας, ἔνθα εἶχε κατὰ πολὺ ἐπεκταθῇ, καὶ ἠρίθμει, ἐν μόνῃ τῇ πόλει τοῦ Λονδίνου, πλέον τῶν πεντήκοντα χιλιάδων ὀπαδῶν, ἡ Ἑταιρία διεδόθη ταχέως ἐν Σκωτίᾳ, ἐν Ἰταλίᾳ, ἐν ταῖς βρεταννικαῖς φρουραῖς τῆς Μεσογείου, καὶ μέχρι τοῦ Ἄνω καὶ Κάτω Καναδᾶ, ἔνθα ὁ Γόβαν ἦτο ὁ Μέγας Ἐπαρχιακὸς Διδάσκαλος. Εἰς τὰς δύο ταύτας Ἐπαρχίας ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν αὐτῆς ἀνήρχετο κατὰ τὸ 1835 εἰς δώδεκα χιλιάδας ὀκτακοσίους πεντήκοντα τρεῖς, διανεμημένους εἰς δέκα ἑπτὰ Κομητείας, τεσσαράκοντα Ἐπαρχίας καὶ ἑκατὸν πεντήκοντα τέσσαρας ἰδιαιτέρας Στοάς. Ἡ Ἑταιρία τῶν ***Αὐρασιανιστῶν*** εὗρεν ὀπαδοὺς, ὄχι μόνον μεταξὺ τῶν πολιτῶν, ἀλλὰ καὶ ἐν αὐταῖς ταῖς τάξεσι τοῦ στρατοῦ, συστηθεισῶν ***Στοῶν,*** ἐντὸς πλέον τῶν πεντήκοντα Συνταγμάτων.

Ὁ ***Αὐρασιανισμὸς*** ἦτο Ἑταιρία οὐσιωδῶς πολιτικὴ, ἐλάμβανε μέρος πάντοτε ἀμέσως ἢ ἐμμέσως εἰς τὰς δημοσίας ὑποθέσεις. Ὁτὲ μὲν ἀνεμιγνύετο εἰς τὰς ἐκλογὰς, ἐπιβάλλων διὰ τοῦ τρόμου ὑποψηφίους βασιλικοὺς ***(τόρεις),*** ἀποκλειομένων τῶν ὑποψηφίων φιλελευθέρων μοναρχικῶν ***(οὐΐγγων),*** ὁτὲ δὲ παρενέβαλε προσκόμματα εἰς τὴν πορείαν τῆς Κυβερνήσεως, εἴτε διὰ στασιαστικῶν διαδηλώσεων, εἴτε ἀντιπράττουσα παντοιοτρόπως πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν μέτρων ἐναντίων τῶν σκέψεων καὶ τῶν συμφερόντων αὐτῆς.

Καταγγελθεῖσα ἐνώπιον τοῦ Κοινοβουλίου, τῷ 1835, ἡ Ἑταιρία ὑπῆρξε τὸ ἀντικείμενον δικαστικῆς ἐρεύνης, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας, τὸ ἑπόμενον ἔτος, αἱ δύο Βουλαὶ ἐψήφισαν τὴν κατάργησιν αὐτῆς, αἱ δὲ Στοαὶ αὐτῆς ἔπαυσαν ἔκτοτε νὰ συνέρχωνται.

ΑΓΓΛΙΑ

Αἱ καταπιέσεις, αἱ ὠθήσασαι τοὺς δυστυχεῖς χωρικοὺς τῆς Ἰρλανδίας νὰ ζητήσωσι τὴν θεραπείαν τῶν ἑαυτῶν παραπόνων, ἣν ὁ νόμος ἠρνεῖτο αὐτοῖς, εἰς τὴν ὑπόκωφον ἐνέργειαν τῶν μυστικῶν Ἑταιριῶν, παρήγαγον καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ ἀνάλογα ἀποτελέσματα.

Ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ τῆς Οὐαλλίας ἐσχηματίσθη μυστικὴ Ἑταιρία, ἧς τὰ μέλη ἐκλήθησαν «***Ρεββεκαΐται»,*** ἐκ τοῦ ψευδωνύμου τῆς Μὶς Ρεββέκας, ὑφ' ὃ ἐκρύπτετο ὁ παρ' αὐτῶν ἐκλεχθεὶς ἀρχηγός. Τὰ μέσα, ὧν ἐχρῶντο οἱ ὀπαδοὶ τῆς Ἑταιρίας ταύτης, ἦσαν ὅμοια πρὸς ἐκεῖνα τῶν ***Λευκῶν τέκνων*** τῆς Ἰρλανδίας, καθίσταντο ἀγνώριστοι, περιβαλλόμενοι λευκὸν ἀμπέχονον ἐπὶ τοῦ ἱματισμοῦ αὐτῶν, καὶ μετέβαινον ἵνα ἀνατρέψωσι τὴν νύκτα, οὐχὶ τοὺς περιβόλους τῶν εἰς νομὴν προωρισμένων ἀγρῶν, ἀλλὰ τοὺς φραγμοὺς καὶ τὰς θύρας τοὺς εὑρισκομένους κατὰ μικρὰ διαστήματα ἐπὶ τῶν δημοσίων ὁδῶν, ἐφ' ὅλων τῶν παρόδων, ἐν τῇ εἰσό-

δῳ τῶν ταπεινωτέρων καλυβῶν, καὶ οὓς δὲν ἠδύναντο νὰ διαβῶσιν ἄνευ πληρωμῆς ὑπερόγκων διοδίων. Ἐπὶ πολλοὺς μῆνας ἐξετέλεσαν σχεδὸν ἄνευ ἀντιστάσεως τὸ ἔργον, ὅπερ ἀνεδέχθησαν, βοηθούμενοι κρύφα ὑφ' ὅλου τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἐπαρχίας, ὅστις ἤλπιζε πάντοτε νὰ κερδήσῃ ἐκ τῆς ἀλλαγῆς τῆς ἐνεστώσης τῶν πραγμάτων καταστάσεως, τέλος ὅμως, πολυάριθμος στρατὸς ἀπεστάλη πρὸς περιστολὴν αὐτῶν, καὶ οὕτως ἠναγκάσθησαν νὰ διαλυθῶσι καὶ νὰ παραιτηθῶσι τῆς ἐπιχειρήσεως αὐτῶν.

Αἱ προεκτεθεῖσαι Ἑταιρίαι δὲν ἦσαν αἱ μόναι, ὧν τὴν περιστολὴν ἐπεδίωκεν ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις. Κατὰ τὸ 1837, μετὰ τὴν πρώτην ἐπανάστασιν τοῦ Καναδᾶ, ἐσχηματίσθη ἐν ταῖς ὁμόροις Ἐπαρχίαις τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς Ἑταιρία, κληθεῖσα οἱ «***Θηρευταὶ***» (Chasseurs), ἧς σκοπὸς ἦτο νὰ στρατολογῇ τοὺς δυσαρεστημένους καὶ νὰ παρασκευάσῃ δευτέραν ἐπανάστασιν. Φρονοῦσιν ὅτι τὸ σχέδιον καὶ τὸ τυπικὸν τῆς Ἑταιρίας ταύτης εἰσιν ἐφευρέσεως Ἀμερικανικῆς. Οἱ Ἑταῖροι ἐστρατολογοῦντο ἐν ἀρχῇ ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις μεταξὺ τῶν προσφύγων Φραγκο-Καναδῶν, κατώρθωσαν δ' ἔπειτα νὰ διαδώσωσι τὰς ἀρχὰς αὐτῶν ἐφ' ὅλων σχεδὸν τῶν παροικιῶν τῆς Ἐπαρχίας Μοντρεὰλ, καὶ ἐπεξέτεινον αὐτὰς μέχρι τῆς Κεβέκης. Ὁ Μὰκ-Λεώδης, εἷς τῶν ἐπαναστατῶν τοῦ Ἄνω Καναδᾶ, ἦλθεν ἐν τῇ πόλει Σαὶντ-Ἀλβὰν, κατὰ τὸ 1837, ἔλαβε τοὺς βαθμοὺς αὐτοῦ ἐν τῇ Ἑταιρίᾳ, καὶ μετέφερεν αὐτοὺς ἐν τῷ Ἄνω Καναδᾷ, ἔνθα οἱ Ἀγγλο-Καναδοὶ ἐπαναστᾶται, οἵτινες εἶχον τοῦ αὐτοῦ σχεδὸν τύπου Ἑταιρίας, ἀνέμιξαν αὐτὰς μετὰ τῶν νέων.

Ἐν τῇ Ἑταιρίᾳ ταύτῃ ὑπῆρχον τέσσαρες ἱεραρχικοὶ βαθμοί, ὁ ***Θηρευτὴς,*** ὁ ***Ρακέττης,*** ὁ ***Κάστωρ*** καὶ ὁ ***Ἀετός.*** Ὁ ***Ἀετὸς*** ἦτο ἀρχηγὸς, οὗτινος ὁ βαθμὸς ἀντεστοίχει πρὸς τὸν τοῦ Συνταγματάρχου, ὁ ***Κάστωρ*** εἶχε τὸν βαθμὸν τοῦ λοχαγοῦ καὶ διώκει ἓξ ***Ρακέττας,*** ἕκαστος ***Ρακέττης*** εἶχεν ὑπὸ τὰς διαταγὰς αὐτοῦ ἐννέα ἄνδρας, εἰς τρόπον ὥστε ὁ λόχος τοῦ ***Κάστορος*** ἀπετελεῖτο ἐξ ἑξήκοντα ἑταίρων. Οἱ ***Θηρευταὶ*** ἦσαν ἁπλοῖ στρατιῶται ἢ ἄνδρες, ὑπῆρχε δὲ δι' ἑκάστην Ἐπαρχίαν εἷς ***Ἀετὸς*** μετ' ἐπαρκοῦντος ἀριθμοῦ ***Θηρευτῶν.***

Ἡ συνδρομὴ τριῶν τοὐλάχιστον ἑταίρων ἀπητεῖτο διὰ τὴν

εἰσδοχὴν νέου μέλους, ἥτις ἐγίνετο ὑπὸ τὴν προεδρείαν ἑνὸς ***Κάστορος,*** παρισταμένων δύο ἑταίρων κατωτέρων βαθμῶν. Ὁ εἷς τῶν παρισταμένων τούτων ἦτο ὡπλισμένος διὰ ξίφους καὶ ὁ ἕτερος διὰ περιστρόφου. Ὁ ὑποψήφιος εἰσήγετο μὲ ὀφθαλμοὺς κεκαλυμμένους δι' ἐπιδέσμου, ἀφοῦ δὲ ἀπηύθυνον αὐτῷ ἐρωτήσεις τινας, ὅπως βεβαιωθῶσι περὶ τῆς εἰλικρινείας τῆς ἐπιθυμίας αὐτοῦ, ἐπέταττον αὐτῷ νὰ γονυπετήσῃ, καὶ ἐν τῇ θέσει ταύτῃ ὤφειλε νὰ δώσῃ ὅρκον ἐχεμυθίας καὶ ὑποταγῆς, καὶ, ἐν περιπτώσει παραβάσεως αὐτοῦ, νὰ ὑποβάλληται εἰς τὴν ἀποκοπὴν τοῦ τραχήλου αὐτοῦ. Τότε ἀπεκάλυπτον τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ εὑρίσκετο περιστοιχούμενος ὑπὸ ἀνδρῶν τεταμένον ἐχόντων τὸν βραχίονα καὶ ἑτοίμων ἵνα πλήξωσιν αὐτόν. Ἡ περίπτωσις αὕτη τῆς εἰσδοχῆς ὑπεμίμνησκεν αὐτῷ συμβολικῶς ὅτι ἡ ἐλαχίστη ἀκριτομυθία αὐτοῦ θὰ ἐτιμωρεῖτο διὰ τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου.

Ὁ κοινὸς δι' ὅλους τοὺς βαθμοὺς τρόπος ἀναγνωρίσεως συνίστατο νὰ λαμβάνῃ ὁ ἐξετάζων τὴν δεξιὰν χεῖρα τοῦ ἐξεταζομένου, εἶτα, διὰ τῆς ἀριστερᾶς, τὸ ἄκρον τῆς χειρίδος τοῦ ἐνδύματος αὐτοῦ, καὶ ν' ἀνεγείρῃ αὐτὸ, ὁ δ' ἐξεταζόμενος ὤφειλε νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν αὐτὴν χειραψίαν. Τὸ σημεῖον συνίστατο νὰ θέτωσι τὸν μικρὸν δάκτυλον ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ ῥώθωνος ἢ ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ ὠτὸς, καὶ ἡ συνθηματικὴ λέξις διημείβετο, τοῦ μὲν ἐρωτῶντος—«Εἶνε σήμερον Τρίτη;» τοῦ δὲ ἀπαντῶντος—«Ὄχι εἶνε Τετάρτη».

Ἡ Ἑταιρία συνεκρότει τὰς ἑαυτῆς συνελεύσεις ἐν ἁπάσαις σχεδὸν ταῖς πόλεσι τοῦ Κάτω Καναδᾶ, ἐν Μαχιγὰν, ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ, ἐν Βερμὼν, ἐν Μαίνῃ, ἐπέκτεινε δὲ τὰς διακλαδώσεις αὐτῆς μέχρι Γαλλίας, ἐν ταῖς τάξεσι τῆς δημοκρατικῆς μερίδος, δὲν διήρκεσεν ὅμως, ἐν τούτοις, πλέον τῶν δέκα ὀκτὼ μηνῶν ἢ δύο ἐτῶν. Δύο ἐπαναστᾶται, ὁ Ἰωάννης Βαπτιστὴς Ἐρρῖκος Βριὲν, καὶ ὁ Γουλιέλμος Λεβὲκ, ὑπάλληλος, ἐγκαθειργμένος ἐν τοῖς δεσμωτηρίοις τοῦ Μοντρεὰλ, προέβησαν εἰς πλήρεις ἀποκαλύψεις περὶ τῆς Ἑταιρίας πρὸς τὰς Ἀρχὰς, περιέγραψαν τοὺς τύπους καὶ τὰ μυστήρια, καὶ ἔδωσαν κατάλογον τῶν κυριωτέρων μελῶν αὐτῆς. Ἀμφότεροι κατεδικάσθησαν εἰς θάνατον, ἀλλ' ὀλίγον μετὰ ταῦτα ἀπηλευθερώθησαν ὑπὸ τὸν ὅρον, ὁ μὲν πρῶτος ν' ἀπέλθῃ ἑξακόσια μίλια μακρὰν τῆς Μοντρεὰλ, ὁ δὲ δεύτερος νὰ ἐξέλθῃ τῆς

Ἐπαρχίας. Ἅπαντες σχεδὸν οἱ κατηγορούμενοι, οἵτινες ἐθανατώθησαν ἢ ἐξορίσθησαν εἰς τὴν μεσημβρινὴν Νέαν Οὐαλλίαν, συνεπείᾳ τῆς Καναδαϊκῆς ἐπαναστάσεως ἦσαν μέλη τῆς Ἑταιρίας τῶν ***Θηρευτῶν***.

ΑΜΕΡΙΚΗ

Ἐὰν ἐν Βρασιλίᾳ αἱ μυστικαὶ Ἑταιρίαι ἔθεσαν τὸν Δὸν Πέτρον ἐπὶ τοῦ θρόνου, ἀνέτρεψαν ὅμως ἐν τῷ Μεξικῷ τὴν τυραννικὴν Αὐτοκρατορίαν τοῦ Ἰτουρβίδου, καὶ συνέστησαν, ἐπὶ τῶν ἐρειπίων αὐτῆς, τὸ δημοκρατικὸν πολίτευμα. Αἱ Ἑταιρίαι αὗται εἶχον ἀρχηγοὺς διασήμους στρατηγούς, οἵτινες εἰργάσθησαν λυσιτελῶς εἰς τὴν εὐόδοσιν τοῦ σκοποῦ αὐτῶν.

Ἡ Ἑταιρία ὁ ***Ποῦς τοῦ λαγωοῦ*** ὑπῆρχεν ἐν Καναδᾷ κατὰ τὸ 1786 καὶ προέθετο νὰ συνδράμῃ τοὺς Ἀμερικανοὺς τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ἵν' ἀποτινάξωσι τὸν Ἀγγλικὸν ζυγόν.

Ἡ ***Φὶ-Βῆτα-Κάπα*** ἦτο Ἀμερικανικὴ Ἑταιρία κατ' ἀπομίμησιν τῶν ***Θεοπνεύστων*** τῆς Βαυαρίας.

Ἡ Ἑταιρία τῶν ***Ἱπποτῶν τῆς ἐργασίας,*** ἱδρυθεῖσα τῷ 1869 ὑπὸ τοῦ ἐκ Πανσυλβανίας μηχανικοῦ Τερεντίου Ποουδέρλυ, ἀποτελεῖ ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις Κράτος ἐν Κράτει, καὶ ἀριθμεῖ περὶ τὸ ἓν καὶ ἥμισυ ἑκατομμύριον Ἑταίρους, ἄνευ διακρίσεως φύλου, χρώματος, ἐθνότητος ἢ θρησκείας.

Ἐν ἀρχῇ ὁ σύνδεσμος τῶν Ἱπποτῶν τῆς ἐργασίας ὠργανώθη, ὅπως ἐπιτύχῃ, μικρὸν κατὰ μικρὸν, τὴν ἰσορροπίαν τῶν ἡμερομισθίων, τὴν προστασίαν τῶν ὀπαδῶν, ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ ἐξασκήσει τῶν νομίμων δικαιωμάτων αὐτῶν καὶ τὴν κατάργησιν πάσης μονομεροῦς ἀπεργίας, ἀλλὰ μικρὸν κατὰ μικρὸν ἐπίσης, ἀκουσίως τοῦ Ποουδέρλυ, οἱ ***Ἱππόται*** κατέστησαν οἱ μεγάλοι ὀργανωταὶ τῶν ἀπεργιῶν. Οὕτω συμμετέσχον τῶν ἀπεργιῶν τοῦ 1877 καὶ διηύθυνον ἐσχάτως τὰς λεηλασίας καὶ τοὺς ἐμπρησμοὺς τοῦ Σικάγο.

Ὁ Σύνδεσμος τῶν ***Ἱπποτῶν τῆς ἐργασίας*** ἀποτελεῖται ὑπὸ τῶν τοπικῶν Ἐπαγγελματικῶν Ἑνώσεων, (Trades-Unions) πᾶσαι δὲ αἱ Ἐπαγγελματικαὶ Ἑνώσεις ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ τόπου, εἰσὶ συνησπισμέναι καὶ ἀποτελοῦσι μίαν ***Στοάν.*** Αἱ ***Στοαὶ*** ἑκάστης χώρας ἑνοῦνται καὶ ἐκλέγουσιν Ἐπαρχιακοὺς ἀντιπροσώπους, ἀποτελοῦντας Ἐπαρχιακὴν ***Στοάν.*** Πᾶσαι αἱ Ἐπαρχιακαὶ Στοαὶ ἐκλέγουσι τὸν ***Γενικὸν Ἀρχηγὸν τῆς Κεντρικκῆς Στοᾶς,*** καὶ τὰ μέλη τοῦ Κομητάτου τῆς Στοᾶς ταύτης, ἅτινα καλοῦνται ***Ἱππόται τῆς ἐργασίας.***

Οὕτω, πᾶσαι αἱ πόλεις καὶ πάντες οἱ κλάδοι πασῶν τῶν βιομηχανιῶν ἑκάστης πόλεως τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ἀντιπροσωπεύονται ἐν τῷ Κομητάτῳ τῶν ***Ἱπποτῶν τῆς ἐργασίας,*** τοῦτο δὲ ἀναλαμβάνει τὴν ὑπεράσπισιν τῶν συμφερόντων πάντων τῶν ἐργατῶν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, ἐξετάζει τὰ παράπονα, ἅτινα διαβιβάζονται αὐτῷ τακτικῶς ὑπὸ τῶν Ἐπαρχιακῶν Ἑνώσεων, αἵτινες λαμβάνουσιν αὐτὰ παρὰ τῶν τοπικῶν.

Τὸ Κομητᾶτον τῶν ***Ἱπποτῶν*** ἀνακοινεῖ εἰς τοὺς ἀρχιβιομηχάνους τὰ παράπονα τῶν ἐργατῶν, καὶ ἐὰν οἱ ἐργοστασιάρχαι δὲν ἐνδώσωσιν εἰς τὰς εὐχὰς τῶν ***Ἱπποτῶν,*** οὗτοι διατάσσουσι μερικὴν ἀπεργίαν. Ἡ μερικὴ ἀπεργία δυνατὸν νὰ μεταβληθῇ εἰς γενικὴν, ἐὰν οἱ ***Ἱππόται*** κρίνωσι τοῦτο ἀναγκαῖον.

Ὁ ***Σύνδεσμος τῶν Ἱπποτῶν,*** ὅστις, ὑπὸ οἰκονομικὴν ἔποψιν, ἔχει μεγίστην σημασίαν, κέκτηται, οὐχ' ἧττον, μεγάλην πολιτικὴν ἰσχὺν, ἀφοῦ καθ' ἁπάσας τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας ἰσχύει ἡ καθολικὴ ψηφοφορία.

Οἱ ἐργᾶται, ὅπως ἀπεργοῦν κατὰ διαταγὴν τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Συνδέσμου, οὕτω καὶ ψηφοφοροῦν ὑπὲρ τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ ὑποψηφίου, κατὰ διαταγὴν τοῦ ἰδίου.

ΕΛΛΑΣ

Ὁ Ἰωάννης Φιλήμων ἐν τοῖς Προλεγομένοις τοῦ Τετάρτου τόμου τοῦ Δοκιμίου αὐτοῦ — Περὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, — ἀναφέρει ὡς ἐξῆς τὴν σύστασιν ἐν Παρισίοις, κατὰ τὸ 1814 μυστικῆς Ἑταιρίας, προδρόμου τῆς ***Φιλικῆς.*** Τὰς πληροφορίας αὐτοῦ ὁ Φιλήμων ἔλαβε παρὰ τοῦ ἑταίρου Πέτρου Σκυλίτζη Ὁμηρίδου, πρὸς ἐπίρρωσιν δὲ τούτων δημοσιεύει καὶ συμβολικὰς ἐπιστολὰς διαμειφθείσας μεταξῦ τοῦ τελευταίου τούτου καὶ τοῦ Προέδρου τῆς ἐν λόγῳ Ἑταιρίας, καὶ ἀφορώσας τὰ κατ' αὐτήν.

— «Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς αὐτῆς ἐμποροπλοίαρχός τις Ὑδραῖος, ὀνομαζόμενος Ἰωάννης Λαζάρου Δρένιας καὶ Ἀσέπης, διέμενεν ἐν Παρισίοις, ἀπαίτησιν ἔχων κατὰ τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ χρηματικῇ τινι ἀποζημιώσει. Κατῴκει ἔν τινι μεμακρυσμένῃ συνοικίᾳ, ὡς ἐνδεὴς, καὶ εἰς ὀλίγους τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἐγνωρίζετο. Ἀποθανὼν δὲ ἐρρίφθη παρὰ τῆς Ἀστυνομίας ἀκήδευτος ἔξω τῆς πόλεως, κατὰ τὰς τότε μᾶλλον ἀθλίας καὶ ἐλεεινὰς ἰδέας τῶν σφόδρα Καθολικῶν πρὸς τοὺς ὀρθοδόξους».

«Τρομερὰν φρίκην καὶ ἀπελπισίαν συνάμα ἐνέπνευσε τὸ συμβεβηκὸς αὐτὸ πρὸς ἅπαντας τοὺς ἐκεῖ παρεπιδημοῦντας Ἕλληνας καὶ τὴν ἀνάγκην ἐπέβαλε τῆς περὶ ἑαυτῶν δυνατῆς ἐν τῷ μέλλοντι προνοίας. Καὶ δὴ, συνελθόντες, οὗτοι συνέταξαν πρακτικόν τι, δι' οὗ ὑπεχρεοῦντο ὅπως συνέρχωνται ἔν τινι ξενοδοχείῳ κατὰ πᾶσαν Κυριακὴν καὶ ῥητὴν ὥραν, συνδιαλέγωνται δὲ καὶ συμβοηθῶνται κατὰ πᾶσαν περίστασιν».

«Ὁ Κόμης Χώσευλος Γκουφιὲ (comte de Choiseul), ἀνὴρ σφόδρα φιλέλλην, διατελέσας καὶ πρέσβυς τῆς Γαλλίας ἐν Κωνσταντινουπόλει, συμμερισθεὶς τὴν ἀγανάκτησιν καὶ τὴν ἀπόφασιν ταύτην τῶν Ἑλλήνων, πολλὰ εἶπεν εὐελπιστῶν περὶ τῆς ὅσον οὔπω ἐπανόδου τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἀποστολικὴν, ἀλλὰ καὶ συγχρόνως ὑπέδειξαν ἁρμοδίαν τὴν περίστασιν, ἵνα συσκεφθῶσιν αὐτοὶ προκαταρκτικῶς περὶ παντὸς ὅ,τι ἠδύνατο ἀφορᾶν τὰ τῆς Ἑλλάδος διὰ τῆς διοργανώσεως μιᾶς Ἑλ-

ληνικῆς Ἑταιρίας. Προμηθευθεὶς δὲ, ὅπως συμπράξῃ κατὰ δύναμιν καὶ ὁ ἴδιος, ὑπεσχέθη τοιούτους καὶ πολλοὺς τῶν συγγενῶν καὶ φίλων αὐτοῦ εἰς ἐπιχείρημα τόσον φιλάνθρωπον καὶ γενναῖον.»

«Τὴν γνώμην ταύτην ἀσπασθέντες εὐγνωμόνως οἱ Ἕλληνες, συνεσκέφθησαν τῇ ἐπιούσῃ καὶ ὠνόμασαν πενταμελῆ πρὸς σύνταξιν τοῦ ὀργανισμοῦ ἐπιτροπὴν, αὐτὸν τὸν Γκουφιὲ, τὸν Γρηγόριον Ζαλύκην, Μακεδόνα τὴν πατρίδα καὶ τιμώμενον παρὰ πολλῶν ἐπισήμων ἀνδρῶν ἐν Παρισίοις, τὸν Στέφανον Χατζῆ Μόσχου, τὸν Ὁμηρίδην καὶ τὸν Ἀθανάσιον Τσακάλωφ. Ἐκ τῶν τριῶν τελευταίων, ὁ μὲν Τσακάλωφ καὶ Χατζῆ Μόσχου ἐμαθήτευον, ὁ δὲ Ὁμηρίδης, κυρίως ἐμπορευόμενος ἐν Μασσαλίᾳ, διέμενε πρὸς καιρὸν ἐν Παρισίοις, ἕνεκα ὑποθέσεων ἰδίων, πολλὴν ἀπολαύων τὴν ἀγάπην καὶ σχέσιν τοῦ Κοραῆ.»

«Συζητηθέντος λοιπὸν καὶ παραδεχθέντος μετὰ τὴν ὀγδόην ἡμέραν τοῦ σχεδίου τοῦ ὀργανισμοῦ, ἐπῆλθεν ἡ ἐκλογὴ τοῦ διευθυντηρίου, τριμελοῦς ὁρισθέντος, καθ' ἣν ἀνεδείχθησαν μέλη, ὁ Γκουφιὲ, ὁ Χατζῆ Μόσχου καὶ ὁ Ζαλύκης. Ἐξ αὐτῶν, ὁ πρῶτος ὠνομάσθη ***Ἐπίτροπος,*** ἤτοι Πρόεδρος, ὁ δεύτερος ἐπεφορτίσθη τὰ χρέη τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως καὶ Ταμίου, καὶ ὁ τρίτος ἀνεδέχθη τὰ τῆς ἐκτελέσεως, ὡς καὶ τὸ καθῆκον τοῦ ἀντιπροσωπεύειν τὸν προεδρεύοντα ***Ἐπίτροπον,*** κωλυόμενον. Ὡς τοιοῦτος ὁ Ζαλύκης ἐπωνομάσθη μυσταγωγικῶς «***Ξενοδόχος***», τὸ δὲ κατάστημα «ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΟΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ», οὗτινος προσωρινὸς Γραμματεὺς ἐγένετο ὁ Ἀγγελόπουλος, Γραμματεὺς Πρεσβείας ἐν Παρισίοις. Ὡς φόρον δὲ τῆς ἑαυτῶν ἐγγραφῆς εἰς τὴν Ἑταιρίαν προκατέβαλον οἱ πάντες ἀνάλογόν τι χρηματικὸν ποσὸν διὰ τὴν ἐνοικίασιν καταλλήλου οἰκήματος, τὴν πρώτην ἐγκατάστασιν καὶ τὴν προμήθειαν τοῦ ἀναγκαίου ὑλικοῦ τοῦ γραφείου».

«Οὕτως ἤρξατο ἡ Ἑλληνικὴ Ἑταιρία, φαινόμενον μὲν ἔχουσα τὸν φωτισμὸν τῆς Ἑλληνικῆς νεολαίας, κύριον δὲ σκοπὸν τὸν προσηλυτισμὸν ὑπὲρ τῆς παλιγγενεσίας τῆς Ἑλλάδος. Οἱ κατηχούμενοι ὡρκίζοντο ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς, ὅτι φυλάξωσιν εὐλαβῶς τὸν μυστηριώδη σκοπὸν τῆς Ἑταιρίας, καὶ ἐνεργήσωσιν ὅλαις δυνάμεσι εἰς τὴν ἀποτελεσματικὴν αὐτῆς πρόοδον».

«Εἶχε δὲ ἡ Ἐπιτροπὴ δύο κώδικας ἐγγραφῶν, ὀνομάζουσα τὸν μὲν ἐσωτερικόν, τὸν δὲ ἐξωτερικόν. Ἐν τῷ πρώτῳ, οἱ προσήλυτοι, οἱ μένοντες ἐν Παρισίοις, καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ, οἱ διερχόμενοι διὰ τῶν Παρισίων, κατεχωρίζοντο. Εἰς πάντα προσήλυτον ἐδίδετο, μετὰ τὸν ὅρκον, ὡς ἀρραβὼν τοῦ συνεταιρισμοῦ, χρυσοῦν δακτύλιον συμβολικόν, ὅπερ ὠνομάζετο ***Χρυσόβουλον.*** Ἔφερε δὲ τοῦτο κεχαραγμένας δύο χεῖρας συνθλιβομένας, καὶ τέσσαρα κύκλῳ κεφαλαιώδη στοιχεῖα **Φ. Ε. Δ. Α.**, ἀναγινωσκόμενα οὕτω «***Φιλίας Ἑλληνικῆς δεσμὸς ἄλυτος***».

«Ἡ Ἑταιρία ἐδέχετο καὶ ἐκ τῶν ἀλλοεθνῶν μέλη φρονημάτων φιλελευθέρων καὶ διακεκριμένης τάξεως, διετήρει δὲ ἀλληλογραφίαν μετὰ τῶν ἐνεργούντων τὸν προσηλυτισμὸν ἀποστόλων αὐτῆς, καὶ ὡς σημεῖα ἀναγνωρίσεως μεταξὺ τῶν συνεταίρων εἶχε τὰ ἀριθμητικὰ στοιχεῖα, ἐμφαίνοντα ταὐτοχρόνως τὸν βαθμὸν ἑκάστου. Οὕτως, οἱ ἀριθμοὶ 1,2, 3, 4, 5, ἀνώτεροι ἦσαν τῶν 6, 7, 8, 9 καὶ καθεξῆς.»

«Ἐν τούτοις, θέλει σᾶς φανῇ βέβαια παράδοξον, λέγει ὁ Ὁμηρίδης ἐν τῇ πρὸς ἡμὰς ἐκθέσει του, ὅτι ὁ τοσοῦτον φιλόπατρις καὶ ἠθικὸς ἀρχηγέτης τῆς Ἑλληνικῆς παλιγγενεσίας Κοραῆς δὲν φαίνεται κἂν συνεργάτης εἰς τὴν περιγραφομένην πρότυπον Ἑταιρίαν τῶν Παρισίων, εἰς ἣν εἵπετο νὰ προεδρεύῃ ὁ ἴδιος. Τὸ ἀπέφυγεν ὅμως δι' ἐχθρότητα πρὸς τὸν Ζαλύκην καὶ τὸν ἀνεψιὸν αὐτοῦ Νικολαΐδην, βιβλιοφύλακα τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας, ὅστις συνετέλεσεν ἐπίσης τὰ μέγιστα ὑπὲρ τῆς προόδου τῆς Ἑταιρίας. Ἐπροφασίσθη δὲ ὁ Κοραῆς ὅτι, ὡς μέλος Γαλλικῆς τινος Ἑταιρίας, δὲν ἠδύνατο νὰ συμμεθέξῃ εἰς τὴν ἡμετέραν, ὁρκισθεὶς, κατὰ τὸν ὀργανισμὸν ἐκείνης, νὰ μὴ γείνῃ οὐδεμιᾶς ἄλλης προσήλυτος».

«Ὁ Ζαλύκης ὑπῆρξεν ἡ ὅλη συγκέντρωσις τῶν ἐνεργειῶν τῆς Ἑταιρίας ταύτης. Ὁ δὲ Τσακάλωφ, μεταβαίνων ἐκ Παρισίων, τῷ 1815, εἰς τὴν ἐν Μόσχᾳ μετοικοῦσαν πατρικὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ, κατήχησε τινας ἐν Βουκουρεστίῳ, ὅπου ἀπεστάλη κατόπιν καὶ ὁ Σεραφεὶμ Βρετὼν, καὶ ἐν τῇ Μόσχᾳ φθάσας παρέλαβε καὶ τὸν Νικόλαον Σκουφᾶν, πρῴην ἐμπορευόμενον. Ἐκεῖθεν κατέβησαν, Τσακάλωφ καὶ Σκουφᾶς, διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν εἰς Ὀ-

δησσὸν, ὅπου ἀνεμορφώθη τὸ σύστημα ἐπὶ ταῖς αὐταῖς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ βάσεσιν».

«Ἡ ἐν Ὀδησσῷ γενομένη ἀναμόρφωσις διετήρησε κυρίως τὸν τίτλον καὶ πολλοὺς τῶν ὅρων καὶ συνθημάτων τῆς ἀρχικῶς σπαργανωθείσης Ἑταιρίας ἐν Παρισίοις.—Φ. καὶ Ε. εἶχε τὸν τίτλον ἡ πρώτη, ἐννοοῦσα ***Φίλους*** καὶ ***Ἑταίρους*** κυρίως, ***Φιλίαν*** δὲ ***Ἑλληνικὴν*** λέγουσα συνήθως — ***Φιλικὴ Ἑταιρία*** ὠνομάσθη ὡσαύτως ἡ δευτέρα, καὶ ***Φιλικοὶ*** τὰ μέλη αὐτῆς. — ***Πῶς ἔχεις;*** ἤτοι τίνα ἀριθμὸν φέρεις; ἠρώτα πρὸς ἀναγνώρισιν ὁ Ἑταῖρος τῆς πρώτης.—***Πόσα ἔχεις;*** ἠκολούθει ἐρώτησιν καὶ ὁ τῆς δευτέρας. — ***Γραμμάτιον ὅρκου*** εἶχεν ἡ πρώτη — ***Ἀφιερωτικὸν γράμμα*** καὶ ἡ δευτέρα.—***Βίβλον ζωῆς*** ἡ πρώτη — ***Βιβλον ζώντων*** καὶ ἡ δευτέρα — ***Ἐπίτροπον*** ἑαυτῆς ὠνόμασε τὸν Γκουφιὲ ἡ πρώτη. — ***Ἐπίτροπον*** ἑαυτῆς τὸν Ὑψηλάντην καὶ ἡ δευτέρα. — ***Ἀποστόλους*** ἔπεμπεν ἡ πρώτη. — ***Ἀποστόλους*** καὶ ἡ δευτέρα. Μόνος ἄρα, καθ' ἡμᾶς, ὅρος, ὅστις διέκρινε τὴν μίαν ἀπὸ τῆς ἄλλης, ἦτο ἡ κατάργησις τῶν δακτυλίων, ὡς καὶ μόνον δόγμα ὁ ἀποκλεισμὸς τῶν ἀλλοεθνῶν».

Ἐν Ὀδησσῷ, ὅ τε Τσακάλωφ καὶ Σκουφᾶς συνεννοηθέντες καὶ μετὰ τοῦ Πατμίου Ἐμμανουὴλ Ξάνθου, συνέστησαν νέαν ἐπὶ τῶν αὐτῶν βάσεων Ἑταιρίαν, ἣν ***Ἑταιρίαν τῶν Φιλικῶν*** ἢ ***Φιλικὴν Ἑταιρίαν*** προσωνόμασαν.

Οἱ ἀποτελοῦντες τὴν ἀόρατον καὶ ἄγνωστον τοῖς λοιποῖς Ἑταίροις Ἀρχὴν ἦσαν, ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω τριῶν πρωτουργῶν, καὶ οἱ κατόπιν μικρὸν κατὰ μικρὸν προσληφθέντες Νικόλαος Γαλάτης, Ἀντώνιος Κομιζόπουλος, Ἀθανάσιος Σέκερης, Παναγιώτης Σέκερης, Παναγιώτης Ἀναγνωστόπουλος, Ἄνθιμος Γαζῆς, Γεώργιος Λεβέντης, Γρηγόριος Δικαῖος, ὁ Μητροπολίτης Ἰγνάτιος, Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος καὶ Νικόλαος Πατσιμάδης.

Ἡ Ἀρχὴ ἔπαυσε νὰ ἐνεργῇ καὶ νὰ ὑφίσταται ὡς τοιαύτη ἀφ' ἧς στιγμῆς ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης, ὑπασπιστὴς τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Ρωσσίας μυηθεὶς εἰς τὰ τῆς Ἑταιρίας, κατὰ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1820, ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τούτῳ εἰς Πετρούπολιν ἀποσταλέντος Ξάνθου, ἀνεδέχθη τὴν ἀρχηγείαν, κληθεὶς — «***Ἐπίτροπος τῆς Ἀρχῆς***».

Οἱ διευθυνταὶ οὗτοι καὶ ἀρχηγοὶ τῆς Ἑταιρίας ἐγνωρίζοντο ἀλληλογραφοῦντες καὶ διὰ συνθηματικῆς μετωνομασίας, ἣ καὶ δι' ὧν ἐλάμβανεν ἕκαστος κεφαλαιωδῶν στοιχείων γενόμενος μέλος τῆς Ἀρχῆς. Οὕτως, ὁ μὲν Τσακάλωφ ἐκαλεῖτο ΑΒ καὶ Μαρτάκης, ὁ Σκουφᾶς ΑΓ, ὁ Γαλάτης ΑΔ καὶ Ἀλέξανδρος Δημητρίου, ὁ Κομιζόπουλος ΑΕ καὶ Ἀνδρέας Ἐλευθεριάδης, καὶ οὕτω καθεξῆς. Ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης μετωνομάζετο ***Καλὸς*** καὶ ΑΡ, τὸν δὲ Καποδίστριαν ἐκάλουν συνθηματικῶς ***Εὐεργέτην.*** Φαίνεται δὲ ὅτι ἡ μετωνομασία αὕτη παρεδέχθη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σκουφᾶ, ἐπισυμβάντα κατὰ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1818, διότι οὐδαμοῦ εὑρίσκεται οὗτος φέρων συνθηματικὸν ὄνομα.

Συνεπείᾳ τῶν ἀόκνων ἐνεργειῶν τῆς Ἀρχῆς, ἡ Ἑταιρία, ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν, ἐξηπλώθη πανταχοῦ, εἰς πολλὰς πόλεις τῆς Ρωσσίας, ἐν αἷς ὑπῆρχον Ἕλληνες ἐμπορευόμενοι, εἰς τὰς Ἡγεμονίας, κατηχηθέντος καὶ τοῦ Ἡγεμόνος Μιχαὴλ Σούτσου, καθ' ἅπασαν τὴν Πελοπόννησον, τὴν Στερεὰν Ἑλλάδα καὶ τὰς νήσους, στήσασα καὶ κέντρον ἐνεργείας ἐν αὐτῇ ἔτι τῇ Κωνσταντινουπόλει, καὶ προσηλυτίζουσα, παντοῦ ὅθεν διέβαινε, τὰ σημαντικώτερα ἑκάστης πόλεως πρόσωπα, ἱερεῖς, ἡγουμένους, Ἀρχιερεῖς, Καπετανέους, προὔχοντας.

Ἐν τῷ μεταξὺ, ἡ Ἑταιρία εὑρέθη ἐν κινδύνῳ, ἐπαπειλουμένη νὰ προδοθῇ ὑπὸ τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἀρχῆς Νικολάου Γαλάτη, Ἰθακησίου, ἀνδρὸς φιλάρχου, κενοδόξου, ἀπλήστου καὶ μὲ πολλὰ ἄλλα ἐλαττώματα. Ὅπως ἀπαλλαγῶσι τούτου, πείθουσιν αὐτὸν νὰ μεταβῇ, μετὰ τοῦ Τσακάλωφ καί τινος Δημητροπούλου, εἰς Μάνην μὲ ἀποστολὴν πρὸς τὸν Πετρόμπεην Μαυρομιχάλην, καὶ καθ' ὁδὸν φονεύεται ὑπὸ τοῦ Δημητροπούλου, πυροβολήσαντος αὐτὸν ἐκ τῶν ὄπισθεν, κατὰ τὸν Νοέμβριον τοῦ 1819.

Ἡ ***Ἑταιρία τῶν Φιλικῶν*** δὲν συνεκρότει τακτικὰς συνεδριάσεις ἵνα μὴ δώσῃ ἀφορμὴν νὰ γείνῃ λόγος περὶ τῆς ὑπάρξεως αὐτῆς, δὲν ἐδέχετο δὲ ὡς Ἑταίρους ἢ μόνον Ἕλληνας καὶ ἀφοῦ ὁ κατηχούμενος ἐξητάζετο τεχνηέντως ἂν εἶχε τὰς διακρινομένας ἀρετὰς τοῦ πολίτου, ἂν διεκαίετο ὑπὸ εἰλικρινοῦς πρὸς τὴν πατρίδα αὐτοῦ ἔρωτος, ἂν διῆγε βίον ἐνάρετον καὶ ἔντιμον, ἂν δὲν ἀπετέλει μέλος ἄλλης μυστικῆς Ἑταιρίας, ἂν δὲν ἐκινεῖτο ὑπὸ ἁ-

πλῆς ἢ ἐπιβούλου περιεργείας, καὶ ἂν ἠδύνατο νὰ συντελέσῃ ὅπως δήποτε εἰς τὴν πρόοδον τῆς Ἑταιρίας.

Πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς τὴν Ἑταιρίαν ἀφορώσης ἀλληλογραφίας ἐπενόησαν τὸ ἑξῆς ἀλφάβητον, αἱ δὲ ὑπογραφαὶ ἦσαν, ὡς ἀνωτέρω ἐρρέθη, συμβολικαὶ, ἄνευ ἄλλου τινος.

η *α*	*ξ* *β*	*υ* *γ*	*ψ* *δ*	*ω* *ε*	*1* *ζ*	*2* *ϑ*	*3* *ι*	*4* *κ*	*5* *λ*	*6* *μ*
7 *ν*	*4α* *ξ*	*8* *ο*	*9* *π*	*0* *ϱ*	*α* *σ*	*β* *τ*	*γ* *φ*	*δ* *χ*	*γα* *ψ*	*ε* *ου*

Τὰ γράμματα ταῦτα ἐκαλοῦντο «***Γράμματα τῶν ἱερέων***», δὲν ἦσαν δὲ γνωστὰ εἰς τοὺς δύο πρώτους βαθμοὺς τῶν ***Βλάμιδων*** καὶ τῶν ***Συστημένων.***

Ἡ Ἑταιρία εἶχεν ἑπτὰ βαθμούς. Τῶν ***Βλάμιδων*** ἢ ***Ἀδελφοποιητῶν***, τῶν ***Συστημένων,*** τῶν ***Ἱερέων,*** τῶν ***Ποιμένων,*** τῶν ***Ἀρχιποιμένων,*** τῶν ***Ἀφιερωμένων*** καὶ τῶν ***Ἀρχηγῶν τῶν Ἀφιερωμένων.***

Μὴ συγκροτουμένων τακτικῶν συνεδριάσεων, ἕκαστος Ἑταῖρος ἠδύνατο νὰ προσλάβῃ οἷον ἐνέκρινεν ἄξιον, μετ' αὐστηρὰν προηγουμένην ἐξέτασιν, κατηχῶν αὐτὸν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ***Βλάμη*** ἢ ***Ἀδελφοποιητοῦ,*** καὶ γνωρίζων αὐτῷ τὰ σημεῖα τοῦ βαθμοῦ τούτου, περὶ ὧν παρακατιόντες θ' ἀναφέρωμεν.

Ἀφοῦ ὁ κατηχούμενος ὡρκίζετο τρὶς, ἠρωτᾶτο, — «ἂν αὐτὰ ὅσα ἐπανέλαβε τρὶς ἦσαν ἀληθῆ», καὶ ἀπήντα — «Ναί! εἶνε καὶ ἔσονται ἀληθῆ, καὶ δι' ἀσφάλειαν τῶν ὑποσχέσεών μου ὀρκίζομαι εἰς τὸ θεῖον καὶ ἱερὸν Εὐαγγέλιον». Ὁ ἀδελφοποιούμενος ἐλάμβανεν ***Ἐφοδιαστικὸν,*** φέρον ἁπλῶς σταυρὸν, αἱ δὲ λέξεις ἀναγνωρίσεως τοῦ βαθμοῦ τούτου ἦσαν «ΤΣΙΜΠΟΥΚΙ-ΤΣΑΡΟΥΧΙ».

Οἱ ***Συστημένοι*** ἔφερον ἔγγραφον, καλούμενον «***Συστατικὸν τῶν ἱερέων***» ἔχον ὡς ἑξῆς:

«Τὸν συμπολίτην μου Κύριον ..... ἐκ πατρίδος ..... ἐτῶν ..... ἐπαγγέλματος ..... συστήνω εἰς ὅλους τοὺς φίλους μου ὡς πιστὸν καὶ τίμιον ἄνθρωπον».

Ἐν τῷ ἐγγράφῳ τούτῳ ἐσημειοῦτο ὁ τόπος καὶ ἡ χρονολογία τῆς ἐκδόσεως, ἔφερε δὲ καὶ τὸ σημεῖον τοῦ συνιστῶντος ***Φιλικοῦ.***

Οἱ ***Συστημένοι*** ἠγνόουν ἂν ὑπῆρχον ***Ἀδελφοποιητοὶ,*** ἦσαν μόνον ἐπιφορτισμένοι νὰ συνιστῶσι τοὺς ὑποψηφίους καὶ νὰ ἐπαγρυπνῶσιν εἰς τὴν ἀσφάλειαν τῶν μετεχόντων, ἐφρόντιζον δὲ περὶ παντὸς ὅ,τι ἦτο ὠφέλιμον εἰς τὴν Ἑταιρίαν, περὶ ἧς οὐδὲν ἕτερον ἐγίνωσκον ἢ ὅτι ὑπῆρχε τοιαύτη ἀσχολουμένη ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ καλοῦ.

Ὁ ***Συστημένος*** ὤφειλε νὰ ἐνθυμῆται καλῶς τὸ ὄνομα τῆς ***Μητρὸς*** αὐτοῦ, ὅπως συνθηματικῶς ἀπεκάλουν τὸν συστήσαντα αὐτὸν Ἑταῖρον. Συναντώμενος μετὰ τοῦ ***Ἱερέως,*** οὗτος διηρώτα αὐτὸν τεχνηέντως περὶ τοῦ ὀνόματος τῆς ***Μητρὸς*** αὐτοῦ, καὶ μετὰ παρέλευσιν ἡμερῶν ἐζήτει τὸ ***Συστατικὸν*** γράμμα αὐτοῦ, ὅπερ ὁ ***Συστημένος*** δὲν ὤφειλε νὰ παραδώσῃ ἢ ἀφοῦ ἔβλεπεν ὀλίγον μακρόθεν τὸ ***Γράμμα τῆς ὑπεροχῆς τοῦ Ἱερέως.***

Ἀφοῦ ὁ ***Ἱερεὺς*** ἐλάμβανε τὸ ***Συστατικὸν,*** ἐξήταζε τὰ ἐν αὐτῷ συνθηματικὰ σημεῖα, ἅτινα ἦσαν ἄγνωστα τῷ ***Συστημένῳ,*** καὶ ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἀνεκάλυπτεν ὅτι τὸ ὑπὸ τοῦ ***Συστημένου*** προφερθὲν ὄνομα τῆς ***Μητρὸς*** δὲν ἦτο ὅμοιον μὲ τὸ ἐν τῷ ***Συστατικῷ,*** ὑπώπτευε δόλον, καὶ ἐν τῷ ἅμα εἰδοποίει τοὺς Ἑταίρους ἢ τὴν Ἀρχὴν, οἵτινες ἐλάμβανον τὰ κατάλληλα μέτρα πρὸς περιστολὴν τοιούτων καταχρήσεων καὶ ἀσφάλειαν τοῦ ὅλου.

Πρὶν ἢ μυηθῇ εἰς τὸν βαθμὸν αὐτοῦ ὁ ***Συστημένος*** διηρωτᾶτο περὶ τοῦ ἤθους, τῆς διαγωγῆς, τῶν σχέσεων καὶ τῆς καταστάσεως αὐτοῦ, πρὸς δὲ καὶ ἂν γνωρίζῃ μυστικόν τι πολιτικὸν ἢ ἄλλο ἀπόκρυφον. Μετὰ τὰς ἐξετάσεις ταύτας ἐνουθετεῖτο καταλλήλως, καὶ ὑπεβάλλετο εἶτα εἰς ὅρκον φρικτόν.

Λέξεις ἀναγνωρίσεως τῶν Συστημένων ἦσαν:

Ὁ Α'. — Πρὸ πολλοῦ τὸ ἐπεθυμοῦσα.

Ὁ Β'. — Ὁμοίως καὶ ἐγώ.

Αἱ δὲ συνθηματικαὶ λέξεις αἱ ἑξῆς:

Ὁ Α'. — ***λ.*** (λάμδα) — ὁ Β'. ***α.***

Ὁ Α'. — ***ν.*** — ὁ Β'. ***τ.***

Ὁ Α'. — ***ο.*** — ὁ Β'. ***υ.***

Τὸ ἠθικὸν τῆς διδασκαλίας τοῦ βαθμοῦ τοῦ ***Ἱερέως*** ἦτο εὐ-

ρύτερον, καὶ ἡ ἐν αὐτῷ διδομένη ἐξήγησις σαφεστέρα. Εἰς τὸν βαθμὸν τοῦτον παρεδέχοντο ἀδιαφόρως καὶ τοὺς μὴ προϋπάρχοντας ***Συστημένους,*** ὅταν ὁ ὑποψήφιος ἔφερε τὴν ἀπαιτουμένην ἠθικὴν καὶ πολιτικὴν ἀξίαν.

Ἡ ἐξέτασις τοῦ χειροτονουμένου ***Ἱερέως*** ἦτο λίαν ἐκτενὴς, αἱ δὲ περὶ αὐτοῦ προφυλάξεις συνεχεῖς καὶ ἀκριβεῖς, διοτι οἱ ***Ἱερεῖς*** ἀπετέλουν τὸ μεγαλείτερον μέρος τῆς Ἑταιρίας.

Ὁπότε ὁ ***Συστημένος*** ἐκρίνετο ἄξιος νὰ προβιβασθῇ εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ***Ἱερέως,*** ἐφέρετο οὗτος δι' ἄλλου, ἀνήκοντος εἰς τὸν ἴδιον ἢ εἰς ἀνώτερον βαθμὸν, εἰς μέρος ἀπόκρυφον, καὶ ἐκεῖ, ἐξομολογούμενος, κατὰ τὰ κεκανονισμένα, ἐξηγνίζετο τρόπον τινα ἵνα εἰσδύσῃ εἰς τὰ περαιτέρω τῆς Ἑταιρίας μυστήρια. Ἀλλ' ὅσα ἔμελλεν ἤδη νὰ μάθῃ ἦσαν ἱερὰ, διὰ τοῦτο ἀφίετο ἐλεύθερος νὰ σκεφθῇ ἂν ἦτο ἱκανὸς νὰ τηρήσῃ τὸ ἀπόρρητον μὲ κίνδυνον τῆς ἰδίας ζωῆς αὐτοῦ καὶ μὲ πᾶσαν ἐνδεχομένην βάσανον, καὶ ἂν ἔτι εὑρίσκετο εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ φονεύσῃ τὸν παραβάτην τοῦ ὅρκου αὐτοῦ. κἂν οὗτος ἐτύγχανε στενὸς αὐτοῦ συγγενὴς, λαμβάνων ὑπ' ὄψει ὅτι οὐδεὶς ἄλλος τοῦ δεσμοῦ τῆς Ἑταιρίας ἦτο δι' αὐτὸν ἱερώτερος. Ἐν τούτοις, ἂν ἠσθάνετο ἑαυτὸν ἀνίσχυρον νὰ τηρήσῃ τὰς ὑποχρεώσεις ταύτας ἠδύνατο, καὶ ἦτο εἰς καιρὸν ν' ἀποσυρθῇ, ἵνα ὡριμώτερον σκεφθῇ, ἀφίετο ἐλεύθερος τὴν ἡμέραν ἐκείνην.

Τῇ ἐπαύριον, ἐν βαθείᾳ νυκτὶ, ὤφειλε νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸ ἴδιον μέρος, ἐφωδιασμένος καὶ μὲ λαμπάδα ἐκ κιτρίνου κηροῦ, πρὸς ἀντάμωσιν τοῦ κατηχητοῦ, ἵν' ἀκούσῃ παρ' αὐτοῦ, νήφων καὶ ἐν ἡσυχίᾳ, τὴν Κατήχησιν τοῦ βαθμοῦ τοῦ ***Ἱερέως.***

Ἐν πρώτοις, ὡρκίζετο ἐνώπιον τοῦ Ὑπερτάτου Ὄντος, εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἀληθείας καὶ τῆς δικαιοσύνης, ὅτι, θυσιάζων καὶ τὴν ἰδίαν του ζωὴν καὶ ἕτοιμος νὰ ὑποστῇ τὰ σκληρότερα βασανιστήρια, θέλει τηρήσῃ μυστικὸν ἐκεῖνο, ὅπερ ἔμελλεν ἤδη ν' ἀνακοινωθῇ αὐτῷ, ὑποσχόμενος ταὐτοχρόνως ν' ἀπαντήσῃ τὴν ἀλήθειαν εἰς διαφόρους ἐρωτήσεις περὶ τοῦ βίου, τῶν πόρων τῆς ζωῆς, τοῦ ἐπαγγέλματος, τῶν συγγενῶν, τῶν φίλων, τῶν ἐρώτων, τῶν ζημιῶν, τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου αὐτοῦ, τεινούσας εἰς τὸ νὰ εἰσδύσῃ ὁ κατηχῶν βαθύτερον εἰς τὴν διάνοιαν τοῦ κατηχουμένου.

Τὴν ἐπιοῦσαν ἀμφότεροι συνήρχοντο καὶ πάλιν εἰς μέρος ἀ-

σφαλὲς, καὶ ἐπὶ τραπέζης ἔθετον μίαν εἰκόνα καὶ τὴν κιτρίνην λαμπάδα. Ἐκεῖ, ὁ ὑποψήφιος ὑπεβάλλετο εἰς νέας ἐρωτήσεις, μετὰ τὸ πέρας τῶν ὁποίων, ὁ κατηχῶν διεκοίνου αὐτῷ ὅτι ἦτο εἰσέτι εἰς καιρὸν ν' ἀποσυρθῇ, ἐὰν τὸ θάρρος τὸν ἐγκατέλιπεν, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον θὰ ἦτο πλέον ἀργά.

Ὅταν ὁ ὑποψήφιος ἐνέμενεν εἰς τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ, ἔθετε τὸ δεξιὸν γόνυ πλησίον τῆς τραπέζης, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἐπὶ τῆς εἰκόνος καὶ ἐκράτει διὰ τῆς ἀριστερᾶς τὴν κιτρίνην λαμπάδα ἀνημμένην, ἀφοῦ ἐσβέννυντο ἅπαντα τὰ λοιπὰ φῶτα. Τότε ὁ Κατηχητὴς ἐποίει ἐπὶ τοῦ ὑποψηφίου τρὶς τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, καὶ μὲ φωνὴν λίαν κατανυκτικὴν ἔλεγεν.

— «Αὐτὸ τὸ κηρίον εἶνε ὁ μόνος μάρτυς τὸν ὁποῖον ἡ πατρὶς λαμβάνει ὅταν τὰ τέκνα της ὀμνύωσι τὸν ὅρκον τῆς πίστεως».

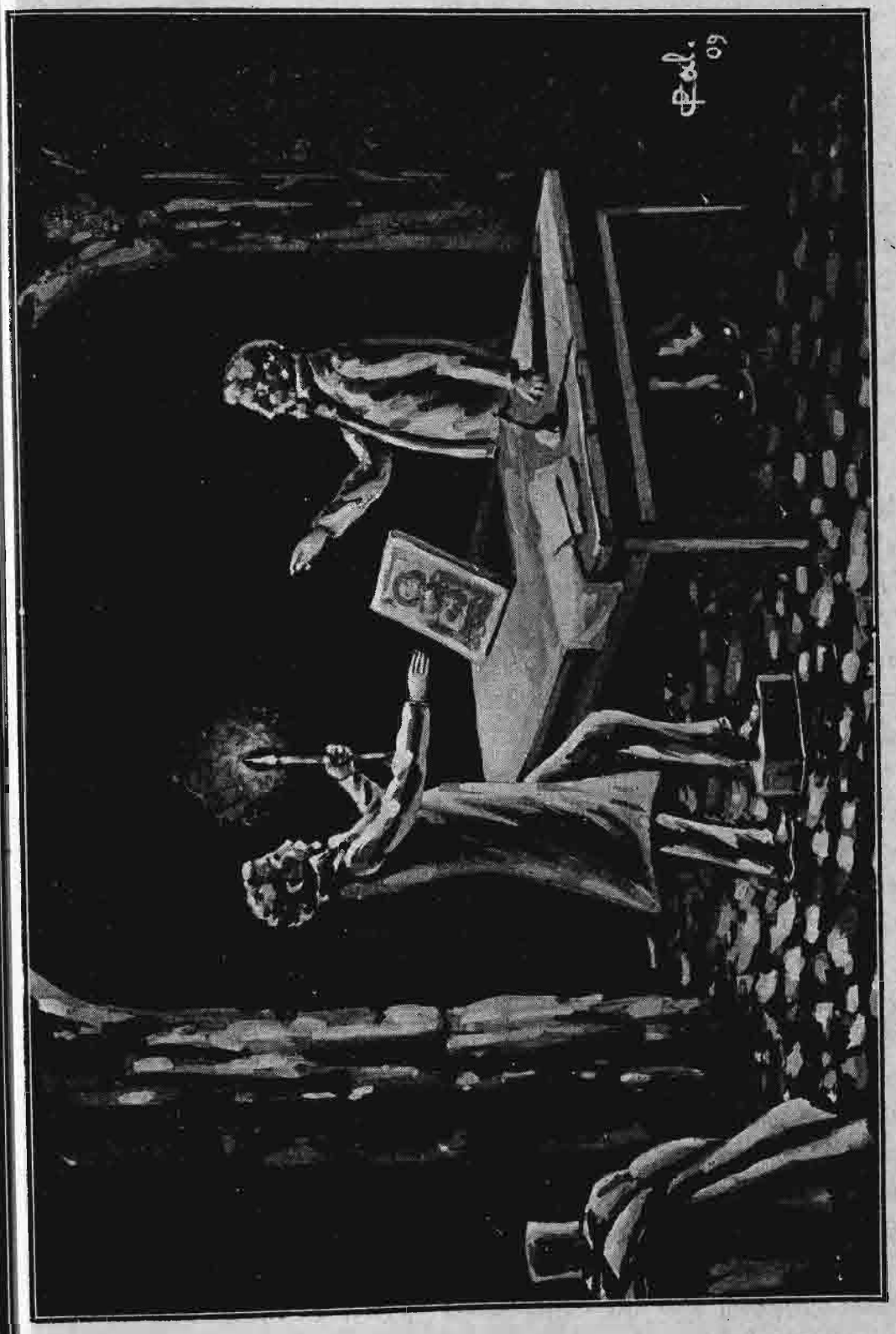
Κατόπιν, ἀναγινώσκοντος τοῦ κατηχητοῦ, ἐπανελάμβανε μετὰ σεβασμοῦ τὸν Μέγαν τοῦ βαθμοῦ ὅρκον, ὃν ὤφειλε ν' ἀντιγράψῃ, ἵνα ἔχῃ πάντοτε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τὰς ἐνόρκους ὑποσχέσεις αὐτοῦ.

Μετὰ ταῦτα ὁ ***Ιερεὺς*** ἔθετε τὴν δεξιὰ ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ ὤμου τοῦ ὑποψηφίου, καὶ ὑψῶν διὰ τῆς ἀριστερὰς τὴν εἰκόνα, ἣν ἐκράτει ἐπίσης διὰ τῆς δεξιᾶς ὁ κατηχούμενος, ἔλεγεν.

— «Ἐνώπιον τοῦ ἑνὸς ἀοράτου καὶ πανταχοῦ παρόντος ἀληθινοῦ Θεοῦ, τοῦ Αὐτοδικαίου, Ἐκδικητοῦ τῆς παραβάσεως καὶ τιμωροῦ τῆς κακίας, κατὰ τοὺς Κανόνας τῆς Φιλικῆς Ἑταιρίας καὶ τὴν δύναμιν τὴν ὁποίαν μοὶ ἔδωσαν οἱ ***Μεγάλοι Ἱερεῖς τῶν Ἐλευσινίων,*** καθιερῶ τὸν . . . . . ἐκ πατρίδος . . . . . ἐτῶν . . . . . ἐπαγγέλματος . . . . . καὶ δέχομαι αὐτὸν ὡς μέλος, καθὼς καὶ ἐγὼ παρεδέχθην, εἰς τὴν Ἑταιρίαν τῶν ***Φιλικῶν***».

Μετὰ τὴν καθιέρωσιν ταύτην ἐσβέννυτο τὸ κηρίον καὶ παρεδίδετο τῷ ὑποψηφίῳ ἵνα φυλάττῃ αὐτὸ ὡς διηνεκῆ μάρτυρα τῶν ὑποσχέσεων αὐτοῦ, τὴν δ' ἐπαύριον ἐξηγοῦντο αὐτῷ τὰ γράμματα καὶ τὰ σημεῖα τῶν ***Ἱερέων,*** διεκοινοῦντο αὐτῷ αἱ λέξεις καὶ τὰ σημεῖα τῆς ἀναγνωρίσεως, καὶ ἐδίδοντο ἀντίγραφα εἰς ***Γράμματα τῶν Ἱερέων*** τῆς πρώτης διδασκαλίας, τοῦ πρώτου ὅρκου καὶ τῶν ἄρθρων τῆς πρώτης ἐξομολογήσεως καὶ τοῦ σκοποῦ τῆς Ἑταιρίας.

Τότε ὁ νέος ***Ἱερεὺς*** ἐλάμβανεν οἷον δήποτε μετωνυμικὸν ὄνομα ἤθελεν (ὁ Δικαῖος, φέρ' εἰπεῖν, ἔλαβε τὸ ὄνομα Εὐαγόρας)

ΦΙΛΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

(Καθιέρωσις *Ἱερέως*. Ἴδε σελ. 224).

καὶ κατέβαλε ποσότητα χρημάτων, ἀναλόγως τῆς καταστάσεως καὶ τῶν αἰσθημάτων αὐτοῦ, καὶ τὴν προσφορὰν ταύτην συνώδευε δι' ἐπιστολῆς ἀπευθυνομένης εἰς ὄνομα καὶ πόλιν τῆς ἀρεσκείας του, δι' ἧς ἐφανέρου τὸ ὄνομα, τὸ ἐπάγγελμα καὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ καὶ παρεκάλει ν' ἀποσταλῇ τὸ προσφερόμενον ποσὸν εἴτε εἰς δῆθεν ἀσθενῆ φίλον, εἴτε εἰς νεοσυστηθὲν σχολεῖον, εἴτε εἰς ἔκδοσιν ἢ ἀγορὰν βιβλίων κ. τ. λ. Ἐπὶ τῆς ἐπιστολῆς ἔθετε δύο σημεῖα εὐκρινῶς γεγραμμένα, τὸ μὲν τῆς ***Ἀφιερώσεως*** καλούμενον, ὅπερ οὐδέποτε ἄλλοτε ἐπετρέπετο αὐτῷ νὰ μεταχειρισθῇ, τὸ δὲ τῆς ***Καθιερώσεως,*** ὅπερ μετεχειρίζετο εἰς τὰς πρὸς τὴν Ἑταιρίαν ἐπιστολὰς αὐτοῦ.

Ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ὁ κατηχητὴς, πρὸ τῆς δόσεως τοῦ Μεγάλου ὅρκου, ὑπώπτευε τὴν ἀγνότητα τῶν αἰσθημάτων τοῦ κατηχουμένου, κατέπαυε τὴν κατήχησιν ἐπὶ προφάσει ὅτι ἕτερος ***Ἱερεὺς*** θὰ ἤρχετο ἵνα συνεχίσῃ αὐτὴν, καὶ εἰδοποίει ἀμέσως τὴν Ἀρχὴν καὶ τοὺς γνωστοὺς αὐτῷ ***Ἱερεῖς,*** οἵτινες ἐλάμβανον ἐκ συμφώνου τὰ κατάλληλα μέτρα πρὸς ἐξερεύνησιν δόλου ἢ ἀπάτης καὶ πρὸς γενικὴν καὶ μερικὴν τῶν μελῶν τῆς Ἑταιρίας ἀσφάλειαν.

Τέλος, ἀφοῦ ὁ κατηχητὴς ἐνουθέτει τὸν ὑποψήφιον, καὶ ἐγνώριζεν αὐτῷ τὸ πνεῦμα καὶ τὸν σκοπὸν τῆς Ἑταιρίας, ὑποσχόμενος τὴν συνδρομὴν αὐτῆς κατὰ τὰς θεμελιώδεις ἀρχὰς αὐτῆς, ὑπέβαλεν αὐτὸν εἰς τὸν ἀκόλουθον ὅρκον, ***Ἔσχατον ὅρκον*** καλούμενον.

— «Ὀρκίζομαι, ὡς ἄνθρωπος τίμιος καὶ ἐπιθυμῶν τὴν εὐτυχίαν τῶν συμπατριωτῶν μου, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐξήρτηται καὶ ἡ ἰδική μου, εἰς ὅ,τι ἔχω ἱερὸν καὶ ἀκριβὸν εἰς τὸν κόσμον»

«Ἐπειδὴ αὐτοθελήτως ἐμβῆκα μέλος εἰς τὴν Ἑταιρίαν, καὶ αὐτοθελήτως ἔδωκα τὰς ἐνόρκους ὑποσχέσεις μου εἰς αὐτὴν, θέλω φυλάξει ὅλα ἀπαραλλάκτως, θέλω εἶμαι πιστὸς ἐφ' ὅρου ζωῆς μου, καὶ εἰς ὅλην τὴν Ἑταιρίαν γενικῶς καὶ μερικῶς εἰς ὅλα τὰ μέλη της»

«Εἰς οἵαν δήποτε περίστασιν τῆς ἀνθρωπίνου ἀστασίας εὑρεθῶ θέλω ὁδηγηθῇ ἀπὸ τὰς θεμελιώδεις ἀρχὰς, αἱ ὁποῖαι διδάσκονται εἰς τὴν διδασκαλίαν, ἥτις ἐνεπιστεύθη εἰς ἐμέ».

«Ὅλα ταῦτα ἐννοοῦνται καθ' ὅλην τὴν δύναμίν των».

Μετὰ τὸν ὅρκον τοῦτον ὁ νέος ***Ἱερεὺς*** ἀφίετο ἐλεύθερος εἰς τὰς ἐργασίας του.

Τὸ ***Ἐφοδιαστικὸν τῶν Ἱερέων*** ἐσχηματίζετο δι' ἑνὸς τετραγώνου παραλληλογράμμου, φέροντος ἔσω δέκα ἓξ στήλας. Εἰς τὸ ἄνω μέρος ἐφέρετο σταυρὸς μὲ κλάδον ἐλαίας εἰς δὲ τὰς πλευρὰς, ἐξεχούσας κατὰ πλαγίαν γωνίαν, δύο λογχοφόρους σημαίας, φερούσας τὰ ἀρχικὰ καὶ τελικὰ γράμματα, (Η ΕΛ Η ΘΣ)—ἢ Ἐλευθερία ἢ θάνατος,—ἦτο δὲ γεγραμμένον μὲ ***Γράμματα τῶν Ἱερέων*** κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον.

«Καθιερόνω Ἱερέα Φιλικὸν, καὶ ἀφιερόνω εἰς τὴν ἀγάπην τῆς Φιλικῆς Ἑταιρίας, καὶ εἰς τὴν ὑπεράσπισιν τῶν Μεγάλων Ἱερέων τῶν Ἐλευσινίων τὸν συμπολίτην . . . . . ἐτῶν . . . . . ἐπαγγέλματος . . . . κατηχηθέντα καὶ ὁρκισθέντα παρὰ τοῦ . . . .»

Ὁ κατηχῶν ὑπέγραφε μὲ τὸ γνωστὸν εἰς τὴν Ἀρχὴν σημεῖον αὐτοῦ.

Αἱ λέξεις καὶ τὰ σημεῖα τῆς ἀναγνωρίσεως ἐγένοντο ὡς ἑξῆς.

Ὁσάκις Ἑταῖρος ἤθελε νὰ γνωρισθῇ μετ' ἄλλου, συνέσφιγγε μὲ τρόπον ὅλως ἀδιάφορον τὰς δύο χεῖρας, ἑνουμένων τῶν παλαμῶν, καὶ ἠρώτα συμβολικῶς ἂν εἶνε ἐκ τοῦ δεσμοῦ τῶν Φιλικῶν. Τὸ διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἄμεσον τρίψιμον τοῦ ὀφθαλμοῦ, καὶ εἶτα τοῦ ὠτὸς, δηλοῦν ὅτι τὸν ***εἶδε*** καὶ τὸν ***ἤκουσεν,*** ἦτο ἡ ἀπάντησις τυῦ δευτέρου. Τότε ὁ πρῶτος, σφίγγων τὴν ἀριστερὰν χεῖρα αὐτοῦ, ἐκτύπα ἐπ' αὐτῆς τοὺς δύο δακτύλους, τὸν λειχανὸν καὶ τὸν μέσον τῆς δεξιᾶς, σημαίνων διὰ τούτου ὅτι τὸν ***προσκαλεῖ.*** Ὁ δεύτερος ἐπλησίαζεν αὐτὸν ἀμέσως, ἀμφότεροι δὲ ἀντήλλασσον συνθηματικὴν χειραψίαν.

Αἱ λέξεις καὶ αἱ ἐρωταποκρίσεις τῶν ***Ἱερέων,*** κοιναὶ καὶ εἰς τοὺς ***Συστημένους,*** ἦσαν αἱ ἑξῆς.

Ὁ Α'. — Πόσα ἔχεις;
Ὁ Β'. — Ὅσα ἔχεις.
Ὁ Α'. — Πόσα;
Ὁ Β'. — Δεκαὲξ (ἐννοῶν τὰς 16 στήλας τοῦ Ἐφοδιαστικοῦ).
Ὁ Α'. — Τίποτε περισσότερον;
Ὁ Β'. — Ὄχι.

Ὁ Α′. — Ἐπιθυμοῦσα νὰ μοὶ τὸ εἰπῆτε.
Ὁ Β′. — Εἰπὲ τὸ πρῶτον νὰ εἰπῶ τὸ δεύτερον.
Οὕτως ἀντηλλάσετο τὸ σύνθημα ὡς ἑξῆς:

Ὁ Α′, ***χ.***	Ὁ Β′, ***α.***
Ὁ Α′, ***κ.***	Ὁ Β′, ***η.***
Ὁ Α′, ***κ.***	Ὁ Β′, ***ι.***

Οὕτως ἀναγνωριζόμενοι, οἱ δύο ***Ἱερεῖς*** συνωμίλουν περὶ τῶν δύο κατωτέρων τάξεων, τῶν ***Βλάμιδων*** καὶ τῶν ***Συστημένων,*** καὶ διεκοίνουν ἀμοιβαίως τὰς σκέψεις καὶ τὰς πληροφορίας αὐτῶν, καθὼς καὶ τὰς ὁδηγίας, ἃς ἕκαστος εἶχε λάβει παρὰ τῆς Ἀρχῆς.

Οἱ ***Ἱερεῖς*** εἶχον τὸ δικαίωμα ἀνεξαίρετον νὰ πληθύνωσι τοὺς Ἑταίρους, κατὰ τοὺς προεκταθέντας τύπους, οὐδεὶς ὅμως ἐξ αὐτῶν ἐγίνωσκε τοὺς ἀποτελοῦντας τὴν Ἀρχήν.

Οἱ ***Ποιμένες*** ἦσαν βαθμὸς ἀνώτερος τῶν ***Ἱερέων,*** διδόμενος ὑπὸ ἄλλου ***Ποιμένος.***

Τὸ Ἐφοδιαστικὸν τῶν ***Ποιμένων*** ἦτο τὸ ἀκόλουθον, γεγραμμένον μὲ ***Γράμματα τῶν Ἱερέων.***

«Τὸν ***Ἱερέα*** . . . . . κατηχηθέντα παρὰ τοῦ ***Ἱερέως*** . . . . ., γνωρίσας ἄξιον ἐσύστησα. Καὶ δυνάμει τῆς διὰ τῆς νέας ὑπογραφῆς ἀδείας τὸν ἐδέχθην ***Ποιμένα,*** καὶ, ὡς τοιοῦτον, εἰδοποιῶν τὸν Μέγαν Ἀρχηγὸν τῶν Ποιμένων, συνιστῶ».

Οἱ ***Ἀρχιποιμένες*** ἦσαν καὶ αὐτοὶ βαθμὸς ἀνώτερος τῶν ***Ποιμένων,*** τελειοποιηθεὶς ἐν Βουκουρεστίῳ, δὲν ἔλαβεν ὅμως ἔκτασιν, ὅπως οἱ ἄλλοι βαθμοί.

Λαμβάνων τὸν βαθμὸν τοῦ ***Ἀφιερωμένου*** ὁ ὑποψήφιος ἔδιδε τὸν ἑξῆς ὅρκον.

— «Ἐνώπιον τοῦ Ἀοράτου καὶ Ἀληθινοῦ Θεοῦ, τὸν ὁποῖον ἀγαπῶ καὶ λατρεύω ἐξ ὅλης μου τῆς ψυχῆς καὶ ἐξ ὅλης μου τῆς διανοίας καὶ ἐξ ὅλης μου τῆς ἰσχύος, ὁρκίζομαι ὅτι θέλω εἶμαι πιστὸς εἰς τὴν Ἑταιρίαν τῶν ***Φιλικῶν*** κατὰ πάντα ἐφ' ὅρου ζωῆς μου. Δὲν θέλω εἴπω, φανερώσω ἢ κάμω νά καταλάβουν κανὲν ἀπὸ τὰ σημεῖά της, ἢ λόγους της, ἢ ὅτι ἐγὼ εἶμαι μέλος εἰς αὐτὴν, ἢ ὅτι ἠξεύρω τι περὶ αὐτῆς, εἰς κανένα ἄνθρωπον, οὔτε εἰς πνευματικὸν, οὔτε εἰς συγγενεῖς μου, οὔτε εἰς φίλους μου».

«Ὁρκίζομαι ὅτι θέλω εἶμαι πιστὸς εἰς τὴν ἱερὰν θρησκείαν

μου, εὐλαβὴς εἰς τὰ θεῖα, χωρὶς νὰ καταφρονῶ τὰς ξένας θρησκείας, θέλω προσέχει εἰς τὴν διαγωγήν μου νὰ εἶνε τιμία καὶ ἐνάρετος κατὰ πάντα. Θέλω ἀγαπῶ τὸν πλησίον μου καὶ βοηθῶ τὸν δυστυχὴ καὶ ἀδύνατον. Θέλω εἶμαι πιστὸς πρὸς τοὺς φίλους μου καὶ ἀγαπημένος μὲ ὅλους τοῦ Ἔθνους μας καὶ μὲ τοὺς βοηθοῦντας αὐτό».

«Ὁρκίζομαι ὅτι θέλω εἶμαι πάντοτε ὑπήκοος πρὸς τὸν Ἀρχηγόν μου ἢ εἰς ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον ἤθελε μὲ διορίσῃ εἰς ἔλλειψίν του, ἢ εἰς ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον ἡ ἰδία Ἀρχὴ ἤθελε μὲ προστάξῃ νὰ ὑπακούσω. Δὲν θέλω δουλεύσει τινὰ, καθ' ὁποιον δήποτε τρόπον καὶ ἂν εἶνε, χωρὶς τὴν ἄδειαν τοῦ Ἀρχηγοῦ μου, ἢ τῆς Ἀρχῆς, καὶ χωρὶς ἄργηταν θέλω παραιτηθῶ ἀπὸ τὴν δουλευσιν ἀφοῦ προσταχθῶ».

«Ὁρκίζομαι ὅτι ποτὲ δὲν θέλει εἰπῶ τινος ἀδελφοῦ μας, ἢ ἄλλου τινος, ποῖος μὲ ἐδέχθη εἰς τὴν Ἑταιρίαν, οὔτε θέλω ἐρωτήσει ἄλλον διὰ τοῦτο, οὔτε θέλω μεταχειρισθῶ βίαν διὰ νὰ γνωρίσω ἕνα ὁμογενῆ ὡς ἀδελφόν. Θέλω ἀγαπῶ τὸν ἐχθρόν μου καὶ θέλω τὸν συγχωρήσῃ δι' ὅ,τι καὶ ἂν μὲ ἔβλαψεν, ἀφοῦ μάθω ὅτι εἶναι ἀδελφὸς εἰς τὴν Ἑταιρίαν, καθὼς δὲν θέλει λυπηθῶ καὶ παιδεύσω ἢ καὶ νὰ φονεύσω ἕνα παραβάτην ἢ ἐχθρὸν τῆς Ἑταιρίας, ὅποιος καὶ ἂν εἶναι, ὅταν προσταχθῶ. Καὶ ἀνίσως σταλῶ ἀπὸ τὸν Ἀρχηγόν μου, ἢ ἀπὸ ἄλλον τινα ἀδελφὸν, μὲ γράμματα ἢ μὲ χρήματα τῆς Ἑταιρίας πρὸς ἄλλον, ἢ μοῦ δοθῶσι νὰ τὰ φυλάττω, θέλω τὸ ἀκολουθῶ κατὰ τὴν διαταγήν του».

«Ὁρκίζομαι ὅτι θέλει προσπαθῶ νὰ ἦμαι ὑγιὴς καθ' ὅλον μου τὸ σῶμα. Δὲν θέλω δώσει ποτὲ τὸ κακὸν παράδειγμα τῆς μέθης, φθοροποιῶν παιγνιδίων καὶ ἄλλων ποταπῶν ἐλαττωμάτων εἰς τοὺς ἀδελφούς μου, ἢ εἰς τοὺς μικροτέρους εἰς τὸν βαθμὸν καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς ὁμογενεῖς μας. Καὶ ὁσάκις μὲ παιδεύσῃ δι' αὐτὰ, ἢ δι' ἄλλα σφάλματα ὁ Ἀρχηγός μου, ἢ ἡ Ἀρχὴ, θέλω ὑποφέρει τὴν τιμωρίαν μὲ ὅλην τὴν ὑπακοήν».

«Ὁρκίζομαι ὅτι δὲν θέλω δώσῃ τὸν βαθμὸν τοῦ Ἀφιερωμένου εἰς τινα. Καὶ ὅσους Ἀδελφοποιητοὺς δέχωμαι εἰς τὴν Ἑταιρίαν θέλω ἐξετάζει καλῶς διὰ τὴν διαγωγὴν καὶ φρονήματά των, θέλω βαστῶ πάντοτε τὰ ὀνόματά των ἐγγράφως, τὴν πατρίδα των,

τὴν ἡλικίαν των καὶ τὸ ἐπάγγελμά των, καὶ θέλω τὰ ἀναφέρει εἰς τὸν Ἀρχηγόν μου, καὶ ν' ἀκολουθῶ δι' αὐτοὺς καθὼς ἤθελε μὲ προστάξει. Δὲν θέλει δεχθῶ ποτὲ ἀλλοεθνῆ Ἀδελφοποιητὸν, οὔτε ἄνθρωπον κακῆς ὑπολήψεως καὶ διαγωγῆς καὶ μὲ ἀχρεῖα ἐλαττώματα».

«Ὀρκίζομαι ὅτι θέλω ἀγαπῶ πάντοτε ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας τὴν Πατρίδα μου καὶ τοὺς Ὁμογενεῖς μου. Θέλω καταφρονεῖ τὴν ζωὴν διὰ νὰ τοὺς κάμω καλόν. Θέλω βοηθεῖ τοὺς συναδέλφους μου μὲ ὅλην μου τὴν δύναμιν καὶ κατάστασιν».

«Ὀρκίζομαι ὅτι θέλω ἀποκριθῆ τὴν ἀλήθειαν εἰς ὅ,τι ἐρωτηθῶ ἀπὸ τὸν Κατηχοῦντά με».

Ἐπηκολούθει ἡ κεκανονισμένη ἐξομολόγησις περὶ τοῦ ἂν οὗτος κατετρέχθη ποτε ὑπό τινος καὶ διὰ ποίαν αἰτίαν, ἂν ἔχῃ φίλους πιστοὺς ἢ μεγάλους ἐχθροὺς, ἂν γνωρίζῃ σπουδαῖον γεγονὸς ἢ ἀπόκρυφον ἐφεύρεσιν, ἢ ἄλλο τι ἄξιον λόγου, κ.τ.λ.

Εἶτα, ὁ κατηχῶν ἔτυπτε τρὶς ἐπὶ τῶν ὤμων τὸν κατηχούμενον διὰ ξίφους λέγων — «δι' ὑστερινὴν φορὰν κτυπᾶσαι αὐτοῦ», καὶ παρέδιδεν αὐτῷ τὸ ξῖφος μετὰ κατάλληλον προσφώνησιν.

Τότε ὁ κατηχούμενος ἔγραφεν ἐπιστολὴν πρὸς ὅποιον καὶ ὅπου ἤθελεν, ἐν ᾗ ἐφανέρου τὴν πατρίδα, τὴν ἡλικίαν, τὸ ἐπάγγελμα, τὸ ὄνομα καὶ τὸ ἐπίθετον αὐτοῦ, καθὼς καὶ τὸ παρ' αὐτοῦ προσφερόμενον χρηματικὸν ποσὸν, κατέληγε διὰ τῆς ἑξῆς φράσεως. — «Καὶ ἀφιερωμένος εἰς τὴν ἀγάπην σας μένω», καὶ ἔθετεν ἐπ' αὐτῆς τὸ σημεῖον, ὅπερ δὲν ἔπρεπε νὰ ἴδῃ ὁ κατηχῶν, καὶ εἰς ὃ θὰ ἔγραφεν αὐτῷ ἡ Ἀρχή. Τέλος διεκοινοῦντο αὐτῷ αἱ λέξεις καὶ τὰ σημεῖα τῶν ***Συστημένων,*** ἵν' ἀναγνωρίζηται μετὰ τῶν λοιπῶν Ἑταίρων, καὶ ἐδίδετο αὐτῷ τὸ Ἐφοδιαστικὸν τοῦ βαθμοῦ ἔχον ὡς ἀκολούθως.

— «Ἐγὼ ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ . . . . . (ἐσημειοῦτο καλογηρικὸν ὄνομα), μαρτυρῶ ὅτι ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ . . . . . (ἐπίσης), ἐξωμολογήθη εἰς ἐμὲ ὅλα τ' ἁμαρτήματά του, τὰ ὁποῖα, ὡς ἁμαρτωλὸς καὶ ὡς ἄνθρωπος ἔπταισεν. Ὑπήκουσε δὲ καὶ ἔβαλεν εἰς πρᾶξιν μὲ ὅλην τὴν ἐπιμέλειαν ὅλας τὰς διαταγὰς τὰς ὁποίας τὸν διώρισα. Διὰ τοῦτο τοῦ δίδω τὸ παρὸν εἰς ἀπόδειξιν τῆς καλῆς καὶ Χριστιανικῆς διαγωγῆς του».

Ὑπεγράφετο μὲ τὸ σημεῖον μόνον τοῦ ***Ἱερέως.***

Οἱ ***Ἀρχηγοὶ τῶν Ἀφιερωμένων*** ἔδιδον ἐνώπιον τοῦ κατηχητοῦ αὐτῶν ὅρκον παραπλήσιον τοῦ τῶν ***Ἀφιερωμένων,*** ἔγραφον ἐπιστολὴν πρὸς τὴν Ἀρχὴν, θέτοντες κρυφίως τὸ ἰδιαίτερον σημεῖον, ἐλάμβανον τὴν διακοίνωσιν τῶν σημείων καὶ τῶν λέξεων τῆς ἀναγνωρίσεως τοῦ βαθμοῦ τούτου καὶ τὸ ἀκόλουθον Ἐφοδιαστικόν.

«Ὁ Ἀλκιβιάδης (ἢ οἷον ἄλλο ἡρωϊκὸν ὄνομα εἶχεν ὁ κατηχῶν), ***Ἀρχηγὸς τῶν Ἀφιερωμένων,*** στρατιώτης τοῦ ***Ἱεροῦ λόχου*** τῆς φυλακῆς τοῦ Θυσιαστηρίου, μὲ τὴν δύναμιν τῆς ἀφιερώσεώς μου δέχομαι τὸν Ἀριστείδην (ἢ οἷον ἄλλο ἡρωϊκὸν ὄνομα ἐλάμβανεν ὁ κατηχούμενος) διὰ σύντροφόν μου εἰς τὸν Ἱερὸν Λόχον».

Ἡ ὑπογραφὴ ἐτίθετο μόνον διὰ τοῦ σημείου τοῦ ***Ἱερέως.***

Πρὶν ἢ ἐπιληφθῇ πάσης ἄλλης ἐργασίας, ὁ Ὑψηλάντης ἐτροποποίησε τὸν ὀργανισμὸν τῆς Ἑταιρίας συμφώνως πρὸς τὴν θέσιν αὐτοῦ καὶ τὰς ὑφισταμένας ἀνάγκας συνεπείᾳ τῶν ὅρων, οὓς ἐχάραξεν ἀναδεχόμενος τὴν Ἀρχηγίαν.

Πρῶτον, κατήργησε τοὺς δύο βαθμοὺς τῶν ***Ἀδελφοποιητῶν*** καὶ τῶν ***Συστημένων,*** ἐν οἷς, ὡς γνωστὸν, ἐγίνετο δεκτὴ ἡ ἀποτελοῦσα τὴν μικρὰν τάξιν πληθύς. Διὰ τῆς παύσεως τοῦ περαιτέρω πληθυσμοῦ τῶν τῆς κατωτέρας τάξεως ἀνθρώπων ἐσκέφθη νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐνδεχομένην εἰσαγωγὴν ἐν τῇ Ἑταιρίᾳ ξένης πολιτικῆς δι' ἰδίων αὐτῆς ἀνθρώπων, οἵτινες, διὰ τοῦ προβιβασμοῦ αὐτῶν εἰς βαθμοὺς ἀνωτέρους, θὰ ἠδύναντο ν' ἀνακαλύψωσι τὰ κυριώτερα τῆς Ἑταιρίας πρόσωπα. Ἐντεῦθεν διέταξεν αὐστηρῶς τὴν ἐν τῷ μέλλοντι διὰ διαφόρων τρόπων καὶ ἐντολῶν δοκιμασίαν τῆς πίστεως τῶν εἰσερχομένων εἰς τὸν βαθμὸν τῶν ***Ἱερέων.***

Δεύτερον, ἀντὶ τῶν καταργηθέντων βαθμῶν, κατέστησεν ὡς πρῶτον τὸν τῶν ***Ἱερέων*** καὶ δεύτερον τὸν τῶν ***Ποιμένων,*** ὃν προσδιώρισεν ἰδίᾳ διὰ τὰ μέλη τῶν μυστικῶν συνεδριάσεων ἑκάστης ἐφορείας λαμβανόμενα ἐκ τῶν μᾶλλον ἐναρέτων πατριωτῶν. Ὁ βαθμὸς οὗτος τῶν ***Ποιμένων*** ἐπετρέπετο πᾶσι τοῖς κυριωτέροις προσώποις τοῦ κλήρου.

Τρίτον, ἐπειδὴ ἐθεώρει ἑαυτὸν μόνον Ἀρχηγὸν, κατήργησεν

ὡσαύτως καὶ τὸν βαθμὸν τῶν **Ἀρχιποιμένων,** ὡς περιλαμβάνοντα πρότερον τοὺς Ἀρχηγούς, καὶ ἄφησε τὸν τῶν **Ἀφιερωμένων** διὰ τοὺς στρατιωτικοὺς διοικητὰς, τροποποιήσας μόνον τὴν τελετὴν τῆς εἰσδοχῆς ἐπὶ τὸ ἱπποτικώτερον ὡς ἀκολούθως.

Ἐνώπιον τοῦ Ὑψηλάντου ὤμνυεν ὁ παραλαμβανόμενος πίστιν καὶ τιμὴν, μετὰ δὲ τοῦτο ἐπλήττετο παρ' αὐτοῦ διὰ γυμνῆς σπάθης, ἐφ' ἑκάστου κτυπήματος ἐπαναλαμβανομένης τῆς λέξεως «**Ἄξιος**», καὶ ἐπὶ τέλους ἐδωρεῖτο αὐτῷ ἡ ἰδία σπάθη, ὑπογράφοντος τοῦ Ὑψηλάντου τὴν ἀνήκουσαν πιστοποίησιν.

ΣΙΝΙΚΗ

Πολυάριθμοι εἰσιν αἱ μυστικαὶ Ἑταιρίαι, αἱ κατακλύζουσαι τὸ ἔδαφος τῆς ἀπεράντου Σινικῆς Αὐτοκρατορίας. Ἅπασαι διάκεινται ἐχθρικῶς πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τὸ δὲ σύνθημα αὐτῶν, πρὸς ὃ τείνουσιν ἅπασαι αἱ ἐνέργειαι αὐτῶν, ἐστιν—«Ἐκδίωξις τῶν Ταρτάρων καί ἡ Σινικὴ διὰ τοὺς Σίνας». Πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τούτου ἐργάζονται ἄνευ διακοπῆς, ὑποκινοῦσαι στάσεις ἀνὰ πᾶν ἔτος, καὶ, κατὰ διαστήματα, αἱματηρὰς ἐπαναστάσεις.

Ἡ διασημοτέρα, ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις, τῶν Ἑταιριῶν τούτων εἶνε ἡ **Τιὲν-τὶ-Οὐέϋ,** ἤτοι ἡ Ἕνωσις τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς. Ἡ ἀνακάλυψις τῶν ἀποκρύφων τῆς Ἑταιρίας ταύτης ὀφείλεται εἰς τὴν ἑξῆς αἰτίαν. Σίνας τις, κατοικῶν ἐν Ποδάγγῃ τῆς Σουμάτρας ἐγένετο ὕποπτος κλοπῆς εἰς τὴν ἀστυνομίαν, ἥτις ἐποιήσατο κατ' οἶκον ἐρεύνας, καθ' ἃς ἀνευρέθησαν διάφορα βιβλία καὶ ἔγγραφα, μαρτυροῦντα ὅτι Στοὰ τῆς **Τιὲν-τὶ-Οὐέϋ** εἶχεν ἱδρυθῆ ἐν Ποδάγγῃ, ἀριθμοῦσα διακόσια περίπου μέλη. Ὁ δόκτωρ Schleger, συλλέξας ἐκ τῶν ἐγγράφων τούτων τὰ κατὰ τὴν Ἑταιρίαν **Τιὲν-τὶ-Οὐέϋ** ἐξέδοτο, τῷ 1866, πραγματείαν, ἐξ ἧς ἐρανιζόμεθα τὰς ἀκολούθους πληροφορίας.

Ἡ **Τιὲν-τὶ-Οὐέϋ,** ἢ Σύνδεσμος τῶν Χὸγγ, ἀξιοῖ ἀμνημονεύ-

του ἀρχαιότητος. Οἱ Χὸγγ, λέγει ἡ κατήχησις αὐτῶν, ἐγεννήθησαν κατὰ τὸν σχηματισμὸν τῆς Γῆς. Οἱ **Γὶν** καὶ **Γιὰν,** ὁ Οὐρανὸς καὶ ἡ Γῆ, συζευχθέντες, παρήγαγον κατὰ μυριάδας τὸ τάγμα τῶν **Χόγγ.** Ἡ μόνη ἀπόδειξις περὶ τῆς ἀρχαιότητος αὐτῶν εἶνε αἱ ἀποδιδόμεναι τιμαὶ πρὸς τοὺς **Λιούπι, Σὰγγ-φὶ** καὶ **Κουὰν-Γιοὺ,** ἥρωας ἀκμάσαντας, καθ' ἃ οὗτοι διατείνονται, κατὰ τὸ ἔτος 184.

Τὸ βέβαιον ὅμως εἶνε ὅτι οὐδέποτε ἠκούσθη νὰ γίνεται λόγος περὶ τῆς **Τιὲν-τὶ-Οὐέϋ** πρὸ τῆς κατακτήσεως τοῦ Μάντσού. Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἡ ῥήτρα αὐτῆς ἦτο—«Ὑπάκουσον τῷ Οὐρανῷ καὶ πράττε τὴν δικαιοσύνην». Ἡ ῥήτρα αὕτη εὑρίσκεται γεγραμμένη ἐν τοῖς βιβλίοις αὐτῶν, ἀλλ' ἐν τῷ πρακτικῷ βίῳ ἐδέσποζεν ἡ ἑξῆς.—«**Χοὰν Σὲγγ, Χὸκ-Βὲγγ**», ἤτοι, ἐκδίωξον τοὺς Ταρτάρους καὶ παλινόρθωσον τὴν ἰθαγενῆ γραμμήν.

Ἡ Ἑταιρία, ὅπως εἶνε ἐσχηματισμένη σήμερον, χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ 1664, εἴκοσιν ἔτη μετὰ τὴν κατάκτησιν. Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν, οἱ Τάρταροι τοῦ Ἐλὲθ ἢ τοῦ Ὀλὸτ, ἐπανέστησαν κατὰ τοῦ Αὐτοκράτορος αὐτῶν Μαντσοὺ καὶ περιήγαγον αὐτὸν εἰς δεινὴν θέσιν. Τοῦτο εἶνε ἱστορικόν.

Κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν **Τιὲν-τὶ-Οὐέϋ,** ἱερεύς τις Βουδιστὴς ἔσωσε τὴν Αὐτοκρατορίαν, ἐκστρατεύσας κατὰ τῶν ἐπαναστατῶν μετὰ τῶν μοναχῶν αὐτοῦ. Ὁ εὐγνώμων Αὐτοκράτωρ ἐδωρήσατο αὐτοῖς τοσαῦτα δῶρα, ὥστε ὁ Τὰγ-Πὶγγ, ὁ εὐνοούμενος αὐτοῦ, φθονήσας ἀπεφάσισε τὴν καταστροφὴν αὐτῶν. Συνεπείᾳ πλαστῶν ἐκθέσεων ἐπέτυχε διάταγμα ἐπιτάττον αὐτῷ νὰ ἐξολοθρεύσῃ τοὺς προδότας τούτους, καὶ οὕτω, καταδιώξας αὐτοὺς ἀμειλίκτως, ἐνέπρησε τὴν Μονὴν αὐτῶν.

Πέντε μόνον ἐξ αὐτῶν ἐσώθησαν διὰ σειρᾶς θαυμάτων, καὶ οὗτοι τιμῶνται σήμερον ὑπὸ τὸν τίτλον — «Οἱ πέντε πρόγονοι». Ἐπὶ τέσσαρα ἔτη περιέτρεχον οὗτοι τὴν Ἐπαρχίαν Χοκ-Κιὲν θηρεύοντες. Τέλος, ἡμέραν τινα, περιφερόμενοι περὶ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Σὰμ-Χὸ, παρετήρησαν ἐπιπλέον θυμιατήριον ἐπὶ τῆς ἄκρας τοῦ ὁποίου ἦτο γεγραμμένη ἡ νέα ῥήτρα—«Ἀνατροπὴ τοῦ **Σὶγγ** (Μαντσοὺ), παλινόρθωσις τοῦ **Μὶγγ** (τῆς ἰθαγενοῦς δυναστείας)», ἤτοι **Σὲγγ** καὶ **Βὲγγ** εἰς διάλεκτον τοῦ **Χοκ-Κιέν.** Ὑπὸ

τὰς συνθηματικὰς ταύτας λέξεις ἔλαβον τὰ ὅπλα, χιλιάδες τινες ἠνώθησαν μετ' αὐτῶν, καὶ προσβαλλόντες κατετρόπωσαν τὸν Αὐτοκρατορικὸν στρατόν. Ἐν τῇ πάλῃ ὅμως ἀπώλεσαν τὸν ἥρωα αὐτῶν ***Βὰγγ-Χὸγγ,*** ὁ δὲ διαδεχθεὶς αὐτὸν ἐρχηγὸς ἀπέπεμψε τοὺς ἄνδρας εἰς τὰς ἑστίας αὐτῶν, καὶ συνέλεξε νέους, πρὸς οὓς ἐδίδαξε νὰ τρέφωσι μῖσος ἀδιάλλακτον κατὰ τῶν Ταρτάρων. Οὕτως ἐσχηματίσθη ἡ Ἑταιρία τοῦ ***Χόγγ.***

Δυνάμεθα νὰ πιστεύσωμεν τὴν ἀφήγησιν ταύτην ἐν τῷ συνόλῳ αὐτῆς. Τιθέμενοι κατὰ μέρος τὸ μυθῶδες καὶ θαυματουργὸν, ἡ ἱστορία αὕτη καταδεικνύει πόσον ἀκίνδυνος Ἑταιρία μετετράπη διὰ τῆς καταδιώξεως εἰς ἀμείλικτον συνομωσίαν.

Ἐν τῷ τυπικῷ τῆς Ἑταιρίας ὁ Πρόεδρος ἐρωτᾶ.—«Γινώσκεις ἂν ὑπάρχῃ Μεγάλη καὶ μικρὰ Τιὲν-τὶ-Οὐέϋ;»

Ἀπάντησις.—«Ναί. Ἡ Μεγάλη ἱδρύθη ἐν τῷ Οὐρανῷ καὶ ἡ μικρὰ ἐν τῇ Γῇ, ἐπὶ τῶν ὑδάτων τῶν ***Τριῶν Ποταμῶν»,*** ἤτοι ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ ***Σὰμ-Χό.***

Ἡ ***Τιὲν-τὶ-Οὐέϋ,*** Ἑταιρία μετέχουσα τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς, ἔχει ὡς σύμβολον τρίγωνον, οὗτινος τὴν βάσιν σχηματίζει ἄνθρωπος. Τὸ ἐνιαῖον τοῦ Θεοῦ καὶ αἱ στεναὶ σχέσεις αὐτοῦ μετὰ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους εἰσὶ δόγματα τοσούτῳ μᾶλλον ἐνισχύοντα τὴν ἰδέαν ὅτι ταῦτα ἀπορρέουσιν ἐκ τοῦ μονοθεϊσμοῦ τοῦ Βουδαϊσμοῦ. Ὁ ἠθικὸς κώδιξ αὐτῶν εἶνε, οὐχ' ἧττον, ἁγνός. Ἡ ἰσότης ἁπάντων τῶν ἀνθρώπων, ἡ ἀγαθοεργία, ἡ ἀμοιβαία ἄφεσις τῶν ὀφειλημάτων ἐπιβάλλονται δι' ἐπανειλημμένων παραγγελμάτων. Θὰ ἴδωμεν παρακατιόντες ὁποῖα τις εἶνε ἡ Ἑταιρία καὶ ἐν τῇ πράξει.

Ἡ ***Τιὲν-τὶ-Οὐέϋ*** ἀναγνωρίζεται καὶ δι' ἑτέρου ὀνόματος ***Σὰμ-Χὰπ,*** ἤτοι, «***Τριὰς***», δι' οὗ εἶνε μᾶλλον γενικῶς παρὰ τοῖς ξένοις γνωστή. Τὸ βάθος εἶνε ὅμως τὸ αὐτό: Οὐρανὸς, Γῆ, Ἄνθρωπος. Ὁ πρακτικώτερον σημαίνων τίτλος εἶνε, «***Ἑταιρία τοῦ Χόγγ,*** ***Χόγγ*** σημαῖνον «***ὕδωρ***» καὶ μάλιστα «***πολὺ***», ἤτοι »***Κατακλυσμὸν***», μεταφυσικῶς «***Παγκόσμιον***». Δυνάμει τοῦ τίτλου τούτου, ἡ Ἑταιρία ἀξιοῖ ὑποταγὴν παρ' ὅλων τῶν Σινικῶν οἰκογενειῶν. Προσπαθεῖ παντὶ τρόπῳ ἵνα προσκτήσηται μέλη ὅπως ὑποβοηθῶσι τοὺς σκοποὺς αὐτῆς, καὶ τιμωρῶσι τοὺς ἀποτασσομένους αὐτῆ.

Τὰ δικαιώματα τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὸν μεσαίωνα παραλληλίζονται πρὸς τὰ δικαιώματα αὐτῆς. Οὕτως, ἡ μύησις εἶνε γενικῶς καταναγκαστικὴ καὶ οὐχὶ προαιρετική. Ἑκάστη Στοὰ ἔχει πολλοὺς Τάϊ-Μὰ, ὧν καθῆκον εἶνε ἡ ἄγρα τῶν προσηλύτων. Ἀφοῦ σημειώσωσι πρόσωπον, ὅπερ, δι' ἕνα ἢ δι' ἄλλον λόγον, φαίνεται κατάλληλον ὅπως τὸ προσλάβωσι, διατάττουσιν αὐτὸ δι' ἐγγράφου εἰδοποιήσεως νὰ ἐμφανισθῇ εἰς ὡρισμένον μέρος. Ὁ παραμελῶν νὰ συμμορφωθῇ μὲ τὴν διαταγὴν ταύτην ὀφείλει νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν στέγην αὐτοῦ, ἀποκρύπτων τὴν νέαν αὐτοῦ διεύθυσιν. Ἀγρία μαστίγωσις ἢ ψευδὴς κατηγορία θὰ ἐπηκολούθουν ἀναγκαίως, καὶ αὐτὸς θὰ ἐλογίζετο εὐτυχὴς ἂν δὲν συνέβαινον αὐτῷ χείρονα. Ἀλλ' οὐδέποτε ἀρνεῖται τις, ἐκτὸς ἐὰν προτιμᾷ τὴν ἐξορίαν.

Εἰς τὰς κοινὰς μυήσεις ὁ ὑποψήφιος σταματᾶται ἔν τινι δημοσίᾳ θέσει καὶ λαμβάνει διαταγὴν ν' ἀκολουθήσῃ ἣν τῷ ὑποδεικνύουσι διεύθυνσιν. Ἐνίοτε ἁφαρπάζεται διὰ τῆς βίας. Τὸ σύνηθες ὅμως τέχνασμα εἶνε νὰ ῥαπίζεται κατὰ πρόσωπον καθ' ὁδὸν ὑπό τινος, ὃν οὗτος καταδιώκει πρὸς ἀντεκδίκησιν, τὴν δὲ καταδίωξιν παρακολουθεῖ ὁμὰς ἀνθρώπων, συμπαθησάντων δῆθεν εἰς τὸ ἀδίκημα, καὶ οἵτινες ἐπιτίθενται κατ' αὐτοῦ ἐξαπίνης, καὶ τὸν ἀπαγάγουσιν ὅταν φθάσωσιν εἰς ἀπόκεντρον μέρος.

Εἰς ἁπάσας τὰς χώρας, ἐν αἷς εὑρίσκεται ἐγκαθιδρυμένη ἡ ***Τιὲν-τὶ-Οὐέϋ,*** αἱ Στοαὶ αὐτῆς εἰσιν ἐγκατεστημέναι εἰς τὰ μᾶλλον ἀπόκεντρα καὶ ἀπόκρυφα μέρη ἑκάστης χώρας. Τὰ πέριξ τῶν Στοῶν προασπίζονται ὑπὸ παγίδων καὶ ἀνδρῶν ἐνόπλων, κεκρυμμένων ὑπὸ δένδρα ἢ ἐντὸς θάμνων, καθ' ὃν καιρὸν οἱ ἀδελφοὶ συνεδριάζουσιν.

Ἡ πρώτη πύλη τῆς Στοᾶς καλεῖται «***Ἄγγ***», ἔνθα διαμένει ὁ ***Ἐκτελεστὴς,*** οὗτινος τὸ καθῆκον συνίσταται εἰς τὸ νὰ ἐμποδίζῃ νὰ εἰσέλθῃ πάντα ὅστις δὲν γινώσκει ν' ἀπαγγείλῃ τὸν συνθηματικὸν δίστιχον, δι' οὗ ἐπιτρέπεται ἡ εἴσοδος. Πέραν τῆς πύλης ***Ἄγγ*** κεῖται ὁ ἐξωτερικὸς πυλὼν μετὰ τῆς φρουρᾶς αὐτοῦ τῶν ἐνόπλων ἀνδρῶν καὶ ἀξιωματικῶν. Τὸ βόρειον, τὸ μεσημβρινὸν καὶ τὸ δυτικὸν μέρος προασπίζονται ἐπίσης, ἑκάστη θύρα ὑπὸ εἰδικοῦ στρατηγοῦ, οὗτινος ἡ σημαῖα κυματίζει ἐπ' αὐτῆς. Ἐπιγραφαὶ

περίεργοι καὶ συμβολικαὶ εἰσιν ἐκτεθειμέναι εἰς διάφορα μέρη.

Εἰσερχόμενός τις διὰ τῆς Ἀνατολῆς ἀφικνεῖται ἐν τῷ ***Ἐρυθρῷ ἀνθηρῷ Περιπτέρῳ,*** ἔνθα ὑπάρχει ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ Σὰμ-Χὸ πρὸς καθαρισμὸν τῆς ψυχῆς. Ἐκεῖθεν, διερχόμενος διὰ τοῦ ***Κύκλου τοῦ Οὐρανοῦ*** καὶ τῆς ***Γῆς,*** μεταβαίνει εἰς τὴν ***Μὲ δύο σανίδας Γέφυραν,*** ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁποίας ἵσταται ὁ «***Ἐρυθρὸς Νεανίας***», φέρων δόρυ, ὅπως ἐξολοθρεύσῃ πᾶν ἀνάξιον μέλος, ὅπερ θὰ διέφευγε τὴν ἐπαγρύπνησιν τοῦ ***Σο-Ἄγγ-Κουάγγ,*** ἐν τῇ ***Πύλῃ τῆς Ἐκτελέσεως,*** — «κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ διδασκάλου». Πέραν τῆς Γεφύρας εὑρίσκεται ἡ ***Ἀγορὰ τῆς παγκοσμίου Εἰρήνης,*** καὶ οἱ ναοὶ τῆς Εἰρήνης καὶ τῆς Ἐλπίδος. Τὸ μέρος τοῦτο εἶνε τὸ ***Ἄστυ τῶν Ἰτεῶν,*** ἢ ὁ ***Κῆπος τῆς Ροδακινέας,*** αὐτὴ ἡ Στοά.

«Στοαὶ τῆς Ἑταιρίας Τιὲν-τὶ-Οὐέϋ, λέγει ὁ Ἄγγλος Schleger, εἶνε μικρὸν στρατόπεδον. Ἀπὸ τῆς ***Πύλης Ἄγγ*** μέχρι τοῦ ***Ἄστεος τῶν Ἰτεῶν*** ὑπάρχει ἀπόστασις πολλῶν μιλλίων, καὶ ὁ μὴ μεμυημένος εἶνε ἐκτεθειμένος ἀνὰ πᾶν βῆμα αὐτοῦ εἰς πολλοὺς κινδύνους».

Αἱ τελεταὶ τῆς μυήσεως εἰσι λίαν καταπληκτικαὶ καὶ περίεργοι. Τὸν ὑποψήφιον ὑποδέχεται ὁ στρατηγὸς τῆς Ἐμπροσθοφυλακῆς ἔξωθι τῆς Πύλης τῆς Ἐκτελέσεως. Οὗτος ὀφείλει νὰ ᾖ ἐνδεδυμένος καινουργῆ λευκὸν ἱματισμὸν, ἢ, δι' ἐπὶ τούτῳ ἀδείας, ἱματισμὸν νεωστὶ πεπλυμένον. Ἡ πλεξὶς τῆς κόμης αὐτοῦ εἶνε λελυμένη, εἰς ἔνδειξιν ὅτι ἀποκηρύττει πᾶσαν ὑποταγὴν πρὸς τὴν Αὐτοκρατορίαν τοῦ Μαντσού. Τὰ θυλάκια αὐτοῦ εἰσι κενὰ, ὁ δεξιὸς ὦμος καὶ αἱ κνῆμαι αὐτοῦ γυμνοί.

Οὕτω παρεσκευασμένος, ἐγγράφεται εἰς ἐπὶ τούτῳ βιβλίον τὸ ὄνομα καὶ ὁ τόπος τῆς γεννήσεώς του, καὶ ἀφοῦ πληρώσῃ τὸ δικαίωμα τῆς εἰσοδοχῆς, τρία καὶ ἥμισυ δολάρια, γονυπετεῖ καὶ περιμένει. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο, ὁ Στρατηγὸς τῆς Ἐμπροσθοφυλακῆς ζητεῖ τὴν ἄδειαν παρὰ τοῦ Διδασκάλου ὅπως εἰσαγάγῃ τὸν νεόφυτον, ὅστις πάραυτα δδηγεῖται ὑπὸ ἀψίδα ξιφῶν πρὸς τὴν Πύλην, καὶ εἶτα, μετὰ πολλῶν διατυπώσεων, πρὸς τὸ Ἄστυ τῶν Ἰτεῶν.

Ἐνταῦθα ὁ νεόφυτος ὑφίσταται σειρὰν τρομερῶν καὶ ἐπικινδύνων δοκιμασιῶν, μετὰ τὸ πέρας τῶν ὁποίων δίδει ἐπίσημον ὅρκον,

ἐκ τριάκοντα ἓξ ἄρθρων, ὑποταγῆς πρὸς τοὺς Κανονισμοὺς τῆς Ἑταιρίας, καὶ ἐν τέλει διακηρύττει ὅτι ἅπαντες οἱ συγγενεῖς αὐτοῦ ἀπέθανον, διότι ἡ Ἑταιρία οὐδένα γήϊνον δεσμὸν ἀναγνωρίζει.

Οὕτω μένει γονυπετὴς πρὸ τοῦ θρόνου τοῦ Προέδρου, ἔχων τὰς αἰχμὰς τῶν ξιφῶν τῶν ὀκτὼ Συμβούλων ἐπὶ τοῦ γεγυμνωμένου ὤμου αὐτοῦ, μέχρις οὗ ἐκτελεσθῶσιν ἅπασαι αἱ διατυπώσεις τῆς εἰσοδοχῆς. Εἶτα φέρουσιν αὐτῷ κύπελον, πλῆρες οἰνοπνεύματος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου χύνει σταγόνας τινας ἐκ τοῦ ἰδίου αἵματος καὶ πίνει μετὰ τοῦ Προέδρου. Τὴν ἑπομένην ἡμέραν ὁ Γραμματεὺς τῆς Στοᾶς ἐξηγεῖ αὐτῷ τὰς λέξεις, τὰ σημεῖα καὶ τὰς χειραψίας τῆς ἀναγνωρίσεως, καὶ φέρει αὐτῷ βιβλίον, ἐξ οὗ θὰ λάβῃ τὴν διδασκαλίαν τοῦ δόγματος.

Φαίνεται βέβαιον ὅτι δὲν ὑπάρχει Ἀνώτατος Ἀρχηγὸς τῆς Ἑταιρίας ***Τιὲν-τὶ-Οὐέϋ,*** ἀλλ' ὅτι αὕτη διοικεῖται ὑπὸ Κεντρικῆς Διοικήσεως. Ὑπάρχουσι πέντε Μεγάλαι Στοαὶ ἐν ***Φοὺκ-Κιὲν, Κουάγγ-Τοὺγγ, Γιοὺν-Νὰν, Χουνὰν*** καὶ ***Σὲ-Κιάγγ,*** ἑκάστη τῶν ὁποίων ἔχει ὑποτελεῖς διακλαδώσεις Οἱ Πρόεδροι τῶν πέντε τούτων Μεγάλων Στοῶν, ἀποτελοῦντες εἶδος Συμβουλίου, διευθύνουσι τὴν Ἑταιρίαν ἐν ἁπάσαις ταῖς χώραις. Ἑκάστη Στοὰ ἔχει ἕνα Πρόεδρον, δύο Ἀντιπροέδρρους, ἕνα Διδάσκαλον, ἕνα Εἰσηγητὴν, ἕνα Ταμίαν καὶ τριάκοντα Συμβούλους, ἐξ ὧν οἱ ὀκτὼ ἀποτελοῦσι μίαν «***Ἀπαρτίαν***». Ὡς πρὸς τὰ μέλη τῆς Ἑταιρίας, ταῦτα ἀριθμοῦνται κατὰ ἑκατομμύρια.

Αἱ ἀρχαὶ τῆς Ἑταιρίας ***Τιὲν-τὶ Οὐέϋ*** συνοψίζονται ἐν τῷ ὅρκῳ, ὃν ὁ ὑποψήφιος δίδει κατὰ τὴν μύητιν αὐτοῦ. Τὸ πρῶτον τῆς ὁρκομωσίας ἄρθρον, ἀφοῦ ἐπιβάλλῃ ὑποταγὴν εἰς τὸ τάγμα, ἐπιτάττει εἰς ἕκαστον μέλος ἵνα μεριμνᾶ περὶ τῶν ἰδίων ὑποθέσεων. Τὸ δεύτερον, ἀπαγορεύει αὐτῷ, ἐπὶ αὐστηρᾷ ποινῇ, νὰ ἐμπιστεύηται ὅ,τι δήποτε εἰς μὴ μεμυημένον. Τὸ τριακοστὸν τέταρτον, καταδικάζει αὐτὸν εἰς σκληρὸν θάνατον ἐὰν ἐπικαλεσθῇ τὴν συνδρομὴν τῆς ἀστυνομίας, τῶν ἀρχόντων, ἢ οἵας δήποτε ἀρχῆς καὶ εἰς οἵαν δήποτε περίστασιν. Τὸ τριακοστὸν πέμπτον, ἐκφέρει τρομερὰν καταδίκην, ἐὰν καταθέσῃ μαρτυρίαν ἐνώπιον Δικαστηρίου, ἐκτὸς μόνον ἐνώπιον τοῦ ἀνωτέρου αὐτοῦ.

Κατὰ τὴν προσφώνησιν αὐτοῦ πρὸς τοὺς νεοφύτους μετὰ τὴν

μύησιν, ὁ Πρόεδρος προτρέπει αὐτοὺς ν' ἀναφέρωσι πρὸς αὐτὸν πᾶν ἀδίκημα ἢ παράπονον αὐτῶν, καὶ δικαιοσύνη θέλει τοῖς ἀποδοθῇ. Αἱ ἀρχαὶ αὗται, ἡ ἀποξένωσις πάσης ἄλλης δικαιοδοσίας, ἡ ἀπονομὴ τῆς δικαιοσύνης δι' ἀνευθύνου Δικαστηρίου, καθιστᾶ Κράτος ἐν Κράτει τὸ ἀθλιέστερον καὶ αἱμοχαρώτερον, τὸ μᾶλλον καταθλιπτικὸν ἐξ ὅσων ἀναφέρονται.

Ἡ Ἑταιρία αὕτη ἐξηπλώθη καὶ ἐπὶ τῶν Ἀγγλικῶν ἀποικιῶν, καὶ ὑφίσταται μέχρι σήμερον, καταδιωμένη ἀμειλίκτως ὑπὸ τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως.

***

Παραπλησία τῆς ***Τιὲν-τὶ-Οὐέϋ*** κατὰ τὴν σπουδαιότητα μεταξὺ τῶν Σινικῶν μυστικῶν Ἑταιριῶν εἶνε ἡ «***Οὐ-ἔϋ-Κεάου***», «***Μηδὲν πράττε***», ἢ κατ' ἄλλους «***ἄνευ ὑποκρισίας***». Ὀλίγιστα εἰσὶ γνωστὰ περὶ τῆς Ἑταιρίας ταύτης, καθόσον Στοαὶ αὐτῆς δὲν ὑπάρχουσιν ἐν ταῖς Ἀγγλικαῖς κτήσεσιν, ἐν δὲ τῇ Σινικῇ, ἡ Ἑταιρία αὕτη εἶνε μᾶλλον ἐπίφοβος καὶ περιφρονημένη ἢ ἡ ***Τιὲν-τὶ-Οὐέϋ***. Φαίνεται ὅμως βέβαιον ὅτι ἡ Ἑταιρία αὕτη εἶνε ἀπόγονος τῆς τρομερᾶς Ἑταιρίας «***Λευκὸς Λωτὸς***», ἥτις ἔπαιξε τὸ μέρος αὐτῆς ἐν τῇ Σινικῇ ἱστορίᾳ. Τὸ τελευταῖον διάταγμα τοῦ Αὐτοκράτορος ***Γιουγγ-Σίγγ,*** ἐκδοδὲν τῷ 1724 κατὰ τῶν μυστικῶν Ἑταιριῶν ἐν τῇ Σινικῇ, λέγει ὅτι—«Αἱ Ἑταιρίαι αὗται ὑποκινοῦσι τὸν λαὸν εἰς ἀποστασίαν μὲ τὴν πρόφασιν ὅτι ἐμφυσῶσιν ἐν αὐτῷ τὴν ἀρετὴν, καθάπερ ὁ ***Λευκὸς Λωτός***». Εἶνε μᾶλλον πιθανὸν ὅτι ἡ θρησκεία ἔχει ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς Ἑταιρίας ταύτης μᾶλλον τῶν ἄλλων, διότι παρ' αὐτῇ ὁ χρωματιστὸς ἱματισμὸς εἶνε ἀπηγορευμένος, τὰ μέλη εἰσὶν ἀποκλειστικῶς φυτοφάγα, καὶ πρὸς τούτοις, ὁ νεόφυτος, ἢ, ἡ νεόφυτος, διότι καὶ γυναῖκες εἰσὶ δεκταὶ ἐν τῇ Ἑταιρίᾳ, ἐγκαταλείπουσιν ὑπὲρ αὐτῆς ἅπαντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν, ὧν διατηροῦσι, κατὰ βούλησιν, τὴν ἐπικαρπίαν. Πολλὰ μέλη τῆς Ἑταιρίας ἀνήκουσιν εἰς τὴν πλουσίαν τάξιν, εἰς τρόπον ὥστε ὑπάρχουσι πολλοὶ ἀναμεμιγμένοι εἰς τὴν διοίκησιν αὐτῆς. Ἐν τούτοις ἡ ***Οὐ-ἐϋ-Κεάου,*** μὴ ἀκολουθοῦσα τὸ παράδειγμα τῆς ***Τιὲν-τὶ-οὐέϋ,*** διευθύνεται ὑφ' ἑνὸς Ἀρχηγοῦ.

Ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Κιὰ-Κὶγγ διετέλει Μέγας Ἀρχηγὸς ὁ Φὰγγ-Γιοὺγγ-Σὲν, ὅστις, τῇ προτροπῇ τῆς συζύγου αὐτοῦ, Μαὲρκ-Κιοὺλ-Λιὰν, ἐσχημάτισε συνομωσίαν, ὅπως ἀνατινάξῃ εἰς τὸν ἀέρα τὸ ἀνάκτορον τοῦ Πεκίνου.

Ἐπὶ τέσσαρας μῆνας ἡ συνομωσία ἔβαινε κατ' εὐχὴν, χιλιάδες προσηλύτων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, εἶχον προσληφθῇ ἐν αὐτῇ, ἡ δὲ Κυβέρνησις οὐδὲν ὑπώπτευε μέχρι τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν οἱ συνομῶται εἰσῆλθον εἰς τὸ ἀνάκτορον. Σφοδρὰ πνοὴ ἀνέμου ἔσβεσεν αἴφνης τὰ φῶτα αὐτῶν, καί τινες, καταληφθέντες ἐκ δεισιδαιμονίας ὑπὸ πανικοῦ, ἤρξαντο νὰ ἐκπέμπωσι κραυγὰς, αἵτινες ἔδωσαν εἰς τὴν φρουρὰν τὸ σημεῖον τῆς ἐξεγέρσεως.

Τοῦτο συνέβη κατὰ τὸ ἔτος 1810. Πάραυτα ὁ Κιὰ-Κὶγγ ἔθετο εἰς ἐνέργειαν ἅπασαν τὴν δύναμιν τῆς Αὐτοκρατορίας ὅπως ἐξολοθρεύσῃ τὸν ***Λευκὸν Λωτόν.*** Τὸ Ἀρχηγεῖον τῆς Ἑταιρίας ἦτο τότε, ὅπως τώρα, ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ τοῦ Ναμκίνου, ἔνθα οἱ ἀδελφοὶ ἐδράξαντο τὰ ὅπλα καὶ ἀντέστησαν ἐπί τινας μῆνας. Ἡ σύλληψις αὐτοῦ τοῦ ἰδίου Ἀρχηγοῦ, Φὰγγ-Γιοὺγγ-Σὲν, μετὰ πεισματώδη μάχην, ἔθετο τέρμα εἰς τὴν ἐπανάστασιν, τοσοῦτον δὲ πολλαὶ χιλιάδες Ἑταίρων συνελήφθησαν, ὥστε εἰς ἀντιβασιλεὺς τῆς Σινικῆς, θελήσας νὰ φανῇ οἰκτίρμων, ὑπεσχέθη νὰ χαρίσῃ τὴν ζωὴν εἰς ὅσους ἤθελον φάγει κρέας. Ὀλίγιστοι, ἐν τούτοις, ὑπετάγησαν εἰς τὴν διάταξιν ταύτην, ἀλλ' ἡ Ἑταιρία καυχᾶται ὅτι ἅπαντες οὗτοι συνελήφθησαν κατόπιν, ἐδικάσθησαν καὶ ἐθανατώθησαν παρ' αὐτῆς, ὡς παραβᾶται τῶν διατάξεων τῶν Κανονισμῶν αὐτῶν.

Ἡ καταδίωξις ὑπῆρξε τοσοῦτον σφοδρὰ, τοσοῦτον ἀμείλικτος καὶ διηνεκὴς, ὥστε αἱ ἀδελφοὶ ἠναγκάσθησαν ν' ἀλλάξωσι τὴν προσωνυμίαν τῆς Ἑταιρίας αὐτῶν, καὶ ἀπὸ ***Λευκὸς Λωτὸς*** νὰ μετωνομασθῶσι «***Μηδὲν Πράττε***». Τὰ μέτρα ταῦτα συνέτεινον νὰ περιστείλωσι πᾶν ἐν τῷ φανερῷ κίνημα, μέχρι καὶ κατ' αὐτῆς τῆς Μαντσουρικῆς δυναστείας, φαίνεται ὅμως βέβαιον ὅτι ἡ ἐπιρροὴ τῆς Ἑταιρίας εἶνε μεγίστη, καὶ ὁλοὲν αὐξάνει, καθόσον αὕτη ἐνεργεῖ διὰ τοῦ τρόμου τῶν δεισιδαιμονιῶν ἐπὶ ταῦ πνεύματος τοῦ λαοῦ, ὅστις θεωρεῖ τὴν ***Οὐ - Οέϋ - Κεάου*** ὡς συμμορίαν Μάγων, ἀποδίδων αὐτῇ ἅπαντα τὰ σημεῖα τῶν διαβολικῶν δυνάμεων.

*
* *

Ἑτέρα ἐπίσης ἰσχυρὰ μυστικὴ Ἑταιρία εἶνε ἡ ***Κὸ-Λάου-Οὐέϋ,*** ἢ ὁ ***Σύνδεσμος τοῦ Πρεσβυτέρου Ἀδελφοῦ.***

Ἡ Ἑταιρία αὕτη χρονολογεῖται ἀπὸ τῆς ἐν Ταιπίγγῃ στάσεως, ὁπότε, καθὰ ἀναφέρεται, ἱδρύθη ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Τσὰγγ-Κουὸφὰν κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Ναγγίνης, εἶνε δὲ πολὺ ἐπικίνδυνος Ἑταιρία καὶ ἡ ἰσχὺς αὐτῆς καταπληκτικῶς αὐξάνει. Καθάπερ ἡ ***Τιὲν-τὶ-Οὐέϋ*** ἔχει τὴν ἕδραν αὐτῆς ἐν Χοκ-Κιὲν καὶ ἡ ***Οὐ-ἔου-Κεάου*** ἐν Ναγγίνῃ, οὕτω καὶ ἡ ***Κὸ-Λάου*** ἔχει τὸ Ἀρχηγεῖον αὐτῆς ἐν ταῖς Μέσαις Ἐπαρχίαις τοῦ Χουνὰν καὶ τοῦ Χανάν. Ἀξιοῖ ὅτι ἀντιπροσωπεύει τὴν καθαρὰν Σινικὴν φυλήν, τὰ τέκνα τοῦ Χὰν, πρὸς ἃ, καθὰ διϊσχυρίζονται, οἱ κάτοικοι τῶν μεσημβρινῶν καὶ τῶν δυτικῶν χωρῶν εἰσιν ἐπίσης ξένοι, ὅπως καὶ οἱ Τάρταροι.

Σκοπὸς τῆς Ἑταιρίας εἶνε ἡ ὑποστήριξις τῆς προγενεστέρας δυναστείας τοῦ Μὶγγ, τοῦθ' ὅπερ καὶ ἡ προσωνυμία αὐτῶν ***Πρεσβύτεροι Ἀδελφοὶ*** ὑπεμφαίνει, καίτοι δὲ ἡ Αὐτοκρατορικὴ γραμμὴ τοῦ Τὰγγ ὑποτίθεται ὅτι ἐξηλείφθη πρὸ καιροῦ, τὰ μέλη αὐτῆς, οὐχ' ἧττον, πρεσβεύουσιν ὅτι θὰ εὑρεθῇ ἀπόγονός τις αὐτῆς ἅμα ὡς ὁ θρόνος χηρεύσῃ.

Ἡ Ἑταιρία ἀποτελεῖται, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἐκ στρατιωτικῶν, ὧν οἱ πλεῖστοι κατέχουσιν ὑψηλὰς ἐν τῇ κοινωνίᾳ θέσεις. Ἐν τούτοις, ἡ Ἑταιρία θεωρεῖται ὡς ὁμὰς ἀπηλπισμένων ἀνδρῶν ἀπολαυόντων κακῆς φήμης, ἀλλ' ἐν τοσούτῳ ἐξασκούντων μεγάλην ἐπιρροὴν ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις, ἐν αἷς εἰσιν ἐγκατεστημένοι. Εἶνε ἐκτὸς πάσης ἀμφιβολίας ὅτι, ἐὰν στρατηγός τις ἐκ τῶν ἀρχαίων ἤθελεν ὑψώσῃ τὴν σημαίαν τῆς ἀνταρσίας, ἐντὸς μικροῦ διαστήματος θὰ συνεκέντρου περὶ αὐτὸν ἑκατοντάδας χιλιάδας ἀνδρῶν.

Ἡ Ἑταιρία ***Κὸ-Λάου*** εἶνε πράγματι συνομωσία στρατιωτική. Οἱ πράκτορες αὐτῆς περιοδεύουν ὡς ἰατροὶ, κομίζοντες εἰδήσεις ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸ ἄλλο κέντρον, καὶ ποιοῦντες καθ' ὁδὸν προσηλύτους. Λέγεται ὅτι αἱ τελεταὶ τῆς μυήσεως εἰσι πολύπλοκοι, ἀγνοοῦνται ὅμως τὰ καθέκαστα αὐτῶν. Ἑταιρία ἀρχαίων στρατιωτικῶν, ἀποπειρωμένων νὰ καταρρίψωσι τὴν πολιτικὴν ἰσχὺν,

εἶνε, κατὰ φυσικὸν λόγον, φιλοτάραχος. Ἡ ***Κὸ-Λάου*** διενήργησε πολλὰς ἐξεγέρσεις διαρκούσης τῆς βραχείας ὑπάρξεως αὐτῆς. Κατὰ τὰ ἔτη 1870 καὶ 1871 διήγειρε σπουδαίας ταραχὰς ἐν Χουνὰν, ἀλλὰ τὸ μέγα τοῦτο κίνημα περιεστάλη κατ' εὐτυχῆ σύμπτωσιν, διότι ἀνεκαλύφθη ὑπὸ τῶν Ἀρχῶν μυστικὴ ἐπιστολὴ, περιέχουσα τὸ σχέδιον τῆς ἀνατινάξεως τῆς πυριτιδαποθήκης τοῦ Χουκάου. Ἡ ἐπιστολὴ ἀνέφερε καί τινας τῶν κυρίων συνομωτῶν, οὓς συνέλαβον καὶ ἐξετέλεσαν αὐθωρεί. Ἐν τῷ διαμερίσματι τούτῳ ἡ Ἑταιρία περιεστάλη διά τινα καιρόν.

Οἱ Μωαμέθανοὶ, οἵτινες, κατ' ἐπισήμους ἐκθέσεις, ἀνέρχονται εἰς πλέον τῶν εἴκοσι πέντε ἑκατομμυρίων, ἔχουσι καὶ αὐτοὶ μυστικὸν Σύνδεσμον, τὸν «***Χούνι-Χούνι-Τζίν***». Ὁ ὑποψήφιος, πρὶν ὑποβληθῇ εἰς τὰς δοκιμασίας τῆς μυήσεως, ὀφείλει νὰ καθαρισθῇ, καὶ πρὸς τοῦτο μαστιγόνουσιν αὐτὸν ἰσχυρῶς καὶ εἶτα δίδουσιν αὐτῷ νὰ πίῃ ἄφθονον ὕδωρ μετὰ σάπωνος, ἵν' ἀποπλύνῃ πᾶν ὅ,τι χοίρειον εὑρίσκεται ἐντὸς αὐτοῦ.

Ἡ ***Τιὲν-Τσὶν*** εἶνε, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, Ἑταιρία μᾶλλον θρησκευτική. Τὰ μέλη αὐτῆς φέρουν πάλλευκον ἱματισμὸν, μηδὲ τῶν πίλων καὶ τῶν ὑποδημάτων αὐτῶν ἐξαιρουμένων, ἀπέχουν αὐστηρῶς χρήσεως πνευματωδῶν ποτῶν, ὀπίου καὶ καπνοῦ, καὶ πίπτουσιν εἰς ἐκστάσεις προσευχόμενοι. Ἡ Ἑταιρία αὕτη κατεδιώχθη τελευταίως, τοσούτῳ μᾶλλον ἀπηνῶς, καθόσον τὰ μέλη αὐτῆς, λευχειμονοῦντα, διεκρίνοντο εὐκόλως.

Ἕτεραι Ἑταιρίαι, ὧν τὸ ἀπόρρητον εἶνε, οὐχ' ἧττον, ἄγνωστον, εἰσιν ἡ ***Τσὲ-τουὰν-Κεάου,*** καὶ ἡ ***Τάου-Πέϋ-Κεάου.*** Τὸ μόνον ὅπερ εἶνε γνωστὸν περὶ τῶν Ἑταιριῶν τούτων, εἶνε ὅτι τὰ μέλη αὐτῶν συνειθίζουν νὰ τρώγωσι πλακούντας, οἵτινες, ἀναμφιβόλως, ἔχουσι συμβολικὴν σημασίαν. Τὰ μέλη τῆς τελευταίας γονυπετοῦν ἐπὶ εὐρέων ταπήτων καὶ προσεύχονται, ἐν ὡρισμένῃ δὲ στιγμῇ, αἱ τέσσαρες γωνίαι τοῦ τάπητος ὑψοῦνται καὶ καθηλοῦνται ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς αὐτῶν, εἰς τρόπον ὥστε ἀποκρύπτεται ἐντὸς τοῦ τάπητος ὁ ὅμιλος οὗτος τῶν εὐσεβῶν, οἵτινες κατόπιν πίπτουσιν ἐν ἐκστάσει καὶ προφητεύουσιν. Αἱ πληροφορίαι ὅμως αὗται θεωροῦνται ὑπόπτου αὐθεντικότητος, καθὸ εἰλημμέναι παρὰ τῶν Μανδαρίνων, τῶν κεκηρυγμένων ἐχθρῶν αὐτῶν.

***

Οἱ ***Κίτρινοι Σκοῦφοι*** ἦτο Ἑταιρία, σχηματισθεῖσα ἐν Σινικῇ, ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Λιγγ-τὶ, κατὰ τὸν δεύτερον αἰῶνα μετὰ Χριστὸν, καὶ συγκειμένη, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ὑπὸ λογίων. Ἡ Ἑταιρία αὕτη κατεφέρετο κατὰ τῶν εὐνούχων, οὓς ἤθελε ν' ἀνατρέψῃ ἐκ τῆς Ἀρχῆς.

Περαίνοντες τὴν ἀφήγησιν ταύτην τῶν Σινικῶν μυστικῶν Ἑταιριῶν, παραθέτομεν ὧδε περικοπὴν ἐγγράφου, ἀπευθυνθέντος, τὴν 23 Ἰουνίου 1843, ὑπὸ τοῦ Σὶρ Ἐρρίκου Πότιγγερ πρὸς τὸν λόρδον Ἀβερδῖνον, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ γεύματος, δοθέντος ὑπὸ τοῦ Ἄγγλου Πράκτορος τούτου τῷ Κε-Γὶγγ, ἀνωτάτῳ Σίνᾳ ἐπιτρόπῳ.

« . . . . Ἀφοῦ ἐτελείωσε τὸ ᾄσμα αὐτοῦ, ὁ Κὲ-Γὶγγ ἀπέσπασεν ἐκ τοῦ βραχίονος αὐτοῦ πλούσιον χρυσοῦν ψέλλιον, κλεῖον διὰ δύο διασταυρουμένων χειρῶν, καὶ προσέδεσεν αὐτὸ ἐπὶ τοῦ ἰδικοῦ μου. Μοὶ εἶπεν, ὅτι τὸ ψέλλιον τοῦτο ἀνῆκεν εἰς τὸν πατέρα αὐτοῦ, ὅστις ἐδωρήσατο αὐτῷ τοῦτο ὅτε ἦτο ἔνδεκα ἐτῶν, καὶ ὅτι ὅμοιον αὐτοῦ εὑρίσκεται ἐν Πεκίνῳ, εἰς χεῖρας τῆς συζύγου αὐτοῦ. Προσέθεσεν ὅτι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἦτο κεχαραγμένον ἐπὶ τῆς μιᾶς τῶν χειρῶν μὲ χαρακτῆρας μυστηριώδεις, καὶ ὅτι, ἂν ποτε ἐταξείδευον ἐν τῇ Σινικῇ, οἱ φίλοι αὐτοῦ, ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ σημείου τούτου, θὰ μὲ ὑπεδέχοντο ὡς ἀδελφόν».

***

Ἐν Ἰνδοστὰν ὑπάρχει ἀποτρόπαιος μυστικὴ Ἑταιρία, ἧς τὰ μέλη, «***Θὲγς ἢ Φανσεγὰρ***» καλούμενα, ἐπιδίδονται εἰς τὴν κλοπὴν καὶ τοὺς φόνους. Ἡ θεότης αὐτῶν καλεῖται ***Κάλι,*** καὶ προσφέρουσιν αὐτῇ ἀνθρωπίνους θυσίας. Διαιροῦνται εἰς δύο τάξεις εἰς τοὺς ***Βερτοτὲς*** ἢ ***Στραγγαλιστὰς,*** καὶ εἰς τοὺς ***Σουμσιὲχ,*** ἢ ὑποψηφίους.

ΔΙΑΦΟΡΟΙ

Ἀναρχικοί.

Ἀναρχικοὶ καλοῦνται οἱ ἐπιδιώκοντες τὴν ἀνατροπὴν τῆς νῦν πολιτικῆς, οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς καταστάσεως, καὶ τὴν ἐπὶ τῶν ἐρειπίων αὐτῆς ἀνίδρυσιν νέας κοινωνικῆς καταστάσεως, ἄνευ πολιτείας, ἄνευ οἵας δήποτε Ἀρχῆς, ἄνευ νόμων καὶ Δικαστηρίων, καταστάσεως, καθ' ἣν θὰ κατηργεῖτο ἡ νῦν κοινωνικὴ ἀνισότης, θὰ ἐξέλειπεν ἰδίᾳ πᾶσα ἔμμισθος ἐξάρτησις, πᾶσα σχέσις μεταξὺ κεφαλαιούχων καὶ ἐργατῶν, καὶ θὰ καθιεροῦτο ἡ κατὰ τὸ δυνατὸν εὐρυτάτη αὐτονομία τῶν ἀτόμων, συνδεομένων πρὸς ἄλληλα μόνον διὰ συμβάσεων, ἃς θὰ ἦσαν ἐλεύθερα ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν νὰ διαλύσωσι.

Τοιαῦται εἰσιν αἱ ἀρχαὶ τῆς τρομερᾶς Ἑταιρίας, ἥτις κατετάραξεν ἐσχάτως τὸν κόσμον διὰ τῶν φρικωδῶν καὶ ἀποτροπαίων κακουργημάτων, ἃ διεπράξατο, καὶ πρὸς ἐξολόθρευσιν τῆς ὁποίας συνησπίσθησαν ὅλα τὰ Κράτη, ψηφίσαντα δρακοντείους κατὰ τῶν ***Ἀναρχικῶν*** νόμους.

Οἱ ***Ἀναρχικοὶ*** ἀνεφάνησαν τὸ πρῶτον περὶ τὰ μέσα τοῦ ἐνεστῶτος αἰῶνος, δύνανται δὲ νὰ διαιρεθῶσιν εἰς δύο περιόδους, εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ 1840 μέχρι τοῦ 1860 ἔτους, καθ' ἣν, ἀναπτύξαντες θεωρητικῶς τὰς ἀρχὰς αὐτῶν, ἀπεπειράθησαν νὰ ἐφαρμώσωσιν αὐτὰς μᾶλλον εἰρηνικῶς, καὶ εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ 1860 καὶ ἐντεῦθεν, ὅτε, διαδοθέντες εἴς τε τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀμερικὴν, ἀπεπειράθησαν πολλαχοῦ νὰ ἐπιβάλλωσι βιαίως τὰς ἀρχὰς αὐτῶν, χρώμενοι συνήθως ἐκρηκτικῶν βομβῶν καὶ δολοφονικῶν ἐγχειριδίων.

Πρῶτος εἰσηγητὴς τῶν Ἀναρχικῶν ἰδεῶν, κατὰ τὴν πρώτην περίοδον, ὑπῆρξεν ὁ Γάλλος Ι. Π. Προυδὼν, ὅστις, ἐν τῷ συγγράμματι αὐτοῦ, «***Τὶ ἐστὶν ἰδιοκτησία;***» ποιεῖται τὸ πρῶτον χρῆσιν τοῦ ὅρου ***Ἀναρχία.*** Πρῶτος τῶν Γερμανῶν ἐκηρύχθη ὑπὲρ τῶν Ἀναρχικῶν ἰδεῶν ὁ Μ. Ἔς (Hess), ἐν ἔτει 1843, καὶ εἶτα ὁ καθηγητὴς Γυμνασίου Κάρολος Γρὺν (Grun). Εἶνε γνωστὸν

ὅτι ἡ διάδοσις τῶν Ἀναρχικῶν ἰδεῶν ἐν Γερμανίᾳ εἶχεν ἐμμέσως πως ἐπιρροήν τινα ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1848, διὸ καὶ ἡ μετὰ τὴν κατάπνιξιν ταύτης γεννηθεῖσα ἀντίδρασις ἐστράφη κατὰ τῶν ***Ἀναρχικῶν*** οὐχ' ἧττον ἢ κατὰ τῶν ***Κοινωνιστῶν.***

Ἀπὸ τοῦ 1860 ἤρξατο ἀναζωογονούμενον τὸ ἐργατικὸν κίνημα ἀνὰ πάσας τὰς χώρας τῆς Ἡπειρωτικῆς Εὐρώπης, καὶ ἐν μὲν τῇ Γερμανίᾳ ἵδρυσεν ὁ Λασὰλ τὴν κοινωνιστικὴν μερίδα, ἐν δὲ τῇ Γαλλίᾳ, Ἰταλίᾳ καὶ Ἱσπανίᾳ ἤρξατο συντασσομένη ἡ τετάρτη ἐπικληθεῖσα τάξις.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἀνεφάνησαν αὖθις αἱ Ἀναρχικαὶ ἰδέαι, ὧν ἡγέτης ὑπῆρξεν ὁ Ρῶσσος Βάκουνιν, εἰς ὃν κατὰ πρῶτον καὶ κύριον λόγον ὀφείλεται πᾶσα ἡ μετὰ ταῦτα ἀναρχικὴ κίνησις.

Ἡ πολιτεία, κατ' αὐτὸν, σημαίνει Ἀρχὴν, ἐπειδὴ δὲ πᾶσα Ἀρχὴ προϋποθέτει τὴν ὕπαρξιν ἀρχομένων, ἄρα, πᾶσα πολιτεία καταργεῖ τὴν ἀληθῆ ἐλευθερίαν, ὁ δὲ δεσποτισμὸς δὲν ἔγκειται ἐν τῷ εἴδει ἀλλ' τῇ οὐσίᾳ τῆς πολιτείας. Ἀντὶ ταύτης προτείνει τὴν ***Ἐλευθέραν*** κοινωνίαν, ἐν ᾗ ἐκλείπει πᾶσα διάκρισις κοινωνικὴ καὶ πολιτικὴ, ἕκαστος δὲ εἶνε ἐργάτης, ἄνευ διακρίσεως χρώματος, φυλῆς, ἔθνους ἢ θρησκείας. Ἡ τάξις ἀποκαθίσταται ἀφ' ἑαυτῆς ἐν τοιαύτῃ κοινωνίᾳ διὰ τὴν ἔμφυτον εἰς πάντας τοὺς ἀνθρώπους ἀρχὴν τῆς ἀλληλεγγύης, ἥτις ἀναγκάζει ἕκαστον νὰ θεωρῇ ἑαυτὸν, τότε μόνον ἐλεύθερον, ὅταν δὲν προσκρούῃ εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῶν ἄλλων.

Μετ' ἐκτάκτου διανοητικῆς δυνάμεως ὁ Βάκουνιν διετύπωσε τὴν ἔννοιαν τῆς Ἀναρχίας ὡς χαώδους πολιτικῆς καταστάσεως, ἄνευ ἀρχῆς τινος, ἐξ ἧς θ' ἀνέθρωσκεν εἶτα, τῇ βοηθείᾳ τῶν ἐνστίκτων τοῦ λαοῦ, ὡς Φοῖνιξ, ἡ ἰδεώδης ***Ἀναρχία.***

Ἀπὸ τοῦ 1867, ὁ Βάκουνιν ἤρξατο ἐργαζόμενος δραστηρίως ὑπὲρ τῆς διαδόσεως τῶν ἀρχῶν καὶ τῆς πραγματοποιήσεως τοῦ προγγράμματος αὐτοῦ, ἐν ἔτει δὲ 1868 συνέστη, ἐπὶ τῇ βάσει τούτου, ὁ «***Διεθνὴς Σύνδεσμος τῆς Κοινωνιστικῆς Δημοκρατίας***», ἀπαρτιζόμενος ἐκ πολλῶν δημοσίων Συλλόγων, διευθυνομένων ὑπό τινος «***Μυστικοῦ Συνδέσμου***», οὗτινος προΐστατο αὐτὸς ὁ Βάκουνιν. Ὁ ***Διεθνὴς Σύνδεσμος*** ἔσχε ταχέως καταπληκτικὴν διάδοσιν, ἰδίᾳ ἐν Ἰταλίᾳ καὶ Ἱσπανίᾳ.

Ἀποτυχὼν ἐν τῇ ἀποπείρᾳ αὐτοῦ, κατὰ τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1870, ἵνα ἐγκαθιδρύσῃ ἐν Λυῶνι «***Κομητᾶτον τῆς Σωτηρίας***», ὁ Βάκουνιν ἠναγκάσθη τὴν ὑστεραίαν νὰ ἐγκαταλίπῃ τὸ Γαλλικὸν ἔδαφος, ἔσχε δὲ κατόπιν μεγάλην ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν φοιτητῶν τῆς Ρωσσίας, καὶ συνετέλεσεν οὐκ' ὀλίγον εἰς τὴν ἐπίδοσιν τοῦ ***Μηδενισμοῦ*** ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ.

Ἀπὸ τοῦ 1869 ἤρξατο ζωηρὰ ἐνέργεια ὑπὲρ διαδόσεως τῶν Ἀναρχικῶν ἰδεῶν ἐν Ρωσσίᾳ. Ἀπόστολος αὐτῶν ὑπῆρξεν ὁ Σέργιος Νετσάγιεφ, ὀπαδὸς τοῦ Βάκουνιν, ὅστις ὅμως ἐν πολλοῖς ὑπερηκόντισε τοῦτον καὶ ἐγένετο ὁ εἰσηγητὴς τῆς «***Προπαγάνδας τῶν Ἔργων***». Ὁ Νετσάγιεφ ἵδρυσεν ἐν ἀρχῇ μυστικὰς Στοὰς ἐν Μόσχᾳ, Πετρουπόλει καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Ρωσσίας, ἐκ φοιτητῶν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, οἵτινες ἔμελλον ν' ἀποβῶσι τὸ ἐπιτελεῖον τῆς ἐπαναστάσεως.

Τὸ ἔργον τοῦ ἐπαναστάτου καθορίζει ὁ Νετσάγιεφ ἐν τῇ περιβοήτῳ ***Κατηχήσει*** αὐτοῦ, ἥτις ἔσχεν ἐπιρροὴν μεγάλην ἐπὶ τῶν ἁπανταχοῦ Ἀναρχικῶν. Κατ' αὐτὴν, ὁ ἐπαναστάτης ὀφείλει ν' ἀπαρνηθῇ πᾶν ὅ,τι πολύτιμον ἔχει ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, καὶ νὰ μὴ λάβῃ πλέον ὑπ' ὄψει μήτε νόμον, μήτε ἠθικήν.

— «Ἐὰν ζῇ ἔτι ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ σημαίνει ὅτι ὀφείλει ἐκ παντὸς τρόπου νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν καταστροφὴν αὐτοῦ. Δι' αὐτὸν ὑπάρχει μόνον μία ἀπόλαυσις, μία παραμυθία, μία ἀντιμισθία, μία εὐχαρίστησις, ἡ κατευόδοσις τῆς ἐπαναστάσεως».

Ἐντεῦθεν ἄρχεται ἡ ***Προπαγάνδα τῶν ἔργων,*** ἣν ὡς ἑξῆς χαρακτηρίζει ὁ Νετσάγιεφ.

— «Ὁ λόγος κέκτηται τότε μόνον δι' ἡμᾶς σημασίαν, ὅταν συνοδεύηται ὑπὸ τῶν ἔργων. Ἡ ἐπιφυλακτικὴ καὶ περιεσκεμμένη διοργάνωσις μυστικῶν Ἑταιριῶν, ἄνευ ἐξωτερικῶν ἐκδηλώσεων, εἶνε δι' ἡμᾶς γελοῖα καὶ ἀφόρητος παιδιά. Ἡμεῖς καλοῦμεν ἐξωτερικὴν ἐκδήλωσιν μόνον τὴν σειρὰν ἐκείνων τῶν πράξεων, αἵτινες θετικῶς καταστρέφουσι τι, πρόσωπον, πρᾶγμα ἢ σχέσιν παρακωλύουσαν τὴν χειραφέτησιν τοῦ λαοῦ. Ἐπὶ τῇ θυσίᾳ τῆς ζωῆς ἡμῶν ὀφείλομεν διὰ πράξεων παρατόλμων νὰ εἰσδύσωμεν εἰς τὸν

βίον τοῦ λαοῦ καὶ νὰ ἐμπνεύσωμεν εἰς αὐτὸν πεποίθησιν ἐπὶ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ δύναμιν, καὶ οὕτω νὰ ἐξεγείρωμεν, ἑνώσωμεν καὶ ὁδηγήσωμεν αὐτὸν εἰς τὸν θρίαμβον τοῦ δικαίου ἀγῶνος του».

Ὁ Νετσάγιεφ ἐπεσφράγισε τὰς ἀρχὰς αὐτοῦ φονεύσας ὀπαδὸν αὐτοῦ, καὶ ἀποδρὰς εἰς Ἑλβετίαν, παρεδόθη εἰς τὴν Ρωσσικὴν Κυβέρνησιν, ἐν ἔτει 1872, καὶ ἔκτοτε οὐδὲν ἠκούσθη πλέον περὶ αὐτοῦ.

Ὁ ***Διεθνὴς Σύνδεσμος τῆς Κοινωνιστικῆς Δημοκρατίας*** ἡνώθη ἐν ἔτει 1869, πρὸς τὴν ***Διεθνῆ Ἑταιρίαν τῶν ἐργατῶν,*** ὁ δὲ Βάκουνιν, ἀσθενήσας, ἀπεσύρθη τῆς διευθύνσεως τοῦ Ἀναρχικοῦ κινήματος καὶ ἀπέθανεν ἐξ ὑπερτροφίας τῆς καρδίας, τῷ 1876.

Οἱ ***Ἀναρχικοὶ*** δὲν κατώρθωσαν νὰ κάμωσι μεγάλας προόδους ἐν Γερμανίᾳ ἕνεκα τῶν κατασταλτικῶν μέτρων, ἅτινα ἔλαβε κατ' αὐτῶν ἡ Γερμανικὴ Κυβέρνησις καὶ ἐφήρμοσε πάντοτε αὐστηρότατα, καὶ ἕνεκα τῆς ἀντιδράσεως τῆς ἰσχυρᾶς τῶν κοινωνιστῶν δημοκρατικῶν μερίδος, οἵτινες ἀποδοκιμάζουσιν ἰδίᾳ τὸ ἀνατρεπτικὸν πρόγραμμα αὐτῶν. Ἡ ἀπόπειρα αὐτῶν, τοῦ νὰ φονεύσωσι διὰ δυναμίτιδος πάντας τοὺς Γερμανοὺς ἡγεμόνας, κατὰ τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ ἐν Νειδερβάλδ ἐθνικοῦ μνημείου, ἀπέτυχεν οἰκτρῶς.

Ἐν Αὐστρίᾳ ἔσχον ἐν ἀρχῇ μεγάλην διάδοσιν, ὅτε ὅμως ἤρξαντο καθιστάμενοι ἐπικίνδυνοι εἰς τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν διὰ διαφόρων κακουργημάτων, ἡ Αὐστριακὴ Κυβέρνησις ἔλαβεν ἔκτοτε αὐστηρὰ νομοθετικὰ καὶ διοικητικὰ κατ' αὐτῶν μέτρα, ἅτινα περιώρισαν μεγάλως τὴν διάδοσιν αὐτῶν.

Ἐν Ἑλβετίᾳ αἱ Ἀναρχικαὶ ἰδέαι ἐξηπλώθησαν μᾶλλον ἐν ταῖς Γαλλικαῖς Ἐπαρχίαις.

Ἐν Ἰταλίᾳ, οἱ ***Ἀναρχικοὶ,*** ἀσπασθέντες, τῷ 1877, τὸ πρόγραμμα τῆς βιαίας ἀνατροπῆς, προέβησαν εἰς ἐπανάστασιν χωρίων τινῶν παρὰ τὸ Βενεβέντον, ταχέως κατασταλεῖσαν, καὶ εἰς διάφορα κακουργήματα, ἐν οἷς καὶ εἰς τὴν δολοφονίαν τοῦ δημοσιογράφου Λάνδη, καὶ εἰς τὴν ἀπόπειραν δολοφονίας τοῦ Πρωθυπουργοῦ Κρίσπη, ἀναγκάσαντα τὴν Ἰταλικὴν Κυβέρνησιν νὰ προσφύγῃ εἰς αὐστηρὰ κατ' αὐτῶν μέτρα.

Ἐν Ἱσπανίᾳ, ἐπωφελούμενοι τὸν ἐμφύλιον πόλεμον τοῦ 1873, διενήργησαν ἐπανάστασιν, ἧς κατασταλείσης, ἡ Κυβέρνησις διέ-

λυσε τοὺς συλλόγους, καὶ ἀπηγόρευσε τὰς ἐφημερίδας αὐτῶν.

Ἐν Γαλλίᾳ αἱ ἀναρχικαὶ ἰδέαι ἔσχον μεγάλην ἐπίδοσιν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1880, οἱ δὲ ὀπαδοὶ αὐτῶν ἀνῆλθον εἰς πολλὰς χιλιάδας. Ἐν Λυὼν δύο κακουργήματα διὰ δυναμίτιδος ἤγαγον τὴν κατάδίκην 53 Ἀναρχικῶν, ἐν δὲ τοῖς Παρισίοις ἔρριψαν εἰς διάφορα μέρη ἐκρηκτικὰς βόμβας, πολλὰς ζημίας ἐπενεγκούσας, καὶ πρὸς ἐκδίκησιν τῶν συλληφθέντων καὶ καρατομηθέντων περιβοήτων Ἀναρχικῶν Ραβασὸλ, Βαγιὰν καὶ Ἀνρῆ, ἐδολοφόνησαν ἐν Λυὼν, τῷ 1894, διὰ τῆς χειρὸς τοῦ Ἰταλοῦ Ἀναρχικοῦ Σάντο Καζέριο, τὸν Πρόεδρον τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας, Καρνώ.

Τὰ κακουργήματα ταῦτα, καὶ ἡ ὀσημέραι ἐπίτασις τῆς διαδόσεως τῶν Ἀναρχικῶν ἰδεῶν, ἤγγαγον τὴν Γαλλικὴν Βουλὴν νὰ ψηφίσῃ, ὁμοφώνως μετὰ τῆς Γερουσίας, δρακόντεια κατασταλτικὰ κατὰ τῶν Ἀναρχικῶν μέτρα.

Ἐλαχίστας προόδους ἔκαμον οἱ ***Ἀναρχικοὶ*** ἐν Ὁλλανδίᾳ, Βελγίῳ καὶ Ἀγγλίᾳ.

Ἐν τῷ Μεξικῷ μεταδοθεῖσαι, αἱ Ἀναρχικαὶ ἰδέαι, δὲν εὗρον τόσον γόνιμον ἔδαφος ὅσον ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις τῆς Βορείου Ἀμερικῆς, ἔνθα ἀπετολμήθησαν τὰ διὰ δυναμίτιδος κακουργήματα κατὰ τῆς Ἀστυνομίας τοῦ Σικάγου, πολλῶν φονευθέντων καὶ πληγωθέντων. Τούτου ἕνεκα κατεδικάσθησαν εἰς θάνατον τέσσαρες Ἀναρχικοὶ, ἐν οἷς δύο τῶν ἡγετῶν αὐτῶν, ὁ Σπὶς καὶ ὁ Παίρσων.

Ἐν Ρωσσίᾳ οἱ ***Ἀναρχικοὶ*** εὗρον ἔδαφος γονιμώτερον, καὶ μετετράπησαν εἰς ***Μηδενιστὰς***, περὶ ὧν ἀνωτέρω διελάβομεν.

Ἡ τελετὴ τῆς εἰσοδοχῆς εἰς τὴν Ἑταιρίαν τῶν Ἀναρχικῶν γίνεται ὡς ἑξῆς. Ὁ ὑποψήφιος μονομαχεῖ μετ' ἀρχαίου Ἀναρχικοῦ, ὅστις ἀφίνει νὰ ὑποστῇ ἀμυχήν τινα, ἧς ὁ νεόφυτος ἐκμυζᾷ τὸ ῥέον αἷμα, καὶ εἶτα δίδει τὸν ὅρκον τῆς ὑποταγῆς καὶ ἐχεμυθίας. Ὁ μὴ ἐκτελῶν ἀπόφασιν, ἣν διετάχθη νὰ ἐκτελέσῃ ὑποβάλλεται εἰς τὴν αὐτὴν ποινὴν, εἰς ἣν ἦτο καταδεδικασμένον τὸ θῦμα αὐτοῦ.

Νεότουρκοι.

Ἡ Τουρκικὴ Αὐτοκρατορία ἐτρομοκρατεῖτο ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Σουλτὰν Ἀβδοὺλ-Χαμὴτ τοῦ Β′, εἰς βαθμὸν ὅστις ἔφερεν εἰς ἀπόγνωσιν τοὺς φιλησύχους κατοίκους αὐτῆς. Τὸ πλεῖστον μέρος τῶν εἰσοδημάτων τῆς χώρας κατεβροχθίζετο ὑπὸ τῶν περὶ αὐτὸν, ἕτερον δὲ κατεσπαταλᾶτο εἰς ἐπαισχύντους κατασκοπείας, αἵτινες ἐνέσπειραν πανταχοῦ τὸν τρόμον, καθόσον οὐδεὶς ἦτο πλέον βέβαιος ὅτι δὲν θὰ ἐγίνετο θῦμα ποταπῶν ῥαδιουργιῶν καὶ ἰδιοτελῶν σκοπῶν. Ὁ Σουλτᾶνος, φύσει καχύποπτος ὡς ἐκ τῆς κατατρυχούσης αὐτὸν νευρασθενείας, ἐγένετο πειθήνιον ὄργανον τῆς περιστοιχούσης αὐτὸν σπείρας τῶν ῥαδιούργων, οἵτινες, ὅπως διατηρῶσιν αὐτὸν ἐν διηνεκῆ φόβῳ καὶ ὑποταγῇ, καὶ δικαιολογῶσι τὴν πρὸς τὸν θρόνον ἀφοσίωσιν αὐτῶν, ἐχάλκευον ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν συνομωσίας καὶ ὑπέβαλον καθεκάστην ψευδεῖς ἐκθέσεις, ἐκμεταλλευόμενοι οὕτω πανθ' ὅσα ἐβούλοντο ποιεῖν, κλέπτοντες, ἁρπάζοντες, διώκοντες, ἐξορίζοντες, φονεύοντες καὶ ἅπαν τὸ Κράτος ἴδιον αὐτῶν τιμάριον καταστήσαντες.

Ἐκ τῆς ἀφορήτου καταστάσεως ταύτης γενικὴ δυσφορία ἐπεκράτει καθ' ἅπασαν τὴν Αὐτοκρατορίαν καὶ ἅπαντες διηρωτῶντο μετ' ἀγωνίας πότε καὶ ποῦ θέλει λήξῃ ἡ ὑλικὴ καὶ ἠθικὴ αὕτη κατάπτωσις. Οὐδεὶς ἐτόλμα πλέον νὰ ἐκφέρῃ μεγαλοφώνως τὴν ἑαυτοῦ σκέψιν, ἦτο δὲ φυσικῶς ἐπόμενον ὅτι ἡ ἀγωνία αὕτη θὰ εἶχεν ἐπὶ τέλους ὡς ἀποτέλεσμα τὴν σύστασιν μυστικῆς Ἑταιρίας, τεινούσης ν' ἀποσείσῃ τὸν ἐπαχθῆ τοῦτον ζυγόν.

Τέσσαρες φοιτηταὶ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Αὐτοκρατορικῆς Ἰατρικῆς Σχολῆς, συνδεόμενοι μεταξύ των διὰ πολυχρονίου μαθητικῆς φιλίας, βλέποντες ὅτι τὸ Κρᾶτος ἐσπάραττεν ὑπὸ τοὺς ὄνυχας δυσφορήτου ἀπολυταρχίας, ἀπεφάσισαν νὰ συστήσωσιν Ἑταιρίαν, σκοποῦσαν τὴν ἀναστύλωσιν τοῦ Συντάγματος κατὰ τὸ πνεῦμα τῶν προδρόμων τῆς ἐλευθερίας, τοῦ διασήμου συγγραφέως Κεμὰλ Βέη καὶ τοῦ Ἀλῆ Σουαβῆ ἐφέντη. Φοβούμενοι ὅμως μήτοι, συσκεπτόμενοι περὶ τοῦ πρακτέου ἐν αὐτῇ τῇ Σχολῇ, ἐπισύρωσιν ἐφ' ἑαυτῶν ὑπονοίας, ἀπεφάσισαν νὰ συνέλθωσι τὴν πρώτην Παρασκευὴν τῆς ἐκ τῆς Σχολῆς ἐξόδου αὐτῶν ἔν τινι κήπῳ τοῦ

Βοσπόρου, ἀνήκοντι τῷ πρωτουργῷ τοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1876 δημοσιευθέντος Συντάγματος Μιδχὰτ Πασσᾶ.

Πράγματι ἐκεῖ συνῆλθον, τῷ 1892, κατὰ τὴν ὁρισθεῖσαν ἡμέραν καὶ ὥραν, οἱ ἐνθουσιώδεις οὗτοι νέοι, φέρων ἕκαστος μεθ' ἑαυτοῦ, καθὰ εἶχε συμπεφωνηθῆ, σχέδιον Κανονισμοῦ. Μετὰ πολύωρον συζήτησιν συνέταξαν τὸν ὁριστικὸν Κανονισμὸν καὶ ἐσύστησαν τὸ Κομητᾶτον, ὅπερ θὰ ἐλειτούργει τοῦ λοιποῦ ὅπως προσηλυτήσῃ εἰς τὰς ἀρχὰς καὶ τὸν σκοπὸν τῆς Ἑταιρίας ὅσῳ ἦτο δυνατὸν περισσότερα μέλη.

Πολλοὶ, συμμερισθέντες τὰς ἀρχὰς καὶ τὸν σκοπὸν, ἐνεγράφησαν κατ' ἀρχὰς, δὲν κατώρθωσαν ὅμως ἐπὶ τέλους νὰ διαφύγωσι τὸ ἄγρυπνον τῆς κατασκοπείας ὄμμα, καὶ πλεῖστοι τότε συλληφθέντες ἐρρίφθησαν εἰς τὰς φυλακὰς ἄλλοι δὲ ἀπέδρων εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Μεθ' ὅλας ὅμως τὰς τρομερὰς καὶ ἀπηνεῖς καταδιώξεις, ἃς ὑπέστη ἔκτοτε τὸ Κομητᾶτον, αἱ ἀρχαὶ αὐτοῦ εἰσέδυσαν εἰς ὅλας τὰς κοινωνικὰς τάξεις καὶ δὴ τοῦ στρατοῦ, δι' ἐνόπλου ἐν Ρέσνᾳ τοῦ Μοναστηρίου, ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τῶν ἀξιωματικῶν Ἐμβὲρ καὶ Νιαζῆ, ἀντιδράσεως τοῦ ὁποίου, ἐπῆλθε, τὴν 10]23 Ἰουλίου 1908 ἡ ἀνακήρυξις τοῦ Συντάγματος.

Ἡ Ἑταιρία δὲν εἶχεν ὡρισμένον Πρόεδρον, διηυθύνετο δὲ ὑπὸ Κομητάτων καλουμένων «***Ἕνωσις καὶ Πρόοδος***» καὶ ἑδρευόντων εἰς Παρισίους, Λονδῖνον, Αἴγυπτον καὶ Γενεύην. Δὲν ἐγίνοντο δεκτοὶ εἰς τὸν πολιτικὸν τοῦτον σύνδεσμον ἢ ἀποκλειστικῶς ὑπήκοοι Ὀθωμανοὶ, ἀνεξαρτήτως θρησκεύματος καὶ ἐθνότητος. Ξένοι ἐγίνοντο δεκτοὶ ὡς ἐπίτημα μέλη μόνον ὅσοι, ὡς ἐκ τῆς θέσεως καὶ τῆς περιωπῆς αὐτῶν, συνεπάθουν ἢ ἠδύναντο νὰ συντελέσωσι κἄπως εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ.

Ἕκαστον μέλος οὐδένα ἄλλον ἐγνώριζεν ἐκ τοῦ Κομητάτου ἢ τὸν ἐγγράψαντα αὐτὸν κατηχητὴν καὶ ἐκεῖνον ὃν αὐτὸς ἤθελε κατόπιν ἐγγράψει, ἔφερε δὲ, ἀντὶ ὀνόματος, ἀριθμὸν ὃν ὁ κατηχητὴς ἔδιδεν αὐτῷ.

Ὅταν μέλος τοῦ Κομητάτου συνήντα συμπατριώτην του τινὰ διηρώτα αὐτὸν τεχνηέντως, ἐν τῷ μέσῳ ἄλλων ὁμιλιῶν, πῶς εὑρίσκει τὴν ἐν Τουρκίᾳ κατάστασιν. Ὅταν ἔβλεπεν ὅτι αἱ σκέψεις αὐτοῦ ἦσαν σύμφωνοι πρὸς τὰς σκέψεις τοῦ Κομητάτου ἐπρότει-

νεν αὐτῷ νὰ τὸν ἐγγράψῃ μέλος, ὅπως συνεργασθῇ μετὰ τῶν ἄλλων πρὸς τὸν κοινὸν σκοπόν. Ἐπὶ τῇ καταφατικῇ αὐτοῦ ἀπαντήσει, ὁ κατηχητὴς ἀπηυθύνετο πρὸς τὸν ἐγγράψαντα αὐτὸν κατηχητὴν καὶ ἐζήτει παρ' αὐτοῦ ἕνα ἀριθμὸν, χωρὶς ὅμως νὰ τῷ εἴπῃ διὰ τίνα τὸν ἐζήτει. Οὗτος ἀπηύθυνε τὸ αὐτὸ αἴτημα πρὸς τὸν ἴδιον κατηχητὴν, αὐτὸς δὲ πάλιν πρὸς τὸν ἑαυτοῦ, καὶ οὕτως, ἀπὸ αἰτήσεως εἰς αἴτησιν αὕτη ἔφθανεν εἰς τὴν κεντρικὴν ἕδραν, ἥτις ἐκράτει τὸν αὔξοντα ἀριθμὸν καὶ ἔδιδεν αὐτὸν, χωρὶς ὅμως καὶ αὕτη νὰ γνωρίζῃ διὰ ποῖον προωρίζετο.

Τὸ σύστημα τοῦτο ἐπενοήθη διὰ νὰ μὴ γνωρίζῃ ἕκαστον μέλος ἄλλον ἀπὸ τὸν κατηχήσαντα αὐτὸ καὶ τὸν ὑπ' αὐτοῦ κατηχηθησόμενον, διότι συνέβη πολλάκις ἡ κατάσκοπος νὰ εἰσδύσῃ ὑπὸ τὸ πρόσχημα ὅτι ἔχει φιλελευθέρους ἀρχὰς, ἡ μέλος νὰ συλληφθῇ καὶ διὰ πιέσεων καὶ βασάνων νὰ λειποψυχήσῃ καὶ νὰ παραδώσῃ τὰ ὀνόματα τῶν ἑαυτοῦ συνεταίρων.

Ἐν τούτοις, πρὸς ἀποκοπὴν δι' ἐνδεχομένην ἀνακάλυψιν καὶ τῆς ἁλύσεως ταύτης ἀπὸ κατηχητὴν εἰς κατηχηθησόμενον, ἐπενοήθη τὸ ἑξῆς. Πολίτης, γνωστὸς διὰ τὰ φιλελεύθερα αἰσθήματα αὐτοῦ, ἐλάμβανεν ἀνυπόγραφον ἐπιστολὴν ἐξ ἑνὸς κέντρου τοῦ Κομητάτου, δι' ἧς τῷ ἐπρότεινον νὰ ἐγγραφῇ μέλος αὐτοῦ, καὶ ἐν ᾗ περιπτώσει ἐδέχετο ν' ἀπαντήσῃ ἁπλῶς «δέχομαι», ἐπιγράφων τὸν φάκελλον τῆς ἐπιστολῆς αὐτοῦ πρὸς διεύθυνσιν μὲ ἀρχικὰ οἷα δήποτε γράμματα τῷ ἐσημείουν. Εἰς ἀπάντησιν ἐλάμβανεν ἐντὸς φακέλλου δελτίον, φέρον τὸν ἐφεξῆς ἀριθμὸν αὐτοῦ ἐν τῇ Ἑταιρίᾳ, χωρὶς ὅμως νὰ γνωρίζῃ οὔτε ποῖος εἰσήγαγεν αὐτὸν οὔτε ἄλλο τι σχετικὸν, ὥστε, καὶ συλλαμβανόμενος, θὰ ἠδυνάτει παντελῶς νὰ καταδείξῃ τὸν κατηχήσαντα αὐτὸν, καὶ τοιουτῳ τρόπῳ διεκόπτετο ἡ ἅλυσις εἰς τὰς περαιτέρω τυχὸν ἐνεργείας καὶ καταδιώξεις τῆς Ἀρχῆς.

Ὅταν, μετὰ πάροδον χρόνου, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον μακροῦ, ὁ κατηχητὴς ἐλάμβανε τὸν αἰτηθέντα ἀριθμὸν παρέδιδεν αὐτὸν τῷ κατηχηθέντι, εἰς ὃν ἐπέβαλε τὸν ἀκόλουθον ὅρκον.

— «Ὀρκίζομαι ἐπὶ τῇ συνειδήσει μου νὰ ἐργάζωμαι ὅλαις δυνάμεσι, καὶ μὲ κίνδυνον ἀκόμη τῆς ἰδίας ζωῆς, πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τοῦ Κομητάτου εἰς ὃ εἰσῆλθον».

Λέξεις ἢ σημεῖα ἀναγνωρίσεως δὲν εἶχον, ὁ βουλόμενος δὲ ἔφερεν ἐπὶ τοῦ λαιμοδέτου αὐτοῦ, ὡς διακριτικὸν σημεῖον, καρφίδα χρυσὴν φέρουσαν τέταρτον τῆς Ὀθωμανικῆς λίρας.

Εἰς ἑκάστην Ἐπαρχίαν τῆς Αὐτοκρατορίας ὑπῆρχον σημαίνοντα πρόσωπα, ἅτινα εὑρίσκοντο εἰς συνεννοήσεις μετὰ τῶν ἐξωτερικῶν Κομητάτων, μεθ' ὧν συνεκοινώνουν καὶ ἐνήργουν ἐκ συμφώνου διὰ πᾶν ὅ,τι ἀφεώρα τὴν Ἑταιρίαν, καὶ κυρίως, ὅπως ἀφαρπάσωσιν ἐκ τῶν ὀνύχων τῆς ἐξουσίας ὅσους περισσοτέρους τῶν ὀπαδῶν αὐτῶν ἠδύναντο, διευκολύνοντες αὐτοῖς, χρώμενοι παντοίων μέσων, τὴν ἀπόδρασιν ἔκ τε τῆς ἐξορίας καὶ τῶν φυλακῶν.

Χρηματικοὺς πόρους τακτικοὺς δὲν εἶχον, ἕκαστος δὲ διετηρεῖτο ἐκ τῶν ἐνόντων, ἐξοικονομούμενος ὅπως ἠδύνατο. Ὁσάκις ὅμως ἡ ἀνάγκη ἀπολυτρώσεως πολιτικῶν καταδίκων ἢ ἄλλη τις ἐπείγουσα ἀπήτει χρηματικὴν θυσίαν, τότε τὸ Κομητᾶτον ἀπηυθύνετο πρός τινα ἐκ τῶν εὐπόρων μελῶν αὐτοῦ, εἴτε τοῦ ἐσωτερικοῦ εἴτε τοῦ ἐξωτερικοῦ, προσκαλοῦν αὐτὸν νὰ παραδώσῃ εἰς ὑποδειχθὲν πρόσωπον ἢ νὰ ἐμβάσῃ δι' οὗ μέσου τῷ ὑπεδεικνύετο τὸ ἀναγκαιοῦν ποσόν.

Ἐλεύθερος Τεκτονισμός.

Ὁ ***Ἐλεύθερος Τεκτονισμὸς*** ἀνάγεται εἰς τοὺς ἀπωτάτους τῆς ἀρχαιότητος χρόνους. Οἱ λαοὶ τῆς ἀρχαιότητος εἴθιζον γενικῶς νὰ διδάσκωσιν ἐν ἀποκρύφῳ τάς τε ἐπιστήμας καὶ τὰς τέχνας. Ἴδομεν ἀνωτέρω ὅτι, παρ' Αἰγυπτίοις, οἱ ἱερεῖς ἀπετέλουν κεχωρισμένας τάξεις, αἵτινες ἅπασαι ἐπεδίδοντο εἰς τὴν διδασκαλίαν εἰδικοῦ κλάδου τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων. Οἱ μαθηταὶ ἑκάστης τάξεως διήρχοντο δι' ὡρισμένης σειρὰς σπουδῶν, εἰδικῶν πρὸς τὴν ἐπιστήμην ἣν ἐδιδάσκοντο, πρὸς δὲ καὶ ὑπεβάλλοντο, δι' ἕκαστον βαθμὸν μαθητείας, εἰς ἐξετάσεις, ὧν σκοπὸς ἦτο νὰ βεβαιωθῶσι περὶ τῆς δεξιότητος αὐτῶν, καὶ αἵτινες προσέθετον γόητρον εἰς τὸ μυστήριον, δι' οὗ ἐκάλυπτον τὴν διδασκαλίαν.

Οἱ Πέρσαι, οἱ Χαλδαῖοι, οἱ Σύριοι, οἱ Ἕλληνες, οἱ Ρωμαῖοι, οἱ Γαλάται παρεδέχθησαν τὴν μέθοδον ταύτην, ἧς ἴχνη εὑρίσκον-

ται παρὰ τοῖς νεωτέροις ἔθνεσιν, ὡς ἐν οἰκείῳ τόπῳ ἐρρέθη, μέχρι τοῦ τέλους τοῦ δεκάτου ἑβδόμου αἰῶνος.

Καθάπερ ἅπασαι αἱ λοιπαὶ ἐπιστῆμαι, ἡ ἀρχιτεκτονικὴ ἐδιδάσκετο ἐν ἀποκρύφῳ παρ' Αἰγυπτίοις. Παρ' αὐτοῖς ὑπῆρχεν, ἐκτὸς τῆς ἀστυκῆς ἀρχιτεκτονικῆς, καὶ ἱερὰ ἀρχιτεκτονική, ἀντλοῦσα τοὺς ἐμβληματικοὺς τύπους αὐτῆς ἐκ τοῦ θεάματος, ὅπερ προσφέρει ἡ φύσις εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν. Οἱ νέοι, οἵτινες εἶχον διδαχθῆ τὴν ἀρχιτεκτονικὴν ταύτην, ἦσαν ἐπίσης μεμυημένοι εἰς τὰ μυστήρια τῆς θρησκείας, καὶ ἀπετέλουν, ἐκτὸς τοῦ κλήρου, ἴδιον σωματεῖον, ὅπερ, ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῶν ἱερέων χαραττομένων σχεδίων, ἀνήγειρε τοὺς ναοὺς καὶ τ' ἄλλα μνημεῖα, τὰ εἰς τὴν λατρείαν τῶν θεῶν ἀφιερωμένα. Τὰ μέλη τοῦ σωματείου τούτου ἀπήλαυον ὑπολήψεως καὶ κατεῖχον ὑψηλὴν ἐν τῇ κοινωνίᾳ θέσιν.

Οἱ Αἰγύπτιοι ἔφερον ἐν Ἑλλάδι τὰ μυστήρια αὐτῶν. Κατὰ τὸν Πλούταρχον, ὁ ***Ὄσιρις*** μετωνομάσθη ***Βάκχος*** καὶ ἡ ***Ἶσις Δήμητηρ,*** τὰ δὲ ***Παμίλια*** κατέστησαν τὰ Ἑλληνικὰ ***Διονύσια.*** Δὲν πρέπει ὅθεν νὰ ἐκπλαγῶμεν ὅτι ὁ ὀργανισμὸς τῶν ἱερῶν ἀρχιτεκτόνων ὑπῆρξεν ὁ αὐτὸς καὶ διὰ τὰ δύο ἔθνη.

Οἱ ἱερεῖς τοῦ Βάκχου ἢ Διονύσου εἰσιν οἱ πρῶτοι, οἵτινες ἀνήγειραν τὰ θέατρα καὶ ἐγκατέστησαν τὰς δραματικὰς παραστάσεις, αἵτινες, ἐν ἀρχῇ, ἦσαν στενῶς συνδεδεμέναι πρὸς τὴν τῶν θεῶν λατρείαν. Οἱ ἐπιφορτισμένοι τὴν ἀνέγερσιν τῶν οἰκοδομῶν τούτων ἀρχιτέκτονες ἦσαν συνδεδεμένοι μετὰ τοῦ κλήρου διὰ τῆς μυήσεως, καὶ ἐκαλοῦντο ***Ἐργᾶται Διονύσιοι*** ἢ ***Διονυσιακοί.***

Χίλια ἔτη πρὸ Χριστοῦ τὰ μυστήρια τοῦ Βάκχου ἐγκατέστησαν ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ δι' ἀποικίας Ἑλληνικῆς, ἐκεῖ δὲ οἱ ***Ἐργᾶται Διονύσιοι*** ἐτελειοποίησαν τὴν τέχνην αὐτῶν καὶ ἔφερον αὐτὴν εἰς τὸν ὕπατον τοῦ ὑψηλοῦ βαθμὸν, ὃν προσεπιμαρτυροῦσι τὰ καὶ νῦν ἔτι σωζόμενα ἐρείπια τῶν παρ' αὐτῶν ἀνεγερθέντων μνημείων. Οἱ ἐργᾶται οὗτοι εἶχον τὸ ἀποκλειστικὸν προνόμιον τοῦ ἀνεγείρειν τοὺς ναοὺς, τὰ θέατρα καὶ ἅπαντα τὰ λοιπὰ μνημεῖα τῆς χώρας, κατέστησαν πολυάριθμοι, καὶ ἀνευρίσκονται ὑπὸ τὸ τὸ αὐτὸ ὄνομα ἐν Συρίᾳ, ἐν Περσίᾳ καὶ ἐν Ἰνδίαις.

Ὁ διοργανισμὸς αὐτῶν ἐν Τέῳ, πόλει, ἣν οἱ βασιλεῖς τῆς Περγάμου ὥρισαν αὐτοῖς πρὸς κατοικίαν, τριακόσια περίπου ἔτη

πρὸ Χριστοῦ, προσομοιάζει κατὰ πολὺ πρὸς τὸν κατὰ τὰ τέλη τοῦ δεκάτου ἑβδόμου αἰῶνος διοργανισμόν. Εἶχον ἰδίαν μύησιν, λέξεις καὶ σημεῖα ἀναγνωρίσεως, διηροῦντο εἰς κεχωρισμένας κοινότητας, ἃς ἰδίως ἀπεκάλουν ***συνόδους*** ἢ ***κοινὰ,*** ὡς ***κοικὸν τῶν Ἀταλισῶν, κοινὸν τῆς Ἐχίνου συμμορίας*** κ.τ.λ. Ἑκάστη δὲ τῶν κοινοτήτων τούτων εὑρίσκετο ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν ἑνὸς διδασκάλου καὶ προέδρων ἢ Ἐποπτῶν, οὓς ἐξέλεγον ἀνὰ πᾶν ἔτος.

Κατὰ τὰς μυστικὰς αὐτῶν συνεδριάσεις οἱ ἀδελφοὶ μετεχειρίζοντο συμβολικῶς τὰ ἐργαλεῖα τῆς ἑαυτῶν τέχνης, ἐτέλουν, καθ' ὡρισμένας ἐποχὰς, συμπόσια, καὶ συνεκρότουν γενικὰς συνεδριάσεις, καθ' ἃς διένειμον βραβεῖα εἰς τοὺς ἱκανωτέρους ἐργάτας. Οἱ πλουσιώτεροι τούτων ὤφειλον ἀρωγὴν καὶ προστασίαν τοῖς ἀπόροις καὶ ἀσθενέσι. Πρόσωπα, ξένα τῆς οἰκοδομικῆς τέχνης, ἐγένοντο συχνάκις δεκτὰ, ὡς πάτρωνες καὶ ὡς ἐπίτιμα μέλη, φαίνεται δὲ ὅτι καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Περγάμου, Ἄτταλος Β', ἀνῆκεν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς τίτλους εἰς τὴν Ἑταιρίαν.

Οἱ ***Διονυσιακοὶ*** ἐν Ἑλλάδι εἶχον τὸν αὐτὸν διοργανισμὸν, οἱ δὲ νόμοι τοῦ Σόλονος ἐχορήγουν αὐτοῖς ἰδίας προνομίας.

Οἱ Ἑβραῖοι Τέκτονες ἦσαν προφανῶς συνδεδεμένοι μετ' αὐτῶν, καὶ ἡ Βίβλος δείκνυσιν αὐτοὺς συγχεομένους μετὰ τῶν Τεκτόνων τῆς Τύρου, παρὰ τὴν συνήθη ἀποστροφὴν τῶν Ἰσραηλιτῶν πρὸς τοὺς ξένους. Κατὰ τὸν ἱστορικὸν Ἰώσηπον, ὁ ναὸς τῆς Ἱερουσαλὴμ ἀνῳκοδομήθη ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ σχεδίου, ὑπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα, καὶ διὰ τοῦ αὐτοῦ ἀρχιτέκτονος μὲ τὸν ἐν Τύρῳ ναὸν τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Ἀστάρτης.—«Αἱ ἀναλογίαι καὶ αἱ διαστάσεις τοῦ βωμοῦ, λέγει ὁ Ἰώσηπος, ἀποδεικνύουσιν ὅτι ὁ ναὸς ἦτο ἀπομίμησις τοῦ συστήματος τοῦ κόσμου».

Ὑπῆρχεν, ἄλλως τε, ἀνέκαθεν ἐν Ἰουδαίᾳ θρησκευτικὴ Ἑταιρία, ἧς τὴν καταγωγὴν ἀνῆγον εἰς τὴν ἀνέγερσιν τοῦ ναοῦ τοῦ Σολομῶντος, καὶ ἧς τὰ μέλη ἐκαλοῦντο ***Χασιδαῖοι.*** Ἐκ τοῦ κόλπου τῆς Ἑταιρίας ταύτης ἐξῆλθεν ἑτέρα διάσημος Ἑταιρία, ἡ τῶν ***Ἐσσαίων,*** περὶ ὧν ἀνωτέρω, ἐν οἰκείῳ τόπῳ, διελάβομεν. Οἱ ***Ἐσσαῖοι*** ἐπεδίδοντο εἰς τὴν ἐξάσκησιν τῶν μηχανικῶν τεχνῶν, ᾠκοδόμουν οἱ ἴδιοι τὰς ἑαυτῶν κατοικίας, ἐκτείνοντες καὶ εἰς δημοσίας οἰκοδομὰς τὰς ἀρχιτεκτονικὰς γνώσεις αὐτῶν.

Αἱ μετὰ τῶν ***Διονυσιακῶν*** σχέσεις τῶν Ρωμαϊκῶν ἀρχιτεκτονικῶν σωματείων εἰσιν ἱστορικῶς ἐναργέστερον ἀποδεδειγμέναι, καὶ συνεπῶς εἰσιν ἀναμφισβήτητοι. Κατὰ τὸ 714 πρὸ Χριστοῦ Νουμᾶς ὁ Πομπήλιος συνέστησεν ἐν Ρώμῃ ***Συλλόγους βιομηχάνων*** (collegia artificum), ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ὁποίων ἦσαν οἱ ***Σύλλογοι τῶν Ἀρχιτεκτόνων*** (collegia fabrorum). Τὰ σωματεῖα ταῦτα ἐκαλοῦντο ἐπίσης Ἑταιρίαι, Ἀδελφότητες, τὰ δὲ ἀρχικὰ μέλη αὐτῶν ἦσαν Ἕλληνες, οὓς ὁ Νουμᾶς ἔφερεν ἐξεπίτηδες ἐκ τῆς Ἀττικῆς, ἵνα διοργανώσῃ αὐτούς. Ἐκ τῆς αὐτῆς ἐποχῆς χρονολογεῖται ἐν Ρώμῃ ἡ σύστασις τῶν ἑορτῶν τοῦ Βάκχου (Liberalia).

Ἡ ὀγδόη τῶν ἐκ τῆς νομοθεσίας τοῦ Σόλονος ἐξαχθεισῶν δώδεκα πλακῶν περιέχει γενικὰς διατάξεις, ἐφαρμοστέας ἐπὶ τῶν Ρωμαϊκῶν Συλλόγων. Οἱ Σύλλογοι οὗτοι εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ συντάττωσιν ἰδιαιτέρους κανονισμοὺς καὶ νὰ συνάπτωσιν συμβόλαια, ἤρκει μόνον οὐδὲν τούτων ν' ἀντίκηται πρὸς τοὺς νόμους τοῦ Κράτους. Οὕτως εἶχον ἰδίαν νομοθεσίαν καὶ ἰδίους δικαστάς. Οἱ Σύλλογοι τῶν Ἀρχιτεκτόνων ἦσαν ἀπηλλαγμένοι παντὸς φόρου, ἡ ἀσυδοσία δ' αὕτη, ἧς ἐξηκολούθησαν ν' ἀπολαμβάνωσι καθ' ὅλον τὸν μεσαίωνα, ἔδωκεν αὐτοῖς τὴν προσωνυμίαν ***Τεκτόνων Ἐλευθέρων,*** ἤτοι ***ἀσυδότων.***

Οἱ Ρωμαϊκοὶ Σύλλογοι ὑπῆρχον ταὐτοχρόνως ὡς πολιτικαὶ Ἑταιρίαι καὶ ὡς θρησκευτικὰ σωματεῖα, αἱ σχέσεις δ' αὐτῶν πρός τε τὸ Κράτος καὶ τὸν κλῆρον ἦσαν ἐπακριβῶς διαγεγραμμέναι ὑπὸ τῶν νόμων. Συνεκρότουν τὰς ἑαυτῶν συνεδριάσεις τῶν θυρῶν κεκλεισμένων καὶ δὲν ἐδέχοντο ἐν αὐταῖς βεβήλους. Αἱ ***Στοαὶ*** (Maceriae), ἐν αἷς συνήρχοντο, ἔκειντο συνήθως ἐγγὺς τῶν ναῶν τῶν θεῶν, οὓς ἐλάτρευον περισσότερον, καὶ ὧν οἱ ἱερεῖς μετεχειρίζοντο αὐτούς, εἴτε ὡς οἰκοδομητάς, εἴτε ὡς προμηθευτὰς ἱερῶν ἐργαλείων. Ἐν ταῖς συνεδριάσεσιν αὐτῶν, καθ' ἃς αἱ ἀποφάσεις ἐλαμβάνοντο κατὰ πλειοψηφίαν, οἱ ἀδελφοὶ συνεσκέπτοντο περὶ τῆς διανομῆς καὶ τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἐργασίας, καὶ ἐμύουν τὰ μέλη εἰς τ' ἀπόρρητα τῆς τέχνης αὐτῶν καὶ εἰς τὰ ἰδιαίτερα μυστήρια, ἐν οἷς ἐχρῶντο συμβολικῶν τεκτονικῶν ἐργαλείων.

Οἱ ἀδελφοὶ διηροῦντο εἰς τρεῖς τάξεις εἰς ***Μαθητὰς***, ***Ἑταί-***

ρους καὶ ***Διδασκάλους,*** ὑπεχρεοῦντο δι' ὅρκου νὰ βοηθῶνται καὶ νὰ προστατεύωνται ἀμοιβαίως, ἀνεγνωρίζοντο μεταξύ των δι' ἰδιαιτέρων λέξεων καὶ σημείων, τὰ δὲ ἀπονεμόμενα αὐτοῖς διπλώματα συνέτεινον εἰς τὴν ἀκριβῆ ἀναγνώρισιν τῆς ταὐτότητος ἑκάστου.

Οἱ πρόεδροι αὐτῶν ἐκλεγόμενοι κατὰ πενταετίαν, ἐκαλοῦντο ***Μαγίστορες*** (Magistri). Εἶχον ***Πρεσβυτέρους*** (seniores), ***Ἐπόπτας, Ἐλεγκτὰς, Ταμίας,*** εἰσπράττοντας τὰς μηνιαίας εἰσφορὰς, ***Σφραγιδοφύλακας, Ἀρχειοφύλακας, Γραμματεῖς,*** ἰδίους ***ἰατροὺς*** καὶ ἀδελφοὺς ***διακόνους***. Ἠδύναντο νὰ προσλάβωσιν ὡς ἐπίτιμα μέλη ἄνδρας καὶ γυναῖκας (matrones) μὴ ἀνήκοντας εἰς τὸ ἐπάγγελμα αὐτῶν.

Οἱ Σύλλογοι τῶν βιομηχάνων, καὶ ἰδίως ἐκεῖνοι οἵτινες ἐπηγγέλλοντο τέχνας ἀναγκαίας εἰς τὴν θρησκευτικήν, ἀστυκήν, ναυτικὴν καὶ ὑδραυλικὴν ἀρχιτεκτονικήν, ἐξηπλώθησαν ἐκ Ρώμης εἰς ὅλας τὰς πόλεις καὶ τὰς Ἐπαρχίας τσῦ Ρωμαϊκοῦ Κράτους. Ὁσάκις ἐπρόκειτο ν' ἀνεγερθῇ πόλις, ναός, ἐκκλησία ἢ μέγαρον, οἱ Σύλλογοι οὗτοι προσεκαλοῦντο ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος ἐκ τῶν ἀπωτάτων μερῶν, καὶ ἐνεπιστεύοντο αὐτοῖς τὰ ἔργα ταῦτα. Ἅπαντα τὰ σωματεῖα ταῦτα, συνιστάμενα, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ὑπὸ ἱκανῶν καὶ σοφῶν ἐργατῶν, συνέτεινον εἰς τὴν μετάδοσιν τῶν ἠθῶν, τῶν γραμμάτων καὶ τῶν τεχνῶν τῶν Ρωμαίων, παντοῦ, ἔνθα τὸ ἔθνος τοῦτο ἔφερε τὰ νικηφόρα αὐτοῦ ὅπλα.

Οἱ Σύλλογοι ὑφίσταντο ἐν ὅλῃ τῇ ἰσχύϊ αὐτῶν μέχρι τῆς πτώσεως τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας. Ἡ εἰσβολὴ τῶν βαρβάρων περιέστειλεν αὐτούς, ἀλλ' ὅτε ἠσπάσθησαν τὸν Χριστιανισμὸν αἱ συντεχνίαι αὗται ἤκμασαν ἐκ νέου. Οἱ ἱερεῖς, οἵτινες ἐγένοντο παρ' αὐτοῖς δεκτοὶ ὡς ἐπίτιμα μέλη καὶ ὡς πάτρονες, ἔδωσαν αὐτοῖς νέας ὥθησιν καὶ μετεχειρίσθησαν αὐτοὺς εἰς τὴν ἀνέγερσιν Μονῶν καὶ Ἐκκλησιῶν. Ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῶν Λομβαρδῶν αἱ συντεχνίαι αὗται διέπρεψαν μεγάλως ἐν Ἰταλίᾳ, διετήρησαν δὲ τὰ μυστήρια καὶ τὴν μυστικὴν αὐτῶν διδασκαλίαν, ἔχοντες ἰδίους νόμους καὶ δικαστάς, ἀτελείας καὶ ἀσυδοσίας.

Ἐντὸς βραχέος χρόνου ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ηὔξησε καταπληκτικῶς, καὶ τότε, συνελθόντες, συνεκρότησαν μέγα σωματεῖον, ὅπερ

ἐτέθη ὑπὸ τὴν ἄμεσον τῶν Παπῶν προστασίαν, οἵτινες ἐχορήγησαν αὐτοῖς, ἐφ' ὅλου τοῦ Χριστιανικοῦ κόσμου, τὸ μονοπώλιον τῆς οἰκοδομικῆς.

Τὰ διπλώματα, ἅτινα ἔδιδον εἰς τὰς συντεχνίας ἐχορήγουν αὐταῖς προστασίαν, ἀποκλειστικὸν προνόμιον τοῦ ἀνεγείρειν ἁπάσας τὰς θρησκευτικὰς οἰκοδομάς, τὸ δικαίωμα—«τοῦ ἐξαρτᾶσθαι ἀπ' εὐθείας ἐκ τῆς δικαιοδοσίας τῶν Παπῶν»—καὶ ἀπαλλάττον αὐτοὺς τῶν ὑποχρεώσεων—«ἁπάντων τῶν νόμων καὶ ἰδιαιτέρων κανονισμῶν, βασιλικῶν διαταγμάτων, καὶ δημοτικῶν κανονισμῶν, ἀφορώντων, εἴτε εἰς τὰς ἀγγαρίας, εἴτε εἰς πᾶσαν ἄλλην ὑποχρέωσιν, ἐπιβαλλομένην τοῖς δημόταις»—. Τὰ μέλη τῶν συντεχνιῶν ἔσχον τὸ προνόμιον—«τοῦ κανονίζειν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι τὰ ἡμερομίσθια αὐτῶν, καὶ, κατὰ τὰς γενικὰς συνελεύσεις, πᾶν ὅ,τι ἀφεώρα τὴν ἐσωτερικὴν αὐτῶν διοίκησιν»—. Ἀπηγορεύετο—«εἰς πάντα τεχνίτην, ὅστις δὲν ἀνῆκεν εἰς τὴν Ἑταιρίαν, νὰ συναγωνισθῇ πρὸς ζημίαν αὐτῆς, καὶ εἰς πάντα ἡγεμόνα νὰ ὑποστηρίζῃ τοὺς ὑπηκόους αὐτοῦ ἐν τοιαύτῃ ἀποστασίᾳ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν»—. Διετάττοντο ἅπαντες—«νὰ σέβωνται τὰ συστατικὰ ταῦτα γράμματα, καὶ νὰ ὑπακούωσιν εἰς τὰς διαταγὰς ταύτας ἐπὶ ποινῇ ἀφορισμοῦ»—. Οἱ Ποντίφηκες καθιέρουν τ' ἀπόλυτα ταῦτα μέτρα—«κατὰ μίμησιν τοῦ Χιράμ, βασιλέως τῆς Τύρου, ὅστις ἀπέστειλεν ἀρχιτέκτονας πρὸς τὸν βασιλέα Σολομῶντα, ἵν' ἀνεγείρωσι τὸν ναὸν τῆς Ἱερουσαλήμ»—.

Καὶ ἐν τούτοις, εἶνε ἄξιον προσοχῆς, ὅτι τὸ πλεῖστον τῶν μελῶν τῶν σωματείων τούτων ἀνήκων εἰς δόγματα ἀντικείμενα πρὸς τοὺς Πάπας, ὅπως τοῦτο γίνεται δῆλον ἔκ τινων σημείων, ἅτινα οἱ Τέκτονες ἔθετον ἐπὶ τῶν ὑπ' αὐτῶν ἀνεγειρομένων μνημείων.

Συγκείμενα ἐν ἀρχῇ ἀποκλειστικῶς ἀπὸ Ἰταλοὺς, τὰ Τεκτονικὰ σωματεῖα, δὲν ἐβράδυνον νὰ προσλάβωσιν ἐν τοῖς κόλποις αὐτῶν τεχνίτας ἁπασῶν τῶν χωρῶν, ἐν αἷς ἀνείγειρον οἰκοδομάς. Τοιούτῳ τρόπῳ εἰσήχθησαν ἀλληλοδιαδόχως Ἕλληνες, Ἱσπανοὶ, Πορτογάλοι, Γάλλοι, Βέλγοι, Ἄγγλοι, Γερμανοί. Ἀφ' ἑτέρου, ἱερεῖς καὶ μέλη μοναχικῶν καὶ στρατιωτικῶν ταγμάτων ἐγένοντο ἀθρόοι δεκτοὶ ἐν αὐτοῖς καὶ συνειργάσθησαν μετ' αὐτῶν ὡς ἀρχιτέκτονες, καὶ δὴ ὡς ἁπλοὶ ἐργᾶται. Τινὲς τούτων ἀπεσπάσθη-

σαν βραδύτερον ἐξ αὐτῶν καὶ ἐσχημάτισαν ἰδιαιτέρας Ἑταιρίας, σκοπούσας ἰδίως τὴν κατασκευὴν ὁδῶν καὶ γεφυρῶν, καὶ τὴν προστασίαν τῶν ὁδοιπόρων κατὰ τῶν ἐπιδρομῶν τῶν κακούργων, οἵτινες κατέκλυζον τοὺς δρόμους.

Φαίνεται ὅτι, κατὰ τὰ τέλη τοῦ δεκάτου πέμπτου αἰῶνος, πρόσωπα, δεκτὰ γενόμενα εἰς τὰ Τεκτονικὰ σωματεῖα ὡς ἐπίτιμα μέλη καὶ ὡς πάτρονες, ἐσχημάτισαν, ἐκτὸς τοῦ κύκλου τῶν σωματείων τούτων, ἰδιαιτέρας Ἑταιρίας, αἵτινες παραλείπουσαι τὸν ὑλικὸν τῆς Ἑταιρίας σκοπὸν, ἐπεδόθησαν εἰς τὸν μυστηριώδη σκοπὸν αὐτῶν. Ἐν Φλωρεντίᾳ συνέστη, κατὰ τὸ 1480, Ἑταιρία, κληθεῖσα «***Πλατωνικὴ Ἀκαδημία***», ἡ δὲ αἴθουσα, ἐν ᾗ συνεκρότει τὰς ἑαυτῆς συνεδριάσεις, σωζωμένη καὶ νῦν ἔτι, διατηρεῖ γεγλυμμένα τὰ Τεκτονικὰ ἐμβλήματα.

Ὅπως ποτ' ἂν ᾖ, τὰ σωματεῖα τῶν Τεκτόνων ἀνευρίσκονται ἐν ἁπάσαις ταῖς χώραις τῆς Εὐρώπης. Κατὰ τὸν δέκατον τρίτον καὶ δέκατον τέταρτον αἰῶνα ἀνεγείρουσι τὰς μητροπόλεις τῆς Κολωνίας καὶ τοῦ Μεσὲν, κατὰ τὸ 1440 τὴν τῶν Βαλαντινῶν, τὴν περιβόητον Μονὴν τοῦ Βαθάλα ἐν Πορτογαλλίᾳ καὶ τὸ Μοναστήριον τοῦ Mont-Cassin ἐν Ἰταλίᾳ. Τὰ μεγαλοπρεπέστερα μνημεῖα τῆς Γαλλίας, τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Σκωτίας εἰσὶν ἔργα αὐτῶν, ἐφ' ὅλων δὲ τῶν οἰκοδομῶν τούτων ἐνεχάραξαν συμβολικὰ σχήματα, σωζόμενα καὶ νῦν ἔτι.

Πανταχοῦ, ἔνθα τὰ σωματεῖα τῶν ***Τεκτόνων*** παρουσιάσθησαν εἶχον ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν ἕνα ἀρχηγὸν, ὅστις διῴκει αὐτὰ, ἐπὶ δέκα δὲ ἀνδρῶν διωρίζετο εἷς, καλούμενος ***Μαγίστωρ,*** ὅστις διῴκει τοὺς ἑτέρους ἐννέα.

Ὁ Ἀββᾶς Grandidier δίδωσι πολυτίμους πληροφορίας ἐπὶ τῶν Τεκτόνων, οἵτινες ἀνήγειρον τὴν Μητρόπολιν τοῦ Στρασβούργου.

Τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο, ἀρξάμενον τῷ 1277, ἐπερατώθη τῷ 1439. Οἱ ἀνεγείραντες αὐτὸ ***Τέκτονες*** συνέκειντο ἐκ ***Διδασκάλων, Ἑταίρων*** καὶ ***Μαθητῶν,*** τὸ δὲ μέρος ἐν ᾧ συνήρχοντο ἐκαλεῖτο ***Στοά.*** Μετεχειρίζοντο ἐμβληματικῶς τὰ ἐργαλεῖα τῆς τέχνης αὐτῶν, ἅτινα ἔφερον ὡς ἐμβλήματα, καὶ εἶχον ὡς κυριώτερα κοσμήματα τὸν γνώμονα, τὸν διαβήτην καὶ τὴν στάθμην.

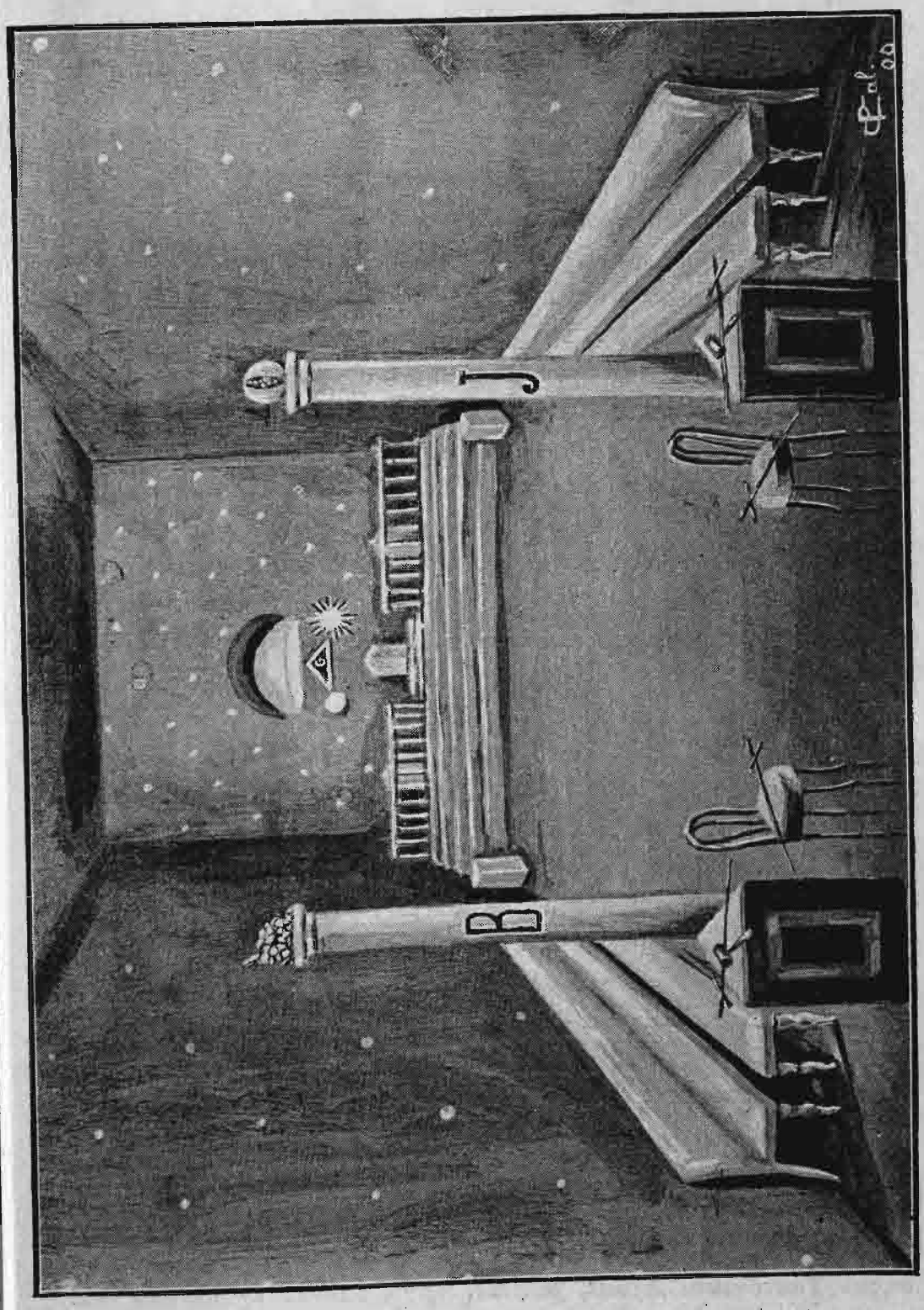
Ἀνεγνωρίζοντο μεταξύ των δι' ἰδίων σημείων καὶ λέξεων. Οἱ ***Μαθηταὶ,*** οἱ ***Ἑταῖροι*** καὶ οἱ ***Διδάσκαλοι*** ἐγίνοντο δεκτοὶ εἰς ἕκαστον βαθμὸν διὰ μυστικῶν ἱεροτελεστιῶν, ἐδέχοντο δὲ μεταξὺ αὐτῶν καὶ πρόσωπα μὴ ἀνήκοντα εἰς τὸ ἐπάγγελμα αὐτῶν.

Ἡ ἀδελφότης τοῦ Στρασβούργου κατέστη διάσημος ἐν Γερμανίᾳ. Ἅπασαι αἱ ἀδελφότητες ἀνεγνώρισαν τὴν ὑπεροχὴν αὐτῆς, καὶ ἐκ τούτου ἐκλήθη ***Μεγάλη Στοά.*** Οἱ διδάσκαλοι τῶν διαφόρων Στοῶν συνῆλθον ἐν Ρατισβῶνι, τῷ 1459, καὶ ἐξελέξαντο ὁμοφώνως ***Μέγαν Διδάσκαλον τῆς Γενικῆς Ἀδελφότητος τῶν Ἐλευθέρων Τεκτόνων τῆς Γερμανίας*** τὸν ἀρχηγὸν τῆς Μητροπόλεως τοῦ Στρασβούργου, ὁ δὲ Αὐτοκράτωρ Μαξιμιλιανὸς ἐπεκύρωσε διὰ διπλώματος τὴν ἀπόφασιν ταύτην.

Ἐν Ἀγγλίᾳ, τὰ σωματεῖα τῶν ***Τεκτόνων*** εἰσήχθησαν, κατὰ τὸν δέκατον αἰῶνα, ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ἀσθελὰν, ὅστις προσεκάλεσεν αὐτὰ νὰ περισυλλέξωσι τοὺς κανονισμοὺς, τοὺς διέποντας τοὺς Ρωμαϊκοὺς Συλλόγους, ἵνα, ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν, συντάξωσι νόμους διὰ τοὺς ἐν Ἀγγλίᾳ Τέκτονας. Ἡ σπουδαῖα αὕτη ἐργασία ἐγένετο ἐν Ὑόρκῃ, κατὰ τὸν Ἰούνιον τοῦ 926, ἐν γενικῇ συνελεύσει, ἧς προήδρευεν, ὡς ***Μέγας Διδάσκαλος,*** ὁ νεώτερος υἱὸς τοῦ βασιλέως, Ἐδδῖνος, ὅστις προγενεστέρως εἶχε μυηθῇ εἰς τὰ μυστήρια τοῦ Τεκτονισμοῦ.

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης ἡ ἀδελφότης ἔσχεν ἐν Ἀγγλίᾳ ὑπὸ τὸ ὄνομα ***Μεγάλη Στοὰ,*** τακτικὴν διοίκησιν, ἕδραν ἔχουσα τὴν Ὑόρκην, καὶ ἥτις, ἐν ταῖς ἐτησίαις συνελεύσεσιν αὐτῆς, ἐκανόνιζε πᾶν τὸ ἀφορῶν τὴν Ἑταιρίαν. Ὁ ἀριθμὸς τῶν Τεκτόνων ηὐξήθη, αἱ Στοαὶ ἐπολλαπλασιάσθησαν, καὶ ἡ χώρα ἐπλουτίσθη διὰ πολλῶν Ἐκκλησιῶν, Μοναστηρίων καὶ ἄλλων μεγαλοπρεπῶν οἰκοδομῶν. Πρόσωπα ὑψηλῆς περιωπῆς, ἀνώτεροι κληρικοὶ, ἡγεμόνες, καὶ δὴ βασιλεῖς ἐμυήθησαν εἰς τὰ μυστήρια αὐτῶν, οἱ πλεῖστοι δὲ τούτων φέρονται ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν ***Μεγάλων Διδασκάλων.*** Ἔκτοτε ἡ Ἑταιρία διῳκήθη ἀλληλοδιαδόχως ὑπὸ λόρδων, Ἐπισκόπων καὶ διασήμων ἀρχιτεκτόνων.

Ἐξέρχεται τῶν ὁρίων τοῦ παρόντος ἔργου νὰ ἐκταθῶμεν περισσότερον. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ὅμως ἐκτεθέντων γίνεται δῆλον, ὅτι ἡ Ἑταιρία τῶν ***Ἐλευθέρων Τεκτόνων*** ἀνάγεται εἰς τὰ πρῶτα ἔτη

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ ΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΣΤΟΑΣ
(βλ. σελ. 260).

τῆς ἱστορίας τοῦ κόσμου, ὅτι ὑφίσταται σήμερον οἷα ὑπῆρξεν ἀνέκαθεν, παραλείψασα μόνον τὸν ὑλικὸν σκοπὸν αὐτῆς, τὴν ἀνέγερσιν μνημείων.

Εἰρήσθω ἐνταῦθα ὅτι καὶ ἡ Ἑταιρία αὕτη, ἀναγομένη εἰς ἀπωτάτην ἀρχαιότητα, καὶ ὑπὸ τύπον Μυστηρίου συγκεκροτημένη, ἐσχηματίσθη ἀναμφιλέκτως ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀρχαίων Μυστηρίων, στηριζομένων, καθὰ ἐν τῷ Α΄. Κεφαλαίῳ διελάβομεν, ἐπὶ τοῦ Ἡλιακοῦ καὶ πλανητικοῦ συστήματος. Αἱ διαστάσεις αὐτῆς τῆς Τεκτονικῆς Στοᾶς, συμβολιζούσης τὸ Σύμπαν, μὲ μῆκος ἀπ' Ἀνατολῶν πρὸς Δυσμὰς καὶ πλᾶτος ἀπ' Ἄρκτου πρὸς Μεσημβρίαν, μὲ τὸν ἀστερόεντα οὐρανόν, μὲ τὰς εἰκόνας τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Σελήνης, μὲ τὸν ἐν τριγώνῳ ἀπαστράπτοντα ἀστέρα ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὁποίου εὑρίσκεται κεχαραγμένον τὸ μυστικὸν μονόγραμμα, μὲ τὰς ἑπτὰ βαθμίδας, μὲ τὰς δύο στήλας, τῆς λευκῆς καὶ τῆς μελαίνης, τοῦ φωτὸς καὶ τοῦ ἐρέβους, τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου, τῆς δημιουργίας καὶ τῆς καταστροφῆς, μὲ τοὺς συμβολικοὺς μύθους καὶ ἀλληγορίας, εἰσὶν ἐναργεῖς ἐνδείξεις ὅτι καὶ ἡ Ἑταιρία αὕτη ἔχει στενὰς μετὰ τῶν ἀρχαίων Μυστηρίων σχέσεις. Ἡ λέξις loca ἡ loga (loge, Στοὰ), ὄνομα, ὅπερ δίδεται εἰς τὸ μέρος τῶν Τεκτονικῶν συναθροίσεων, εἶνε λέξις Σανσκριτικὴ καὶ σημαίνει, κατὰ τοὺς ἀσιανολόγους, «***Κόσμος***», τοῦθ' ὅπερ ἔρχεται πρὸς περισσοτέραν ἐπίρρωσιν τῶν ἀνωτέρω.

Ὅπως ποτ' ἂν ᾖ, ἐν τοῖς δόγμασι τοῦ ***Ἐλευθέρου Τεκτονισμοῦ*** ὑπῆρχε πάντοτε πνεῦμα ἐκπολιτιστικόν, ὅπερ ἀνέμενε τὴν στιγμὴν ἵνα ἐκδηλωθῇ, ὅτε δὲ ἐθραύσθησαν τὰ προσκόμματα, ἅτινα συνεκράτουν καὶ ἀπέπνιγον αὐτὴν ἐντὸς τῶν στενῶν ὁρίων μηχανικῆς Ἑταιρίας, τότε ἀφέθη ἐλευθέρα εἰς ὅλην τὴν διασταλτικὴν ἰσχὺν αὐτῆς, εἰσέδυ ἐν ἀκαρεῖ ἐν τοῖς σπλάγχνοις τοῦ κοινωνικοῦ σώματος καὶ ἐζωογόνησεν αὐτὸ διὰ νέας ζωῆς.

Οὕτω μεταρρυθμισθεὶς ὁ ***Ἐλεύθερος Τεκτονισμὸς*** δὲν ἐβράδυνε νὰ ἐξαπλωθῇ καθ' ἅπασαν τὴν ὑφήλιον, ἀφίνων πανταχοῦ ἀναμορφωτικὰ ἴχνη τῆς διαβάσεως αὐτοῦ. Εἰς ἁπάσας τὰς πόλεις τῆς Εὐρώπης, τῆς Ἀμερικῆς, καὶ δὴ τῆς ἀπωτάτης Ἀσίας, ἱδρύθησαν ***Τεκτονικαὶ Στοαὶ,*** αἵτινες, ἐργαζόμεναι ἐν ὁμονοίᾳ καὶ ἀγάπῃ, ἐπιτελοῦσιν ἡρέμα, καὶ ἄνευ βιαίων κλονισμῶν, τὸν φι-

λοσοφικὸν καὶ ἀναμορφωτικὸν τοῦ τάγματος σκοπόν. Αἱ ὑπάρχουσαι σήμερον Στοαὶ ἀριθμοῦνται κατὰ χιλιάδας, οἱ δὲ ἁπανταχοῦ ***Ἐλεύθεροι Τέκτονες*** ἀνέρχονται εἰς πολλὰ ἑκατομμύρια, καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ὁσημέραι αὐξάνει. Οἱ ἐξέχοντες ἔν τε τῇ πολιτείᾳ, ταῖς ἐπιστήμαις καὶ τοῖς γράμμασι, βασιλεῖς, ἡγεμόνες, ἡγέται ἐθνῶν, στρατηγοί, πρίγκηπες, δοῦκες, διπλωμάται, ἐπιστήμονες, καλλιτέχναι, κληρικοί, ὑπῆρξαν, καὶ εἰσὶ καὶ νῦν ἔτι, μέλη τῆς παγκοσμίου ταύτης Ἑταιρίας.

Κατὰ τοὺς Κανονισμοὺς αὐτῆς—«οὐδεὶς γίνεται δεκτὸς:

1ον. Ἐὰν δὲν ἔχῃ συμπεπληρωμένον τὸ 21ον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ.

2ον. Ἐὰν δὲν εἶνε ἐγνωσμένης διαγωγῆς καὶ ἠθῶν ἀνεπιλήπτων.

3ον. Ἐὰν δὲν μετέρχηται ἐπάγγελμα ἔντιμον καὶ ἐλεύθερον, καὶ

4ον. Ἐὰν δὲν γινώσκῃ τοὐλάχιστον ν' ἀναγινώσκῃ καὶ νὰ γράφῃ, ὅπερ εἶνε ἀναπόφευκτον διὰ νὰ ἐκτιμήσῃ τὰς Τεκτονικὰς ἀληθείας».

Ἀφοῦ ληφθῶσι λεπτομερεῖς πληροφορίαι περί τε τοῦ παρελθόντος καὶ τοῦ ἐνεστῶτος τοῦ ὑποψηφίου, καὶ κριθῇ οὗτος ἄξιος ὕστερον ἀπὸ πολλὰς διατυπώσεις, ὅπως εἰσέλθῃ εἰς τὴν Ἑταιρίαν, μετὰ τὴν εἰσδοχὴν αὐτοῦ, διακοινοῦνται αὐτῷ αἱ ἀρχαὶ τοῦ τάγματος, πρὸς δὲ αἱ λέξεις καὶ τὰ σημεῖα, δι' ὧν θὰ δύνηται τοῦ λοιποῦ ν' ἀναγνωρίζηται μεταξὺ ἀδελφῶν, εἰς οἱονδήποτε μέρος τῆς γῆς καὶ ἂν εὑρεθῇ, καθόσον ὁ εἷς οἱανδήποτε ***Τεκτονικὴν Στοὰν*** μυηθεὶς γίνεται πλέον μέλος τῆς παγκοσμίου τοῦ ***Τεκτονισμοῦ*** οἰκογενείας.

Ὑπάρχουσί τινες οἱ πιστεύοντες ὅτι ὁ ***Ἐλεύθερος Τεκτονισμὸς*** σκοπεῖ τὴν καταστροφὴν τῆς θρησκείας καὶ τὴν ἀνατροπὴν τῶν καθεστώτων. Οὐδὲν ὅμως τούτου ἀνακριβέστερον. Τὸ Τεκτονικὸν Σύνταγμα ῥητῶς ἀναφέρει.

—«Ὁ ***Ἐλεύθερος Τεκτονισμὸς,*** θεωρῶν τὰς πολιτικὰς δοξασίας καὶ τὰς μεταφυσικὰς ἀντιλήψεις ὡς ἀποκλειστικὸν δικαίωμα τῆς ἀτομικῆς ἐκτιμήσεως τῶν μελῶν αὐτοῦ, οὐδόλως περὶ τῶν ζητημάτων τούτων ἀποφαίνεται, ἀπαγορεύει δὲ ***ῥητῶς*** πᾶσαν ἐν ταῖς συνεδριάσεσι πολιτικὴν ἢ θρησκευτικὴν συζήτησιν».

«Ἔχει ὡς ἀρχὰς τὴν ἀμοιβαίαν ἀνοχὴν, τὸν πρὸς ἑαυτὸν καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους σεβασμὸν, καὶ τὴν ἀπόλυτον ἐλευθερίαν τῆς συνειδήσεως».

«Θεωρεῖ τὴν ἐργασίαν ὡς ἓν ἐκ τῶν οὐσιωδῶν τοῦ ἀνθρώπου καθηκόντων, τιμᾷ δ' ἐξίσου τὴν ἐργασίαν τῆς χειρὸς καὶ τὴν διανοητικὴν ἐργασίαν».

«Ρήτρα αὐτοῦ εἶνε: ***Ἐλευθερία, Ἰσότης, Ἀδελφότης***».

Ἡ τοιαύτας ἀρχὰς πρεσβεύουσα Ἑταιρία δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ βυσσοδομῇ κατὰ τῆς θρησκείας καὶ τῶν καθεστώτων, ἀφοῦ, ἄλλως τε, ἀποτελεῖται ἐκ τῶν ἐκλεκτοτέρων καὶ ἐπιφανεστέρων μελῶν ἑκάστης κοινωνίας.

Παραθέτομεν ᾧδε περικοπὴν ἄρθρου, ὅπερ ἐδημοσίευσεν ὁ περιώνυμος Γάλλος συγγραφεὺς Ἐδμόνδος Ἀμποῦ ἐν τῇ ἐφημερίδι ***Ἡ Ἐθνικὴ Γνώμη*** (l'Opinion Nationale), τὴν 7]19 Νοεμβρίου 1865, καθ' ἣν ἐποχὴν ἐγένετο πολὺς πάταγος περὶ ***Τεκτονισμοῦ*** ἐν τῷ Εὐρωπαϊκῷ τύπῳ, συνεπείᾳ ἀφορισμοῦ, ὃν ἐξεσφενδόνισε κατὰ τῶν ***Ἐλευθέρων Τεκτόνων*** ὁ Πάπας Πῖος Ἔννατος. Σημειωτέον ὅτι ὁ Ἐδμόνδος Ἀμποῦ δὲν ἀνῆκεν εἰν τὴν Ἑταιρίαν ταύτην, καὶ αἱ κρίσεις αὐτοῦ εἰσιν ἑπομένως ἀμερόληπτοι.

— «Βεβαίως, γράφει ὁ Ἀμποῦ, ἡ ἀγαθοεργία εἶνε εἷς ἐκ τῶν σκοπῶν τοῦ ***Τεκτονισμοῦ,*** δὲν εἶνε ὅμως οὔτε ὁ μόνος οὔτε ὁ κυριώτερος».

«Τί ἐστι λοιπὸν ***Τεκτονισμός;***»

«Εὐρὺς συνεταιρισμὸς ἀστῶν, τιμίων, εὐφυῶν καὶ ἀνεκτικῶν, οἵτινες συνέρχονται ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ὅπως ὁμιλήσωσι περὶ ἐκείνου, ὅπερ συνδέει αὐτοὺς, χωρὶς νὰ θίξωσιν ἐκεῖνο, ὅπερ τοὺς διαιρεῖ. Ἡ μόνη συνάθροισις ἐπὶ τὸ αὐτὸ πολιτῶν ἀνίσων ἐν τῇ κοινωνίᾳ, οἵτινες διὰ μιᾶς καθίστανται ἴσοι ἀλλήλοις, ἡ προσέγγισις τῶν Ἑβραίων, τῶν Διαμαρτυρομένων, τῶν Καθολικῶν, τῶν Ὀρθοδόξων, τῶν ὀπαδῶν τοῦ Ἰσλὰμ, οἵτινες καλοῦνται ἀμοιβαίως ***Ἀδελφοὶ,*** ἡ εἰσαγωγὴ ἑνὸς Ρώσσου ἢ ἑνὸς Ἄγγλου ἢ Γερμανοῦ, ὅστις αἰσθάνεται ἑαυτὸν καὶ λέγεται συμπολίτης ἡμῶν, ἅμα ὡς πατήσῃ τὸν οὐδὸν τῆς Στοᾶς, τὸ ὕψος τῶν συζητήσεων, αἵτινες ἵστανται ὑπεράνω πάσης θρησκευτικῆς ἢ πολιτικῆς ἀποχρώσεως, ἡ ἀφ' ἑαυτῆς ἐπιβαλλομένη εἰς τοὺς ῥήτορας μετριοπάθεια, ἡ

σχεδὸν πατρικὴ ἐξουσία τοῦ Προέδρου, ἡ εἰλικρίνεια τῶν σχέσεων, ἰδοὺ τὸ βάθος τοῦ ***Ἐλευθέρου Τεκτονισμοῦ,*** ὅπερ δέον νὰ σέβηταί τις, νὰ τιμᾷ καὶ νὰ διαδώσῃ ἐφ' ὅλης τῆς ἐπιφανείας τοῦ κόσμου. Δύνασθε νὰ φαντασθῆτε ἁγνότερον καὶ ὡραιότερον τούτου, μεθ' ὅλας τὰς κατάρας τοῦ Ἁγίου Πατρός;»

«Εἰς ἐποχὴν πολυάσχολον, ὅπως ἡ ἡμετέρα, ὁπότε οἱ πλεῖστοι τῶν ἀνθρώπων, βεβυθισμένοι εἰς τὴν πάλην τῶν ὑλικῶν συμφερόντων, οὐδεμίαν ἄλλην ἀναψυχὴν ἔχοντες ἢ τὸ χαρτοπαίγνιον, τὸ καφενεῖον καὶ τὰς ἀοιδοὺς, δημιουργοῦσιν ἠθικὰς ὁάσεις, ἔνθα τὰ πάθη κατευνάζονται, ἔνθα τὸ πνεῦμα ἐπιρρωνύεται, ἔνθα ἡ καρδία ὑψοῦται καὶ εὑρύνεται. Οἱ μᾶλλον πεφωτισμένοι ἄνδρες ἑκάστης πόλεως συνέρχονται εἰς ὡρισμένην ἡμέραν, καὶ ἕκαστος ἐξ αὐτῶν, ἀπομακρύνων τὰς μερίμνας τῆς θεολογίας καὶ τῆς πολιτικῆς, ζητεῖ νὰ ἱδρύσῃ στερεῶς τὴν κοινωνικὴν ἠθικὴν, μελετᾷ τὰ καλλίτερα μέσα ὅπως καταστήσῃ τὸν ἄνθρωπον βελτίονα καὶ εὐτυχῆ. Ἕκαστος φέρει τὴν ἑαυτοῦ θεωρίαν, διαφωτίζονται ἀμοιβαίως, συζητοῦν εὐπρεπῶς, ἀκροατήριον προσεκτικὸν καὶ εὐμενὲς ἐπωφελεῖται τῶν μαθημάτων, ὑποβάλλει τὰς ἀμφιβολίας αὐτοῦ, προκαλεῖ τὰς ἐξηγήσεις, καὶ ἐπιμόχθως σχηματίζει τὰς ἰδέας αὐτοῦ ἐπί τε τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ».

«Οὕτως ἐννοούμενος ὁ ***Ἐλεύθερος Τεκτονισμὸς*** δὲν εἶνε, πιστεύσατέ με, Ἑταιρία ἐπιδείξεως καὶ πολυτελείας, τὸ δ' ἐπιβαλλόμενον αὐτῷ ἔργον εἶνε ἐκ τῶν σπουδαιοτέρων».

«Πρόκειται νὰ ἱδρυθῇ ἠθικὴ, ἐπιβαλλομένη μετ' ἀδιαφιλονεικήτου κύρους ἐφ' ὅλου τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Διὰ διαμαρτυρόμενον, ὅπως ὁ Λιγκὸλν, δι' Ἰσραηλίτην, ὅπως ὁ Ροστχὶλδ, διὰ Μουσουλμᾶνον, ὅπως ὁ Ἀβδ-οὺλ-Καδὲρ, διὰ Δυτικὸν, ὅπως ὑμεῖς, καὶ δι' ἄθεον, ὅπως ὁ Προυδὼν, νὰ συνταχθῇ νόμος, ἱκανοποιῶν ἅπαντας καὶ μηδόλως προσκρούων, οὔτε πρὸς τὰς ἰδέας, οὔτε πρὸς τὰ συμφέροντα οὐδενός. Τοῦτο εἶνε ἡ ἵδρυσις τῆς παγκοσμίου ἁρμονίας, οὐδὲν πλέον οὐδὲν ἧττον. Οὗτος ἐστιν ὁ σκοπὸς τοῦ ***Τεκτονισμοῦ,*** καίτοι δὲ κείμενος ὀλίγον ὑψηλὰ, ὀλίγον μακρὰν, εἶνε ὅμως ἄξιος φιλοδοξίας, ὅπως οἱ τίμιοι ἄνθρωποι ὑποδεθῶσι τὰ πέδιλα αὐτῶν καὶ τεθῶσιν εἰς πορείαν».

Περαίνοντες τὸ κεφάλαιον τοῦτο, παραθέτομεν ἐπίσης μέρος

τοῦ λόγου, ὃν ἐξεφώνησεν ἐν Τεκτονικῇ Στοᾷ, ὁ περιώνυμος ἀρχηγὸς τῶν Καβύλων Ἀϐδ-οὐλ-Καδὲρ, ὅστις, καίτοι πιστότατος ὀπαδὸς τοῦ Μωάμεθ, ἐμυήθη τῶν μυστηρίων, θεωρῶν ὅτι αἱ ἀρχαὶ τοῦ ***Τεκτονισμοῦ*** οὐδόλως προσέβαλον τὰς δοξασίας καὶ τὰς θρησκευτικὰς αὐτοῦ πεποιθήσεις. Ὁ Ἀϐδ-οὐλ-Καδὲρ, ἐμπνεόμενος ὑπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Τεκτονισμοῦ, διέσωσε, μὲ κίνδυνον τῆς ἰδίας αὐτοῦ ζωῆς χιλιάδας ἀνθρώπων, κατὰ τὰς σφαγὰς τῶν Δρούσων ἐν Λιβάνῳ, τῷ 1861.

— «Οἱ κάτοικοι τῆς Ἀνατολῆς, εἶπε, θεωροῦσι τὸν Τεκτονισμὸν μὲ κακὸν ὄμμα. Οἱ Μασόνοι θεωροῦνται ὡς ἄνθρωποι ἄνευ θρησκείας, ἄνευ ἠθικῆς, ἄνευ νόμων, ἕτοιμοι πάντοτε νὰ διαταράξωσι τὴν τάξιν καὶ τὴν ἡσυχίαν τῆς κοινωνίας. Ἐγὼ αὐτὸς, πρὶν ἀναγνώσω τοὺς θεσμοὺς τοῦ ***Τεκτονισμοῦ***, συνεμεριζόμην τὰς αὐτὰς ἰδέας, ἀλλ' ἀφοῦ ἠννόησα τὸν σκοπὸν καὶ τοὺς νόμους τοῦ τάγματος τούτου, τότε ἐπείσθην ὅτι ὁ ***Τεκτονισμὸς*** εἶνε ἡ ***ὡραιωτέρα Ἑταιρία ἐν τῷ κόσμῳ . . . . .***»

«Θεωρῶ τὸν Τεκτονισμὸν ὡς τὴν πρώτην ἐν τῷ κόσμῳ Ἑταιρίαν. Κατ' ἐμὴν ἰδέαν, πᾶς ὅστις δὲν πρεσϐεύει τὰς Τεκτονικὰς ἀρχὰς εἶνε ἄνθρωπος ἀτελής. Ἐλπίζω ὅτι ἐλεύσεται ἡμέρα, καθ' ἣν αἱ Τεκτονικαὶ ἀρχαὶ ἐξαπλωθήσονται καθ' ἅπασαν τὴν ὑφήλιον, τότε δὲ μόνον ἅπαντες οἱ λαοὶ, ἅπαντα τὰ ἔθνη θὰ ζῶσιν ἐν εἰρήνῃ καὶ ἀδελφότητι».

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Τοιαῦται εἰσιν αἱ μυστικαὶ καὶ μυστηριώδεις Ἑταιρίαι, αἱ διὰ δημοσίων πράξεων ἐκδηλωθεῖσαι ἀπὸ τῆς ἀπωτάτης ἀρχαιότητος μέχρι σήμερον. Ὅπως δήποτε καὶ ἂν ἐκαλοῦντο αὗται, οἷος δήποτε καὶ ἂν ἦτο ὁ σκοπὸς αὐτῶν, ἅπασαι ἐπήγαζον, ὅπως δεικνύουσι τοῦτο οἵ τε μῦθοι καὶ ὁ σχηματισμὸς αὐτῶν, ἐκ μιᾶς καὶ μόνης πηγῆς ἐκ τῶν μυστηρίων τῶν Αἰγυπτίων, ἅτινα καὶ ταῦτα ἔσχον τὴν ἀρχὴν αὐτῶν ἐκ τῶν Ἰνδιῶν, ἅπασαι ἀπετέλουν ζῶσαν διαμαρτυρίαν τῆς μειοψηφίας κατὰ τῶν ἐλαττωμάτων καὶ τῶν καταχρήσεων τῆς κοινωνικῆς καταστάσεως, ἣν διετήρει καὶ προήσπιζεν ἡ πλειοψηφία, ἐκ συμφέροντος, ἐκ συνηθείας, ἢ ἐκ φόϐου, ἅπασαι, τέλος, παρὰ τὰς ἐκτροπὰς καὶ τὰς ϐιαιοπραγίας ἐνίων, συνετέλεσαν, εἴτε σκοπίμως, εἴτε διὰ μόνης τῆς φορᾶς τῶν πραγμάτων, εἰς τὰς ἐπενεχθείσας προόδους ἔν τε ταῖς ἰδέαις καὶ τοῖς πολιτεύμασι τῶν λαῶν. Αἱ πολιτικαὶ ϐελτιώσεις, ἃς ἐπεδίωκον, κατέστησαν σήμερον γενικὴ ἀνάγκη, καὶ πραγματοποιηθήσονται ὁλοσχερῶς ἀφ' ἑαυτῶν ἐν μέλλοντι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον προσεχεῖ. Ἡ ἀπόκρυφος ἄρα ἐνέργεια τῶν πολιτικῶν Ἑταιριῶν ἔπαυσε νὰ εἶνε ἐπωφελὴς δύναται δὲ νὰ καταστῇ καὶ ἐπιϐλαϐὴς προκαλοῦσα κίνημα ὑπισθοδρομικὸν, ἀναλόγως τῆς δυσπιστίας, ἣν ἐμπνέουσι τῷ κοινῷ αἱ Ἑταιρίαι αὗται. Δὲν δύναταί τις, ἀληθῶς, ν' ἀποκρύσῃ τὴν ὑπόνοιαν, ὅτι αἱ Ἑταιρίαι αὗται δὲν ἔχουσι πράγματι ἀξιόμεμπτόν τινα ὀπισθοϐουλίαν, ὅταν ἐκεῖνο, ὅπερ ζητοῦσιν ἐν τῷ κρυπτῷ, ὑπάρχει ἐν τῇ θελήσει καὶ τῇ ἰσχύϊ ἁπάντων καὶ δύναται διαπρυσίως ἤδη νὰ κηρυχθῇ.

Ἀλλ' ἐκτὸς τῆς πολιτικῆς, ὑπάρχουσι ϐελτιώσεις, αἵτινες, ἵνα ἐπιτευχθῶσιν, ἀπαιτοῦσι τὴν ἀρωγὴν ἀνδρῶν γενναιοφρόνων

καὶ ἀφοσιωμένων, τοιαῦται δ' εἰσιν ἰδίως, ἡ ἠθικοποίησις τῶν λαῶν, ἡ ἐκπαίδευσις καὶ ἡ ὑλικὴ αὐτῶν εὐημερία. Ἵνα φθάσωσιν εἰς τοιαῦτα ἀποτελέσματα, οἱ νόμοι καὶ οἱ λειτουργοὶ, οἱ τεταγμένοι εἰς τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῶν, εἰσιν, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ἀνίσχυροι. καθότι ἡ ἀνατεθεῖσα αὐτοῖς οὐσιωδῶς μέριμνα, τοῦ διατηρεῖν καὶ περιστέλλειν, μόλις ἀφίνει αὐτοῖς ἀναψυχὴν ἵνα σκεφθῶσι νὰ ἐπιχειρήσωσιν ἔργον τοσοῦτῳ εὐρὺ καὶ τοσούτῳ δύσκολον.

Εἰς τὰ γενναῖα πνεύματα, εἰς τὰς ὑπὲρ τοῦ καλοῦ διακαιομένας καρδίας, ἀνήκει ν' ἀναπληρώσωσιν αὐτοὺς καὶ νὰ πολλαπλασιάσωσι τ' ἀτομικὰ μέσα δι' ὅλων τῶν μέσων τοῦ συνεταιρισμοῦ. Τοιοῦτον ἐστι τοῦ λοιποῦ τὸ ἔργον τοῦ ***Ἐλευθέρου Τεκτονισμοῦ,*** ὅστις ἀπολαμβάνει σήμερον τῆς γενικῆς ἐκτιμήσεως καὶ ἐμπιστοσύνης, ἃς προσεπόρισαν αὐτῷ τ' ἀναμορφωτικὰ, προοδευτικὰ καὶ φιλανθρωπικὰ προηγούμενα αὐτοῦ, καὶ κατέστησαν αὐτὸν τὸν ἁρμοδιώτερον παντὸς ἄλλου, τὸν μόνον ἁρμόδιον, ἵνα ἐπιτελέσῃ ἐπαξίως τὸ ἔγον τοῦτο.

ΤΕΛΟΣ

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Μυστήρια.

	Σελὶς
Μυστήρια τῶν Ἰνδῶν.	6
» τῶν Αἰγυπτίων	15
» τοῦ Σεράπιδος	34
» τοῦ Ὀσίριδος	35
» τοῦ Ἀδώνιδος	43
» τῶν Καβείρων, τῶν Ἰδαίων Δακτύλων, τῶν Κορυβάντων, τῆς Κοκυττοῦς.	46
Τὰ Ἐλευσίνια	56
Τὸ Θεσμοφόρια	66
Τὰ Διονύσια.	67
Τὰ Σαβάζια	69
Τὰ Ὀρφικά	71
Μυστήρια τοῦ Ζοροάστρου	72
» τῶν Σκανδιναυῶν	76
Πυθαγόρεια	82
Πορεῖαι τῆς Ἀρτέμιδος	86
Βελλυ-Παάρο	88
Ἱεροτελεστίαι τῆς Ἴγκητα	90
Οἱ Γιαμάβος τῶν Ἰαπώνων	91
Οὐασενάβερ	93

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

Μυστικαὶ θρησκευτικαὶ Ἑταιρίαι.

	Σελὶς
Μυστήρια τῶν Ἑβραίων.	100
Ἐσσαῖοι	105
Θεραπευταί	107
Καββαλλισταί	108
Μυστήρια τῶν Χριστιανῶν	111
Γνωστικοί	115
Βασιλείδειοι	117
Ὀφῖται	118
Μανιχαῖοι	119
Μυστικαὶ Περσικαὶ Ἑταιρίαι	120
Τάγμα τῶν Δολοφόνων	124
Μπαμπῆ	131
Βεκτασῖται καὶ Μεβλεβῖται	137
Τάγμα τῶν Ἱπποτῶν	140
Ναΐται.	142
Ἐλεύθεροι Δικασταί	146
Ἑταῖροι	153
Τὰ τέκνα τοῦ Σολομῶντος, τοῦ Ἰακώβου, τοῦ Σουβίσου	158
Ἐρυθρόσταυροι	165
Ντονμέδες	169

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

Μυστικαὶ πολιτικαὶ Ἑταιρίαι.

	Σελὶς
Ἐν Γερμανίᾳ	174
Ἐν Πολωνίᾳ	178
Ἐν Ρωσσίᾳ	181
Ἐν Ἰταλίᾳ	189

	Σελὶς
Ἐν Γαλλίᾳ	192
Ἐν Ἱσπανίᾳ.	196
Ἐν Ἰρλανδίᾳ	201
Ἐν Ἀγγλίᾳ	211
Ἐν Ἑλλάδι	216
Ἐν Σινικῇ	232

Διάφοροι.

	Σελὶς
Ἀναρχικοί	243
Νεότουρκοι	248
Ἐλεύθερος Τεκτονισμός	251

Τὴν διόρθωσιν τῶν τυχὸν τυπογραφικῶν παροραμάτων ἐπαφίεμεν εἰς τὴν ἐπιείκειαν τοῦ ἀναγνώστου.

هذه مزهة قلبه

بيان

مركز في صورة مختار

ΤΙΜΑΤΑΙ

Ἐν Τουρκίᾳ ἀντὶ ἑνὸς ἀργυροῦ Μετζιδιέ

Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ ἀντὶ 5 φράγκων.